

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΟΕ'

Παρασκευή 27 Ιουνίου 2008

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 12543, 12662
2. Ειδική Ημερήσια Διάταξη.

Συζήτηση προ Ημερησίας Διατάξεως με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γεωργίου Παπανδρέου, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακρίβειας, σελ. 12549, 12590

3. Ανακοινώνεται ότι οι Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές Αποδήμου Ελληνισμού, Έρευνας και Τεχνολογίας, Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Περιφερειών και Προστασίας του Περιβάλλοντος καταθέτουν τις εκθέσεις τους, σελ. 12590

4. Ανακοινώνεται η λήξη των εργασιών της Α' Συνόδου της IB' Περιόδου Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, σελ. 12662

5. Ευχαριστήρια αναφορά του Προέδρου της Βουλής κ. Δημητρίου Σιούφα και ευχές για καλό καλοκαίρι, σελ. 12662

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ. 12543
2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ. 12545

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Επί της Ειδικής Ημερησίας Διατάξης:

ΑΛΑΒΑΝΟΣ Α.,	σελ. 12560, 12586, 12587
ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ Γ.,	σελ. 12579
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ Κ.,	σελ. 12549, 12581, 12583, 12590
ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ Γ.,	σελ. 12563, 12573, 12574, 12576, 12578, 12588, 12589, 12590
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Γ.,	σελ. 12553, 12583, 12585
ΠΑΠΑΡΗΓΑ Α.,	σελ. 12556, 12585, 12586, 12589, 12590
ΦΩΛΙΑΣ Χ.,	σελ. 12578

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΟΕ'

Παρασκευή 27 Ιουνίου 2008

Αθήνα, σήμερα στις 27 Ιουνίου 2008, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.40' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΟΥΦΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 26 Ιουνίου 2008 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΡΟΔ' συνεδριάσεώς του, της Πέμπτης 26 Ιουνίου 2008 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου:

1. «Κύρωση της δι' ανταλλαγής ρηματικών διακονώσεων Συμφωνίας για την τροποποίηση της Σύμβασης μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου, που υπογράφηκε στη Μόσχα, στις 26 Ιουνίου 2000».

2. «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Μάλτας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος».

3. «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ισλανδίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος».

4. «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Εσθονίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου».

5. «Κύρωση Μνημονίου Συμφωνίας για Συνεργασία στον Τομέα της Δημόσιας Διοίκησης, της Διαχείρισης Προσωπικού και της Οργάνωσης μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Τοπικής Δημόσιας Διοίκησης της Δημοκρατίας της Μολδαβίας».

6. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας για τη διάνοξη νέας συνοριακής διόδου και οδικής αρτηρίας μεταξύ των δύο χωρών, που θα συνδέει την πόλη Κυπρίνο της Ελληνικής Δημοκρατίας με την πόλη Ιβailο-βγκραντ της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας».

7. «Θεσμικό Πλαίσιο για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές».)

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Γραμματέα της Βουλής κ. Γεώργιο Αναγνωστόπουλο, Βουλευτή Καρδίτσας, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου της κατασκευής κλειστού κυκλώματος άρδευσης, στον Καραβά του Δήμου Μυστρά Νομού Λακωνίας.

2) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στην άμεση ανάγκη πρόσληψης ιατρικού προσωπικού στο Παιδοογκολογικό Τμήμα του Π.Γ.Ν.Π..

3) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο ζητείται η χρηματοδότηση του έργου της κατασκευής νέας πτέρυγας στο Νοσοκομείο της Έδεσσας.

4) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Σχοινούσας Νομού Κυκλάδων διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση της κατασκευής του Νέου Λιμένα Σχοινούσας.

5) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος και εικόνας πόλεως της Πάτρας ζητεί να γίνουν ρυθμίσεις κυκλοφορίας επί της συμβολής των οδών Ν.Ε.Ο. Πατρών- Αθηνών και Διγενή Ακρίτα.

6) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Κυκλάδων ζητεί την άμεση αντικατάσταση του πλοίου που αποσύρεται στις γραμμές των Κυκλάδων.

7) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εμπορικός Σύλλογος Βάρδας Νομού Ηλείας ζητεί την αποζημίωση των επιχειρήσεων που υπέστησαν ζημιές από τον πρόσφατο σεισμό στην περιοχή.

8) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Δικαστικών Υπαλλήλων και Επιμελητών Κυκλάδων δηλώνει την αντίθεσή του στη σύσταση νέου Εφετείου στη Μυτιλήνη.

9) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας, με το οποίο ζητείται η αποζημίωση των παραγωγών του Νομού Ηλείας, για την καταστροφή από τον παγετό των εσπεριδοειδών και ελαιοδένδρων.

10) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ινάχου Αιτωλοακαρνανίας ζητεί την άμεση στελέχωση του Δασαρχείου Αμφιλοχίας.

11) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Αποδοτίας Αιτωλοακαρνανίας ζητεί την οικονομική και εργασιακή στήριξη των απολυμένων της επιχείρησης «Κλωστήρια Πρεβέζης Α.Ε.»

12) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο ζητείται η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης των μελών του Ιατρικού Συλλόγου Πύργου Ηλείας, μετά τον σεισμό της 8ης Ιουνίου 2008.

13) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Νομάρχης Αιτωλοακαρνανίας ζητεί την άμεση επίλυση του κτιριακού σχολικού προβλήματος του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

14) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο ζητείται η δημιουργία φορέα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και η εκπόνηση προγράμματος, για την ανάπτυξη του Νομού Ηλείας.

15) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Ελισάβετ Χονδή ζητεί να της αναγνωρισθεί η ιδιότητα της τρίτεκνης μητέρας.

16) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ποντίων Αιτωλοακαρνανίας «Δ.ΨΑΘΑΣ» ζητεί τη χρηματοδότηση της κατασκευής Κέντρου Υποδοχής και Φιλοξενίας Παλλινოსτούντων Ποντίων.

17) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στη διαμαρτυρία του Συνδέσμου Εργοληπτών Ηλείας, για τον αποκλεισμό των μελών του, από τις επισκευές των σχολικών κτιρίων του Νομού.

18) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η οικονομική στήριξη των ανέργων του Νομού Ηλείας.

19) Οι Βουλευτές Β' Πειραιώς κύριοι ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ και ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Γονέων και Κηδεμόνων Δήμου Νίκαιας Πειραιά ζητεί την ίδρυση και λειτουργία ειδικού σχολείου στη Νίκαια.

20) Η Βουλευτής Ηλείας κ. ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στα προβλήματα υδροδότησης των παρόχθιων διαμερισμάτων του Δήμου Σκυλλούντος, από την αμμοχαλικοληψία στον Αλφειό ποταμό.

21) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματιών - Βιοτεχνών - Εμπόρων Νομού Ηλείας ζητεί την καταγραφή των ζημιών που προκάλεσε ο πρόσφατος σεισμός στους επαγγελματίες του Νομού Ηλείας.

22) Η Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Μαγνησίας ζητεί την τροποποίηση του π.δ. 160/69.

23) Ο Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Ιχθυεμπόρων Πειραιά διαμαρτύρεται για τις ανύπαρκτες υποδομές στη διάθεση του ψαριού, από την ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ..

24) Ο Βουλευτής Πιερίας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Συνεταιρισμός Ελαιοπαραγωγών Νομού Πιερίας διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση της καταβολής των αποζημιώσεων του ΕΛ.ΓΑ. στα μέλη του.

25) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο Πατρών ζητεί τη ρύθμιση της κυκλοφορίας επί της συμβολής των οδών Ν.Ε.Ο. Πατρών -Αθηνών και Διγενή Ακρίτα.

26) Η Βουλευτής Ευβοίας κ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ - ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι κάτοικοι του Δ.Δ/τος Κρεμαστού του Δήμου Κονιστρών Ευβοίας ζητούν τη χρηματοδότηση της αποκατάστασης των ζημιών που προκάλεσε η πυρκαγιά του 2007 στην περιοχή τους.

27) Η Βουλευτής Ευβοίας κ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ - ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Νομού Ευβοίας ζητεί τη δημιουργία νέων τμημάτων και τη στελέχωση των ήδη υπάρχοντων στις αστυνομικές υπηρεσίες του Νομού Εύβοιας.

28) Οι Βουλευτές Λαρίσης κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και Α' Θεσσαλονίκης κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Λάρισας και λοιπές συνδικαλιστικές οργανώσεις ζητούν την ασφάλιση στο ΙΚΑ των εποχικών εργατών, που απασχολούνται σε επιχειρήσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων του Νομού.

29) Οι Βουλευτές Β Αθηνών κ. ΦΩΤΙΟΣ - ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ και Β Πειραιώς κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Κέντρων Ξένων Γλωσσών ζητεί την άμεση και οριστική διευθέτηση του θέματος της πιστοποίησης της γνώσης ξένης γλώσσας.

30) Οι Βουλευτές Αιτωλοακαρνανίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ και Λέσβου κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Τ.Ο.Ε.Β. Τρύπου Ξυνοροδιάς Νομού Αιτωλοακαρνανίας ζητεί την άμεση διάθεση της σχετικής πίστωσης για τις δαπάνες λειτουργίας των αρδευτικών γεωτρήσεων Τ.Ο.Ε.Β. Πεδιάδας Μόρνου και Τ.Ο.Ε.Β. Τρύπου Ξυνοροδιάς.

31) Οι Βουλευτές Αιτωλοακαρνανίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ και Λέσβου κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Φωκίδας ζητεί την άμεση λήψη μέτρων πυρασφάλειας για τον ελαιώνα της Άμφισσας και της ευρύτερης περιοχής.

32) Οι Βουλευτές Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ και Α' Αθηνών κ. ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ (ΛΙΑΝΑ) ΚΑΝΕΛΛΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία κάτοικοι καθώς και οι εκπαιδευτικοί και μαθητές των σχολείων 2ου και 6ου ΕΠΑ.Λ. 5ου Εσπ.ΕΠΑ.Λ και 1ης ΕΠΑΣ Πάτρας διαμαρτύρονται για την κατασκευή κτηρίου σε συγκεκριμένο χώρο της περιοχής τους, το οποίο προορίζεται για τη στέγαση του Αστυνομικού Μέγαρου.

33) Οι Βουλευτές Λαρίσης κ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ και Β' Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Πανελλήνιο Συντονιστικό Όργανο Συλλόγων και Σωματείων 'ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ' ζητεί την πάγια χρηματοδότηση των κοινωνικών αυτών προγραμμάτων και τη μονιμοποίηση των εργαζόμενων σ' αυτά.

34) Οι Βουλευτές Α' Θεσσαλονίκης κ.κ. ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ

και ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα Σωματεία, Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων και Διαλογής - Ψύξης Φρούτων και Λαχανικών Νάουσας και Περιφέρειας ζητούν την πιστή εφαρμογή του άρθρου 26 του ν.2520/97 κ.λπ. .

35) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εμποροβιομηχανικός Σύλλογος Ιεράς Πόλεως Μεσολογίου ζητεί την ίδρυση και λειτουργία Κεντρικού Λιμεναρχείου με έδρα το Μεσολόγγι.

36) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αμαλιάδας Νομού Ηλείας ζητεί τη δημιουργία φορέα αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών και την εκπόνηση προγράμματος, για την ανάπτυξη του Νομού.

37) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εμπορικός Σύλλογος Βάρδας Νομού Ηλείας ζητεί οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων που επλήγησαν από το σεισμό της 8ης Ιουνίου 2008 στο Νομό Ηλείας.

38) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Πλακάδων και Εργαζομένων Πύργου Ηλείας ζητεί να προχωρήσει το κατασκευαστικό πρόγραμμα του Ο.Ε.Κ. στην πόλη του Πύργου.

39) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Τμήμα Δυτικής Ελλάδας του Τεχνικού Επιμελητηρίου ζητεί την προώθηση ενός Εθνικού Προγράμματος Αντισεισμικής Ενίσχυσης Υφισταμένων Κατασκευών.

40) Ο Βουλευτής Ηλείας κ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Φιγαλείας Νομού Ηλείας ζητεί να ανακληθεί η απόφαση εξαίρεσής του, από την πυρόπληκτη ζώνη.

41) Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος Περιφέρειας Ηπείρου ζητεί την άμεση κάλυψη των κενών θέσεων προσωπικού στις υπηρεσίες της Περιφέρειας αυτής.

42) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Γενική Εμπορική Παραγωγική Μηχανολογική Κατασκευαστική Ενεργειακή Α.Ε. ζητεί να της εγκριθεί επενδυτικό της σχέδιο για την εγκατάσταση μονάδος ηλεκτροπαραγωγής, με καύσιμο ελαιοπυρίνα.

43) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με αδιαφανή και κομματικά κριτήρια στην κατασπατάληση των κοινοτικών πόρων.

44) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί να ενημερωθεί για την αποδοχή από το Α.Σ.Ε.Π., δικαστικής απόφασης.

45) Η Βουλευτής Πέλλης κ. ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ - ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αξιωματικών Αγροφυλακής Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος ζητεί την άμεση ρύθμιση του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού θέματος των μελών της.

46) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθε-

σε προσωπικού που παρουσιάζεται σε τμήματα του Νοσοκομείου του Αγίου Νικολάου Λασιθίου.

48) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας καταγγέλλουν την κακή διαχείριση Κοινοτικών και Εθνικών Κονδυλίων.

49) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Σπουδαστών Δημοσίων Ι.Ε.Κ. Αθήνας καταγγέλλει τον παράνομο τρόπο απόκτησης πτυχίων σε σπουδαστές των ιδιωτικών Ι.Ε.Κ..

50) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Εθελοντών Πυροσβεστών Αττικής ζητεί την καταβολή της ειδικής εφ' άπαξ αποζημίωσης στους εθελοντές πυροσβέστες, που έλαβαν μέρος στις πυρκαγιές του 2007.

51) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Σπουδαστών Δημοσίων Ι.Ε.Κ. Θέρμης ζητεί την κατασκευή νέων σύγχρονων αιθουσών διδασκαλίας.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 8961/21-3-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Λεβέντη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-1170/14-4-2008 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 8961/21-3-2008 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Θ. Λεβέντης, σχετικά με τον έλεγχο λεωφορείων που αναλαμβάνουν τη μεταφορά μαθητών, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων του Υπ.Μ.Ε., σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Η μεταφορά των μαθητών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Δημοσίας Εκπαίδευσης διενεργείται στο πλαίσιο των διατάξεων της υπ' αριθμ. ΙΒ/6071/26-8-1998 (Β'932) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Μεταφορών και Επικοινωνιών και η ανάθεση αυτής υπάγεται την αρμοδιότητα των οικείων Ν.Α. (Δ/νσεις Εκπαίδευσης), στον προϋπολογισμό των οποίων εγγράφονται οι ανάλογες πιστώσεις.

2. Σε ό,τι αφορά τα θέματα ασφάλειας κατά τη μεταφορά των μαθητών, το Υπ.Μ.Ε. έχει θεσπίσει πλήρες νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο με το οποίο καθορίζονται οι κανόνες, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ασφαλή μεταφορά των μαθητών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, με σχολικά λεωφορεία ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης.

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση της εφαρμογής των ανωτέρω έχει ανατεθεί στα αρμόδια όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας αλλά και των Μικτών Κλιμακίων Ελέγχου του ν. 3446/2006 (Α' 49) που συγκροτούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας. Ειδικά για τα σχολικά λεωφορεία ελέγχονται και οι παραβάσεις που καθορίζονται με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. Γ5/29480/2304/10-4-2001 (Β'614) ΚΥΑ.

Σημειώνεται ότι για τον έλεγχο των σχολικών λεωφορείων και γενικά των λεωφορείων που μεταφέρουν μαθητές, έχουν εκδοθεί σχετικές εγκύκλιοι από τις αρμόδιες Δ/νσεις του Υπ.Μ.Ε. για τον αυστηρότερο έλεγχο και οδηγίες για τα σημεία, τα οποία πρέπει να ελέγχουν τα ελεγκτικά όργανα.

3. Πρόσφατα, ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών απέστειλε την με αριθμό 19510/2449/3-4-2008 εγκύκλιο στα συναρμόδια Υπουργεία και στις ΝΑ, με την οποί ζητά να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι των λεωφορείων με τα οποία θα μετακινηθούν

ται).

4. Τέλος, για την επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών οχημάτων που χρησιμοποιούνται για μεταφορές επιβατών, βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας Π.Δ. και εκτελεστική του Υ.Α. για την ενσωμάτωση της Κοινοτικής Οδηγίας (ΕΚ) 2003/59.

Ο Υπουργός
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

2. Στην με αριθμό 6555/19-2-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ελευθερίου Αυγενάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 79/08/13-3-2008 έγγραφο από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου, σας γνωστοποιούμε την πάγια συμφωνία μας με τη θέση πως η ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος μπορεί να επιτευχθεί με την καλύτερη εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση και επιμόρφωση.

Έχουμε έγκαιρα ανακοινώσει ότι τα ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης οδηγών και ιδιοκτητών ταξί τα οποία είχαν γίνει το προηγούμενο έτος για τους κατοίκους Αθηνών και Θεσσαλονίκης θα επεκταθούν σε όλες τις περιφέρειες της χώρας καθόσον είναι καθοριστικής σημασίας η παρουσία αυτών των δράσεων στην περιφέρεια με στόχο την περιφερειακή τουριστική ανάπτυξη.

Επίσης σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Στην παρούσα φάση το πρόγραμμα επιμόρφωσης ευρίσκεται στη διαδικασία σύνταξης τεχνικού δελτίου προς έγκριση από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ.ΑΝ.

2. Οι ενέργειες για την έναρξη των επιμορφωτικών σεμιναρίων θα είναι άμεσες μετά την έγκριση της προαναφερθείσας ένταξης του προγράμματος στο ΕΠ.ΑΝ.

3. Ο Ο.Τ.Ε.Κ. με σκοπό την εκπαίδευση και επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού προς ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού, καταρτίζει προγράμματα επιμόρφωσης στελεχών της τουριστικής αγοράς ενώ μακροπρόθεσμα σχεδιάζει την ίδρυση Σχολών και Ι.Ε.Κ. σε νέα γνωστικά τουριστικά αντικείμενα καθόσον έχει την υποδομή και την τεχνολογία να αναλαμβάνει τέτοιες δράσεις.

Ο Υπουργός
ΑΡΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»

3. Στην με αριθμό 9902/23.4.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Βρεττού, δόθηκε με το υπ' αριθμ. 787/23.4.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής ερώτησης και σύμφωνα με τα στοιχεία αρμοδίων Υπηρεσιών, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Σύμφωνα με το Ν.2946/2001 (ΦΕΚ 224 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3212/03, ο οποίος αναφέρεται στη διαχείριση των διαφημιστικών πινακίδων κατά μήκος των οδών εντός και εκτός σχεδίου περιοχών, εκτός του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας, η αρμοδιότητα για τις εντός σχεδίου περιοχές των πόλεων, για κάθε κατηγορία οδών ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού και στις αρμόδιες Τοπικές Υπηρεσίες, ενώ για τις εκτός σχεδίου περιοχές, κατά μήκος των Εθνικών και Επαρχιακών οδών, η αρμοδιότητα ανήκει στις Περιφέρειες και στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

2. Ειδικότερα, η αρμοδιότητα καθορισμού χώρων για την προβολή διαφημίσεων κατά μήκος των Εθνικών οδών, εκτός κατοικημένων περιοχών, του σιδηροδρομικού δικτύου, των αυτοκινητοδρόμων, των οδών ταχείας κυκλοφορίας, καθώς και των χώρων Σταθμών Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (ΣΕΑ), ανήκει στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη

των Δευτεροβάθμιων Αρχιτεκτονικών Επιτροπών (ΕΠΑΕ) και της ΤΕΟ Α.Ε.

3. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού, οφείλουν να καθορίζουν στα διοικητικά όρια τους επαρκείς και πρόσφορους χώρους, στους οποίους και μόνον θα επιτρέπεται να τοποθετούνται ειδικά διαμορφωμένα πλαίσια για την προβολή των διαφημίσεων.

4. Η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και των παράνομων επιγραφών, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και εκτελείται από την Περιφέρεια ή τον αρμόδιο Δήμο, κατά περίπτωση.

Σε περίπτωση που, σε δρόμους αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ διαπιστώνεται, τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας, ενημερώνεται η αρμόδια Περιφέρεια προκειμένου να προβεί στις πρόποσες ενέργειες.

5. Οι Περιφέρειες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι Δήμοι στα πλαίσια των χρηματοδοτήσεών τους, μεριμνούν για την διάθεση των εκάστοτε απαιτούμενων πιστώσεων για την αφαίρεση των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων που εμποδίζουν την ορατότητα ή είναι γενικά επικίνδυνες για την κυκλοφορία στους δρόμους αρμοδιότητάς τους.

6. Το θεσμικό πλαίσιο το οποίο υφίσταται για τη διαχείριση των διαφημιστικών πινακίδων κατά μήκος των οδών εντός του ιστορικού κέντρου της Αθήνας περιλαμβάνεται στο Ν. 2833/2000 (ΦΕΚ 150 Α) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3057/2000 και ισχύει σήμερα για την έκδοση αποφάσεων χαρακτηρισμού ως αυθαίρετων των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων. Την αρμοδιότητα προ τούτο έχει το ΥΠΕΧΩΔΕ με την αγωγή της Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας (ΕΑΧΑ Α.Ε.).

Στα πλαίσια της υλοποίησης του προγράμματος ελέγχου και καθαιρέσεως των αυθαίρετων πινακίδων που συνεχίζεται από το 2004, έχουν εκδοθεί στην περιοχή του ιστορικού κέντρου της Αθήνας πάνω από 9.000 αποφάσεις από το ΥΠΕΧΩΔΕ, οι οποίες αναγράφουν 2 - 3 παράνομες πινακίδες κατά μέσο όρο εκάστη και έχουν καθαιρεθεί από την ΕΑΧΑ Α. Ε περισσότερες από 10.000.

7. Όλες οι ενέργειες σκοπεύουν άμεσα στον αποτελεσματικό έλεγχο της χρήσης των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων και στην επιβολή των προστίμων, για την αισθητική αναβάθμιση της χώρας μας και τη μείωση των οδικών ατυχημάτων.

8. Περισσότερα στοιχεία βρίσκονται στις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες Κεντρικές και Περιφερειακές.

Ο Υφυπουργός
Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ»

4. Στην με αριθμό 9168/27.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β-1214/21.4.2008 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 9168/27-3-2008 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Κεγκέρογλου, σχετικά με τον έλεγχο λεωφορείων που αναλαμβάνουν τη μεταφορά μαθητών, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων του Υπ.Μ.Ε., σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Η μεταφορά των μαθητών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Δημόσιας Εκπαίδευσης διενεργείται στο πλαίσιο των διατάξεων της υπ' αριθμ. Β/6071/268-1998 (Β'932) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Μεταφορών και Επικοινωνιών και η ανάθεση αυτής υπάγεται στην αρμοδιότητα των οικείων Ν.Α. (Δ/σεις Εκπαίδευσης), στον προϋπολογισμό των οποίων εγγράφονται οι ανάλογες πιστώσεις.

2. Σε ό,τι αφορά τα θέματα ασφάλειας κατά τη μεταφορά των μαθητών, το Υπ.Μ.Ε. έχει θεσπίσει πλήρες νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο με το οποίο καθορίζονται οι κανόνες, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ασφαλή μεταφορά των μαθητών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, με σχολικά λεωφορεία ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της κοινοτικής και της εθνικής μας νομοθεσίας, τα λεωφορεία υπόκεινται σε ετήσιο περιοδικό τεχνικό έλεγχο στα ΚΤΕΟ της χώρας. Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών έχει επανειλημμένα επιστήσει την προσοχή στα ΚΤΕΟ για τη σχολαστική εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στη διαδικασία του τεχνικού ελέγχου, ειδικά για τα σχολικά λεωφορεία. Επίσης, λόγω του ειδικού έργου που επιτελούν τα σχολικά λεωφορεία, με εγκύκλιο του Γεν. Γραμματέα του ΥΜΕ επισημάνθηκε στα ΚΤΕΟ η ανάγκη να διενεργούνται συστηματικά, από τους Προϊστάμενους των ΚΤΕΟ, δειγματοληπτικοί έλεγχοι ειδικά στα σχολικά λεωφορεία.

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση της εφαρμογής των ανωτέρω έχει ανατεθεί στα αρμόδια όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας αλλά και των Μικτών Κλιμακίων Ελέγχου του ν. 3446/2006 (Α' 49) που συγκροτούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας. Τα μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (ΜΚΕ), τα οποία συγκροτούνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας βάσει της Κ.Υ.Α. Γ5/29480/2304/2001 (614'Β), διεξάγουν ελέγχους της νομιμότητας της κυκλοφορίας, της ασφάλειας και της νομιμότητας διενέργειας μεταφοράς στα λεωφορεία που κυκλοφορούν στη χώρα.

Επίσης, τα ΜΚΕ διεξάγουν οδικούς τεχνικούς ελέγχους στα λεωφορεία που κυκλοφορούν στη χώρα και επιβάλλουν πρόστιμο και αφαίρεση της άδειας και των πινακίδων κυκλοφορίας στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες τεχνικές απαιτήσεις ελέγχου, βάσει της Κ.Υ.Α. Φ2/55009/4626/00/02 (1028Β').

Ειδικά για τα σχολικά λεωφορεία ελέγχονται και οι παραβάσεις που καθορίζονται με τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. Γ5/29480/2304/10-4-2001 (Β' 614) ΚΥΑ.

Σημειώνεται ότι για τον έλεγχο των σχολικών λεωφορείων και γενικά των λεωφορείων που μεταφέρουν μαθητές, έχουν εκδοθεί σχετικές εγκύκλιοι από τις αρμόδιες Δ/σεις του Υπ.Μ.Ε. για τον αυστηρότερο έλεγχο και οδηγίες για τα σημεία, τα οποία πρέπει να ελέγχουν τα ελεγκτικά όργανα.

3. Πρόσφατα, ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών απέστειλε την με αριθμό 19510/2449/3-4-2008 εγκύκλιο στα συναρμόδια Υπουργεία και στις ΝΑ, με την οποία ζητά να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι των λεωφορείων με τα οποία θα μετακινηθούν οι μαθητές των σχολείων, εν όψει της περιόδου των σχολικών εκδρομών. Στην εγκύκλιο καταγράφονται όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα λεωφορεία ώστε οι μετακινήσεις των μαθητών να πραγματοποιηθούν με ασφάλεια και εφιστάται η προσοχή στο ρόλο των Μικτών Κλιμακίων Ελέγχου και στα σημεία που πρέπει αυτά να ελέγχουν. (επισυνάπτεται).

Ο Υπουργός
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ»

5. Στην με αριθμό 9360/31.3.2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημητρίου Βαρβαρίγου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 470/18.4.2008 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση: «Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης, παρακαλώ να ενημερώσετε τον αξιότιμο κύριο συνάδελφο για τα εξής:

1. Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός των εργασιών για την ανακαίνιση του Δικαστικού Μεγάρου Ζακύνθου ανέρχεται σε 3.500.000 ευρώ περίπου και αφορά στον προϋπολογισμό κατασκευής έως το 2007, ήτοι περίπου 1.600.000 ευρώ, από τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί 600.000 ευρώ και στον συνολικό προτεινόμενο προϋπολογισμό του 2008, περίπου 1.000.000 ευρώ για τις εργασίες που σχετίζονται με την από 14-3-2008 απόφαση του Δ.Σ της εταιρίας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» για την ενίσχυση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου και άλλες εργασίες, καθώς και περίπου 900.000 ευρώ για πρόσθετο υλικοτεχνικό εξοπλισμό, όπως προτείνεται από την 3-4-2008 απόφαση της εταιρίας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» κατόπιν σχετικών προτάσεων και αιτημάτων των δικαστικών υπηρεσιών Ζακύνθου. Από το συνολικό προτεινόμενο προϋπολογισμό των 3.500.000 ευρώ, η «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» έχει αιτηθεί πίστωση ύψους 2.000.000

ευρώ για το 2008.

2. Η προθεσμία ολοκλήρωσης των εργασιών για την ανακαίνιση του Δικαστικού Μεγάρου Ζακύνθου είναι 180 ημέρες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης με τον ανάδοχο του έργου. Μετά την από 8-4-2008 διεξαγωγή διαγωνισμού του έργου «ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΟΥ Δ.Μ. ΖΑΚΥΝΘΟΥ - ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΦΕΡΟΝΤΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΕΛΚΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ», η διαδικασία επιλογής αναδόχου βρίσκεται σε εξέλιξη.

3. Δεν υπάρχει πρόταση για κατασκευή νέου Δικαστικού Μεγάρου στη περιφέρεια της πόλεως της Ζακύνθου προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Αντίθετα, ο Δικηγορικός Σύλλογος Ζακύνθου με το υπ' αριθμ. 415/14-4-2008 έγγραφό του αντιτίθεται σε τέτοιο ενδεχόμενο.

Ο Υπουργός
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ»

6. Στην με αριθμό 9370/31.3.2008 ερώτηση των Βουλευτών κύριων Αθανασίου Λεβέντη και Αναστασίου Κουράκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 472/15.4.2008 έγγραφο από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, και κατά το μέρος που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, παρακαλώ να ενημερώσετε τους αξιότιμους κυρίους συναδέλφους για τα εξής:

1. Αναφορικά με τα κενά που παρατηρούνται στις οργανικές θέσεις ιατρών στα Καταστήματα Κράτησης, ήδη δρομολογείται η προκήρυξη διαγωνισμού ΑΣΕΠ για την πρόληψη 12 Ιατρών, από τους οποίους 2 κατανέμονται στο Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού. Επισημαίνεται ότι τα κενά που παρατηρούνται στις οργανικές θέσεις ιατρών στα Καταστήματα Κράτησης οφείλονται στη έλλειψη υποψηφίων κατά τους προκηρυχθέντες διαγωνισμούς. Το αυτό συνέβη και στον τελευταίο διαγωνισμό για την πρόσληψη 12 ιατρών. Για τον λόγο αυτό, οι ανάγκες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατουμένων εξακολουθούν να καλύπτονται σε μεγάλο μέρος από κατ' επίσκεψιν ιατρούς, οι οποίοι προσέρχονται δύο φορές την εβδομάδα και εξετάζουν τα περιστατικά της ειδικότητάς τους. Το Κατάστημα Κράτησης Κορυδαλλού επί του παρόντος επισκέπτονται 25 ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων.

Ως προς το νοσηλευτικό προσωπικό του Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού, οι 2 κενές οργανικές θέσεις αναμένεται να καλυφθούν πολύ σύντομα από παλαιότερο διαγωνισμό του ΑΣΕΠ και από μετάταξη αντίστοιχα.

2. Κατά την εισαγωγή των κρατουμένων στα Καταστήματα Κράτησης της χώρας τηρούνται απαρέγκλιτα η σχετική διάταξη του Σωφρονιστικού Κώδικα (άρθρο 24, παρ. 3), σύμφωνα με την οποία ο κρατούμενος το αργότερο μια ημέρα από την εισαγωγή του εξετάζεται από τον ιατρό της φυλακής. Σε περίπτωση που παρατηρηθεί οιοδήποτε πρόβλημα υγείας, είτε υποβάλλεται σε θεραπευτική αγωγή είτε παραπέμπεται σε κατάλληλο θεραπευτικό Κατάστημα, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 30 του Σωφρονιστικού Κώδικα.

3. Είναι αυτονόητο ότι εφόσον τα δεδομένα των ιατρικών φακέλων των ασθενών κρατουμένων αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, το προσωπικό των φυλακών διασφαλίζει απόλυτα την τήρηση του ιατρικού απορρήτου. Επ' ουδενί παρίστανται αστυνομικοί κατά την εξέταση ασθενών κρατουμένων. Σημειώνεται, επίσης, ότι έχει ληφθεί μέριμνα ώστε πρόσβαση στους ιατρικούς φακέλους να μην έχουν ούτε οι συγκατούμενοι των εξεταζομένων.

4. Η υπαγωγή του Νοσοκομείου και του Ψυχιατρείου Κρατουμένων στο ΕΣΥ αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και έχει ήδη συμφωνηθεί με τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η υλοποίηση του συγκεκριμένου εγχειρήματος έχει ήδη ανατεθεί στη μκτική Επιτροπή των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ο Υπουργός
ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ»

7. Στην με αριθμό 8287/12.3.08 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Ντόλιου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2/25751/0022/24.4.2008 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην υπ' αριθ. 8287/12-3-2008 ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Ντόλιος, σχετικά με την επέκταση των επιδομάτων των Κεντρικών Υπηρεσιών Υπουργείων σε υπαλλήλους, που μετατάχθηκαν στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α) από διάφορους φορείς, σας πληροφορούμε, από πλευράς αρμοδιότητάς μας, τα εξής:

Με την μεταφορά αρμοδιοτήτων και προσωπικού από τις Κεντρικές Υπηρεσίες στις Ν.Α, διαπιστώνεται σε ορισμένες περιπτώσεις ότι υπάλληλοι των Ν.Α λαμβάνουν διαφορετικές επί μέρους αποδοχές σε σχέση με συναδέλφους τους που μετατάχθηκαν σε στις Ν.Α από διάφορα Υπουργεία, λόγω του γεγονότος ότι προέρχονται από διαφορετικές Υπηρεσίες ή λόγω της ένταξής τους σε διαφορετικούς κλάδους.

Το αίτημα της χορήγησης των ειδικών επιδομάτων των Κεντρικών Υπηρεσιών των Υπουργείων σε υπαλλήλους που μετατάχθηκαν στις Ν.Α από άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του Ε.Ο.Π., είναι γενικότερο, τελεί υπόψη της Υπηρεσίας μας και θα εξεταστεί σε μελλοντική αναμόρφωση του μισθολογίου του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης, στο πλαίσιο της εισοδηματικής πολιτικής και της γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής της χώρας.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ»

8. Στην με αριθμό 4001/8-1-2008 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννη Σκουλά δόθηκε με το υπ' αριθμ. έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 4464/15-1-08, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θάνος Μωραΐτης σχετικά με το Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, σας ενημερώνουμε τα παρακάτω:

Για την ίδρυση νέου Τμήματος Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο των Τ.Ε.Ι. 1404/1983 (ΦΕΚ 173 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το Ν. 3549/2007 (ΦΕΚ 69 Α') και σύμφωνα με τα νέα κριτήρια που το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Τ.Ε.) έχει ορίσει στην από 7/16-5-2007 συνεδρίαση της Ολομέλειάς του, απαιτούνται τα εξής: υποβολή πλήρους και τεκμηριωμένης πρότασης από τις Συνελεύσεις των ιδίων των Ιδρυμάτων, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει ειδικές μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας καθώς και οικονομοτεχνική μελέτη και ειδικότερα στοιχεία όπως την εκτίμηση του κόστους λειτουργίας, τη δυνατότητα προσφοράς κτιριακών εγκαταστάσεων από τις τοπικές κοινωνίες, τις επαγγελματικές δραστηριότητες και προοπτικές των πτυχιούχων του προτεινόμενου Τμήματος, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που μπορεί να ενι-

σχύει την υποβαλλόμενη πρόταση.

Εφόσον οι προτάσεις πληρούν τα απαιτούμενα από το νόμο ανωτέρω κριτήρια, εισάγονται για γνωμοδότηση στο αρμόδιο Τμήμα του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (Ε.Σ.Υ.Π.), το Συμβούλιο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Τ.Ε.), από το οποίο εξετάζονται και αξιολογούνται. Μετά τη θετική γνωμοδότηση του Σ.Α.Τ.Ε. για την ίδρυση και λειτουργία του νέου Τμήματος, απαιτείται η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο συνυπογράφουν οι Υπουργοί Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και τη νομιμότητα του οποίου επεξεργάζεται το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ).

Όσον αφορά στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, το Σ.Α.Τ.Ε. στις από 6/2-2-07 και 9/5-7-07 συνεδριάσεις του, αφού έλαβε υπόψη την απόφαση της Επιτροπής Χωροταξικού Σχεδιασμού στην από 26-6-2007 συνεδρίασή της, για την κατάταξη των προτάσεων ιδρύσεων νέων Τμημάτων Τ.Ε.Ι., σε προτάσεις άμεσης προτεραιότητας και προτάσεις που στοχεύουν σε αναπτυξιακό προγραμματισμό των ιδρυμάτων, γνωμοδότησε θετικά για την ίδρυση Τμήματος Αυτοματισμού στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου καθώς και την ίδρυση Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών (Σ.Τ.Ε.Φ.) με την ίδρυση Τμήματος Τεχνολογίας Υλικών, όπως επίσης και για τη μετονομασία δύο (2) Τμημάτων, του Τμήματος Γεωργικής Μηχανολογίας και Υδάτινων Πόρων σε Τμήμα Μηχανολογίας και Υδάτινων Πόρων και του Τμήματος Ιχθυοκομίας-Αλιείας σε Τμήμα Υδατοκαλλιεργειών και Αλιευτικής Διαχείρισης.

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. εξετάζει τις γνωμοδοτήσεις του Σ.Α.Τ.Ε.

Ο Υφυπουργός
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ»

9. Στην με αριθμό 9842/8-4-2008 ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Σπυρίδωνος Χαλβατζή, Γαρυφαλλιάς Κανέλλη, Ευθαλίας Καφαντάρη, Δήμου Κουμπούρη και Γεωργίου Μαυρίκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1388/23-4-2008 έγγραφο από την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 9842/8-4-2008 ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Σπ. Χαλβατζή, Λ. Κανέλλη, Λ. Καφαντάρη, Δ. Κουμπούρη και Γ. Μαυρίκο, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας επισυνάπτουμε το με αρ. πρωτ. 30530/14-4-2008 έγγραφο του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.).

Η Υπουργός
ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΗ»

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση προ ημερήσιας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γεωργίου Παπανδρέου, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακρίβειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 143, παράγραφος 4, του Κανονισμού της Βουλής, η διάρκεια της αγόρευσης του Πρωθυπουργού είναι τριάντα λεπτά της ώρας, του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, με πρωτοβουλία του οποίου πραγματοποιείται η σημερινή συζήτηση, είναι επίσης τριάντα λεπτά της ώρας, των Προέδρων των τριών άλλων Κοινοβουλευτικών Ομάδων είναι είκοσι πέντε λεπτά της ώρας και των Υπουργών δεκαπέντε λεπτά της ώρας.

Δικαίωμα δευτερολογίας για δεκαπέντε λεπτά της ώρας ο Πρωθυπουργός και για δέκα λεπτά της ώρας οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και οι Υπουργοί.

Στη συζήτηση συμμετέχουν έως δύο Υπουργοί. Ο Πρωθυπουργός μπορεί να τριτολογήσει για πέντε λεπτά της ώρας. Ο χρόνος ομιλίας του Υπουργού που παρεμβαίνει στο στάδιο των κυρίων αγορεύσεων ή των δευτερολογιών πριν ολοκληρωθούν οι αγορεύσεις ή οι δευτερολογίες των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων περιορίζεται στο ήμισυ του χρόνου που δικαιούται.

Όπως σας ανέφερα, η σημερινή προ Ημερησίας Διατάξεως συζήτηση προκαλείται με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος και Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, η πρόταση της οποίας έχει ως ακολούθως:

«Κύριε Πρόεδρε, η καθημερινή ζωή των πολιτών υποβαθμίζεται και χειροτερεύει καθημερινά. Το πρόβλημα της ακρίβειας, της διαρκούς μείωσης της αγοραστικής δύναμης και του υπερδανεισμού των Ελλήνων έχει λάβει εφιαλτικές διαστάσεις για κάθε ελληνικό νοικοκυριό. Ο πληθωρισμός είναι σήμερα στο υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον ακριβών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ταυτόχρονα το κατά κεφαλήν εισόδημα, σταθερά ανοδικό επί μία δεκαετία, σημειώνει για πρώτη φορά φέτος από το 1998, μείωση σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την ίδια στιγμή που η Κυβέρνηση «σηκώνει ψηλά τα χέρια» και παραμένει απλός παρατηρητής των εξελίξεων, ο Έλληνας πολίτης καταναλωτής βρίσκεται αντιμέτωπος με αλλεπάλληλα κύματα αυξήσεων μέσα στο 2008, που έχουν οδηγήσει σε αυξήσεις ύψους έως και 30% στις τιμές βασικών αγαθών μέσα σε λίγους μήνες.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η χώρα μας κρατά σήμερα τα σκήπτρα της Ευρωζώνης στις αυξήσεις που αφορούν στα καύσιμα, τα τιμολόγια των Δ.Ε.Κ.Ο., τα τρόφιμα και σε άλλες αγορές. Η ακρίβεια στην Ελλάδα καλπάζει, λόγω της πολιτικής της Κυβέρνησης στα κρατικά τιμολόγια και τους έμμεσους φόρους, της έλλειψης πολιτικής βούλησης να μπει φραγμός στην απληστία μερικών δεκάδων επιχειρήσεων και να αντιμετωπιστούν θεμελιώδεις διαρθρωτικές αδυναμίες των ελληνικών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών.

Η ανυπαρξία, μάλιστα, του κρατικού μηχανισμού δεν εντοπίζεται μόνο στον έλεγχο των τιμών. Όπως έδειξε η πρόσφατη διατροφική κρίση με το επιμολυσμένο ηλιέλαιο, η Κυβέρνηση δεν είναι καν σε θέση να διασφαλίσει την προστασία της δημόσιας υγείας. Είναι μία Κυβέρνηση που δεν διαθέτει βούληση για την ανάληψη αποτελεσματικών πρωτοβουλιών και δράσεων, προκειμένου να στηρίξει το συμφέρον του πολίτη, να στηρίξει τους πολλούς έναντι των ολίγων.

Είναι απόλυτα υπεύθυνη για την κατάρρευση των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους, για την ασυδοσία στην αγορά, για την έλλειψη κάθε σχεδίου για την τιθάσευση του πληθωρισμού και

πλήττει κυρίως τα μεσαία και φτωχά νοικοκυριά.

Η ελληνική οικονομία σταδιακά παραδίνεται στα χέρια κάθε λογής μεσαζόντων που νέμονται ανενόχλητοι το δημόσιο πλούτο, κερδοσκοπούν παρασιτικά σε βάρος των δημόσιων οικονομικών και λεηλατούν στρατηγικής σημασίας οργανισμούς, όπως φάνηκε με την υπόθεση του Ο.Τ.Ε..

Παράλληλα, υφίσταται τεράστιο έλλειμμα πολιτικής όσον αφορά τη στήριξη του οικογενειακού εισοδήματος, με την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακρίβειας, την εξυγίανση των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς επίσης και τη συγκράτηση της τιμολογιακής πολιτικής των ελληνικών επιχειρήσεων με τη διαμόρφωση περιθωρίων κέρδους, σε επίπεδα που δεν υπονομεύουν τη σταθερότητα των τιμών και την ανταγωνιστικότητα.

Για όλα τα παραπάνω ζητήματα, ζητάμε να πραγματοποιηθεί η Προ Ημερησίας Διατάξεως Συζήτηση στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής».

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως και Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

(Όρθοι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα πιο σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία είναι η ανεργία και η ακρίβεια. Και αυτό, γιατί κυρίως πλήττουν -και πλήττουν δυσανάλογα- τους οικονομικά ασθενέστερους. Δεν αντιμετωπίζονται ούτε εύκολα ούτε από τη μια στιγμή στην άλλη· έχουν βαθιές ρίζες στο χρόνο και, βέβαια, επηρεάζονται έντονα από το διεθνές περιβάλλον.

Όλοι το ξέρουμε -είτε το λέμε είτε όχι- ότι η έκρηξη της ακρίβειας οφείλεται, πρωτίστως, στη ραγδαία άνοδο που καταγράφουν οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου, των πρώτων υλών και των βασικών τροφίμων· οφείλεται στη ραγδαία οικονομική επιδείνωση που έχει ξεσπάσει σε παγκόσμιο επίπεδο και, αναπόφευκτα, εισάγεται και στη χώρα μας.

Η αύξηση στις τιμές των εισαγωγών τον περασμένο Απρίλιο έφθασε στο 8,4%, ενώ ακόμη μεγαλύτερη (30%) ήταν η αύξηση στα εισαγόμενα ενεργειακά αγαθά.

Εξίσου εμφανές είναι και το γεγονός ότι ο πληθωρισμός στην Ελλάδα (4,9% τον περασμένο Μάιο) παραμένει σε υψηλά για την Ευρωζώνη επίπεδα. Έτσι, αποδεικνύεται ότι πολλά από τα αίτια του είναι και χρόνια και ενδογενή· είναι τα «γρανάζια» των στρεβλώσεων που είχαν οδηγήσει σε ολιγοπωλιακές καταστάσεις, αντί σε υγιή ανταγωνισμό.

Συμπερασματικά, υπάρχει ραγδαία αύξηση της ακρίβειας σε παγκόσμιο επίπεδο, που επηρεάζει σοβαρά και τη χώρα μας. Όμως, υπάρχουν και χρόνιες παθογένειες στην εσωτερική αγορά, που εκδηλώνονται ακόμα πιο έντονα σε δύσκολους καιρούς. Αυτή είναι η πραγματικότητα! Και σ' αυτή την πραγματικότητα, οφείλουμε να σχεδιάζουμε και να δρούμε ρεαλιστικά, υπεύθυνα, με την έγνοια στους συμπολίτες μας που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, αλλά και με προσοχή, ώστε να εξισορροπούνται οι πολλοί και αλληλοσυγκρουόμενοι παράγοντες που συνδιαμορφώνουν τις οικονομικές εξελίξεις.

Όλοι οι διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί, ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση, όλα τα κράτη-μέλη της συνομολογούν ότι το πρόβλημα είναι εξαιρετικά δύσκολο: πλήττονται, στο σύνολό τους, οι εθνικές οικονομίες· πλήττονται όχι μόνο οι οικονομικά ασθενέστεροι, αλλά και τα μεσαία οικονομικά στρώματα· πλήττονται και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Χρειάζονται, λοιπόν, μέτρα που δεν θα τροφοδοτήσουν ακόμη περισσότερο τον πληθωρισμό, γιατί θα έχουν τα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα.

Χρειάζονται μέτρα που δεν θα πλήξουν ακόμη περισσότερο την ανάπτυξη, γιατί, χωρίς να δώσουν λύση στην ακρίβεια, θα προκαλέσουν έκρηξη ανεργίας.

Χρειάζονται μέτρα που να μην οδηγούν σε δημοσιονομική εκτροπή, γιατί, πέρα από τις δεσμεύσεις μας, υπάρχει ο κίνδυνος αποδυνάμωσης της οικονομίας.

Χρειάζεται, όμως, και κάτι ακόμη: χρειάζεται η συνδρομή του πολίτη στην κοινή προσπάθεια. Μ' αυτή την προσέγγιση, ορί-

σαμε και ακολουθούμε συγκεκριμένες πολιτικές αρχές:

- 1) δίκτυ ασφαλείας στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες·
- 2) αταλάντευτη προσήλωση στην αναπτυξιακή δυναμική του Τόπου·
- 3) μεταρρυθμίσεις απέναντι στις χρόνιες παθολογίες της εσωτερικής αγοράς·
- 4) πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- 5) συμμαχία πολίτη και Πολιτείας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα μπήκε στον 21ο αιώνα με συσσωρευμένα προβλήματα στο Κράτος και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, στην οικονομία και την αναπτυξιακή διαδικασία, στην κοινωνία και την καθημερινότητα του πολίτη. Το 2004 το δημόσιο χρέος ξεπερνούσε το σύνολο του ΑΕΠ, και το έλλειμμα ήταν υπερδιπλάσιο του ανωτάτου ορίου της ΟΝΕ. Οι κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες έδιναν θλιβερή ευρωπαϊκή πρωτιά στην Ελλάδα. Η φτώχεια απλωνόταν σε περισσότερο από το ένα πέμπτο της κοινωνίας. Η ανεργία ξεπερνούσε το 11% του ενεργού πληθυσμού. Ο πληθωρισμός εξελισσόταν με ρυθμούς σχεδόν διπλάσιους της Ευρωζώνης.

Ξεκινήσαμε χωρίς καθυστέρησης συγκροτημένη μεταρρυθμιστική στρατηγική, με απώτερο στόχο την εξυγίανση της οικονομίας, τη διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης, την αντιμετώπιση των πολλών και μεγάλων κοινωνικών προβλημάτων.

Έχοντας την ανεργία και την ακρίβεια στο στόχαστρο των επιδιώξεών μας, κινηθήκαμε και κινούμαστε σε τρεις, καίριας σημασίας, άξονες:

Άξονας πρώτος: Η διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης σε ένα υγιές δημοσιονομικό περιβάλλον. Προωθήσαμε μεταρρυθμίσεις και δημιουργήσαμε νέα αναπτυξιακά εργαλεία για την προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων, τη στήριξη της επιχειρηματικότητας του Έλληνα, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της ελκυστικότητας της Χώρας. Στόχος μας ήταν και είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η μεγέθυνση του παραγόμενου πλούτου, η αύξηση και η δικαιότερη κατανομή του κοινωνικού μερίσματος.

Άξονας δεύτερος: Η αναδιάρθρωση της αγροτικής οικονομίας και ο προσανατολισμός της στις ανάγκες του μέλλοντος. Στροφή σε νέες καλλιέργειες, ανάπτυξη της «άλλης γεωργίας», συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης, προγράμματα τυποποίησης και μεταποίησης, στήριξη για τη δημιουργία ισχυρών αγροτικών οργανώσεων.

Άξονας τρίτος: Ενίσχυση του υγιούς ανταγωνισμού και προστασία του πολίτη-καταναλωτή.

Προχωρήσαμε στη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τη λειτουργία της αγοράς, με σειρά δράσεων. Θυμίζω το νόμο για την ενίσχυση του υγιούς ανταγωνισμού, την ενεργοποίηση της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή, τη θεσμοθέτηση του Συνήγορου του Καταναλωτή, τα μέτρα ενάντια στο παραεμπόριο, την ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τη δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης.

Οι μεταρρυθμίσεις που προωθήσαμε θωράκισαν, σε σημαντικό βαθμό, την οικονομία μας, διασφάλισαν υψηλούς αναπτυξιακούς ρυθμούς και δρομολόγησαν τόσο τη μείωση της ανεργίας, όσο και τη συρρίκνωση του πληθωρισμού.

Η ανεργία από το 11,3% το Μάρτιο του 2004 περιορίστηκε στο 8,3% το 2007, και η διαφορά του πληθωρισμού από αυτόν της Ευρωζώνης μειώθηκε από το 1,3% στο 0,9%. Σπάσαμε το φαύλο κύκλο της απραξίας και ανοίξαμε δρόμους για στέρεες λύσεις. Οι εξελίξεις δικαιώσαν τη στρατηγική μας και έδειξαν ξεκάθαρα την ανάγκη εντατικής συνέχισης των μεταρρυθμίσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τις αρχές του χρόνου οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις άρχισαν να προσλαμβάνουν χαρακτηριστικά παρατεταμένης κρίσης. Ολόκληρος ο κόσμος πήκε σε μια εξαιρετικά βεβαρημένη περίοδο, γεμάτη αβεβαιότητες και σοβαρές οικονομικές αναταράξεις. Τα αίτια είναι πολλά: Η αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού, η δυναμική ανάπτυξη πληθυσμιακά μεγάλων χωρών, η αλλαγή στις διατροφικές συνήθειες των λαών τους είχαν ως αποτέλεσμα μια ραγδαία αυξανόμενη ζήτηση ενεργειακών πόρων, πρώτων υλών και βασικών αγροτικών προϊόντων.

Οι εξελίξεις αυτές, σε συνδυασμό με τα διεθνή κερδοσκοπικά «παιχνίδια», προκάλεσαν πρώτ' απ' όλα αλυσιδωτές εκρήξεις στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου. Από τα 26 δολάρια το βαρέλι, που ήταν το 2003, ξεπέρασε τα 135 δολάρια σήμερα. Η στροφή μεγάλου μέρους των καλλιεργειών στα βιοκαύσιμα, αλλά και οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες, εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, συνέβαλαν στη μείωση της παραγωγής βασικών τροφίμων αλλά και στην περαιτέρω αύξηση του κόστους τους.

Όλα αυτά -αυξημένη ζήτηση, αυξημένο κόστος, μειωμένη παραγωγή και διεθνής κερδοσκοπία- δρομολόγησαν, σε παγκόσμιο επίπεδο, ραγδαία άνοδο στις τιμές βασικών αγροτικών προϊόντων, που μόνο σε έναν χρόνο έφτασε στο 54%. Η διεθνής τιμή του ρυζιού, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανέβηκε κατά 153%, του σιταριού 72%, του καλαμποκιού 48%, των ελαίων 84%.

Στις δυσμενείς αυτές εξελίξεις προστέθηκε, από τον περασμένο Αύγουστο, και η χρηματοπιστωτική κρίση στις Ηνωμένες Πολιτείες, που μετέφερε παντού τους κραδασμούς της. Ξέσπασε, έτσι, σε παγκόσμιο επίπεδο μια ραγδαία οικονομική επιδείνωση: πολλές αναπτυσσόμενες χώρες βιώνουν τη μεγαλύτερη επισιτιστική κρίση που γνώρισε η ανθρωπότητα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο· σε ολόκληρο τον κόσμο οι ρυθμοί ανάπτυξης μειώνονται· σε όλες τις χώρες η ακρίβεια εξελίσσεται σε μείζον οικονομικό και κοινωνικό ζήτημα· συμπίεζεται η οικονομική δραστηριότητα και δυσχεραίνεται η εκτέλεση κρατικών προϋπολογισμών.

Στην Ευρωζώνη οι ρυθμοί ανάπτυξης, από το 2,8% το 2006, εκτιμώνται στο 1,7% για το 2008, ενώ ο πληθωρισμός από το 1,8%, που ήταν στην αρχή του 2007, έφτασε στο 3,7% τον περασμένο Μάιο -διπλασιάστηκε μέσα σε δεκαπέντε μήνες και κατέγραψε ιστορικό ρεκόρ από τη σύσταση της ΟΝΕ. Στη Γαλλία κατέγραψε ρεκόρ δεκαεπταετίας, στο Βέλγιο ρεκόρ εικοσιπενταετίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγκάστηκε να αναθεωρήσει, προς το δυσμενέστερο, τις προβλέψεις της τόσο για την ανάπτυξη όσο και για τον πληθωρισμό. Η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Οργανισμός Διατροφής και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης υπογραμμίζουν ότι ο πληθωρισμός εξελίσσεται στο μεγαλύτερο πρόβλημα για ολόκληρο τον κόσμο.

Όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταδεικνύουν ότι η έξαρση της ακρίβειας είναι πρόβλημα όχι μόνο ιδιαίτερα έντονο αλλά και εξαιρετικά δύσκολο, για ολόκληρο τον κόσμο. Εξίσου βέβαιο είναι ότι επηρεάζονται ακόμη περισσότερο οι χώρες που καθυστέρησαν στην προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων. Και αυτό φαίνεται καθαρά: Ο πληθωρισμός στη χώρα μας τον περασμένο Μάιο ήταν κατά 30% υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης· όμως λίγα χρόνια πρωτίτερα, έως το 2003, ήταν σχεδόν διπλάσιος του μέσου όρου της Ευρωζώνης. Υπήρξε δηλαδή στα τέσσερα προηγούμενα χρόνια σταδιακή γεφύρωση της διαφοράς, και αυτό αποδεικνύει την ορθότητα των πολιτικών που εφαρμόζουμε.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ξεκάθαρο: Η σημερινή έκρηξη της ακρίβειας οφείλεται πρωτίστως στη ραγδαία επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος. Τα υψηλότερα ωστόσο ποσοστά που καταγράφονται στη χώρα μας, σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, οφείλονται σε χρόνιες αδυναμίες της εσωτερικής αγοράς. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και την πραγματικότητα αυτή δεν μπορεί ούτε να την κρύβουμε ούτε να τη βλέπουμε με παραμορφωτικούς φακούς· δεν ωφελούν ούτε οι ωραιοποιήσεις ούτε οι υπερβολές.

Υπάρχουν πράγματι προϊόντα που πωλούνται στον τόπο μας ακριβότερα απ' ό,τι σε άλλες χώρες. Υπάρχουν, όμως, και κάποια άλλα που πωλούνται φθηνότερα. Υπάρχουν προϊόντα που διακινούνται μονοπωλιακά ή ολιγοπωλιακά. Υπάρχουν κρούσματα κερδοσκοπίας και αθέμιτες πρακτικές από μεσάζοντες, τόσο στις εισαγωγές όσο και στη διακίνηση αγροτικών προϊόντων. Υπάρχουν τομείς και κλάδοι όπου δεν λειτουργεί αποτελεσματικά ο υγιής ανταγωνισμός. Υπάρχει σε πολλές περιπτώσεις ανεπάρκεια αγροτικών προϊόντων, γεγονός που σημαίνει είτε μειωμένη προσφορά είτε εισαγωγές ακριβότερων

προϊόντων. Υπάρχει -το πιστοποιούν όλα τα στοιχεία έως το 2004- και μια νοοτροπία ατιμωρησίας, που εμπεδώθηκε πριν από πολλά χρόνια, μέσα από την ανυπαρξία ελέγχων και κυρώσεων.

Όλα αυτά είναι ζητήματα που απαιτούν συνέχιση των μεταρρυθμίσεων στο Κράτος και στην αναπτυξιακή διαδικασία. Απαιτούν αλλαγές απέναντι στις στρεβλώσεις της αγοράς, στα μονοπώλια, στα ολιγοπώλια. Απαιτούν ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών απέναντι στα φαινόμενα της κερδοσκοπίας και της αισχροκέρδειας. Απαιτούν ακόμη ενεργότερη συστράτευση των πολιτών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τον περασμένο Φεβρουάριο, μπροστά στην εντεινόμενη πίεση του διεθνούς περιβάλλοντος, αναπτύξαμε συγκροτημένη δέσμη πρόσθετων μέτρων και ξεκινήσαμε τη σταδιακή ενεργοποίησή τους.

Σε ό,τι αφορά τις εισαγωγές, δώσαμε έμφαση στην αποτροπή τόσο της παράνομης ελληνοποίησης εισαγόμενων αγαθών, όσο και της επιβολής υψηλότερων τιμών σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Θεωπίστηκαν και προωθούνται, για το σκοπό αυτό, κατάλληλα μέτρα.

Σε ό,τι αφορά τα αγροτικά προϊόντα, επενδύουμε πρωτίστως στην οργάνωση των αγροτών, που μπορεί να βάλει φραγμό στην ασυδοσία ορισμένων μεσαζόντων. Ενισχύουμε τους συλλογικούς φορείς των αγροτών, τις συνεταιριστικές οργανώσεις και τις ομάδες παραγωγών, για να δράσουν σε δύο κατευθύνσεις: Να συγκρατήσουν το κόστος παραγωγής εξασφαλίζοντας μαζικές προμήθειες εφοδίων, αλλά και να ιδρύσουν σύγχρονες μεταποιητικές και τυποποιητικές μονάδες, ώστε να διαθέτουν την παραγωγή τους απευθείας στις κεντρικές και τις λαϊκές αγορές. Για τον ίδιο σκοπό, διασφαλίζονται σε όλες τις ομάδες παραγωγών θέσεις στις κεντρικές αγορές.

Σε ό,τι αφορά τη διακίνηση και τη διάθεση κάθε λογής προϊόντων, είναι αιτία στρεβλώσεων οι συναλλαγές που δεν γίνονται με διαφάνεια. Είναι κερδοσκοπία οι συναλλαγές παραγωγών και εμπόρων σε πλασματικές τιμές. Είναι αισχροκέρδεια η διαφορετική τιμή από το ράφι στο ταμείο. Απαντούμε με συγκεκριμένα μέτρα που αφορούν στην καθιέρωση δίγγραμης επιταγής για τις συναλλαγές παραγωγών και εμπόρων, την αναγραφή των εκπώσεων στα τιμολόγια, τη θεσμοθέτηση Μητρώων Παραγωγών και Συσκευαστηρίων, τη δημιουργία Παρατηρητηρίου Τιμών.

Σε ό,τι αφορά τους ελέγχους τιμών, ανώτατες τιμές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί να καθορίζονται μόνο για ορισμένα είδη, που διατίθενται σε χώρους στους οποίους δεν μπορεί να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός. Αυτό έγινε και θα συνεχίσει να γίνεται. Πέραν των ελέγχων που ήδη διενεργούνται, δημιουργείται τώρα και Υπηρεσία Εποπτείας της Αγοράς, με ελεγκτική, κοστολογική και τιμολογική αποστολή, αλλά και με δυνατότητα επιβολής αυστηρών κυρώσεων. Είναι, επίσης, στο οπλοστάσιο της Επιτροπής Ανταγωνισμού αυστηρές κυρώσεις σε επιχειρήσεις που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Προτείνουμε επιπλέον τη συνταγματική κατοχύρωση της Επιτροπής, ώστε να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο την αυτοτέλεια και την αποτελεσματικότητά της. Είχαμε ωστόσο -και σ' αυτή την περίπτωση- την αρνητική στάση της Αντιπολίτευσης.

Το είπαμε, όμως, και το επαναλαμβάνω: Έχουμε και τη δυνατότητα και τη βούληση να προχωρήσουμε στις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις που θέλησε να υπονομεύσει η Αντιπολίτευση. Καταρτίζεται ήδη νομοσχέδιο για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, την απαγκίστρωσή της από γραφειοκρατικές διαδικασίες, την επικέντρωσή της σε υποθέσεις με ιδιαίτερη σημασία.

Πήραμε και θα πάρουμε όποια άλλα μέτρα χρειαστούν. Η προσπάθεια συνεχίζεται· η μάχη δεν πρόκειται να σταματήσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναμφίβολα σημαντικό ρόλο στο μέτωπο της ακρίβειας ασκεί η λειτουργία του Κράτους και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Απόφασή μας είναι να συνεχίσουμε τις μεταρρυθμίσεις μακριά από δογματισμούς και ιδεοληψίες, με στόχο το συλλογικό συμφέρον.

Συνεχίζεται η εξυγίανση και η εμπέδωση της διαφάνειας στις

ΔΕΚΟ, έτσι ώστε να μην παράγουν ελλείμματα, να βελτιώνουν τις υπηρεσίες που παρέχουν, να ανταποκρίνονται στις επιταγές του υγιούς ανταγωνισμού.

Συνεχίζεται η εφαρμογή της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής, με σημαντικά αποτελέσματα: οι ηλεκτρονικές συναλλαγές με τις εφορίες ξεπέρασαν το 2007 τα 4,5 εκατομμύρια, γεγονός που σημαίνει εξοικονόμηση 10 εκατομμυρίων παραγωγικών ωρών για τις υπηρεσίες, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Συνεχίζονται οι μεταρρυθμίσεις που αφορούν στην απλοποίηση των διαδικασιών για την ίδρυση κάθε επιχείρησης. Είναι, ήδη, γεγονός η αναμόρφωση του δικαίου των Ανωνύμων Εταιρειών, το νέο πλαίσιο αδειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων, η μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης των ΕΠΕ.

Παράλληλα, βάζουμε για πρώτη φορά σε εφαρμογή επιχειρησιακό πρόγραμμα Διοικητικής Μεταρρύθμισης, με βασικούς στόχους τη μείωση του γραφειοκρατικού κόστους για τις επιχειρήσεις κατά 25%, αλλά και τη συντόμευση του χρόνου έκδοσης πιστοποιητικών κατά 50%.

Μέρα με τη μέρα χτίζουμε ένα κράτος που πρέπει να είναι αρωγός, και όχι χειραγωγός της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Δημιουργούμε κράτος που δεν θα λειτουργεί ως επιχειρηματίας και μεσάζοντας, αλλά θα ασκεί ουσιαστικό, ρυθμιστικό και ελεγκτικό ρόλο. Δημιουργούμε κράτος που συμβάλλει έμπρακτα στην ενδυνάμωση του υγιούς ανταγωνισμού.

Στη μάχη αυτή, στη μάχη ενάντια στην ακρίβεια -μάχη διαρκείας, μάχη που δεν σταματά-, επιδιώξαμε και επιδιώκουμε μια δυναμική συμμαχία πολίτη και Πολιτείας. Επιδιώκουμε την ανάπτυξη ισχυρής καταναλωτικής συνείδησης· επιδιώκουμε την ενεργοποίηση του καταναλωτή σε ένα κοινό μέτωπο· θέλουμε τον πολίτη ενεργό, ενημερωμένο, συνειδητοποιημένο. Ο πολίτης που επιλέγει είναι το ισχυρότερο ανάχωμα στην ακρίβεια. Επιδιώκουμε, επίσης, τη συμβολή των Μέσων Ενημέρωσης, που πράγματι μπορεί να είναι καταλυτική. Χρειάζεται ωστόσο αποφυγή των γενικεύσεων, που, πολλές φορές, οδηγούν στο αντίθετο αποτέλεσμα. Χρειάζεται σαφής προβολή των αρνητικών εξαιρέσεων, ώστε να καταδικάζονται έμπρακτα από τον πολίτη. Χρειάζεται -πέρα από την καταγγελία- να προβάλλονται και οι περιπτώσεις που μπορεί να αποτελέσουν πρότυπα συμπεριφοράς.

Είμαστε γι' αυτό αποφασισμένοι να συνεχίσουμε, ακόμη πιο έντονα, τη στήριξη των καταναλωτικών οργανώσεων: Συγκροτήθηκε ήδη και λειτουργεί η επιτροπή για την πιστοποίησή τους· ενθαρρύνεται η ανάπτυξη των δράσεών τους· αυξήθηκε σημαντικά, σχεδόν δεκαπλασιάστηκε μετά το 2004, η χρηματοδότησή τους. Αυτά που λέμε τα κάνουμε, και το αποδεικνύουμε έμπρακτα!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με πρωτοβουλίες που ξεκίνησαν κυρίως από την Ελλάδα, το πρόβλημα της ακρίβειας απασχόλησε την προηγούμενη εβδομάδα τη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τις αρχές Ιουνίου, με επιστολή μου προς τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πρότεινα να εντάξουμε το θέμα της ακρίβειας στην ημερήσια διάταξη της Συνόδου Κορυφής. Πρότεινα να επικεντρωθούμε σε μία απάντηση που να συνδυάζει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την περαιτέρω βελτίωση του ανταγωνισμού, καλύτερο ευρωπαϊκό συντονισμό απέναντι στα αίτια που γεννούν τον παγκόσμιο πληθωρισμό, στοχευμένες κοινωνικά μεταβιβάσεις προς τους οικονομικά ασθενέστερους.

Οφείλω να πω ότι, ενώ στη διαπίστωση των προβλημάτων υπήρξε ομοφωνία, στη διαμόρφωση των αποφάσεων υπήρξαν διαφορετικές προσεγγίσεις.

Τελικά, το Συμβούλιο ανέθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει μέτρα για την εξοικονόμηση ενέργειας, τον περιορισμό της πετρελαϊκής εξάρτησης, τον εκσυγχρονισμό των ανανεώσιμων πηγών. Συμφωνήθηκε να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη στήριξη της γεωργίας και αποφασίστηκε η διάθεση παρεμβανικών αποθεμάτων, η προσωρινή κατάργηση της υποχρεωτικής αγρανάπαυσης, η αύξηση των ποσοστώσεων στο γάλα, ο περιορισμός των εισαγωγικών δασμών στα δημητριακά. Άμεσες

ευρωπαϊκές αποφάσεις, σε ό, τι αφορά τις φτωχότερες ομάδες του πληθυσμού, δεν υπήρξαν. Ανατέθηκε, πάντως, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει τη θέσπιση πρόσθετων μέτρων.

Ειδικές αποφάσεις για μέτρα εισοδηματικής ενίσχυσης στους πολίτες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, αφέθηκαν στη δυνατότητα των κρατών, με μια διπλή επισήμανση: αφενός να είναι στοχευμένα, ώστε να αποφευχθούν στρεβλώσεις στην αγορά, και αφετέρου να μην οδηγούν σε δημοσιονομική εκτροπή.

Οφείλω να πω ότι στην κατεύθυνση αυτή θέλαμε και θέλουμε περισσότερα: Θέλουμε η Ευρώπη να γίνεται ολοένα και πιο κοινωνική, θέλουμε η Ευρώπη να αποκτήσει ισχυρότερα αντανακλαστικά απέναντι σε καταστάσεις που πιέζουν τους πολίτες της. Αυτή είναι η επιλογή μας, αυτή είναι η στόχευσή μας. Η προσπάθειά μας δεν σταματά. Οι παρεμβάσεις μας θα συνεχιστούν και τους επόμενους μήνες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα έχει ήδη προχωρήσει στη συγκρότηση Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και σχεδιάζουμε την ενεργοποίησή του τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Απόφασή μας είναι οι στοχευμένες μεταβιβάσεις σε εκείνους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Απόφασή μας είναι να εξαντλήσουμε για το σκοπό αυτό κάθε όριο αντοχής του Προϋπολογισμού, αλλά και κάθε δυνατότητα αξιοποίησης κοινοτικών πόρων, με την εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων.

Δεν λέω -και ούτε το έχω πει ποτέ- ότι έχουμε το κοινωνικό κράτος που θέλουμε· κάναμε όμως και συνεχίζουμε να κάνουμε σημαντικά βήματα.

Θυμίζω ότι, κατά την τριετία 2005-2007, η ετήσια αύξηση του πραγματικού μισθού για τους εργαζόμενους στη χώρα μας ήταν 3%, ενώ στην Ευρωζώνη ήταν 0,3%. Το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξανόταν κατά 4,1% το χρόνο, ενώ στην Ευρωζώνη κατά 1%.

Οι κατώτατες αποδοχές αυξήθηκαν σωρευτικά κατά 7,7%, ενώ στην Ευρωζώνη παρέμειναν στάσιμες.

Θυμίζω ακόμη: τη λύση στο πρόβλημα με τα πανωτόκια· τη χορήγηση εφάπαξ ποσού 2.000 ευρώ στις μητέρες που αποκτούν τρίτο παιδί· τη χορήγηση στις τρίτεκνες οικογένειες του πολυτεχνικού επιδόματος· την αύξηση των αφορολόγητων ορίων και τη σταδιακή μείωση των φορολογικών συντελεστών για τα μεσαία και οικονομικά ασθενέστερα νοικοκυριά· την αναμόρφωση του φόρου γονικών παροχών και κληρονομιών· την απαλλαγή της πρώτης κατοικίας από κάθε φορολογία· τη συγκρότηση και τη λειτουργία Ειδικού Ταμείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης για τη στήριξη ανέργων μεγαλύτερης ηλικίας, σε περιοχές με υψηλή ανεργία· την αύξηση -όπως ακριβώς δεσμευτήκαμε- των συντάξεων του ΟΓΑ, του Κατώτατου Επιδόματος Ανεργίας και του ΕΚΑΣ· την κατάργηση του ΛΑΦΚΑ και την επιστροφή όλων των αναδρομικών που ήδη κατεβλήθησαν στους συνταξιούχους. Συνολικά, οι κοινωνικές μεταβιβάσεις από το 15,6% του ΑΕΠ, που ήταν το 2004, αυξήθηκαν εφέτος στο 17,9%. Είναι πράξη και όχι υπόσχεση δημαγωγίας· είναι έμπρακτη απόδειξη κοινωνικής ευθύνης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι εξελίξεις σε ολόκληρο τον κόσμο καταδεικνύουν, πέρα από κάθε αμφιβολία, ότι η έκρηξη της ακρίβειας είναι παγκόσμιο φαινόμενο, εξαιρετικά πολύπλοκο και δύσκολο στην αντιμετώπισή του. Αυτή είναι η αλήθεια, και η αλήθεια αυτή εκθέτει κάθε απόπειρα ανεύθυνου λαϊκισμού.

Ο ισχυρισμός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι οι αναφορές στη διεθνή συγκυρία δεν είναι τίποτε άλλο παρά μόνον ένα άλλοθι, τάχα, της Κυβέρνησης, αποδεικνύει υποκρισία, ανευθυνότητα, αλλά και ουσιαστική αδιαφορία. Το λέω ευθέως: Εάν σκόπιμα διαστρεβλώνουν, εάν σκόπιμα αρνούνται τα διεθνή δεδομένα, δεν επιχειρούν τίποτε άλλο παρά μόνο να δημαγωγούν. Εάν όμως πιστεύουν αυτά που ισχυρίζονται, εάν πράγματι νομίζουν ότι η έξαρση της ακρίβειας είναι αποκλειστικά και μόνο ελληνικό φαινόμενο, τότε βρίσκονται μακριά, πολύ μακριά από την πραγματικότητα, αποδεικνύουν πως δεν μπορούν να αντιληφθούν τι γίνεται στον κόσμο, δείχνουν ξεκάθαρα πως δεν θέλουν να έχουν καμία συμβολή στην αντιμετώπιση πραγματικών προβλημάτων.

Και κάτι ακόμα: Δεν μπορεί από τη μια να αναγνωρίζονται τα προβλήματα και, από την άλλη, να στηρίζονται τα αίτια που τα δημιουργούν. Δεν μπορεί από τη μια να συνομολογούνται χρόνιες αδυναμίες και, από την άλλη, να επιστρατεύονται εκβιασμοί, με στόχο να μην αλλάξει τίποτα. Δεν μπορεί υπεύθυνες πολιτικές δυνάμεις να κρύβονται πίσω από οργανωμένα συμφέροντα, πίσω από συνεχνιές προνομιούχων και ομάδες βολεμένων, που έστησαν και συνεχίζουν να στήνουν εκβιαστικά μέτωπα απέναντι σε κάθε αναγκαία μεταρρύθμιση. Δεν μπορεί υπεύθυνες πολιτικές δυνάμεις να συμπλέουν με όσους εκμεταλλεύονται τη θέση που κατέχουν προκαλώντας δυσμενείς επιπτώσεις σε βάρος ολόκληρης της κοινωνίας.

Η Ελλάδα δεν συμβιβάζεται πλέον με κατεστημένα συμφέροντα, δεν αιχμαλωτίζεται στο συντηρητισμό των λίγων προνομιούχων, δεν εγκαταλείπει και δεν αναστέλλει τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται.

Η δυσμενής διεθνή συγκυρία απαιτεί από όλους αυξημένη αίσθηση κοινωνικής ευθύνης. Όλοι, πολιτικές δυνάμεις, συνδικάτα και επιχειρήσεις, έχουμε χρέος να επιδεικνύουμε σοβαρότητα και υπευθυνότητα, έχουμε χρέος να αποδεικνύουμε στην πράξη ότι ελεύθερη αγορά δεν σημαίνει ασύδοτη αγορά.

Το μήνυμά μου είναι πως η Κυβέρνηση δεν αγνοεί το πρόβλημα της ακρίβειας ούτε προσπαθεί να το υποβαθμίσει. Ο πολίτης-καταναλωτής έχει πολλές φορές δίκιο να διαμαρτύρεται. Μαζί του θα συνεχίσουμε να δίνουμε τη μάχη, και στα διεθνή φόρα -όπου χρειάζεται- και καθημερινά στην αγορά, με την ενίσχυση των αδιάβλητων ελεγκτικών μηχανισμών και, πάνω απ' όλα, με αποφασιστικότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τις τελευταίες μέρες αναπτύσσεται και πάλι μία απόπειρα απαξίωσης της Δικαιοσύνης, αλλά και διάχυσης των ευθυνών σ' ό,τι αφορά την υπόθεση Siemens. Εκτοξεύονται «πυροτεχνήματα» και επιχειρούνται ένοχα παιχνίδια εντυπώσεων. Κάποιοι νομίζουν ότι βρήκαν την ευκαιρία να πλήξουν το πολιτικό σύστημα προσδοκώντας ίσως πρόσκαιρα κομματικά οφέλη. Κάποιοι επιδιώκουν να κρύψουν την αμηχανία τους πίσω από ισοπεδωτικές γενικεύσεις. Κάποιοι προσποιούνται ότι, δήθεν, βιάζονται.

Ακούω τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να έχει μετατρέψει σε μονότονη επωδό το φραστικό, το υποκριτικό αίτημα της άμεσης σύστασης Εξεταστικής Επιτροπής.

Ας μην έχει λοιπόν -και να μην έχει κανένας- καμία αμφιβολία. Έχω πει από καιρό, έχω πει από τον περασμένο Φεβρουάριο, ότι η Βουλή είναι εδώ και είναι έτοιμη να ασχοληθεί με το θέμα της Siemens, όταν ολοκληρωθεί η έρευνα.

Για όποιους δεν κατάλαβαν, για όποιους προσποιούνται ότι δεν κατάλαβαν, το επαναλαμβάνω: Εξεταστική Επιτροπή θα συσταθεί, και θα συγκροτηθεί με δική μας πρωτοβουλία. Είναι δέσμευσή μας!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Θα συγκροτηθεί, όμως, αμέσως μόλις η Δικαιοσύνη ολοκληρώσει το έργο της. Είπα τότε -και το επαναλαμβάνω και τώρα- ότι η έρευνα της Δικαιοσύνης θα προχωρήσει και θα ολοκληρωθεί. Είπα -και το επαναλαμβάνω- ότι δεν θα επιτρέψουμε σε τίποτα να καθυστερήσει τη δικαστική έρευνα. Η θέση αυτή είναι σαφής, είναι ξεκάθαρη, ισχύει στο ακέραιο.

Εξεταστική Επιτροπή στη φάση αυτή, όπως ο καθένας μπορεί ή θα έπρεπε να αντιληφθεί, θα δημιουργούσε προσκόμματα στη δικαστική διερεύνηση· θα εμπόδιζε τη Δικαιοσύνη, η οποία ήδη εντοπίζει, αποτελεσματικά και απροκατάληπτα, στοιχεία τα οποία συγκαλύπτονταν στο παρελθόν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Εξεταστική Επιτροπή στη φάση αυτή θα υπηρετούσε μόνον εκείνους που θέλουν παρεμπόδιση του έργου της Δικαιοσύνης· θα υπηρετούσε μόνον εκείνους που φοβούνται και θέλουν «κουκούλωμα»! «Κουκούλωμα», λοιπόν, δεν θα γίνει. Αυτή ήταν η πρακτική άλλων εποχών, άλλων καιρών, άλλων κυβερνήσεων!

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Η δικαστική έρευνα άρχισε, συνεχίζεται και θα ολοκληρωθεί χωρίς καμία απολύτως παρέμβαση. Οι πρακτικές των κυβερνήσεων του χθες δεν υπάρχουν σήμερα! Εμπιστευόμαστε απόλυ-

τα τη Δικαιοσύνη και στηρίζουμε το έργο που επιτελεί. Η αλήθεια θα βρεθεί, και οι ευθύνες -όποιες και όπου υπάρχουν- θα αποδοθούν χωρίς εκπώσεις, χωρίς εξαιρέσεις, χωρίς συμψηφισμούς.

Προσπάθειες ισοπέδωσης των πάντων, απ' όπου κι αν επιχειρούνται, θα αποτύχουν και θα καταρρεύσουν. Προσπάθειες δημιουργίας κλίματος γενικευμένης απαξίωσης θα βρεθούν στο κενό, απ' όποια κέντρα κι αν προέρχονται, απ' όπου κι αν μεθοδεύονται. Δεν υπάρχει καμία περίπτωση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μετακινηθώ ούτε κατ' ελάχιστον από τις δεσμεύσεις που ανέλαβα απέναντι στους πολίτες· είναι απλό, είναι σαφές, είναι αδιαπραγμάτευτο.

Ας μην παριστάνουν, λοιπόν, τους κήσσορες της διαφάνειας, τους κήσσορες της θωράκισης του πολιτικού μας συστήματος εκείνοι που καταψήφισαν όλους τους νόμους για τη διαφάνεια. Ας μην περηφανεύονται εκείνοι που συνειδητά υπονόμισαν τόσο τη θεσμική θωράκιση των κομμάτων, όσο και την εμπέδωση της διαφάνειας, μέσα από την αναθεώρηση του Συντάγματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Καταθέσαμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Συντάγματος, σειρά προτάσεων για την εμπέδωση της διαφάνειας τόσο στο δημόσιο τομέα όσο και στο δημόσιο βίο, ιδίως μάλιστα για τη θωράκιση των κομμάτων απέναντι σε εξωθεσμικά κέντρα και για τον αυστηρότερο έλεγχο του «πολιτικού» χρήματος.

Προτείνουμε ρυθμίσεις που αφορούν: στον έλεγχο του «πόθεν έσχες» των βουλευτών και των μελών της Κυβέρνησης· στον έλεγχο των λειτουργικών δαπανών των κομμάτων· στον έλεγχο των προεκλογικών δαπανών των βουλευτών και των υποψηφίων βουλευτών· στη χρηματοδότηση των κομμάτων, κυρίως, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Όλα αυτά θα μπορούσε σήμερα να αποτελούν συνταγματική επιταγή· δεν έγιναν όμως. Θα μπορούσε να είχαν ήδη γίνει συνταγματική πραγματικότητα· δεν έγιναν όμως. Και δεν έγιναν εξαιτίας της αρνητικής στάσης της Αντιπολίτευσης. Αυτή είναι η πραγματικότητα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Εάν λοιπόν υπάρχει αλλαγή στάσης, είναι ευπρόσδεκτη. Απευθύνω ανοικτή πρόσκληση. Απόφασή μου είναι να ζητήσω από τον Πρόεδρο της Βουλής να προχωρήσει άμεσα στη συγκρότηση διακομματικής επιτροπής η οποία να αναλάβει την καταρτίσει ολοκληρωμένη πρόταση για όλα αυτά τα ζητήματα...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

... ιδίως μάλιστα για τα ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία των κομμάτων, τις λειτουργικές και εκλογικές δαπάνες τους, τη χρηματοδότησή τους, στο μεγαλύτερο δυνατό μέρος, από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Και πέραν τούτου, είμαστε ανοικτοί σε κάθε γόνιμη πρόταση. Ζητώ λοιπόν, άλλη μια φορά, να προχωρήσουμε όλοι μαζί. Εάν και πάλι υπάρξει άρνηση, η Κυβέρνηση, η κυβερνητική πλειοψηφία είναι έτοιμη και αποφασισμένη να προχωρήσει.

Είναι απόφασή μου να μην αφήσω σε κανέναν τη δυνατότητα να δημιουργεί σκιά σε βάρος του πολιτικού κόσμου, να επιχειρεί μετάθεση ευθυνών, να επιδίδεται σε ασκήσεις παραπληροφόρησης. Είναι απόφασή μας να θωρακίσουμε ακόμη περισσότερο τη δημοκρατία μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και να συνθέσουμε κάθε γόνιμη πρόταση για τη διαφάνεια και τη Δημοκρατία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Είμαστε, όμως, σταθερά απέναντι σε κάθε προσπάθεια που μπορεί να πλήττει τους θεσμούς, αντίθετοι σ' αυτούς που παίζουν με τους θεσμούς, αντίθετοι σ' αυτούς που χρησιμοποιούν τους θεσμούς για δικό τους όφελος.

Ζητώ από όλους στάση ευθύνης. Ζητώ να προχωρήσουμε, έστω και τώρα, όλοι μαζί. Ένα, όμως, ας είναι βέβαιο: Σε κάθε περίπτωση θα προχωρήσω! Εμείς θα προχωρήσουμε, με έναν και μόνο γνώμονα: το δημόσιο, το συλλογικό, το κοινωνικό συμφέρον και, βέβαια, τη διαφάνεια, τη Δημοκρατία, το μέλλον του

Τόπου.

(Ορθοί οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γεώργιος Παπανδρέου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι δύσκολες ώρες για την πολιτική ζωή στη χώρα μας. Ακούσαμε για την ακρίβεια μια έκθεση ιδεών, όπως πάντα, από τον κ. Καραμανλή, που σήμερα ήταν, όμως, ομολογία αποτυχίας, θα έλεγα, και απολογία αποτυχίας. Αλλά ακούσαμε και για το μείζον ζήτημα της διαφθοράς και τη «SIEMENS», μια προσπάθεια του κ. Καραμανλή να αναβάλει, μια προσπάθεια του κ. Καραμανλή να αποφύγει, μια προσπάθεια του κ. Καραμανλή, όχι να υιοθετήσει προτάσεις που πέντε χρόνια έχει καταθέσει το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα για τη διαφάνεια, αλλά να πάμε σε επιτροπές για να συζητήσουμε και πάλι και να ενοχοποιήσουμε το Σύνταγμα, ως υπεύθυνο για την ύπαρξη διαφθοράς στη χώρα μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Κύριε Καραμανλή, εάν υπάρχει διαφθορά στη χώρα μας, είναι στο πώς εσείς κυβερνάτε τη χώρα. Δεν φταίει το Σύνταγμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Αλλά για να πούμε και για την ακρίβεια, σας διαψεύδει η πραγματικότητα και πάλι. Όσο και αν δείχνετε βαθύτατα ευτυχισμένος όταν δραπετεύετε στο εξωτερικό για να γλιτώσετε από τις ευθύνες σας, δεν μπορείτε. Γιατί στην Ελλάδα -και το βάζω και ως ερώτημα, γιατί στην Ελλάδα;- που έχουμε το ίδιο νόμισμα με όλες τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης, έχουμε την μεγαλύτερη ακρίβεια. Το θέμα της ακρίβειας δεν είναι εισαγόμενο, είναι ελληνικό. Εάν βγάλουμε δε το πετρέλαιο και τα οπωροκηπευτικά ως παράγοντες της ακρίβειας, η Ελλάδα τότε έχει 35% περισσότερο δομικό πληθωρισμό από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απαντήστε, κύριε Καραμανλή, σ' αυτό. Γι' αυτό φταίνει οι Βρυξέλλες; Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Νάρκες στο εισόδημα του Έλληνα πολίτη και του καταναλωτή και του μικρομεσαίου επιχειρηματία με την τιμολογιακή σας πολιτική. Δ.Ε.Η., αύξηση 25%. Ο.Τ.Ε., αύξηση 50% στο πάγιο την τελευταία τετραετία. ΕΛ.ΤΑ., αύξηση 48% στο βασικό τέλος την τελευταία τετραετία. Ε.Υ.Δ.Α.Π., αύξηση 80% στα πάγια. Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, αύξηση 77% την τελευταία τετραετία και το 2009, 120%. Ταξί, αύξηση 75%. Διόδια, αύξηση 96%. Αυξήθηκε η διαδρομή Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Αθήνα, από 13 ευρώ σε 28 ευρώ. Ε.Ρ.Τ., αύξηση 45%. Αυτές τις τιμές τις επέβαλε η Ευρωπαϊκή Ένωση, κύριε Καραμανλή; Όχι, τις επέβαλε η Νέα Δημοκρατία.

Νάρκες στο εισόδημα του μέσου και φτωχότερου Έλληνα με τη φορολογική πολιτική της Κυβέρνησης. Μειώσατε κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες τους φορολογικούς συντελεστές, προς όφελος κυρίως των λίγων και ισχυρών νομικών προσώπων.

Κάνετε βαρύγδουπες ανακοινώσεις περί δήθεν δημοσιονομικής εξυγίανσης μετά την απογραφή. Μετά, καταργήσατε το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας, καθώς και το φόρο κληρονομιάς και γονικών παροχών. Πάλι δωράκια στους πλουσιότερους της ελληνικής κοινωνίας.

Για να καλύψετε όσα σας έλειπαν, αυξήσατε το Φ.Π.Α. το 2005, αυξήσατε τον κατώτατο φορολογικό συντελεστή από το 15% στο 29%, επιβάλατε το 2008 ενιαίο τέλος ακινήτων, δηλαδή νέους φόρους που αυξάνουν το κόστος για τους πολλούς, για τη μεσαία και φτωχότερη τάξη και τροφοδοτούν, βεβαίως, και την ακρίβεια. Αυτά τα επέβαλαν, κύριε Καραμανλή, η διεθνής συγκυρία και η Ευρωπαϊκή Ένωση; Όχι, τα επέβαλε η Νέα Δημοκρατία.

Νάρκες στο οικογενειακό εισόδημα από την απαξίωση της δημόσιας υγείας και παιδείας. Ανεξέλεγκτες άδειες σε ιδιωτικά διαγνωστικά και νοσηλευτικά κέντρα, τα οποία εγκαινιάζει μάλιστα ο Υπουργός Υγείας. Κατάργηση της λίστας φαρμάκων. Αποτέλεσμα; Το κάθε ελληνικό νοικοκυριό δαπανά ετησίως

κατά μέσο όρο 1.300 ευρώ για ιδιωτικές δαπάνες υγείας.

Βρίσκεται η Ελλάδα στην τελευταία θέση, μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, στη δημόσια δαπάνη για ιατροφαρμακευτική δαπάνη και στην πρώτη θέση για τις ιδιωτικές δαπάνες της υγείας. Ποιος τα πληρώνει αυτά; Ο λαός.

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στα δημόσια νοσοκομεία μας κατατάσσονται στις τελευταίες θέσεις ανάμεσα στις ανεπτυγμένες χώρες. Οι τιμές των φαρμάκων είναι απλησίαστες για τους πολίτες. Γι' αυτά φταίει η διεθνής συγκυρία, κύριε Καραμανλή; Φταίει η Νέα Δημοκρατία.

Η δήθεν δωρεάν παιδεία κοστίζει για ένα μαθητή λυκείου από 400 έως 800 ευρώ το μήνα, όσα δηλαδή για ένα μαθητή σ' ένα ιδιωτικό σχολείο. Οι ιδιωτικές δαπάνες ξεπερνούν στο χώρο της παιδείας τα 4 δις ευρώ.

Νάρκες και στο εισόδημα των δανειοληπτών από την πολιτική σας προς τις τράπεζες. Καταχρηστικά επιτόκια, ιδιαίτερα για τα καταναλωτικά δάνεια, αδικαιολόγητες προμήθειες σε πιστωτικές κάρτες και δάνεια, αθέμιτες πρακτικές, τα ψιλά γράμματα, όπως λέμε, τα οποία κρύβουν, όμως, το αυξημένο κόστος για τα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Όλα αυτά, με τη σειρά τους, τροφοδοτούν την ακρίβεια, θερίζουν τα εισοδήματα και διευρύνουν τις ανισότητες και τη φτώχεια. Γι' αυτά φταίει η Ευρωπαϊκή Ένωση ή εσείς, κύριε Καραμανλή;

Μιλάτε για εισαγόμενο πληθωρισμό. Οι αυξήσεις που σημειώνονται στη χώρα μας σε όλες τις κρίσιμες κατηγορίες τροφίμων, υπερβαίνουν από μία έως πέντε ποσοστιαίες μονάδες, τις αντίστοιχες αυξήσεις στην Ευρωζώνη του ίδιου νομίσματος. Η Αθήνα συγκρατείται στις τριάντα πιο ακριβές πόλεις στον κόσμο. Είναι πιο ακριβή από τις Βρυξέλλες, το Βερολίνο, το Λουξεμβούργο, τη Βαρκελώνη, το Ντουμπάι, το Μόναχο, τη Φρανκφούρτη, το Λος Άντζελες.

Στα αγροτικά προϊόντα, η διαφορά τιμών καταναλωτή και παραγωγού είναι τεράστια. Ακούστε: 800% στα δημητριακά, 500% στα ζυμαρικά, τη ζάχαρη και τους χυμούς, 150% σε βασικά είδη κηπευτικών. Υπερκέρδη αστρονομικά για τους μεσάζοντες. Τα πληρώνει ο αγρότης και ο καταναλωτής.

Το πραγματικό εισόδημα εξανεμίζεται, για να καλύπτει ο Έλληνας πολλές τις βασικές του ανάγκες. Η μεσαία τάξη πίστευε ότι είχε ένα ευρωπαϊκό μέλλον. Να πούμε τι εννοούσε «ευρωπαϊκό μέλλον»; Εννοούσε μία σιγουριά, το να μπορεί να προγραμματίζει, να μπορεί να σκέπτεται για την προοπτική των παιδιών του, με μία σιγουριά, με μία ελπίδα. Αυτό εξανεμίζεται με την πολιτική σας, κύριε Καραμανλή.

Επίσης, δημιουργείται μία τεράστια νέα φτώχεια. Δύο και πλέον εκατομμύρια συμπολιτών μας ζουν σε κατάσταση φτώχειας και ανέχειας. Το 50% των νοικοκυριών, ιδίως στα χαμηλά εισοδηματικά κλίμακα, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους. Γι' αυτά φταίνε οι Βρυξέλλες, κύριε Καραμανλή; Όχι, φταίει η δική σας πολιτική. Γι' αυτό, όταν εσείς στείλατε επιστολή στις Βρυξέλλες, σας έστειλαν πίσω την επιστολή και σας είπαν «πάρτε εθνικά μέτρα», τα οποία δεν παίρνετε εσείς, δημιουργώντας ανασφάλεια στην εργασία, ανασφάλεια στο κόστος του χρήματος, ανασφάλεια για τη φορολογία και το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει άλλος δρόμος. Έχουμε προτάσεις. Είναι άλλη η δική μας πολιτική από αυτήν της Κυβέρνησης, που δεν μπορεί και δεν έχει την πολιτική βούληση να σπάσουν τα καρτέλ, να λειτουργήσουν οι ελεγκτικοί θεσμοί, να εξυγιανθεί η αγορά, να αναπνεύσουν οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι.

Εμείς δεν θα διστάζαμε να εφαρμόσουμε τη νομοθεσία, περί καταπολέμησης των μονοπωλίων και ολιγοπωλίων. Εσείς διστάζετε. Εμείς δεν θα φοβόμασταν να καταγγέλλουμε τις κάθεται συμφωνίες, τις εναρμονισμένες πρακτικές, ώστε να ελεγχθούν, κατά προτεραιότητα και να διωχθούν και δικαστικά, όσο εμπλέκονται σ' αυτές. Εσείς το φοβάστε. Δεν θα ολιγοψύχαμε στην ενίσχυση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, για να προχωρήσει στην άμεση αναδιάρθρωσή της, να αναπτύξει αποκεντρωμένες υπηρεσίες σε ολόκληρη τη χώρα. Εσείς ολιγωρείτε. Εμείς λέμε να δημιουργηθεί επιτέλους ένα αποτελεσματικό σύστημα

ιεράρχησης και επιλογής υποθέσεων και καταγγελιών. Κίνητρα χρηματικά για όσους προσφέρουν πληροφόρηση, ενάντια σε αθέμιτες πρακτικές.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΠΑΝΤΖΗΣ**)

Να προχωρήσουμε στη δημιουργία ανεξάρτητης αρχής για την πρόληψη και αντιμετώπιση των καρτέλ, που θα παρακολουθεί την αγορά, θα δρα προληπτικά, για την αποφυγή συγκεντρώσεων και κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης των επιχειρήσεων αυτών. Να προχωρήσουμε σε μια εθνική συμφωνία για τη μείωση των τιμών στα τρόφιμα και στα είδη σούπερ-μάρκετ. Να λάβουμε άμεσα μέτρα για τη μείωση των τιμών. Να μειώσουμε αμέσως τα τιμολόγια των Δ.Ε.Κ.Ο., ξεκινώντας από τους λογαριασμούς της Δ.Ε.Η., της Ε.Υ.Δ.Α.Π. του Ο.Τ.Ε. Να δώσουμε εντολή στις διοικήσεις τους, να μειώσουν τα τιμολόγια τους στο ύψος του 2007 και άμεσα, τώρα. Γιατί δεν μειώνετε το τιμολόγιο της Δ.Ε.Η., ακυρώνοντας και την επικείμενη αύξηση του Ιουλίου; Γιατί δεν στηρίζετε την αγοραστική δύναμη των μισθωτών και των συνταξιούχων, με στοχευμένα μέτρα, ώστε να ανακουφιστούν τα νοικοκυριά και να τονωθεί η αγορά; Με ειδικές ενισχύσεις του εισοδήματος, των νοικοκυριών, ενισχύσεις σ' αυτούς που έχουν πραγματικά ανάγκη, από τα υπερέσοδα που εισπράττετε εσείς, ως κράτος, από το πετρέλαιο. Με αποδοχή των προτάσεων νόμου του Π.Α.Σ.Ο.Κ., για την προστασία του πολίτη απέναντι στις τράπεζες και τη μάστιγα της υπερχρέωσης. Με την καταβολή του επιδόματος θέρμανσης. Με αύξηση του αφορολόγητου ορίου και τη μείωση του κατώτατου φορολογικού συντελεστή. Με πλήρη αναμόρφωση του συστήματος φορολόγησης, αντί των ρυθμίσεων στη φορολογία των φαινομένων παράτασης διατάξεων προσωρινού χαρακτήρα. Με εφαρμογή μιας ενιαίας προοδευτικής τιμαριθμοποιημένης φορολογικής κλίμακας, η οποία να στηρίζει τη δίκαιη αναδιανομή εισοδήματος, δίχως να δημιουργεί αντικίνητρα στην εργασία. Με επανεξέταση όλων των ρυθμίσεων στη φορολογία της κινητής και ακίνητης περιουσίας, με στόχο να αρθούν οι άδικες φοροαπαλλαγές, οι αδικίες για τους μικροϊδιοκτήτες και να φορολογείται η πραγματικά μεγάλη περιουσία. Με επαναφορά της λίστας φαρμάκων, με την εισαγωγή από το 2009 ενός νέου μισθολογίου, που θα ενσωματώνει σταδιακά τα πάσης φύσεως επιδόματα στο βασικό μισθό και θα εξασφαλίζει έναν αξιοπρεπή κατώτατο μισθό στον ιδιωτικό τομέα. Με ονομαστικές αυξήσεις που θα καλύπτουν τον πληθωρισμό.

Κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι, αποδεικνύεται καθημερινά πως ούτε μπορείτε, ούτε θέλετε να λύσετε, οποιοδήποτε θέμα. Ο κ. Αλογοσκούφης ομολόγησε χθες ότι πέσαμε έξω, ως οικονομία. Κανένας σχεδιασμός, καμμία διαρθρωτική κίνηση. Πώς να λύσετε το πρόβλημα της ακρίβειας, όταν ακόμη και το πολυδιαφημισμένο Ταμείο, κατά της φτώχειας -το θυμόσαστε- δεν έχει ενεργοποιηθεί; Έχει εξαγγελθεί δεκατέσσερις φορές από τον κ. Αλογοσκούφη και τον κύριο Πρωθυπουργό. Και όχι μόνο δεν έχουν καταβληθεί οι ενισχύσεις, αλλά ενώ προεκλογικά η Κυβέρνηση έταξε 500.000.000 ευρώ για το 2008, έχει εγγράψει μόνο 100.000.000 ευρώ. Πώς να λύσετε το πρόβλημα της ακρίβειας, όταν η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας καταρρέει; Πέσαμε δέκα θέσεις στη διεθνή κατάταξη. Σε αυτά δεν φταίει η Ευρωπαϊκή Ένωση, κύριε Καραμανλή, φταίνει οι δικές σας πολιτικές. Πώς να λύσουμε το πρόβλημα της ακρίβειας, όταν οι επενδύσεις καρκινωθούν; Οι ξένες άμεσες επενδύσεις στη χώρα μας πέρυσι σημείωσαν τη δεύτερη μεγαλύτερη μείωση για το 2007, μεταξύ όλων των χωρών του Ο.Ο.Σ.Α..

Όσο για τις δημόσιες επενδύσεις, έχουν παγώσει. Ρωτήστε τους Βουλευτές σας της επαρχίας. Κινδυνεύουν να χαθούν πόροι από το Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης, ενώ το Ε.Σ.Π.Α., το νέο πρόγραμμα, δεν έχει ακόμα ξεκινήσει και βρίσκεται στο δεύτερο χρόνο από την έναρξή του.

Μας λέτε: «Για όλα φταίει η διεθνής κρίση». Τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι ο εισαγόμενος πληθωρισμός επηρεάζει μόνο κατά 0,7% τον εγχώριο. Το υπόλοιπο 4,2% οφείλεται στη δική σας αποτυχία, κύριε Καραμανλή, να ελέγξετε την ελληνική αγορά.

Πώς να λύσετε το πρόβλημα της ακρίβειας, όταν στα καύσιμα οι κερδοσκόποι κάνουν πάρτι με την ανοχή της Κυβέρνησης; Το Μάιο η τιμή της αμόλυβδης βενζίνης σημείωσε διπλή αύξηση, κύριοι συνάδελφοι, από την αύξηση που είχε στη Γαλλία, στην Ισπανία και στη Γερμανία. Φταίνε οι Βρυξέλλες γι' αυτήν την αύξηση; Φταίει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, που δεν μπορεί να ελέγξει αυτήν την αγορά. Και η Ελλάδα είναι βεβαίως πρωταθλήτρια της Ευρώπης στις αυξήσεις τιμών στα τρόφιμα.

Μιλήσατε εσείς για τα σαράντα ένα περιβόητα μέτρα του Υπουργείου Ανάπτυξης. Ένα συνονθύλευμα ευχών, γενικών διακηρύξεων, γραφειοκρατικών ημίμετρων. Μιλήσατε και για μεταρρυθμίσεις, πάλι. Ποιους βοηθούν αυτές οι μεταρρυθμίσεις; Τους λίγους και ισχυρούς. Όχι πάντως τον ελληνικό λαό. Δέκα αλυσίδες σούπερ μάρκετ ελέγχουν πάνω από το 85% των συνολικών πωλήσεων του κλάδου στην Ελλάδα.

Πώς να λύσει, κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της ακρίβειας μία Κυβέρνηση που ούτε θέλει, ούτε μπορεί να λύσει το ζήτημα αυτό, ελλείψει πολιτικής βούλησης; Λόγω αδράνειας; Δεν μπορείτε; Δεν θέλετε; Είστε μία Κυβέρνηση όμηρος και εδώ των λίγων και ισχυρών, των καρτέλ και των κερδοσκόπων. Όμηροι συμφερόντων. Και αυτό, κύριε Καραμανλή, αποτελεί το βαθύτερο ζήτημα για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, αλλά και για άλλα προβλήματα στη χώρα μας.

Δεν θα λυθεί το ζήτημα της ακρίβειας, της παιδείας, της υγείας, της περιφερειακής ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος, εάν δεν αντιμετωπιστεί ένα βαθύτερο ζήτημα, το οποίο με δραματικό τρόπο έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια, επί διακυβέρνησής σας. Το βαθύτερο ζήτημα που αντιμετωπίζει η πολιτική τάξη στη χώρα μας είναι άλλο. Ποιος κυβερνά τη χώρα; Είμαστε εμείς, κύριοι συνάδελφοι, γνήσιοι εκπρόσωποι του ελληνικού λαού ή έχουμε μετατραπεί σε απλούς υπαλλήλους διαφόρων συμφερόντων της «SIEMENS», της «DEUTSCHE TELEKOM», της «MARFIN», της «JP MORGAN» ή άλλων ξένων ή ντόπιων συμφερόντων;

Το βαθύτερο ερώτημα είναι: Ποιος διαχειρίζεται το δημόσιο πλούτο, τα χρήματα του ελληνικού λαού και πώς; Εκφράζουμε τη βούληση του ελληνικού λαού ή κινούμαστε για το βόλεμα των ισχυρών, αδιαφανών συμφερόντων οικονομικών ή μιντιακών παραγόντων; Υπηρετούμε το δημόσιο και ευρύτερο λαϊκό εθνικό συμφέρον ή έχουμε γίνει μόνο κατ' επίφαση εκπρόσωποι; Είμαστε μία πολιτική τάξη που σέβεται τους δημοκρατικούς και ελεγκτικούς θεσμούς, υπηρετούμε τον Έλληνα πολίτη, τον ακούμε, παλεύουμε γι' αυτόν και τα προβλήματά του ή έχουμε γίνει μεσάζοντες της εξουσίας για κομματικούς ή ιδιοτελείς σκοπούς, μοιράζοντας ρουσφέτια, τα ίδια τα χρήματα του ελληνικού λαού επιλεκτικά, στους δικούς μας, στους κολλητούς μας, στους κομπάρους μας, στους πάτρωνές μας; Είμαστε αυτόνομοι, ελεύθερα πολιτικά όντα ή έχουμε γίνει μαριονέτες που χαμογελάνε στο λαό, τον κτυπάμε στην πλάτη, αλλά υπηρετούμε άλλους;

Πολύ περισσότερο από το να ηθικολογούμε και να αλληλοβριζόμαστε για το ποιοι είναι οι καλοί και οι κακοί σ' αυτήν τη χώρα, φέρουμε την ευθύνη να επαναφέρουμε την ηθική στην πολιτική και να δούμε ποιος έχει τη βούληση –το τονίζω– να συγκρουστεί με πρακτικές, αντιλήψεις και ένα πολιτικό σύστημα που καλλιεργεί τη διαφθορά, που αιχμαλωτίζει την πολιτική και τους πολιτικούς, που χειραγωγεί συνειδήσεις και θεσμούς και καταστρατηγεί αρχές και κανόνες.

Ποιος έχει τη βούληση να συγκρουστεί μ' ένα ξεπερασμένο, αναχρονιστικό και άδικο σύστημα πελατειακής διαχείρισης και διακυβέρνησης που δεν υπηρετεί δημοκρατικά το λαό, τον μέσο πολίτη, αλλά επιτρέπει να παίρνονται αποφάσεις με αδιαφάνεια, στο παρασκήνιο, στο σκοτάδι, χωρίς κανόνες και ελέγχους; Ένα σύστημα που αφήνει ανεξέλεγκτους τους διάφορους ισχυρούς να επιβάλλουν την βούλησή τους, όχι με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον, αλλά με γνώμονα δυστυχώς την καλύτερη μίζα. Και ο λαός να υποφέρει.

Είμαι έτοιμος να συγκρουστώ με αυτές τις λογικές, με αυτές τις αντιλήψεις, με αυτές τις πρακτικές και με όσους θέλουν να τις διατηρήσουν για να υπηρετήσουν ιδιοτελή συμφέροντα. Και

το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σήμερα είναι έτοιμο και έχει την πολιτική βούληση να συγκρουστεί με όλες αυτές τις αντιλήψεις και πρακτικές.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Είχατε –και το τονίζω, κύριε Καραμανλή, είχατε, δεν έχετε πια– την ευκαιρία να συμβάλετε προς μια νέα κατεύθυνση σε αυτήν τη χώρα. Κύριε Πρωθυπουργέ, έχουμε και οι δύο μας ιστορικές ευθύνες για αυτήν τη χώρα, γι' αυτόν το λαό. Σας πρότεινα να προχωρήσουμε μαζί στη σύσταση εξεταστικής επιτροπής για τη «SIEMENS». Θα πονέσουν και τα δύο μας κόμματα, αλλά θα βγαίναμε καλύτεροι, θα έβγαίναμε καλύτερη η Ελλάδα. Εσείς το στείλατε στις καλές νδες, μετά την προανάκριση, μετά από τις διαδικασίες τις δικαστικές κ.λπ.. Εγώ, κύριε Καραμανλή, ανέλαβα τις ευθύνες μου. Εσείς, παρ' ότι Πρωθυπουργός, αποφεύγετε τις ευθύνες σας. Ζημιώνετε τη χώρα, κύριε Καραμανλή. Και αυτήν τη στάση μου δεν τη διαμόρφωσα ευκαιριακά, σήμερα, εν όψει των κατακλυσμιαίων γεγονότων. Απλώς, αυτή μου η στάση, αυτή μας η στάση, είναι επίκαιρη όσο ποτέ και γίνεται εθνική επιταγή.

Θυμίζω ότι μιλήσατε προεκλογικά για τη διαπλοκή, όπως τη λέτε. Και σας είπα μετεκλογικά, από αυτό εδώ το Βήμα, το 2004, στις δικές σας προγραμματικές δηλώσεις ότι θα σας στήριζα στον αγώνα κατά της διαφθοράς. Μάλλιασε η γλώσσα μου. Καταθέσαμε συγκεκριμένες προτάσεις, προτάσεις σύγκρουσης και ελπίδας, για τη διαφάνεια, για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, για τα δημόσια έργα και τις προμήθειες, για νέο εκλογικό σύστημα, ώστε να μην χρειάζονται τεράστιες δαπάνες οι Βουλευτές για να εκλεγούν. Διαφάνεια στη νομοθεσία, όχι δώδεκα τα μεσάνυχτα να ψηφίζονται, μακριά από τα μάτια του ελληνικού λαού διάφορες τροπολογίες. Διαφάνεια και αξιοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση. Όλες οι αποφάσεις των Υπουργών και των Γραμματέων να δημοσιεύονται στο Διαδίκτυο. Διαφάνεια με τα Μέσα Ενημέρωσης. Διαφάνεια και ανοιχτές διαδικασίες στη ροή κρατικών χρημάτων προς τα Μέσα Ενημέρωσης. Διαφάνεια στα οικονομικά των κομμάτων. Χρηματοδότηση από το κράτος και από τα μέλη και φίλους με ονομαστικές –μέσω τραπεζικών λογαριασμών πάντα– εισφορές. Έλεγχος των εσόδων και εξόδων των κομμάτων και των Βουλευτών και του πόθεν έσχες από Ανεξάρτητη Αρχή. Όχι εμείς οι Βουλευτές να ελέγχουμε τους εαυτούς μας. Και όποιος βρεθεί με περίσσια περιουσία, θα κατασχεται υπέρ του δημοσίου.

Αυτές τις προτάσεις και πολλές άλλες κατέθεσα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να μιλήσω για μια ευρύτερη δημοκρατική, διακομματική συναίνεση. Το απορρίψατε. Το απορρίψατε τότε, κύριε Καραμανλή. Τώρα ποιο είναι αυτό το τέχνασμα, που λέτε να κάνουμε μία επιτροπή κ.λπ.; Τώρα το σκεπτήκατε; Τώρα, κάτω από την πίεση; Μετά από τη δική μου συνέντευξη χθες, σκεπτήκατε μια διακομματική, η οποία, τότε θα δώσει το πόρισμα; Τώρα, που είναι το μεγάλο σκάνδαλο της «SIEMENS»;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Εμείς αισθανόμαστε την υποχρέωση να συγκρουστούμε με αυτές τις αντιλήψεις. Υποχρέωση για το αύριο της πατρίδας. Εσείς χάσατε, με την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Όχι για το θέμα της διαφθοράς, γιατί το θέμα της αξιοκρατίας στο δημόσιο, το θέμα των προμηθειών, όλες οι υποθέσεις δεν είναι συνταγματικό θέμα, είναι θέμα διακυβέρνησης των Υπουργών σας, των Γενικών σας Γραμματέων, των δικών σας στελεχών. Χάσατε όμως μία ευκαιρία να αλλάξουμε το εκλογικό σύστημα και να πάμε σε μια πιο ουσιαστική τομή με το γερμανικό σύστημα.

Εγώ, κύριε Καραμανλή, ανέλαβα τις ευθύνες μου. Αναλάβαμε τις ευθύνες μας και ως παράταξη και για τα λάθη του παρελθόντος, αλλά και για να ανοίξουμε ένα νέο μέλλον για τη χώρα.

Ποτέ δεν αμφισβήτησα, κύριε Καραμανλή, τη δική σας ακεραιότητα, αλλά αυτό δεν αρκεί. Σήμερα κρίνεστε από το θάρρος σας να πάρετε εσείς πρωτοβουλίες, να αναλάβετε επιτέλους τις δικές σας ευθύνες ενώπιον του ελληνικού λαού, γι' αυτά που βλέπει ο ελληνικός λαός καθημερινά, την απαξίωση των θεσμών, τη διαφθορά, τις μεγάλες υποθέσεις για τις οποίες σήμερα μιλάμε.

Εγώ είμαι έτοιμος να συγκρουστώ –ήδη συγκρούομαι– με

νοοτροπίες και πρακτικές που δεν αφήνουν την Ελλάδα να πάει μπροστά. Εσείς, κύριε Πρωθυπουργέ, παραδοθήκατε αμαχητί.

Ομηρία. Ομηρία δεν είναι ότι έχετε αποφασίσει να συγκαλύψετε τα μεγάλα σκάνδαλα; Άκουσα πάλι περί δικαιοσύνης, αλλά αυτό το άκουσα, κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, και για το θέμα των υποκλοπών που κουκουλώσατε, και για το θέμα των απαγωγών που κουκουλώσατε, και για το θέμα των κουμπάρων που κουκουλώσατε, και για το θέμα των δομημένων ομολόγων που κουκουλώσατε, και για το θέμα της απάτης, του ξεπουλήματος του Ο.Τ.Ε. στους Γερμανούς. Ή μήπως δεν μπορείτε να συγκρουστείτε, διότι πίσω από αυτά κρύβονται μαύρα κομματικά χρήματα, κύριε Καραμανλή;

Θα περίμενε κάποιος μία πιο γενναία στάση. Γιατί περιμένουν από εμάς απαντήσεις, που η Κυβέρνηση δεν δίνει, οχυρωμένη πίσω από την πρόσφατη δήλωση ότι «η Νέα Δημοκρατία δεν έχει σχέση με την υπόθεση αυτή, της «SIEMENS»». Τότε γιατί φοβάται;

Αλήθεια, είστε τόσο σίγουρος, κύριε Πρωθυπουργέ; Μπορείτε να βεβαιώσετε και να δεσμευθείτε εδώ, ενώπιον της Βουλής, ότι κανένας εν ενεργεία Υπουργός σας δεν έχει σχέση με την υπόθεση αυτή; Είστε έτοιμος να βεβαιώσετε ότι ο κύκλος των χαμένων χρηματιστών, οι ίδιοι του 1999, οι ίδιοι με τα ομόλογα, οι ίδιοι σήμερα, δεν έχουν σχέση με τη Νέα Δημοκρατία; Δεν θα σας το συμβούλευα.

Σε ό,τι μας αφορά και σε ό,τι με αφορά, προσωπικά μίλησα από την πρώτη στιγμή. Μίλησα χθες αναλυτικά και θέλω και σήμερα να είμαι απολύτως σαφής. Εξεταστικές επιτροπές για να έλθουν όλα στο φως. Δικοί μας, δικοί σας, οποιοδήποτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Όποιος βρεθεί επίορκος, να εντοπιστεί και να πληρώσει, όχι με επιλεκτικές προκαταρκτικές εξετάσεις της δικαιοσύνης, την οποία βλέπουμε δυστυχώς να χειραγωγείται. Ποιος, κύριε Πρωθυπουργέ, παλεύει περισσότερο για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, αυτός που φωνάζει ενάντια στη χειραγώγηση της, ή αυτός που τη χειραγωγεί καθημερινά; Εμείς φωνάζουμε για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Αυτή θέλουμε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Τα πόρισμα Ζορμπά τι ήταν; Κουκούλωμα δεν ήταν, κύριε Καραμανλή; Χειραγώγηση της δικαιοσύνης δεν ήταν, κύριε Καραμανλή; Γι' αυτό ζητάμε, όχι επιλεκτικές διαρροές δικηγορικών γραφείων, αλλά παράταση της παρούσης Συνόδου της Βουλής, για να υπάρξει αποκλειστική δυνατότητα να μην παραγραφούν, να αποκλειστεί η δυνατότητα «εκλογών παραγραφής».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Να σταματήσετε να ψεύδεστε, επίσης, ότι δήθεν αν εμπλακεί η Βουλή, θα παρεμποδιστεί η δικαστική διαδικασία. Η Βουλή, το Ελληνικό Κοινοβούλιο, οι εκπρόσωποι του ελληνικού λαού, οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι του ελληνικού λαού, όχι μόνο μπορούν, όχι μόνο έχουν δικαίωμα, αλλά έχουν και καθήκον να αναλάβουν τις ευθύνες τους, παράλληλα με τη δικαστική διαδικασία, για να μην διασύρεται από εξωθεσμικά κέντρα ολόκληρος ο πολιτικός κόσμος, με φημολογίες και εικτολογίες.

Πάμε, κύριε Καραμανλή, σε εξεταστικές επιτροπές για όλες τις υποθέσεις των σκανδάλων, για τις υποκλοπές, για τους «κουμπάρους», για τα δομημένα ομόλογα, για το ξεπούλημα του Ο.Τ.Ε.. Πάψτε να κρύβεστε! Αυτό είναι το πρώτο απαραίτητο βήμα, σ' έναν οδικό χάρτη διεξόδου από το αδιέξοδο, που έχει σήμερα το πολιτικό σύστημα επί Κυβέρνησής σας.

Ταυτόχρονα, κύριε Καραμανλή, να καθίσουμε και να συζητήσουμε σ' αυτή τη Βουλή όλες τις προτάσεις για τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Εμείς, τις έχουμε καταθέσει.

Και τελικά, σας καλώ, αφού έχουν τελειώσει αυτές οι διαδικασίες, να προσφύγουμε στη λαϊκή ετυμηγορία, στον ελληνικό λαό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

(Ψήθυρο - θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Το φοβάσαστε, το ξέρω. Αυτή τη διαδικασία τη φοβάσαστε, διότι θα αποκαλυφθεί πραγματικά ποια είναι η Νέα Δημοκρατία!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Στη Δημοκρατία, πάντως, δεν υπάρχουν αδιέξοδα, διότι διέξοδο δίνει πάντα ο λαός με την ψήφο του. Ο ελληνικός λαός αισθάνεται απόλυτη την ανάγκη ανασύνθεσης, αναδιοργάνωσης και δημοκρατικής εξυγίανσης του πολιτικού συστήματος και σκληρού και σ' αυτόν θα πρέπει να αποταναθούμε, ώστε ο ίδιος να αποφασίσει για το ποιος και κυρίως και για το πώς και με ποιους θα αναλάβει την εθνική αυτή αποστολή της αναγέννησης της Δημοκρατίας μας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ)

Προσωπικά όμως δεσμεύομαι απέναντι σε κάθε πολίτη, και τώρα, ως Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και αύριο, με την ψήφο του λαού, ως Πρωθυπουργός, ότι οι επίορκοι θα εντοπιστούν, θα αποκαλυφθούν και θα πληρώσουν το τίμημα, είτε έχουν παραγραφεί τα εγκλήματά τους, είτε όχι. Αυτό τους αξίζει, αυτό θα λάβουν. Και θα είμαι ακόμα πιο απόλυτος στις αποδεδειγμένες περιπτώσεις δικών μας στελεχών, γιατί εξαιτίας τους, επιχειρείται σήμερα να κληδωθεί η ιστορία, η συγκλονιστική ιστορία για τον τόπο και το λαό, η πορεία του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Γιατί γι' αυτούς υποχρεώνονται να απολογούνται χιλιάδες ανώνυμα και επώνυμα στελέχη, με έργο, διαδρομή, ήθος και δημοσία προσφορά. Στελέχη, που είμαι περήφανος να έχω πλάι μου.

Εμείς αναλάβαμε τις ευθύνες μας. Αναλάβετε κι εσείς τις δικές σας, για να μην διασύρεται, απαξιώνεται και υπονομεύεται η Δημοκρατία μας. Εδώ δεν διακυβεύεται το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας ή το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Διακυβεύεται η ελπίδα στη χώρα μας. Μήπως αυτό θέλετε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, να χειραγωγείτε το λαό, να τον έχετε απογοητευμένο, να είναι ο πιο απαισιόδοξος στην Ευρώπη; Και νομίζετε ότι τις επόμενες εκλογές μπορείτε έτσι να τις κερδίσετε, με το «μαύρο χρήμα», με τη χειραγώγηση των media, με τα ρουσφέτια;

Εμείς δεν πρόκειται, ούτε «μαύρο χρήμα» να έχουμε, ούτε να χειραγωγούμε τα μέσα ενημέρωσης, ούτε να πουλάμε εκδούλευση στη νέα γενιά με ρουσφέτια, απαξιώνοντας την αξιοπρέπεια τους. Εμείς ακολουθούμε τη γνήσια παράδοσή μας, την παράδοση των ανέκδοτων αγώνων, την παράδοση της πορείας στον ελληνικό λαό, την παράδοση της λαϊκής συμμετοχής. Με το κεφάλι ψηλά, με το μέτωπο καθαρό, να γυρίσουμε, μαζί με το λαό, μια νέα σελίδα σ' αυτήν τη χώρα, να απελευθερώσουμε τις δημιουργικές δυνάμεις της Ελλάδας. Και θα το καταφέρουμε, διότι είναι απαίτηση, διότι είναι η εποχή, διότι είναι εθνική επιταγή.

Σας ευχαριστώ.

(Ζωήρα και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας και Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκα Παπαρήγα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, αν κι είχα σκοπό να ξεκινήσω με το ζήτημα της ακρίβειας, γιατί αυτό είναι το πιο μεγάλο και βασικό σκάνδαλο ανάμεσα στα άλλα, ωστόσο επηρεάστηκα λίγο από την ομιλία του Προέδρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και θέλω να πω πολύ λίγα πράγματα γι' αυτό το ζήτημα περί διαφθοράς κ.λπ..

Να θυμίσω το εξής, επειδή εδώ μιλάμε για το ποιος, ποιόν, από πού και πώς. Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του, ενενήντα χρόνια τώρα, ανεξάρτητα κάθε φορά από τις στρατηγικές, τις τακτικές του και τις θέσεις του, ένα πράγμα το διεκρυσσε ανοικτά και απερίφραστα. Ότι είμαστε εναντίον του καπιταλιστικού κινήματος και ότι για εμάς οι επιχειρηματικοί όμιλοι, οι καπιταλιστές όχι ως φυσικά πρόσωπα, αλλά με την ιδιότητά τους, είναι αντίπαλοι και εχθροί μας και παλεύουμε για μια κοινωνία που θα τους καταργήσει, γιατί πιστεύουμε ότι μια κοινωνία μπορεί να ζήσει και χωρίς καπιταλιστές. Αλλά οι καπιταλιστές δεν μπορούν να ζήσουν χωρίς τους εργαζόμενους. Αυτό για εμάς, αν θέλετε,

είναι το βασικό και αυτό δείχνει ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας από τη φύση του δεν θέλει, δεν επιδιώκει, δεν ανέχεται καμμία συναλλαγή με το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα και τους καπιταλιστές. Και αυτός ήταν και ο πραγματικός λόγος για τον οποίο πολλά χρόνια το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ήταν παράνομο, εκτελέστηκαν κομμουνιστές, στάλθηκαν φυλακές και εξορίες. Όλα τα άλλα ήταν λεπτομέρειες. Στην ουσία έλεγαν αυτό το πράγμα ότι είναι εναντίον του συστήματος και είμαστε εναντίον του συστήματος. Παλεύουμε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις –αυτό είναι βέβαια λαϊκή επιλογή- να ανατραπεί το σύστημα.

Με αυτήν την έννοια δεν μπορούμε να δεχθούμε μια τόσο ξώπεση τοποθέτηση στα ζητήματα του πολιτικού χρήματος, της διαφθοράς. Εμείς αναπόφευκτα στρέφουμε την προσοχή στο έδαφος της διαφθοράς, στη νόμιμη και στην παράνομη διαφθορά, διότι υπάρχει και νομιμοποιημένη διαφθορά. Και αυτό που είναι φανερό είναι ότι αυτήν τη στιγμή υπάρχει ένας μεγάλος πόλεμος ανάμεσα σε μονοπωλιακές επιχειρήσεις για το ποια θα καταλάβει τα περισσότερα μερίδια της διαφθοράς, εναντίον της άλλης και σ' αυτό το έδαφος βρίσκουν ανθρώπους βεβαίως που τους εξαγοράζουν και επειδή δέχονται να πάρουν μαύρο χρήμα προκειμένου να συμβάλουν, αν είναι σε θέσεις εξουσίας, ή αν μπορούν να επηρεάσουν κόμματα εξουσίας, στο κλείσιμο κρατικών συμβολαίων. Στο όνομα βεβαίως του ότι είναι γέννημα θρέμμα του καπιταλιστικού συστήματος δεν είμαστε αδιάφοροι για αυτά τα φαινόμενα, γιατί αν δεν αντιδράσουμε και σ' αυτά τα φαινόμενα είτε είναι λιγότερο είτε περισσότερο προσωπικά και εκτεταμένα, όπου και αν είναι, αν δεν αντιδράσουμε θα βάλουμε νερό στο κρασί και εμείς και αν θέλετε θα συμβάλουμε σε μια εξάπλωση της διαφθοράς.

Με αυτήν την έννοια, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να γίνει εξεταστική επιτροπή, πριν τελειώσει η δικαιοσύνη. Μην ωραιοποιείτε τη δικαιοσύνη, μην την εξιδανικεύετε, διότι στο κάτω-κάτω έχει αποδειχθεί ότι η αλήθεια δεν περνάει και μέσα από τη δικαιοσύνη. Είτε μένει απέξω και οι δικαστές δεν μπορούν να κάνουν αλλιώς, είτε υπάρχουν δικαστές οι οποίοι λειτουργούν αλλιώς και καταλαβαίνετε. Σβήνουν τα στοιχεία!

Θα περάσει μέσα από τη Βουλή; Ως εκεί που μπορεί να πάει. Εμείς δεν έχουμε κανένα πρόβλημα και πέντε πράγματα να βγουν, ωφέλημα είναι. Έχουμε την υποχρέωση να ανταποκρινόμαστε σε τέτοιες προτάσεις και αυτό βεβαίως θα το κάνουμε και δεν πρέπει να τελειώσει η δικαστική διαδικασία. Δε νομίζω ότι η μία δυσκολεύει την άλλη.

Αλλά, δεν μπορεί να κρύψουμε σε ποιο έδαφος γίνονται αυτά. Και υπάρχουν και πολλά άλλα με τη «Siemens». Εδώ είχαμε καταθέσει τη διαφωνία μας στη διακομματική επιτροπή για το γεγονός ότι από τη διακομματική Επιτροπή Προμηθειών επί ΠΑ.ΣΟ.Κ. πάρθηκε αυτό το διακαναλικό σύστημα παρακολούθησης και πήγε χωρίς διαγωνισμό και σε άλλα χέρια στο όνομα της επιτάχυνσης των διαδικασιών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Θέλω να σταθώ στο εξής ζήτημα. Τι απαντάμε εμείς σ' αυτό το σύστημα του ανταγωνισμού, ο οποίος ανταγωνισμός γίνεται και με πόλεμο και με βρώμικες μέθοδες. Οι πόλεμοι γιατί γίνονται; Για τα μερίδια της αγοράς. Τι απαντάμε λοιπόν εμείς; Να ελέγξουμε τα κόμματα και τη χρηματοδότηση των χρημάτων. Δηλαδή, σε όλη αυτήν την κατάσταση που είναι διεθνής, που αφορά το καπιταλιστικό σύστημα, η χρηματοδότηση των κομμάτων είναι φύλλο συκής. Και να ξεκαθαρίσουμε το εξής. Γιατί δηλαδή, η χρηματοδότηση όλων των κομμάτων από το κράτος δεν συνιστά μια μορφή εξάρτησης;

Όταν, βεβαίως, δεν υπάρχουν πολιτικοί όροι, δεν συνιστά εξάρτηση. Πού ξέρουμε εμείς αύριο ότι δεν θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις να μπουν και πολιτικοί όροι για τη χρηματοδότηση; Η Ευρωπαϊκή Ένωση βάζει όρους για τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών κομμάτων.

Εδώ, απ' αυτό το Βήμα, το δηλώνουμε καθαρά. Αν μπουν τέτοιοι όροι αύριο, μεθαύριο –δεν μπορώ να βάλω υπογραφή ότι δεν θα μπουν- εμείς θα σας τη χαρίσουμε την κρατική χρηματοδότηση και θα αναζητούμε χρήματα από παντού! Και μην μας πείτε τίποτα μετά.

Δεν πρόκειται να εξαρτηθούμε από κανέναν ούτε από επιχειρηματίες ούτε από το κράτος, χώρια που η χρηματοδότηση είναι άνιση, διότι είτε μικρό είτε μεγάλο κόμμα είσαι, τα ίδια έξοδα έχεις. Γραφεία πρέπει να έχεις παντού. Περιοδείες πρέπει να κάνεις παντού. Τι σημαίνει ότι είναι συνάρτηση των Βουλευτών; Δεν καταλαβαίνω.

Και μετά, μόνο η χρηματοδότηση είναι; Οι σχέσεις των κομμάτων με τους ιδιοκτήτες των Μέσων Ενημέρωσης; Και εδώ δεν θέλω να υπονοήσω υπόγειες διαδρομές. Είναι φυσιολογικό, οι επιχειρηματίες να έχουν κάποιο κόμμα. Έγινε δημοσκοπήση και φάνηκε πολύ καθαρά ότι το τάδε τηλεοπτικό κανάλι το παρακολουθούν κυρίως οι του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το άλλο το παρακολουθούν κυρίως της Νέας Δημοκρατίας κ.λπ.. Ο κόσμος απάντησε αυθόρμητα γιατί καταλαβαίνει. Όλοι ξέρουμε ότι άμα θέλουμε να ακούσουμε την άποψη που είναι –παραδείγματος χάριν- πιο κοντά ΠΑ.ΣΟ.Κ., πάμε σ' αυτό το κανάλι.

Το ίδιο ισχύει και για τις εφημερίδες. Και δεν μιλάμε για τις εφημερίδες, όπως το «Ριζοσπάστη» που το γράφουμε φαρδιά-πλατιά: «Όργανο της Κεντρικής Επιτροπής». Είναι η μόνη εφημερίδα που γράφει τις θέσεις του Κ.Κ.Ε. είτε αρέσουν σε κάποιον είτε όχι. Ας αφήσουμε, λοιπόν, αυτά που λέγονται ότι με τον έλεγχο των κομμάτων λύνονται κ.λπ..

Να πω και πιο πρακτικές λύσεις. Βάλτε λίστα. Να τελειώσει αυτή η ιστορία που λέτε ότι ισχύει για τα άλλα κόμματα. Ο Βουλευτής τι να κάνει; Πρέπει να βρει λεφτά για το «σταυρό». Άρα, πέφτει στην παγίδα των επιχειρηματιών.

Κόψτε τη βουλευτική σύνταξη. Γιατί, δηλαδή, να υπάρχει βουλευτική σύνταξη; Δώστε υποδομές στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες σε είδος, όχι σε χρήμα. Σταματήστε την ιδιαίτερη μεταχείριση –προχθές το αποφασίσατε- των υπαλλήλων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων να γίνονται δημόσιοι υπάλληλοι που είναι μια ανισότητα σε βάρος των άλλων δημοσίων υπαλλήλων.

Υπάρχει μια σειρά από πράγματα, μικρά-μεγάλα. Μιλάμε για υποδομή. Υποδομή χρειάζεται στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Για να γίνεται μια δουλειά χρειάζεται υποδομή υλικοτεχνική, η οποία θα είναι δανεική, όπως είναι σε ορισμένα πράγματα.

Εν πάση περιπτώσει, εμείς ξεκαθαρίζουμε, ως προς αυτό που ακούγεται ότι η κρατική επιχορήγηση είναι η λύση, ότι θα γίνει όργανο εκβιασμού και η κρατική επιχορήγηση. Και το ξαναλέω, εμείς δεν το δεχόμαστε! Τέλος. Δεν το δεχόμαστε! Προτιμάμε να μην έχουμε να εκδώσουμε κανένα υλικό, από το να μας δίνεται με όρους. Γιατί αυτά γίνονται σε άλλες χώρες απέναντι στα κομμουνιστικά κόμματα. «Άλλαξε αυτό το καταστατικό σου. Ποιο; Την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος».

Εμείς δεν πρόκειται να το αλλάξουμε για να πάρουμε την κρατική επιχορήγηση. Τα άλλα κόμματα που δεν έχουν τέτοιους στόχους, οπωσδήποτε θα είναι πιο εύκολα.

Με την ευκαιρία, επειδή μίλησε ο Πρόεδρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης –δεν είναι εδώ, δεν πειράζει, μεταβιβάστε το- για τις απαγωγές από το Πακιστάν κ.λπ., θα σας παρακαλέσω το εξής. Γίνεται η Σύνοδος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς. Απ' ό,τι άκουσα θα έλθει εδώ κάποια αντιπροσωπεία από το Πακιστάν –δεν ξέρω αν έρθει και ο σύζυγος της Μπούτο, ο οποίος είναι κυβερνητικός- στη Σύνοδο της Σοσιαλιστικής Διεθνούς.

Καλό είναι, επειδή μιλάμε εδώ για τις απαγωγές, να πιεστεί με πολιτικά μέσα η Κυβέρνηση του Πακιστάν να επαναφέρει στη θέση τους τους απολυμένους από το Μουσάραφ, δικαστές τους οποίους απέλυσε γιατί έκαναν έρευνα για χιλιάδες εξαφανισμένους –προφανώς, εχθρούς του- Πακιστανούς.

Τώρα με την καινούργια Κυβέρνηση, που είναι δημοκρατική, δεν τους επαναφέρει, με το αιτιολογικό ότι είναι κάτω από αμερικάνικη πίεση. Δεν ξέρω αν χρειάστηκαν θύματα και τέτοιες εκλογές, για να απαντά η νέα Κυβέρνηση ότι ξέρετε, είμαι υπό αμερικάνικη πίεση. Τουλάχιστον η Σοσιαλιστική Διεθνής δεν μπορεί να το κάνει αυτό;

Ας πάμε στο θέμα της ακρίβειας. Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρωθυπουργέ, βρήκατε την εύκολη λύση, ότι φταίει η ραγδαία επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος. Δηλαδή, τι είναι αυτό;

Αθώα η Ευρωπαϊκή Ένωση και μέσα στο διεθνές περιβάλλον. Δεν είναι σωστό ότι το απέδωσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο Πρωθυπουργός. Ίσα-ίσα την αθώωσε.

Τι είναι αυτό το διεθνές περιβάλλον; Είναι ένα άθροισμα κρατών που, στη μεγάλη τους πλειονότητα, ακολουθούν την ίδια πολιτική -απελευθέρωση αγοράς, ιδιωτικοποιήσεις κ.λπ.- σ' όλα τα μήκη και πλάτη της γης.

Να μην πούμε ότι υπάρχει πρόβλημα, γιατί συγκυριακά το Βιετνάμ είχε καταστροφές στο ρύζι. Δεν δικαιολογούνται η παγκόσμια ύφεση και οι τρανταγμοί, γιατί σε μία περιοχή της γης υπάρχουν προβλήματα. Και εν πάση περιπτώσει, δεν είναι το ρύζι εκείνο που θα ρίξει όλη τη γη και τους λαούς όλης της γης στη φτώχεια. Υπάρχουν και άλλα προϊόντα σε αντικατάσταση του ρυζιού στο κάτω-κάτω.

Τιμές του πετρελαίου. Μάλιστα, δεν είναι και κανένα καινούργιο φαινόμενο. Χρόνια γίνεται αυτό. Βεβαίως, η συγκυρία επιβαρύνει τις τιμές. Δεν το συζητάμε. Όμως, η αιτία της αύξησης των τιμών δεν είναι η συγκυρία.

Με την ευκαιρία, θα ήθελα να πω ότι μιλάμε γενικά για ακρίβεια και κόστος ζωής, που περιλαμβάνει τα πάντα, που περιλαμβάνει και τα είδη καθημερινής κατανάλωσης και τα είδη πιο μακρόχρονης κατανάλωσης, δηλαδή και τη στέγη και την παιδεία και την υγεία, συνολικά τις ανάγκες των εργαζομένων. Και αυτά όλα έχουν ακριβύνει. Και αυτά όλα δεν έχουν σχέση με την τιμή του πετρελαίου ούτε με το ρύζι στη Νοτιοανατολική Ασία που την περασμένη χρονιά είχε λιγότερη παραγωγή και δεν μπόρεσε να κάνει εξαγωγές σε μια σειρά χώρες, όπως είχαν κανονίσει.

Επομένως, ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τι λέει; Μιλάει για κερδοφορία των μεσαζόντων. Αφήνεται συνειδητά απέξω ότι το κέρδος διαμορφώνεται στην παραγωγή. Και από εκεί και πέρα, βεβαίως, ένα μέρος του μεγάλου κέρδους διοχετεύεται παραπέρα και φτάνει μέχρι την κατανάλωση.

Και με την ευκαιρία, λέτε ότι κάποιες τιμές πέφτουν. Ναι, αλλά πού πέφτουν οι τιμές; Στα είδη μακράς διάρκειας, όχι στα είδη της καθημερινής κατανάλωσης, δηλαδή, τηλεοράσεις, ψυγεία. Έχουν πέσει οι τιμές πολύ λιγότερο απ' όσο έπρεπε να πέσουν, γιατί η παραγωγικότητα είναι πολύ μεγάλη. Διότι, με τη σύγχρονη τεχνολογία σήμερα μέσα σ' ένα χρόνο καλύπτονται όλα τα έξοδα που έχουν γίνει στα διάφορα gadgets. Αυτά, μάλιστα. Πέφτουν οι τιμές.

Όμως, σε όλα τα άλλα είδη ανεβαίνουν οι τιμές. Μπορεί να βρεις μειωμένες τιμές, σε είδη, όμως, που η ποιότητά τους είναι απαράδεκτη, είτε είναι ρούχα είτε ό,τι άλλο. Έτσι γίνεται. Επομένως, η τάση είναι η αύξηση των τιμών. Και μένουν απέξω τα μονοπώλια, μένει απέξω το καπιταλιστικό κέρδος, μένει απέξω ο ανταγωνισμός. Μόνο οι μίζες για τον ανταγωνισμό βλέπετε πόσο επιβαρύνουν, για να μην πω για τις διαφημίσεις κ.λπ..

Για να δούμε τώρα εδώ στην Ελλάδα. Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και τα δύο κόμματα, και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Νέα Δημοκρατία, προσπαθούσαν να μας πείσουν ότι, όταν διαμορφώνονται ελεύθερα οι τιμές, υπάρχει η πρόοδος, γιατί υπάρχει ανταγωνισμός, η τάση είναι να πέφτουν οι τιμές και δίνεται στον καταναλωτή δυνατότητα επιλογής.

Το αποτέλεσμα αυτό δεν ισχύει. Και αυτό που λέτε σήμερα για τα Ινστιτούτα Καταναλωτών -δεν λέω για ένα συγκεκριμένο- τις καταναλωτικές οργανώσεις, με συγχωρείτε πάρα πολύ, αλλά αυτές δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τίποτα, πολύ περισσότερο που η λογική τους είναι να βοηθήσουν τον καταναλωτή να διαλέγει. Δηλαδή, οι καταναλωτικές οργανώσεις κατ' αρχήν, αναφερόμενες στους καταναλωτές, μιλάνε για έντεκα εκατομμύρια Έλληνες κατοίκους και τετρακόσια ενενήντα τρία εκατομμύρια Ευρωπαίους. Όλοι είμαστε το ίδιο καταναλωτές, η γνωστή πλουτοκρατία της χώρας και ο απλός εργαζόμενος.

Εδώ είναι ζήτημα ταξικής πάλης, ταξικής κατεύθυνσης του κινήματος και δεν μας χρειάζονται οι καταναλωτικές οργανώσεις. Είναι δικαίωμά τους να υπάρχουν, αλλά αυτές -με συγχωρείτε- πέρα από το να κάνουν μια ορισμένη δουλειά, δεν κάνουν τίποτα άλλο. Χρηματοδοτούνται κιόλας ορισμένες, άλλες ανήκουν και στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Δεν λέω ότι ξεκινούν όλες με ποταπά ή πονηρά, ας πούμε, σχέδια. Όμως, εν πάση περιπτώσει, το καταναλωτικό κίνημα δεν λέει τίποτα. Υπάρχουν οργανωμένες δυνάμεις κατά κλάδο, ομοσπονδίες. Αυτές πρέπει να πάρουν την υπόθεση στα χέρια τους.

Για να δούμε τώρα τι γίνεται στην Ελλάδα. Η διακίνηση του μεγαλύτερου μέρους των ειδών πρώτης ανάγκης διεξάγεται από δύο-τρεις έως τέσσερις το πολύ επιχειρήσεις κατά κλάδο. Κλάδοι όπως το γάλα, τα γαλακτοκομικά, τα αναψυκτικά, οι μπίρες, τα αλκοολούχα, τα εμφιαλωμένα κρασιά, τα είδη καθαριότητας, οι παιδικές τροφές και τα παιδικά παιχνίδια, οι σοκολάτες, τα διάφορα σνακ, τα καύσιμα, μπορεί να μην ελέγχονται απ' έναν όμιλο, ελέγχονται όμως από δυο-τρεις τέσσερις ομίλους. Και αυτή είναι μονοπώληση.

Οι ανατιμήσεις δεν σταματάνε ποτέ. Κατά περιόδους έχουμε έξαρση και σε συνδυασμό με τους χαμηλότερους μισθούς, συντάξεις, μεροκάματα, η ακρίβεια φαίνεται τεράστια. Και 10% και 20% και 30% να είναι η ανατίμηση σ' ένα είδος φαίνεται φοβερή. Και εδώ υπάρχει και δυσκολία να παρακολουθήσει κάποιος τις ανατιμήσεις, καθώς οι επιχειρήσεις ακολουθούν την τακτική των συνεχών αλλαγών στη συσκευασία των προϊόντων.

Αποτελεί κοροϊδία η τακτική της Κυβέρνησης -το λέμε καθαρά- και των επιχειρηματιών που μιλούν για πάγωμα και μείωση των τιμών. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις αποκαλύπτεται ότι οι όμιλοι που ανακοίνωσαν ότι μειώνουν τιμές σε κάποιο προϊόν, ανατίμησαν τις τιμές άλλων ειδών που προωθούν στην αγορά.

Και μάλιστα θα φέρω ένα παράδειγμα. Η «COCA COLA» πρώτα προγραμματίσσε και έκανε τις ανατιμήσεις και μετά ανακοίνωσε ότι μείωσε τις τιμές! Και μάλιστα, με βάση στοιχεία συγκεκριμένης αλυσίδας, του Βερόπουλου, μόνο μέσα στον Ιούνιο και ενώ υποτίθεται ότι επήλθε συμφωνία για τη συγκράτηση και τη μείωση των τιμών, έχουν επέλθει ανατιμήσεις σε πάρα πολλά είδη, από φιάλες της Πετρογκάζ, μέχρι αφρόλουτρα, σαπούνια κ.λπ..

Το ειδικό βάρος, όμως, της αφαίμαξης είναι και σε άλλους τομείς. Είναι στο ψωμί, τα διόδια, τα τιμολόγια της Δ.Ε.Η., τα ακτοπλοϊκά εισιτήρια, τα τροφεία για τους παιδικούς σταθμούς. Από το 2002 έχουν υπερδιπλασιαστεί οι τιμές.

Να το πούμε καθαρά. Να θυμηθούμε εν πάση περιπτώσει κάποια πράγματα, γιατί ακούμε και άλλα κόμματα, όπως το Συνασπισμό, το ΛΑ.Ο.Σ., να λένε να γίνει έλεγχος στις τιμές, να υπάρχει παρέμβαση, να υπάρχει ένα πλαφόν στις τιμές και διάφορα άλλα τέτοια, αν σωστά έχω καταλάβει.

Όταν ακόμα ετοιμαζόταν η ενιαία αγορά, εν όψει του Μάαστριχτ, ολοκληρώθηκε το έργο της κατάργησης των αγορανομικών διατάξεων, βάσει των οποίων μπορούσε να υπάρξει τυπικός έλεγχος για τη διαμόρφωση των τιμών. Και λέω τυπικός, διότι δεν μπορούσε ο απλός άνθρωπος να βγάλει το ποσοστό κέρδους και το βαθμό της κερδοφορίας. Απλώς μπορούσε να κάνει μια τυπική σύγκριση.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, επισήμως από την Ευρωπαϊκή Ένωση -που εδώ η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο απάν σ' αυτήν τη συζήτηση, γιατί με τη θέληση κάθε κυβέρνησης και τα κόμματα του «ευρωμονόδρομου» προσαρμόζονται- οι τιμές επαφίενται στις επιχειρήσεις και μετά λέμε: «έλα να σας κάνουμε και έλεγχο».

Το μόνο που υποτίθεται ότι υπάρχει είναι η έννοια του ανώτατου ποσοστού κέρδους που ισχύει στα οπωροκηπευτικά. Και εδώ έχουμε το εξής με τα οπωροκηπευτικά. Οι μεγάλες εταιρείες -και αυτό το ξέρουμε όλοι- για να ορίζουν τις επιθυμητές τιμές, άρα να έχουν το επιθυμητό κέρδος, πιάνουν τους αγρότες και τους λένε για πλαστά τιμολόγια. Τι να κάνει ο αγρότης; Δηλαδή, οι αυξήσεις των τιμών δεν έχουν καμία σχέση σε συγκεκριμένους κλάδους με την παρουσία της «CARREFOUR», του «PRAKTIKER» κ.λπ.; Είκοσι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι κάνουν σχεδόν τις μισές πωλήσεις ολόκληρου του εμπορίου.

Κάτι τέτοιο το παραδέχθηκε και ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Ναι, αλλά πώς εμφανίστηκαν αυτά; Έτσι ξαφνικά έγιναν αυτοί οι γίγαντες; Πώς έγιναν;

Όλα αυτά τα οποία ακούμε χρόνια τώρα -και για να το πω καθαρά, απ' όλα τα κόμματα- είναι ότι πρέπει να επιστρέψει η πολιτική στην οικονομία και να παρέμβει στον έλεγχο της αγοράς. Η πολιτική και η κρατική παρέμβαση είναι παρούσες στην οικονομία. Άλλωστε, δεν μπορούσαν να γίνουν όλα αυτά, αν δεν υπήρχε πολιτική παρέμβαση. Υπάρχει περίπτωση η πολιτική να

είναι έξω από την οικονομία ή υπάρχει περίπτωση να έχουμε θετική κρατική παρέμβαση του αστικού κράτους; Είναι άλλο πράγμα αν η πάλη του λαού μπορεί να αμβλύνει ορισμένα ζητήματα.

Εδώ θα μπορούσα να αναφερθώ σ' όλα εκείνα τα μέσα και τους τρόπους, με τα οποία βοηθήθηκε η γιγάντωση των μονοπωλίων. Θεαματική μείωση των συντελεστών φορολόγησης για τις μεγάλες επιχειρήσεις απ' όλες τις κυβερνήσεις. Επενδυτικοί και αναπτυξιακοί νόμοι με συνεχή διεύρυνση κινήτρων και παροχών προς το μεγάλο κεφάλαιο. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, τα Σ.Δ.Ι.Τ.. Εδώ και αν είναι έτσι τα πράγματα. Φάτε «μάτια ψάρια». Εδώ θα φάνε και οι μεσαίοι, γιατί τα ενδιάμεσα στρώματα ενδιαφέρουν τα κόμματα για εκλογικούς λόγους. Δεν μιλάμε για τους αυτοαπασχολούμενους, το κομμάτι εκείνο των μεσαίων στρωμάτων που υποφέρει κυριολεκτικά.

Απελευθέρωση αγορών στις τηλεπικοινωνίες, στην ενέργεια, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, με αρνητική συνέπεια και στο ζήτημα της ακρίβειας. Απελευθέρωση αγοράς εργασίας, μείωση φορολογικών συντελεστών, κατάργηση του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας –τα έκανε η Νέα Δημοκρατία με την εισαγωγή του ενιαίου φόρου ακινήτων- αύξηση κατά 50% των αντικειμενικών αξιών των εκτός σχεδίου πόλεων ακινήτων.

Όλα αυτά έχουν σχέση και αυξάνουν το κόστος ζωής, όπως και η αύξηση του Φ.Π.Α. από το 18% στο 19%. Και βεβαίως, εμφανίζονται τώρα στο χώρο της ενέργειας η «ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ», η «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ», ο «ΡΟΚΑΣ», ο «ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΣ». Στις τηλεπικοινωνίες φιγουράρουν δεκάδες εταιρείες, όπως η «VODAFONE», η «TELECOM», η «TELLAS», η «ALTEC», η «VODI», η «FORTHNET», κ.λπ..

Τώρα, αυτές συγχωνεύονται, εξαγοράζονται, κ.λπ.. Όσο πιο ισχυρές γίνουν, παίζουν και με τις τιμές. Ρίχνουν τις τιμές για να μπουν στο μερίδιο της αγοράς και μετά τις ανεβάζουν. Δεν χρειάζεται να κάτσουν στο τραπέζι να κάνουν διαπραγματεύσεις, για να τους πιάσουμε να διαπραγματεύονται και να τους πιάμε στο δικαστήριο.

Και με την ευκαιρία, στη δεκαετία του 1950 –δεν θυμάμαι αν ήταν το 1955 ή το 1956- κυριάρχησε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο η συζήτηση για το σκάνδαλο Ο.Τ.Ε. – «SIEMENS», διότι η γερμανική «SIEMENS» από τότε ήθελε να μπει στην Ελλάδα. Ήθελε να μπει στην Ελλάδα –δεν υπήρχε η «DEUTSCHE TELECOM» τότε- ήθελε να μπει στον Ο.Τ.Ε., γιατί η Ελλάδα είχε στρατηγική σημασία σε σχέση με τα σοσιαλιστικά Βαλκάνια. Σήμερα έχει στρατηγική σημασία η Ελλάδα σε σχέση με τη Μεσόγειο και τα μη σοσιαλιστικά Βαλκάνια. Είναι και πολιτικοί οι στόχοι. Δεν είναι τόσο ότι η αγορά της Ελλάδας πια συγκινεί τους πάντες και μπαίνουν! Και όλα αυτά οδηγούν στα πολύ ακριβά τιμολόγια.

Εμείς, λοιπόν, για το ζήτημα της ακρίβειας δεν περιμένουμε βέβαια να καταργηθεί η καπιταλιστική ιδιοκτησία για να λυθεί το ζήτημα. Μας απασχόλησε πάρα πολλές φορές το τι θα προτείνουμε. Έστω, μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, με όρους αγώνα, μας απασχόλησε το τι μπορεί να γίνει. Και οπωσδήποτε δεν μπορούμε να ξεκινήσουμε προτείνοντας ελέγχους. Δεν γίνονται έλεγχοι. Και όταν γίνουν, δεν πρόκειται να λύσουν το ζήτημα της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου του λαού.

Και εμείς λέμε το εξής. Προτείνουμε για το βασικό μισθό 1.400 ευρώ –τα ξέρετε- και 1.120 ευρώ για την κατώτατη σύνταξη, κατάργηση των διοδίων, των τροφείων στους παιδικούς σταθμούς των δήμων, των εισιτηρίων στα εξωτερικά ιατρεία και στα απογευματινά ιατρεία των δημοσίων νοσοκομείων. Προτείνουμε άμεση μείωση των τιμολογίων Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ε.Υ.Δ.Α.Π., έλεγχο της ποιότητας των τροφίμων από την παραγωγή και προς τις εμπορικές αλυσίδες που συγκεντρώνουν το βασικό όγκο, κατάργηση του Φ.Π.Α. στα είδη λαϊκής κατανάλωσης, στα καύσιμα θέρμανσης και κίνησης για τα αγροτικά νοικοκυριά και τη λαϊκή κατανάλωση, επιδότηση ενοικίου για τους άνεργους νέους και νέες, άτοκα στεγαστικά δάνεια για νέα ζευγάρια για την απόκτηση κύριας κατοικίας, διακοπή των κατασχέσεων και των πλειστηριασμών των περιουσιακών στοιχείων εργαζομένων από χρέη στεγαστικών δανείων για κύρια κατοικία.

Αυτό μπορεί να ισχύσει και για τη δευτερεύουσα, όταν κάποι-

ος βρεθεί απότομα σε δύσκολη θέση, δηλαδή απολύεται ή είναι άνεργος. Κάποιος προγραμματίζει να πάρει δάνειο και ύστερα από πέντε χρόνια βρίσκεται σε διαφορετική θέση. Οι σημερινοί άνεργοι –οι εργαζόμενοι, δηλαδή, που είναι σήμερα άνεργοι- δεν μπορούν να πληρώνουν δάνεια. Πάγωμα, λοιπόν, των δανείων! Πρόγραμμα κρατικής μέριμνας για την υλοποίηση προγραμμάτων λαϊκής στέγης για τη δημιουργία ασφλών, σύγχρονων και φθηνών κατοικιών.

Βεβαίως, εμείς λέμε στους εργαζόμενους ότι έχουν ανάγκη από άλλο κράτος, το δικό τους κράτος, αλλά δεν μπορούν να κάτσουν σήμερα με σταυρωμένα τα χέρια. Δεν μπορούμε να θεωρήσουμε πανάκεια κάποια μέτρα που προτείνετε κρατικού ελέγχου, κάτι Επιτροπές Θεσμών και Διαφάνειας και Ανταγωνιστικότητας. Αυτά είναι για να περνάει η ώρα –με συγχωρείτε που το λέω- διότι αυτά δεν μπορούν να κάνουν τίποτα. Δεν μπορούν να κάνουν απολύτως τίποτα, διότι θα προσκρούουν στις γενικές κατευθύνσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της Γενικής Γραμματέως της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας)

Όταν λέμε, για παράδειγμα, ότι η Κυβέρνηση πρέπει να μειώσει τα τιμολόγια, της λέμε να κάνει παρέμβαση, αλλά της λέμε συγκεκριμένα τι να κάνει και όχι να μπει να κάνει τους κανόνες ανταγωνισμού και να ψάχνει αν η «VIVARTIA» πουλάει έτσι και η «ΦΑΓΕ» αλλιώς. Έχει συγκεκριμένες δυνατότητες σήμερα η Κυβέρνηση, εφόσον υπάρχει πολιτική βούληση να κάνει αυτό, να παρέμβει δηλαδή στα τιμολόγια αυτών των επιχειρήσεων από τη στιγμή που έχει –υποτίθεται- μία πολύ γενική εποπτεία και ρωτιέται απ' αυτές τις εταιρείες για το ποιες είναι οι τιμές. Μπορεί, δηλαδή, να καταργήσει αυτό που λέμε Φ.Π.Α. στα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης.

Εμείς, δηλαδή, δεν προτείνουμε μέτρα απάτης και αυταπάτης –ας το πω έτσι- για το ότι μπορεί τώρα η Κυβέρνηση να βγάλει πέρα τις επιτροπές ανταγωνισμού κλπ. Τι να ελέγξει; Μια σειρά ειδών ή πρώτων υλών είναι εισαγόμενα. Τα περισσότερα είδη που έχουν οι «αλυσίδες» είναι εισαγόμενα. «Τρέχα γύρευε» να βρεις την πρώτη ύλη! Πολλές φορές κάποιο προϊόν παρασκευάζεται σε τέσσερις και πέντε διαφορετικές χώρες, με διαφορετικά μεροκάματα. Πού θα βρεις άκρη;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της Γενικής Γραμματέως της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας)

Επομένως, εμείς προτείνουμε εκείνα τα οποία μπορεί να επιβάλει ο λαός αν παλέψει αποφασιστικά και μαχητικά. Αυτή είναι η θέση μας.

Όμως, δεν μπορεί κανείς –και θα ήθελα να το ξεκαθαρίσω- είτε μιλάμε για τη διαφθορά είτε μιλάμε για την ακρίβεια, να αποκόψει αυτά τα πράγματα από την καπιταλιστική ιδιοκτησία και να ψάχνει να βρει διάφορους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων. Βεβαίως, ο καπιταλισμός δεν ανατρέπεται με συνθήματα, αλλά εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί και αυτός ο λαός να πιστεύει ότι με κάποια διοικητικά, θεσμικά μέτρα αλλάζει το ζήτημα.

Επίσης, θα ήθελα να απαντήσω και στον κ. Παπανδρέου, ο οποίος είπε να εξεταστούν τα σκάνδαλα, γιατί απαξιώνεται το πολιτικό σύστημα και θίγεται ο λαός.

Το πολιτικό σύστημα αξιώνεται ή απαξιώνεται. Πριν απ' όλα, όμως, και το κυριότερο ζήτημα είναι η γενική γραμμή πλεύσης και η στρατηγική του. Δεν νομίζω ότι η ιστορία του λαού μας αμαυρώνεται, γιατί υπάρχει ο «χ», ο «ψ» και ο «ω» που πήρε πολιτικό χρήμα. Διότι η ιστορία του λαού μας έχει τέτοιες λαμπρές σελίδες, και παλιές αλλά και σημερινές, παρά τις δυσκολίες, που δεν νομίζω ότι η ιστορία του λαού μας γράφεται με το όνομά μου ή με το όνομα του «χ», του «ψ» που πήρε από τα ταμεία. Ας μην υπερβάλουμε, λοιπόν, και ας μην μετατρέπουμε το λαό σε κάτι παθητικό, όπου αυτό που έχει σημασία είναι να μας βλέπει καλούς εξωτερικά, δηλαδή, καλοντυμένους, καλοενδυμένους και όλα τα άλλα να κρύβονται.

Στην ουσία, δηλαδή, όλα αυτά τα μέτρα που προτείνονται και από την Κυβέρνηση και από το Π.Α.ΣΟ.Κ., αλλά και από τα άλλα κόμματα –αν κρίνω από αυτά που ακούω- είναι μέτρα τα οποία

στην ουσία και ανεξαρτήτως προθέσεων θέλουν να κρύψουν το πρόβλημα για να μη φαίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Θα ξεκινήσω από τη νέα γενιά της χώρας μας και θα πω ότι δεν της αξίζει να ζει σ' αυτόν τον τόπο, ο οποίος είναι βουλιαγμένος στο βούρκο. Δεν της αξίζει να ζει σε μία χώρα η οποία είναι ανοχύρωτη απέναντι σε όλες τις μεγάλες προκλήσεις της εποχής. Και αυτό φαίνεται και από τη σημερινή συνεδρίαση, η οποία έχει ένα παράδοξο. Αν δει κανείς μια σειρά συνεδριάσεων σε επίπεδο πολιτικών Αρχηγών, θα δει ότι οι πιο οξυμένες αντιπαράθεσεις στο πλαίσιο του δικομματισμού μεταξύ ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέας Δημοκρατίας έγιναν σχεδόν αποκλειστικά στα θέματα της διαφθοράς.

Σήμερα είχαμε μία από τις πιο ήπιες συζητήσεις. Καλοδεχούμενες από τη μια η ποιότητα και οι αυτοκριτικές, αλλά για μένα και αυτή η συζήτηση είναι ένα στοιχείο μεγάλης κρίσης του συστήματος. Διότι σήμερα έχουμε και τα δύο κόμματα -όλο το χώρο του δικομματισμού- να εμπλέκονται στην ίδια υπόθεση, να εμπλέκονται σε μεγάλα ζητήματα διαφθοράς. Δεν είναι όμορφη η εικόνα κάποιος πολίτης να βλέπει από την τηλεόραση τη συνεδρίαση και κοιτώντας τα κυβερνητικά έδρανα, να σκέφτεται «ποιος Υπουργός; Ποιος από όλους;»

Και ξέρετε, στην αγορά κυκλοφορούν συνεχώς ονόματα, φήμες, εκδοχές, σενάρια. Δεν αισθανόμαστε, λοιπόν, καλά όταν κάποιος πολίτης στα έδρανα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης παλιά ηγετικά στελέχη του ΠΑ.ΣΟ.Κ., σκέφτεται «ποιος;».

Και αν θέλετε, ένα στοιχείο της κρίσης είναι ότι μαζί με τους ενόχους συμπαράσπονται και οι αθώοι. Και συμπαράσπονται σε μια απαξίωση, τα πάντα γύρω από τα ζητήματα της πολιτικής.

Και αν δει κανείς την πολιτική ζωή της χώρας μας και πού αφιερώνουν το χρόνο ή τις σελίδες τους τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, θα δει αλλεπάλληλες εποχές, κύματα που έρχονται το ένα μετά το άλλο, με πολύ-πολύ μικρά διαστήματα και παρενθέσεις που συζητούν πραγματικά προβλήματα.

Αν δείτε τελευταία, έχουμε το σκάνδαλο με τα γάλατα, το ζήτημα των καρτέλ, των συμφωνιών κυρίων και της παραβίασης κάθε υγιούς τοποθέτησης πάνω στα θέματα διαμόρφωσης των τιμών. Θα δείτε να ακολουθεί το θέμα των ομολόγων. Θα δείτε να έρχεται η κρίση του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου δεν είναι η προσωπική διάσταση, αλλά το γεγονός πως αναδεικνύεται με ποιον τρόπο διανέμονται τα χρήματα του φορολογούμενου σε διάφορες δαπάνες της Νέας Δημοκρατίας. Και τώρα θα δείτε την υπόθεση «SIEMENS».

Μικρές παρενθέσεις. Είχαμε τα αποτελέσματα των πανελληνίων εξετάσεων. Τεράστιο θέμα, κατά τη γνώμη μου. Γιατί δεκάδες χιλιάδες παιδιά πάλι απ' έξω; Γιατί χιλιάδες παιδιά στη Μεγάλη Βρετανία ή στη Ρουμανία ή στην Ουγγαρία; Γιατί χιλιάδες παιδιά στο αδιέξοδο; Γιατί δεκάδες χιλιάδες παιδιά σε πανεπιστήμια στην περιφέρεια, τα οποία τα έχει σε μια καραντίνα παρακμής και διάλυσης η Κυβέρνηση, με τις χρηματοδοτήσεις που έχει; Να το συζητήσουμε αυτό.

Και αντί γι' αυτό βλέπουμε να επικρατούν στην πολιτική ζωή της χώρας μας όλα αυτά τα στοιχεία, με την κρίση του δικομματισμού, με τις εμπλοκές πολιτικών, με τα κυκλώματα, τα ίδια κυκλώματα που βλέπουμε από παρένθετα πρόσωπα, χρηματιστές, ξαδέλφους, παιδιά. Βλέπουμε σήμερα στην πολιτική ζωή να περνούν σοβαρά πρόσωπα, αλλά περνούν και τσαρλατάνοι. Μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ο καθένας βγάζει ένα χαρτί και λέει «Ξέρω γι' αυτόν, Ξέρω για εκείνον, Ξέρω για τούτον.» Μια δικαιοσύνη που αποκρύβει τα πάντα. Αυτή είναι η ζωή της χώρας μας.

Έχει ξεπέσει η χώρα μας. Έχει φθάσει στο χαμηλότερο σημείο του βαρελιού και δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η συζήτηση και αυτή η κατάσταση. Και την ίδια στιγμή που οι πολίτες έχουν πραγματικά προβλήματα, στην Ελλάδα εμφανίζεται πάλι

η πείνα. Υπάρχουν κοινωνικές ομάδες -και όχι μόνο μετανάστες- που αρχίζουν και νιώθουν την πείνα. Και αν αυτό ακόμη είναι σποραδικό, αν θέλετε, υπάρχουν εκτεταμένες ζώνες που βιώνουν την ανέχεια, την έλλειψη δυνατοτήτων να ικανοποιηθούν σημαντικές και θεμελιακές λειτουργίες της ζωής που απαιτεί η εποχή μας. Ζητούν μέτρα για την ακρίβεια και για την ανεργία. Ζητούν να μην ξεφτιλίζονται μπροστά στα ράφια των σούπερ μάρκετ, βλέποντας κάτι και ξέροντας ότι δεν μπορούν να το πάρουν.

Εδώ χρειαζόταν μια σειρά μέτρα και μια σειρά κινήσεις. Εγώ θα έλεγα ότι άκουσα πολλά από τον κ. Καραμανλή, όπως έχουμε ακούσει τα σαράντα ένα συν επτά συν οκτώ συν είκοσι πέντε μέτρα του κ. Φώλια. Και τα ακούμε. Αυτό το παραμύθι συνέχεια. Θα έλεγα ότι όσο πιο σύντομη ήταν η ομιλία του κ. Καραμανλή στα θέματα της ακρίβειας, όσο πιο λίγα μέτρα περιλάμβανε ως απολογισμό, τόσο μεγαλύτερη ελπίδα θα υπήρχε ότι, επιτέλους, κάτι μπορεί ίσως να κάνει η Νέα Δημοκρατία. Εδώ έχει δοκιμάσει όλα τα γιατροσόφια, φθάνει να μη θίγουν τους μεγάλους, τους χρηματοδότες, να στηρίγματα της σημερινής κοινωνικής και πολιτικής κατάστασης στη χώρα μας.

Εμείς έχουμε μια δέσμη μέτρων. Θα την αναφέρω και θα τη δώσω και στα Πρακτικά. Θέλω, όμως, να πω ότι ένα, κατά τη γνώμη μου, είναι το κεντρικό μέτρο, η κεντρική προϋπόθεση, για να αντιμετωπιστεί αυτή η ιδιαίτερα ανησυχητική κατάσταση που παρουσιάζεται στη χώρα μας και που επιδεινώνεται μέσα από την ακρίβεια και την ανεργία. Αυτό είναι το να φύγει όσο πιο σύντομα είναι δυνατόν η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, να κλείσει, επιτέλους, ο κύκλος του δικομματισμού και να διαμορφωθεί μια άλλη πλειοψηφία, με άλλες δυνατότητες, με ουσιαστικό ρόλο της Αριστεράς, να αλλάξει το πολιτικό τοπίο.

Έχουμε βιώσει αυτήν την κατάσταση. Τη βιώνουμε τώρα και κάτω από την πίεση της διεθνούς κρίσης και ξέρουμε πια την ανεπάρκεια και την έλλειψη δυνατοτήτων του δικομματισμού.

Εμείς δεν συμφωνούμε με την άποψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι στο θέμα της ακρίβειας ο διεθνής παράγοντας είναι μικρός, ότι δεν παίζει τόσο μεγάλο ρόλο και είναι μόνο η εκτίμηση της Κυβέρνησης. Εμείς πιστεύουμε ότι είναι εξαιρετικά ανησυχητική η κατάσταση διεθνώς. Απλώς αυτή η διεθνής κατάσταση δεν είναι μία θύελλα ή ένας μετεωρίτης ο οποίος μας έρχεται και πέφτει και στην Ελλάδα και αυτός. Αυτή η διεθνής κατάσταση έχει σχέση με τις κεντρικές πολιτικές οι οποίες ακολουθούνται παγκοσμίως, μέσα από την επικράτηση, ειδικά στις δύο τελευταίες δεκαετίες, αυτού του άκρατου, χωρίς κανέναν έλεγχο, καπιταλισμού, των ανεξέλεγκτων αγορών, της αποδόμησης, του κοινωνικού κράτους, του περιορισμού του δημόσιου χώρου και της διαμόρφωσης ενός τεράστιου όγκου πλασματικού κεφαλαίου που έχει κάνει την παγκόσμια οικονομία ένα καζάνι σε όλα τα ζητήματα.

Ακόμα και αυτά που εμφανίζονται ως αντικειμενικές αιτίες της κρίσης, δεν είναι αποκομμένες από πολιτικές επιλογές οι οποίες έχουν γίνει. Για παράδειγμα, έχουμε μία έλλειψη στην προσφορά στην αγορά των δημητριακών. Την ίδια στιγμή η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αποφασίσει εδώ και δεκαπέντε χρόνια και παραπάνω ότι 20% της γης η οποία διατίθεται για καλλιέργεια σιτηρών με το σύστημα seta site θα μείνει εκτός παραγωγής. Είναι αντικειμενικά μόνο αυτά τα αίτια; Αλλά πολύ περισσότερο, εάν παίζει ρόλο η ανάπτυξη της Κίνας ή η ανάπτυξη της Ινδίας, βλέπουμε ότι πάνω σ' αυτές τις αντικειμενικές δυσκολίες παρεμβαίνει ο κερδοσκοπικός παράγοντας, ο οποίος δημιουργεί αυτήν την τεράστια όξυνση.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός για την αποδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ποιος μας το έδωσε το χρηματοπιστωτικό σύστημα; Είναι στις Γραφές το χρηματοπιστωτικό σύστημα; Είναι στο Ευαγγέλιο; Όλα αυτά τα παράγωγα, όλα αυτά τα index, τα hate-funds, τα επισφαλή δάνεια από πού τα πήραμε; Από τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους; Από την Αγία Γραφή; Είναι συνταγές ακραίας κερδοφορίας του μεγάλου κεφαλαίου, οι οποίες με την πρωτοβουλία Ρήγκαν και Θάτσερ τότε και μετά με όλους τους τοπικούς εκπροσώπους τους, ανάμεσα στους οποίους είναι και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρα-

τίας, εφαρμόστηκαν σε όλο τον κόσμο. Γιατί αυτή η τεράστια κερδοσκοπία με τη φτωχολογία της Αμερικής; Εκεί ξεκίνησε η χρηματοπιστωτική κρίση. Γιατί η κερδοσκοπία με μία φτωχολογία η οποία ήθελε ένα διαμέρισμα με δύο δωμάτια και πάνω σ' αυτό στήθηκαν δάνεια επισφαλή, παράγωγα των δανείων, τεράστιες επενδύσεις των μεγάλων τραπεζών και μία μεγάλη φούσκα η οποία κατέρρευσε; Ποια διεθνής κρίση; Και τι είπατε εσείς για όλα αυτά; Αυτές τις συνταγές έδινε ο κ. Αλογοσκούφης. Έχουν περάσει εδώ ομίλεις που μας έχει εκθειάσει τα διάφορα παράγωγα και τα άλλα κόλπα του μεγάλου κεφαλαίου.

Για το πετρέλαιο. Ναι, υπάρχει ζήτηση μεγάλη στο πετρέλαιο σε σχέση με την προσφορά που διατίθεται. Γιατί όμως, το πετρέλαιο που βγαίνει από το Κουβέιτ και στοιχίζει 2 δολάρια έρχεται και πουλιέται 134 και 140 δολάρια; Ποιοι το κάνουν αυτό; Ποιος έχει αυτό το μαγικό ραβδί το χέρι του; Εάν όχι, όλες αυτές οι τεράστιες επενδύσεις σε ζητήματα φαντάσματα, οι οποίες γίνονται μόνο και μόνο για να κερδοσκοπήσουν και να βγάλουν κάποιοι κέρδος. Το ίδιο δεν γίνεται με τα αγροτικά προϊόντα;

Ήδη στις Η.Π.Α. αναγκάζονται να μελετήσει η Επιτροπή της Γερουσίας -και το πρότεινε δειλά και ο κ. Ομπάμα- κατά πόσο η αύξηση των διεθνών τιμών στηρίζονται το γεγονός ότι τα κερδοσκοπικά κεφάλαια έρχονται και αξιοποιούν ως ένα χώρο ανάπτυξής τους το χώρο των πρώτων υλών αξιοποιώντας ακριβώς αυτήν την καθυστέρηση της ζήτησης απέναντι στην προσφορά. Νά την η φούσκα με τις παγκόσμιες τιμές! Να από τη μία οικονομία καζίνο και να από την άλλη η πείνα!

Εμείς περιμένουμε να μιλήσουν οι πάντες. Περιμένουμε να μιλήσει η Εκκλησία, περιμένουμε να μιλήσουν οι διανοούμενοι γι' αυτό που γίνεται. Δεν μπορεί διεθνώς να δεχόμαστε ένα σύστημα και στην Ελλάδα, το οποίο βασικό στόχο έχει την ανάπτυξη των επιθετικών κεφαλαίων και την ίδια στιγμή να βλέπουμε το θάνατο σε μία σειρά φτωχές χώρες, μαζικό θάνατο από έλλειψη τροφίμων. Δεκάδες παιδιά, εκατοντάδες παιδιά μέσα σε ελάχιστο διάστημα της ώρας χάνονται, πεθαίνουν. Δεν μπορούμε να βλέπουμε σε χώρες λιγότερο αναπτυγμένες να αναπτύσσεται η πείνα και να έρχεται στον ορίζοντα ο λιμός.

Δεν μπορεί να βλέπουμε στις χώρες τις δικές μας, τις αναπτυσσόμενες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να παρουσιάζονται πια νησιδες, που συνεχώς εκτείνονται, στερήσεων και ελλείψεων, η οποίες πλήττουν -είναι ταξικές και αυτές, δεν είναι ο μετεωρίτης που θα πέσει πάνω σε όλα τα σπίτια- τα χαμηλά εισοδήματα. Διότι ένα χαμηλό εισόδημα δίνει το 30% και το 35% για τρόφιμα και ένα ψηλό εισόδημα δίνει 10% και λιγότερο γι' αυτά τα θέματα. Ζητάμε να υπάρξει μία αντίδραση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ**.)

Εμείς, ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς, απευθυνόμαστε σε κάθε έναν που αισθάνεται ευθύνη, πανεπιστημιακό, διανοούμενο, κοινωνικό φορέα, να καταγγείλει αυτό το σύστημα της βαρβαρότητας, αυτό το νέο είδος πολέμου το οποίο βιώνουμε και που καταδικάζει την ανθρωπότητα σε στερήσεις, σε απελπισία, σε ελλείψεις.

Δυστυχώς βλέπουμε από την Κυβέρνηση να προσαρμόζεται, να σκύβει το κεφάλι, να μας φέρνει συνταγές παλαιωμένες, οι οποίες είναι μόνο για το καλάνι των αχρήστων, να ασχολείται και να έχει κάνει την Ελλάδα ένα από τα σημεία των πιο επικερδών τοποθετήσεων των επιθετικών κεφαλαίων. Είμαστε σαν τον Γιέλτσιν. Έχετε φέρει την Ελλάδα σαν τη Ρωσία και τις άλλες χώρες που κατέρρευσαν, με τους διάφορους Γιέλτσιν που ξεπούλησαν τα πάντα και μπορούν να έρχονται κεφάλαια από το Ντουμπάι και από αλλού και να αποδιαιρθρώνουν και να αγοράζουν και να είναι τιμές ευκαιρίας στην Ελλάδα, σε όλον το δημόσιο τομέα, στην υγεία, στις μεταφορές, στις τράπεζες, στις επικοινωνίες κ.λπ..

Είπατε ότι, ναι, ξέρετε για τη διεθνή κρίση και εμφανιστήκατε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τι κάνατε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κύριε Πρωθυπουργέ; Τι είπατε στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Γιατί δεν είχατε συγκεκριμένα μέτρα; Γιατί δεν ζητήσατε νέα αγροτική πολιτική στις νέες συνθήκες;

Ήμουν προχθές στον ορεινό Μηλοπόταμο, στα Ζωνιανά, στις

άλλες περιοχές, όπου διαλύεται η κτηνοτροφία, είναι σε συνθήκες απελπισίας. Τι κάνατε; Τι ζητήσατε; Τι παρεμβάσεις; Γιατί δεν βάλατε αυτό το θέμα που βιώνει κάθε Έλληνας πολίτης, όπου ξέρει πια ότι τα μακαρόνια που θα πάρει από το σούπερ μάρκετ ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν το οποίο είναι διεθνές, έχει τιμή πολύ μεγαλύτερη από το σούπερ μάρκετ του Βερολίνου ή άλλης ευρωπαϊκής χώρας; Γιατί δεν ζητήσατε παρεμβάσεις; Γιατί δεν ζητήσατε σε ευρωπαϊκό επίπεδο αυτές οι μεγάλες αλυσίδες, που είναι ελάχιστες, οι ίδιες σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να κλείνουν, εφόσον παίζουν με τέτοιο τρόπο σε σχέση με τις τιμές; Γιατί δεν ζητήσατε το ίδιο με τις εισαγωγές; Γιατί δεν ζητήσατε μέτρα ενάντια σε αυτό το χρηματιστήριο που γίνεται απέναντι στα τρόφιμα; Γιατί δεν ζητήσατε ενισχύσεις από το Κοινωνικό Ταμείο;

Επομένως, για να καταλήξω εδώ, ο διεθνής παράγοντας έχει ακριβώς τις ίδιες αιτίες των πολιτικών που εφαρμόζονται και στην ίδια τη χώρα μας. Από εκεί και πέρα, βέβαια, η χώρα μας πλήττεται πολύ πιο έντονα από τις άλλες χώρες και υπάρχει μία σειρά λόγων.

Ο κύριος λόγος είναι ότι έχουμε ανεχθεί πλήρως τη λειτουργία και η Κυβέρνηση τη νομιμοποιεί, των κυκλωμάτων κερδοσκοπίας των καρτέλ και των διαφόρων ομάδων που δυναστεύουν διάφορους τομείς της οικονομίας μας και που πλήττουν άμεσα τον καταναλωτή.

Θα καταθέσω για τα Πρακτικά μια σειρά κείμενα, τα οποία έχουν επιβληθεί από την εταιρεία «CARREFOUR-MARINOPOULOS» σε μία σειρά προμηθευτές τους και τους εξαναγκάζουν σε συγκεκριμένες εκπτώσεις σε σχέση με την τιμή, που υποτίθεται ότι ισχύει. Δηλαδή επιβεβαιώνουν τις συνεχείς υπερτιμολογήσεις που κάνουν όχι μόνο η εταιρεία «CARREFOUR-MARINOPOULOS», αλλά όλες ανεξαιρέτα οι μεγάλες ξένες αλυσίδες τροφίμων στη χώρα μας και που ζητά η Κυβέρνηση να τις νομιμοποιήσουμε κιόλας, να αναγράφεται δηλαδή πάνω σε όλες τις αποδείξεις η έκπτωση, η οποία έχει γίνει.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής.)

Το ίδιο βιώνουν οι αγρότες, οι οποίοι πιέζονται από τα χονδρεμπορικά κυκλώματα, να δίνουν τιμές οι οποίες είναι υπερτιμολογημένες σε σχέση με το ελάχιστο το οποίο παίρνουν. Και θα εμφανίζεται το εξής παράδοξο, το οποίο μόνο στην Ελλάδα μπορούσε να γίνει, να έχουμε άθλιες τιμές παραγωγού στα αγροτικά προϊόντα και την ίδια στιγμή να έχουμε αστρονομικές τιμές όταν αυτά φθάνουν στον καταναλωτή.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με στοιχεία της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουμε τη μεγαλύτερη ψαλίδα ανάμεσα στα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων, μέσα απ' αυτό το καρτέλ, το αδίτακτο, των τραπεζών, το οποίο λειτουργεί. Επίσης, των φαρμακευτικών εταιρειών, με τα νέα φάρμακα, με το ξεφτίλισμα που κάνετε στην κοινωνία, με τους μισθούς που δίνετε στους γιατρούς.

Και είναι ντροπή να βρεθείς σε ιατρικό συνέδριο και να δεις τις φαρμακευτικές εταιρείες να θριαμβεύουν και να πληρώνουν τα έξοδα στο γιατρό, που έπρεπε να στηρίζεται από την Κυβέρνηση, για να μπορέσει να πάει σε ένα συνέδριο να μάθει τρία νέα πράγματα, με την υποχρέωση μετά να κόψει τα φάρμακα που θέλει η μία και η άλλη πολυεθνική εταιρεία.

Σε τέτοια κατρακύλα και σε τέτοια κατάρπτωση και σε τέτοια προσπάθεια η διαφθορά από το κέντρο να περάσει μέσα στους πόρους της κοινωνίας έχει φθάσει η δική σας Ελλάδα.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Δεν είναι μόνο η έλλειψη όλων αυτών των μέτρων. Είναι ότι η ακρίβεια είναι ένα σχετικό μέγεθος. Η ακρίβεια έχει βάρος όταν οι μισθοί είναι χαμηλοί. Και εδώ βλέπουμε στην Ελλάδα, να μην έχουμε πια τιμές Βρυξελλών και μισθούς Αθηνών, να έχουμε τιμές μεγαλύτερες από τις Βρυξέλλες και μισθούς Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Και βλέπουμε σε αντίθεση με πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, να υπάρχει

έναν γενικό τιμάρημο πάνω στον οποίο στηρίζονται οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και οι συμφωνίες και ο οποίος περιλαμβάνει μέσα τα ξενοδοχεία ή περιλαμβάνει τα κοσμήματα και τις ανατιμήσεις στα κοσμήματα και τα ξενοδοχεία, όταν θέλουμε ειδικό τιμάρημο της εργατικής οικογένειας, πάνω στον οποίο θα στηριχθεί η πολιτική των αυξήσεων.

Και από εκεί και πέρα με ποιον τρόπο αυτές οι αυξήσεις του 1 ευρώ που είδαμε στις συλλογικές συμβάσεις, που δυστυχώς έχουν τη συναίνεση ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Νέας Δημοκρατίας, θα ανταποκριθούν σ' αυτό το τεράστιο κύμα ακρίβειας και πόσο αληθινά είναι τα λόγια που ακούμε από τους Αρχηγούς των δύο κομμάτων;

Αλλά όχι μόνο αυτό. Ένας βασικός παράγοντας για το πώς βιώνει το θέμα της ακρίβειας ένας πολίτης και μία οικογένεια σε μία χώρα, είναι τι υπηρεσίες του δίνει δωρεάν το δημόσιο και πόσο κοστολογεί τις υπηρεσίες του δημόσιο.

Αν ενδιαφέρεστε για την ακρίβεια, γιατί έχετε αφήσει να υψώνονται στα ουράνια τα τιμολόγια των δημοσίων επιχειρήσεων; Γιατί γίνεται αυτή η αύξηση στη Δ.Ε.Η.;

Κύριε Πρωθυπουργέ, είστε έτοιμοι από 1η Ιούλη να δεχτείτε τη νέα αύξηση που φθάνει στο 7% και 8%; Ή θα προχωρήσετε, αντίθετα, στο πάγωμα αυτής της αύξησης και στην αναίρεση της προηγούμενης που έγινε;

Αλλά όχι μόνο αυτό. Μία χώρα η οποία δίνει το 57% για ιδιωτικές δαπάνες για την υγεία, είναι μία χώρα που βιώνει την ακρίβεια πολύ περισσότερο από άλλες χώρες της Ευρώπης ή του υπόλοιπου κόσμου, που έχουν ένα πραγματικό δημόσιο σύστημα υγείας. Δεν είναι τυχαίο αυτό.

Σήμερα δημοσιεύεται μία λίστα σχετικά με τους δείκτες διαφθοράς σε κάθε χώρα στην Ευρώπη. Η Ελλάδα είναι από τις πιο διεφθαρμένες χώρες σύμφωνα μ' αυτήν τη λίστα, που παρουσιάζεται από τη σχετική διεθνή επιτροπή. Στις πρώτες θέσεις με τη μικρότερη διαφθορά θα δείτε τις σκανδιναβικές χώρες. Εάν ψάξετε στις σκανδιναβικές χώρες, θα δείτε ένα κοινωνικό κράτος, θα δείτε ότι ενώ εδω εμείς για την παιδεία έχουμε 3%, εκεί πέρα για την παιδεία έχουν 7% και 8% και 9%. Για ποιο λόγο να βιώνεται η ακρίβεια και μέσω της παιδείας; Γιατί κάθε οικογένεια να αναγκάζεται να δίνει 5% και 7% και 9% του προϋπολογισμού της μέσα από τα φροντιστήρια και την παραπαιδεία που έχει διαμορφωθεί στη χώρα μας; Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο κινούμαστε. Εμείς θέλουμε να το εντοπίσουμε.

Καταθέτω στα Πρακτικά τις προτάσεις μας. Δεν έχω την ώρα να τις αναλύσω και θα παρακαλούσα τους δημοσιογράφους να τις δουν ως ένα τμήμα της ομιλίας μου. Είναι οι συγκεκριμένες προτάσεις μας για τους διάφορους τομείς.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοπαστικής Αριστεράς καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θέλω να πω όμως ότι πιστεύουμε πως για να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα χρειάζεται μία σε βάθος πολιτική αλλαγή στη χώρα μας, μία πολιτική αλλαγή που θα απαλλάξει τη χώρα μας από την παρουσία της Νέας Δημοκρατίας στη διακυβέρνηση αλλά δεν θα σταματάει εκεί. Θα κλείσει τον κύκλο ενός συστήματος της δικομματικής αντιπαράθεσης ανάμεσα σε Νέα Δημοκρατία και ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο οποίος ήδη έχει κλείσει. Λέγαμε ότι βιώνει το κύκλωμα του και πολλοί μας περιγέλασαν. Εμείς δεν θέλαμε το κύκλωμα να γίνει σε τέτοιες αρνητικές, «μαύρες» συνθήκες οι οποίες αποτελούν, αν θέλετε, στίγματα όχι μόνο στην πολιτική μας ιστορία αλλά και σε πρόσωπα, πολλά από τα οποία θα μπορούσαν να ήταν αθώα.

Με αυτήν την έννοια δεν μπορούμε να ακούμε, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι κάνετε εξεταστική επιτροπή για τη «SIEMENS» όταν τελειώσουν οι δικαστικές διεργασίες. Εδώ πέρα με το Χρηματιστήριο δεν έχει τελεσιδικήσει ακόμα η υπόθεση. Έχουν περάσει πέντε, εφτά χρόνια που έγινε. Πότε θα το κάνετε εσείς; Στη μεθεπόμενη κυβέρνηση; Μετά τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου; Τι εννοείτε να κλείσει; Εννοείτε να κλείσει η προανακριτική διαδικασία; Εννοείτε να κλείσει όλη η διαδικασία, να εκδοθεί η πρωτοβάθμια απόφαση, να φτάσουμε μέχρι τον Άρειο Πάγο;

Δεν μπορείτε να μας κοροϊδεύετε μ' αυτό. Εάν δεν γίνει σήμερα εξεταστική επιτροπή για τη «SIEMENS», όπου εμπλέκονται και τα δύο μεγάλα κόμματα, για ποιον θα γίνει; Θα γίνει επειδή δεν τα πήγαμε καλά στο ευρωπρωτάθλημα που γίνεται στην Αυστρία; Εάν δεν κάνουμε εξεταστική επιτροπή γι' αυτό το θέμα και δεν καταβάλλουμε όλες τις προσπάθειες γι' αυτό, ο κόσμος θα αντιμετωπίζει το σύστημα με μία ακραία δυσπιστία.

Θέλω να καταλήξω λέγοντας ξανά ότι δεν αξίζει στη χώρα μας αυτή η κατάσταση. Εκλογικά το σύστημα φαινόταν ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει, ότι είχε όχι μόνο ρωγμές αλλά ότι ήταν και ετοιμόρροπο και αυτό επιβεβαιώνεται όχι απλώς από τις δημοσκοπήσεις αλλά και απ' αυτές τις συνεχείς αναζητήσεις να αλλάξει ο εκλογικός νόμος και να εξασφαλίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση.

Για μας ηθικοπολιτικά αυτό το σύστημα, το οποίο παρασύρει πρώτα απ' όλα τους δικούς του «στρατιώτες», έχει λήξει, έχει καταλήξει, δεν έχει μέλλον και το μόνο που έχει να δώσει στη χώρα μας είναι δυσκολίες, εμπλοκές και μία έλλειψη δυνατοτήτων να αντιμετωπίσουμε τα σοβαρά και τα μεγάλα προβλήματα που βρίσκονται μπροστά μας.

Είμαστε σε μία κρίσιμη φάση. Η Ελλάδα έχει ξαναβρεθεί σε τέτοιες κρίσιμες φάσεις. Βρέθηκε το 1909, όταν υπήρχε ένα φαύλο πελατειακό σύστημα με ρίζες στην τουρκοκρατία και είχε την εκδοχή του να προχωρήσει στον αστικό εκσυγχρονισμό και το έκανε με το Βενιζέλο, με το κόμμα των φιλελευθέρων κ.λπ. μπαίνοντας σ' ένα νέο κύκλο, ο οποίος ανταποκρινόταν περισσότερο στις νέες συνθήκες.

Η Ελλάδα είχε το πρόβλημα τού αν θα έμενε πίσω ή αν θα πήγαινε μπροστά αμέσως μετά την πτώση της δικτατορίας, όταν ο χώρος του κέντρου δεν μπορούσε να δώσει απαντήσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ)

Αναδείχθηκε τότε μια άλλη πολιτική δύναμη, υιοθετώντας μία σειρά συνθήματα της Αριστεράς και εφαρμόζοντας την αρχή ορισμένα πολιτικά μέτρα, όταν ήρθε στην εξουσία, τα οποία τη διαφοροποιούσαν από τις προηγούμενες καταστάσεις, όπως η αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης, ο πολιτικός γάμος, το άνοιγμα του κράτους έξω από κοινωνικά φρονήματα κ.λπ..

Η Ελλάδα κυρίως είχε βρεθεί σε αυτό το δίλημμα το 1958, όταν, παρ' ότι δεν είχαν ξεραθεί τα χόρτα στους τάφους των νεκρών όλων των πλευρών του εμφυλίου, η διωκόμενη Αριστερά βγήκε αξιωματική αντιπολίτευση. Δεν το έκανε τότε το βήμα αυτό. Και δεν μπορούσε να το κάνει, διότι οι συνθήκες του Ψυχρού Πολέμου και της αμερικανοκρατίας δεν βοηθούσαν και δεν επέτρεπαν μια τέτοια αλλαγή ούτε στην Ελλάδα ούτε στην Ιταλία ούτε σε καμία άλλη χώρα.

Εγώ νομίζω ότι σήμερα μπορούμε. Σήμερα μπορούμε, διότι έχει φανεί το πρόσωπο αυτού του ακραίου καπιταλισμού διεθνώς και στην Ελλάδα και γιατί νομίζω ότι η πιο σημαντική μάχη που έχει δοθεί σήμερα και κερδίζεται, δεν είναι η μάχη που εκφράζεται μέσα από τις έρευνες και τις δημοσκοπήσεις, ούτε τα πλήγματα που δέχεται ο καπιταλισμός με τις κινήσεις, τις πρωτοβουλίες και τις θέσεις του, τις τεράστιες καταστροφές που φέρνει στη χώρα μας και σε άλλες χώρες. Η μεγαλύτερη ήττα του καπιταλισμού είναι αυτή που γίνεται μέσα στη ψυχή και στο μυαλό των πολιτών, που καταλαβαίνουν ότι το κέρδος δεν μπορεί να αγιάζει όλα τα μέσα. Καταλαβαίνουν ότι μια κοινωνία θέλει συλλογικότητα, δεν θέλει μόνο ανταγωνισμό. Θέλει δημόσιο τομέα, δεν θέλει μόνο ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Θέλει παραγωγικές, πραγματικές πρωτοβουλίες και όχι αυτές τις φούσκες και τα καζίνο.

Μπορούμε, λοιπόν, αλλιώς. Μπορούμε να κάνουμε αυτό που δεν έγινε το 1958. Μπορούμε να δώσουμε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης άλλα θέματα να συζητούν από αυτά που δίνατε εσείς. Μπορεί να ανοίξει ένας δρόμος προόδου για την έρευνα, την τεχνολογία, την υγεία, τη παιδεία, το δημόσιο πανεπιστήμιο, που είναι το κέντρο μιας αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας μας. Μπορούμε να αλλάξουμε το τοπίο. Μπορούμε να έχουμε μια νέα πλειοψηφία με πυρήνα τις δυνάμεις της Ριζοπαστικής Αριστεράς.

Σ' αυτό καλούμε όλους τους πολίτες, που ήδη έχουν αγκα-

λιάσει αυτό το εγχείρημα, να το στηρίξουν ακόμη περισσότερο. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Συνασπισμού Ριζο-οπαστικής Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού και Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ που με τιμάτε με την παρουσία σας εις την Έδρα.

Κύριε Πρωθυπουργέ, παρακολούθησα με ιδιαίτερη προσοχή την ομιλία σας. Επί είκοσι εννέα λεπτά και δώδεκα δευτερόλεπτα που μιλάγατε για την ακρίβεια και δεν σας χειροκρότησε κανένας Βουλευτής σας ούτε μία φορά. Μετά μιλήσατε τρία λεπτά και δύο δευτερόλεπτα, μέχρι τα τριάντα δύο λεπτά και δεκατέσσερα δευτερόλεπτα, είπατε για τη «SIEMENS» και σας χειροκρότησαν πέντε φορές. Νομίζω ότι κάτι αποδεικνύει αυτό, ότι η Κοινοβουλευτική σας Ομάδα έχει αγωνίες, τις οποίες εσείς πρέπει ή να τις διασκεδάσετε ή να μπορέσετε να τις ξεσκεπάσετε. Και είναι το μείζον θέμα αυτό.

Βέβαια, σήμερα μιλάμε για την ακρίβεια και πρέπει να τοποθετηθούμε επί του θέματος, χωρίς, όμως, αυτό να σημαίνει ότι δεν πρέπει να ασχοληθούμε με αυτό το καίριο θέμα που πνίγει την ελληνική κοινωνία. Ο Έλληνας πολίτης πραγματικά αγκομαχά και το ξέρουμε όλοι. Αγκομαχά πολύ και ιδιαίτερα βασιανιστικά και στα σούπερ-μάρκετ και στη λαϊκή αγορά και στα καταστήματα ηλεκτρικών ειδών. Την ίδια ώρα που αγκομαχά και βγαίνει με μια σακούλα από το σούπερ-μάρκετ που έχει δύο πραγματικά μέσα, ενώ πριν από δέκα και δεκαπέντε χρόνια έβγαινε με δύο σακούλες γεμάτες, ακούει γύρω του τις συνομιλίες, ή ο ίδιος αναφέρεται σε μεγάλα σκάνδαλα με μεγάλες μίζες, σε τεράστια ποσά. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό κάνει τον πόνο ακόμα βαθύτερο, ακόμα βαρύτερο.

Και αν και εφόσον δεν μπορούμε να τον βοηθήσουμε να βγει από την ακρίβεια, που πιστεύω ότι μπορούμε, τουλάχιστον να τον απαλλάξουμε από αυτήν τη δουλειά ότι υπάρχουν πολιτικοί οι οποίοι ενθυλακώνουν τεράστια ποσά εις βάρος του λαού, γιατί βεβαίως, κύριε Πρωθυπουργέ –και το ξέρουμε όλοι– τα λεφτά δεν είναι της «SIEMENS». Τα λεφτά είναι του ελληνικού λαού.

Και η «SIEMENS» από τα «καπέλα» που βάζει, που δέχονται οι διάφοροι Υπουργοί και διοικητές, μοιράζει το κάτι τι. Άρα δεν είναι λεφτά της «SIEMENS».

Ακούστηκε εις το δικαστήριο στο Μόναχο ότι τα χρήματα που δόθηκαν γι' αυτή τη δουλειά εις την Ελλάδα είναι περίπου 100.000.000 ευρώ. Κύριε Πρωθυπουργέ, να κάνει αγωγή η Ελλάδα, η Κυβέρνησή σας και να ζητάει πίσω από τη «SIEMENS» τα 100.000.000, τα οποία είναι προϊόν κλοπής του ελληνικού λαού. Να ζητήσετε να πάρете πίσω τα 100.000.000, αυτό το οποίο δεν έκανε καμμία κυβέρνηση, όταν ξανά εις το παρελθόν υπήρξαν περιπτώσεις επισήμων γνωμοδοτήσεων για μίζες 10%.

Έχω ξαναπεί σε αυτήν την Αίθουσα και δεν θα κουράζομαι να το λέω για το πόρισμα του υποψηφίου Προέδρου της Αμερικής κ. Μακκίν ως Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικού Εμπορίου, που έθεσε ότι δόθηκαν 10% μίζες σε δύο off shore εταιρείες, την «ISABEL» και «MATI». Ουδείς μπήκε εις την ευαισθησία – διότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έπεσε και ήρθε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. – να κάνει ένα γράμμα, όπως ζητούσε ο Μακκίν, για να μπορέσουν να ανοίξουν οι δύο off shore εταιρείες. Ποιοι είναι επιτέλους;

Και, εν πάση περιπτώσει, όταν εσείς, Αρχηγός αυτού του κόμματος βλέπετε αυτήν την καταγγελία – δεν είναι ανάγκη να τα ξέρετε όλα – εδώ εις το Κοινοβούλιο και γράφεται στα Πρακτικά, δεν μπήκατε καθόλου στον πειρασμό να πείτε «διάολε, εμείς κυβερνούσαμε. Ποιοι πήραν αυτές τις μίζες; Ποιος είναι ο «Ιζαμπελ και ο Μάτι»; Το πρώτο πράγμα: να ψάξετε να βρείτε.

Έρχεται μετά από δώδεκα χρόνια η «SIEMENS» και στη διαδρομή των off shore εταιρειών εμφανίζεται ξανά η off shore εταιρεία «MATI». Δώδεκα χρόνια ξανά εις την ίδια εταιρεία μίζα. Δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» πριν από μία βδομάδα.

Δεν μπαίνετε στον πειρασμό να πείτε «επιτέλους, ποια είναι αυτή η εταιρεία, που διαχρονικά, δώδεκα χρόνια, συλλαμβάνεται να παίρνει μαύρα χρήματα;».

Σαφώς και ενδιαφέρεστε, κύριε Πρωθυπουργέ. Εγώ θα επαναλάβω αυτό που έχω πει και το άκουσα να το λέει – και χάρηκα – και ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ότι σας θεωρεί πάνω από κάθε υποψία. Και έτσι πιστεύω ότι είναι. Εσείς, λοιπόν, που κινείστε πάνω από κάθε υποψία, δεν θέλετε να ξεκαθαρίσετε την κατάσταση που συμβαίνει κάτω από τα πόδια σας; Είμαι σίγουρος ότι το θέλετε. Τότε γιατί δεν το τολμάτε;

Και δικιά μας η θέση – τουλάχιστον η δική μου σήμερα – δεν είναι, όπως λένε οι εφημερίδες και τα ραδιόφωνα, να ξεσκίσω σάρκες κανενός, πολλώ δεν μάλλον της Νέας Δημοκρατίας, από την οποία, όπως είπε κάποιος προχθές – και δεν καταλαβαίνω γιατί χρειαζόταν η σημείωση – προέρχονται.

Και βεβαίως, κύριε Πρωθυπουργέ, ενδιαφέρομαι πρώτα για το σπίτι μου. Ενδιαφέρομαι για το σπίτι που έχτισα εγώ. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν ενδιαφέρομαι για τι γίνεται στο σπίτι των γονιών μου. Και αν λοιπόν συμβαίνει κάτι σάπιο, θα είμαι πιο αμελλικός απ' ό,τι ήμουν είκοσι χρόνια με εκείνους τους άλλους, οι οποίοι ήταν σπίτι της γειτονιάς αλλά όχι το σπίτι των γονιών μου.

Άκουσα με πολλή προσοχή τον αξιότιμο Αρχηγό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να λέει κάποια ερωτήματα και να θέτει κάποια θέματα σε σας για μίζες. Και έχει δίκιο σε όλα αυτά που είπε. Κι εγώ θα πω την αλήθεια, γιατί έτσι αισθάνομαι: ότι εχθές ο αξιότιμος Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν εξαιρετικός. Απλώς πλάταισε, θα μπορούσε να τα πει πιο μαζεμένα.

Και λυπάμαι, κύριε Πρωθυπουργέ, και θέλω να κάνω και σύσταση γι' αυτήν την απαξίωση σε κάθε πρόταση του εκπροσώπου Τύπου, όπου ο οποιοσδήποτε διαφωνεί είναι γελοίος, αστείος και μη σοβαρός. Έχουμε το δικαίωμα της διαφωνίας. Και ο θεσμός της Αντιπολίτευσης είναι να ελέγχει, όχι όταν κανείς ελέγχει, αυτομάτως είναι γελοίος. Γι' αυτά, λοιπόν, πιστεύω ότι το επίπεδό σας σάς επιβάλλει να κάνετε διορθωτικές κινήσεις προς αυτήν την κατεύθυνση.

Ο κ. Παπανδρέου, λοιπόν, μίλησε για μίζες. Ο κ. Παπανδρέου όμως πρέπει να ομολογήσει ότι το σπορ αυτό κατά την περίοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν σε υψηλά επίπεδα, υψηλότερα επίπεδα. Δεν ξέρω τώρα αν εσείς περάσατε το ρεκόρ. Είναι θέμα ανταγωνισμού. Αλλά υπάρχει μια σειρά καταστάσεων, τις οποίες δεν μπορεί να ξεχάσει ο ελληνικός λαός, μια σειρά μεγάλων σκανδάλων, τα οποία έχουν μια πορεία είκοσι και πλέον ετών.

Τι να πρωτοθυμηθώ; Την «ΑΓΡΕΞ» και την «ΥΦΗΛΑΝΤΗ»; Πόσα πράγματα πρέπει να θυμηθεί κανείς μέχρι σήμερα; Να σας θυμίσω ότι δέκα Βουλευτές σας δεν ήταν υποψήφιοι με τον υπόθεση Στέγγου; Είναι ψέματα αυτά; Να σας πω ότι πρωτοκλασάτα σαν ονόματα δεν μπήκαν στα ψηφοδέλτια, γιατί υπήρχαν οι σκιές από τους εξοπλισμούς; Μπράβο σας που τους απομονώσατε και μακάρι να απομονώσετε και τους υπόλοιπους, γιατί δεν έχετε τελειώσει.

Η ουσία, λοιπόν, είναι μία, ότι ο κόσμος πένεται, βάλλεται και προσβάλλεται και υπάρχει και η σκιά ότι οι πολιτικοί τα πιάνουν. Ποιά είναι η ευθύνη όλων ημών; Να κάνουμε πώς δεν καταλαβαίνουμε; Ή μήπως πρέπει να προσπαθήσουμε να αποκαλύψουμε και να σώσουμε την τιμή του πολιτικού κόσμου, όση απ' αυτήν μπορούμε να σώσουμε;

Υπάρχουν ορισμένες συμπτώσεις, τις οποίες συμπτώσεις εγώ θα σας τις δώσω, κύριε Πρωθυπουργέ. Βεβαίως, δεν είναι ποινικά κολάσιμο να συγκατοικεί κάποιος με κάποιον και αυτός να είναι κλέφτης ή μίζαδόρος. Είναι μια πιθανότητα. Μου είπε, λοιπόν, ένας στατιστικολόγος, που υπηρετεί εις το δημόσιο, ότι η περίπτωση να μένει στο ίδιο οικόπεδο, σε διαφορετικό σπίτι, ένας με κάποιον άλλον είναι μία στα πέντε εκατομμύρια. Δεν είναι ποινικώς κολάσιμο, όπως επίσης δεν είναι ποινικώς κολάσιμος και ο οποιοσδήποτε συνειρμός.

Ο κ. Χριστοφοράκος, ο μεγάλος «λαδέμπορος», έμενε εις την οδό Πεντέλης 32. Η πίσω πλευρά του οικοπέδου βλέπει εις την οδό Μαυρομιχάλη 23. Το ίδιο οικόπεδο, δύο σπίτια. Εις την οδό Μαυρομιχάλη 23 μένει δικός σας Βουλευτής κ. Κυριάκος Μητσοτάκης. Θα μου πείτε ότι είναι σύμπτωση. Είναι μία στα

πέντε εκατομμύρια. Τη δέχομαι, υπάρχει, δεν είναι ποινικώς κολάσιμο.

Ούτε είναι ποινικώς κολάσιμο ότι συνυπάρχουν στην Τήνο δίπλα-δίπλα. Ρώτησα τον στατιστικολόγο και μου είπε ότι και αυτή η πιθανότητα υπάρχει και είναι μία στα διακόσια εκατομμύρια. Μία στα διακόσια εκατομμύρια, είναι μια πιθανότητα, είναι κάποιοι συνειρμοί. Εάν, όμως, το πρώτο πρόσωπο που βγήκε από τη Νέα Δημοκρατία ότι είχε δούναι και λαβείν -ιδιαιτέρως λαβείν- από τη «SIEMENS» είναι ο συγκεκριμένος σας Βουλευτής, νομίζω ότι οι συνειρμοί μπορούν να γίνουν λίγο πιο πολλαπλασιαστικοί.

Όταν, λοιπόν, είπαμε προχθές, μέσα εις το Κοινοβούλιο, ότι γιος Πρωθυπουργού της Νέας Δημοκρατίας είναι στο Διοικητικό Συμβούλιο της «SIEMENS», ο πολύ καλός δημοσιογράφος και Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος κ. Παναγιωτόπουλος, απευθύνθηκε σε εμένα και μου είπε: «Δεν ξέρω εάν υπάρχουν γιοι, γαμπροί, κουνιάδοι και σύγγαμτροι. Εάν έχετε στοιχεία, να τα δώσετε».

Και έχει δίκιο, κύριε Πρωθυπουργέ. Όταν λέμε κάτι, πρέπει να δίνουμε και τα ανάλογα στοιχεία. Εγώ δεν θα μπορούσα να απογοητεύσω κατά καμία έννοια τον κύριο συνάδελφο και να μην δώσω σήμερα στοιχεία. Θα δώσω, λοιπόν, σήμερα στοι-

χεία, που να αποδεικνύουν αυτό που λέω.

«ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ», 27 Οκτωβρίου 2005, ο Νομάρχης Αθηνών και τα διοικητικά συμβούλια εταιρειών. Και λέει, λοιπόν: «Διοικητικό Συμβούλιο, μέλος νούμερο 4, Πέτρος Τζαννετάκης, οικονομολόγος, γεννηθείς το 1955 εις Αθήνας, ελληνικής ιθαγένειας, κάτοικος Κηφισιάς. Νούμερο 5, Μιχάλης Χριστοφοράκος, διδάκτωρ φυσικής, γεννηθείς το 1953 στην Αθήνα». Εις το πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο της «SIEMENS», την περίοδο που λάδωνε Υπουργούς, ο ένας εκ των πέντε του Διοικητικού Συμβουλίου είναι γιος πρώην Πρωθυπουργού της Νέας Δημοκρατίας. Είναι ποινικώς κολάσιμο; Όχι. Είναι, όμως, ένα στοιχείο το οποίο απασχολεί τον κόσμο για τη σύμπτωσή του.

Επειδή λειτουργεί τέλεια η προπαγάνδα της Κυβερνήσεώς σας, χθες κορυφαίος παραγωγός ραδιοφώνου μεγάλου ραδιοφωνικού σταθμού είπε ότι «Ξέρετε, κύριε Καρτζαφέρη, ο κ. Τζαννετάκης βγήκε το Μάρτιο». Όχι, εδώ έχω πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου, στις 17 Μαρτίου, που παραπείται ένας άλλος και παραμένει ο κ. Τζαννετάκης.

(Στο σημείο αυτό ο Αρχηγός του Λαϊκού Ορθόδοξου Συνεγερμού κ. Γεώργιος Καρτζαφέρης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία έχουν ως εξής:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Άρα, λοιπόν, ο κ. Τζαννετάκης ήταν επί Χριστοφοράκου, είναι και σήμερα, επί Fischer, στο Διοικητικό Συμβούλιο της «SIEMENS». Επαναλαμβάνω, για να γίνει κατανοητό, ότι την περίοδο των μεγάλων λαδωμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο, που είναι μόλις πέντε μέλη -και όχι δεκαεπτά για να χάνετε κάτι- ο ένας εκ των πέντε είναι γιος Πρωθυπουργού της Νέας Δημοκρατίας. Δεν ενοχοποιεί τη Νέα Δημοκρατία, δημιουργεί όμως ασφαλώς συνειρμούς για το θέμα. Και αυτό πρέπει να το ψάξετε σε βάθος. Τα καταθέτω για τα Πρακτικά.

Κύριε Πρωθυπουργέ, έχει πέσει βαριά σκιά. Και δεν έχει πέσει βαριά σκιά, όπως λένε, σε όλους. Όχι, βέβαια. Εγώ δεν έχω ακούσει τίποτα για τους περισσότερους εκ των Υπουργών σας. Ουαί και αλίμονο! Υπάρχουν, όμως, δύο-τρία πρόσωπα, τα οποία μονοπωλούν το ενδιαφέρον όλων των δημοσιογράφων. Υπάρχουν δύο-τρία πρόσωπα, τα οποία μονοπωλούν το ενδιαφέρον μέσα στο καφενείο, το εντευκτήριο και στο σύνολο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας και απασχολούν και εσάς, κύριε Πρωθυπουργέ. Και εσείς ξέρετε πολύ καλά, κύριε Πρωθυπουργέ, πού τηλεφωνήσατε χτες και είπατε: «μήπως είσαι μπλεγμένος ρε; Είσαι σίγουρος ότι δεν πήγες ταξίδι με το Χριστοφοράκο»; Και βεβαίως πήρατε τη διαβεβαίωση ότι «Όχι, δεν πήγα εγώ».

Ερωτώ, λοιπόν, αυτούς τους δύο δεν πρέπει να τους σώσουμε από την καταισχύνη, η οποία κυκλοφορεί; Δεν πρέπει να βάλουμε φως, κύριε Πρωθυπουργέ, να μείνουν αυτοί οι άνθρωποι άσπιλοι στην κοινωνία, παρά να έρπεται αυτή η κατάσταση, ότι αυτοί είναι; Γιατί όλοι γνωρίζουμε τι λέγεται, όλοι ξέρουμε τι ακούγεται. Θα τους αφήσουμε, δηλαδή, εις τη φθορά του χρόνου;

Να σας θυμίσω ότι ουδέποτε απεδείχθη. Για να μην σας φέρω παράδειγμα κοινοβουλευτικής περιόδου και θίξω κάποια κόμματα, θα πάω σε μία κακή περίοδο της χώρας, της χούντας. Θυμάστε, λοιπόν και για το «μπαλόσημο». Έχει πεθάνει τριάντα-σαράντα χρόνια κι ακόμη ο λαός μιλάει για «μπαλόσημο» και όταν απευθύνετε και στους κοινοβουλευτικούς. Το «μπαλόσημο» υπάρχει ακόμη. Γιατί, λοιπόν, να επιτρέψουμε εμείς να ακολουθεί κάποιους από αυτούς το «μπαλόσημο»; Πώς θα φθάσουμε, λοιπόν, στην αλήθεια; Στην αλήθεια θα φθάσουμε, όχι με εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή.

Άκουσα τους αξιότιμους Αρχηγούς των κομμάτων της Αντιπολίτευσης να μιλάνε για εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι δεν αποδίδει. Δεν βγαίνει τίποτα. Ήμουν σε πολλές εξεταστικές των πραγμάτων επιτροπές. Θυμάμαι σε μία, είμαστε τριάντα παλιοί Βουλευτές και έρχεται μία δημοσιογράφος, της οποίας είχε εμπλακεί το όνομά της στην υπόθεση των καζίνο. Ήμασταν έτοιμοι, λοιπόν, για ένα μαπράζ ερωτήσεων, μπαίνει μέσα η δημοσιογράφος και λέει τα εξής: «Δεν σας αναγνωρίζω, γεια χαρά» και φεύγει από την Αίθουσα της Γερουσίας. Είναι έτσι, κύριε Κακλαμάνη; Ήσασταν τότε Πρόεδρος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Δεν ήμουν μέλος της επιτροπής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Ήσασταν Πρόεδρος και το ξέρετε ότι συνέβη, όμως, υπάρχουν τα Πρακτικά. «Γεια χαρά, δεν σας αναγνωρίζω». Έγινε εξεταστική για τα TOR. Και όταν απεφασίσθη να πάμε στην Ελβετία να βρούμε τους λογαριασμούς, απήντησαν οι τράπεζες «Δεν σας αναγνωρίζω, δεν είσαστε δικαστική αρχή, δεν είσαστε εισαγγελική αρχή, δεν δίνω τίποτα». Αυτή είναι η αλήθεια. Επομένως, κατευθείαν σε προανακριτική επιτροπή που έχει την ένδυση εισαγγελικής αρχής. Εκεί να πάμε, εάν θέλουμε να φέρουμε αποτέλεσμα. Προανακριτική επιτροπή τώρα, κύριε Πρωθυπουργέ, έχουμε χάσει επτά μήνες. Και σε επτά μήνες γνωρίζουν όλοι πολύ καλά μέσα στην Αίθουσα ότι τα πράγματα κουκουλώνονται. Επτά μήνες είναι πολλοί και θα πω συγκεκριμένα στοιχεία, επί του θέματος, κύριε Πρωθυπουργέ.

Ο κ. Αθανασίου, ο οποίος ανέλαβε την υπόθεση -δημοσιογράφος Γερμανός- ρωτάει τη «SIEMENS» Γερμανίας. Υπάρχει η εφημερίδα. Αναζητήστε την να σας τη δώσει ο Υπουργός Επι-

κρατείας. Γιατί δεν δώσατε στον Εισαγγελέα Αθανασίου όλα τα παραστατικά για «λαδώματα» Υπουργών; Απάντηση: «Δεν μας τα ζήτησε.» «SIEMENS» μητρική. Εφημερίδα γερμανική. Πώς έγινε η διαδικασία, κύριοι συνάδελφοι; Θα ήθελα να ακούσω τη θέση της Κυβερνήσεως. Ο κ. Αθανασίου πήγε μία Παρασκευή επάνω, πήγε πράγματι στη «SIEMENS», στα γραφεία Χριστοφοράκου, είδε τα παραστατικά, φεύγει και λέει στους υπευθύνους της «SIEMENS», «Ό,τι νομίζετε ότι είναι χρήσιμο, στείλτε μου». Δεν φόρτωσε σε καμiónι, κύριε Πρωθυπουργέ, τα παραστατικά του μεγαλύτερου οικονομικού εγκλήματος από τη Μεταπολίτευση και μετά. Γιατί, βεβαίως, η υπόθεση Κοσκωτά, όπως ξέρετε όλοι, είναι νηπιαγωγείο μπροστά στο διδακτορικό της «SIEMENS». Δεν τα φόρτωσε.

Τι έκανε η Γερμανία; Η Γερμανία μόλις έσκασε το σκάνδαλο έβαλε διακόσιους εβδομήντα προανακριτικούς υπαλλήλους και πήγανε σε όλη τη «SIEMENS» και σε σπίτια πιθανών ενόχων και κατέσχεσαν τα πάντα. Ανέθεσε δε η πολιτεία της Γερμανίας σε είκοσι έξι εισαγγελείς τη διενέργεια της ανακρίσεως.

Εδώ, έχουμε έναν εισαγγελέα χωρίς γραφείο, χωρίς γραμματειακή υποστήριξη. Αυτά έγιναν Παρασκευή βράδυ. Το Σάββατο, ο κ. Αθανασίου, προφανώς από τον όγκο των πραγμάτων που είδε, κύριε Παπουτσή, πήγε στο αφεντικό του κ. Σανιδά, όπου παρόντων και άλλων εισαγγελέων που έχουν διεκπεραιώσει υποθέσεις τον τελευταίο καιρό με έναν τρόπο που ικανοποιούσε, αν έλεγε, την Κυβέρνηση, είπε τα πραγματικά περιστατικά. Αυτό έγινε το Σάββατο -ας το αρνηθεί ο οποιοσδήποτε- στον Άρειο Πάγο. Ο κ. Αθανασίου, κάτω από τις μαρτυρίες, οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να ανοίξουν κάποιοι λογαριασμοί στην Ελβετία, στην Αυστρία, στο Λονδίνο και στην Κύπρο. Έχει ζητήσει, λοιπόν, το αίτημα της δικαστικής αρωγής από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Ο Υπουργός το κράτησε στο γραφείο του ένα μήνα. Τώρα είναι στη διαδρομή για το Υπουργείο Εξωτερικών.

Κύριε Πρωθυπουργέ, εάν δεν επέμβετε σήμερα η μετάφραση θα διαρκέσει άλλους τρεις μήνες, οπότε αρχίζει το πουλί και πετάει. Μόλις, λοιπόν, βρήκε τα ευρήματα ο κ. Αθανασίου, εάν θέλουμε να υπηρετούμε πράγματι την πολιτεία, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατία, έπρεπε σε τρεις ημέρες να είχε υπογράψει ο Υπουργός, να το είχε στείλει στην κ. Μπακογιάννη, να βάλει τις υπηρεσίες αυθημερόν να μεταφράσουν και να έχει πάει στο Υπουργείο Εξωτερικών με τη νότα «τώρα θέλουμε, αύριο το πρωί». Έτσι καταλαβαίνω εγώ τα πράγματα. Και θα διαπιστώσετε μεγάλες εκπλήξεις όταν ανοίξουν αυτοί οι λογαριασμοί, εκπλήξεις που δεν θα περιορίζονται μόνο στη Νέα Δημοκρατία. Το θέμα, λοιπόν, είναι εάν είμαστε έτοιμοι και έντιμοι να δράσουμε προς τη σωστή κατεύθυνση.

Κύριε Πρωθυπουργέ, υπάρχει το βιβλίο επισκεπτών της «SIEMENS». Δεν έχω πάει στη «SIEMENS» και ούτε εσείς έχετε πάει στη «SIEMENS», αλλά αρκετοί Υπουργοί σας έχουν πάει και θα σας πουν ότι για να μπει μέσα υπάρχει μια διαδικασία αυστηρότερη και από αυτή που υπάρχει στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. Καταθέτεις την ταυτότητά σου, παίρνεις την κονκάρδα, μπαίνεις μέσα κ.λπ.. Βέβαια, οι πολιτικοί έδιναν μόνο το όνομά τους, δεν έπαιρναν το καρτελάκι. Ερώτηση: Η πολιτεία, δια του αρμοδίου εισαγγελέα, δεν έπρεπε να κατασχέσει πρώτα-πρώτα το βιβλίο επισκεπτών; Το πρώτο πράγμα.

Κορυφαία δημοσιογράφος δικαστικού ρεπορτάζ έλεγε στον «9,84» ότι οι περιπτώσεις είναι σαράντα. Στον «9,84», έναν σταθμό ο οποίος δεν αντιπολιτεύεται την Κυβέρνηση. Σαράντα πολιτικά πρόσωπα. Μας ενδιαφέρει να ξέρουμε ποιοι είναι αυτοί οι σαράντα που μπαίνουν στην «SIEMENS»; Μας ενδιαφέρει; Μπορεί να πει κάποιος ότι «εγώ πήγα να δω τις τηλεοράσεις», μπορεί κάποιος άλλος να πει ότι «εγώ ενδιαφερόμουν για ψυγεία». Είναι θέμα αυτό. Αλλά βεβαίως, όταν ενδιαφέρεσαι για ψυγεία και τηλεοράσεις πηγαίνεις σε μια έκθεση να αγοράσεις. Δεν πηγαίνεις στα κεντρικά γραφεία ή στο γραφείο του κ. Χριστοφοράκου. Ο οποίος κ. Χριστοφοράκος, πώς είχε φτιάξει τη βιομηχανία «του λαδωματος» των πολιτικών με διάφορα ηλεκτρονικά και ηλεκτρικά είδη;

Εδώ ανοίγω παρένθεση. Άκουσα κορυφαία προσωπικότητα του Π.Α.Σ.Ο.Κ., που δεν είναι σήμερα στα πράγματα, να λέει ότι

«εγώ στο σπίτι μου δεν έχω κανένα προϊόν της «SIEMENS»». Έχει της «PITSOS», θυγατρική της «SIEMENS».

Πώς έκαναν, λοιπόν, τη δουλειά τους; Είχαν την α' αποθήκη και τη β' αποθήκη. Στην β' αποθήκη, κύριε Πρωθυπουργέ, έβαζαν τα προϊόντα τάχα ότι είναι χαλασμένα, λίγο γρατζουνισμένα ας πούμε, για να μπορούν να τα «σπρώχνουν». Ο κ. Χριστοφοράκος, λοιπόν, όταν ήθελε να δώσει σε κάποιον Βουλευτή Χ, ας πούμε στον κ. Φωτιάδη ή στον κ. Καρατζαφέρη...

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Αφήστε αυτό το όνομα σας παρακαλώ πολύ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Κύριε Φωτιάδη εσάς...

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Εγώ είμαι εργένης και δεν έχω ούτε ηλεκτρική συσκευή στο σπίτι μου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Μη διαμαρτύρεστε, κύριε Φωτιάδη. Εσάς δεν σας προσέφεραν ούτε τσατσάρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κύριε Φωτιάδη, σας παρακαλώ. Το παίρνει πίσω ο κύριος Πρόεδρος. Ήταν ατυχές το παράδειγμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Εν πάση περιπτώσει λέω σε κάποιον δικό μου Βουλευτή, ξέρω εγώ στον κ. Ροντούλη.

Τι κάνουν λοιπόν; Ο κ. Χριστοφοράκος έχει ένα δικό του υπάλληλο, Δημητριάδη και χρεωνόταν ο Δημητριάδης και ο Δημητριάδης τα πήγαινε στα σπίτια των Υπουργών.

Γιατί λοιπόν ο κ. Αθανασίου δεν κάλεσε τον κ. Δημητριάδη, ο οποίος φέρεται χρεωμένος στα βιβλία της «SIEMENS» με τρια-

κόσια περίπου αιρ-κοντίσιον –μερικά είναι στον Ιππικό Όμιλο- και με κάποια πεντακοσαριά πλυντήρια και κουζίνες; Γιατί δεν τον κάλεσε να του πει «τι τα έκανες όλα αυτά τα πράγματα;». Γιατί δεν καλούμε τον Δημητριάδη να τον στριμώξουμε και να πει ότι πήγα τόσες φορές σ' αυτό το σπίτι, πήγα τόσες φορές σ' αυτό το σπίτι. Να έχουμε μία ασφαλή μαρτυρία. Κανείς δεν θέλει ο Δημητριάδης να έλθει σε δύσκολη θέση και να πει πού πήγαν τα ηλεκτρονικά και ηλεκτρικά είδη της «SIEMENS». Πολύ απλά είναι τα πράγματα.

Λέω λοιπόν. Θέλουμε να λάμψει η αλήθεια ή να κοροϊδεύμαστε; Βεβαίως η ακρίβεια είναι πάρα πολύ μεγάλη, δεν χωράει αμφιβολία και αυτό είναι το θέμα της συζήτησής μας. Είναι τεράστια η ακρίβεια. Έχουν ακριβύνει τα πάντα. Δεν μιλώ μόνο για τα σούπερ-μάρκετ ή τα ηλεκτρικά είδη. Μιλώ και για τα αεροπορικά εισιτήρια. Είναι δυνατόν να κοστίζει ένα εισιτήριο 1906 ευρώ –από ένα μεγάλο βεβαίως πρακτορείο το οποίο χρησιμοποιεί και η Νέα Δημοκρατία καμιά φορά για τους ετεροδημότες- Αθήνα-Ζυρίχη-Αθήνα; Πώς γίνεται; Εμείς ως Ευρωβουλευτές –το ξέρουν εδώ οι Ευρωβουλευτές- πηγαίναμε με 600 ευρώ πρώτη θέση στις Βρυξέλλες που είναι πιο μακριά. Και χρειάζεται 1906 ευρώ να πας στη Ζυρίχη και να επιστρέψεις που είναι πιο κοντά; Αυτό δεν το καταλαβαίνω. Εκτός και αν είναι δύο τα εισιτήρια, κύριε Πρωθυπουργέ, σ' αυτήν την απόδειξη, την οποία καταθέτω ως πειστήριο της ακρίβειας.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Καρατζαφέρης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο έχει ως εξής:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Το εισιτήριο είναι του κ. Χριστοφοράκου. Ο κ. Χριστοφοράκος, ξέρετε, στις 3 Δεκεμβρίου αποφάσισε να πάει στη Ζυρίχη, μόλις είκοσι πέντε μέρες πριν φύγει, τον διώξουν. Βέβαια, φυσικό ήταν, όταν μαθαίνει το σκάνδαλο να πάει στην έδρα της μητρικής εταιρείας. Δεν πήγε εκεί. Πήγε στη Ζυρίχη. Και απ' ό,τι ξέρω εγώ, η Ζυρίχη φημίζεται για τρία πράγματα: Για τα χιόνια, για τα ρολόγια και τις τράπεζες. Ίσως είχε χαλάσει το ρολόι του ή αυτό του συνοδού του και πήγε να το αλλάξει.

Όλα όμως αυτά, κύριε Πρωθυπουργέ, είναι δουλειά προανακριτικής επιτροπής. Δεν βγαίνουν από τον εισαγγελέα κ. Αθανασίου. Μην κοροϊδευσόμαστε. Να τελειώσει η διαδικασία και πάει λέγοντας. Και να τελειώσει πότε; Να τελειώσει τα Χριστούγεννα και να έχουν εξαφανιστεί όλα τα πειστήρια.

Είπε ο κ. Παπανδρέου για τον κ. Λυκουρέζο. Είναι σύμπτωση, κύριε Κακλαμάνη, ότι σε όλες τις μεγάλες υποθέσεις που αφορούν τον κ. Καραμανλή και τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Λυκουρέζος είναι ο δικηγόρος και στη «SIEMENS» και στο Ζαχόπουλο. Είναι μια σύμπτωση. Μιλήσαμε για συμπτώσεις.

Να πούμε για τον κ. Γιαννίδη; Άλλη σύμπτωση ο κ. Γιαννίδης. Ο κ. Γιαννίδης είναι ο δικηγόρος του Χριστοφοράκου, ο δικηγόρος του πολιτικού ενάγοντα του κ. Βουρλούμη του Ο.Τ.Ε., ο δικηγόρος του χρηματιστή του κ. Δεβλέτογλου που πρόσκειται στη Νέα Δημοκρατία και ο χειριστής του καλύμματος. Αυτός μαζεύει όλους. Και ποια είναι η υπόδειξη του κ. Γιαννίδη και της παρέας του; «Άκουσε, Χριστοφοράκο, εάν πας για λάδωμα Υπουργών, είναι ισόβια. Κάνε λοιπόν το χρήμα γύρω-γύρω στην Ευρώπη και να ξαναέλθει σε σένα που είναι απιστία προς την

υπηρεσία σου, που πρέπει να σε εγκαλέσει για τα λεφτά και μέχρι το 2004 είναι πλημμέλημα και δεν τρέχει τίποτα και άντε να καθαρίσεις με πέντε-έξι χρόνια!» Πολύ βολικό για τη «SIEMENS» που δεν αποκαλύπτει ποιους λαδώνει στον κόσμο, για τον κ. Χριστοφοράκο που δεν θα πάει ισόβια φυλακή και βεβαίως για εκείνους οι οποίοι δεν θα ήθελαν να φτάσει η υπόθεση στο κόκκαλο. Ακούω για κόκκαλο αλλά όλα τα πράγματα μένουν στην επιδερμίδα.

Εμείς λοιπόν, ως Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός, θέλουμε να αλλάξει ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών. Έχουμε ετοιμάσει τροπολογία, δεν είθισται στα Πρακτικά, αλλά για να τη μελετήσουν τα κόμματα. Δηλαδή, ο Υπουργός να είναι υπόλογος στη δικαιοσύνη όσα χρόνια είναι και ο απλός πολίτης. Όχι να παραγράφεται μέσα σε ελάχιστα χρόνια. Και βεβαίως, κύριε Πρωθυπουργέ, να δεχθείτε με μια ευρύτητα, με δέκα Βουλευτές, να μπορεί να ξεκινάει η διαδικασία και με εκατό να συστήνεται μια προανακριτική επιτροπή. Όχι με εκατόν πενήντα έναν και να λέτε «όχι», αλλά εκατό. Η απόφαση να παίρνεται με εκατόν πενήντα έναν. Αλλά στη βάση της έρευνας και των ερωτήσεων να χρειάζονται μόλις εκατό Βουλευτές.

Εμείς το καταθέτουμε και θέλω να πιστέψω ότι το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας θα το παρακολουθήσουν, όχι κάτω από την αγκύλωση «επειδή το δίνει ο ΛΑ.Ο.Σ., το πετάμε στα αζήτητα». Αυτήν τη στιγμή δεν πετιέται κανένα κόμμα στα αζήτητα και καμμία φωνή στα αζήτητα.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες προτεινόμενες τροπολογίες, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Δεν περισσεύουμε πολλοί από εκείνους που θέλουν να λάμψει η αλήθεια. Επιτέλους, μας συμφέρει όλους να απομονώσουμε τους κλέφτες και πάνω απ' όλα, κύριε Πρωθυπουργέ, συμφέρει εσάς και την υστεροφημία σας να μη σας πουν ότι κάτω από τα πόδια σας γίνονταν μεγάλα κόλπα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑ.Ο.Σ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρήστος Φώλιας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΛΙΑΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μια παγκόσμια συγκυρία αβεβαιοτήτων, κλυδωνισμών και ανατιμητικών εξάρσεων με σημαντικούς εξωγενείς παράγοντες να πιέζουν την ελληνική οικονομία, το Υπουργείο Ανάπτυξης συνεχίζει την εντατική προσπάθεια για να ανταποκριθεί με συνέπεια και ευθύνη στο ρόλο του και την αποστολή του. Και ποια είναι αυτή η αποστολή; Να βελτιώσουμε τη λειτουργία της αγοράς, να διασφαλίσουμε τον ελεύθερο ανταγωνισμό, να προστατεύσουμε την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και ειδικά αυτών που ανήκουν στα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα και υφίστανται με τον πιο οδυνηρό τρόπο τις συνέπειες του ανατιμητικού κύματος. Ποτέ, όμως, δεν δηλώσαμε θαυματοποιοί. Ποτέ δεν είπαμε ότι έχουμε κάποιο μαγικό ραβδί που θα μας επιτρέψει να απαλλάξουμε την ελληνική αγορά από παθογένειες, κακοδαίμονες και στρεβλώσεις που ρίζωσαν σε προηγούμενες δεκαετίες και όχι μόνο ρίζωσαν, αλλά βρήκαν και πρόσφορο έδαφος για να αναδειχθούν και να θηριέψουν.

Είναι, λοιπόν, τουλάχιστον παράδοξο να εγκαλούμαστε σήμερα για τη λειτουργία της αγοράς από δυνάμεις που στην περίοδο της δικής τους διακυβέρνησης παρείχαν αφειδώς προκλητικά προνόμια και κρατική προστασία. Μονοπωλιακές και олиγοπωλιακές καταστάσεις δεν διαμορφώνονται μόνο σε μια μέρα. Απαιτούν χρόνια, όπως επίσης απαιτούν και κάποιοι που κάνουν τα στραβά μάτια. Είναι τουλάχιστον υποκριτικό να διαρρηγνύ-

ουν ορισμένοι τα ιμάτιά τους για την ακρίβεια, λες και ήρθαν από άλλη χώρα σε τούτον τον τόπο, λες και η ακρίβεια δεν ήταν το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα και σε προηγούμενες περιόδους. Ας ανατρέξουν στα αρχεία των δημοσκοπήσεων για να φρεσκάρουν τη μνήμη τους. Είναι τουλάχιστον επιστημονικά αβάσιμο να διαμορφώνεται η κοινή γνώμη με βάση κάποιες αυθαίρετες τιμοληψίες. Υπάρχει συγκεκριμένη μεθοδολογία που πρέπει να τηρείται και συγκεκριμένα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται, προκειμένου το αποτέλεσμα μιας τιμοληψίας να είναι επιστημονικά έγκυρο και όχι μικροκομματικά αξιοποιήσιμο. Είναι τουλάχιστον ανεύθυνο να υποστηρίζεται ούτε λίγο ούτε πολύ πως η Δ.Ε.Η. φταίει για την ακρίβεια, όταν με βάση τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ενώσεως είμαστε η φθηνότερη χώρα σε ηλεκτρικό ρεύμα σε μονάδες αγοραστικής δύναμης. Είναι τουλάχιστον δημαγωγικό να γίνεται λόγος για απουσία ελέγχων, λες και υπήρχαν οι τέλει μηχανισμοί, λες και λειτουργούσαν αποτελεσματικά, λες και ξαφνικά εξαφανίστηκαν τώρα.

Το παιχνίδι των εντυπώσεων, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να έχει και τα όριά του. Η αγορά και η καθημερινή αγωνία του καταναλωτή να τα βγάλει πέρα και να καλύψει τις ανάγκες του και τις ανάγκες της οικογένειάς του δεν προσφέρεται ούτε για επικοινωνιακά «τρικ» ούτε για πολιτική κερδοσκοπία. Ο πολίτης θέλει αποτελέσματα και όχι λόγια του αέρα. Θέλει έμπρακτες αποδείξεις ενδιαφέροντος και ένα κράτος που θα είναι δίπλα του, για να μη νοιώθει μόνος και απροστάτευτος στην αγορά και εμείς δείχνουμε αποτελέσματα, θετικά και χειροπιαστά αποτελέσματα. Παράδειγμα πρώτο: Με την πρόσφατη υπουργική απόφαση των προηγούμενων ημερών βάλουμε τέλος σε όλους τους όρους των δανειακών συμβάσεων με τις τράπεζες που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με δικαστικές αποφάσεις. Αυτό δεν είναι όφελος για τον καταναλωτή; Παράδειγμα δεύτερο: Πήραμε την πρωτοβουλία να συναντήσουμε παράγοντες της αγοράς. Ξεκαθάρισα, πως δεν πρόκειται για συμ-

φωνίες κυρίων, αλλά για μία πρόσκληση-πρόκληση αυτοορρύθμισης στο πλαίσιο της αναγκαίας κοινωνικής ευαισθησίας που οφείλουν να επιδεικνύουν οι σύγχρονες επιχειρήσεις σε δύσκολες περιόδους.

Βλέπετε σήμερα τα σούπερ-μάρκετ να ανταγωνίζονται μεταξύ τους -και μάλιστα μέσω διαφημιστικών καταχωρήσεων στον Τύπο- για τον αριθμό των προϊόντων και το ύψος των μειώσεων που κάνουν σε αυτά. Αυτό δεν είναι όφελος για τους καταναλωτές;

Ανακοινώσεις μειώσεων είχαμε και από τη Βιομηχανία Τροφίμων. Και αυτό είναι κέρδος για τον καταναλωτή. Ασφαλώς δεν ανταποκρίθηκαν όλοι κατά τον ίδιο τρόπο. Έχουν, όμως, «γνώσιν οι φύλακες». Δεν σταματάμε εδώ. Αυτό, όμως, που έχει τεράστια αξία είναι ότι για πρώτη φορά η λέξη «μείωση» εντάσσεται στο λεξιλόγιο της ελληνικής αγοράς.

Παράδειγμα τρίτο. Έχει γίνει «καραμέλα» η δήθεν απουσία ελέγχου. Δεν θα σας κουράσω με συγκεντρωτικά στοιχεία και αριθμούς, άλλωστε έχουν κατατεθεί στα Πρακτικά σε προηγούμενες συζητήσεις, μαζί βέβαια με την απορία, γιατί άραγε δεν βρέθηκαν αντίστοιχα στοιχεία πριν από τον Μάρτιο του 2004. Εν πάση περιπτώσει, εκείνο που έχει σημασία είναι ότι εμείς σήμερα κάνουμε αυτό που πρέπει να κάνουμε, αυτό που η κοινωνία απαιτεί να κάνουμε.

Περιορίζομαι, λοιπόν, να σας αναφέρω μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις που τρέχοντος μηνός Ιουνίου. Στις 11 Ιουνίου δόθηκε εντολή να αφαιρεθούν για δύο μήνες οι άδειες λειτουργίας τεσσάρων επιχειρήσεων, γιατί κατά παράβαση της υπουργικής απόφασης πραγματοποιούσαν εκτός των ορίων του Οργανισμού Κεντρικής Αγοράς Αθηνών χοντρικές πωλήσεις υγρών αγροτικών προϊόντων, σε λιανοπωλητές.

Στις 12 Ιουνίου επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικού ύψους 281.000 ευρώ σε είκοσι οκτώ ιδιοκτήτες υγρών καυσίμων, γιατί διέθεσαν στην αγορά μη ασφαλή καύσιμα. Την ίδια μέρα εκδόθηκαν δεκαπέντε αποφάσεις για διοικητικές κυρώσεις σε βάρος τεσσάρων ινστιτούτων αισθητικής και δύο γυμναστηρίων, με την προειδοποίηση επιβολής χρηματικού προστίμου, γιατί δεν απάντησαν σε καταγγελίες καταναλωτών.

Να τελειώνουμε, λοιπόν, με τους μύθους. Έλεγχοι γίνονται και μάλιστα έλεγχοι συνεχείς, συστηματικοί και σ' όλο το φάσμα της αγοράς. Από εκεί και πέρα, βέβαια, εμείς οι ίδιοι λέμε πως το ελεγκτικό έργο της πολιτείας πρέπει να ενισχυθεί, για να ενισχυθεί και το αίσθημα ασφάλειας του καταναλωτή.

Δεν εκφράζουμε απλά την ευχή μας γι' αυτό, αλλά προχωρούμε σε πράξεις. Σ' αυτήν την κατεύθυνση αποφασίστηκε η σύσταση υπηρεσίας για την εποπτεία της αγοράς, υπηρεσία που θα ενοποιεί και θα αναβαθμίζει τις υφιστάμενες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και θα εποπτεύεται από Ειδικό Γραμματέα, ώστε με ενισχυμένο ανθρώπινο δυναμικό και ευέλικτη λειτουργία να ανταποκρίνεται στο ελεγκτικό, τιμολογικό και κοστολογικό έργο της.

Η σύσταση της υπηρεσίας αυτής εντάσσεται στο πλαίσιο της δέσμης των σαράντα ενός μέτρων που ανακοινώσαμε το Φεβρουάριο και μέχρι σήμερα ήδη εφαρμόζονται τα τριάντα τρία. Ο στόχος της δημιουργίας αξιόπιστων και σταθερών θεσμικών, ρυθμιστικών και ελεγκτικών πλαισίων, καθώς και της θέσπισης αποτελεσματικών κανόνων για την ομαλή λειτουργία της αγοράς και του ανταγωνισμού απαιτεί μία διαρκή προσπάθεια. Απαιτεί να υπερβαίνουμε πάρα πολλά εμπόδια σε κάθε μας βήμα, σε κάθε μέτρο που ενεργοποιούμε. Ωστόσο, τονίζω για μία ακόμη φορά, πως και τα σαράντα ένα μέτρα θα εφαρμοστούν στο ακέραιο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ**)

Το επόμενο, μείζονος σημασίας μέτρο, στη συνέχεια της υλοποίησής τους, αφορά στην ενίσχυση και την αναβάθμιση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όχι στα λόγια, αλλά με πράξεις. Είναι σταθερή και αμετακίνητη η βούλησή μας να παταχθούν αμελικάτα φαινόμενα που αφορούν είτε σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης είτε σε εναρμονισμένες πρακτικές είτε σε олиγοπωλιακές ή μονοπωλιακές καταστάσεις.

Η συνέχεια, λοιπόν, είναι δεδομένη. Πάντα, με την ανά δεκα-

πενθήμερο ανακοίνωση της προόδου εφαρμογής των μέτρων, θα ενημερώνουμε τον κόσμο, κάτι που δεν έχει ξαναγίνει και αποδεικνύει έμπρακτα τη βούλησή μας να είναι ενήμεροι οι συμπολίτες μας και να υπάρχουν χειροπιαστά και μετρήσιμα αποτελέσματα εφαρμογής.

Ορισμένοι βέβαια έσπευσαν από την πρώτη στιγμή να απαξιώσουν τα μέτρα και να αμφισβητήσουν την αποτελεσματικότητά τους. Ειλικρινά, δεν θέλω να πιστέψω ότι φοβούνται την επιτυχία τους. Ειλικρινά, δεν θέλω να πιστέψω πως τρέμουν στην ιδέα του νοικοκυρέματος της αγοράς. Κάτι τέτοιο δεν θα τιμούσε τον πολιτικό μας πολιτισμό, πολύ δε περισσότερο δεν τιμά τη σχέση εκπροσώπησης της κοινωνίας.

Το να πετύχουν τα μέτρα -και σας βεβαιώνω πως με την πλήρη και συνδυαστική εφαρμογή τους θα έχουμε αποτελέσματα- αυτό δεν θα είναι έπαθλο για την Κυβέρνηση, θα είναι έπαθλο για την κοινωνία, για τον πολίτη και για τον καταναλωτή.

Η τόνωση του ανταγωνισμού, η δημιουργία επιτέλους ενός σταθερού και δικαίου πλαισίου λειτουργίας, η εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας, το ξεκαθάρισμα των «αμμών από τα ερίφια» στην ελληνική αγορά είναι στόχοι μιας διαρκούς προσπάθειας χωρίς πιασμοφάνειες, χωρίς δευτερές σκέψεις.

Η θέση μας είναι κρυστάλλινη. Όπως η αναρχία καταργεί την ελευθερία, έτσι και η ασυδοσία καταργεί τον ελεύθερο ανταγωνισμό, κλονίζει τα θεμέλια όχι μόνο της αγοράς και της οικονομικής ζωής, αλλά και της κοινωνικής ζωής της χώρας μας. Η ασυδοσία και η απληστία έχουν πια αντίπαλο. Και αντίπαλός τους είναι οι πολιτικές, τα μέτρα και οι δράσεις μας.

Οι παρεμβάσεις μας είναι και πολιτικές και οικονομικές και ηθικά επιβεβλημένες. Λέμε ανοιχτά τι θέλουμε να πετύχουμε. Λέμε ανοιχτά τι απαιτεί η κοινωνία από την αγορά. Όσοι ανταποκριθούν θα αξίζουν επιβράβευσης. Όσοι σηκώνουν τους ώμους αδιάφορα ή όσοι επιχειρούν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα να ξέρουν πως η στάση τους θα αξιολογηθεί και θα κριθεί πρωτίστως από τους ίδιους τους καταναλωτές.

Εμείς, όπως έχουμε δεσμευθεί, δίνουμε όλα τα στοιχεία στη δημοσιότητα. Η επιχειρηματική συμπεριφορά είναι συμπεριφορά δημόσια και σαν τέτοια οι καταναλωτές έχουν δικαίωμα να τη γνωρίζουν. Άλλωστε εμείς δεν θέλουμε τον καταναλωτή παθητικό θεατή της αγοράς. Τον θέλουμε σύμμαχό μας. Γι' αυτό ενισχύουμε το καταναλωτικό κίνημα, ώστε να μπορεί να παίξει το ρόλο του και να ανταποκριθεί στην αποστολή του. Είδαμε όλοι τα αποτελέσματα που είχε το μοϊκοτάζ στο γάλα. Το μεγάλο κέρδος απ' αυτήν την κινητοποίηση είναι ότι οι καταναλωτές πληροφορήθηκαν για πρώτη φορά πως υπάρχει γάλα με τιμή κάτω από ένα ευρώ και μπορούν πλέον να κάνουν ελεύθερα τις επιλογές τους.

Είμαστε, λοιπόν, δίπλα στους καταναλωτές. Στηρίζουμε τις πρωτοβουλίες του καταναλωτικού κινήματος και τονίζουμε για άλλη μία φορά, πως η ενημέρωση είναι η πιο αποτελεσματική ασπίδα του καταναλωτή.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να τονίσω πως δεν εφησυχάζουμε ούτε αναζητούμε άλλοθι, όπως ισχυρίζεται η Αντιπολίτευση, στη κακή παγκόσμια συγκυρία. Αντίθετα, μεσούσης μιας παγκόσμιας κρίσης επαγρυπνούμε, εντεινόμενες τις προσπάθειές μας και θέλουμε τη συνεργασία όλων για να υπηρετήσουμε τον κοινό μας στόχο, που είναι η ομαλή, ελεύθερη και δίκαιη λειτουργία της αγοράς.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστούμε τον κ. Φώλια.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κ. Γεώργιος Αλογοσκούφης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ (Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση ασφαλώς γίνεται σ' ένα βαρύ πολιτικό κλίμα, για το οποίο τοποθετήθηκαν όλοι οι πολιτικοί Αρχηγοί, αλλά γίνεται και σ' ένα βαρύ διεθνές οικονομικό κλίμα, διότι όλα τα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας δεν αφήνουν καμμία αμφιβολία ότι η παγκόσμια οικονομία διέρχεται σήμερα μία από τις πιο κρίσιμες περιόδους των τελευταίων δεκαετιών.

Ήδη από πέρυσι το καλοκαίρι η διεθνής οικονομία επηρεάζεται αρνητικά από την χρηματοπιστωτική κρίση που ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, επηρεάζεται αρνητικά από τις μεγάλες αυξήσεις των τιμών των πρώτων υλών και των τροφίμων και επηρεάζεται αρνητικά και από το δεύτερο κύμα αυξήσεων των τελευταίων χρόνων στις τιμές του πετρελαίου. Ήδη ο ρυθμός ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας επιβραδύνεται σημαντικά και η επιβράδυνση μπορεί να είναι αυτή τη στιγμή εντονότερη στις Ηνωμένες Πολιτείες απ' ό,τι στην Ευρώπη, αλλά κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι δεν θα υπάρξουν και άλλες επιπτώσεις στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα βεβαίως ενισχύονται οι πληθωριστικές πιέσεις σ' ολόκληρο τον κόσμο. Διότι θα πρέπει κάποιος να εθελοτυφλεί ή να είναι εντελώς άσχετος με την πραγματικότητα για να υποστηρίξει ότι οι πληθωριστικές πιέσεις που δέχεται και η Ελλάδα δεν έχουν τη ρίζα τους στο διεθνή πληθωρισμό.

Στις πρόσφατες εκθέσεις τους και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και ο Ο.Ο.Σ.Α. και όλοι οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί αναθεωρούν σημαντικά προς τα κάτω τις εκτιμήσεις τους για τον πληθωρισμό στις χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - και βέβαια αυτό επιβεβαιώνεται και για την Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβεβαιώνεται και για την Ελλάδα - και εκτιμούν για την πολιτική ότι άλλη πολιτική χρειάζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες, άλλη στην Ευρωζώνη. Και βεβαίως κανένας δεν είναι θαυμαστικός και κανένας δεν προτείνει μέτρα τα οποία μπορούν να αντιμετωπίσουν την κρίση άμεσα στο σύνολό της.

Υπάρχουν λύσεις ασφαλώς. Όλες οι χώρες έχουν τη δυνατότητα, στα πλαίσια των οικονομιών τους, να πάρουν πρωτοβουλίες, όπως υπάρχουν και λύσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου όμως εξακολουθούν και ανεβαίνουν. Έχουν ξεπεράσει κάθε πρόβλεψη μέχρι σήμερα.

Να σας θυμίσω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμούσε στις εαρινές προβλέψεις, μόλις τον περασμένο Απρίλιο ότι η μέση τιμή του πετρελαίου θα διαμορφωθεί το 2008 στα 90-100 δολάρια το βαρέλι και ήδη η τρέχουσα τιμή κινείται σε επίπεδα που έχουν αγγίξει τα εκατόν σαράντα δολάρια. Επίσης, συνεχίζονται και οι ανοδικές τάσεις στις τιμές των τροφίμων. Και δεν προβλέπεται να πέσουν τα τρόφιμα. Ίσως να μην συνεχίσουν να ανεβαίνουν με τους ρυθμούς των τελευταίων μηνών, αλλά δεν προβλέπεται να έχουν πτώση, ενώ και το ευρώ συνεχίζει να εμφανίζει μία ανατίμηση, ως προς το δολάριο.

Αυτά είναι τα παγκόσμια δεδομένα και οι επιπτώσεις βέβαια από αυτήν την κρίση δεν μπορεί παρά να επηρεάζουν και εμάς στην Ελλάδα, όπως επηρεάζουν και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας μας προβλέπεται, σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις, να είναι τώρα χαμηλότερος. Βεβαίως, παραμένει -και δεν πρέπει να μας διαφεύγει αυτό-, είναι σημαντικό- διπλάσιος από το μέσο όρο της ευρωζώνης. Για την Ελλάδα προβλέπεται ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης για το 2008 και το 2009 -από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η πρόβλεψη αυτή- να είναι στο 3,4%-3,3%, στην ευρωζώνη προβλέπεται 1,7% ανάπτυξη και 1,5% για το 2009.

Γιατί η ελληνική οικονομία συνεχίζει να έχει υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης; Πιστεύω, γιατί με τις μεταρρυθμίσεις που έγιναν τα τελευταία χρόνια, η ελληνική οικονομία έχει αναπτύξει μία σημαντική αντίσταση στη σημερινή δύσκολη διεθνή συγκυρία. Χωρίς αυτές τις μεταρρυθμίσεις η κατάσταση θα ήταν πολύ δυσκολότερη για όλους μας, αλλά δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι δεν μπορεί καμμία οικονομία και καμμία οικονομική πολιτική να θωρακίσει πλήρως τον εαυτό της σε μία εποχή παγκοσμιοποίησης από όλες τις διεθνείς εξελίξεις και ειδικά τον πληθωρισμό. Και είναι γεγονός ότι για μας στην Ελλάδα το σοβαρότερο πρόβλημα δεν είναι τόσο η επιβράδυνση της ανάπτυξης, όσο η επιτάχυνση του πληθωρισμού που επηρεάζει όλους μας και επηρεάζει και τα φτωχότερα εισοδηματικά στρώματα.

Άκουσα τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να προσαθεί, χωρίς βεβαίως αποτέλεσμα, να πείσει ότι για όλα φταίει η Κυβέρνηση. Δεν φταίει η διεθνής κατάσταση, δεν φταίνε οι αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας που κληροδότησε στο

παρόν, η πολιτική του χθες, η πολιτική των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Ξεχνά ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης πόσος ήταν ο πληθωρισμός επί κυβερνήσεων ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Γιατί εμφάνισε ότι έχει σήμερα τις λύσεις, δήθεν, για τα πράγματα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. κυβέρνησε τη χώρα από το 1981 έως το 2004, με ένα διάλειμμα για την περίοδο '89-'93. Στην περίοδο 1981-1989 ο πληθωρισμός ήταν συνεχώς διψήφιος, δεν έπεσε ποτέ κάτω από το 10% και τα περισσότερα χρόνια εκείνης της περιόδου ήταν κοντά στο 20%. Μάλιστα, σε κάποια απ' αυτά τα χρόνια ξεπέρασε το 20%. Πώς το κόμμα που κράτησε τον πληθωρισμό επί οκτώ χρόνια -γιατί βλέπω ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. επανέρχεται έτσι και αλλιώς στον πολιτικό του λόγο για την οικονομία στη δεκαετία του '80- στο 20% μπορεί να εγγυηθεί στον ελληνικό λαό ότι σήμερα θα αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό; Αλλά, μήπως ήταν καλύτερα τα πράγματα και μετά το 1993; Στην περίοδο 1993 έως το 2003 που πάλι κυβέρνησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ο μέσος πληθωρισμός ήταν υψηλότερος από το σημερινό υψηλό πληθωρισμό, δηλαδή ακόμη και από το 4,9%. Δεν μιλάω για το μέσο πληθωρισμό των τελευταίων χρόνων, βέβαια, που ήταν πολύ χαμηλότερος.

Μήπως φταίει η σημερινή κυβέρνηση για τον πληθωρισμό των χρόνων που κυβερνούσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Δεν καταλαβαίνουν οι αξιότιμοι συνάδελφοι και ο αξιότιμος Αρχηγός τους ότι οι υψηλές τιμές του σήμερα -μήλωση για υψηλές τιμές στην Ελλάδα, για υψηλές τιμές Αθηνών που είναι μεγαλύτερες και υψηλότερες από τις τιμές Βρυξελλών- είναι αποτέλεσμα του πληθωρισμού του χθες; Δεν αντιλαμβάνεται ότι οι υψηλές τιμές του σήμερα είναι αποτέλεσμα του υψηλού πληθωρισμού που επικράτησε όλα αυτά τα χρόνια που κυβέρνησε το ΠΑ.ΣΟ.Κ.; Είναι δυνατόν αυτά τα αυτονόητα πράγματα να μην του τα λένε οι σύμβουλοί του; Επιτέλους, ας γυρίσει στους συμβούλους του και ας ρωτήσει να του πουν πώς το επίπεδο των τιμών διαμορφώνεται από τον πληθωρισμό των προηγούμενων χρόνων και όχι κατ' ανάγκη από τον πληθωρισμό του σήμερα.

Και αντίστοιχο, βεβαίως, είναι και το πρόβλημα με τον προϋπολογισμό, επειδή ακούστηκαν κάποια ζητήματα για τον προϋπολογισμό. Η Κυβέρνηση αυτή δεν έκρυψε ποτέ τις δυσκολίες που υπάρχουν στα δημόσια οικονομικά της χώρας, αλλά η μεγαλύτερη δυσκολία που έχουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι το υψηλό δημόσιο χρέος, είναι το υψηλό δημόσιο χρέος που μας κληροδότησαν οι πολιτικές των προηγούμενων κυβερνήσεων με τα μεγάλα ελλείμματα που διατήρησαν όλα αυτά τα χρόνια που και ο πληθωρισμός ήταν υψηλός.

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική οικονομία έχει σημειώσει σημαντική βελτίωση, ακριβώς χάρη στις μεταρρυθμίσεις που έγιναν και στην προσπάθεια που κάναμε για τη δημοσιονομική εξυγίανση. Και το έλλειμμα έχει μειωθεί από το 7,4% που το κληρονομήσαμε, σε επίπεδα κάτω από το 3%. Και ο ρυθμός ανάπτυξης τα τελευταία τέσσερα χρόνια ήταν κατά μέσο όρο 4%, υπερδιπλάσιος σε σχέση με την ευρωζώνη.

Και το κατά κεφαλή εισόδημα των Ελλήνων έχει φτάσει πια πολύ κοντά σε μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διότι σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας -γιατί όταν μιλάμε για ακρίβεια πρέπει να τη βλέπουμε πάντα και σε σχέση με το εισόδημα- το κατά κεφαλή εισόδημα της Ελλάδας έφτασε το 2007 σε μονάδες ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης, συγκρίσιμες δηλαδή με τις άλλες χώρες, στο 98% της Ευρωπαϊκής Ένωσης από 92% που ήταν το 2003.

Είχαμε μία σημαντική βελτίωση και είμαστε πια πάρα πολύ κοντά στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και με την Ευρωπαϊκή Ένωση των δέκα πέντε. Το κατά κεφαλή εισόδημα της χώρας μας έχει φτάσει στο 88% -το έχει ξεπεράσει μάλιστα- από 81% που ήταν το 2003.

Η ανεργία, όπως ανέφερε ο Πρωθυπουργός, έχει μειωθεί. Η φορολογική μεταρρύθμιση έχει οδηγήσει σε φορολογική ελάφρυνση στην Ελλάδα. Δημοσιεύονται σήμερα τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δείχνουν ότι η Ελλάδα έχει από τα χαμηλότερα επίπεδα φορολογικής επιβάρυνσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Και δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω το επιχείρημα που ανά-

πτuξε ο Αρχηγός της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης ότι δήθεν διπλασιάσαμε τον κατώτατο φορολογικό συντελεστή, το 15%. Υπήρχε ένα 15% για ένα περιορισμένο μέρος του εισοδήματος, το οποίο με την αύξηση του αφορολογήτου έγινε μηδέν. Από 15% φορολογία, τώρα η φορολογία εκεί είναι μηδέν, διότι το αφορολόγητο ήταν 10.000 και τώρα είναι 12.000. Πώς διπλασιάστηκε;

Δεν διπλασιάστηκε. Καταργήθηκε αυτός ο φορολογικός συντελεστής και όλοι οι άλλοι φορολογικοί συντελεστές έχουν μειωθεί, εκτός από τους συντελεστές για τα υψηλά εισοδήματα. Και η φορολογική μεταρρύθμιση και ο νέος επενδυτικός νόμος είναι αυτά που έδωσαν ώθηση στις επενδύσεις, που οδήγησαν στην υψηλή αύξηση του Α.Ε.Π..

Μίλησε για δήθεν κοινωνική αναληγσία της Κυβέρνησης. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις το 2004 ήταν μόλις στο 15% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Το 2007 ξεπέρασαν το 17% και προβλέπεται φέτος να αγγίξουν το 18%. Είναι μία αύξηση πάνω από 2,5 περίπου ποσοστιαίες μονάδες του Α.Ε.Π.. Είναι το ισόδυναμο 5.000.000.000 ευρώ.

Και αυτά δεν είναι απλώς νούμερα, διότι στα πλαίσια των αυξημένων κοινωνικών μεταβιβάσεων ήδη έχουμε προχωρήσει στην αύξηση και το 2008 της κατώτατης σύνταξης του Ο.Γ.Α., έχουμε προχωρήσει στην αύξηση του Ε.Κ.Α.Σ. κατά περίπου 20%, δηλαδή πολύ περισσότερο από τον πληθωρισμό, σχεδόν τέσσερις φορές όσο είναι ο πληθωρισμός. Έχουμε προχωρήσει στην αύξηση του επιδόματος ανεργίας και βεβαίως έχουμε προχωρήσει και σε φορολογικές ελαφρύνσεις που γίνονται και φέτος και συνεχίζονται και του χρόνου.

Και από το Σεπτέμβριο, όσο και να μην αρέσει αυτό στους εκπροσώπους της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης ή των άλλων Κομμάτων της Αντιπολίτευσης, ενεργοποιείται και το Ταμείο για την ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής, στο πλαίσιο του οποίου –όπως ανέφερε ο Πρωθυπουργός– θα υπάρξουν προγράμματα με εισοδηματικές ενισχύσεις για τους ασθενέστερους οικονομικά συμπολίτες μας.

Δεν είναι ότι η Κυβέρνηση αυτή δεν είχε ήδη μία πολύ σοβαρή κοινωνική πολιτική, αλλά από το καλό υπάρχει πάντα το καλύτερο. Και με το Ταμείο ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής θα κάνουμε πολύ περισσότερα πράγματα.

Δεν σημαίνει ότι μπορούμε να εφησυχάζουμε, ειδικά σ' αυτήν την κρίση, διότι και το δημόσιο χρέος παρά την αποκλιμάκωσή του παραμένει από τα υψηλότερα στην ευρωζώνη και η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας έχει ακόμη πολύ δρόμο μπροστά της, για να φτάσει σε επιθυμητά επίπεδα. Και, δυστυχώς, ακόμα και μετά την ένταξή μας στην ευρωζώνη –σ' αυτό είχε δίκιο ο Αρχηγός της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης– ο πληθωρισμός στην Ελλάδα ήταν υψηλότερος κατά 1 έως 1,5 ποσοστιαία μονάδα, όλα τα χρόνια, από το μέσο όρο της ευρωζώνης.

Αυτό ασφαλώς υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας ιδιαίτερα και στη σημερινή δύσκολη συγκυρία, αλλά είναι κάτι που όλοι καταλαβαίνουμε ότι έχει κάποια διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και όλοι πρέπει να συμβάλουμε και η Κυβέρνηση και τα κόμματα και οι κοινωνικοί εταίροι κυρίως, στο να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα, διότι μας αφορά όλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κανένας δεν είναι θαυματοποιός, καμιά οικονομία δεν μένει εντελώς αλώβητη από τη διεθνή κρίση. Η Ελλάδα θα ξεπεράσει και αυτήν την πρόκληση. Η ελληνική Κυβέρνηση έχει πλήρη συναίσθηση και των κινδύνων και των ευκαιριών και των επιλογών που έχουμε μπροστά μας. Συνεχίζουμε να κινούμαστε με μοναδικό κριτήριο τα συμφέροντα των Ελλήνων πολιτών, της ελληνικής οικονομίας και της ελληνικής κοινωνίας, γενικότερα. Και όπως και στο παρελθόν και πάλι θα έχουμε καλά αποτελέσματα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Περατώθηκαν οι πρωτολογίες των ομιλητών και τώρα καλώ στο Βήμα τον Πρωθυπουργό της χώρας κ. Κώστα Καραμανλή, προκειμένου να δευτερολογήσει.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με κάποια σχόλια για το θέμα της ακρίβειας. Θα ξαναπώ ότι η τοποθέτηση του Αρχηγού της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης για την ακρίβεια, στην ουσία, ήταν ένα μείγμα διαστρέβλωσης, αμνησίας και υποσχέσεων χωρίς αντίκρισμα.

Είπε ότι αυξήσαμε τον κατώτατο φορολογικό συντελεστή: είναι ψέμα αυτό, είναι οφθαλμοφανής ανακρίβεια! Τον κατώτατο συντελεστή τον καταργήσαμε -αν δεν το πήρατε χαμπάρι- και μειώσαμε όλους τους άλλους, με μοναδική εξαίρεση τα υψηλά εισοδήματα. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Είπε ότι δεν θα δίσταζαν απέναντι στα ολιγοπώλια! Μήπως δεν ήταν εδώ πριν απ' το 2004; Μήπως ξεχνά τι έλεγε για το θέμα αυτό ο αρμόδιος υπουργός των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Τζουμάκας;

Είπε ότι ρίχνουμε την ευθύνη στις Βρυξέλλες. Πού το είδε αυτό; Δεν άκουσε ή δεν κατάλαβε τι είπα;

Έρχομαι στις αιτιάσεις για τη δήθεν κατάρρευση των ελεγκτικών μηχανισμών. Είναι πάγια πρακτική να διατυπώνονται αβάσιμοι και αστήρικτοι ισχυρισμοί. Αποδεικνύεται, ακόμη μία φορά, ότι ενδιαφέρονται για τις εντυπώσεις και όχι για την ουσία. Η Αξιοματική Αντιπολίτευση καταγγέλλει, αλλά δεν τεκμηριώνει: κρίνει αλλά δεν συγκρίνει: προσποιείται αμνησία του παρελθόντος της.

Είτε άγνοια είτε διαστρέβλωση, ένα είναι περισσότερο από βέβαιο: Διαψεύδεται από την ίδια την πραγματικότητα! Διότι κατάρρευση των ελεγκτικών μηχανισμών δεν έγινε μετά αλλά πριν απ' το 2004, αλλά και διότι σε κάθε τομέα οι έλεγχοι που γίνονται σήμερα είναι περισσότεροι και ουσιαστικότεροι σε σχέση με το παρελθόν.

Μετρούν ανάποδα και το ξέρουν.

Δεν αρνούμαι ότι υπάρχουν ελλείψεις και αδυναμίες. Κανένας, όμως, δεν μπορεί να αμφισβητήσει το γεγονός ότι ξεκίνησε και συνεχίζεται συγκροτημένο σχέδιο για την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών. Κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει το γεγονός ότι υπάρχει ευρύτερη ενεργοποίηση των νομαρχιών. Κανένας δεν μπορεί να πει ότι σήμερα οι έλεγχοι είναι υποτονικότεροι σε σχέση με το παρελθόν.

Επειδή όμως η Αξιοματική Αντιπολίτευση διαπράττει και αυτό το ατόπημα, θυμίζω: Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, από το 2004 έως σήμερα, επέβαλε πρόστιμα που ξεπερνούν τα 100 εκατομμύρια ευρώ, δεκαπλάσια σε σχέση με ολόκληρη τη δεκαετία 1995-2004.

Ο ΕΦΕΤ, στο ίδιο χρονικό διάστημα, επέβαλε πρόστιμα που ξεπερνούν τα 5,3 εκατομμύρια ευρώ, έναντι μόνον 86 χιλιάδων ευρώ, που είχαν επιβληθεί τα προηγούμενα χρόνια: δηλαδή μιλούμε για συντριπτικές διαφορές.

Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου επέβαλε πρόστιμα σε περισσότερες από 3.500 περιπτώσεις και παρέπεμψε στις αρμόδιες αρχές σχεδόν άλλες τόσες, ενώ για την περίοδο πριν απ' το 2004 βρέθηκαν παραπομπές μόνο για 330 περιπτώσεις.

Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, από την ημέρα της λειτουργίας της έως σήμερα, έχει δεχθεί πάνω από 70.000 καταγγελίες και έχει επιβάλει πρόστιμα που ξεπερνούν τα 3,5 εκατομμύρια ευρώ. Αυτή είναι η αλήθεια. Και η αλήθεια αυτή ακυρώνει παντελώς την αντιπολιτευτική προπαγάνδα.

Σε ό,τι αφορά τους δανειολήπτες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι απ' όλους αντιληπτό ότι σε μια περίοδο όπου αυξάνονται τόσο οι τιμές βασικών προϊόντων όσο και τα επιτόκια, τα πράγματα γίνονται ακόμη πιο δύσκολα για τους δανειολήπτες.

(Στο σημείο αυτό, την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ.)

Τα περιθώρια κυβερνητικών παρεμβάσεων είναι πράγματι περιορισμένα: τα περιθώρια αυτά, όμως, τα εξαντλούμε. Σε αντίθεση με το παρελθόν –όπου επικρατούσε η ανοχή και η απραξία– η Κυβέρνηση προσεγγίζει με ευαισθησία τα σχετικά ζητήματα και προωθεί κάθε εφικτό μέτρο. Ανάμεσα σ' άλλα:

1. Με υπουργική απόφαση επιβάλλεται στις τράπεζες η κατάρρευση δεκαπέντε καταχρηστικών όρων, που αφορούν στους λογαριασμούς καταθέσεων, στη χορήγηση πιστωτικών καρτών και στα στεγαστικά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου.

2. Είναι ήδη σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που, ανάμεσα στ' άλλα, επιβάλλει τη διεξαγωγή των πλειστηριασμών αποκλειστικά και μόνο στα Ειρηνοδικεία, με έγγραφες σφραγισμένες προσφορές, έτσι ώστε να διασφαλιστεί στο ακέραιο το αδιάβλητο των σχετικών διαδικασιών και να αποτραπούν τα απαράδεκτα φαινόμενα των εκβιασμών.

3. Στο ίδιο σχέδιο νόμου περιλαμβάνεται διάταξη που επεκτείνει το ακατάσχετο των μισθών στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες ο μισθός καταβάλλεται από τον εργοδότη όχι απευθείας στον εργαζόμενο, αλλά με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του τελευταίου.

4. Καταρτίζεται και πρόκειται να εισαχθεί για ψήφιση στη Βουλή τροπολογία που αφορά στην απαγόρευση πλειστηριασμών ακινήτων σε τιμή κατώτερη της αντικειμενικής τους αξίας.

5. Προετοιμάζεται τροποποίηση του ισχύοντος από την περασμένη χρονιά νόμου, έτσι ώστε να αυξηθεί το ποσό κάτω από το οποίο δεν επιτρέπεται ο πλειστηριασμός μοναδικής κατοικίας.

6. Ρυθμίζεται το καθεστώς λειτουργίας των εισπρακτικών εταιρειών.

7. Μελετάται -με στόχο την πλήρη και επαρκή εξειδίκευση- η διαμόρφωση μίας κλίμακας με βάση κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια, η θέσπιση της οποίας θα εξασφαλίσει την ομοιόμορφη αντιμετώπιση ανάλογων περιπτώσεων.

Ό,τι είπαμε γίνεται, και ό,τι λέμε το κάνουμε. Αυτή είναι η διαφορά μας· αυτή είναι η δύναμή μας!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πολίτες απαιτούν από όλους μας δράσεις, και όχι προφάσεις· απαιτούν πρακτικές, απαιτούν εφαρμόσιμες πολιτικές· απαιτούν ρεαλισμό και ειλικρίνεια· απαιτούν ένα ισχυρό μέτωπο για τη διαφάνεια, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την απομάκρυνση της διαπλοκής από κάθε πτυχή του δημόσιου τομέα και του δημόσιου βίου.

Στα προηγούμενα τέσσερα χρόνια κάναμε σημαντικά θεσμικά βήματα:

- Η απιστία περί την υπηρεσία έγινε κακούργημα.
- Ο σαθρός μαθηματικός τύπος αντικαταστάθηκε από διαφανές διαγωνιστικό σύστημα.
- Θεσπίστηκαν αυστηρά μέτρα απέναντι στην παραδικαστική συναλλαγή.
- Καθιερώθηκε νέος Κανονισμός Προμηθειών του Δημοσίου, με δικλίδες απόλυτης διαφάνειας.
- Καταρτίστηκε νέο σύστημα προμηθειών του ΕΣΥ, που εγγυάται διαφάνεια και εξοικονόμηση σημαντικών πόρων.
- Καθιερώθηκαν διαδικασίες που περιορίζουν τη γραφειοκρατία στις δημόσιες υπηρεσίες και ενισχύουν τη διαφάνεια στις συναλλαγές του πολίτη με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Θεσπίστηκαν (με τον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων) διαδικασίες διαφάνειας στη λήψη των αποφάσεων των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων.
- Θωρακίστηκε θεσμικά ο ρόλος του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης και του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.
- Δημοσιοποιούνται από τα υπουργεία οι συμβάσεις που υπογράφουν, ώστε πάντοτε να είναι όλα στο φως.
- Δημοσιοποιούνται οι δαπάνες κρατικής διαφήμισης, ώστε να ξέρουν όλοι τι γίνεται.
- Μετατράπηκε σε κακούργημα η παθητική και η ενεργητική δωροδοκία στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα, με νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, ενσωματώνονται στον Γενικό Προϋπολογισμό οι Ειδικοί Λογαριασμοί· υποχρεώνονται τα δημόσια νοσοκομεία και τα ασφαλιστικά ταμεία να καταρτίζουν και να υποβάλλουν προς έλεγχο προϋπολογισμούς και απολογισμούς· δεσμεύονται τα υπουργεία να δημοσιοποιούν κάθε επιχορήγηση που αποφασίζεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Στο επόμενο διάστημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κρίνεται και η πραγματική βούληση όλων. Έως πρόσφατα, η Αξιωματική Αντιπολίτευση αντιδρούσε σε όλα! Απέδρασε από τη Συνταγματική Αναθεώρηση και δεν δέχθηκε καμία συζήτηση.

Μόλις η Δικαιοσύνη άρχισε να χτυπά την πόρτα του Κόμματός της, προσποιείται ότι ανακάλυψε νέες προτάσεις· προσποιείται ότι προτείνει εκείνα που προτείναμε και εκείνα που συνειδητά υπονόμει!

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Όμως, έστω και τώρα, είναι καλοδεχούμενη κάθε σύμπραξη για τη διαφάνεια και την ποιότητα της Δημοκρατίας μας. Έστω και τώρα, όλες οι πολιτικές δυνάμεις οφείλουμε να συμπράξουμε στην ενίσχυση του θεσμικού πλοοστασίου απέναντι σε φαινόμενα διαφθοράς.

Από την πλευρά μου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βεβαιώνω ότι είμαι αποφασισμένος να προχωρήσω, σε κάθε περίπτωση, στις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Την εμπιστοσύνη των πολιτών την τιμώ και θα την τιμώ στην πράξη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Στην εμπιστοσύνη των πολιτών απαντούμε με τολμηρές αποφάσεις και με νέες δράσεις για την εμπέδωση της διαφάνειας, για την απόλυτη προστασία του δημόσιου χρήματος, για την ανταπόκριση της Πολιτείας στα αιτήματα των πολιτών.

Αυταπάτες ας μην τρέφει κανένας. Σήμερα, είναι η ίδια η Κυβέρνηση που εντοπίζει και παραπέμπει κάθε υπόθεση που παρουσιάζει σκιές. Σήμερα, οι πολίτες ξέρουν ότι τα πάντα ερευνώνται. Σήμερα, οι πολίτες μπορούν να είναι απόλυτα σίγουροι. Μπορούν να είναι βέβαιοι ότι η έρευνα για κάθε υπόθεση θα προχωρά θεσμικά και θα ολοκληρώνεται απρόσκοπτα, ανεπηρέαστα. Οι υπόλογοι σε κάθε περίπτωση θα λογοδοτούν και θα λογοδοτούν αυστηρά, όποιοι και αν είναι, όπου και αν βρίσκονται.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Η Πολιτεία θα συνεχίσει να θωρακίζεται ακόμη πιο ισχυρά, με πρωτοβουλίες ουσίας και αποτελέσματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Πήραμε και θα πάρουμε όποια και όσα θεσμικά μέτρα χρειάζονται. Το πολιτικό σύστημα, το κοινοβουλευτικό σύστημα, η Δημοκρατία θα είναι οι νικητές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι τώρα και στην υπόθεση Siemens. Εξήγησα πολλές φορές τη θέση μας και δεν μπορεί να υπάρξει καμία αμφιβολία. Εξεταστική Επιτροπή θα γίνει, αλλά με στόχο την αποκάλυψη και όχι τη συγκάλυψη!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Δεν μπορεί, λοιπόν, να παριστάνουν τους βιαστικούς εκείνοι που έθρεψαν, πολλά χρόνια, τον κυνισμό απέναντι στα φαινόμενα διαφθοράς· εκείνοι που, κυβερνώντας αυτόν τον Τόπο, δεν έβλεπαν, δεν άκουγαν, δεν υποψιάζονταν τίποτα· εκείνοι που λαιοδούσαν, που λάσπωναν, που υποτιμούσαν όποιον είχε το θάρρος να μιλήσει για φαινόμενα διαπλοκής!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Δεν μπορεί να παριστάνουν τους τιμητές εκείνοι που, με τις πράξεις και τις παραλείψεις τους, έκαναν τη διαπλοκή καθεστώς και τη μίζα καθημερινότητα. Ας μην επιδίδονται, λοιπόν, σε παιχνίδια εντυπώσεων. Ας μην πετούν «πυροτεχνήματα» που δεν φωτίζουν παρά μόνο την αμχανία τους, εκτός εάν παριστάνουν ότι ζητούν τα πάντα, με την ελπίδα να μη γίνει τίποτε.

Πλανώνται, όμως, και δεν θα αργήσουν να το καταλάβουν. Στα παιχνίδια εντυπώσεων -παιχνίδια που μπορεί να δυσκολέψουν το έργο της Δικαιοσύνης- εμείς είμαστε, καθαρά και αμετάκλητα, μετωπικά αντίθετοι. Η θέση μας ήταν και είναι ξεκάθαρη, σταθερή, αμετακίνητη, υπεύθυνη. Θέλουμε την πλήρη διερεύνηση και διαλεύκανση της υπόθεσης. Αυτή είναι η διαφορά μας. Γι' αυτό προτάσσουμε τη δικαστική έρευνα. Στηρίζουμε, όπου χρειάζεται, το έργο της Δικαιοσύνης. Στηρίζουμε την απρόσκοπτη, την ανεπηρέαστη, την αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών.

Η Βουλή -το είπα και το επαναλαμβάνω- θα έχει ουσιαστικό λόγο. Εξεταστική Επιτροπή θα συγκροτηθεί. Όμως, την ώρα που η υπόθεση είναι στο στάδιο της δικαστικής έρευνας, προέχει η ολοκλήρωσή της. Όταν η Δικαιοσύνη ολοκληρώσει το έργο της, θα υπάρξει όλο το περιθώριο, θα υπάρχουν όλα τα δεδομένα ώστε να προχωρήσουμε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Και επιτέλους, σταματήστε να επιτίθεσθε σε δικαστικούς λειτουργούς!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Πότε θα αρχίσει το προανακριτικό της έργο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Δεν φταίνει αυτοί αν κάποιοι παραπέμπονται σήμερα, αν κάποιοι παρανόμησαν, αν κάποιοι βρίσκονται στο μικροσκόπιο ενδελεχούς έρευνας.

Είναι αδιανόητο την ώρα αυτή, που βγαίνουν συνεχώς νέα στοιχεία, να εκτοξεύονται πυροτεχνήματα σε βάρος της διαδικασίας που εξελίσσεται. Αυτό κρύβει σκοπιμότητα, που στόχο έχει να δυσκολέψει το έργο της Δικαιοσύνης. Αυτές οι επιθέσεις δείχνουν ότι κάποιοι φοβούνται και επιδιώκουν συγκάλυψη. Όταν ολοκληρωθεί το ανακριτικό έργο της Δικαιοσύνης, τότε η Βουλή μπορεί να προχωρήσει σε σύσταση Εξεταστικής. Τον πολιτικό κόσμο της χώρας δεν τον βοηθά ούτε η ύποπτη βιασύνη ούτε, βέβαια, και η υπέρμετρη καθυστέρηση. Κάθε πράγμα στην ώρα του.

Και κάτι ακόμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Όπως είπα, Εξεταστική θα γίνει. Όμως, για να αποδώσει μία Εξεταστική, χρειάζεται να υπάρχουν και ανάλογες συμπεριφορές, να είμαστε ειλικρινείς. Και τέτοιες συμπεριφορές δεν είχαμε έως τώρα από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ, είτε ήταν στην Κυβέρνηση είτε ήταν στην Αντιπολίτευση.

Δύο παραδείγματα: υπόθεση Οτσαλάν, όταν ήταν στην Κυβέρνηση· και υπόθεση εξοπλιστικών, όταν ήταν στην Αντιπολίτευση. Και στις δύο περιπτώσεις, η μόνη έγνοια από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ ήταν το «κουκούλωμα» και η μετάθεση ευθυνών. Αυτό επιδιώκετε και τώρα; Γι' αυτό βιάζεστε; Για να παρεμποδίσετε ή να προκαταλάβετε τη Δικαιοσύνη; Για να κουκουλώσετε, όπως το κάνατε σε άλλες Εξεταστικές;

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να ζητά παράταση της τρέχουσας Συνόδου της Βουλής. Άκουσα το ίδιο αίτημα και από κάποια στελέχη του κόμματός του, με τον ισχυρισμό ότι θέλουν, δήθεν, να αποκλειστεί κάθε δυνατότητα παραγραφής. Εκείνοι που ακούν τον ανακριτή να καλεί τα στελέχη τους, εκείνοι που ξέρουν ότι έχει επέλθει παραγραφή για τα στελέχη τους, προσποιούνται ανησυχία παραγραφής για τυχόν άλλους!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Δεν έχει ο ανακριτής ούτε μία ώρα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Τονίζω, λοιπόν, χωρίς περιστροφές ότι πρόκειται για απόπειρα διάχυσης ευθυνών! Πρόκειται για παιχνίδι υποκριτικό, καιροσκοπικό, παιχνίδι ανεύθυνου!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Και το λέω αυτό, διότι ξέρουν πολύ καλά ότι παραγραφή, κατά το Σύνταγμα, δεν επέρχεται μετά το πέρας της Α', αλλά μετά το πέρας της Β' Συνόδου της Βουλής. Είμαστε, λοιπόν, στο πέρας της Α' Συνόδου, και δεν τίθεται κανένα τέτοιο θέμα.

Και πάντως, σε κάθε περίπτωση, το Σύνταγμα επιτρέπει - όπως οφείλατε να γνωρίζετε - και τη σύγκληση έκτακτης συνόδου, εάν και εφόσον χρειαστεί.

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ούτε καν τίθεται ενδεχόμενο εκλογών, αν αυτό είναι που σας ανησυχεί. Γι' αυτό οι κορώνες περί εκλογών δεν αντέχουν ούτε σε σοβαρή κριτική ούτε σε σοβαρή απάντηση, εκτός αν πρόθεσή σας είναι να τρομάξετε τα στελέχη και τους βουλευτές σας.

Αντί, λοιπόν, να μιλούμε για ανύπαρκτα θέματα, να μιλήσουμε για τα συγκεκριμένα, για τα υπαρκτά. Και το διακύβευμα, εδώ, είναι η πρόσκληση που σας έχω απευθύνει.

Λοιδορήσατε, απ' ό,τι κατάλαβα, την πρόταση για μια διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή· κακώς πράξατε, διότι πολλά θεσμικά θέματα - πιθανώς όχι όλα - θα μπορούσαν να είχαν αντιμετωπιστεί με τη Συνταγματική Αναθεώρηση. Εσείς όμως την υπονομεύσατε, την αρνηθήκατε, τη φοβηθήκατε, τη ναρκοθετήσατε. Η ευκαιρία αυτή χάθηκε, ας μην επανερχόμαστε. Έστω και τώρα, κάποια από αυτά τα θέματα μπορούν να αντιμετωπιστούν, αν πράγματι έχετε τη βούληση, όπως ισχυρίζεστε (και δεν έχω λόγο να το αμφισβητώ, τουλάχιστον σε προ-

σωπικό επίπεδο). Ελάτε να συμπράξουμε, για να πετύχουμε όλοι μαζί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα!

(Ορθίοι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γεώργιος Παπανδρέου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε να ξεκινήσω και εγώ τη δευτερολογία μου από το θέμα της ακρίβειας, όπου ακούσαμε πάλι μια ομολογία αποτυχίας από τον κ. Καραμανλή, απολογία αποτυχίας και, βεβαίως, ακούμε και πάλι πως περιγράφει τα προβλήματα, αλλά δεν λειτουργεί ως υπεύθυνη Κυβέρνηση, αλλά απλώς ως παρατηρητής, που δικαιολογείται και ψάχνει για δικαιολογίες γιατί έχουμε αυτή την ακρίβεια που έχουμε στη χώρα μας.

Ο κ. Καραμανλής και η Κυβέρνησή του, σηκώνει τα χέρια ψηλά απέναντι σε αυτό το μεγάλο πρόβλημα που ζει καθημερινά ο ελληνικός λαός. Πάλι καλά που υπάρχει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Έχουμε γίνει κακός μπελάς για την Κυβέρνηση στο θέμα της ακρίβειας, διότι δεν εξηγείται αλλιώς το γεγονός αρμόδιοι Υπουργοί να σκοτώνονται να ανακοινώσουν μέτρα, κάθε φορά που εμείς φέρνουμε το ζήτημα στη Βουλή. Δηλαδή δεν θα υπήρχαν αυτά τα σαράντα ένα μέτρα, που έτσι και αλλιώς δεν έχουν λειτουργήσει, αν εμείς δεν είχαμε φέρει το θέμα στη Βουλή. Έτσι, μια μέρα πριν από την προηγούμενη συζήτηση πάλι για το ίδιο θέμα, στις 21 Φεβρουαρίου, ο Υπουργός Ανάπτυξης ανακοίνωσε τα περιήρημα σαράντα ένα μέτρα για την ακρίβεια. Είναι το συντομότερο ανέκδοτο μεταξύ των κερδοσκόπων.

Χθες αναγκάσαμε πάλι τον Υπουργό Ανάπτυξης να βγει να αναγγείλει την υπηρεσία ελέγχου της αγοράς, για να μπορεί να πει κάτι σήμερα ο Πρωθυπουργός. Και άντε, να πούμε «μπράβο σας» που αποδεχθήκατε ένα μέτρο, το οποίο είχαμε καταθέσει εμείς για τα θέματα των δανειοληπτών και των πλειστηριασμών. Όμως, και πάλι αναρωτιόμαστε, αν αυτό θα έχει την ίδια τύχη, όπως τόσα πολλά που εσείς εξαγγέλλατε, δηλαδή την τύχη να μην εφαρμοστεί ποτέ.

Παρά τη φούρια σας για τις συζητήσεις αυτές, περιμένουμε απάντηση -έστω στην τριτολογία, κύριε Πρωθυπουργέ- για πολύ απλά ερωτήματα γύρω από τα θέματα της ακρίβειας. Είναι ερωτήματα που έχει ο κάθε Έλληνας πολίτης. Όσες φιλοπορίες και όσες εξηγήσεις να δίνετε, σ' αυτά δεν απαντάτε.

Με απλά λόγια, γιατί έχουμε το ακριβότερο γάλα στην Ευρώπη;

Δεύτερον, γιατί αυξήσατε τα τιμολόγια της Δ.Ε.Η. την τελευταία τριετία κατά 25% και θα πάνε στο 30% και παρ' όλα αυτά η επιχείρηση βυθίζεται συνεχώς σε χρέη και ζητεί ο δικός σας Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος δημοσίως, να παραιτηθεί ο διοικητής της Δ.Ε.Η.; Βέβαια, πρέπει να γνωρίζει ότι τις εντολές ο διοικητής τις παίρνει από την Κυβέρνηση. Δεν είναι αυτός το πρόβλημα.

Τρίτον, μπορείτε να μου εξηγήσετε, γιατί διπλασιάσατε το αντίτιμο σε διόδια της διαδρομής Αθήνα-Θεσσαλονίκη το 2008;

Τέταρτον, γιατί το ταξίδι με πλοίο έχει γίνει απαγορευτικό για εκατοντάδες χιλιάδες οικογενειάρχες και πόσο μάλλον για τους κατοίκους των νησιών;

Όσο για τους ελεγκτικούς θεσμούς για τους οποίους μιλήσατε, για τα καρτέλ που υποτίθεται ότι κατατροπώνετε, προεκλογικά μιλήσατε για την ενίσχυση αυτής της επιτροπής. Μετεκλογικά είχαμε το σκάνδαλο των καρτέλ και των κουμπάρων, που έδειξε ακριβώς πώς εσείς αντιμετωπίζετε τον ανταγωνισμό, πώς εσείς αντιμετωπίζετε την καρτελοποίηση της αγοράς. Τυχαίνει σε μια αξιολόγηση τριάντα οκτώ χωρών για τις αντίστοιχες επιτροπές ανταγωνισμού, να έχουμε πέσει δύο θέσεις κάτω από την αξιολόγηση επί δικών σας ημερών και να είμαστε στην τριακοστή έκτη θέση, κύριε Καραμανλή, από τριάντα οκτώ χώρες.

Και μια τελευταία ερώτηση: Ακρίβεια όντως υπάρχει σε όλη την Ευρώπη. Μπορείτε όμως επιτέλους να μας εξηγήσετε, να εξηγήσετε στον ελληνικό λαό, γιατί έχουμε τη μεγαλύτερη ακρί-

βεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Γιατί γινόμαστε η ακριβότερη χώρα στην ήπειρο;

Όσο για το εισόδημα και τη φορολογία του μέσου Έλληνα πολίτη, αυτό που έκανε η Νέα Δημοκρατία ήταν ένα κόλπο. Ένα κόλπο έκανε η Νέα Δημοκρατία. Αύξησε το αφορολόγητο κατά 1.000 ευρώ, αλλά αύξησε τον κατώτατο συντελεστή από 15% σε 29%, αλλάζοντας τη φορολογική κλίμακα.

Θα μπω όμως στο άλλο θέμα των ημερών, κύριε Καραμανλή, και δυστυχώς όχι μόνον των ημερών, αλλά είναι των τελευταίων ετών, το θέμα της διαφθοράς, ενώ θα έπρεπε, πράγματι, σήμερα να συζητάμε μόνον για την ακρίβεια. Αλλά ξέρει ο ελληνικός λαός ότι αν το πολιτικό σύστημα δεν καθαρίσει ούτε την ακρίβεια ούτε την υγεία ούτε την παιδεία ούτε την ανάπτυξη, θα μπορέσουμε σωστά σ' αυτήν τη χώρα να αντιμετωπίσουμε. Διότι με τη διαφθορά, όχι μόνον χάνονται χρήματα, αλλά δεν υπάρχουν πια σε λειτουργία οι θεσμοί της δημοκρατίας, δεν έχουμε ένα ευνομούμενο κράτος, το οποίο υπηρετεί τα συμφέροντα του πολίτη. Υπηρετείτε πια απλώς τα ισχυρά και αδιαφανή συμφέροντα.

Σας άκουσα. Φοβάμαι ότι όχι μόνον δεν μας πείσατε, κύριε Καραμανλή, αλλά προσπαθείτε πια να κοροϊδέψετε και τον κόσμο, σ' ό,τι αφορά τα θέματα των εξεταστικών επιτροπών. Πάνω δηλαδή στον πόνο του κόσμου, υπάρχει και η ύβρις.

Σταματήστε να παίζετε αυτό το κακό θέατρο, δε είδα, δεν άκουσα, δεν κατάλαβα. Δεν έχει πια νόημα η παράσταση, ενώ η κοινωνία βοά.

Εγώ σας λέω μερικές πληροφορίες που έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Δεν έφθασε ακόμα στο Μέγαρο Μαξίμου η πληροφορία για τους «γαλαζιούς» χρηματιστές που διακινούσαν μίζες της «SIEMENS»; Για τον κ. Ράμμο και τον κ. Δεβλέτογλου, δεν ξέρετε τίποτα; Ούτε για τον κ. Γιαννακάκη; Ξέρει δηλαδή περισσότερα από εσάς ο κ. Φιλιππίδης, που πάγωσε τη συνεργασία του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου με αυτόν και την εταιρεία του; Μήπως δεν ξέρετε τίποτα για την «ΠΗΓΑΣΟΣ» χρηματιστηριακή; Δεν τη θυμάστε; Δεν τη θυμόμαστε, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, από το άλλο σκάνδαλο, το σκάνδαλο των ομολόγων; Η ίδια είναι, σας διαβεβαιώνω.

Και όλοι αυτοί, κύριε Καραμανλή, ήταν μόνο διαμεσολαβητές, διακινητές με το αζημίωτο. Το «μαύρο» χρήμα, πέρασε από τους δικούς τους λογαριασμούς, για να καταλήξει στις τσέπες στελεχών. Αυτά, κύριε Καραμανλή, γιατί θέλετε να τα συγκαλύψετε; Φοβάστε, κύριε Καραμανλή; Γιατί δεν αντιδράτε στη σήψη, αλλά αναβάλλετε, παραπέμπετε στο μέλλον όλες αυτές τις υποθέσεις; Ποια συμφέροντα κρατάνε την Κυβέρνηση σε ομηρία;

Εγώ είπα άμεσα, όποιος εμπλέκεται, δεν έχει θέση στο Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Αυτομάτως, άμεσα, αντανάκλαστικά, τόσο απλά και τόσο καθαρά.

Κρύνετε συνεχώς πίσω από μια θεωρία: «Τα ρίχνω όλα στη δικαιοσύνη» και δεν κάνω εξεταστική, η οποία είναι μια θεσμική δυνατότητα, θα έλεγα υποχρέωση, ανοικτής και διακομματικής διαδικασίας, κύριε Πρωθυπουργέ, μιας και μιλάτε συνεχώς για διακομματικά. Όχι εν κρυπτώ, αλλά ενώπιον του ελληνικού λαού.

Να σας ρωτήσω: Ξέρετε ότι οι γερμανικές εισαγγελικές αρχές που ασχολήθηκαν με τη διερεύνηση του σκανδάλου «SIEMENS», αποτελούνται από πολλούς εισαγγελείς, είκοσι τον αριθμό, και εκατοντάδες διοικητικούς υπαλλήλους, με μεγάλη διοικητική υποστήριξη στο έργο τους, ενώ στην Ελλάδα η προκαταρκτική εξέταση διενεργείται από έναν εισαγγελέα με υποστήριξη μιας γραμματέως;

Δεν είναι επίσης αδιανόητο, κύριε Πρωθυπουργέ, ενώ υπάρχουν ομολογημένα εγκλήματα στην Ελλάδα –ομολογημένα εγκλήματα!– δεν είναι κάτι το οποίο ψάχνετε, ψάχνουμε κ.λπ., υπάρχουν ομολογημένα εγκλήματα, να μην βρίσκονται οι υπεύθυνοι ενώπιον της δικαιοσύνης και πιθανώς στον Κορυδαλλό, για να δούμε μέσα από αυτήν τη διαδικασία τι θα αποκαλύψουν αυτοί οι άνθρωποι. Όμως ας τους αφήσουμε αυτούς, έτσι λέτε εσείς!

Ας αφήσουμε χρόνο να τρέξει. Και ενδιάμεσα, τι γίνεται στο παρασκήνιο, ουδείς ξέρει. Αλλά για παρασκήνιο μιλάμε, κύριε

Καραμανλή. Δεν μιλάμε για δικαιοσύνη, δεν μιλάμε για διαφάνεια. Μιλάμε για παρασκήνιο, το οποίο εσείς τροφοδοτείτε συνεχώς.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος)

Ομολογημένα, λοιπόν, εγκλήματα στην Ελλάδα, ενώ στη Γερμανία έχουν ασκηθεί σχετικές ποινικές δίωξεις. Και δεν έχουν ασκηθεί ποινικές δίωξεις στην Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Προέδρου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος)

Θα μου δώσετε δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Άλλο ερώτημα: προκαταρκτική εξέταση στην Ελλάδα κατά νόμο, κύριε Καραμανλή, κατά νόμο, ελληνικό νόμο, της Βουλής, δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες, στους οποίους μπορούν να προστεθούν άλλοι τέσσερις μήνες, άντε, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέως. Σήμερα είμαστε ακόμη στην προκαταρκτική εξέταση.

Είναι, κύριε Καραμανλή, ή δεν είναι αδιανόητο, πρωτοφανές αυτή η προκαταρκτική εξέταση για τη «SIEMENS», όχι τέσσερις μήνες, όχι οκτώ μήνες, αλλά δεκαοκτώ μήνες να διεξάγεται; Προκαταρκτική εξέταση! Δεν υπάρχει καθυστέρηση, απαράδεκτη καθυστέρηση για τη διαλεύκανση αυτής της υπόθεσης και την απονομή δικαιοσύνης, για την οποία τόσο κόπτεσθε; Αυτή δεν είναι καθυστέρηση; Ποιος ευθύνεται; Δεν ευθύνεται η δική σας Κυβέρνηση; Δεν ευθύνεται η δικαιοσύνη, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, η πλειοψηφία της Βουλής, που δεν θέλει να προχωρήσει;

Και εσείς προτείνετε τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής μετά το τέλος, όχι πλέον της προανάκρισης, αλλά της κύριας ανάκρισης. Πότε δηλαδή; Όχι στο τέλος της προκαταρκτικής εξέτασης, αλλά μετά την ανάκριση. Έχουν περάσει δεκαοκτώ μήνες. Πόσο χρόνο θα χρειαστούμε, κύριε Καραμανλή, για την περαίωση της ανάκρισης, ώστε μετά από αυτή, να συσταθεί η εξεταστική επιτροπή, όπως προτείνει ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας; Να πούμε δύο χρόνια, τρία χρόνια, τέσσερα χρόνια, το 2011, το 2012, μετά τις επόμενες και μεθεπόμενες εκλογές;

Αυτή είναι η αντίδρασή σας, κύριε Καραμανλή. Και αυτή, δεν κρύβεται με όσα λόγια και να λέτε περί δικαιοσύνης και περί διαφάνειας και αντιμετώπισης αυτής της υπόθεσης. Αυτή είναι η ετοιμότητά σας. Αυτά είναι τα αντανάκλαστικά σας. Και στο ενδιάμεσο, ο ανοιχτός κίνδυνος παραγραφής.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, ποιος θα σας πιστέψει, όχι εδώ στην Αίθουσα αυτή, ποιος στην Ελλάδα μπορεί να σας πιστέψει ότι δεν υπάρχει διάθεση, πρόθεση συγκαλύψης της υπόθεσης και θα έλεγα και διαστρέβλωσης ακόμα της υπόθεσης «SIEMENS» και αυτού του εγκλήματος; Ίσως δεν αντέχει η Νέα Δημοκρατία τη διαφάνεια και την αλήθεια, αλλά δεν αντέχει και ο τόπος το συνεχές διασυρμό και τη συγκαλύψη, κύριε Καραμανλή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος)

Και σας ρωτώ ξανά, διότι δεν μου απαντήσατε. Μπορείτε να βεβαιώσετε και να δεσμευτείτε εδώ, ενώπιον της Βουλής, ότι κανένας εν ενεργεία Υπουργός σας, δηλαδή κανένας, ο οποίος να ασκεί σήμερα εξουσία και ασκώντας εξουσία να μπορεί να επηρεάσει, δεν έχει σχέση με την υπόθεση αυτή; Είστε έτοιμος να βεβαιώσετε ότι ο «κύκλος των χαμένων χρηματιστών» και οι ίδιοι του 1999, οι ίδιοι με τα ομόλογα, οι ίδιοι σήμερα, δεν έχουν σχέση με τη Νέα Δημοκρατία; Δεν θα σας το συμβούλευα. Δεν απαντήσατε και δεν απαντάτε.

Παριστώνετε ότι το θέμα αφορά κάποιους άλλους, αφορά το Π.Α.Σ.Ο.Κ., αλλά δεν αφορά τη Νέα Δημοκρατία. Εγώ σας είπα: δεν είναι πρόβλημα Νέας Δημοκρατίας και Π.Α.Σ.Ο.Κ., είναι πρόβλημα του πολιτικού συστήματος, της αξιοπιστίας μας, κύριε Καραμανλή. Και εσείς παριστάνετε ότι μπορείτε να κρυφτείτε πίσω από το δάχτυλό σας.

Το ερώτημα είναι: έχετε τη βούληση; Έχετε τη βούληση να πείσει άπλετο φως για το μαύρο πολιτικό χρήμα επιτέλους να ή όχι; Αν ναι, γιατί δεν αξιοποιείτε τα πορίσματα του κ. Ζορμπά,

που αναφέρονται σε χρήματα που πήγαν σε συγκεκριμένο πολιτικό χώρο.

Επιμένετε να συνδέετε την εξεταστική επιτροπή με τη δικαιοσύνη, για να παραπέμψετε τις υποθέσεις, κύριε Καραμανλή, στις καλές δυνάμεις. Αλλά εγώ να σας θυμίσω τα δικά σας λόγια:

«Πιστεύω ότι και εσείς κατανοείτε ότι η απλή δικαστική διερεύνηση των αιτιών του ατυχήματος, η διά της δικαστικής οδού επιβολή των αντίστοιχων κυρώσεων, δεν είναι αρκετή. Και τούτο, διότι δεν είναι σε θέση να αναζητήσει πλήρως και να φέρει στο φως σε όλη τους την έκταση, τις βαρύτερες πλημμέλειες ως προς τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού και τα πρόσωπα που οι πλημμέλειες αυτές αγγίζουν και αφορούν. Αντιθέτως, η εξεταστική επιτροπή ιδίως μέσα από τον συνδυασμό των ανακριτικών αρμοδιοτήτων και των λοιπών μεθόδων του κυβερνητικού ελέγχου που παρέχει το κύρος της Βουλής, μπορεί να φέρει σε πέρας μια τόσο σημαντική όσο και ευαίσθητη αποστολή».

Κύριε Καραμανλή, αλλά λέγατε τότε, αλλά λέτε σήμερα. Είναι προφανές ότι τότε απλώς κάνατε αντιπολίτευση, σήμερα κάνετε συγκάλυψη. Αυτή είναι η διαφορά, κύριε Καραμανλή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Αυτά λέγατε, επίσης και για την υπόθεση «FALCON» το 2001 και για την υπόθεση «Σάμινα» το 2000. Και τότε επρόκειντο για δυστυχήματα. Όχι και τόσο πολύπλοκες διαδικασίες και διαδικασίες, για να μπορεί να δει κάποιος τις οποιεσδήποτε πλημμέλειες. Αυτά λέγατε τότε και άλλα λέτε σήμερα.

Τώρα βεβαίως μας λέτε για διακομματική επιτροπή. Πέντε χρόνια σας μιλάμε για συνεργασία στο θέμα αυτό, κύριε Καραμανλή, όχι σήμερα. Τέσσερα με πέντε χρόνια, όσο είστε Κυβέρνηση. Από την πρώτη μέρα σας λέμε να συνεργαστούμε γι' αυτό το θέμα και τώρα το θυμηθήκατε;

Το ανέκδοτο ότι το Σύνταγμα φταίει που έχουμε διαφθορά στη χώρα, ποιος θα το πιστέψει; Το Σύνταγμα φταίει; Δηλαδή, αν φτιάξουμε ένα νόμο στο Σύνταγμα, όλες αυτές οι μίζες θα σταματήσουν ως δια μαγείας; Όχι, κύριοι. Φταίει η διακυβέρνησή σας. Δεν φταίει το Σύνταγμα. Εσείς υπονομεύσατε τη συνταγματική διαδικασία με τη νοθεία. Με τη νοθεία που πήγατε και περάσατε με το άρθρο 24. Δε μπορούσαμε εμείς με τη δημοκρατική μας συνείδηση, να παραμεινουμε σ' αυτήν την Αίθουσα, στο θέμα της αναθεώρησης του άρθρου 24.

Και όσον αφορά τη διακομματική επιτροπή, επειδή επανέρχεται, ξέρετε πρώτα απ' όλα τι λέει ο ελληνικός λαός; Θα πει ότι «αν έχεις ένα πρόβλημα που δεν θέλεις να το λύσεις, παράπαιψε το σε επιτροπή». Εμείς έχουμε καταθέσει τις θέσεις μας.

Φέρετε απλά, κύριε Καραμανλή, νομοσχέδιο με τις προτάσεις μας, με τις προτάσεις σας. Επιτέλους, έχετε τέσσερα χρόνια Κυβέρνηση. Τώρα θέλετε να σας φωτίσουμε για τα θέματα της διαφθοράς; Α, να σας φωτίσουμε. Αλλά δεν έχετε τη βούληση, αυτό είναι το πρόβλημα. Το πρόβλημα δεν είναι οι προτάσεις. Υπάρχουν. Είναι γνωστές. Είναι απλές. Είναι σε παγκόσμιο επίπεδο. Είναι ζητήματα που αφορούν στη δημοκρατία σε πάρα πολλές χώρες. Θα ψάξουμε τώρα για καινούργιες;

Υπάρχουν οι προτάσεις. Φέρετε αμέσως προτάσεις. Αλλά εγώ σας λέω, φέρετε προτάσεις μετά τη διαδικασία των εξεταστικών επιτροπών, για να δούμε ακριβώς πού είναι οι πιθανές τρύπες στο σύστημα, να τις επουλώσουμε κι αυτές, να τις κλείσουμε κι αυτές και να πάμε επιτέλους σε εκλογές με βάση πια την αλλαγή του πολιτικού σκηνικού, να ανασυνθέσουμε το πολιτικό σκηνικό, δημιουργώντας μια ισχυρή αξιοπιστία για τη δημοκρατία στη χώρα μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Θέλω να δώσω μόνο μία απάντηση και στην κ. Παπαρήγα.

Πρώτα απ' όλα, μιλήσατε για τον καπιταλισμό και το θέμα της διαφθοράς. Όσο να μπορεί να κάνει κριτική στον καπιταλισμό κάποιος, αλλά δεν είναι τόσο απλό. Διότι και στη Σοβιετική Ένωση, κυρία Παπαρήγα, πολύ μεγάλη διαφθορά υπήρχε, το γνωρίζετε. Και στην Ανατολική Ευρώπη. Και είναι θέμα δημοκρατίας και διαφάνειας. Γι' αυτό μιλάμε για δημοκρατία και διαφάνεια. Είτε είναι η αγορά είτε είναι το κράτος, εάν δεν υπάρχει θεσμικό σύστημα, που είναι βαθιά δημοκρατικό και διαφανές, και η αγορά και το κράτος μπορούν να έχουν αસυδοσία και

αδιαφάνεια και διαφθορά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Σ' ό,τι αφορά τη Σοσιαλιστική Διεθνή και την εκπροσώπηση του Πακιστάν, δεν μετέχει ο κ. Μουσάραφ. Αντιθέτως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Δεν μίλησα για τον κ. Μουσάραφ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Θα παραβρεθεί η αντιπροσωπεία του Λαϊκού κόμματος του Πακιστάν, με επικεφαλής τον Νασίφ Αλί Ζαρνταρί, σύζυγο της δολοφονημένης πρώην πρωθυπουργού του Πακιστάν Μπενάζιρ Μπούτο, ο οποίος θα συνοδεύεται από την κόρη της Μπενάζιρ Μπούτο.

Μη δημιουργείτε, λοιπόν, σύγχυση, σ' ό,τι αφορά τους δικαστές. Κι εγώ τους είδα με εκπροσώπους νομικών του Πακιστάν και βεβαίως μου ζητήθηκε να υποστηρίξω το αίτημά τους και βεβαίως έχουν πράγματι σε πάρα πολλά δίκια.

Κύριε Καραμανλή, τολμήστε! Αποδεσμευτείτε από αυτήν την ομηρία. Ο λαός, όλος ο λαός και οι δικοί σας οπαδοί και οι δικοί σας Βουλευτές, απαιτούν να έλθουν όλα στο φως. Όχι άλλο κουκούλωμα! Εμείς έχουμε πάρει τις αποφάσεις μας. Πάρτε και τις δικές σας! Προχωρήστε! Σταθείτε στο ύψος των περιστάσεων, διότι αλλιώς θα είστε εσείς το πρόβλημα κι εσείς η αιτία της απαξίωσης της πολιτικής ζωής του τόπου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας και Γενική Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κύριε Παπανδρέου, καλώς βάλατε το ζήτημα και θέλω κι εγώ να σας δώσω μία απάντηση, για το αν υπήρχε διαφθορά στο σοσιαλισμό.

Η πορεία οικοδόμησης του σοσιαλισμού ήταν εβδομήντα χρόνια. Να πούμε γενικά για «διαφθορά» στο σοσιαλισμό;

Οι διάφοροι κ. Αμπράμοβιτς και οι άλλοι και όχι μόνο στη σημερινή Ρωσία αλλά και ευρύτερα σ' όλες τις πρώην, εμφανίστηκαν και άνθισαν την περίοδο της Περestroika που ήταν, πραγματικά, το όχημα της καπιταλιστικής παλινόρθωσης. Υπήρχαν προηγούμενα φαινόμενα διαφθοράς; Ναι, υπήρχαν. Πότε εμφανίστηκαν αυτά; Πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι πονηροί, παντού. Υπήρχαν, λοιπόν, φαινόμενα; Ναι, υπήρχαν. Πού ήταν αυτά τα φαινόμενα κυρίως; Όταν οι διευθυντάδες των εργοστασίων -συγκεκριμένα πράγματα- απόκτησαν δικαιώματα και δικαιώματα που δεν τα είχαν πριν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Γιατί τα έδωσαν;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας):

Κακώς τα έδωσαν! Με συγχωρείτε, δεν τους χειροκροτούμε γιατί τα έδωσαν. Μιλάμε τώρα, κάτω από ποίες προϋποθέσεις άνθισαν τα φαινόμενα της διαφθοράς. Προηγούμενος οι διευθυντές εκλέγονταν και ανακαλούνταν από τους εργάτες και δεν είχαν κανένα ιδιαίτερο προνόμιο. Όταν πήραν μεγαλύτερους μισθούς, όταν άρχισαν τα κριτήρια της απόδοσης του εργοστασίου να μην έχουν σχέση με σοσιαλιστικά κριτήρια, βεβαίως διαμορφώθηκε ένα στρώμα διεφθαρμένων, που δεν άντεχαν να ζήσουν μέσα στις συνθήκες του σοσιαλισμού. Βεβαίως υπήρξαν φαινόμενα διαφθοράς και υπήρχε και μαύρο χρήμα και παράλληλη αγορά. Να δούμε πώς άνθισαν αυτά! Όταν ακριβώς υπέκυψαν στους νόμους της αγοράς, που εσείς όλοι εδώ μέσα πιστεύετε. Αλλά εν πάση περιπτώσει!

Εάν θέλετε, πολύ ευχαρίστως να τα συζητήσουμε, γιατί, πραγματικά, όλοι μας πρέπει να βγάλουμε συμπεράσματα και να διδαχθούμε.

ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ: Να κάνουμε μία ημερίδα!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας):

Κύριε Καραμανλή, είπατε ότι δεν πήρατε μέτρα σε βάρος του λαού, ιδιαίτερα μιλώντας για το φορολογικό σύστημα.

Κατ' αρχάς εμείς φιλολαϊκά μέτρα, λέμε εκείνα τα μέτρα τα

οποία όχι απλά και ονομαστικά είναι μέτρα υπέρ του λαού, αλλά είναι μέτρα, που αφαιρούν όσο γίνεται μέσα στις σημερινές συνθήκες κέρδη και δικαιώματα από το κεφάλαιο, από τα μονοπώλια. Δεν μπορεί να υπάρχουν φιλολαϊκά μέτρα μόνο για το λαό. Από κάπου θα αφαιρεθούν. Και δεν μπορεί, παρά να αφαιρεθούν από αυτούς που εκμεταλλεύονται και εμπορεύονται την εργατική δύναμη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ**)

Δεν βάλατε νέους φόρους άμεσους στους χαμηλόμισθους, αλλά τι κάνατε:

Πρώτον, δώσατε προνόμια και φοροαπαλλαγές στους επιχειρηματίες. Αυτό από χέρι είναι εναντίον των εργαζομένων.

Δεύτερον, εμείς προτείναμε το εξής: Στις σημερινές συνθήκες με το σημερινό επίπεδο της αγοραστικής ικανότητας και με το σημερινό βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων το αφορολόγητο πρέπει να είναι για την τετραμελή οικογένεια 30.000 ευρώ το χρόνο και όχι 15.000 ευρώ.

Τι σημαίνει 30.000 ευρώ το χρόνο; Σημαίνει 2.500 ευρώ η οικογένεια. Για σκεφθείτε, 2.500 ευρώ για μια οικογένεια, είναι μεγάλο το ποσό; Είναι πλούσια και πρέπει να φορολογείται; Τι είναι 2.500 ευρώ το μήνα για μια οικογένεια; Δεν λέμε να έχει λεφτά να πηγαίνει να παίρνει και να αλλάζει κάθε μέρα μοντελάκια η κυρία ή ο κύριος. Είναι πολλά 2.500 ευρώ το μήνα;

Επομένως πήρατε αντιλαϊκά μέτρα. Δεν μιλάτε για τους έμμεσους φόρους που αυξάνονται. Επομένως εάν πάρουμε απομονωμένους δείκτες, δεν έχουμε ολοκληρωμένη πραγματικότητα.

Είπατε μία σειρά μέτρα που παίρνετε για τα νοσοκομεία, για εκείνα, για τα άλλα, για τον έλεγχο των τιμών. Τι ζητάτε; Λογιστικά μέτρα είναι αυτά. Μία λογιστική απεικόνιση, η οποία το μόνο που μπορεί να κάνει, είναι να κάνει σύγκριση τιμών. Είναι η λογική που λέει «κοίταξε να δεις, σ' ένα σούπερ μάρκετ θα είναι πέντε προϊόντα πιο κάτω από ένα άλλο, σ' ένα άλλο σούπερ μάρκετ, θα είναι σε άλλα πέντε προϊόντα χαμηλότερη η τιμή» και θα πρέπει να παίρνουμε κάθε μέρα τις τσάντες και να τρέχουμε να πηγαίνουμε στο ένα σούπερ μάρκετ να παίρνουμε τρόφιμα και στο άλλο να παίρνουμε απορρυπαντικά. Κάπως έτσι γίνεται και σήμερα. Δεν μιλάμε για τέτοια μέτρα. Μιλάμε για μέτρα μείωσης των τιμών, δηλαδή μείωσης των κερδών. Μπορείτε να τα πάρετε αυτά; Όχι. Το πολύ, πολύ που μπορείτε, είναι να μη αυξάνονται για ένα μικρό χρονικό διάστημα απότομα οι τιμές. Αυτό μπορείτε να κάνετε.

Απ' ό,τι κατάλαβα, όχι μόνο από αυτά που ακούσαμε εδώ, αλλά και από αυτά που τις τελευταίες μέρες παρακολουθούμε μέσα από τις δηλώσεις των κομμάτων, των Αρχηγών, των στελεχών, υπάρχει μια διάθεση να πάμε γρήγορα για εκλογές. Βέβαια, η Κυβέρνηση θα καθορίσει ανάλογα τους ανακριτές, τους μη ανακριτές. Υπάρχει μία διάθεση και ζητούνται εκλογές. Να γίνει εξεταστική επιτροπή και πάμε για εκλογές. Όποτε θέλουν ας γίνουν.

Εν πάση περιπτώσει, εμείς δεν μπορούμε να αποπροσανατολίζουμε το λαό ότι ο χρόνος των εκλογών είναι που θα λύσει τα ζητήματα. Ας γίνουν τώρα, ας γίνουν κανονικά. Δεν είναι εκεί το ζήτημα, τουλάχιστον για εμάς. Εμείς, καλώς ή κακώς –όπως θέλετε πάρτε το– επιλέγουμε τα ζητήματα που βάζουμε μπροστά. Δεν μπορούμε κάθε μέρα να ζαλίζουμε το λαό ότι μία μέρα θέλουμε εκλογές, την άλλη δεν θέλουμε, τη μία θέλουμε ανακριτική, την άλλη θέλουμε το άλλο. Απ' ό,τι κατάλαβα όμως, υπάρχει και μία διάθεση, ιδιαίτερα από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης –νομίζω ότι και της Κυβέρνησης της αρέσει αυτό– να πάμε σε εκλογές, ζυγίζοντας στη ζυγαριά ποιος έκανε περισσότερα σκάνδαλα, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ή η Νέα Δημοκρατία.

Κοιτάξτε, έχουμε και την πείρα του 1989, που τότε για πρώτη φορά πήρε μια τέτοια διάσταση το σκάνδαλο Κοσκωτά, το οποίο τώρα είναι παρωνυχίδα μπροστά σ' αυτά που έχουν γίνει, διότι με γεωμετρική πρόοδο εξελίσσονται τα πράγματα. Έχω την εντύπωση ότι μεγάλο μέρος του λαού, δεν θα παρακολουθήσει αυτήν την ιστορία. Έχει άλλα προβλήματα. Όχι ότι πρέπει να συγκαλυφθούν ή να κρύψουμε τα σκάνδαλα, σε καμιά περίπτωση, αλλά τουλάχιστον σ' ό,τι μας αφορά, θα είναι ένα πολύ

μικρό μέρος και κυρίως σαν ένα απόστημα μιας γενικότερης κατάστασης, σαν ένα σύμπτωμα βαρύ, ασήκωτο, ναι.

Στο κάτω-κάτω σας συμφέρει, τα άλλα κόμματα –εγώ θα το πω καθαρά– να γίνει εναλλαγή κομμάτων και όχι ουσιαστικά αλλαγή και σας συμφέρει να καλλιεργείται η αντίληψη στο λαό ότι εάν πάψουν να υπάρχουν φαινόμενα διαφθοράς, τότε ο λαός θα τρώει με χρυσά κουτάλια.

Μα όλες τις μίζες να μαζέψουμε για να τις βάλουμε στην τράπεζα, για να τις κόψουμε –και πρέπει να τις κόψουμε για άλλους λόγους– ούτε μία κωμόπολη δεν πρόκειται να βελτιώσει τη ζωή της. Άλλωστε οι μίζες ...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Στο κοστολόγιο ενσωματώνονται οι μίζες.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Είναι άλλο πρόβλημα αυτό, είναι το πρόβλημα της διαφθοράς που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Αλλά έτσι καλλιεργείται στον ελληνικό λαό: Να γιατί δεν έχουμε καλές συντάξεις, γιατί υπάρχουν οι μίζες. Να, γιατί δεν έχουμε καλούς μισθούς. Δεν είναι έτσι.

Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι από τα υπερκέρδη τους κρατάνε ένα μέρος οι επιχειρηματίες, γιατί θέλουν να τα αναπαράγουν και δεν μπορούν να τα αναπαράγουν μόνο με τα καλά προϊόντα. Θα τα αναπαράγουν με τη βιομηχανική κατασκοπεία –μέχρι και δολοφονίες κάνουν– με την εξαγορά στελεχών από την άλλη επιχείρηση και με την εξαγορά πολιτικών παραγόντων. Και δολοφονίες οργανώνουν, προκειμένου να γλιτώσουν. Με τη μαφία ή με τους μαφιόζους, με καθέναν απ' αυτούς, υπάρχουν πάρα πολύ ισχυρές διασυνδέσεις. Δεν τα ξέρουμε αυτά;

Δεν θέλουμε, λοιπόν, να κουκουλωθούν αυτά, γιατί μετά θα γίνει μαζικό το φαινόμενο, θα πάει μέσα στο λαό. Όμως, το να καλλιεργούμε την άποψη ότι η ηθική εξυγίανση του πολιτικού συστήματος, θα ανεβάσει το βιοτικό επίπεδο του λαού, αυτό είναι ψέμα. Το πολύ-πολύ να κοπεί αυτό, ο χρηματισμός των πολιτικών και εν πάση περιπτώσει, αντί να τα παίρνει η «SIEMENS», να τα παίρνει μια άλλη εταιρεία. Δεν αλλάζει, όμως, τη γενική γραμμή πλεύσης.

Ωστόσο, τα φαινόμενα του χρηματισμού, της δωροδοκίας, δεν μπορεί να συγχωρούνται σε καμιά περίπτωση, γιατί, εάν θέλετε, θολώνουν τα νερά και καλλιεργούν ένα μαζικό κύμα διαφθοράς, αλλά δεν αλλάζουν το πολιτικό σύστημα.

Παραδείγματος χάρι, εάν κατάλαβα καλά, ακούσαμε εδώ ότι, όταν γίνουν εκλογές και δεν υπάρχει αυτοδύναμη κυβέρνηση, μπορεί ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. να πρέπει να αναλάβει κάποια εντολή για να σχηματιστεί κυβέρνηση. Έτσι κατάλαβα. Μπορεί να έρθουν τα πάνω κάτω. Μπορεί να γίνει και αυτό, να καλέσει το ΣΥ.ΡΙΖ.Α. το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και να πει «αυτά και αυτά, κάνουμε μια κυβέρνηση». Μπορεί να γίνει. Εμάς δεν μας έχει πιάσει κανένας πανικός. Τίποτα δεν αποκλείεται. Γιατί τέτοιες αλλαγές σκυτάλης, χωρίς να αλλάζει η πορεία, δεν είναι ούτε η πρώτη φορά ούτε η δεύτερη φορά που είχαμε.

Εμείς, όμως, βάζουμε το εξής ζήτημα: Θα αλλάξει και η τάξη που βρίσκεται στην εξουσία; Δεν είναι ένα κόμμα απλώς στην εξουσία. Κανένα κόμμα δεν μπορεί να είναι στην εξουσία μόνο του, αλλά αντικειμενικά υπάρχει και μία τάξη. Εμείς προσβλέπουμε σε τέτοια αλλαγή. Έτσι είναι. Να αλλάξει και το κόμμα ή τα κόμματα –γιατί μπορεί να είναι συνεργασία– να αλλάξει όμως και η τάξη που βρίσκεται στην εξουσία. Και εμείς, προς αυτήν την κατεύθυνση έχουμε ενδιαφέρον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρος Αλαβάνος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Νομίζω ότι αυτή η συζήτηση, αναμενόνταν από τους Έλληνες πολίτες μέσα σ' ένα κλίμα οξυμένης, δυσκολιών που περνούν στις περισσότερες ελληνικές οικογένειες, αλλά και σ' ένα κλίμα κρίσης, του πολιτικού κατεστημένου. Θέλω, επομένως, να κάνω κάποιες επισημάνσεις, με βάση τα όσα έχουν συζητηθεί μέχρι τώρα.

Η πρώτη επισήμανση είναι ότι τόσο η Κυβέρνηση της Νέας

Δημοκρατίας όσο και όλο αυτό το σύστημα του δικομματισμού, δεν μπορούν να τροφοδοτήσουν ένα διάλογο, σε ζητήματα, τα οποία απασχολούν πάρα πολύ την κοινωνία και τους πολίτες και στα οποία πρέπει να δώσουμε απαντήσεις. Είναι τέτοια τα πεπραγμένα και οι παρενέργειες του συστήματος, που έρχονται άλλα θέματα, υπαρκτά, όχι ανύπαρκτα, τα οποία συγκαλύπτουν, εμποδίζουν και προκαλούν ασφυξία σε όλα τα ερωτήματα που πρέπει να μπουν.

Για παράδειγμα, για το θέμα της ακρίβειας κανείς δεν θέλει να ακούσει έναν απολογισμό ή κάτι άλλο, αλλά θέλει άμεσα και συγκεκριμένα μέτρα, με τα οποία θα μπορούσε να αμβλυνθεί λίγο το πρόβλημα.

Το θέμα της παιδείας δεν τίθεται μόνο ως θέμα παιδείας, αλλά και ως πτυχή της ακρίβειας. Με ποιο τρόπο θα μπορούσαμε να απαλλάξουμε σήμερα την οικογένεια του εργαζόμενου από το να δίνει το 5%, το 6% ή το 7% του δύσκολου προϋπολογισμού της, του μηνιατικού, στα φροντιστήρια; Γιατί να μη συζητήσουμε την ελεύθερη πρόσβαση στα πανεπιστήμια; Γιατί να μη συζητήσουμε άλλα συστήματα, που χρησιμοποιούν ακόμη και πολλές ευρωπαϊκές χώρες;

Είναι το θέμα των δασών, εάν θέλετε, με την αφόρητη κατάσταση που διαμορφώνεται στις μεγαλουπόλεις, όπως στην Αθήνα, που κι αυτό σε μία στιγμή φοβερής ακρίβειας στο ηλεκτρικό ρεύμα σε αναγκάζει να χρησιμοποιείς τον κλιματισμό, προκειμένου να επιβιώσεις μέσα στο καλοκαίρι.

Δεν μπορούμε να συζητήσουμε ως χώρα τις προοπτικές. Εδώ ακούγεται η εκτίμηση ότι το πετρέλαιο μπορεί να φτάσει τα 200 δολάρια μέχρι το τέλος του χρόνου. Ήδη όντας στα 135 με 140 δολάρια υπάρχουν τεράστιες δυσκολίες. Πώς θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα αυτές τις προκλήσεις; Τίποτα απ' όλα αυτά δεν αντιμετωπίζεται. Όλα αυτά σκιάζονται από τις παρενέργειες και το *savoir vivre* του συστήματος το οποίο, κατά τη γνώμη μας, δεν μπορεί να προσφέρει κάτι θετικό στον τόπο και έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του.

Το δεύτερο: Παρ' όλα αυτά από τη δική μας πλευρά θα γίνει μία προσπάθεια να υπάρξει κάτι παραγωγικό μέσα απ' αυτήν τη συζήτηση. Θα απευθύνω τρία ερωτήματα στον κύριο Πρωθυπουργό ο οποίος βέβαια έχει τη δυνατότητα να μην απαντήσει. Την ξέρουμε αυτήν την τακτική, αλλά δεν είναι μόνο ότι δεν απαντάει στο Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς. Δεν απαντάει ούτε σ' αυτούς που θα ήθελαν να ακούσουν μία απάντησή.

Σας ρώτησα, κύριε Πρωθυπουργέ, τι θα γίνει με την αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος από τη Δ.Ε.Η. από την πρώτη Ιούλη κατά 7% η οποία εξαρτάται από δική σας επιλογή. Νομίζετε ότι σήμερα έχει περιθώρια ο οικογενειακός προϋπολογισμός μεγάλου μέρους της κοινωνίας ώστε να αντεπεξέλθει;

Ερώτηση δεύτερη: Τι θα γίνει με το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει τις υψηλότερες τιμές στα καύσιμα προ φόρων, αποτέλεσμα όλης αυτής της ολιγοπωλιακής κατάστασης και των τεράστιων χονδρεμπορικών περιθωρίων κέρδους στη διακίνηση των καυσίμων; Κύριε Πρωθυπουργέ, τι μέτρα θα πάρετε τα οποία μπορείτε άμεσα να πάρετε, από τη μείωση του χονδρεμπορικού κέρδους μέχρι τον έλεγχο στα δύο διυλιστήρια, προκειμένου να καθλωθούν κάπως οι τιμές του πετρελαίου;

Τρίτον, πολλά νέα ζευγάρια, φοιτητές, συνταξιούχοι, ολόκληρες οικογένειες δεν θα πάνε διακοπές φέτος. Θα δοκιμάσουν την Αθήνα, την Αττική μετά την Πάρνηθα, μετά την Πεντέλη και μετά τις φωτιές του Υμηττού και θα υποστούν αυτό το βασανιστήριο.

Ένας βασικός παράγοντας αποθάρρυνσης είναι οι ναύλοι όπου έχουμε φτάσει σε ακραίες καταστάσεις ασοδασίας. Μπορεί μία εταιρεία –και το κάνουν οι περισσότερες εταιρείες– να έχει ειδικούς ναύλους όταν φύγει ο πολύς κόσμος, του Αγίου Πνεύματος, την Καθαρή Δευτέρα, το Πάσχα, τον Αύγουστο ή στα τέλη Ιούλη που παίρνουν οι περισσότεροι εργαζόμενοι άδεια.

Τι θα κάνετε για τους ναύλους φέτος; Σας το ξαναλέω. Ας κάνουμε λίγο πιο παραγωγική αυτήν τη συζήτηση. Δώστε τρεις απαντήσεις, κύριε Πρωθυπουργέ. Απαντήσεις δεν δώσατε στον απλό κόσμο. «Πάγωμα» και όχι άσκηση αυτού του προαναγγελ-

θέντος 7% αύξησης της Δ.Ε.Η..

Το δεύτερο θέμα, λοιπόν, είναι η παρέμβαση στην παραγωγή και εμπορία πετρελαίου άμεσα γιατί έχουμε τις υψηλότερες προ φόρων τιμές καυσίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το τρίτο θέμα είναι οι ναύλοι.

Σε μεγάλο βαθμό και με άλλο τρόπο γίναμε μία εξεταστική επιτροπή «της πλάκας» εδώ πέρα, κατά τη γνώμη μου, ενώ θα έπρεπε να υπάρχει μία συγκροτημένη εξεταστική επιτροπή. Το θέμα της «SIEMENS» συνδέεται με την ακρίβεια και συνδέεται και με τις γενικές πολιτικές γιατί μέχρι τώρα ασχολούμαστε –και σωστά, είναι πολύ σημαντικό θέμα– με τα λεφτά και τους φακέλους και τα δέματα που έφευγαν από τα ταμεία της «SIEMENS» και δεν λέμε για τα χρήματα που μπαίνουν στα ταμεία της «SIEMENS». Ενώ φεύγουν και πάνε στον κ. Τσουκάτο ή δεν ξέρω σε ποιον άλλο, τα χρήματα αυτά πληρώνονται. Δεν είναι φιλόπωχη αυτή η ενέργεια της «SIEMENS», δεν το κάνει για λόγους φιλανθρωπίας.

Τα χρήματα αυτά, κύριε Αλογοσκούφη, πληρώνονται από τις τιμές που ζητάει η «SIEMENS» για την παροχή των διαφόρων υπηρεσιών της κι αυτό είναι το ελάχιστο, είναι το λιγότερο. Ξέρετε πώς πληρώνονται; Πληρώνονται διότι ο δημόσιος τομέας οδηγείται σε επιλογές τέτοιες οι οποίες εκφράζουν το ενδιαφέρον πολιτικών στελεχών και άλλων να πλουτίσουν, αλλά δεν ανταποκρίνονται στην ανάγκη αποδοτικότητας, μείωσης του κόστους, αποτελεσματικότητας, παραγωγικότητας, εξυγίανσης του δημόσιου τομέα.

Δεν μπορείτε επομένως, δεν μπορεί η Νέα Δημοκρατία να μιλάει για δημόσιο τομέα. Δεν μπορείτε να μιλάτε για δημόσιο τομέα, όταν όλη αυτήν τη δεκαετία που πέρασε –για να περιοριστώ εκεί– ο δημόσιος τομέας ήταν γονατισμένος σε ιδιοτελείς και πελατειακές σχέσεις, τις οποίες αξιοποιούσαν τα κόμματα εξουσίας και των οποίων μία πλευρά βλέπουμε ή μπορεί να δούμε ή τουλάχιστον μπορούμε πια να τη φανταστούμε.

Με αυτήν την έννοια εγώ θέλω να τονίσω ξανά τη σημασία και για την ακρίβεια να υπάρχει ένας αυτοτελής δημόσιος τομέας, απαλλαγμένος από τους φακέλους σε κόμματα ή σε πρόσωπα, ένας δημόσιος τομέας ο οποίος δεν επηρεάζεται από πελατειακές σχέσεις, στον οποίο δεν διορίζονται κατά δεκάδες και εκατοντάδες, όπως έχουμε δει στην Ολυμπιακή Αεροπορία, εργαζόμενοι που προέρχονται από τη Βοιωτία ή από οποιοδήποτε άλλο νομό της χώρας, ένα δημόσιο τομέα ο οποίος κάνει αγορά και προμήθεια εξοπλισμών και υλικού, είτε είναι αεροπλάνα είτε τιδήποτε άλλο, με βάση το κόστος και την τεχνολογία, όχι με βάση τις δοσοληψίες και τους μεσάζοντες. Επομένως, μ' αυτόν τον τρόπο πρέπει να δούμε και τα θέματα τα οποία εγείρονται.

Τέταρτον. Εξ όνυχος τον λέοντα, διότι είναι σε δοκιμασία το πολιτικό σύστημα. Μπορεί να μην είναι το μεγαλύτερο θέμα αυτό, αλλά θέλω να πω ότι εμείς ως Συνασπισμός, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, ζητάμε από τις άλλες Κοινοβουλευτικές Ομάδες να ανακληθεί η απόφαση που λήφθηκε σε σχέση με το θέμα της μονιμοποίησης των μετακλητών υπαλλήλων έξω από τις διαδικασίες του Α.Σ.Ε.Π..

Και τέλος, θέλω να έρθω στο πέμπτο σημείο, το οποίο ίσως θέλει μερικές διευκρινίσεις. Εμείς πιστεύουμε ότι αυτό που έγινε το 1958 στην Ελλάδα...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Εμείς το καταψήφισαμε αυτό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Ναι, εντάξει, εννοείται για εσάς είναι αυτονόητο. Προς Θεού, το έχω υπ' όψιν μου αυτό.

Θα ήθελα να αναφερθώ στο τελευταίο θέμα. Εμείς πιστεύουμε βαθιά ότι δεν πρέπει να παρθούν μέτρα σε όλα τα ζητήματα τα επείγοντα στη χώρα μας, αλλά τελικά το γεγονός ότι το ποτήρι ξεχειλίζει παντού, ότι έχουμε ένα σύστημα το οποίο δεν λειτουργεί, το οποίο οδηγεί την Ελλάδα συνεχώς σε παθολογικές καταστάσεις, το οποίο έχει δημιουργήσει ένα τοξικό κλίμα, μας βάζει την υποχρέωση, η οποία συνειδητοποιείται από τους πολίτες, να πάμε προς μια μεγάλη αλλαγή. Δεν είναι –το είπα-

πρώτη φορά κι αυτό που πέτυχε η Αριστερά το 1958 να αναδειχθεί αξιωματική αντιπολίτευση και αντιμετωπίστηκε μετά με εκλογές βίας και νοθείας και πιέσεις και εκτροπές, που φτάσαμε ως τη μεγάλη εκτροπή, δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν μπορεί να γίνει σήμερα, ότι η Αριστερά έχει κλείσει πια τον κύκλο της. Ίσα-ίσα. Τα δεδομένα που παίρνουμε από χώρες, όπως είναι η Γερμανία, η Δανία, η Ολλανδία, είναι ότι, όταν ακολουθεί έναν αυτόνομο δρόμο, όταν δεν περιορίζεται μόνο στις κομματικές αλλαγές και συμφωνών σ' αυτό, αλλά θέλει μια άλλη διάταξη απέναντι στις κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις οι οποίες έχουν το πάνω χέρι σε μία χώρα, νομίζω ότι έχει πάρα πολλές δυνατότητες και γι' αυτό μπορεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη του λαού.

Δεν μπορούμε εμείς να συμφωνήσουμε να αποδεχθούμε το σημερινό σύστημα, κυρία Παπαρήγα. Δεν μπορούμε. Δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι το σημαντικό είναι να πάρουμε 1%, 2%, 3% παραπάνω και να έχουμε ένα μεγαλύτερο κομμάτι στην αυλή που μας δίνει το σύστημα για να παίζουμε. Πιστεύουμε σ' αυτό που έχει γίνει σ' άλλες περιόδους. Κάποτε ο χάρτης της Λατινικής Αμερικής ήταν όλος αντιδραστικά καθεστώτα. Σήμερα είναι αλλιώς ο χάρτης της Λατινικής Αμερικής. Υπάρχει η Βενεζουέλα, υπάρχει η Βολιβία, υπάρχει ο Ισημερινός, υπάρχουν άλλα, τηρουμένων των αναλογιών, γιατί δεν είναι ίδιο. Μέσα σε μία παγκόσμια κρίση που πρέπει να αμφισβητηθούν επιλογές σε επίπεδο διεθνές, σε επίπεδο ευρωπαϊκό και σε επίπεδο εθνικό, νομίζω ότι η Αριστερά πρέπει να σηκώσει το γάντι, να δεχθεί την πρόκληση, όσο δύσκολη και αν είναι, και νομίζω ότι η εμπιστοσύνη που της δείχνει το πιο δυναμικό κομμάτι του λαού που είναι η νεολαία, είναι αυτό το κομμάτι που έχει το μέλλον μπροστά της, είναι ένα σημείο αισιοδοξίας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Νεράντζης): Ευχαριστώ και εγώ.

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Και, όμως, κύριε Πρωθυπουργέ, όσο και να αρνείστε τις εκλογές, πάτε για εκλογές. Όταν ο αξιότιμος κύριος Υπουργός Επικρατείας στο νομοσχέδιο για την Αστυνομία φέρνει τροποποίηση για τις εταιρείες δημοσκοπήσεων να μπορούν να δημοσκοπούν μέχρι και την Παρασκευή πριν τις εκλογές, κάτι σημαίνει αυτό. Σημαίνει ότι θέλετε να έχετε συνοδούς αυτούς οι οποίοι σας στηρίζουν. Και σας στηρίζουν, γιατί είναι πολλά τα λεφτά, κύριε Πρωθυπουργέ.

Εγώ έχω ζητήσει -και δεν μου έχει απαντήσει κανείς- να μου απαντήσουν πόσα χρήματα σκορπούσε ο δημόσιος τομέας σε δημοσκοπήσεις μέχρι το 2004 και πόσα χαλάει σήμερα. Ξέρετε ποια πρέπει να είναι η διαφορά; Δεκαπέντε φορές επάνω. Πολλές οι παραγγελίες σε εταιρείες δημοσκοπήσεων. Άνθρωποι είναι και αυτοί και όπως η κάθε επιχείρηση τον καλό πελάτη, τον προσέχουν.

Έτσι, λοιπόν, τώρα τους δίνετε ένα πριμ. Πηγαίνουν κι άλλες δεκαπέντε μέρες οι δημοσκοπήσεις κι, από κει και πέρα, θα δούμε τι θα κάνουμε. Ότι και να κάνετε, όσα και να φτιάξετε, ό,τι και να πράξετε 42% δεν πιάνετε. Κοιτάξτε μπας και πιάσετε το 39,5%, γιατί κι αυτό δεν θα το πιάσετε, οπότε θα έχουμε νέες συστοιχίες μέσα στη Βουλή. Ελπίζω όχι αυτήν την οποία ευαγγελίζεται ο αξιότιμος Πρόεδρος του Συνασπισμού, αλλά άλλες καλύτερες οι οποίες θα μπορέσουν να βελτιώσουν το έργο αυτής της Κυβέρνησης, η οποία έχει μεν διάθεση, αλλά δεν τα κατάφερε στα πρακτικά.

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρωθυπουργέ, όπως σας είπα, εγώ θέλω να βοηθήσω τη σκέψη σας. Θέλετε να προχωρήσετε και να βοηθήσετε τον ελληνικό λαό. Εγώ σας δίνω μια καλή ευκαιρία. Τόσα χρόνια υπάρχει ένα χαράτσι, «το χαράτσι Μελίνα Μερκούρη», όπως το λέγαμε, από την αντίσταση της μεγάλης αυτής ηθολογίας που μας λείπει και από τη ζωή μας αλλά και από το Κοινοβούλιο, που είπε «Θα πληρώνω ρεύμα χωρίς ΕΡΤ».

Είπε, λοιπόν, χθες σε επίκαιρη ερώτηση ο κ. Ρουσόπουλος

ότι έχουν υπερτετραπλασιαστεί τα έσοδα της κρατικής τηλεόρασης. Άρα, έχετε αρκετά λεφτά και δεν χρειάζεστε αυτό το χαράτσι. Εάν αφαιρέσετε από τους λογαριασμούς της Δ.Ε.Η. τα χρήματα που παίρνει για την ΕΡΤ, ο ελληνικός λαός θα έχει μια αναπνοή 50 ευρώ με 60 ευρώ για το κάθε νοικοκυριό. Δεν τα χρειάζεστε αυτά τα λεφτά. Αφήστε που σκοντάφτει στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, ακριβώς όπως η «AEGEAN» πέτυχε με την Ολυμπιακή, επειδή χρηματοδοτείται από το κράτος. Δεν μπορεί να χρηματοδοτείται φορέας του δημοσίου και να ανταγωνίζεται με κρατικά λεφτά τις άλλες εταιρείες ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Εάν θέλετε, λοιπόν, αύριο το πρωί αποφασίστε και αφαιρέστε αυτό το χαράτσι από τον ελληνικό λαό.

Λέτε για χρηστή οικονομία. Εγώ χθες είπα στη Βουλή στον κύριο Υπουργό ότι 1,2 εκατομμύριο ευρώ, 410 εκατομμύρια δραχμές, δηλαδή, δεκαπέντε διαιρέσματα σε μια εργατική πολυκατοικία, τα δώσαμε για τα σήματα της ΕΡΤ. Αυτά είναι τρελά πράγματα, κύριε Πρωθυπουργέ. Ακούει ο άλλος που μένει στο ενοίκιο, ακούει ο άλλος που δεν έχει να αγοράσει ένα κιλό ντομάτες να πετάτε τόσα λεφτά από το παράθυρο. Μπορούσε να γίνει δωρεάν. Να μη δώσει ούτε μία δραχμή.

Το είπα χθες και το επαναλαμβάνω. Εάν αύριο το πρωί η ΕΡΤ, κύριε Πρωθυπουργέ -ξέρω πολύ καλά το επάγγελμά μου- πει ότι εγώ θέλω δωρεάν σήματα, με τη δέσμευση για πέντε χρόνια να παίζω στους τίτλους των εκπομπών το σήμα που έφτιαξε η εταιρεία τάδε, θα πάνε σαράντα εταιρείες, όχι μία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Θα πληρώσουν κι από πάνω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Αλλά θέλετε να πληρώνετε 1,2 εκατομμύριο ευρώ. Τι θέλετε να πω εγώ στον ελληνικό λαό; Ότι κόστισε 1,2 εκατομμύριο ευρώ; Δεν είναι τόσο κάφρος ο ελληνικός λαός. Καταλαβαίνει. Τι είναι; Εν πάση περιπτώσει υπάρχουν και δημοσιογράφοι που αγανακτούν, μεταξύ αυτών και ο κ. Μπουκάλας, ο οποίος στηρίζει το έργο της Κυβερνήσεώς σας στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» και ο οποίος εξανέστη.

Προσπάθησε να μας πείσει χθες ο κύριος Υπουργός ότι είναι μια καλή τιμή το 1,2 εκατομμύριο ευρώ, τα 410 εκατομμύρια δραχμές. Καταλαβαίνετε για τι λεφτά μιλάμε; Μιλάμε για 410 εκατομμύρια δραχμές για το σήμα NET, ΕΡΤ, ΕΤ3 -έλεος επιτέλους!- σε μια οικονομία η οποία βρίσκεται σ' αυτό το ναδίρ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Και δεν βλέπεται κιόλας!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Έχω μια σειρά από τιμές, κύριε Πρωθυπουργέ, για την ακρίβεια. Τις πήρα πριν από μία ώρα, γιατί μπήκα στο internet. Θα έλεγα να βάλετε ένα συνεργάτη σας να μπαίνει κάθε τόσο, το χειρίζεται καλά ο Ανδριανός, για να δείτε πράγματα συγκεκριμένα.

Pizza Hut. Η ίδια πίτσα στην Αθήνα κάνει 11 ευρώ, στο Βερολίνο 6,4 ευρώ. Ο ίδιος καφές στην Αθήνα κάνει 4,5 ευρώ, στο Βερολίνο κάνει 3,2 ευρώ. Το ίδιο παγωτό κάνει 7,5 ευρώ στην Αθήνα, στο Βερολίνο κάνει 3 ευρώ. Η ίδια μάρκα τζιν, τα LEVI'S, εδώ κάνουν 135 ευρώ, εκεί κάνουν 89 ευρώ.

LIDL -το ίδιο κατάστημα- ψωμί ολικής αλέσεως, 0,99 σε εμάς, 0,65 εκεί. Σοκολάτα φουντούκι 0,99 εδώ, 0,55 εκεί. ΠΡΑΚΤΙΚΕΡ ποδήλατα δεκαοκτώ ταχυτήτων -η ίδια μάρκα- 199 στην Αθήνα, 155 στο Βερολίνο. Να πάει ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να πάρει από το Βερολίνο, δεν τον συμφέρει από εδώ καινούργιο ποδήλατο, είναι πολύ πιο ακριβό.

(Θόρυβος - γέλωτες στην Αίθουσα)

IKEA διπλό κρεβάτι χωρίς στρώμα. Εδώ 119, στο Βερολίνο 89,90. Μαχαιροπήρουνα δεκαέξι τεμάχια 3,50 εδώ, 1,99 στο Βερολίνο. Εκεί να πάει η Κυβέρνησή σας να έχει μαχαιροπήρουνα, για να μπορεί να απολαμβάνει τα γεύματα τύπου «SIEMENS».

Έχουμε, λοιπόν, κύριε Πρωθυπουργέ, μια μεγάλη διαφορά με την Ευρώπη. Αφήστε τα εισαγόμενα. Εδώ τα ενοίκια είναι πιο φθηνά από ότι είναι στην Γερμανία, οι μισθοί είναι μικρότεροι από ό,τι είναι στη Γερμανία, το ρεύμα είναι περίπου στα ίδια. Επομένως, γιατί πουλάνε δύο φορές επάνω; Μπορείτε να τους ελέγξετε. Απόφαση δεν έχετε να τους ελέγξετε. Απλά πράγματα. Θα τους καλέσετε μια ημέρα στο γραφείο και θα τους πείτε:

Θα πουλάτε, όσο και η Γερμανία. Εάν δεν πουλήσετε, όσο και η Γερμανία και η Γαλλία, τα ίδια προϊόντα, τα ίδια μαγαζιά από αύριο το πρωί θα έχετε καθημερινό επισκεπτήριο της Σ.Δ.Ο.Ε.. Δεν το κάνετε και αφήνετε το λαό και δυσκολεύεται για τα ίδια προϊόντα. Συμφέρει το Σαββατοκύριακο τη γειτονιά, να πάει στη Γερμανία να ψωνίσει στο σούπερ μάρκετ και να γυρίσει. Τέτοιες είναι οι διαφορές. Επιτέλους! Μπορούμε να προστατεύσουμε;

Και εάν θέλετε να γυρίσει η οικονομία, γιατί σας ακούω να λέτε γυρίζει, μπορείτε. Χαμηλώστε τη φορολογία, για να αυξήσετε την παραγωγή. Τα μαρούλια έχουν πέντε φορές περισσότερο στις 09.00' το πρωί απ' ό,τι στις 14.00' το μεσημέρι. Γιατί φθηναίνουν το μεσημέρι; Γιατί δεν υπάρχει ζήτηση και περισσεύουν τα μαρούλια και τα φθηναίνουν, για να τα πάρει ο κόσμος. Πρέπει να αυξηθεί, λοιπόν, η παραγωγή, για να μην έρχεται η κατανάλωση και ανεβάζει τις τιμές. Είναι απλά τα πράγματα.

Θέλετε να έχετε αύξηση, κύριε Υπουργέ δεν είναι εδώ ο κύριος Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, κύριε Πρωθυπουργέ σε εσάς αύξηση 50% στο Α.Ε.Π.; Ανοίξτε τα εβδομήντα επαγγέλματα. Οι υπολογισμοί των ειδικών λένε ότι θα έχουμε αύξηση 1,6 στο Α.Ε.Π.. Ανοίξτε τα, γιατί φοβάστε; Μιλάτε για μεταρρυθμίσεις. Ποιες μεταρρυθμίσεις; Μία ώρα παραπάνω το ωράριο εργασίας; Ανοίξτε τα επαγγέλματα να δείτε πως θα πέσουν οι τιμές.

Πρέπει να σας πω ότι η κατάσταση είναι χειρότερη απ' όσο περιγράφεται στην Αίθουσα. Να πω ότι έχουμε διπλάσιες κατασχέσεις πλειστηριασμού; Έχω μια σειρά στοιχείων εδώ, τα οποία είναι αμείλικτα. Έρχομαι, λοιπόν, στο θέμα της «SIEMENS» πάλι, κύριε Πρωθυπουργέ, για να σας πω μερικά πράγματα. Εσείς πιστεύετε ότι η δικαιοσύνη θα κάνει τη δουλειά της. Εγώ σας λέω ότι μπορεί να την κάνει τη δουλειά της, αλλά τότε θα την κάνει τη δουλειά της; Όταν η κ. Τσακάλου θα έχει δασκαλευτεί τι να πει; Η κ. Κατερίνα Τσακάλου, είναι η γραμματέας του Χριστοφοράκου, η οποία «ξερνάει» σε κατ' ιδίαν συζητήσεις. Να τη φωνάξει τώρα, όχι ύστερα από ένα χρόνο, που θα έχει δασκαλευτεί, όπως δασκαλεύτηκε ο Ζαχόπουλος από τον κ. Λυκουρτζό. Αύριο το πρωί, να μας πει η κ. Τσακάλου ποιοι Υπουργοί έμπαιναν μέσα. Τον Χριστοφοράκο τον ξέρουν πάρα πολύ καλά οι Υπουργοί σας, κύριε Πρωθυπουργέ. Πάρα πολύ καλά. Τόσο τον κ. Χριστοφοράκο όσο και τον κ. Τυρογαλά, ο οποίος για εμένα είναι αχυράνθρωπος άλλης μεγάλης πολιτικής προσωπικότητας. Και τον ξέρουν πάρα πολύ καλά, γιατί δύο τουλάχιστον Υπουργοί σας παίζουν τένις μαζί του. Να σας πουν, λοιπόν, πώς συμπεριφέρεται στα σερβίς, για να ξέρουμε δηλαδή ποια είναι τα αντανάκλαστικά του κ. Χριστοφοράκου, για τον οποίο εγώ κάνω μια σύσταση. Εγώ εάν ήμουν στη θέση σας, θα φρόντιζα πολύ για την υγεία του κ. Χριστοφοράκου. Θα αύξανα την ασφάλειά του, γιατί δεν ξέρω, τα απρόβλεπτα και απρόσμενα καμμία φορά, δημιουργούν τεράστιες δυσμενείς συνθήκες. Γιατί εάν μιλήσει ο Χριστοφοράκος, έχω την αίσθηση ότι το πολιτικό σύστημα της Ελλάδας, θα έχει την τύχη που είχε επί Ντι Πιέτρο στην Ιταλία. Και αμύνονται κάποιοι. Αυτό το οποίο λέω, το ξέρουν όλοι οι Βουλευτές στην Αίθουσα και το ξέρετε και εσείς, κύριε Πρωθυπουργέ. Κάποιοι από εδώ ευχόμαστε να γίνει αυτό, ενώ κάποιοι άλλοι προσπαθούμε να το αποκρούσουμε αυτό. Και θέλουν να το αποκρούσουν τα κόμματα του κατεστημένου που έχουν συνηθίσει στην εύκολη αλλαγή της εξουσίας και θέλουμε την αλλαγή εμείς, οι οποίοι δεν συμμετείχαμε ποτέ σε κανένα παιχνίδι με τη «SIEMENS».

Επειδή δεν πρέπει να έχουμε επιλεκτική μνήμη όλοι και επειδή έχω την αίσθηση ότι ο ελληνικός λαός πρέπει όλα να τα μαθαίνει, εγώ θέλω να θυμίσω τι έγινε το Γενάρη του 1990. Γίνε-ται τότε μια ιστορία, πάλι με τη «SIEMENS» πρωταγωνιστή, έρχονται όλοι οι συνδικαλιστές -και μάλιστα η πλειοψηφία ήταν εις το Π.Α.Σ.Ο.Κ. και στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας- και λένε: «Όχι, δεν πρέπει να πάρουμε τα τηλεφωνικά κέντρα της «SIEMENS»...»

Το ενθυμείσθε αυτό; Έρχεται ο αρμόδιος Υπουργός της Οικουμενικής Κυβέρνησης επί Ζολώτα, ο κ. Κεφαλογιάννης και λέει «Όχι, είναι σκάνδαλο. Δεν τα παίρνω». Το ίδιο βράδυ

συνέρχονται οι τρεις πολιτικοί Αρχηγοί, οι οποίοι ήταν από πίσω, ο κ. Μητσοτάκης, ο αείμνηστος Παπανδρέου και ο αείμνηστος Φλωράκης και καταπατούν, κονιορτοποιούν την απόφαση του Υπουργού και δίνουν οδηγίες στον τότε διοικητή του Ο.Τ.Ε. να πάρει αυτά τα τηλεφωνικά κέντρα.

Πώς έγινε τότε αυτό; Πώς συνέβη τότε και πήγαν τελικά τα τηλεφωνικά κέντρα στη «SIEMENS», παρ' ό,τι ο αρμόδιος Υπουργός είπε όχι; Υπήρχε, λοιπόν, η «SIEMENS» ως χειραγωγός του πολιτικού συστήματος. Υπήρχε η «SIEMENS» ως πρωταγωνίστρια τότε των εξελίξεων, τουλάχιστον στο χώρο του Ο.Τ.Ε. και την αφήσαμε να μεγαλώσει, να μεγαλώσει τα σχέδιά της, να μεγαλώσει το λαδοτύρι της.

Καιρός είναι, λοιπόν, σήμερα η «SIEMENS» να πάψει να έχει τον κυρίαρχο ρόλο στον πολιτικό κόσμο. Είναι υποχρέωση όλων να στηρίξουμε την απόλυτη διαφάνεια και απόλυτη διαφάνεια δεν θα έρθει με εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή. Θα έρθει μόνο με προανακριτική επιτροπή. Δεν μπορώ να καταλάβω, γιατί κάποιοι επιμένουν σε εξεταστική, αφού έχουμε ζηήσει στο παρελθόν την εξέλιξη όλων των εξεταστικών. Προανακριτική, λοιπόν, για να υπάρχει επαναλαμβανώ ο ισχυρός μανδύας της εισαγγελικής ισχύος...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Το ένα δεν αποκλείει το άλλο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος): Και τα δύο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Εκεί θα μπορέσουμε να φθάσουμε. Αν θέλουμε, λοιπόν, την αλήθεια, να φτάσουμε στην αλήθεια μέσα από τη Βουλή.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ**)

Κλείνω με το εξής, κύριε Πρωθυπουργέ. Είναι ζοφερό το κλίμα και από την κατάσταση της ακρίβειας. Οι πολίτες δεν ζουν καλά, όπως βεβαίως και απ' αυτό που συμβαίνει με τη «SIEMENS». Αν δεν κάνουμε τίποτε άλλο, ας πάμε με σηκωμένους ώμους στη γιορτή της δημοκρατίας σε είκοσι πέντε ημέρες. Τουλάχιστον, να πάμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να καθίσουμε οι πέντε Αρχηγοί και να μιλήσουμε. Είναι πρόταση του αξιοτίμου Προέδρου του Π.Α.Σ.Ο.Κ..

Τι μας ενοχλεί να πάμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να κάτσουμε απέναντί του και να συζητήσουμε αυτά τα προβλήματα, της σήψης και της αγωνίας του ελληνικού λαού; Γιατί το αρνείστε; Πότε έβλαψε ο διάλογος και μάλιστα των πολιτικών Αρχηγών; Θα ωφελήσει τον τόπο.

Να σας πω και κάτι; Θα είναι και μια βαλβίδα στον ελληνικό λαό, που θα πει «επιτέλους δεν είναι μόνο να τσακώνονται και να απαξιώνουν ο ένας τον άλλον. Μπορούν να καθίσουν σαν μεγάλοι άνθρωποι και να συζητήσουν τα προβλήματα του ελληνικού λαού». Τα προβλήματα του ελληνικού λαού τα πολλαπλασίασε η Κυβέρνησή σας και δεν τα ελάττωσε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ορίστε, κυρία Παπαρήγα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Θα είμαι πάρα πολύ σύντομη.

Κατανόω ότι ο κ. Καρατσαφέρης εκτελεί διατεταγμένη υπηρεσία. Για πέμπτη, έκτη ή δέκατη φορά πετάει λάσπη, λέγοντας για το 1990 κ.λπ.. Δεν θα πω λεπτομέρειες, υπάρχουν στα Πρακτικά.

Αυτά που λέει δεν έχουν καμμία σχέση με την πραγματικότητα, ούτε μ' αυτό που είπε η Ομοσπονδία των Εργαζομένων στον Ο.Τ.Ε. ούτε για το πώς αποφασίστηκε η όλη ιστορία, που ήταν προγραμματικές συμφωνίες κ.λπ.. Πετάει λάσπη όντας σε διατεταγμένη υπηρεσία! Αυτό θέλω να πω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθό - δοξου Συναγερμού): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Μόνο για ένα λεπτό,

κύριε Πρόεδρε. Ήταν δικαιολογημένη η αντίδραση της κ. Παπαρήγα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Είναι θέμα εντιμότητας...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού): Θέλω να απαντήσω στην κ. Παπαρήγα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Όχι, να μην απαντήσετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού): Πρέπει να ομολογήσω...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Δεν αξίζει απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Σας παρακαλώ, όχι διάλογο μεταξύ σας.

Μισό λεπτό, κύριε Καρατζαφέρη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ (Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού): Πρέπει να ομολογήσω, μετά από την πίεση της αξιότιμου Γραμματέως του Κομμουνιστικού Κόμματος, ότι πράγματι είμαι σε διατεταγμένη υπηρεσία. Κάθε βράδυ έρχεται στον ύπνο μου ο Στάλιν και μου λέει τι να κάνω!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Ο Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάποια σύντομα σχόλια για κάποια πράγματα που ακούστηκαν.

Ισχυρίζεται ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι η διαφθορά υπάρχει εξαιτίας του τρόπου που κυβερνά η Νέα Δημοκρατία. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κανένας δεν έχει ισχυριστεί ποτέ ότι εξαρθρώθηκε πλήρως η διαφθορά. Όμως, τα ζητήματα που συζητούνται σήμερα πού παραπέμπουν; Το Χρηματιστήριο, το Κτηματολόγιο, οι καταδίκες για ατασθαλίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι μίζες στα εξοπλιστικά είναι σημερινά φαινόμενα;

Τώρα ανακαλύψατε τη διαφθορά; Πότε γιγαντώθηκε; Ποιος την εξέθρεψε; Και, κυρίως, ποιος καλλιέργησε -χρόνια ολόκληρα, επί δεκαετίες- την αντίληψη ότι η διαφθορά δεν είναι έγκλημα!

Θυμάστε τι τόνιζα σε επιστολή μου στον τότε -βέβαια- Πρωθυπουργό, για τη διαφθορά και τη διαπλοκή; Θυμάστε τη δική του, υβριστική σχεδόν, απάντηση; Θυμάστε τι λέγατε κι εσείς ο ίδιος ακόμα, ως κορυφαίος υπουργός εκείνων των κυβερνήσεων, σε συνεντεύξεις σας για τη διαφθορά και τη διαπλοκή στην Κυβέρνηση που μετείχατε; Αντί λοιπόν να πετάτε, εύκολα και αβασάνιστα, «πυροτεχνήματα», κοιτάξτε στην αυλή σας: εκεί θα τα βρείτε, εκεί είναι και το δικό σας πρόβλημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το είπα και το επαναλαμβάνω: Και η δικαστική έρευνα θα συνεχιστεί και η Εξεταστική θα συγκροτηθεί κι η αλήθεια -η απόλυτη αλήθεια- θα λάμψει. Οι υπόλογοι θα βρεθούν και θα λογοδοτήσουν, όποιοι κι αν είναι, όπου κι αν βρίσκονται και το υπογραμμίζω αυτό!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Δεν μπορεί όμως να διασπείρονται φημολογίες, δεν μπορεί να κατασκευάζονται ψευδολογίες, δεν μπορεί να διαχέονται ευθύνες επί δικαίους και αδίκους, ούτε βέβαια να γίνονται φθηνές απόπειρες συμψηφισμών. Αυτό δεν μπορεί να γίνεται από κανέναν, είτε το επιχειρεί στο παρασκήνιο είτε, πολύ περισσότερο, στην Αίθουσα της Βουλής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη βούληση αλλά και την απόδειξη να συγκρουστούμε με τα κάθε είδους συμφέροντα την έχουμε δείξει στην πράξη. Δεν ανεχθήκαμε και δεν ανεχόμαστε καμιά παρανομία. Δεν ανεχθήκαμε και δεν θα ανεχθούμε τη διαφθορά, όπου και αν υπάρχει. Η σύγκρουσή μας δεν είναι λόγος κενός περιεχομένου. Είναι με δική μας βούληση -πολιτική βούληση- που πλέον κάθε υπόθεση, όποιοι κι αν αφορά, δημοσιοποιείται και παίρνει το δρόμο για τη Δικαιοσύνη.

Με καλή προαίρεση προς τον Αρχηγό του ΠΑΣΟΚ, θα πω το εξής: Δεν μας εξηγήσατε πώς εννοείτε τον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων. Εμείς, από το 2006 κιόλας, στις προτάσεις μας για τη Συνταγματική Αναθεώρηση ξεκάθαρα προτείναμε, μεταξύ άλλων, να γίνεται ο έλεγχος των οικονομικών των κομμάτων, αλλά και των δαπανών των υποψηφίων βουλευτών, από το Συνταγματικό Δικαστήριο, που κι αυτό περιλαμβανόταν στην πρότασή μας. Πριν από λίγες μέρες καταψηφίσατε την πρόταση, ενώ είχατε την ευκαιρία να κάνετε πράξη αυτό που σήμερα έρχεστε να προτείνετε, δηλαδή τον έλεγχο από Ανεξάρτητη Αρχή.

Η πραγματική σας πρόθεση, όμως, φοβούμαι ότι καταγράφεται με τον καλύτερο τρόπο στη σελίδα 57 του βιβλίου που εξέδωσε η Βουλή, το Σεπτέμβριο του 2006, για την Αναθεώρηση. Το βιβλίο περιλαμβάνει τις προτάσεις των δύο μεγάλων κομμάτων για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Στο επίμαχο θέμα -μιλώ για τα οικονομικά των κομμάτων και, παρακαλώ, προμηθευτείτε το, να δείτε όλοι τη συγκεκριμένη έκδοση- βλέπετε όλοι την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Είναι εδώ, στη σελίδα 57. Στη διπλανή στήλη, η πρόταση του ΠΑΣΟΚ είναι απλώς μία λευκή σελίδα: καμία απολύτως πρόταση για τη διαφάνεια των οικονομικών των κομμάτων, τίποτα απολύτως!

Σήμερα, που, προφανώς, αναλογίζεστε το «στερνό μου γνώση», εμφανίζεστε να θέλετε κάτι. Ε, λοιπόν, παρά τις παλινοδίες σας, παρά την αμηχανία σας, λέω και πάλι: Ελάτε όλοι μαζί, συγκροτημένα, σε μια διακομματική κοινοβουλευτική επιτροπή, να γίνει επιτέλους αλλαγή στα θέματα αυτά, να επιτύχουμε τη μεταρρύθμιση που χρειάζεται -με πράξεις ενίσχυσης της διαφάνειας στα οικονομικά των κομμάτων, και όχι με μεγάλα λόγια. Αν θέλετε, ελάτε μαζί να γεμίσουμε τη λευκή αυτή σελίδα!

(Ορθοί οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση, η οποία διεξήχθη σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεωργίου Παπανδρέου, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα την αποτελεσματική αντιμετώπιση της ακρίβειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές Αποδήμου Ελληνισμού, Έρευνας και Τεχνολογίας, Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Περιφερειών και Προστασίας του Περιβάλλοντος καταθέτουν τις εκθέσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 43Α, παράγραφος 6 του Κανονισμού της Βουλής.

(Οι προαναφερθείσες εκθέσεις καταχωρίζονται στα Πρακτικά και έχουν ως εξής:

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Α' Τακτική Σύνοδο της ΙΒ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 9822/6761/15.10.2007 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 30 μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Ιωάννη Γιαννέλλη-Θεοδοσιάδη, Σταύρο Δαϊλάκη, Θεόδωρο Καρασόγλου, Γεώργιο Καρασμάνη, Αντώνιο Καρπούζα, Γεώργιο Κασαπίδη, Θεόφιλο Λεονταρίδη, Βασίλειο Μιχαλολιάκο, Νικόλαο Παναγιωτόπουλο, Μιχαήλ Παπαδόπου-

λο, Αδάμ Ρεγκούζα, Παναγιώτη Σκανδαλάκη, Νικόλαο Τσιαρτσιώνη, Αθηναίο Φλωρίνη, Παρθένα Φουντουκίδου - Θεοδωρίδου, Ηλία Φωτιάδη, Χρήστο Αηδόνη, Αλέξανδρο Αθανασιάδη, Βασίλειο Γερανόδη, Ευδοξία - Εύα Καϊλή, Μάρκο Μπόλαρη, Γρηγόριο Νιώτη, Αικατερίνη Περλεπέ - Σηφουνάκη, Ιωάννη Ραγκούση, Παναγιώτη Σγουρίδη, Ιωάννη Σκουλά, Νικόλαο Γκατζή, Δήμο Κουμπούρη, Αναστάσιο Κουράκη και Σπυρίδωνα - Αδώνιδα Γεωργιάδη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 17 Οκτωβρίου 2007, ο κ. Νικόλαος Τσιαρτσιώνης. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Γρηγόριος Νιώτης, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Νικόλαος Γκατζής και του Γραμματέως ο κ. Αναστάσιος Κουράκης.

Οι Βουλευτές, κ.κ. Αθηναίος Φλωρίνης, Δήμος Κουμπούρης και Σπυρίδων-Αδωνας Γεωργιάδης, που περιλαμβάνονταν στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκαν από τους Βουλευτές κ.κ. Σταύρο Κελέση, Αντώνιο Σκυλάκο και Κυριάκο Βελόπουλο αντίστοιχα, σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. 10206/7050, από 22 Οκτωβρίου 2007, 5388/3769, από 27 Μαΐου 2008 και 6144/4287, από 13 Ιουνίου 2008, αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι:

«η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων και των δεσμών της Εθνικής Αντιπροσωπείας και του Ελληνικού Λαού με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός των δράσεων της Βουλής των Ελλήνων και του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των Αποδήμων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικής καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων».

Η δράση της Επιτροπής αποσκοπεί στην ανάδειξη του ενδιαφέροντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου για τον Οικουμενικό Ελληνισμό, ενώ προτεραιότητά της αποτελούν τα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ζητήματα, τα θέματα επικοινωνίας και η προβολή των ελληνικών θέσεων στο Εξωτερικό.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 19 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 40 ωρών, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υφυπουργοί, Ειδικοί και Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, δημόσιοι λειτουργοί, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές και εκπρόσωποι Φορέων, Οργανώσεων και Ιδρυμάτων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Εκλογή Προεδρείου

2. Συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

3. Συνεδρίαση της 30ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Το Σύστημα Τηλεκπαίδευσης της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στην υπηρεσία του Αποδήμου Ελληνισμού.

Τα Μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, κ. Κωνσταντίνος Τσαμαδιάς, Επίκουρος Καθηγητής του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

4. Συνεδρίαση της 13ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ανταλλαγή απόψεων, σχετικά με το προσχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, κατά τις γενικές βουλευτικές εκλογές από τους Έλληνες εκλογείς, που κατοικούν στο Εξωτερικό».

5. Συνεδρίαση της 21ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκπαίδευση των Αποδήμων Ελλήνων.

6. Συνεδρίαση της 5ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκπαίδευση των Αποδήμων Ελλήνων.

Τα Μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Ειδικός Γραμματέας Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Άγγελος Συρίγος.

7. Συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, από το Προεδρείο του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

8. Συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Ακαδημαϊκό, κ. Παναγιώτη Λιγομενίδη, Καθηγητή Πανεπιστημίου, Πρόεδρο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας και τον κ. Ιωάννη Καζάζη, Καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αναπληρωτή Πρόεδρο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

β) Ενημέρωση από τον Α' Αντιπρόεδρο της Βουλής, κ. Γεώργιο Σούρλα, υπεύθυνο για τα θέματα της Παγκόσμιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης Ελληνισμού (ΠΑ.Δ.Ε.Ε.), τον Πρόεδρο της ΠΑ.Δ.Ε.Ε. κ. Δημήτριο Γιάνναρο και τον κ. Αναστάσιο Τάμη, Πρόεδρο Ε.Κ.Ε.Μ.Ε για θέματα συνεργασίας με τους Αποδήμους Έλληνες.

γ) Αναφορές - ερωτήσεις Βουλευτών για θέματα των Αποδήμων Ελλήνων.

9. Συνεδρίαση της 30ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, συζήτηση και διαμόρφωση προτάσεων από τους κ.κ. Ιωάννη Κυπαρισσίδη, Γενικό Διευθυντή της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, την κυρία Σοφία Ηρακλείδου, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προγράμματος της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, τον κ. Κωνσταντίνο Τζανακούλη, Πρόεδρο Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Δήμαρχο Λαρισαίων και τον κ. Ιωάννη Γκογκοζώτο, Διευθύνοντα Σύμβουλο της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), για τα προγράμματα φιλοξενίας των Ελληνοπαίδων του Εξωτερικού.

10. Συνεδρίαση της 5ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Αναφορές - Ερωτήσεις Βουλευτών για θέματα των Αποδήμων Ελλήνων.

11. Συνεδρίαση της 26ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση της Επιτροπής για τα προγράμματα, που εκπονούνται από το Ίδρυμα «Μαρία Τσάκου» και το Κοινωφελές Ίδρυμα «Ιωάννη Σ. Λάτση», για τους Έλληνες Ομογενείς.

Την Επιτροπή είχαν κληθεί να ενημερώσουν ο κ. Παναγιώτης Τσάκος, Ιδρυτής του Ιδρύματος «Μαρία Τσάκου» και ο κ. Δημήτριος Αφεντούλης, Γραμματέας του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Κοινωφελούς Ιδρύματος «Ιωάννη Σ. Λάτση».

12. Συνεδρίαση της 4ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση της Επιτροπής, σχετικά με τα προγράμματα, που εκπονούνται από το Κοινωφελές Ίδρυμα «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης» και το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος», για τους Έλληνες Ομογενείς.

Την Επιτροπή είχαν κληθεί να ενημερώσουν ο κ. Αντώνιος Παπαδημητρίου, Πρόεδρος του Κοινωφελούς Ιδρύματος «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης» και ο κ. Γεώργιος Αγουρίδης, Πρόεδρος της Ελληνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος».

13. Συνεδρίαση της 16ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της Ετήσιας Έκθεσης του Συμβουλίου Αποδή-

μου Ελληνισμού.

Στη συνεδρίαση είχαν κληθεί να παραστούν ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού, κ. Στέφανος Ταμβάκης και η Γραμματέας του Συμβουλίου, κυρία Όλγα Σαραντοπούλου.

14. Συνεδρίαση της 17ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση, σχετικά με το Πρόγραμμα Ιατρικής Περίθαλψης «Hellenicare».

Τα Μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού, κ. Αντρίου Αθηνς.

15. Συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση επί των ενημερωτικών εκθέσεων των μελών της Επιτροπής, που συμμετείχαν στις αποστολές Μαρτίου, Απριλίου και Μαΐου στις Η.Π.Α. και τον Καναδά.

β) Αναφορές Βουλευτών για θέματα και προβλήματα, που απασχολούν τις Οργανώσεις των Ομογενών.

γ) Ορισμός Εισηγητών για τη συζήτηση της Ετήσιας Έκθεσης του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

16. Συνεδρίαση της 29ης Μαΐου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Συζήτηση επί των ενημερωτικών εκθέσεων των μελών της Επιτροπής, που συμμετείχαν στις αποστολές Μαρτίου, Απριλίου και Μαΐου στην Αυστραλία, Ευρώπη και Αφρική.

β) Αναφορές Βουλευτών για θέματα και προβλήματα, που απασχολούν τις Οργανώσεις των Ομογενών.

17. Συνεδρίαση της 3ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της Ετήσιας Έκθεσης του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

Κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού, με τις Διαρκείς Επιτροπές Μορφωτικών Υποθέσεων και Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

18. Συνεδρίαση της 4ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της Ετήσιας Έκθεσης του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

Κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού, με τις Διαρκείς Επιτροπές Οικονομικών Υποθέσεων και Κοινωνικών Υποθέσεων

19. Συνεδρίαση της 18ης Ιουνίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον κ. Ηλία Τομάζο, Πρόεδρο του Διεθνούς Οργανισμού «Ελληνική Εταιρεία Παιδείας», με έδρα το Hartford του Connecticut.

β) Συζήτηση επί των εισηγήσεων, που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής.

III. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού, με ομόφωνη απόφασή της, κατά τη συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 2007, συγκρότησε εννέα (9) γεωγραφικές και δέκα (10) θεματικές Υποεπιτροπές, αντικείμενο των οποίων είναι η μελέτη και επεξεργασία των προβλημάτων των Ομογενών σε όλο τον κόσμο, καθώς και η υποβολή σχετικών εισηγήσεων.

Η σύνθεση των γεωγραφικών Υποεπιτροπών έχει ως ακολούθως:

1. Βόρεια Γερμανία

Σταύρος Δαϊλάκης
Γεώργιος Καρασμάνης
Αντώνιος Καρπούζας
Μιχαήλ Παπαδόπουλος

Ηλίας Φωτιάδης
Μάρκος Μπόλαρης

2. Νότια Γερμανία

Σταύρος Δαϊλάκης
Σταύρος Κελέτσης
Παρθένα Φουντουκίδου – Θεοδωρίδου
Ηλίας Φωτιάδης

3. Σκανδιναβικές χώρες

Θεόδωρος Καραόγλου
Αδάμ Ρεγκούζας
Ηλίας Φωτιάδης
Βασίλειος Γερανίδης
Αναστάσιος Κουράκης

4. Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες

Ιωάννης Σκουλάς
Αναστάσιος Κουράκης

5. Καναδάς - ΗΠΑ

Θεόδωρος Καραόγλου
Γεώργιος Καρασμάνης
Σταύρος Κελέτσης
Νικόλαος Παναγιωτόπουλος
Μιχαήλ Παπαδόπουλος
Παναγιώτης Σκανδαλάκης
Ηλίας Φωτιάδης
Βασίλειος Γερανίδης
Ευδοξία - Εύα Καϊλή
Μάρκος Μπόλαρης
Ιωάννης Ραγκούσης
Παναγιώτης Σγουρίδης
Ιωάννης Σκουλάς
Άδωνις Γεωργιάδης

6. Αυστραλία, Ασία και Άπω Ανατολή

Αντώνιος Καρπούζας
Αδάμ Ρεγκούζας
Αλέξανδρος Αθανασιάδης
Εύα Καϊλή
Ιωάννης Ραγκούσης.

7. Αφρική

Βασίλειος Μιχαολιάκος
Αλέξανδρος Αθανασιάδης
Αικατερίνη Περγλεπέ – Σηφουνάκη

8. Παρευξείνιες Χώρες και Χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης

Ιωάννης Γιαννέλλης – Θεοδοσιάδης
Σταύρος Δαϊλάκης
Αδάμ Ρεγκούζας
Εύα Καϊλή
Μάρκος Μπόλαρης
Δήμος Κουμπούρης

9. Κεντρική και Νότια Αμερική

Ιωάννης Γιαννέλλης – Θεοδοσιάδης
Βασίλειος Μιχαολιάκος
Παναγιώτης Σκανδαλάκης
Παρθένα Φουντουκίδου - Θεοδωρίδου
Αικατερίνη Περγλεπέ – Σηφουνάκη
Παναγιώτης Σγουρίδης

Η σύνθεση των θεματικών Υποεπιτροπών έχει ως ακολούθως:

1. Θεσμικά Δίκτυα

Γεώργιος Καρασμάνης
Σταύρος Κελέτσης
Βασίλειος Γερανίδης

2. Νομοπαρασκευαστική

Σταύρος Κελέτσης
Μάρκος Μπόλαρης

3. Παιδεία Ομογενών – Πολιτισμός – Έδρες Ελληνικών**Σπουδών - Αθλητισμός**

Ιωάννης Γιαννέλλης – Θεοδοσιάδης
Σταύρος Δαϊλάκης
Θεόδωρος Καράογλου
Αντώνιος Καρπούζας
Βασίλειος Μιχαλολιάκος
Μιχαήλ Παπαδόπουλος
Παρθένια Φουντουκίδου – Θεοδωρίδου
Ευδοξία - Εύα Καϊλή
Μάρκος Μπόλαρης
Αικατερίνη Περλεπέ – Σηφουνάκη
Ιωάννης Σκουλάς
Αναστάσιος Κουράκης
Αδωνις Γεωργιάδης

4. Νεολαία και Γυναίκες Αποδήμου Ελληνισμού

Ιωάννης Γιαννέλλης – Θεοδοσιάδης
Μιχαήλ Παπαδόπουλος
Ηλίας Φωτιάδης
Αικατερίνη Περλεπέ – Σηφουνάκη
Αναστάσιος Κουράκης

5. Διακοινοβουλευτική Ένωση Ομογενών

Νικόλαος Παναγιωτόπουλος
Παρθένια Φουντουκίδου - Θεοδωρίδου
Βασίλειος Γερανίδης
Παναγιώτης Σγουριδής

6. Ορθοδοξία – Πατριαρχία και Αρχιεπισκοπές Εξωτερικού

Γεώργιος Καρασμάνης
Βασίλειος Μιχαλολιάκος
Παναγιώτης Σκανδαλάκης
Ηλίας Φωτιάδης
Αλέξανδρος Αθανασιάδης
Μάρκος Μπόλαρης
Ιωάννης Ραγκούσης

7. Οικονομία και Επενδύσεις Αποδήμου Ελληνισμού

Θεόδωρος Καράογλου
Γεώργιος Καρασμάνης
Αδάμ Ρεγκούζας
Αλέξανδρος Αθανασιάδης
Εύα Καϊλή
Ιωάννης Ραγκούσης
Παναγιώτης Σγουριδής
Ιωάννης Σκουλάς
Αδωνις Γεωργιάδης

8. Γενική Γραμματεία - Σ.Α.Ε.

Παναγιώτης Σκανδαλάκης
Αδωνις Γεωργιάδης

9. Παλιννοστούντες και Ομογενείς στην Τέως Ε.Σ.Σ.Δ.

Ιωάννης Γιαννέλλης - Θεοδοσιάδης
Σταύρος Δαϊλάκης
Σταύρος Κελέτσης
Μιχαήλ Παπαδόπουλος
Αδάμ Ρεγκούζας

10. Επιστήμη και Απόδημος – Έλληνες Επιστήμονες

Θεόδωρος Καράογλου
Αντώνιος Καρπούζας
Αικατερίνη Περλεπέ – Σηφουνάκη
Ιωάννης Σκουλάς

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ**Α. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ****ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ**

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με πολύ μεγάλη διασπορά μεταναστών σε όλο, σχεδόν, τον κόσμο. Το μεταναστευτικό ρεύμα παλαιότερων εποχών δημιούργησε μεγάλες και ακμάζουσες Κοινότητες Αποδήμων Ελλήνων, που προόδευσαν στο Εξωτερικό, αποτελώντας τους καλύτερους υποστηρικτές της Ελλάδος στον κόσμο.

Το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), που ιδρύθηκε το 1995 αποτελεί το βασικό άξονα οργάνωσης της Ομογένειας και, από την ίδρυσή του, με μεθοδικότητα προχωρά στην υλοποίηση συγκεκριμένων στόχων, μετά και την 6η Τακτική Συνέλευση του 2006 και με την ψήφιση του Νόμου 3480/2006 που ορίζει την οργάνωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Σ.Α.Ε..

Βασικός ρόλος του Σ.Α.Ε. είναι η υλοποίηση της επιταγής του άρθρου 108 παρ. 2 του Συντάγματος, η προσέγγιση των Ελλήνων της Διασποράς και η δημιουργία μιας παγκόσμιας Δικτύωσης, με στόχο το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων προς το συμφέρον της Ομογένειας, καθώς, επίσης και η λειτουργία του ως Γνωμοδοτικού και Συμβουλευτικού οργάνου, προς την Ελληνική Πολιτεία.

Κατά το τρέχον έτος και στα πλαίσια της ενίσχυσης του ρόλου του Σ.Α.Ε., το Προεδρείο της Βουλής σε συνεργασία με μέλη της Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού δημιούργησε ένα πλέγμα προτάσεων, το οποίο έγινε αποδεκτό, και συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Τη συζήτηση του ετήσιου απολογισμού και προγραμματισμού του Σ.Α.Ε. στην Ολομέλεια της Βουλής, σε μια πανηγυρική συνεδρίαση, αφιερωμένη στον Απόδημο Ελληνισμό.

2. Την αποδοχή εκ μέρους του Προέδρου της Βουλής της πρότασης για τη συμμετοχή των μελών και του Προεδρείου της Επιτροπής στις Περιφερειακές Συνελεύσεις του Σ.Α.Ε., αρχής γενομένης από το έτος 2008

3. Προετοιμασία και καθιέρωση του συστήματος της τηλεδιάσκεψης, ώστε η Επιτροπή να συνομιλεί με εκπροσώπους του Αποδήμου Ελληνισμού και με το Σ.Α.Ε..

4. Συνεργασία της Επιτροπής με τις Επιτροπές Φιλίας του Ελληνικού Κοινοβουλίου, προκειμένου να προωθηθούν αιτήματα του Αποδήμου Ελληνισμού

5. Ουσιαστική συνεργασία της Επιτροπής και του Σ.Α.Ε. με τα μέλη της Πανελλήνιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης Ελληνισμού και τους ελληνικής καταγωγής Βουλευτές.

Στα παραπάνω πλαίσια, το Σ.Α.Ε. παρουσίασε στην Επιτροπή την ετήσια έκθεση και τα πεπραγμένα του 2007, που περιλαμβάνει τις εισηγητικές του Προτάσεις προς την Ελληνική Πολιτεία για όλα τα θέματα, που απασχολούν την Ομογένεια. Οι Προτάσεις αφορούσαν θέματα, όπως την ίδρυση Δικτύων Νεολαίας, Συνέδρια για την αναβάθμιση και καλύτερη οργάνωση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης, την προώθηση της ελληνικής γλώσσας με τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών, καθώς και την καλύτερη οργάνωση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας. Επίσης, διατυπώθηκαν προτάσεις για προγράμματα προβολής των Εθνικών Θεμάτων, την κοινωνική πρόνοια, την επιχειρηματική δικτύωση ανάμεσα σε Ελληνικές Επιχειρήσεις, ανά τον κόσμο και την Ελλάδα, την προβολή προγραμμάτων ανταλλαγών Καθηγητών και Φοιτητών και άλλες δραστηριότητες.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι και οι προτάσεις, που έχει καταθέσει το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού αναφορικά με το θέμα της ψήφου των Αποδήμων Ελλήνων. Προτείνεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα άσκησης του εκλογικού δικαιώματος στις Βουλευτικές εκλογές με επιστολική ψήφο και κάλπη, καθώς και η δημιουργία εκλογικών περιφερειών Αποδήμων με την εκλογή Βουλευτών. Στόχος όλων είναι η σύνθεση των απόψεων, σχετικά με το σχέδιο νόμου, ώστε να επιτευχθεί η αναγκαία συναίνεση και να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την ψήφιση του απο τα δύο τρίτα των Ελλήνων Βουλευτών.

Φυσικά το Σ.Α.Ε. είναι το μόνο αρμόδιο όργανο, που μπορεί

να προτείνει πιθανές αλλαγές που χρειάζονται στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του, καθώς και στην αποτελεσματικότερη δράση του. Ορισμένες προτάσεις, που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην καλύτερη οργάνωση και συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (Σ.Α.Ε.-Επιτροπή Αποδήμου και άλλων) είναι οι ακόλουθες:

1. Πλήρης ενεργοποίηση του συμβουλευτικού, γνωμοδοτικού, υποστηρικτικού και διεκδικητικού ρόλου του Σ.Α.Ε., σε συνεργασία με την Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού και με τα αρμόδια Υπουργεία για την επίλυση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν οι Ομογενείς.

2. Άμεση συνεργασία του Σ.Α.Ε. και της Επιτροπής Αποδήμου με την Πανελλήνια Διακοινοβουλευτική Ένωση των Ομογενών Βουλευτών του Εξωτερικού.

3. Ουσιαστική αντιπροσώπευση όλων των οργανώσεων του Αποδήμου Ελληνισμού, στα πλαίσια του Σ.Α.Ε.

4. Υλοποίηση ενημερωτικής καμπάνιας στον Αποδήμο Ελληνισμό για το ρόλο, τους στόχους και τα έργα του Σ.Α.Ε..

5. Οικονομική αυτοδυναμία του Σ.Α.Ε. με την ανεύρεση πόρων πέραν της κρατικής ενίσχυσης.

6. Καθορισμός συγκεκριμένων συνεργασιών και δράσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών για την άσκηση του υποστηρικτικού ρόλου του Σ.Α.Ε., στα εθνικά θέματα

7. Ανάπτυξη κοινών δράσεων με κεντρικούς άξονες την Παιδεία, την Γλώσσα, την Νεολαία, την Κοινωνική Πρόνοια, την Επιχειρηματικότητα και τον Πολιτισμό.

Β. ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΑΣ

Ίδρυμα «Μαρία Τσάκου»

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού κατά την Α' Σύνοδο της ΙΒ' Κοινοβουλευτικής Περιόδου, με πρωτοβουλία του Προέδρου, κ. Νικολάου Τσιαρτσιώνη και του Αντιπροέδρου, κ. Γρηγόριου Νιώτη αφιέρωσε δύο συνεδριάσεις στο έργο και τη δραστηριότητα Κοινοφελών Ιδρυμάτων, που συνδέονται με τους Έλληνες Ομογενείς και τον Ελληνισμό.

Θεωρώ ελάχιστη τιμή προς τα Ιδρύματα αυτά εκ μέρους της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού να παραστούν τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιδρυμάτων αυτών στις συνεδριάσεις και να αναφερθούν στο μεγάλο έργο και την προσφορά τους στον Ελληνισμό.

Εξ' ίσου αξιόλογη ήταν και η πρωτοβουλία του Προεδρείου της Επιτροπής, κάτι που όλοι οι συνάδελφοι Βουλευτές επεσήμαναν στις τοποθετήσεις τους. Η πρώτη των συνεδριάσεων αυτών έγινε στις 26.2.2008, όπου παρευρέθησαν ο Πρόεδρος του Ιδρύματος «Μαρία Τσάκου», καπετάν Παναγιώτης Τσάκος και σύμβουλοι του Ιδρύματος, καθώς και ο Γραμματέας του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Κοινοφελούς Ιδρύματος «Ιωάννης Λάτσης», κ. Δημήτριος Αφεντούλης και συνεργάτες του Ιδρύματος.

Το Ίδρυμα «Μαρία Τσάκου» ιδρύθηκε το Μάρτιο 1978 από τον καπετάν Παναγιώτη Τσάκο στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης και σκοπό έχει την προβολή του ελληνικού πνεύματος στη μακρινή αυτή χώρα. Έκτοτε λειτουργεί σε ιδιόκτητο κτίριο με έξοδα του Ιδρύματος. Το ίδρυμα είναι αυτοχρηματοδοτούμενο, με πλούσιες δραστηριότητες και χωρίς την ενίσχυση της ελληνικής πολιτείας.

Κύριο μέλημά του αποτελεί η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και η διάδοση του αρχαίου και νεότερου ελληνικού πολιτισμού. Η ανταπόκριση του λαού της Ουρουγουάης και της Ομογένειας είναι μεγάλη. Από το 1978 μέχρι σήμερα έχουν φοιτήσει στο Ίδρυμα 6.000 μαθητές, περίπου. Σε πολλούς έχουν δοθεί υποτροφίες, αλλά και η δυνατότητα να επισκεφθούν την Ελλάδα.

Το ελληνικό μουσικοχορευτικό συγκρότημα του Ιδρύματος μετέχει σε ποικίλες εκδηλώσεις τόσο στην Ουρουγουάη όσο και σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Οι Καθηγητές του Ιδρύματος συνεργάζονται με τη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπου-

δών του Πανεπιστημίου της Ουρουγουάης για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Το έργο του Ιδρύματος έχει αναγνωριστεί από τα Υπουργεία Πολιτισμού και Παιδείας της Ουρουγουάης.

Σε αναγνώριση του έργου της διάδοσης της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού, η Ακαδημία Αθηνών τίμησε το Ίδρυμα. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων έχει πιστοποιήσει το Ίδρυμα ως επίσημο εξεταστικό κέντρο πιστοποίησης της ελληνικής γλώσσας. Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών χορηγεί δύο υποτροφίες, ετησίως, για σπουδαστές του Ιδρύματος. Η Νομαρχία Αθηνών στα πλαίσια του θεσμού Πρεσβευτή του Ελληνισμού τίμησε τον καπετάν Παναγιώτη Τσάκο.

Το έργο του Ιδρύματος είναι μεγάλο. Από την Ελληνική Πολιτεία ζητούν μόνο μερικά ομοιώματα αγαλμάτων και αντίγραφων ανασκαφών, για να κοσμήσουν τις αίθουσες, αλλά και τις εκθέσεις τους.

Στο ίδρυμα «Μαρία Τσάκου» και στον ιδρυτή και Πρόεδρό του, καπετάν Παναγιώτη Τσάκο, χρωστάμε όλοι απέραντη ευγνωμοσύνη για το γνήσιο πατριωτικό και την αδιαμφισβήτητη προσφορά και συμβολή τους στη διατήρηση και διάδοση του ελληνικού πολιτισμού σε μια τόσο μακρινή χώρα.

Κοινοφελές Ίδρυμα «Ιωάννης Λάτσης»

Στο πλαίσιο της πολύχρονης κοινωνικής παρουσίας του ο αείμνηστος Ιωάννης Λάτσης συνέστησε, εν ζωή, τρία Κοινοφελή Ιδρύματα. Το πρώτο είναι το Ίδρυμα Υποτροφιών Ηλείων, που έχει στόχο την παροχή υποτροφιών σε αριστεύσαντες φοιτητές, που κατ'άγονται από τον νομό Ηλείας. Στα 40 χρόνια πορείας του Ιδρύματος, έχουν χορηγηθεί περισσότερες από 1700 υποτροφίες.

Το δεύτερο ιδρύθηκε, το 1975, στην Ελβετία. Απευθύνεται, κυρίως, σε Ελβετούς και χορηγεί ετήσια βραβεία σε πρωτότυπες και καινοτόμες επιστημονικές μελέτες.

Το τρίτο είναι το Ίδρυμα Αποκατάστασης Ομογενών εξ Αλβανίας. Σκοπός του είναι η παροχή κάθε είδους βοήθειας προς τους Ομογενείς της Αλβανίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάσταση, στην προσπάθεια για επαναπατρισμό, στην κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των Ομογενών, που αποφασίζουν να μείνουν στην Ελλάδα. Επίσης, στην προώθηση της ελληνικής παιδείας, τη διατήρηση της ελληνικής γλώσσας, αλλά και την εκμάθηση της ελληνικής ιστορίας.

Το 1991 με το άνοιγμα των συνόρων ο Γιάννης Λάτσης δώρισε 5 εκατομμύρια δολάρια στο Ελληνικό Δημόσιο, προκειμένου να ενισχυθούν οι Ομογενείς. Έτσι ιδρύθηκε το ίδρυμα Αποκατάστασης Ομογενών εξ Αλβανίας και δόθηκε η ευκαιρία σε Ομογενείς να αγοράσουν αγροτικές εκτάσεις και σπίτια, ενώ τους χορηγήθηκαν αγροτικά μηχανήματα και εργαλεία.

Υπήρξαν σημαντικές αποστολές υγειονομικού υλικού σε Νοσοκομεία του Αργυρόκαστρου, των Αγίων Σαράντα, των Τυράνων, της Χειμάρρας. Επίσης, υπήρξε αποστολή σημαντικού εκπαιδευτικού υλικού και υλικοτεχνικής υποδομής στα σχολεία των ομογενειακών περιοχών. Ακόμη, μεγάλο έργο του ιδρύματος αποτελεί το Κέντρο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Πωγωνιανή της Ηπείρου.

Το έργο του Ιδρύματος «Ιωάννης Λάτσης» είναι τεράστιο. Η προσφορά του στον Ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου και στους δοκιμαζόμενους Έλληνες υπήρξε καθοριστική για την επιβίωση και την ανάπτυξη τους, σε τόσο δύσκολες συγκυρίες και είναι αναγνωρισμένη από όλους μας.

Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος»

Το 1996 με το θάνατο του αείμνηστου Σταύρου Νιάρχου ξεκινούν οι δραστηριότητες του Ιδρύματος. Ο Νιάρχος είναι Έλληνας της Διασποράς. Μέρος της μεγάλης περιουσίας, που δημιούργησε, διέθεσε στο Ίδρυμα για κοινωνικές σκοπούς στην Ελλάδα και σ' όλο τον κόσμο.

Στα 12 χρόνια παρουσίας του, το Ίδρυμα έχει να επιδείξει σημαντικό έργο στον πολιτισμό, την υγεία, την παιδεία και την κοινωνική πρόνοια. Μέχρι σήμερα έχει διαθέσει 320 εκατομμύ-

ρια δολάρια σε 1500 μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς σε όλο τον κόσμο. Το 50% των ποσών, που διαθέτει, κάθε χρόνο, δίνονται σύμφωνα με το καταστατικό στην Ελλάδα.

Ένα μεγάλο έργο - προσφορά στον ελληνικό πολιτισμό είναι η κατασκευή Εθνικής Βιβλιοθήκης και Εθνικής Λυρικής Σκηνής στο Φαληρικό Δέλτα, που βρίσκεται σε εξέλιξη και υπολογίζεται ότι θα στοιχίσει 450 εκατομμύρια δολάρια.

Ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην ενίσχυση του Οικουμενικού Ελληνισμού, όπου έχουν δοθεί 38 εκατομμύρια δολάρια για δωρεές σε φορείς της Ελληνικής Διασποράς, σε πανεπιστήμια και σε προσπάθειες για την προβολή του Ελληνισμού.

Επίσης, το Ίδρυμα έχει ενισχύσει την Ορθόδοξη Εκκλησία και τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, με ιδιαίτερη βαρύτητα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, αλλά και στην Ομογένεια της Πόλης.

Το έργο του Ιδρύματος δεν είναι σημαντικό μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για όλο τον κόσμο, ιδιαίτερα για τον Απόδημο Ελληνισμό, στον οποίο παρέχει πολύτιμη, έμπρακτη και πολύπλευρη στήριξη.

Κοινωνικές Ίδρυμα «Αλέξανδρος Ωνάσης»

Ο Αριστοτέλης Ωνάσης στη μνήμη του υιού του Αλέξανδρου, ίδρυσε το 1975, το Ίδρυμα Αλέξανδρου Ωνάσης, μεταβιβάζοντας το 50% της περιουσίας του σε αυτό.

Στόχοι του Ιδρύματος είναι η κοινωνική αλληλεγγύη και ο ελληνικός πολιτισμός. Αυτοί οι στόχοι υπηρετούνται από τα κέρδη του 50% της περιουσίας, που μεταβιβάστηκε στο Ίδρυμα. Τη διαχείριση των δραστηριοτήτων έχει το δεκαμελές Συμβούλιο.

Η δράση του Ιδρύματος στο Εξωτερικό στοχεύει στην πολιτιστική διείσδυση έχει, όμως, και ένα ακόμη θέμα τους Έλληνες, κυρίως, της Αμερικής, γεγονός που έχει ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα. Η διοργάνωση Εκθέσεων στην Αμερική έχει, ως στόχο, την προβολή της Ελλάδας, ενισχύοντας την παρουσία της χώρας μας.

Παράλληλα δίνουμε δυνατότητες σε Έλληνες, δεύτερης και τρίτης γενιάς του Εξωτερικού, να έλθουν στην Ελλάδα και σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να μάθουν την ελληνική γλώσσα.

Στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης, μεταξύ άλλων, είναι γνωστό το Καρδιοχειρουργικό Νοσοκομείο, στο οποίο μέχρι σήμερα έχουν νοσηλευτεί 600.000 Έλληνες.

Η προσφορά του Ιδρύματος Ωνάσης θεωρείται σημαντική, καθώς πρόκειται για ένα από τα αξιολογότερα Κοινωνικά Ίδρυματα, που παρέχουν στήριξη στους Ομογενείς, απανταχού της Γης.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μην αναφερθώ σε μια μεγάλη προσωπικότητα του Αποδήμου Ελληνισμού, τον Άντριου Άθενς, έναν Έλληνα που αγάπησε την Ελλάδα και τον άνθρωπο. Με μεγάλα αποθέματα καλωσύνης και προσφοράς, χωρίς οικονομικές δυνατότητες ανέλαβε την πρωτοβουλία και υλοποίησε ένα μεγάλο έργο για τους «ξεχασμένους Έλληνες», όπως αυτός τους αποκαλεί.

Το έργο της Μαριούπολης στην Ουκρανία είναι παράδειγμα προς μίμηση, όπως και η πρωτοβουλία του Άντριου Άθενς για ενίσχυση των Ομογενών στη Βόρεια Ήπειρο, σε συνεργασία με τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο της Αλβανίας. Ακόμη και η παρέμβαση του Άθενς στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποδεικνύει το μεγαλείο του. Απέναντι στο πρόσωπο του Άντριου Άθενς οφείλουμε να εκφράσουμε ιδιαίτερη τιμή και αναγνώριση.

Από τις συζητήσεις στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, αποκαλύφθηκε η μεγάλη προσφορά των Κοινωνικών Ίδρυμάτων στον Ελληνισμό, στην Ελλάδα, στην Παιδεία, στην Υγεία, στον Πολιτισμό και στην Κοινωνική Πρόνοια. Κατερίφη η προκατάληψη απέναντι σε πρόσωπα που αποδεδειγμένα προσέφεραν στην κοινωνία και τον τόπο.

Για το λόγο αυτό θα πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια αυτή, ώστε να αναδειχθούν τις αξίες, αποδίδοντας, κατά το ελάχιστο την τιμή, που αξίζει στους εθνικούς ευεργέτες.

Οι θέσεις και προτάσεις του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατέθεσε ο

Α' Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, κ. Γρηγόριος Νιώτης και έχει ως ακολούθως:

V. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Οι θέσεις και προτάσεις μας, στο πλαίσιο της κατ' εξοχήν συναινετικής Επιτροπής μας, σκοπεύουν στο να δοθεί έμφαση σε σημεία πολιτικής, που κρίνεται αναγκαίο να αναληφθούν πρωτοβουλίες ή να ληφθούν μέτρα. Συμπληρώνουν εκείνα τα σημεία, στα οποία καταγράφεται συμφωνία και σύγκλιση απόψεων, προεχόντως ως προς τους θεσμούς του Αποδήμου Ελληνισμού, όπως είναι το Σ.Α.Ε. και οι αναβαθμιζόμενες σχέσεις του, συνταγματικού από το 2001, θεσμού, που το ορίζει ως εκφραστή του απανταχού Ελληνισμού, με τη Βουλή.

Οι θέσεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κρίνονται ιδιαίτερα χρήσιμες, καθώς συμπληρώνονται 11 χρόνια λειτουργίας της Επιτροπής, κατ' άρθρο 43 Α, του Κανονισμού της Βουλής.

Τα θέματα, στα οποία γίνεται συνοπτική αναφορά είναι τα ακόλουθα:

Α) Τα εκλογικά δικαιώματα των εκτός Επικρατείας Ελλήνων.

Β) Η Παιδεία, η Εκπαίδευση και η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους Αποδήμους, ιδιαίτερα με ενημέρωση από τους εκπροσώπους του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας.

Γ) Οι λειτουργικές επιπτώσεις, που απορρέουν από το θεσμικό πλαίσιο του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), και, ιδίως, μετά την ψήφιση κατά πλειοψηφία, του Εκτελεστικού του Συντάγματος Νόμου 3480/06 και την υποβολή της Ετήσιας Έκθεσης του Σ.Α.Ε. σύμφωνα με τον ως άνω νόμο. Η Έκθεση του Σ.Α.Ε. για το 2007 συζητήθηκε σε συναπτές συνεδριάσεις της Επιτροπής, σε κοινές συνεδριάσεις με άλλες, συναρμόδιες, Διαρκείς Επιτροπές, τις Επιτροπές Εξωτερικών και Άμυνας, Οικονομικών, Κοινωνικών και Μορφωτικών Υποθέσεων. Η Έκθεση, χάρις στην αποδοχή από τον Πρόεδρο της Βουλής, κύριο Δημήτρη Σιούφα, της προτάσεως μας, συζητήθηκε, για πρώτη φορά, στην Ολομέλεια, καταγράφοντας, έτσι, μια ιστορική στιγμή για την εδραίωση του θεσμού. Χαιρετίζουμε την θεσμική καινοτομία και ζητούμε να καθιερωθεί στον Κανονισμό της Βουλής. Ζητάμε η διαδικασία να εξελιχθεί, τον επόμενο χρόνο, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με την παρουσία και ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Δ) Τα προβλήματα κατά την εφαρμογή ή μη, των προγραμμάτων φιλοξενίας (κατασκηνώσεις) νέων Αποδήμων, ιδιαίτερα, τις αιτίες συρρίκνωσης και τις προτάσεις συνέχισής τους.

Ε) Το οραματικό πρόγραμμα για τα Κέντρα Υγείας του Σ.Α.Ε. στις χώρες της τέως Ε.Σ.Σ.Δ., τη μη στήριξη του και την ανάγκη χρηματοδότησης του.

ΣΤ) Τη μη πλήρη υλοποίηση του θεσμού της «Ελληνιάδας».

Ζ) Την προώθηση του Ελληνικού πολιτισμού στους Αποδήμους.

Η) Την ανάγκη ουσιαστικής αναβάθμισης της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, μετά την κατάργηση της θέσης του Γενικού Γραμματέα.

Θ) Την περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής μας.

1. Ως προς το ζήτημα των πολιτικών δικαιωμάτων των εκτός Επικρατείας Ελλήνων καταθέτουμε την συμφωνία μας επί της αρχής και τη διαφωνία μας ως προς τα άρθρα του σχεδίου νόμου, που κατέθεσε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ενώ σημειώνουμε με ικανοποίηση την δήλωση του Πρωθυπουργού, για την, από μηδενικής βάσεως, επανασυζήτηση του θέματος, κατά τη διάρκεια της παραλαβής της Ετήσιας Έκθεσης του Σ.Α.Ε. από το Προεδρείο του. Με δεδομένη τη διαφωνία όλων των Κομμάτων επί του σχεδίου νόμου και την συνταγματική ρήτρα - απαίτηση για την υπερψήφιση του από τα 2/3 της Βουλής, παραθέτουμε τις θέσεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, οι οποίες ταυτίζονται με τις αντίστοιχες του Σ.Α.Ε. για την νομοθετική ρύθμιση των πολιτικών δικαιωμάτων των εκτός Επικρατείας Ελλήνων υπηκόων. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., με τη μεγάλη εισφορά του στα θέματα των Αποδήμων και των πολιτικών τους δικαιωμάτων (Συνταγματική αναθεώρηση του 2001), πιστεύει στην εκπροσώπηση των Αποδήμων στη Βουλή των Ελλήνων ως δια-

κριτής κατηγορίας και στην ουσιαστική και, πραγματικά, ισότιμη πολιτική και εκλογική συμμετοχή τους. Θεωρούμε ότι αυτό επιτυγχάνεται, στο πνεύμα και το γράμμα της ισχύουσας συνταγματικής επιταγής, με την καθιέρωση της επιστολικής ψήφου, που θα επιτρέψει να διασφαλίσουμε το αδιάβλητο της εκλογικής διαδικασίας, με μικρό κόστος και χωρίς περιττές μετακινήσεις των ψηφοφόρων. Προτείνουμε τη δημιουργία τριών (3) χωριστών εκλογικών περιφερειών για τους εκτός επικρατείας Έλληνες πολίτες, που θα εκλέξουν περιορισμένο αριθμό Βουλευτών, οι οποίοι θα προέρχονται, επίσης, από τους Απόδημους Έλληνες. Εμείς, ως ΠΑ.ΣΟ.Κ., έχουμε τοποθετηθεί ευθέως υπέρ της ψήφου των Αποδήμων, υπό προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να είναι συναινετικές και ομόφωνες.

2. Έχοντας υπ' όψη τα στοιχεία για την κατάσταση της Παιδείας (ακροάσεις εξωκοινοβουλευτικών προσώπων ενώπιον της Επιτροπής – αποστολές Βουλευτών – αξιολογήσεις) προτείνουμε την ανάληψη μιας συνολικής πρωτοβουλίας για την Παιδεία από την Ελληνική Πολιτεία, με κινητήρια ώθηση από τις δύο αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής, την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και την Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού. Επαναλαμβάνουμε, με βάση την απαραίτητη συναίνεση των Κομμάτων, ότι μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα Forum για την Παιδεία στον 21ο αιώνα, με ευρύτατη συμμετοχή παραγόντων, για να παραμένει το θέμα διαρκώς αντικείμενο προσοχής, κυρίως, από το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας.

Είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν, τόσο η εμπειρία της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού, όσο και το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» του Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ. του Πανεπιστημίου της Κρήτης με τα αποτελέσματά των πολυετών ερευνών και των πορισμάτων των συνεδρίων του και τις αξιολογήσεις των Συντονιστών Εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά την έως τώρα λειτουργία των Charter Schools στις Η.Π.Α. Στο ίδιο πεδίο ανήκει το σταθερό ενδιαφέρον για τα σχολεία της Αρχιεπισκοπής Αμερικής, τα πρότυπα σχολεία του Μόντρεαλ, για την επίλυση των προβλημάτων τους. Ως προς το θέμα της προώθησης της Ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης στον Απόδημο Ελληνισμό, προτείνουμε οι Φορείς (κοινότητες κυρίως) και τα Τμήματα Ελληνικών Σπουδών με την υποστήριξη και συμπαράσταση της Ελληνικής Πολιτείας, να οργανώνουν επί τόπου προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης. Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια καλούνται να ενισχύσουν τα Προγράμματα αυτά, με την αποστολή, είτε διδακτικού προσωπικού, είτε μέσω του διαδικτύου και της τηλε-επιμόρφωσης, ενώ το ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υλικό θα αναπαράγεται και θα αποστέλλεται εγκαίρως στους αποδέκτες, μέσω ειδικής υπεύθυνης Μονάδας του Οργανισμού Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων (Ο.Ε.Δ.Β.).

3. Ως προς τις λειτουργικές επιπτώσεις καταγράφονται:

Α. Τα οργανωτικά προβλήματα και οι υστερήσεις του Σ.Α.Ε., ειδικότερα της Περιφέρειας των Χωρών της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., προτείνοντας για την τελευταία μια συνολική επανεξέταση, προκειμένου να επανέλθει στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος μας.

Β. Η λειτουργία του ίδιου του Σ.Α.Ε. σε δύο κατηγορίες προβλημάτων – ζητημάτων: Ζητήματα που πηγάζουν από τις ρυθμίσεις του μονομερώς ψηφισθέντος Νόμου 3480/0 και τις μη δράσεις του.

Γ. Κενά, καθυστερήσεις και έλλειψη ευελιξίας με κορυφαία παραδείγματα ότι συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο, τα ανοίγματα γραφείων εκτός της νομοθετημένης έδρας, της Θεσσαλονίκης, την ατελή αξιοποίηση της Εισηγητικής και Γνωμοδοτικής του Αρμοδιότητας, την περιθωριοποίηση των Δικτύων, κυρίως, του ιδιαίτερης στρατηγικής σημασίας Δικτύου της Νεολαίας, με τις δύο εξαιρέσεις των Περιφερειακών Σ.Α.Ε. Νότιας Αμερικής και Αυστραλίας.

4. Το επιτυχημένο πρόγραμμα World Camp πρέπει να επαναληφθεί, διότι θεωρούμε, ότι όπως, άλλωστε, και τα άλλα σημαντικά Προγράμματα Φιλοξενίας της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και το αντίστοιχο της συνεργασίας με την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, διαδραματίζουν ένα σημαντικό και πολύτιμο ρόλο για τους Ελληνόπαιδες. Θεωρούμε επιβεβλημένο, μέσα

στο πνεύμα και τη φιλοσοφία της παγκόσμιας διαδικτύωσης του Ελληνισμού και της επαφής των Ελληνοπαίδων με την πατρίδα και τη ρίζα, ότι τα προγράμματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την επαφή τους με τον πολιτισμό της Ελλάδας και την ελληνική γλώσσα.

5. Διαπιστώνουμε την εγκατάλειψη του προγράμματος των Κέντρων Υγείας, που ίδρυσε και ανέπτυξε το Σ.Α.Ε. και του μεγαλόπνοου ανθρωπιστικού έργου, που εμπνεύστηκε ο Επίτιμος Πρόεδρος του Σ.Α.Ε., κ. Ανδρέας Άθενς. Το υπερδραστήριο Πρόγραμμα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, εκτείνεται, αριθμητικά, τόσο ως προς τα λειτουργούντα Κέντρα (ήδη 10) όσο και ως προς τη δραστηριότητα τους, αφού οι ιατρικές επισκέψεις και η φροντίδα σε ασθενείς και παρόχους, υπερβαίνει τις 100.000, ετησίως. Καλούμε τους αρμοδίους να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις, ώστε το πρόγραμμα να στηριχθεί, όπως και στο παρελθόν, κατά τη διακυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

6. Διαπιστώνουμε τη μη υλοποίηση του προγράμματος της «Ελληνιάδας» και καλούμε τους αρμοδίους να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις, που έχουν αναλάβει.

7. Χαιρετίζουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση τις ακροάσεις ενώπιον της Επιτροπής των Κοινοφελών Ιδρυμάτων «Μαρία Τσάκου», «Αλέξανδρος Ωνάσης», «Σταύρος Νιάρχος» και «Ιωάννης Λάτσης» για τους Έλληνες Ομογενείς και την παρουσίαση των διαδικτυακών δραστηριοτήτων της Ελληνικής Εταιρείας «Παιδεία» με κέντρο το Κονέκτικατ (Πανεπιστήμιο Bristol) και Πανεπιστήμια της Αμερικής, αλλά και τα εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ελλάδα (Δίον).

8. Έχουμε εκφράσει τη διαφωνία μας για την κατάργηση της θέσης του Γενικού Γραμματέα Αποδήμου Ελληνισμού, που οδήγησε στην αποδυνάμωση του ρόλου της Γραμματείας και την μη αξιοποίηση της εμπειρίας της για την άσκηση των συντονιστικών αρμοδιοτήτων της, όπως, π.χ. στα θέματα της ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης.

Χαιρετίζουμε την διεξαγωγή Ειδικής Συνεδρίασης για την παρουσίαση και συζήτηση αιτημάτων των Οργανώσεων των Αποδήμων Ευρώπης και ζητούμε να δοθεί η αναγκαία συνέχεια και για τις λοιπές Περιφέρειες του Σ.Α.Ε. και την ουσιαστική προώθηση των αιτημάτων αυτών.

9. Τέλος, ως προς τη λειτουργία της Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού, διαπιστώνουμε, καθώς κλείνει ένας ενδεκαετής κύκλος, ότι, παρά την καλή θέληση και τη στήριξη όλων των μελών της Επιτροπής, όσο και του ίδιου του Προέδρου της Βουλής, αυτή οδηγείται σε σταδιακή αποδυνάμωση, διότι καθίσταται μια γραφειοκρατική διαδικασία εντός της Βουλής και αποσυνδέεται από την βάση του Αποδήμου Ελληνισμού. Ζητάμε τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου της Επιτροπής με σαφήνεια, στον Κανονισμό, όποτε αποφασισθεί η τροποποίησή του.

Το υπόμνημα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Γρηγόριου Νιώτη συμπληρώνεται με την ακόλουθη αναφορά σε θέματα των Αποδήμων Ελλήνων, του Βουλευτού, κ. Ιωάννη Σκουλά.

Οι συνεδριάσεις, που πραγματοποιήθηκαν στην Επιτροπή Αποδήμου Ελληνισμού, κατά την τρέχουσα Κοινοβουλευτική Σύνοδο είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς συζητήθηκαν σειρά θεμελιωδών θεμάτων για τους απανταχού Έλληνες. Έμφαση δόθηκε στον τομέα της Εκπαίδευσης των Ομογενών, αλλά και σε θέματα Πολιτισμού, Αθλητισμού, στην παρουσία των Ελληνικών Κοινοφελών Ιδρυμάτων με έδρα τόσο την Ελλάδα, όσο και το Εξωτερικό, καθώς και στο μείζον θέμα της ψήφου των Ομογενών και της λειτουργίας της Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού.

Συνοπτικά, λοιπόν, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

- Ως προς τα θέματα της Εκπαίδευσης των Ομογενών, υπάρχουν σοβαρά προβλήματα, που επιζητούν λύση. Το σημαντικότερο από αυτά είναι, βέβαια, η οικονομική ενόχληση, που λαμβάνουν τα σχολεία των Ομογενών για την υποδομή και τον υλικοτεχνικό τους εξοπλισμό, όπως και για τους Δασκάλους και τους Καθηγητές, που τα στελεχώνουν. Το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα Ελληνικά Σχολεία, που λειτουργούν στις

χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, αλλά και στην Αλβανία. Εκπαίδευση, δίχως σταθερή και σημαντική οικονομική ενίσχυση, δεν νοείται. Σοβαρό πρόβλημα δείχνει να υπάρχει και με τα Δημοτικά σχολεία στην Κωνσταντινούπολη, καθώς ο αριθμός των μαθητών ολοένα και μειώνεται, με αποτέλεσμα να φοιτούν πλέον μόλις 70, ενώ κατά το νέο έτος κινδυνεύουν με κλείσιμο 4 – 5 σχολεία.

Επιπλέον, πρέπει να δοθεί ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στον θεσμό των Charter Schools, λαμβάνοντας υπόψη και τα επιτυχημένα δείγματα γραφής, που δίνουν τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους. Ακόμα, το επιτυχημένο παράδειγμα του τρίγλωσσου σχολείου «Σωκράτης» του Μόντρεαλ – Καναδάς είναι αναγκαίο να ενισχυθεί και, ίσως, με τις απαραίτητες μετατροπές να μεταφέρουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε Χώρας, που φιλοξενεί Έλληνες μαθητές. Τέλος, πρέπει να τονιστεί η αναγκαιότητα για τη συνολική ανάληψη μιας πρωτοβουλίας για την Παιδεία, όπου θα στηρίζεται σε ένα μακροπρόθεσμο πλάνο, που θα μπορεί να ανταποκρίνεται σε όλες τις Χώρες που ζουν Έλληνες Ομογενείς.

Στα θέματα Πολιτισμού, πρέπει, με σοβαρότητα, να εγκύψουμε στις επισημάνσεις που γίνονται από την Ετήσια Έκθεση του Σ.Α.Ε. Πρώτη προτεραιότητα, η διοργάνωση μεγάλων διαπεριφερειακών πολιτιστικών εκδηλώσεων υπό την αιγίδα, αλλά και την υποστήριξη της Ελληνικής Πολιτείας. Επιπλέον, η άμεση οικονομική ενίσχυση των Περιφερειών για την ανέγερση πολιτιστικών κέντρων, καθώς και λοιπών χώρων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως είναι Ελληνόφωνο θέατρο ή Ελληνόφωνος Κινηματογράφος. Επίσης, η προώθηση των Ελληνικών Παραδοσιακών Χορών, κυρίως στα άτομα νεότερης ηλικίας, με την παράλληλη σύσταση θιάσων για την συμμετοχή των νέων και των παιδιών σε θεατρικά δρώμενα, που λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα. Οι επισημάνσεις για τον Πολιτισμό κλείνουν με την ίδρυση Κέντρων Ελληνικού Πολιτισμού, με στόχο την διάδοση του Ελληνικού Πολιτισμού και την διοργάνωση Φεστιβάλ Ελληνικού Πολιτισμού με την αμέριστη συνδρομή των Υπουργείων Πολιτισμού και Τουρισμού, ώστε να προωθηθεί ο Ελληνικός Πολιτισμός.

- Μέσα στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει να κινηθούμε, όσον αφορά στα θέματα Αθλητισμού. Δυο είναι τα κυρίαρχα στοιχεία των προτάσεων μας. Πρώτον, η διοργάνωση αθλητικών συναντήσεων σε επίπεδο Περιφερειών. Με την διοργάνωση αθλητικών συναντήσεων στοχεύουμε στην ενδυνάμωση των ενδοκοινοτικών σχέσεων, αλλά και την διεύρυνση των ανταλλαγών στο Εσωτερικό της κάθε Χώρας και στο επίπεδο της Περιφέρειας. Η διοργάνωση τέτοιου είδους αθλητικών συναντήσεων μπορεί να γίνει στα πρότυπα των επιτυχημένων Πανελλήνιων Αθλητικών Αγώνων που διοργάνωσε το Σ.Α.Ε. Περιφέρειας Ωκεανίας, το 2007. Δεύτερον, η αναβίωση του θεσμού της «Ελληνιάδας», που, ενώ ξεκίνησε ιδιαίτερα επιτυχημένα, ως θεσμός, το 2003, στην συνέχεια εγκαταλείφθηκε. Αντίθετα, Χώρες με αντίστοιχη διασπορά στο Εξωτερικό, όπως το Ισραήλ και η Αρμενία εξακολουθούν να διοργανώνουν, για τρεις και πλέον δεκαετίες αθλητικούς και πολιτιστικούς αγώνες Αποδήμων.

- Για την σημασία που έχουν τα Ελληνικά Κοινωνικά Ιδρύματα και την στήριξη που προσφέρουν, τόσο σε Ελλάδα, όσο και στο Εξωτερικό είχαμε την ευκαιρία να ενημερωθούμε από εκπροσώπους των Ιδρυμάτων Ωνάση, Νιάρχου, Λάτση και Τσάκου. Είδαμε ότι η συμβολή τους είναι τεράστια, όπως στην περίπτωση των Ομογενών εξ Αλβανίας, αλλά και των Ελλήνων της Ουρουγουάης. Απαιτείται, ωστόσο, η απλοποίηση των διαδικασιών για την σύσταση και την λειτουργία τέτοιων Ιδρυμάτων και η επανεξέταση του αναμφίβολα ξεπερασμένου Νόμου 2039/1939 περί Ιδρυμάτων. Η τελευταία πρόταση σχετίζεται με την στήριξη που πρέπει να παράσχει η Ελληνική Κυβέρνηση, ώστε τα Ελληνικά Κοινωνικά Ιδρύματα να μπορέσουν άμεσα και με συνοπτικές διαδικασίες να προσχωρήσουν στην ίδρυση με χορηγία έδρας Ελληνικών ή Φιλολογικών Σπουδών στα μεγάλα Πανεπιστήμια του Εξωτερικού και κυρίως της Αμερικής, ειδικότερα από την στιγμή που οι σπουδές αυτές ακολουθούν μια φθίνουσα πορεία, λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων.

- Ως προς το μείζον θέμα της ψήφου των Ομογενών πρέπει να τονιστεί ότι η θέση του ΠΑΣΟΚ είναι σταθερή και αδιαπραγμάτευτη. Το προσχέδιο Νόμου, που κατέθεσε η Κυβέρνηση είναι ανεφάρμοστο και είναι δυνατόν να δημιουργήσει θεσμικά ζητήματα, που θα είναι αδύνατον να λυθούν. Εναλλακτική πρόταση αποτελεί το παράδειγμα της Ιταλίας και της Γαλλίας, το οποίο υποστηρίζουμε με θέρμη, με τις απαραίτητες, βέβαια, αλλαγές ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των Ελλήνων Αποδήμων και του Ελληνικού Κράτους. Σε όλα αυτά πρέπει να προστεθεί και η πάγια θέση μας για την ψήφο των Αποδήμων με βάση εκλογικές περιφέρειες του Εξωτερικού και την εκλογή ανάλογου αριθμού Βουλευτών από την Ομογένεια.

- Τέλος, αναφορικά με τη λειτουργία της Επιτροπής Αποδήμου Ελληνισμού, σημειώνουμε ότι ξεκίνησε τον δεύτερο δεκαετή κύκλο, χωρίς, ωστόσο, να έχουμε προχωρήσει σε αποφασιστικές παρεμβάσεις, ώστε ο ρόλος της να μην οδηγηθεί στην πλήρη αποδυνάμωση και περιοριστεί σε γραφειοκρατικό όργανο. Απαιτείται ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της Επιτροπής, με κυρίαρχο στόχο την προώθηση των αιτημάτων του Αποδήμου Ελληνισμού, την επίλυση των προβλημάτων τους και την καλύτερη συνεργασία μεταξύ του Κέντρου (Ελλάδας) και της Περιφέρειας (Έλληνες Ομογενείς).

Οι θέσεις και προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, σχετικά με την εκπαίδευση των Ομογενών, περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από τον Β' Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, κ. Νικόλαο Γκατζή και έχει ως ακολούθως:

VI. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το πρόβλημα της εκπαίδευσης των μεταναστών είναι γνωστό ότι γεννήθηκε με τις μαζικές μεταναστεύσεις ελλήνων εργατών σε αναπτυσσόμενες καπιταλιστικές, κυρίως, χώρες, λόγω της ανεργίας που μαστίζει ακόμη τη χώρα μας.

Ήταν αποτέλεσμα της κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος στην Ελλάδα, αλλά και της εξάρτησης, που έστελνε μαζικά το ελληνικό εργατικό δυναμικό στα σκλαβοπάζαρα της Αμερικής, της Αυστραλίας παλιότερα, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Βελγίου κατόπιν, και άλλων Χωρών.

Αυτή η μάλιστα για τη χώρα δεν ήρθε από μόνη της. Τη δημιούργησε και την επέκτεινε η αντιλαϊκή και βάνουση πολιτική όλων των μεταπολεμικών κυβερνήσεων, μία πολιτική εξάρτησης, που, προκειμένου να εκτονώσει το τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας, εξάγει έτοιμη εργατική δύναμη στην πιο αποδοτική της φάση και την «προσφέρει» με το κόστος παραγωγής και αναπαραγωγής της πληρωμένο, προσδοκώντας και κάποιο συναλλαγματικό κέρδος.

Κατόπιν - η άρχουσα τάξη, με το πολιτικό της προσωπικό - προσπαθεί να εμφανιστεί ως «προστάτης» και «υπερασπιστής» τους, που ενδιαφέρεται γι' αυτούς και τα παιδιά τους, τη μόρφωση τους και για άλλα θέματα.

Προσπαθεί να μετατρέψει την αγάπη των μεταναστών για την πατρίδα τους, την ανάγκη τους να διατηρήσουν τους δεσμούς τους με αυτήν και τον πόθο τους να γυρίσουν σε πολιτική υποταγή τους.

Έρχεται να συντηρήσει υποκριτικά τον «κηδεμόνα», συντηρώντας τους παράλληλα και το αίσθημα της προσωρινότητας.

Στην αρχική εμφάνιση του προβλήματος της εκπαίδευσης των Ελληνοπαίδων της Διασποράς, δικαιολογούνταν κάποιες «πρώτες» προσωρινές λύσεις της ακαθόριστης διάρκειας μεταναστεύσης, των δυσκολιών άμεσης προσαρμογής (γλώσσα και άλλα).

Σύντομα, όμως, έπρεπε και μπορούσαν να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα, προς το συμφέρον των μεταναστών, αφού αποδείχθηκε ότι, για πολλούς, η μετανάστευση δεν ήταν ένας παροδικός τρόπος ζωής.

Όμως, εκτιμούμε ότι ποτέ δεν θέλησαν οι εκάστοτε κυβερνήσεις να ακολουθήσουν μια τέτοια κατεύθυνση, αλλά να διατηρούν την προσωρινότητα.

Σ' αυτά τα γενικότερα πλαίσια πρέπει να δούμε το «σχολικό πρόβλημα» για τους Έλληνες μετανάστες και τη διαμορφούμε-

νη υποδομή εκπαίδευσης.

Όλες οι εκτιμήσεις δείχνουν πως ο Απόδημος Ελληνισμός είναι πάνω από 4 εκατομμύρια. Αυτό σημαίνει ότι δεν μιλούμε για κάποιο επιμέρους πρόβλημα.

Φυσικά δεν συναντιέται το εκπαιδευτικό πρόβλημα στην ίδια ένταση για όλους τους μετανάστες.

Στις χώρες εκείνες, που η μετανάστευση έγινε, πριν πολλά χρόνια, το σχολικό πρόβλημα βρήκε -σχεδόν κατά κανόνα- μόνο του τη λύση.

Λόγος γίνεται, κυρίως, για τις χώρες της Ευρώπης (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Βέλγιο, Σκανδιναβικές χώρες) και τελευταία με τις σοσιαλιστικές χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ..

Νομίζουμε πως την έκταση του προβλήματος δεν πρέπει να τη σταθμίσουμε μόνο από την ποσοτική του πλευρά, αλλά κύρια από την ποιοτική του. Να δούμε και τις κοινωνικές του διαστάσεις. Κυρίως, αφού το σχολικό πρόβλημα είναι πρόβλημα, κύρια, της εργατικής τάξης (μετανάστες) και αφορά την ένταξη της, αυτής και των παιδιών της, στην κοινωνία, που ζουν και τη συμμετοχή της στο εργατικό κίνημα.

Η "προσωρινότητα" της μετανάστευσης, τη διάρκεια της οποίας δεν την καθορίζει ο ίδιος ο μετανάστης και η ανασφάλεια που τη συνοδεύει -αποτέλεσμα του πολιτικού και νομικού καθεστώτος μέσα στο οποίο ζει ο μετανάστης- αλλά και το όνειρο της επιστροφής και της γρήγορης οικονομικής αποκατάστασης στην πατρίδα, στήριξαν τις επιλογές τους για τη σχολική πολιτική. Τα στοιχεία και η ζωή βέβαια δείχνουν πως η διάρκεια της μετανάστευσης, κάθε άλλο παρά ήταν μικρή.

Η λήσση που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο προώθησε η τότε πολιτική, που, δυστυχώς, ακολούθησε και το ΠΑΣΟΚ είναι η ίδρυση χωριστών ελληνικών σχολείων.

Η πολιτική αυτή, που εφαρμόστηκε, κύρια, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας οδήγησε σε αδιέξοδο και αποδείχθηκε επιζήμια για τα ξενιτεμένα Ελληνόπουλα. Παρείχετο πολύ ελλιπής μόρφωση γενική και επαγγελματική, με αποτέλεσμα να καταλήγουν ανειδίκευτοι εργάτες.

Εκτιμούμε, λοιπόν, ότι η δημιουργία και λειτουργία χωριστών σχολείων είναι επιζήμια.

Λειτουργήσαν σαν "σχολικό γκέτο".

Δεν μπορεί, π.χ., να υποκατασταθεί για τα Ελληνόπουλα, το γερμανικό σχολείο, με ένα ελληνικό.

Δεν είναι ριζωμένο στον τόπο που λειτουργεί, αλλά απομονωμένο από το κοινωνικό περιβάλλον που ζει το παιδί και μάλιστα ένα περιβάλλον με υψηλό οικονομικό επίπεδο από την πατρίδα του μετανάστη.

Δεν έχει τον ανάλογο υλικότεχνητικό εξοπλισμό, την ανάλογη στελέχωση σε διδακτικό προσωπικό, τις αντίστοιχες "κοινωνικές παροχές" -μιλάμε για πολλά σχολεία - και πάνω απ' όλα δεν έχει, έστω και με τους γνωστούς ταξικούς φραγμούς, τη συνέχεια προς τις μέσες, ανώτερες και ανώτατες σχολές. Χάνεται ακόμη και αυτή η τυπική αστική δυνατότητα "ίσων ευκαιριών" σ' όλα τα παιδιά για γενική μόρφωση, επαγγελματική εκπαίδευση και κοινωνική αποκατάσταση.

Η λύση του προβλήματος της εκπαίδευσης για τα Ελληνόπουλα είναι για μας και όχι μόνο:

1. Να φοιτούν στα αντίστοιχα σχολεία της Χώρας που διαμένουν, από το νηπιαγωγείο και τη βασική εκπαίδευση ως τις ανώτερες σχολές.

Αυτό επιτάσσει το μέλλον τους και στην περίπτωση που θα μείνουν στη ξένη χώρα και στην περίπτωση που θα γυρίσουν στη δική τους.

Θα μπορούν να βγουν ισάξιοι με τους συνομήλικους τους να παλέψουν στη ζωή με τα ίδια εφόδια.

2. Να διδάσκεται η ελληνική γλώσσα σαν κύριο μάθημα μέσα στο ξένο σχολείο.

Το μάθημα αυτό θα λέγεται "ελληνικά" και θα περιλαμβάνει: Γλώσσα, Ιστορία, πολιτιστικά στοιχεία. Θα πρέπει να το διδάσκει ένας άριστα καταρτισμένος Έλληνας εκπαιδευτικός, τέλει κάτοχος της ξένης γλώσσας του τόπου, παιδαγωγικά εξοπλισμένος και ενημερωμένος για τα ιδιαίτερα μεταναστευτικά προβλήματα.

Ο Έλληνας αυτός εκπαιδευτικός θα ενταχθεί στο διδακτικό προσωπικό του ξένου σχολείου και το μάθημα του στο επίσημο πρόγραμμα με διακρατική συμφωνία.

Εκτιμούμε πως με αυτόν τον τρόπο η σπουδή στα ξένα σχολεία θα είναι κέρδος για τα παιδιά, είτε συνεχίσουν τη μόρφωσή τους οπουδήποτε, είτε δουλέψουν στην ξένη χώρα, είτε γυρίσουν στην πατρίδα.

Ακόμα κι αν τα παιδιά διακόψουν το ξένο σχολείο και γυρίσουν στην Ελλάδα, τότε, όπως έχει αποδειχθεί, αν έχουν ένα καλό επίπεδο γνώσεων, θα έχουν λιγότερες δυσκολίες να ενταχθούν στο εδώ ελληνικό σχολείο.

Αποδείχθηκε ότι το βασικό στοιχείο για την παρακολούθηση του σχολείου είναι το επίπεδο των γνώσεων τους και ο βαθμός αφομοίωσης (κριτική ικανότητα) και όχι τόσο η γλώσσα.

Να σημειώσουμε εδώ ότι πολλοί, μιλώντας για "γλώσσα" την εξισώνουν λαθεμένα με την όλη "γενική μόρφωση" και με την "εθνική ταυτότητα".

Το επιχείρημα που χρησιμοποιήθηκε, κυρίως, για τη δημιουργία του χωριστού ελληνικού ήταν, "να μην αφελληνιστούν τα Ελληνόπουλα", ο κίνδυνος να χάσουν την εθνική τους ταυτότητα.

Κουβέντα δεν ακούγεται για το ποιος φταίει που τα Ελληνόπουλα αυτά εξαναγκάστηκαν να βρεθούν σε ξένες χώρες.

Κουβέντα για τη δημιουργία πολυεθνικών σχολείων για το "ξεπέρασμα των εθνικών προκαταλήψεων" και τη δημιουργία "ευρωπαϊκής συνείδησης".

Η "εθνική ταυτότητα" δεν είναι αποκλειστικά και μόνο η γλώσσα, αλλά και όλες οι πολιτιστικές παραδόσεις, η αίσθηση κοινής καταγωγής, κλπ.

Αντί, λοιπόν, για τις μεγάλες δαπάνες για ξεχωριστά σχολεία, θα πρέπει να ενισχυθούν οι Σύλλογοι, οι Κοινότητες, από την Κυβέρνηση μέσω των Πρεσβειών - Προξενείων, της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού για τη διοργάνωση εκδηλώσεων, ταξιδιών για προσκλήσεις Ελλήνων καλλιτεχνών-διανοούμενων, κλπ.

Τα παιδιά σχολικής ηλικίας που επιστρέφουν από το Εξωτερικό, να εντάσσονται στα κανονικά σχολεία όλων των βαθμίδων και να τους δίνεται η δυνατότητα να παρακολουθούν ειδικά τμήματα πρόσθετης βοήθειας μέσα στο σχολείο, για να καλύψουν τις ελλείψεις τους και να ξεπεράσουν τις γλωσσικές δυσκολίες που θα έχουν.

Τα παραπάνω είναι ορισμένες διαπιστώσεις από την ως τώρα λειτουργία των ελληνικών σχολείων στο Εξωτερικό και προτάσεις, που στηρίζονται στην γνώση ειδικών ανθρώπων της εκπαίδευσης.

Βέβαια, το θέμα είναι, κυρίως, πολιτικό και βαθιά ταξικό, που ιδιαίτερα στις μέρες μας από δικαίωμα, όλων έγινε εμπόρευμα και προνόμιο των εχόντων.

Φυσικά όσο το μαζικό λαϊκό κίνημα στη χώρα μας αναπτύσσεται και λύνει τα προβλήματα της μόρφωσης και εκπαίδευσης των παιδιών των πλατιών λαϊκών στρωμάτων, θα λύνονται και τα προβλήματα της μόρφωσης στα Ελληνόπουλα, που ζουν έξω από τη Χώρα.

Οι θέσεις και προτάσεις του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, σχετικά με το προσχέδιο νόμου για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος από τους Έλληνες του Εξωτερικού, περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από τον Γραμματέα της Επιτροπής, κ. Αναστάσιο Κουράκη και έχει ως ακολούθως:

VII. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Σήμερα, όλες, σχεδόν, οι Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχουν στους Απόδημους πολίτες τους έμπρακτα το δικαίωμα της συμμετοχής στις εθνικές βουλευτικές εκλογές. Οι Απόδημοι ψηφίζουν είτε με τη μέθοδο της επιστολικής ψήφου, που αποτελεί και την ευρύτερα χρησιμοποιούμενη πρακτική, είτε σε εκλογικά τμήματα, που οργανώνονται στις κατά τόπους Πρεσβείες και Προξενικές Αρχές, είτε με συνδυασμό αυτών των δυο μεθόδων.

Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο στην Ελλάδα, αν και σύμφωνα με την επιταγή του Συντάγματος (άρθρο 51, παράγραφος 4) είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε στην ψήφιση ενός εκτελεστικού νόμου για το ζήτημα αυτό.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Προκειμένου μια τέτοια διαδικασία να κυλάει ομαλά και με σεβασμό στις αρχές της Δημοκρατίας θα πρέπει να διασφαλίζονται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1) Το αδιάβλητο της ψήφου.
2) Η ισότιμη παρουσίαση όλων των Κομμάτων, που διεκδικούν την ψήφο του Ελληνικού Λαού στο Εξωτερικό, για να μην είναι προνομιακή η θέση των μεγάλων Κομμάτων διαμέσου των διασυνδέσεων, που έχουν με τις προξενικές και τις πρεσβευτικές αρχές.

3) Η δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος της ψήφου σε όλους, ασχέτως από τον τόπο διαμονής τους. Γνωρίζουμε, λόγω χάρη, ότι δεκάδες χιλιάδες Έλληνες ζουν σε Χώρες, που είναι σχεδόν απαγορευτική, λόγω αποστάσεων, η πρόσβαση τους σε Προξενεία, όπου στήνονται, συνήθως, οι κάλπες, οπότε εκ των πραγμάτων μπαίνει το θέμα της επιστολικής ψήφου.

Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι θεωρούμε πως το δικαίωμα ψήφου είναι δικαίωμα το έχουν και όλοι οι μετανάστες, που ζουν στη Χώρα μας, μιας και η εφαρμοζόμενη πολιτική επηρεάζει άμεσα και τις δικές τους ζωές.

Πριν την έναρξη οποιασδήποτε νομοθετικής διαδικασίας για την ψήφο των Αποδήμων Ελλήνων θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση να οριστεί η έννοια του Αποδήμου Έλληνα ψηφοφόρου. Κατά την άποψή μας, Αποδήμος Έλληνας ψηφοφόρος μπορεί να θεωρηθεί κάθε Έλληνας πολίτης κάτοχος ελληνικού διαβατηρίου, ο οποίος έχει πλήρη πολιτικά δικαιώματα στην Ελλάδα και διαμένει μόνιμα και για μακρύ χρονικό διάστημα, εκτός της ελληνικής επικράτειας.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς εκφράζει τη διαφωνία του με το προσχέδιο νόμου, που έχει κατατεθεί, για τρεις κυρίως λόγους:

Α) Διαχέει την ψήφο των Ελλήνων της Διασποράς σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της Ελλάδας, εξισώνοντας με τον τρόπο αυτό τον κάτοικο μιας οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας με το μόνιμο κάτοικο Εξωτερικού. Με τον τρόπο αυτό, βεβαίως, η ψήφος του Αποδήμου αποδυναμώνεται και εξαφανίζεται, διαχέεται, θα έλεγα, μέσα στο γενικό σύνολο.

Το γεγονός αυτό αποτελεί έναν βασικό λόγο για τον οποίο το προσχέδιο νόμου δεν γίνεται αποδεκτό και από τους ίδιους τους Αποδήμους, αφού δεν εξασφαλίζει καθαρή και ουσιαστική αντιπροσώπευση των Αποδήμων στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Β) Σύμφωνα με το προσχέδιο νόμου, αφαιρείται το δικαίωμα από τους Έλληνες Αποδήμους να έχουν στη Βουλή το δικό τους αντιπρόσωπο, που θα προέρχεται από τις χώρες της Αποδημίας.

Γ) Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη στο νομοσχέδιο αυτό για ειδικές συμφωνίες με τις χώρες υποδοχής, ώστε να εξασφαλιστεί η ομαλή και ισότιμη διακίνηση των ιδεών και των πολιτικών δικαιωμάτων όλων των ελληνικών Κομμάτων, που θα ζητήσουν την ψήφο των Ελλήνων της Διασποράς.

Για όλους αυτούς τους λόγους και, αναλογιζόμενοι τη σημασία που έχει η ικανοποίηση του αναφαίρετου δικαιώματος του Ελληνισμού της Διασποράς να συμμετέχει στις εθνικές εκλογές της πατρίδας του, προτείνουμε τα εξής:

1) Ξεχωριστή εκλογική περιφέρεια. Προτείνουμε, δηλαδή, ένα μοντέλο, που θα διασφαλίζει, αφενός μεν την ουσιαστική εκπροσώπηση των Αποδήμων στην Ελληνική Βουλή και αφετέρου θα εκφράζει διάφανα την πολιτική τους βούληση. Έτσι, θα πρέπει να δημιουργηθεί ξεχωριστή «εκλογική περιφέρεια εξωτερικού», αποκλειστικά για τους Αποδήμους Έλληνες, όπου να μπορεί να εκλέγεται ένας εύλογος αριθμός βουλευτών (6-10). Αυτή θα μπορούσε να χωρίζεται σε τρεις εκλογικές ζώνες: α) στην Ευρώπη, β) στη Βόρειο και Νότιο Αμερική και γ) στην Αφρική, Ασία και Ωκεανία. Οι Αποδήμοι Έλληνες θα ψηφίζουν αποκλειστικά σε αυτή και θα εκλέγουν με την ψήφο τους έναν συγκεκριμένο αριθμό Αποδήμων Βουλευτών στην Ελληνική

κή Βουλή, που θα προέρχονται από τους Αποδήμους και θα γνωρίζουν τα προβλήματα και τις ανάγκες του Ελληνισμού της Διασποράς. Οι υποψήφιοι προφανώς θα είναι υποψήφιοι των Κομμάτων που συμμετέχουν στις εθνικές εκλογές ή ανεξάρτητοι, όπως ισχύει και για όλους τους άλλους υποψηφίους. Οι υποψήφιοι στη λίστα κάθε εκλογικής ζώνης πρέπει να είναι κάτοικοι και εκλογείς αυτής της ζώνης.

2) Όσον αφορά τη διαδικασία συμμετοχής, εκτιμούμε ότι ο καταλληλότερος τρόπος είναι αυτός της επιστολικής ψήφου, γιατί δίνει τη δυνατότητα εύκολα σε όλους να ψηφίσουν, εφόσον είναι ελληνικής καταγωγής, είναι εγγεγραμμένοι στα ελληνικά δημοτολόγια και ελληνικούς εκλογικούς καταλόγους και έχουν γραφτεί με αίτησή τους σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Το γεγονός αυτό, φυσικά, δεν αποκλείει και μια σύνθετη προσέγγιση, δηλαδή την παράλληλη θεσμοθέτηση επιστολικής ψήφου και κάλπης σε καθορισμένους, από τις Ελληνικές Πρεσβείες, χώρους.

3) Σε κάθε ζώνη, μπορεί να υπάρχει ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο, όπου θα υπάρχουν συνδυασμοί όλων των Κομμάτων, ώστε να αποφευχθεί ο τεράστιος όγκος των ψηφοδελτίων.

4) Οι ελληνικές προξενικές αρχές, στην περίπτωση της επιστολικής ψήφου, θα πρέπει είκοσι μέρες πριν από τις εθνικές εκλογές να αποστείλουν το ψηφοδέλτιο με τον ειδικό φάκελο στον κάθε Έλληνα Αποδήμο, που έχει το δικαίωμα ψήφου. Ο φάκελος αυτός σφραγισμένος θα επιστρέφεται στα Προξενεία, τα οποία με τη σειρά τους θα προωθούν τους φακέλους στο Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε η καταμέτρησή τους να γίνεται ταυτόχρονα με τα άλλα εκλογικά τμήματα στην Ελλάδα. Και βεβαίως, τα Προξενεία θα έχουν την ευθύνη για τη μυστικότητα και το αδιάβλητο της επιστολικής ψήφου.

5) Η Ελληνική Κυβέρνηση, δια των Ελληνικών Πρεσβειών στο Εξωτερικό, θα πρέπει να προβεί σε συμφωνίες με τις Χώρες υποδοχής, ώστε να εξασφαλιστεί η προεκλογική παρουσίαση των θέσεων όλων των πολιτικών ελληνικών Κομμάτων, χωρίς καμία εξαίρεση. Από τις κυβερνήσεις αυτών των Χωρών θα πρέπει απαραίτητα να εξασφαλίζεται η εγγύηση ότι η ψήφος των Ελλήνων υπηκόων θα είναι ελεύθερη και μυστική και για τον ψηφοφόρο και ότι δεν θα προκύψει κανένα μειονέκτημα τόσο στην εργασία του όσο και στα δικαιώματά του. Έλληνες, που διαμένουν σε Χώρες, με τις οποίες δεν είναι δυνατόν να συναφθούν τέτοιου είδους συμφωνίες δεν θα έχουν τη δυνατότητα της ψήφου και, δυστυχώς, θα μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα αυτό, στην Ελλάδα.

6) Θα πρέπει, επίσης, στο δορυφορικό πρόγραμμα της ΕΡΤ, αλλά και στα ιδιωτικά κανάλια που εκπέμπουν δορυφορικά, να δοθεί χρόνος σε όλα τα πολιτικά Κόμματα, για να αναπτύξουν τα προγράμματά τους, ειδικά στα ζητήματα που αφορούν τους Έλληνες της Διασποράς.

7) Κάθε Έλληνας κάτοικος του Εξωτερικού θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιλέξει, αν επιθυμεί να ψηφίσει στο Εξωτερικό ή αν προτιμά να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα στην Ελλάδα, με δήλωσή του ένα μήνα πριν τις εκλογές.

Τέλος, κατά την συνεδρίαση της 18ης Ιουνίου 2008, η Επιτροπή έκανε δεκτές τις Εισηγήσεις των Μελών της, κατά πλειοψηφία.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΙΩΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΕΛΛΗΣ-ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ
ΠΑΡΘΕΝΑ ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΔΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΑΪΛΑΚΗΣ
ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΗΔΟΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΠΟΥΖΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΡΑΝΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ
ΕΥΑ-ΕΥΔΟΞΙΑ ΚΑΪΛΗ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ
ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΟΥΛΑΣ
ΑΔΑΜ ΡΕΓΚΟΥΖΑΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά την Α' Τακτική Σύνοδο της ΙΒ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 9822/6761 από 15 Οκτωβρίου 2007 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 25 Μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές, κ.κ. Παναγιώτη Αδρακτά, Ελευθέριο Αυγενάκη, Αλέξανδρο Δερμεντζόπουλο, Κρινιώ Κανελλοπούλου, Ιωάννη Λαμπρόπουλο, Αριάδνη Μανούσου – Μπινοπούλου, Ιωάννη Μπούγα, Στυλιανό Νικηφοράκη, Γεώργιο Σαλαγκούδη, Γεώργιο Τρυφωνίδη, Κωνσταντίνο Τσιάρα, Νικόλαο Τσιαρτσιώνη, Δημήτριο Χριστοφολογιάννη, Μαρία – Ελένη Αποστολάκη, Λεωνίδα Γρηγοράκο, Κωνσταντίνο Καρτάλη, Βασίλειο Κεγκέρογλου, Αναστασία – Σουλβάνα Ράπτη, Κωνσταντίνο Ρόβλια, Χρήστο Χάιδο, Παρασκευή Χριστοφιλοπούλου, Κωνσταντίνο Αλυσανδράκη, Ιωάννη Ζιώγα, Αθανάσιο Λεβέντη και Ηλία Πολατίδη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 17 Οκτωβρίου 2007, ο κ. Παναγιώτης Αδρακτάς. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Χρήστος Χάιδος, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Κωνσταντίνος Αλυσανδράκης και του Γραμματέα ο κ. Αθανάσιος Λεβέντης.

Σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής, το πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής προσδιορίζεται ως ακολούθως:

«Αντικείμενο της επιτροπής έρευνας και τεχνολογίας είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων στην επιστημονική έρευνα και την τεχνολογία και η αξιολόγησή τους. Επίσης, αντικείμενο της επιτροπής αυτής είναι η μελέτη και η παρακολούθηση ζητημά-

των βιοηθικής. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη στρατηγικών τόσο για την έρευνα όσο και την τεχνολογία σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας μας.

Για την επίτευξη του σκοπού της η επιτροπή μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογίας και της τεχνολογικής αποτίμησης, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αντίστοιχων κοινοβουλευτικών σωμάτων».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 16 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 24 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. Γεώργιος Σούρλας, ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης, Ευρωβουλευτές, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές, δημόσιοι λειτουργοί και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ
ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 1ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ετήσια Συνδιάσκεψη της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Αποτίμησης Τεχνολογίας (5 και 6 Νοεμβρίου 2007), με θέμα: Η τροφή – κοινωνικά ζητήματα και σύγχρονες εξελίξεις.

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Πρόεδρο της Επιτροπής.

3. Συνεδρίαση της 13ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, σχετικά με τα συμπεράσματα της Ετήσιας Συνδιάσκεψης της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Αποτίμησης Τεχνολογίας.

4. Συνεδρίαση της 5ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Η επίδραση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Internet στους εφήβους.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ. Γεώργιος Σούρλας, Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής.

5. Συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Ευρωβουλευτής, κ. Νικόλαος Βακάλης, σχετικά με τη λειτουργία της αντίστοιχης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας του Βρετανικού Κοινοβουλίου και τη συνεργασία της με την Επιστημονική Κοινότητα.

6. Συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Νοσηλεία νέων, με εξάρτηση από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο κ. Δημήτριος Καφετζής, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Νοσοκομείου Παίδων.

7. Συνεδρίαση της 22ας Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Διεύθυν-

σης Ασφάλειας Αττικής, κ. Εμμανουήλ Σφακιανάκης, σχετικά με το ζήτημα της ασφαλούς πλοήγησης των νέων στο Διαδίκτυο.

8. Συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Κίνδυνοι από τον εθισμό στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου – Μέτρα προστασίας.

Τα μέλη της Επιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν οι κ.κ. Βασίλειος Ασημακόπουλος, Ειδικός Γραμματέας Ψηφιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και Εμμανουήλ Σφακιανάκης, Προϊστάμενος του Τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής.

9. Συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Κίνδυνοι από τον εθισμό στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου – Μέτρα προστασίας.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει η κυρία Μαρία Παναγιωτοπούλου – Κασιώτου, Ευρωβουλευτής και μέλος της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

10. Συνεδρίαση της 28ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Κίνδυνοι από τον εθισμό στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου – Μέτρα προστασίας.

Τα μέλη της Επιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν η κυρία Μένη Μαλλιώρη, τώως Ευρωβουλευτής, Επίκουρος Καθηγήτρια Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Πρόληψη και τον Έλεγχο των Νόσων και ο κ. Νικόλαος Κουλούρης, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.).

11. Συνεδρίαση της 19ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Κίνδυνοι από τον εθισμό στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου – Μέτρα προστασίας.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει η κυρία Βερόνικα Σαμαρά, επικεφαλής του Ελληνικού Κόμβου Επαγρύπνησης για ένα Ασφαλέστερο Διαδίκτυο.

12. Συνεδρίαση της 1ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγράμματα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων εθισμού και των παρανόμων δραστηριοτήτων στο Διαδίκτυο.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Ευριπίδης Στυλιανίδης.

13. Συνεδρίαση της 16ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο κ. Χρήστος Τζανερίκος, Εφέτης.

14. Συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενέργεια και κλιματολογικές αλλαγές.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Ακαδημαϊκός, κ. Χρήστος Ζερεφός, Πρόεδρος του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

15. Συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενέργεια και κλιματολογικές αλλαγές.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο κ. Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.).

16. Συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Έγκριση του σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΥΡΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΔΡΑΚΤΑ ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Επιτροπή έχει ως αντικείμενο ευρύ φάσμα θεμάτων και, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό, μπορεί να συμβάλει, ουσιαστικά, στο μέγα θέμα της χάραξης τεχνολογικής πολιτικής και να λάβει θέσεις σε σημαντικά ζητήματα, όπως οι ομόλογες Επιτροπές των Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η έναρξη των εργασιών της Επιτροπής συνέπεσε με την Ετήσια Συνδιάσκεψη της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Αποτίμησης Τεχνολογίας (Ε.Ρ.Τ.Α.), με θέμα «Η τροφή – κοινωνικά ζητήματα – σύγχρονες εξελίξεις», την Προεδρία της οποίας, για το έτος 2007, είχε η Ελληνική Βουλή. Στις συνεδριάσεις της μετείχαν το Προεδρείο και Μέλη της Επιτροπής.

Κατά τον προγραμματισμό του έργου της Επιτροπής, συνεζητήθη η ριζική αναδιάρθρωση της λειτουργίας της και η υποστήριξη από ομάδα επιστημονικών συνεργατών, ενώ, παράλληλα, επεσημάνθη η ανάγκη να μελετηθεί ο τρόπος λειτουργίας της αντίστοιχης Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κοινός τόπος των προβληματισμών όλων των Μελών της Επιτροπής ήταν ότι ήλθε η ώρα να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος και ο τρόπος δράσης της, με την διεύρυνση των δυνατοτήτων της, στα πλαίσια του Κανονισμού της Βουλής.

Υπεγράμμισθη η σημασία της συζήτησης των προσχεδίων νόμου, που έχουν σχέση με την έρευνα και την τεχνολογία, ώστε τα μέλη της να έχουν την ευχέρεια να υπερασπισθούν τις θέσεις της Επιτροπής, κατά τη συζήτηση στην Ολομέλεια.

Με αφορμή επιστολή του Α' Αντιπροέδρου της Βουλής, κυρίου Γεωργίου Σούρλα, σχετικά με την επίδραση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Internet στους εφήβους, άρχισε στην Επιτροπή η συζήτηση για τις αρνητικές πλευρές της τεχνολογικής εξέλιξης, που πολλές φορές προσλαμβάνουν δραματικό χαρακτήρα.

Η Επιτροπή αποφάσισε να αφιερώσει τις συνεδριάσεις της, σχεδόν στο σύνολό τους, στην έρευνα για την κακή χρήση του διαδικτύου, με στόχο τη γόνιμη συμβολή στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της νεολαίας μας.

Μέσω της επιλογής των ειδικών επιστημόνων και των εκπροσώπων των Φορέων, που κλήθηκαν σε ακρόαση, κατεβλήθη προσπάθεια να συνδυασθεί η καθαρά ενημέρωση με την διαμόρφωση ολοκληρωμένης άποψης και την αποτύπωση της κατάστασης, που έχει δημιουργηθεί.

Η ανάδειξη του θέματος αιφνιδίασε, ακόμη, και τους κοινοβουλευτικούς συντάκτες και πιστεύω ότι, κυρίως, τα κρατικά κανάλια πρέπει να αφιερώσουν ειδικές εκπομπές στη σωστή ενημέρωση, με τη συνεργασία των αρμοδίων φορέων και τη συμμετοχή μελών της Επιτροπής. Η Πολιτεία πρέπει να προσθέσει το κομμάτι που της αναλογεί, ώστε να μεγιστοποιηθεί το αποτέλεσμα.

Από τις συζητήσεις αναδύθηκε η επιθυμία των Μελών της Επιτροπής να αναληφθούν πρωτοβουλίες για την ενημέρωση, σχετικά με τους κινδύνους του διαδικτύου, σε όλη την Ελλάδα, με συνέδρια, σεμινάρια και συγκεντρώσεις και στο τελευταίο χωριό της Χώρας.

Η Επιτροπή, σε ένα πλαίσιο διευρυμένης και ελεύθερης συζήτησης, χωρίς τυπολατρίες, επεχείρησε να συλλέξει όλα τα ζητήματα, με στόχο να προχωρήσει, σε συνεργασία με τους αρμόδιους Φορείς, στην ενημέρωση παιδιών και γονέων.

Το διαδίκτυο, παρά τις δυνατότητες που προσφέρει για την έρευνα, την τεχνολογία, τις επιστήμες και τις τέχνες, ενέχει κινδύνους, που έχουν αναδειχθεί και σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώ είναι, πλέον, εμφανές ότι ακολουθούμε, από μακράν, τις εξελίξεις και έχουμε καθυστερήσει να παρέμβουμε. Στους στόχους της Επιτροπής περιλαμβάνεται η πρόσκληση

των αντιστοίχων Επιτροπών των Κοινοβουλίων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η πραγματοποίηση κοινής συνεδρίασης, ώστε να φωτισθεί, ακόμη περισσότερο, το ζήτημα, να αναδειχθεί διευρωπαϊκά και να προβληθεί από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, εν είδει μιας «εισβολής ενημέρωσης» στην ελληνική κοινωνία.

Παράλληλα, η πρόσκληση στην Επιτροπή Ελλήνων Ευρωβουλευτών, που αποτελούν κρίκο σύνδεσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μεταφέρει την εμπειρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανοίγει δίαυλο, που πρέπει να μείνει ανοικτός και να διευρυνθεί, ώστε να παρακολουθήσουμε θέματα, που ευρίσκονται σε δυναμική εξέλιξη και να υποβοηθηθεί η ενσωμάτωση ευρωπαϊκών προτύπων στην ελληνική νομοθεσία και την ελληνική πρακτική.

Η πρόσκληση στην Επιτροπή αρμοδίων Υπουργών απέβλεπε στη μεγιστοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων και είχε ως πρόθεση τη φιλοδοξία της Επιτροπής να συμβάλει, κατά το μέτρο που της αναλογεί, ώστε το έργο τους να καταστεί αποτελεσματικότερο.

Η Επιτροπή συμμετέχει στην αγωνία για τις σκοτεινές πτυχές του διαδικτύου, που, στην ακραία έκφασή τους, συνδέονται με παιχνίδια αυτοκαταστροφικού χαρακτήρα και την προσβολή της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

Ασχετα, όμως, με την εξέταση αρνητικών φαινομένων δεν δαιμονοποιούμε τη χρήση του διαδικτύου, που είναι πολύ σημαντική για τη νεολαία μας. Θεωρούμε ότι το διαδίκτυο αποτελεί το «παγκόσμιο βιβλίο», που έχει προωθήσει την επιστήμη, τις τέχνες και την πολιτική, ακόμη, και οφείλουμε να το διαφυλάξουμε και να το κάνουμε προσιτό, σε όλους τους Έλληνες, αφού, πλέον, έχουμε αλλαγή προτύπων και ο αναλφαριθμητισμός μετράται, στη σύγχρονη εποχή, ανάλογα με τη δυνατότητα χρήσης του διαδικτύου.

Κανείς δεν αμφισβητεί ότι η χρήση του διαδικτύου αποτελεί βασικό εργαλείο πνευματικής και τεχνολογικής ανάπτυξης. Η συζήτηση αφορά στις αρνητικές επιπτώσεις και τα φαινόμενα, που έχουν αρχίσει να ανησυχούν την ελληνική κοινωνία και σηματοδοτεί το ενδιαφέρον της Βουλής για ένα μεγάλο κοινωνικό ζήτημα. Διεπιστώθη η ανάγκη ενημέρωσης, κυρίως των παιδιών και των γονέων τους, για τις ύπουλες διαδρομές του διαδικτύου και έρευνας ενός σύνθετου προβλήματος, μιας αλυσίδας με πολλούς κρίκους, που έχει τεράστιες κοινωνικές διαστάσεις.

Η Πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει, ώστε να θεσπισθεί πλέγμα όρων και κανόνων για τη λειτουργία του διαδικτύου και να διευρυνθεί το νομοθετικό πλαίσιο για την αποτελεσματική προστασία των χρηστών.

Έχει καταστεί, πλέον, σαφές ότι χρειάζεται επαναπροσδιορισμός της στάσης των παιδαγωγών, των κοινωνιολόγων και των ψυχολόγων, για τον ορισμό διαχωριστικής γραμμής μεταξύ σωστής χρήσης και υπερβολής και αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων, που επενεργούν σωρευτικά στην προσωπικότητα του χρήστη.

Η Επιτροπή ασχολήθηκε και με τις περιπτώσεις, στις οποίες η κατάχρηση του διαδικτύου εξελίσσεται σε μονομανία, με επακόλουθα σύνδρομο στέρησης, διαταραχή της προσωπικότητας και βίαιη συμπεριφορά, ιδίως, κατά την εφηβεία, περίοδο ζωής, που είναι ευάλωτη σε εθισμούς. Είναι φανερό ότι η εξάρτηση από το διαδίκτυο θα προσλάβει διαστάσεις, μεγαλύτερες εκείνης από το αλκοόλ και τον καπνό. Τα Μέλη της Επιτροπής ενημερώθηκαν για τα ιδιάζοντα προβλήματα, που γεννά η καθήλωση στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή και η αποκοπή από τον κοινωνικό ιστό, καθώς και για τα προγράμματα απεξάρτησης και τα, ήδη, λειτουργούντα Κέντρα Νοσηλείας και προσέφεραν την υποστήριξή τους στους ειδικούς επιστήμονες και τους Φορείς, που εκπροσωπούν, ενώ ετονίσθη η ανάγκη αμφίδρομης συνεργασίας.

Στην Επιτροπή συνεζητήθη, επίσης, το μεγάλο πρόβλημα της ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο, το οποίο, βεβαίως, δεν είναι, μόνον, ελληνικό φαινόμενο αλλά παγκόσμιο, με πρώτη παράμετρο την προστασία της ευαίσθητης παιδικής ηλικίας και την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Είναι δεδομένο ότι τα παιδιά διαθέτουν γνώση της νέας τεχνολογίας, αλλά δεν έχουν αναπτύξει κρίση και αποτελεσματική αυτοκυριαρχία, ώστε να ξεφύγουν από όσα τους προσφέρονται και τους κινδύνους, που ελλοχεύουν. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι οι γονείς αγνοούν την ύπαρξη εύχρηστων και φθηνών συστημάτων φίλτρων, που απομονώνουν τις επικίνδυνες σελίδες, ενώ υπάρχουν χιλιάδες ιστοσελίδες με πορνογραφικό περιεχόμενο ή παιδοφιλικό χαρακτήρα, στις οποίες τα παιδιά έχουν αυτόματη πρόσβαση.

Το ζήτημα πρέπει να τύχει της προβολής που του αξίζει, ώστε ο χρήστης να είναι ενημερωμένος για τα μεγάλα οφέλη, αλλά και τις παγίδες του διαδικτύου.

Επιθυμία των μελών της Επιτροπής είναι η συνεργασία με όλους τους αρμόδιους Φορείς για την αποτελεσματική προστασία της νεολαίας και, γενικά, της κοινωνίας από τις αρνητικές όψεις της σύγχρονης τεχνολογίας, που θέτουν σε κίνδυνο τη σωματική, ψυχική και πνευματική υγεία όλου του πληθυσμού και ιδιαίτερα των παιδιών.

Ως Επιτροπή, μπορούμε να επεξεργασθούμε το θέμα και κατά την επόμενη Σύνοδο και να επιζητήσουμε τη μεικτή -επιστημονική και κοινοβουλευτική- ανάδειξη του προβλήματος στα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Χώρας. Στόχος είναι να συνεργασθούμε όλοι, ώστε να καταλήξουμε σε ουσιαστικές παρεμβάσεις, να προκαλέσουμε συζητήσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και να συμβάλουμε αποτελεσματικά στη χάραξη της εθνικής πολιτικής.

Τέλος, η Επιτροπή άνοιξε διάλογο, σχετικά με το πρόβλημα της αλλαγής και της αποσταθεροποίησης του κλίματος, οι συνέπειες των οποίων είναι, ήδη, ορατές. Η αποτύπωση της πραγματικότητας προοιωνίζει εφιαλτικές καταστάσεις και τα μηνύματα καταγράφονται ως άκρως ανησυχητικά. Η Κοινωνία πρέπει να αφυπνισθεί και η Πολιτεία να λάβει μέτρα, που θα δώσουν νέα προοπτική. Στις προθέσεις της Επιτροπής περιλαμβάνεται η κοινωνική παρέμβαση στο θέμα της ενέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τους αρμόδιους Φορείς.

Μετά την πλήρη ενημέρωσή της και την αποτίμηση των δεδομένων, η Επιτροπή θα διαβιβάσει τις προτάσεις της στην Κυβέρνηση, με στόχο να συμβάλει στις νομοθετικές πρωτοβουλίες, που θα αναληφθούν. Με την επισημάνση ότι, σύμφωνα με τους ειδικούς επιστήμονες, ένα μέρος της Χώρας μας περιλαμβάνεται στην επικίνδυνη περιοχή ερημοποίησης της Μεσογείου και με δεδομένη την ηθική διάσταση του θέματος, η Επιτροπή διαδηλώνει ότι χρειάζονται ρωμάλδες αποφάσεις, ώστε να αρχίσει η αναστροφή του φαινομένου και να προστατευθεί το μέλλον του πλανήτη και των νέων γενεών.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΘΙΣΜΟ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Εισαγωγή

Η καθημερινότητά μας κατακλύζεται, πλέον, από όρους νέων τεχνολογιών, προκαλώντας ανάμεικτα συναισθήματα και αντιδράσεις. Ζούμε σε μια εποχή, όπου η εμπειρία έχει παραδώσει τη σκυτάλη στη γνώση και τώρα η γνώση παραδίδει τη σκυτάλη στην πληροφόρηση. Σε ένα περιβάλλον ευμετάβλητο, η Κοινωνία της Πληροφορίας καλείται να διαχειριστεί τη γνώση, να την εκμαιεύσει, να την κωδικοποιήσει και να τη διασπείρει σε όλους τους μνημόνους χρήστες του Διαδικτύου. Ο παγκόσμιος ιστός είναι το διαβατήριο στη γνώση, ο συνδετικός κρίκος για την κοινωνία με ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, που καθιερώνει νέα μοντέλα συμπεριφοράς και κοινωνικής δράσης.

Αναντίρρητα, αρκετοί είναι εκείνοι που επιδεικνύουν σκεπτικισμό, ωστόσο, οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν νέα μέσα έκφρασης και νέες μορφές επικοινωνίας, που, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, μπορούν να οδηγήσουν σε ριζική ανανέωση του

κοινωνικού και κατ' επέκταση του εκπαιδευτικού γίνεσθαι.

Η βασικότερη ένσταση, που εγείρουν όσοι επικρίνουν το Διαδίκτυο, είναι οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από την ανεξέλεγκτη πλοήγηση σε ένα χαοτικό, εικονικό κόσμο, όπως η παραβίαση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων, η παράνομη διακίνηση πορνογραφικού υλικού και η εν γένει προώθηση έκνομων δραστηριοτήτων και, τέλος, ο εθισμός στη χρήση των Ηλεκτρονικών Μέσων (υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα και άλλα) και του Διαδικτύου. Αδιαμφισβήτητα, η απειλή είναι μεγαλύτερη για τους νέους ανθρώπους, καθώς είναι οι κοινωνοί αυτών των αλλαγών.

Αίτια

Στην αναζήτηση των γενεσιουργών αιτιών του εθισμού από τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και το Διαδίκτυο, ακούστηκαν πολλές απόψεις, που επικεντρώνονται, κυρίως, στις κοινωνικές, οικονομικές συνθήκες, στον οικογενειακό ιστό και τις αλλαγές του, στις προκλήσεις της αγοράς, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στο άτομο και τις αγωνίες του, στις πολιτισμικές συνήθειες και στις εφαρμόζομενες πολιτικές. Το φαινόμενο των εξαρτήσεων είναι πολυπαραγοντικό, μεταβάλλεται στην πορεία του χρόνου και, ως εκ τούτου, απαιτεί πολύπλευρη, διαχρονική και συνεχή παρακολούθηση και αντιμετώπιση.

Στις ημέρες μας, οι ραγδαίες κοινωνικές αλλαγές, με τις μικρές οικογένειες σε μεγάλες πόλεις, τη μοναξιά, την κατευθυνόμενη και συχνά παραπλανητική υπερκατανάλωση, την απουσία επιβλεψής από τους γονείς, το εξεταστικό και όχι εκπαιδευτικό σύστημα, τον ανταγωνισμό και την παγκοσμιοποίηση, ευθύνονται για την ανάπτυξη νέων μορφών εξάρτησης και μάλιστα στις μικρές ηλικίες.

Η εφηβεία είναι μια περίοδος, που είναι ιδιαίτερα ευάλωτη σε εθισμούς, καθώς οι νέοι μας πειραματίζονται και θέλουν να κατακτήσουν την αυτονομία τους. Ο πειραματισμός και η περιέργεια, η άγνοια του ενδεχόμενου κινδύνου, η αντίδραση στον έλεγχο, οι συναισθηματικές εναλλαγές και η ανεξέλεγκτη προσβασιμότητα σε κάθε είδους πληροφορία, καθιστούν το άτομο ευάλωτο και ευαίσθητο σε εξαρτήσεις. Σε συμπεριφορές, δηλαδή, που στην πορεία του χρόνου μπορεί να προκαλέσουν προβληματικές καταστάσεις, που τροποποιούν σημαντικά την υγεία και την ποιότητα της καθημερινής ζωής και απαιτούν, τελικά, την παρέμβαση ειδικού.

Έχουμε μπροστά μας ένα ζήτημα, που έχει καθαρά κοινωνικό χαρακτήρα. Είναι ένα υπαρκτό πρόβλημα σε μια κοινωνία, που έχει τα δικά της κοινωνικά χαρακτηριστικά, τα οποία, έτσι όπως έχουν αναπτυχθεί, επιδεινώνονται από τη χρήση του Διαδικτύου. Η νεολαία, σήμερα, στρέφεται στο Διαδίκτυο με υπερβολικό τρόπο, γιατί υπάρχει ένα έλλειμμα στην κοινωνική συμμετοχή των νέων, που στην παρούσα στιγμή κατευθύνει τους νέους στην ενασχόλησή τους με τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και το Διαδίκτυο. Το Internet, πλέον, έχει γίνει πάρα πολύ προσίπο στη νεολαία. Είναι, λοιπόν, λογικό να ασχολείται με αυτό.

Όμως, στο θέμα του Διαδικτύου, συμβαίνει και κάτι άλλο που θέλγει την νεολαία. Η ενεργητική συμμετοχή, που απαιτεί η ενασχόληση με το Διαδίκτυο. Με τον τρόπο αυτό, ο νέος αναλαμβάνει ρόλο, έστω και «εικονικό», δημιουργεί μια εικονική πραγματικότητα και συμμετέχει, καλύπτοντας το έλλειμμα της κοινωνικής συμμετοχής.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το Διαδίκτυο μπήκαν στη ζωή μας, εδώ και αρκετά χρόνια, για συγκεκριμένους λόγους. Κανένας δεν αρνείται ότι το μέσο αυτό, πράγματι, εξυπηρετεί τη μάθηση, την επικοινωνία, την ταχύτερη διάχυση της πληροφορίας και συνακόλουθα της γνώσης, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τον ανταγωνισμό και πολλές άλλες σημαντικές λειτουργίες, που διαφημίστηκαν από την πρώτη του εμφάνιση. Το πρόβλημα είναι υπαρκτό, αλλά θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, ώστε να μην το δαιμονοποιήσουμε.

Ορισμός και Συμπτώματα

Μέχρι πριν λίγα χρόνια, θεωρούσαμε ότι η εξάρτηση προκαλείται σε περιορισμένο αριθμό ατόμων από κάποιες ουσίες ή

καταστάσεις. Ταυτίστηκε, δηλαδή, αυτή αποκλειστικά με τη χρήση παράνομων ουσιών, των λεγόμενων ναρκωτικών, χωρίς να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε άλλες εξαρτησιογόνες συμπεριφορές, που συνιστούν σημαντικές απειλές για την ατομική και τη δημόσια υγεία, όπως το κάπνισμα, η νευρογενής ανορεξία, η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια, και ο εθισμός στη χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

Θεωρούμε ότι κάποιος έχει εθισμό, όταν χρειάζεται να αφιερώνει όλο και περισσότερο χρόνο στο Διαδίκτυο, για να αντλεί αίσθημα ικανοποίησης. Όταν η ενασχόλησή του με αυτό οδηγεί στο να δυσλειτουργεί σε όλους τους άλλους τομείς της ζωής του, στο σχολείο, στο πανεπιστήμιο ή στον επαγγελματικό του χώρο, στις σχέσεις του μέσα στην οικογένεια, στις σχέσεις του με τους φίλους του και, επίσης, όταν παραμελεί τις δραστηριότητές του και τα χόμπυ του. Επίσης, μπορεί να έχει μονομανία με το Διαδίκτυο, να ξεδεύει πολλά χρήματα στο λογισμικό ή σε πράγματα, τα οποία έχουν σχέση με αυτή την ασχολία. Όταν σταματά η χρήση του Διαδικτύου, μπορεί να παρουσιάσει ακόμη και σύνδρομο στέρησης.

Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Επιτροπής, οι ειδικοί επιστήμονες, που κλήθηκαν σε ακρόαση, αναφέρθηκαν σε μια σειρά στερητικών συμπτωμάτων, που παρατηρούνται στον χρήστη του Διαδικτύου, δηλαδή, νευρικότητα, αδυναμία συγκέντρωσης, εμμονή, διάσπαση της προσοχής, ευκολία κόπωσης, που παρατηρούνται, μεταξύ άλλων, όταν ένα άτομο επιθυμεί, αλλά, ενδεχομένως, στερείται, λόγω αντικειμενικών ή άλλων συνθηκών, της δυνατότητας να ασχοληθεί με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Σημειώνεται, εδώ, ότι αρκεί μία έστω και ολιγόλεπτη επαφή με το αντικείμενο εξάρτησης, στη συγκεκριμένη περίπτωση τον υπολογιστή, για να εξαφανιστούν τα προαναφερόμενα συμπτώματα στέρησης.

Αντίστοιχα, είναι γνωστά τα φαινόμενα της απόλυτης προσήλωσης, της απομόνωσης, της απώλειας της ικανότητας της επαφής με το περιβάλλον, της ικανοποίησης, της απώλειας του αισθήματος της κούρασης, που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια πολύωρης, συνήθως, ενασχόλησης με τη μαγική οθόνη και την κατ' επιλογή εικόνα της.

Τα συμπεράσματα από τις μέχρι τώρα έρευνες και τα καταγεγραμμένα συμβάντα αντιμετώπισης αρνητικών επιπτώσεων αναδεικνύουν ορισμένα ενδιαφέροντα στοιχεία, όπως:

* Ο εθισμός στο Διαδίκτυο παρουσιάζει μεγαλύτερη ανάπτυξη στην επαρχία σε σύγκριση με τα μεγάλα αστικά κέντρα. Για παράδειγμα, το ποσοστό εθισμού είναι 1% στην Αθήνα και 8,2% στη Θεσσαλία. Τα ίδια στατιστικά στοιχεία εμφανίζονται πάντως και σε άλλες χώρες όπου πραγματοποιήθηκε αντίστοιχη έρευνα (Νορβηγία, Κύπρος).

* Η έκθεση του πρώτου ποιοτικού Ευρωβαρομέτρου, γύρω από τη γνώση της ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου, περιγράφει σοβαρές καταστάσεις, από την υπερβολική και στρεβλή χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του Διαδικτύου, τις οποίες οι ίδιοι οι χρήστες αφηγήθηκαν. Οι περιγραφές αναδεικνύουν την κορυφή του παγόβουνου ενός προβλήματος πολύ μεγαλύτερου και πολύ βαθύτερου. Το φαινόμενο αυτό συνίσταται στην εμφάνιση έντονων φαινομένων κοινωνικής αποξένωσης, σε συνδυασμό με την νευρικότητα και την ανορεξία, την εγκατάλειψη σπουδών ή ακόμα χειρότερα με την αυτοκτονία.

* Η ίδια έκθεση του Ευρωβαρομέτρου έδειξε ότι ο τρόπος χρήσης του Διαδικτύου εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από το οικογενειακό περιβάλλον. Στην έρευνα τα Ελληνόπουλα δήλωσαν ότι αποφεύγουν να απευθυνθούν στους -τις περισσότερες φορές μη εξοικειωμένους με την τεχνολογία- γονείς τους σε περίπτωση προβλήματος, γιατί φοβούνται ότι αυτοί θα τους επιβάλουν ακόμη αυστηρότερους κανόνες και περιορισμούς στη χρήση του. Έτσι, προτιμούν να συζητούν τέτοια προβλήματα μόνο με τους φίλους τους.

* Από τα καταγεγραμμένα συμβάντα και τις συζητήσεις με τους νέους διαπιστώνεται ότι ο βαθμός ευκολίας διείσδυσης του Διαδικτύου στους νέους αυξήθηκε κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να ξεπεράσει και να καλύψει στρεβλά το κενό από άλλα ενδιαφέροντα. Η «μονοπώληση» αυτού του ενδιαφέροντος διογκώθηκε υπερβολικά, σε συνδυασμό με

την απουσία ουσιαστικής παιδαγωγικής – νομοθετικής πρόνοιας.

Οι κύριες δραστηριότητες, στις οποίες εντοπίστηκε και καταγράφηκε ο εθισμός στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του Διαδικτύου είναι η αναζήτηση – διακίνηση πορνογραφικού υλικού, η αναζήτηση πληροφοριών, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια (Πλατφόρμας Η/Υ ή ON-LINE), τα τυχερά παιχνίδια, οι αγορές μέσω Διαδικτύου και η αναζήτηση ερωτικού συντρόφου.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος

Η ανάπτυξη δράσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου του εθισμού των νέων στους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και το Διαδίκτυο, αφορά, κατά κύριο λόγο, τους τομείς της υγείας και πρόνοιας, της παιδείας και της ασφάλειας των δικτύων.

Υγεία – Πρόνοια

Το φαινόμενο της εξάρτησης και του εθισμού στο Διαδίκτυο, καθώς και στα διάφορα ηλεκτρονικά μέσα, που το ενεργοποιούν (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και κινητή τηλεφωνία), δεν αποτελεί αρνητικό φαινόμενο μόνο για την νεοεισελθούσα στην ψηφιακή εποχή Ελληνική Κοινωνία. Το ζήτημα αποτελεί αντικείμενο έρευνας και προβληματισμού και σε άλλες χώρες, λιγότερο ή περισσότερο προηγμένες τεχνολογικά, οι οποίες αντιμετωπίζουν παρόμοια, σε γενικές γραμμές, αρνητικά φαινόμενα από την υπερβολή στην χρήση και την κατάχρηση των νέων τεχνολογικών μέσων.

Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν η Κίνα και η Γερμανία. Στην πρώτη ιδρύθηκε Κέντρο Απεξάρτησης για τον Νεανικό Εθισμό στο Διαδίκτυο, ήδη, από το 2004 και έχει δεχτεί μέχρι τώρα, πολλές χιλιάδες παιδιών, για απεξάρτηση. Στη Γερμανία, επίσης, δημιουργούνται Θεραπευτήρια (π.χ. Βιχερχάους), ειδικευμένα στις περιπτώσεις παιδιών και εφήβων, που παρουσιάζουν σοβαρή εξάρτηση από τον υπολογιστή τους και γενικότερα τα ηλεκτρονικά μέσα.

Η προσπάθεια για την αντιμετώπιση των αρνητικών πλευρών της τεχνολογικής εξέλιξης πρέπει να στηριχθεί σε δύο άξονες.

Πρώτον, στη **διερεύνηση** της έντασης του προβλήματος στις διάφορες πληθυσμιακές κατηγορίες, με επικέντρωση του ενδιαφέροντος στους νέους, οι οποίοι αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών.

Η έρευνα προσανατολίζεται στο να εντοπίσει και να επισημάνει τις αναδυόμενες απειλές και τις πιθανές επιπτώσεις τους. Στις περιπτώσεις της υπερβολικής ή κακής χρήσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή του Διαδικτύου, τα ερευνητικά δεδομένα περιγράφουν την έκταση και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προβλήματος, βάσει των οποίων θα προταθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα και θα αξιολογηθεί η ασκουμένη πολιτική.

Οι παρεμβάσεις πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψη τους τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πραγματικότητα της κάθε Χώρας. Οι έρευνες πρέπει να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένα πολιτισμικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, έτσι ώστε τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων να είναι μετρήσιμα, να έχουν διάρκεια και να αναδεικνύουν τις καλύτερες πρακτικές.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση πραγματοποιήθηκαν, πρόσφατα, τρεις νέες έρευνες. Η πρώτη, που πραγματοποιήθηκε στην Ισπανία, αφορούσε 223 παιδιά, ηλικίας 13 έως 18 ετών. Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, σύμφωνα με το διεθνές σύστημα ταξινόμησης των ψυχιατρικών διαταραχών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων αυτών διαπιστώθηκε ότι εμφάνιζε, πράγματι, το σύνδρομο της εξάρτησης. Η δεύτερη έρευνα έγινε στη Γερμανία και αφορούσε 323 παιδιά, ηλικίας 11 έως 14 ετών, με στόχο να διερευνηθούν και πάλι συμπεριφορές εξάρτησης, λόγω χρήσης του υπολογιστή. Το 9,3% των παιδιών αυτών ανταποκρινόταν, πλήρως, στα κριτήρια της εξάρτησης, σύμφωνα με το διεθνές σύστημα ταξινόμησης. Η τρίτη έρευνα, που πραγματοποιήθηκε στην Αγγλία, σε 387 εφήβους, ηλικίας 12 έως 16 ετών, έδειξε ότι ένα στα πέντε παιδιά ήταν εξαρτημένο από τα παιχνίδια στον υπολογιστή.

Ομοίως, έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα οι πρώτες έρευνες για την εξαγωγή όσο το δυνατόν πληρέστερων συμπε-

ρασμάτων, τα οποία θα συμβάλουν στην εφαρμογή πρακτικών για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ο αριθμός των ερευνών είναι συγκριτικά μικρός, σε σχέση με τη ραγδαία αύξηση των αρνητικών φαινομένων της τεχνολογικής εξέλιξης. Οι πρώτες αυτές έρευνες ανελήφθησαν από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας και το Τμήμα Εφηβικής Υγείας του «Νοσοκομείου Παιδών Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού».

Οι μελέτες αυτές συγκλίνουν ως προς το ποσοστό των εθισμένων στο Διαδίκτυο και τα ενδεικτικά στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν την κρισιμότητα του προβλήματος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα:

* Επτά στους δέκα εφήβους της Θεσσαλίας, σύμφωνα με την πρώτη έρευνα, έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Ως προς το προφίλ τους, το 75 % είναι αγόρια, το 55,5% είναι μαθητές γυμνασίου, το 28% καπνίζουν, το 60% πίνουν. Στον μέσο μαθητικό πληθυσμό, είναι αυξημένα τα ποσοστά και του καπνίσματος και του αλκοόλ. Το 85% έχουν υπολογιστή στο σπίτι. Το 21% κάνει χρήση του Διαδικτύου πάνω από 20 ώρες. Το συχνότερο είδος εθισμού είναι τα διαδικτυακά παιχνίδια και φθάνει στο 67,2%.

* Ο κίνδυνος εθισμού των χρηστών επιβεβαιώνεται με τη δεύτερη έρευνα του Τμήματος Εφηβικής Υγείας του «Νοσοκομείου Παιδών Παναγιώτη και Αγλαΐας Κυριακού», η οποία αναφέρει ότι το 18,2% των δεκαπεντάχρονων παιδιών, στον Νομό Αττικής, που είναι χρήστες του Διαδικτύου, παρουσιάζει, περιодικά ή συχνά, έντονα προβλήματα εθισμού και κοινωνικότητας. Ιδιαίτερα προβλήματα εθισμού παρουσιάζονται και στα Internet Café, όπου αναφέρθηκαν πολλά παραδείγματα εξάρτησης σε βαθμό μονομανίας με τη χρήση του Διαδικτύου. Οι νέοι καθλώνονται στην οθόνη του υπολογιστή, απομονώνονται από το κοινωνικό περιβάλλον και δυσλειτουργούν σε όλες τις άλλες εκφάνσεις της ζωής τους, ενώ αναπτύσσουν σύνδρομο στέρησης και διαταραχή της συμπεριφοράς.

Δεύτερον, στον τομέα της **Πρόνοιας και Θεραπείας** η ανάγκη της αντιμετώπισης του προβλήματος οδήγησε στη δημιουργία νέων Ιατρικών Μονάδων, όπως αυτής του Τμήματος Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παιδών και στη σύνδεση του συγκεκριμένου είδους εθισμού και των ψυχοσωματικών επιπτώσεων του, προς τις, ήδη, λειτουργούσες μονάδες θεραπείας από άλλες εξαρτησιογόνες ουσίες (Ο.ΚΑ.ΝΑ.).

Μέχρι στιγμής, στην Μονάδα Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Νοσοκομείο Παιδών έχουν εξετασθεί περιπτώσεις περισσότερων από 4.000 οικογενειών με εφήβους, που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα. Ένα από τα προβλήματα αυτά είναι ο εθισμός στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Στη Μονάδα Εφηβικής Υγείας, η οποία λειτουργεί, περίπου, ένα χρόνο, έχουν απευθυνθεί, έως τώρα, 20 παιδιά με εθισμό στο Διαδίκτυο. Ήδη, παρακολουθούνται εντατικά τέσσερις ανήλικοι, με συμπτώματα εξάρτησης από το Διαδίκτυο.

Συμπερασματικά, η ένταση του προβλήματος, σε συνάρτηση με τη δυναμική του, έχει οδηγήσει σε διευρυμένη συζήτηση σε αρκετές Χώρες, με στόχο την ενδεχόμενη ένταξη, ως το 2012, του εθισμού στο Διαδίκτυο στην κατηγορία των ψυχικών διαταραχών. Ο χαρακτηρισμός του εθισμού, ως ψυχικής ασθένειας, παρέχει τη δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης για τους πάσχοντες. Παράλληλα, έχει αναληφθεί προσπάθεια εξειδικευμένης αξιολόγησης των περιπτώσεων εθισμού ή άλλων σωματικών και ψυχικών παρενεργειών, ώστε να προστεθούν στις ήδη υπάρχουσες κατηγορίες μορφών εξάρτησης.

Παιδεία

Η εκπαίδευση των νέων στην ορθή χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του Διαδικτύου, μέχρι σήμερα, κινείται σε δύο βασικές κατευθύνσεις.

Η πρώτη κατεύθυνση, περιλαμβάνει τις δραστηριότητες, οι οποίες αναπτύσσονται μέσω του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και η δεύτερη αφορά στις δραστηριότητες Φορέων, οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί για αυτόν, ειδικά, τον σκοπό. Μέσω των δύο αυτών βασικών αξόνων, επιδιώκεται η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση, ως προς την χρήση και την

αξιοποίηση των νέων μέσων επικοινωνίας.

Στόχος της ακολουθούμενης πολιτικής είναι η καλλιέργεια κριτικής σκέψης και συνετής χρήσης των υπολογιστών και του Διαδικτύου. Η γενική εκτίμηση είναι ότι όσες τεχνικές λύσεις ασφάλειας και αν επινοηθούν, δεν θα επαρκέσουν για την προστασία των ανήλικων χρηστών, παρά μόνον εάν συνδυασθούν με την εκπαίδευσή τους στον τρόπο ορθής χρήσης του μέσου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η πολιτική πρόληψης έναντι των φαινομένων εθισμού από την υπερβολική ή στρεβλή χρήση του Διαδικτύου πρέπει να καλύπτει τους τομείς της έρευνας, της πρόνοιας και της εκπαίδευσης.

Η έρευνα στρέφεται σε διάφορες πληθυσμιακές ομάδες και ιδιαίτερα στους νέους, οι οποίοι αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών. Στο πεδίο αυτό προτείνεται:

- * Ενίσχυση της έρευνας σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και τον εθισμό στο Διαδίκτυο.

- * Διοργάνωση, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του πρώτου, στην Ελλάδα, Ιατρικού Συνεδρίου, που θα αφορά στον εθισμό στο Διαδίκτυο, ώστε να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν οι ειδικοί επιστήμονες (παιδοψυχίατροι, ψυχίατροι και ψυχολόγοι, καθώς και ιατροί διαφόρων ειδικοτήτων, παιδίατροι και άλλοι).

- * Δημιουργία Κέντρου Αναφοράς για την καταγραφή, διάγνωση και ειδική αντιμετώπιση των περιπτώσεων εθισμού στην Χώρα μας, με τελικό στόχο τον συντονισμό της επιστημονικής έρευνας.

Για τον τομέα της Πρόνοιας προτείνονται τα ακόλουθα:

- * Χαρακτηρισμός του εθισμού ως ψυχικής ασθένειας.

- * Δημιουργία νέων Ιατρικών Μονάδων Εφηβικής Υγείας στα πρότυπα της, ήδη, λειτουργούσας στο Νοσοκομείο Παιδών «Αγλαΐα Κυριακού».

- * Δημιουργία Ειδικών Παιδοψυχιατρικών Υπηρεσιών. Οι Υπηρεσίες αυτές θα υλοποιούν ειδικά προγράμματα περιορισμού της χρήσης από τον έφηβο, εκπαίδευσης της οικογένειάς του και ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης.

- * Δημιουργία τηλεφωνικών γραμμών συμβουλευτικού και ενημερωτικού χαρακτήρα, για το ευρύ κοινό, σχετικά με τα προβλήματα και τις αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και την *ωή των χρηστών.

Τέλος, με στόχο τη δημιουργική διδασκαλία για την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του internet, προτείνονται :

- * Διάρκης κατάρτιση των εκπαιδευτικών και των φοιτητών Πληροφορικής πάνω στο θέμα του εθισμού των εφήβων στο Διαδίκτυο.

- * Εισαγωγή Ειδικών Μαθημάτων στα Σχολεία, σχετικά με το Διαδίκτυο, με στόχο την αυτοδιαχείριση της χρήσης του μέσου από παιδιά και εφήβους.

- * Οργάνωση εθνικών ενημερωτικών εκστρατειών.

- * Παραγωγή πάσης φύσεως ενημερωτικού υλικού, σχετικά με την προστασία του χρήστη και την ασφαλή χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του Διαδικτύου.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΔΙΩΞΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΓΑΣ

Α. Εισαγωγή

Η ταχεία διάδοση της χρήσης του διαδικτύου και των ευρυζωνικών συνδέσεων ανοίγει νέους δρόμους για την οικονομία, την εκπαίδευση, την κοινωνική συμμετοχή. Ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής και μια γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο μπορούν να άρουν την επικοινωνιακή απομόνωση του πλέον δυσπρόσιτου χωριού, του πλέον απομακρυσμένου νησιού, να εξοικονομήσουν χρόνο και χρήμα στις επιχειρηματικές συναλλαγές, να προσφέρουν ισότιμες ευκαιρίες πρόσβασης στη γνώση, να καταστούν, ακόμη, μέσο ανάπτυξης κοινωνικών πρωτοβουλιών, που συσπειρώνουν και ευαισθητοποιούν τους πολίτες για σκο-

πούς εκτεινόμενους από την αναζήτηση ενός ενόχου αυτοκινητιστικού ατυχήματος έως την κινητοποίηση για την προστασία των δασών.

Το διαδίκτυο δεν αποτελεί φραγμό εικονικής απομόνωσης, αλλά μέσο ηλεκτρονικής συμμετοχής στην κοινωνική και οικονομική ζωή, βήμα διαλόγου, τράπεζα γνώσεων χωρίς σύνορα, διακρίσεις και περιορισμούς, εξ ίσου προσβάσιμη από οποιοδήποτε σημείο του ελεύθερου κόσμου. Το διαδίκτυο είναι ο ιστός, μέσω του οποίου δημιουργείται, ταχέως, μια νέα οικουμενική συνείδηση, η οποία, εκμηδενίζοντας κάθε είδους αποστάσεις, καθιστά τους πολίτες κοινωνούς παγκόσμιων προβλημάτων, όπως η κλιματική αλλαγή, η προστασία του περιβάλλοντος, ο ενεργειακός εφοδιασμός και η δημοκρατική συμμετοχή.

Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιούνται, και στη Χώρα μας, σημαντικά βήματα προαγωγής της ευρυζωνικότητας, προκειμένου κάθε πολίτης, από οποιαδήποτε γωνιά της Ελλάδας, να αποκτήσει δυνατότητα συμμετοχής στη νέα οικουμενική κοινωνία της γνώσης, προκειμένου τα οφέλη των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας να διαχυθούν παντού, ενδυναμώνοντας την ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας, διευρύνοντας τις ευκαιρίες εκπαίδευσης, εκσυγχρονίζοντας τη δημόσια διοίκηση, φέροντας, εν ολίγοις, την Ελλάδα πιο κοντά στους Ευρωπαίους εταίρους της.

Σύμφωνα με στοιχεία του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, το 2007, το 30,2% των ελληνικών νοικοκυριών διέθετε κατ' οίκον πρόσβαση στο διαδίκτυο έναντι του 24,2%, το 2005, ενώ το 12% του συνόλου διέθετε ευρυζωνική σύνδεση έναντι του 1%, το 2005. Παράλληλα, σημαντική είναι η διεύρυνση της ευρυζωνικότητας στις επιχειρήσεις, με τουλάχιστον δέκα εργαζομένους, η οποία από 36% το 2005 ανήλθε σε 67,8% το 2007, κοντά στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν την ταχεία εξάπλωση της ευρυζωνικότητας στη Χώρα, η οποία υποβοηθείται από σημαντικές επενδύσεις στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα:

Χαρακτηριστικό είναι το «Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικότητας έως το 2008» ως μέρος της «Ψηφιακής Στρατηγικής 2006-2013», συνολικού προϋπολογισμού 450 εκατομμυρίων ευρώ, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», με στόχους α) την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών, β) την ανάπτυξη ευρυζωνικού περιεχομένου και υπηρεσιών και γ) την ενίσχυση της ζήτησης ευρυζωνικών υπηρεσιών. Το σχέδιο βρίσκεται, πλέον, σε πλήρη εξέλιξη και περιλαμβάνει, ιδίως, τα εξής:

- * Την ανάπτυξη ευρυζωνικών μητροπολιτικών δικτύων οπτικών ινών σε 75 δήμους της περιφέρειας, συνολικού μήκους άνω των 735 χλμ. και προϋπολογισμού 59 εκατομμυρίων ευρώ, με τα οποία διασυνδέονται, σε κάθε Δήμο, κατά μέσο όρο, 45 σημεία δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Πανεπιστήμια, Σχολεία, Δ.Ο.Υ., Δημόσια Νοσοκομεία, κτίρια Δήμων ή Νομαρχιών, Δημοτικές Βιβλιοθήκες, Μουσεία, Επιμελητήρια, Αστυνομία, Πυροσβεστική και άλλες Υπηρεσίες.

- * Τη δημιουργία ασυρμάτων ευρυζωνικών δικτύων σε 120 Δήμους και 20 Τοπικές Ενότητες Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.), προϋπολογισμού 42 εκατομμυρίων ευρώ για τη διασύνδεση τοπικών σημείων δημοσίου ενδιαφέροντος (κτίρια Δήμων, περιφερειακά ιατρεία και άλλα) μεταξύ τους και με το δίκτυο «Σύζευξις». Στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης, περιλαμβάνεται και η ευρυζωνική διασύνδεση Σχολείων της Χώρας, στο πανελλήνιο σχολικό δίκτυο.

- * Την αξιοποίηση του δορυφόρου Hellas-Sat για την παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών σε νησιά ή άλλες απομακρυσμένες περιοχές της Χώρας, καθώς και την ανάπτυξη «έξυπνων οικισμών», μέσω της διάθεσης 10 εκατομμυρίων ευρώ για τη χρηματοδότηση ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης συγκεκριμένων περιοχών, γεωγραφικά απομακρυσμένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού.

- * Την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών τοπικής πρόσβασης στην περιφέρεια. Μέσω συνολικού προϋπολογισμού 210 εκατομμυρίων ευρώ, τίθεται, ως στόχος, η προσφορά ευρυζωνικών υπηρεσιών

στους πολίτες και στις επιχειρήσεις σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της Χώρας, με προσιτά τιμολόγια.

Ενώ, όμως, η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου και η διείσδυση της ευρυζωνικότητας έχουν αναχθεί σε προγραμματική επιλογή της Πολιτείας, καθ' όσον αποδεδειγμένα συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική ανάπτυξη, τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, ταυτόχρονα, καθίσταται ολόένα και περισσότερο αντιληπτό ότι ο παγκόσμιος ιστός εγκυμονεί απειλές για την κοινωνία και τη δημόσια τάξη. Ενώ η Κοινωνία των Πολιτών και η οργανωμένη Πολιτεία επενδύουν στο διαδίκτυο, προσδοκώντας οφέλη από την ανάπτυξη και αξιοποίησή του, νοσηροί νόες απεργάζονται τη μετατροπή των ηλεκτρονικών λεωφόρων του σύγχρονου οικονομικού πολιτισμού σε σκοτεινές ατραπούς ανασφάλειας και εγκληματικότητας.

B1. Η έννοια και οι μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Το έγκλημα, ανέκαθεν, παρακολουθούσε την εξέλιξη της τεχνολογίας. Η βιομηχανική επανάσταση, κατά το 18ο αιώνα, εκσυγχρόνισε τα μέσα τέλεσής του. Το τηλέφωνο, γρήγορα, χρησιμοποιήθηκε για την τέλεση απάτης και άλλων εγκλημάτων και τα σύγχρονα μεταφορικά μέσα διευκόλυναν τη διάπραξη κλοπών και ληστειών. Σε αντίθεση με τις τεχνολογικές αυτές εξελίξεις, που διαφοροποίησαν, απλώς, τον τρόπο διάπραξης παραδοσιακών εγκλημάτων, η κακόβουλη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών ή παρόμοιων συσκευών ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων δεν περιορίστηκε στη διευκόλυνση της τέλεσης, ήδη, τυποποιημένων εγκλημάτων, αλλά επέκτεινε την τυπολογία αυτή, διαμορφώνοντας νέες εγκληματικές συμπεριφορές, με άλλα λόγια, νέες απειλές κατά της δημόσιας τάξης.

Η πολυμορφία αυτή δυσχεραίνει την υιοθέτηση ενός απολύτως ικανοποιητικού ορισμού για το ηλεκτρονικό έγκλημα (cybercrime), αφού η προσπάθεια ακριβούς προσέγγισής του υπονομεύει την ανάγκη περιεκτικότητάς του και το αντίθετο. Εν γνώσει των δυσκολιών αυτών, το ηλεκτρονικό έγκλημα προσδιορίζεται, κατ' αρχάς, ως μια εγκληματική πράξη, στην οποία ο ηλεκτρονικός υπολογιστής χρησιμοποιείται ως το κυριότερο μέσο τέλεσής της. Ανάλογα με το περιεχόμενο της χρήσης αυτής, το ηλεκτρονικό έγκλημα μπορεί να εμφανίζεται ως: α) μια νέα μορφή εγκλήματος, που διαπράττεται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, β) μια παραλλαγή των, ήδη, υπαρχόντων εγκλημάτων, τα οποία διαπράττονται με υπολογιστές, γ) μια εγκληματική πράξη, στην εκδήλωσή της οποίας συμμετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής ή οποιαδήποτε άλλη συσκευή ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων (κινητό τηλέφωνο, palmtop, notebook και άλλα) μπορεί να είναι: α) στόχος κάποιας επίθεσης, β) μέσο διάπραξης κάποιας επίθεσης, δηλαδή το εργαλείο, που χρησιμοποιεί ο επιτιθέμενος για να πραγματοποιήσει τον εγκληματικό σκοπό του, γ) βοηθητικό μέσο για τη διάπραξη του εγκλήματος, π.χ., ως μέσο αποθήκευσης στοιχείων ή πληροφοριών, που αφορούν άτομα, που συμμετέχουν σε παράνομες δραστηριότητες.

Περαιτέρω, οι μορφές εμφάνισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος δύναται να καταταχθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες, ανάλογα με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή στην τέλεση της εγκληματικής πράξης:

α) Εγκλήματα, που διαπράττονται, τόσο σε συμβατικό περιβάλλον, όσο και σε περιβάλλον ηλεκτρονικών υπολογιστών, οπότε το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει το μέσο τέλεσης. Π.χ., η συκοφαντική δυσφήμιση μπορεί να διαπραχθεί με τη δημοσίευση ενός προσβλητικού σχολίου σε μια ιστοσελίδα, όπως θα συνέβαινε, εάν το ίδιο συκοφαντικό σχόλιο είχε δημοσιευθεί σε μια έντυπη έκδοση.

β) Εγκλήματα, που διαπράττονται με τη χρήση υπολογιστών, χωρίς την ύπαρξη δικτύωσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατηγορίας αυτής αποτελεί η παράνομη αντιγραφή λογισμικού.

γ) Εγκλήματα, που προϋποθέτουν οπωσδήποτε τη χρήση του διαδικτύου. Η συνηθέστερη εγκληματική συμπεριφορά της κατηγορίας αυτής είναι η διασπορά κακόβουλου λογισμικού

(ιών).

B2. Η τυπολογία της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώ - πης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (COE Convention on Cybercrime)

Σημαντική συμβολή στην τυπολογία του ηλεκτρονικού εγκλήματος αποτελεί η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, η οποία υπογράφηκε στη Βουδαπέστη, στις 23 Νοεμβρίου 2001, από τα περισσότερα μέλη του Συμβουλίου, καθώς και από τις Η.Π.Α., τον Καναδά και την Ιαπωνία, Χώρες που έχουν στον Οργανισμό το καθεστώς του παρατηρητή. Μέχρι σήμερα, η Σύμβαση έχει επικυρωθεί από 23 Χώρες, τέθηκε, δε, σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2004. Η Ελλάδα έχει υπογράψει, ήδη, από τις 23 Νοεμβρίου 2001 τη Συνθήκη, αλλά δεν την έχει, ακόμη, επικυρώσει.

Η κατάρτιση και υπογραφή της Σύμβασης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο προέκυψε από την ανάγκη της, κατά προτεραιότητα, επιδίωξης μιας κοινής αντεγκληματικής πολιτικής, με στόχο την προστασία της κοινωνίας από το ηλεκτρονικό έγκλημα, μέσω της υιοθέτησης κατάλληλης νομοθεσίας και της ανάπτυξης διεθνούς συνεργασίας.

Με την πεποίθηση ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του κυβερνο-εγκλήματος προϋποθέτει ενισχυμένη, ταχεία και λειτουργική διεθνής συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, η Σύμβαση επιδιώκει την αποτροπή κάθε προσβολής, στρεφόμενη κατά της εμπιστευτικότητας, της ακεραιότητας και της διαθεσιμότητας των συστημάτων, δικτύων και δεδομένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς, επίσης, κάθε κατάχρησης αυτών, καθιστώντας αξιόποινες τέτοιες πράξεις και λαμβάνοντας πρόνοιες, που διευκολύνουν τον εντοπισμό, την έρευνα και την δίωξή τους σε εσωτερικό και διεθνές επίπεδο.

Τα άρθρα 4 έως 10 της Σύμβασης καθορίζουν τέσσερις βασικές μορφές του ηλεκτρονικού εγκλήματος:

α) Αδικήματα, κατά της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας συστημάτων και δεδομένων ηλεκτρονικών υπολογιστών (Άρθρα 2 – 6)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα αδικήματα i) της πρόσβασης σε ολόκληρο ή σε μέρος συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών χωρίς δικαίωμα, ii) της παγίδευσης – υποκλοπής διακινούμενων ηλεκτρονικών δεδομένων (π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), iii) της επέμβασης σε δεδομένα ηλεκτρονικών υπολογιστών χωρίς δικαίωμα, iv) της επέμβασης σε συστήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και v) της κακής χρήσης συσκευών.

β) Αδικήματα, σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (Άρθρα 7 – 8)

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα αδικήματα της πλαστογραφίας και της απάτης με ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το μεν πρώτο αδικήμα διαπράττει όποιος, με πρόθεση και χωρίς δικαίωμα, προβαίνει στην εισαγωγή, μεταβολή, διαγραφή ή απόκρυψη δεδομένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, με σκοπό τα δεδομένα αυτά να θεωρούνται ή να χρησιμοποιούνται για νόμιμους σκοπούς, σαν να ήταν αυθεντικά. Το δεύτερο αδικήμα διαπράττει όποιος, με πρόθεση και χωρίς δικαίωμα, προκαλεί απώλεια περιουσίας σε κάποιον άλλον, με οποιαδήποτε εισαγωγή, τροποποίηση, διαγραφή ή απόκρυψη δεδομένων ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλη δόλια επέμβαση στη λειτουργία ενός συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, με σκοπό να επιφέρει οικονομικό όφελος στον εαυτό του ή σε άλλον.

γ) Αδικήματα, σχετικά με την παιδική πορνογραφία (Άρθρο 9)

Ως αυτοτελή και ιδιαίτερη κατηγορία ηλεκτρονικού εγκλήματος κατατάσσει η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης τη διάπραξη αδικημάτων, σχετικά με την παιδική πορνογραφία (άρθρο 9). Κάθε συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης καλείται να καταστήσει αξιόποινες, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, πράξεις που τελούνται διεθνώς, χωρίς δικαίωμα και αφορούν:

1. Παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας, με σκοπό τη διακίνησή του, μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

2. Προσφορά ή διαθεσιμότητα υλικού παιδικής πορνογραφίας, μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

3. Διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας, μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

4. Προμήθεια υλικού παιδικής πορνογραφίας, μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, για ίδια χρήση ή χρήση άλλου ατόμου.

5. Κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας, αποθηκευμένου σε σύστημα ηλεκτρονικού υπολογιστή ή σε άλλη μονάδα αποθήκευσης δεδομένων.

Ως «παιδική πορνογραφία» η Σύμβαση εκλαμβάνει πορνογραφικό υλικό, στο οποίο απεικονίζεται ανήλικος ή άτομο, που εμφανίζεται ως ανήλικος και συμμετέχει σε σεξουαλικές επαφές, καθώς επίσης και ρεαλιστικές εικόνες του αυτού περιεχομένου. Ως ανήλικος θεωρείται αυτός, που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

δ) Αδικήματα, σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία και συναφή δικαιώματα (Άρθρο 10)

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται προσβολές της πνευματικής ιδιοκτησίας και συναφών δικαιωμάτων, που διαπράττονται, μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, με πρόθεση και σε εμπορική κλίμακα. Για τα προστατευτέα δικαιώματα λαμβάνεται υπ' όψη το εθνικό δίκαιο κάθε συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του από τη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (1886), τη Συμφωνία για την εμπορική πλευρά των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO – TRIPS, 1994), τη Συνθήκη πνευματικής ιδιοκτησίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO Copyright Treaty, 1996) και άλλες.

Με την τυπολογία αυτή του ηλεκτρονικού εγκλήματος, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης δημιουργεί το υπόβαθρο για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας των συμβαλλόμενων κρατών στο συγκεκριμένο ρυθμιστικό πεδίο και επιτάσσει τον κολασμό του, με αποτελεσματικές και αποτρεπτικές ποινές. Κατά την εφαρμογή της Συμβάσεως, σύμφωνα με ρητή μνεία του προοιμίου της, λαμβάνεται υπ' όψη η ανάγκη διασφάλισης, κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων αφ' ενός της επιβολής του νόμου και αφ' ετέρου του σεβασμού των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με την Ε.Σ.Δ.Α., συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Γ. Ο ανήλικος ως θύμα του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου προσφέρει σε παιδιά και εφήβους πρωτόγνωρες, για τις προηγούμενες γενιές, ευκαιρίες εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας και επικοινωνίας, εγκυμονεί, ωστόσο, και κινδύνους, που μπορεί να ποικίλουν από τον εθισμό στη χρήση του Internet, έως τη θυματοποίησή τους, μέσω των κατωτέρω, κυρίως, μορφών του ηλεκτρονικού εγκλήματος:

α) Παιδοφιλία – παιδική πορνογραφία

Το διαδίκτυο χρησιμοποιείται από κυκλώματα παιδοφιλίας και παιδικής πορνογραφίας για την προσέλκυση ανηλίκων, με στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίησή τους και με πλέον χαρακτηριστική τη μέθοδο του "grooming".

Το "grooming" είναι η διαδικασία κατά την οποία, παιδόφιλοι, προσποιούμενοι ότι είναι έφηβοι, χρησιμοποιούν διαδικτυακούς χώρους συνομιλίας (chat rooms), για να προσελκύσουν παιδιά, με σκοπό να τα κακοποιήσουν. Τα chat rooms φιλοξενούνται στο διαδίκτυο και σε αυτά μπορεί να έχει πρόσβαση οποιοσδήποτε από οποιοδήποτε σημείο στον κόσμο. Συχνά, θεωρούνται από τα παιδιά ασφαλείς τόποι συνομιλίας, τόσο εξ αιτίας της δημόσιας φύσης της συζήτησης, αλλά και της λανθασμένης εκτίμησής τους ότι διατηρείται η ανωνυμία τους.

Οι παιδόφιλοι ξεκινούν συζητήσεις με τα πιθανά θύματα, με σκοπό να αναπτύξουν φιλική σχέση με αυτά και να αποσπάσουν, όσο το δυνατόν, περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τον τόπο διαμονής τους, τα ενδιαφέροντα, τα χόμπι και τις σεξουαλικές τους εμπειρίες. Μέσα από την σχέση αυτή προκαλούν σταδιακά συζητήσεις σεξουαλικής φύσεως και πολλές φορές αποστέλλουν, στα υποψήφια θύματα, φωτογραφίες παιδικής πορνογραφίας, αλλά και πορνογραφίας ενηλίκων, προκειμένου να τους υποβάλουν την εντύπωση ότι οι πράξεις αυτές

είναι αποδεκτές και φυσιολογικές και, εν συνεχεία, να τα καταπέσουν, ώστε να λάβουν μέρος σε σεξουαλική επαφή.

β) Έκθεση σε πορνογραφικό υλικό

Πέραν του κινδύνου παραπλάνησης των ανηλίκων χρηστών του διαδικτύου και εξαναγκασμού τους σε πράξεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησής τους, το διαδίκτυο απειλεί να στρεβλώσει την αντίληψη παιδιών και εφήβων, αναφορικά με τις ανθρωπινες σχέσεις και τη σεξουαλικότητα, μέσω της διαθεσιμότητας πορνογραφικού υλικού. Όπως κατέδειξε σχετική έρευνα της Εταιρίας Μελέτης Ανθρώπινης Σεξουαλικότητας (Ε.Μ.Α.Σ.), ένας στους δύο εφήβους, στην Ελλάδα, έχει επισκεφθεί, τουλάχιστον μία φορά, ιστοσελίδες με πορνογραφικό υλικό, είτε από το σπίτι (67%), είτε από το σχολείο (79%), ενώ το 74% των καταναλωτών διαδικτυακού πορνογραφικού υλικού είναι ηλικίας μεταξύ 15-34 ετών!

γ) Διακίνηση - πώληση ναρκωτικών και άλλων παράνομων ουσιών ή φαρμάκων για τη χρήση των οποίων απαιτείται ειδική άδεια

Οι διακινητές ναρκωτικών και άλλων παρανόμων ουσιών ή φαρμάκων, η χρήση των οποίων απαιτεί προηγούμενη ειδική άδεια, χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για την προώθηση της δραστηριότητάς τους, συχνά απευθυνόμενοι ειδικά προς ανήλικους χρήστες του Internet. Ιστοσελίδες, που διαφημίζουν τη χρήση ναρκωτικών ουσιών, υπόσχονται την προμήθειά τους, ή παρέχουν οδηγίες παρασκευής τους, καθώς και διαδικτυακά παιχνίδια, με στόχο την εξοικείωση των παικτών με τα ναρκωτικά, είναι μερικοί μόνον από τους τρόπους εκμετάλλευσης της περιέργειας των εφήβων για διαφορετικές εμπειρίες και προσέλκυσής τους στον επικίνδυνο κόσμο της τοξικοεξάρτησης.

δ) Έκθεση σε βία, ρατσιστική και τρομοκρατική θεματολογία

Ολοένα περισσότερες ιστοσελίδες αποσκοπούν, άλλοτε ευθέως και άλλοτε συγκαλυμμένως, να μυήσουν τους επισκέπτες τους σε βίαιες, ρατσιστικές, ξενοφοβικές, τρομοκρατικές, παραθρησκευτικές ή άλλες παράνομες ιδεοληψίες και οργανώσεις. Μεταξύ των επισκεπτών αναλόγων ιστοσελίδων, οι έφηβοι χρήστες του διαδικτύου μπορούν ευκολότερα να παρασυρθούν, από άγνοια, πλήξη ή απογοήτευση από την καθημερινότητά τους, στις επικίνδυνες αυτές ατραπούς.

ε) Παρότρυνση σε αυτοκαταστροφικές ενέργειες

Η συχνότητα των αυτοκτονιών μέσω του διαδικτύου αυξάνεται, και στη Χώρα μας, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία της Τμήματος Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής, τα τελευταία χρόνια έχουν καταγραφεί δεκατέσσερις περιπτώσεις.

στ) Εκβιασμός και παρενόχληση

Μια επιπρόσθετη και ανησυχητική πτυχή παραβατικής δραστηριότητας μέσω του διαδικτύου σε βάρος ανηλίκων είναι η διάπραξη εκβιασμών και παρενοχλήσεων μεταξύ τους. Η διείσδυση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή των παιδιών και των εφήβων χρησιμοποιείται, ολοένα συχνότερα, ως εργαλείο παρενόχλησης. Η διοχέτευση στο διαδίκτυο φωτογραφιών και βίντεο συμμαθητών ή Καθηγητών τους, με προσβλητικό περιεχόμενο, που έχουν προηγουμένως καταγράψει με κινητά τηλέφωνα τρίτης γενιάς και η δημοσίευσή σε ιστολόγια (blogs) ή ιστοσελίδες προσβλητικών κειμένων, αποτελούν χαρακτηριστικές περιπτώσεις μιας ανησυχητικά εξελισσόμενης πρακτικής.

ζ) Εξαπάτηση, μέσω ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών και πωλήσεων και υποκλοπή προσωπικών δεδομένων

Τέλος, η έλλειψη επαρκούς εμπειρίας συναλλαγών των παιδιών και των εφήβων έχει ως αποτέλεσμα να καθίστανται ευχερέστερα θύματα εξαπάτησης, μέσω ιστοσελίδων ηλεκτρονικών τυχερών παιχνιδιών και πωλήσεων προϊόντων. Παράλληλα, η ανάρτηση ηλεκτρονικών βιοπορτραίτων και η συμμετοχή σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης επιτρέπουν, σε τρίτους, την άντληση προσωπικών πληροφοριών και δεδομένων για τους συμμετέχοντες χρήστες του διαδικτύου, που οι τελευταίοι, ούτε ήθελαν να γνωστοποιήσουν, αλλά και δεν φαντάζονταν ότι θα μπορούσαν να καταστούν γνωστές σε τρίτα πρόσωπα.

Δ. Το ισχύον διεθνές νομοθετικό πλαίσιο αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Η αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου για την τέλεση εγκληματικών πράξεων έχει προκαλέσει την κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Αναφέρθηκε, ήδη, ανωτέρω η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, της 23ης Νοεμβρίου 2001, η οποία αποτελεί το πρώτο διεθνές συμβατικό κείμενο, που επιχειρεί να συναντήσει τις ανησυχίες της κοινωνίας για την αύξηση του ηλεκτρονικού εγκλήματος, να προσδιορίσει τις μορφές του και να εναρμονίσει τη νομοθεσία των συμβαλλομένων κρατών, σχετικά με την καταπολέμησή του.

Όπως, ήδη, σημειώθηκε, η Σύμβαση δίδει έμφαση στην καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας και τη χρήση του διαδικτύου ως αγωγού εύκολης, ταχείας και μαζικής διακίνησης σχετικού υλικού. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης υπογράφηκε στις 25.10.2007, χωρίς ακόμη να έχει τεθεί σε ισχύ, η Σύμβαση για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στην Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Κακοποίηση. Η Σύμβαση καθιστά αξιόποινες τις διάφορες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, περιλαμβάνει προληπτικά μέτρα, όπως η προσεκτική επιλογή όσων εργάζονται με παιδιά, και μεριμνά για την υποστήριξη των θυμάτων.

Μεταξύ των αξιόποινων συμπεριφορών περιλαμβάνεται, ασφαλώς, η παιδική πορνεία και πορνογραφία, ενώ ποινικοποιείται η χρήση των νέων τεχνολογιών – του διαδικτύου ιδιαίτερα – για την πρόκληση σεξουαλικής βλάβης ή κακοποίησης παιδιών, επί παραδείγματι, μέσω της μεθόδου του “grooming”, της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών από ενηλίκους, που είχαν προηγουμένως γνωρίσει σε internet chat rooms ή game sites.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να αναφερθεί και η απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ/22.12.03 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, δια της οποίας τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναλαμβάνουν ανάλογες δεσμεύσεις εναρμόνισης της νομοθεσίας τους στο πεδίο αυτό.

Επιπροσθέτως, στις 28.01.2003 υπογράφηκε στο Στρασβούργο το «Πρόσθετο Πρωτόκολλο της Σύμβασης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, σχετικά με την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, που τελούνται, μέσω συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών». Το Πρωτόκολλο διευρύνει το ρυθμιστικό πεδίο της Συνθήκης, ώστε η τελευταία να συμπεριλάβει αδικήματα ρατσιστικής ή ξενοφοβικής προπαγάνδας και έχει υπογραφεί, μέχρι στιγμής, από 33 Χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, από τις οποίες μόνον οι 12 έχουν, ήδη, προχωρήσει στην επικύρωσή του.

Ε. Το ισχύον εθνικό νομοθετικό πλαίσιο αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος

Η αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος στη Χώρα μας σκοπεύεται, μέσω ειδικών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, που κατέστησαν αξιόποινες εγκληματικές συμπεριφορές, εκδηλούμενες δια της χρήσεως ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, καθώς και μέσω ειδικής νομοθεσίας:

* Με το άρθρο 370B του Ποινικού Κώδικα, τιμωρείται η αθέμιτη αντιγραφή, αποτύπωση, χρησιμοποίηση, αποκάλυψη σε τρίτον ή οπωσδήποτε παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών, τα οποία συνιστούν κρατικά, επιστημονικά ή επαγγελματικά απόρρητα ή απόρρητα επιχείρησης του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα.

* Με το άρθρο 370Γ του Ποινικού Κώδικα τιμωρείται η χωρίς δικαίωμα αντιγραφή ή χρησιμοποίηση προγραμμάτων υπολογιστών, καθώς και η χωρίς δικαίωμα απόκτηση πρόσβασης σε στοιχεία, που έχουν εισαχθεί σε υπολογιστή, ή σε περιφερειακή μνήμη υπολογιστή, ή μεταδίδονται με συστήματα τηλεπικοινωνιών.

* Με το άρθρο 370Α, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το, ήδη, ψηφισθέν (18.06.08) σχέδιο νόμου «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας», η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος της παρα-

βίασης του απορρήτου των τηλεφωνημάτων και της προφορικής συνομιλίας περιλαμβάνει και την αθέμιτη παγίδευση, ή παρέμβαση σε δίκτυο παροχής υπηρεσιών τηλεφωνίας, ή σε σύστημα υλικού ή λογισμικού, που χρησιμοποιείται για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

* Με το ανωτέρω ψηφισθέν σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης αποσαφηνίζεται και επιτείνεται η ευθύνη παρόχων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την προστασία του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας, σε περίπτωση παραβίασης του οποίου προβλέπονται σε βάρος τους σοβαρές ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

* Με την παρ.3 του άρθρου 348 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α'), τιμωρείται η κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία επιχείρηση διευκόλυνσης, έστω και συγκαλυμμένα, με τη δημοσίευση αγγελίας, εικόνας, αριθμού τηλεφωνικής σύνδεσης ή με τη μετάδοση ηλεκτρονικών μηνυμάτων, ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, της ασέλγειας με ανήλικο.

* Με το άρθρο 348Α, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 10 του δεύτερου άρθρου του ν. 3625/2007 (ΦΕΚ 290 Α'), τιμωρείται η παραγωγή, διάθεση και προμήθεια υλικού παιδικής πορνογραφίας και μέσω συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή του διαδικτύου.

* Πτυχές του ηλεκτρονικού εγκλήματος προσεγγίζουν, επίσης, ο ν.3431/2006 «περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΦΕΚ 13 Α'), ο ν.3471/2006 «περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν. 2472/1997» (ΦΕΚ 133 Α'), ο ν.3115/2003 «περί της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΦΕΚ 47 Α')» και ο ν. 2225/1994 «περί προστασίας της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας» (ΦΕΚ 121 Α').

Το άρθρο 4 του τελευταίου νόμου προβλέπει ότι, για τη διακρίβωση των εν αυτώ, περιοριστικώς απαριθμωμένων, κακουρηγμάτων, επιτρέπεται η άρση του απορρήτου της επικοινωνίας. Με πρόταση της Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας, προστέθηκαν, με το ν.3666/2008 (ΦΕΚ 105 Α'), οι περιπτώσεις της κατάχρησης ανηλίκων σε ασέλγεια, της διευκόλυνσης αλλότριας ακολασίας και της παιδικής πορνογραφίας.

* Το Π.Δ. 47/2005 (ΦΕΚ 64 Α') προβλέπει τη διαδικασία για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών.

* Με το Π.Δ. 131/2003 (ΦΕΚ 116 Α') προσαρμόστηκε η εθνική νομοθεσία στην Οδηγία 2000/31/ΕΚ για το ηλεκτρονικό εμπόριο και ρυθμίστηκαν ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (μη ζητηθείσα εμπορική επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (spam mail), ηλεκτρονικές συμβάσεις, ηλεκτρονικοί τρόποι παραγγελίας και άλλα).

ΣΤ. Προτάσεις για την ασφαλέστερη πλοήγηση στο διαδίκτυο

Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου για εγκληματικούς σκοπούς είναι μια παρενέργεια της σύγχρονης κοινωνίας της πληροφορίας, η αντιμετώπιση της οποίας προϋποθέτει τη συνεχή εγρήγορση του νομοθέτη, της διοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών.

Η διαρκής εξέλιξη του ηλεκτρονικού εγκλήματος απαιτεί αντίστοιχη ευελιξία και προσαρμοστικότητα, εκ μέρους του νομοθέτη, προκειμένου να μην αφήνονται ρυθμιστικά κενά, που επιτρέπουν την ατιμώρητη διάπραξη αδικημάτων στον κυβερνοχώρο. Διαχρονικά, η ελληνική νομοθεσία ανταποκρίνεται στο αίτημα προστασίας από το ηλεκτρονικό έγκλημα με την υιοθέτηση κατάλληλων ρυθμίσεων και την προσαρμογή στις πρόνοιες του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου, π.χ., σε ό,τι αφορά στην προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών και την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας.

Σε αυτήν την κατεύθυνση είναι απαραίτητο η Χώρα μας να

προχωρήσει στην επικύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (2001), καθώς και του σχετικού Προσθέτου Πρωτοκόλλου της για την ποινικοποίηση πράξεων ρατσιστικής και ξενοφοβικής φύσης, μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών (2003).

Στο ίδιο πλαίσιο, θα πρέπει να εξετασθεί η εισαγωγή ειδικότερων ρυθμίσεων, κατά το υπόδειγμα της Σύμβασης, π.χ. για τον κολασμό επιθέσεων κατά της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας συστημάτων και δεδομένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, όπου το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και ιδίως τα άρθρα 370Α, 370Β και 370Γ του Ποινικού Κώδικα, δεν έχουν, επαρκώς, ειδικό χαρακτήρα.

Επίσης, θα πρέπει να διαμορφωθεί κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των internet café. Η υφιστάμενη κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα να λειτουργούν, χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο και ιδίως ως προς το ωράριό τους, την επίβλεψη, τη διάρκεια και το είδος της χρήσης του διαδικτύου, που κάνουν οι ανήλικοι θαμώνες τους. Καθόλου τυχαία, κρούσματα εθισμού εφήβων στο διαδίκτυο έχουν εκδηλωθεί στους χώρους αυτούς, ενώ η ανωνυμία και η αδυναμία ταυτοποίησης του χρήστη, που προσφέρουν, τα καθιστά ορμητήρια ηλεκτρονικών προσβολών.

Παράλληλα με την προώθηση νομοθετικών αλλαγών, όπου αυτές είναι απαραίτητες, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση των χρηστών ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να διατρέχουν, ανάλογα με την ηλικία που έχουν και την ιδιότητα, με την οποία χρησιμοποιούν το διαδίκτυο: Ενήλικοι, έφηβοι, παιδιά, καταναλωτές, εργαζόμενοι, μαθητές, θα πρέπει να γνωρίζουν τις απειλές, που ελλοχεύουν πίσω από την οθόνη του υπολογιστή και τους τρόπους εξουδετέρωσής τους.

Προς το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η συνεργασία όλων: Πολιτείας, εκπαιδευτικής κοινότητας, οικογένειας, οργανώσεων καταναλωτών και προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων, φορέων εξειδικευμένων στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη χρήση του υπολογιστή και του διαδικτύου, όπως η «Ομάδα Δράσης για την Ψηφιακή Ασφάλεια – D.A.R.T.», ο Ελληνικός Κόμβος Ασφαλούς Διαδικτύου – SaferInternet» και άλλοι.

Η ορθή ενημέρωση και επαγρύπνηση των χρηστών του διαδικτύου, η διοργάνωση ανοικτών ενημερωτικών εκδηλώσεων, η εφαρμογή ειδικών φίλτρων, που αποκλείουν την πρόσβαση ανηλίκων σε ιστοσελίδες επιβλαβούς περιεχομένου (πορνογραφικό υλικό, εξύμνηση της βίας, του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και άλλα), η χρήση προγραμμάτων ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο (anti – virus, firewall, anti – spam, anti – spyware e.t.c.) αποτελούν σημαντικά όπλα εξουδετέρωσης των εγκληματικών απειλών, μέσω του διαδικτύου.

Ζ. Επίμετρο

Οι ωφέλειες από την είσοδο του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του διαδικτύου στην καθημερινότητα των πολιτών είναι τόσες πολλές, ώστε η απειλή του ηλεκτρονικού εγκλήματος και η ανασφάλεια, που προκαλεί, να μην είναι, με κανέναν τρόπο, ανεκτή.

Απάντηση στην νέα αυτή μορφή εγκληματικότητας δίδει η χρησιμοποίηση σύγχρονου λογισμικού προστασίας των συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, η επικαιροποίηση της νομοθεσίας, η κινητοποίηση της Πολιτείας, η ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της Κοινωνίας των Πολιτών.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών δύναται να εξουδετερώσει την απειλή του ηλεκτρονικού εγκλήματος και να διαφυλάξει το διαδίκτυο ως εργαλείο μάθησης, εργασίας, ψυχαγωγίας, ως χώρο οικουμενικής επικοινωνίας και συνεννόησης, χωρίς ύποπτες ατραπούς και σκοτεινές απολήξεις. Αυτή είναι η βούληση της συντριπτικής πλειοψηφίας των χρηστών του, προς την οποία η νομοθετική λειτουργία στη Χώρα μας, η Βουλή των Ελλήνων, μέσω της Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας και του πραγματοποιηθέντος κύκλου συζητήσεων, ανταποκρίνεται με συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις προς τα αρμόδια Υπουργεία.

ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΝΕΩΝ ΜΕ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΟΣ

Μία από τις πτυχές του μεγάλου και σύγχρονου ζητήματος της αντιμετώπισης των αρνητικών επιδράσεων από τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου στους νέους, που συζητήθηκε διεξοδικά κατά τη διάρκεια της Συνόδου Α' της ΙΒ' Κοινοβουλευτικής Περιόδου στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής, ήταν και οι επιπτώσεις τους στη συμπεριφορά και την ψυχική υγεία των νέων και η εξάρτησή τους από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Γι' αυτό κλήθηκαν ειδικοί επιστήμονες, οι οποίοι παρουσίασαν με αναλυτικές, τεκμηριωμένες και εμπειριστατωμένες εισηγήσεις το μέγεθος του προβλήματος, ενώ, παράλληλα, τόνισαν την αναγκαιότητα της γνώσης και της εφαρμογής των τρόπων προστασίας από αυτόν τον κίνδυνο, καθώς επίσης και των μεθόδων της περίθαλψης και της νοσηλείας των πασχόντων από αυτή τη σύγχρονη «πάθηση» των νέων στη Χώρα μας.

Πριν, όμως, επεκταθώ στο συγκεκριμένο θέμα, θα ήθελα να διασκεδάσω τις αμφιβολίες και να ξεδιαλύνω τους προβληματισμούς, που εκφράζονται, γύρω από τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και του διαδικτύου, καθώς επίσης και να καταθέσω κάποιες απόψεις, οι οποίες έχουν άμεση σχέση με το συζητούμενο ζήτημα και απορρέουν από τις αρχές του Κόμματος το οποίο εκπροσωπώ στη Βουλή και είναι οι ακόλουθες:

* Το πρόβλημα της προστασίας των ανθρώπων από τις επιπτώσεις και τους κινδύνους των ανακαλύψεων είναι πανάρχαιο και διαχρονικό και πάντοτε αναζητούνταν τρόποι αποτροπής και αντιμετώπισής τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα το καράβι και το σωσίβιο, ο τροχός και το φρένο, το αεροπλάνο και το αλεξίπτωτο και άλλα. Εξ άλλου, βασικά αγαθά και βασικές δραστηριότητες των ανθρώπων, όταν καταναλώνονται ή ασκούνται υπερβαλλόντως, είναι επιζήμια, αφού προκαλούν από υπερκόπωση έως σοβαρά νοσήματα. Από τα ανωτέρω καταδεικνύεται ότι η ρήση «παν μέτρον άριστον» αποτελεί βασικό κανόνα και στη χρήση των νέων τεχνολογιών.

* Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το διαδίκτυο είναι αναμφισβήτητα χρήσιμα στους νέους και την κοινωνία και οι όποιες συνέπειες από την κακή χρήση τους δεν θα έπρεπε να επιτρέπουν την απόρριψη και τη δαιμονοποίησή τους και σαφώς πέραν πάσης αμφιβολίας είναι αναγκαία η εξοικείωση των νέων με αυτά.

* Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το διαδίκτυο αναπτύσσονται και αξιοποιούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, της επικοινωνίας και της ψυχαγωγίας. Δυστυχώς, όμως, χρησιμοποιούνται και για λόγους κερδοσκοπίας μέσω παράνομων παιγνίων και προβολής απαράδεκτων συμπεριφορών, όπως οι βίαιες πράξεις και η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας.

* Παρότι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το διαδίκτυο είναι αναντικατάστατοι τρόποι πρόσβασης στην πληροφορία και τη γνώση, παρότι η χρησιμότητά τους στην εκπαίδευση των νέων είναι ανεκτίμητη, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η πληροφορία δεν είναι γνώση, η γνώση δεν είναι εκπαίδευση, η εκπαίδευση δεν είναι μόρφωση, η μόρφωση δεν είναι παιδεία και, τέλος, η παιδεία δεν είναι πολιτισμός. Αποδεχόμενοι, λοιπόν, τη διαφορετικότητα, αλλά και την άρρηκτη σχέση μεταξύ αυτών των εννοιών πρέπει να εντάξουμε αυτές τις νέες τεχνολογίες, ως ένα κρίκο, στην παραπάνω αλυσίδα, χωρίς αυτές να μετατρέπονται σε δεσμά για τους νέους, μειώνοντας την κοινωνικότητά τους, περιορίζοντας τη μόρφωσή τους, χαλινάγωντας την παιδεία τους και αλλοιώνοντας τον πολιτισμό τους.

* Το πρόβλημα της εξάρτησης των νέων από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο, που τείνει να εξελιχθεί σε μάστιγα πιο επικίνδυνη και από τα ναρκωτικά, δεν αντιμετωπίζεται ριζικά με αποσπασματικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή, μόνον, με τη θεραπεία των «νοσούντων» εξαρτημένων νέων. Χρειάζεται μελετημένος σχεδιασμός και σύνολο παράλληλων δράσεων για την πρόληψη, την περίθαλψη και την αποτελεσμα-

τικότερη αντιμετώπισή του.

* Σε μια περίοδο ραγδαίων κοινωνικών αλλαγών, με τις μικρές οικογένειες σε μεγάλες πόλεις, κατά την οποία αμφισβητούνται οι ιδεολογίες, θάμπωσαν τα οράματα, αργοσβήνουν οι ελπίδες των νέων για ένα καλύτερο αύριο, θεοποιείται η ασύδοτη αγορά και δικαιώνεται ο άκρατος ανταγωνισμός, προβάλλεται ως κυρίαρχο πρότυπο η με κάθε τρόπο προσωπική ανέλιξη, περισσεύει ο ατομισμός και η αποξένωση των ανθρώπων, πρέπει όλοι να αφυπνιστούμε και να αντιδράσουμε. Πρέπει να ξαναβρούμε τους ηθικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς, αισθητικούς και ιδεολογικούς κώδικες του πολιτισμού μας, πρέπει να αντισταθούμε στην ανεξέλεγκτη λειτουργία της οικονομίας που βλέπει τον άνθρωπο ως ανώνυμη μονάδα παραγωγής και αριθμητικό μέγεθος κατανάλωσης, πρέπει να ενισχύσουμε, στην κοινωνία και στους νέους, τις αρχές του ανθρωπισμού και της αλληλεγγύης, πρέπει να επιμεινουμε σε μια κοινωνία, με πρωταγωνιστή τον άνθρωπο και τις μορφές συλλογικής δράσης. Με διαρκή στόχο την κοινωνική δικαιοσύνη και την πρόοδο, με τη συμμετοχή και προς όφελος όλων θα αποτρέψουμε τη νέα βαρβαρότητα, που ελλοχεύει στις μέρες μας και από την οποία κινδυνεύουμε όλοι μας.

Με αυτές τις σκέψεις και επισημαίνοντας την ανάγκη εφαρμογής πλέγματος συνδυασμένων πολιτικών προς αυτήν την κατεύθυνση, θεωρώ ότι, μαζί με τις προτάσεις, που ανέπτυξαν με τις εισηγήσεις τους στην Επιτροπή για τους τομείς τους οι ειδικοί και έγκριτοι επιστήμονες, θα είναι αποτελεσματικότερη η προσπάθεια όλων, αλλά και οι μέθοδοι που αυτοί προτείνουν για τη ριζικότερη αντιμετώπιση του μεγάλου ζητήματος.

Το πρόβλημα της εξάρτησης των νέων από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο, όπως μας κατέδειξαν οι Εισηγητές, δεν είναι τόσο εκτεταμένο και έντονο στην Ελλάδα όσο σε άλλες χώρες, όπως η Κίνα, η Κορέα, οι Η.Π.Α και λοιπά, αλλά το τελευταίο διάστημα αρχίζει να μεγεθύνεται και στην πατρίδα μας, λαμβάνοντας ευρύτερες διαστάσεις στην επαρχία απ' ό,τι στις μεγάλες αστικές περιοχές. Το γεγονός αυτό μας υποχρεώνει να δραστηριοποιηθούμε, συστηματικά, τόσο προς την κατεύθυνση της πρόληψης, όσο και προς αυτήν της θεραπείας των νέων, που είναι εξαρτημένοι.

Είναι προφανές ότι όσο αυξάνονται οι χρήστες, που αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας, όσο βλέπουμε νέους να βρίσκονται σε οικογενειακή και κοινωνική απομόνωση, να εγκαταλείπουν τις σπουδές τους ή τις άλλες δραστηριότητές τους για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, όσο παρατηρούμε νέους να εκδηλώνουν βίαιες ή και παραβατικές συμπεριφορές, δεν υπάρχουν περιθώρια για αδιαφορία, εφησυχασμό ή ολιγωρία. Απαιτείται καλύτερη ενημέρωση των γονέων, των εκπαιδευτικών και των ιατρών για τις βασικές πτυχές του θέματος, έτσι ώστε, σε συνδυασμό με άλλες ρυθμίσεις, να προληφθούν οι κίνδυνοι για τους χρήστες από την εξάρτηση, μέσω της σωστής και λελογισμένης χρήσης. Απαιτείται η ενημέρωσή τους, έτσι ώστε να γίνεται έγκαιρα αντιληπτό το πρόβλημα, να αναλαμβάνει ο ειδικός την αντιμετώπισή του, να θέτει έγκυρα τη διάγνωση και τη βαρύτητα της νόσου, να συστήνει την απαραίτητη θεραπεία και να βοηθάει στην απεξάρτηση των εξαρτημένων χρηστών.

Δυστυχώς, όμως, η Χώρα μας υστερεί σε αυτόν τον τομέα, αφού δεν υπάρχει οργανωμένο δίκτυο υπηρεσιών με ειδικούς επιστήμονες σε όλη την Επικράτεια, για να απευθύνονται οι γονείς των «νοσούντων» παιδιών και δεν υπάρχει κανός αριθμός αναγνωρισμένων κέντρων περίθαλψης και νοσηλείας των εξαρτημένων παιδιών. Σήμερα, λειτουργούν ελάχιστα τέτοια κέντρα, όπως η Μονάδα του Τμήματος Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παίδων «Αγλαΐα Κυριακού», ενώ στις άλλες περιοχές της Χώρας αυτά τα περιστατικά αντιμετωπίζονται από τις Ψυχιατρικές ή τις Παιδοψυχιατρικές Κλινικές των Νοσοκομείων.

Για να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα οι πάσχοντες νέοι, πρέπει να αναγνωριστεί ως ψυχική διαταραχή η εξάρτηση από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο, να αυξηθεί η χρηματοδότηση για δράσεις σε αυτόν τον τομέα, να ιδρυθούν Συμβουλευτικοί Σταθμοί σε όλους τους Νομούς, να

στελεχωθούν με εξειδικευμένους ψυχιάτρους και ψυχολόγους τα Περιφερειακά Νοσοκομεία και να λειτουργήσουν Κέντρα «Απεξάρτησης» Νέων, ενταγμένα σε αντίστοιχες κλινικές των Δημοσίων Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων των μεγάλων αστικών περιοχών της Χώρας.

Μόνον έτσι, θα μπορούν οι γονείς, που έχουν αντιληφθεί το πρόβλημα και ζητούν, εναγωνίως, ειδικούς επιστήμονες, να βρίσκουν, εύκολα και σύντομα, βοήθεια για το παιδί τους. Μόνον έτσι, οι εξαρτημένοι από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο νέοι θα περιθάλπονται καλύτερα και θα νοσηλεύονται, όταν χρειάζεται, σε θεραπευτικές μονάδες υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του σύγχρονου αυτού προβλήματος, που πρέπει να μας απασχολεί όλους.

Οι θέσεις και προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από τον Β' Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, κ. Κωνσταντίνο Αλυσανδράκη, και έχει ως ακολούθως:

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γενικές παρατηρήσεις

1. Κινητήρια δύναμη ανάπτυξης της πληροφορικής και των δικτύων υπολογιστών, όπως και όλης της καπιταλιστικής κοινωνίας, δεν είναι οι κοινωνικές ανάγκες, αλλά τα επιχειρηματικά συμφέροντα. Έτσι, όπως παραδέχεται και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «οι εξελίξεις, σχετικά με τις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφοριών και τα συστήματα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ελέγχονται, σε μεγάλο βαθμό, από ιδιωτικές επιχειρήσεις», σε βαθμό, μάλιστα, που η Επιτροπή διαπιστώνει «εμφανή έλλειψη ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειρογνώμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα».

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, το διαδίκτυο λειτουργεί, κυρίως, ως χώρος επιχειρηματικής δραστηριότητας και όχι ως μηχανισμός επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών. Η διάδοσή του είναι περισσότερο αποτέλεσμα εμπορικής διαφήμισης από τη βιομηχανία πληροφορικής και παρόχους υπηρεσιών σύνδεσης, παρά πραγματικής ανάγκης των χρηστών. Μεγάλη συμβολή έχει και η πολιτική που, για να εξυπηρετήσει ακριβώς τα επιχειρηματικά συμφέροντα, προπαγανδίζει τη χρήση του ως αναπόσπαστο στοιχείο του σύγχρονου τρόπου ζωής. Ως αποτέλεσμα, οι χρήστες είναι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, άτομα, που δεν έχουν αναπτύξει την ικανότητα να αξιοποιούν αυτό που τους είναι πράγματι χρήσιμο και να αποφεύγουν τα άχρηστα και τα, ενδεχομένως, επικίνδυνα. Εντελώς φυσιολογικό, το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο για τα παιδιά. Για τις εταιρείες, βέβαια, όσο μεγαλύτερη η χρήση του διαδικτύου για δραστηριότητες, νόμιμες ή μη, τόσο μεγαλύτερα τα κέρδη.

2. Η πολιτική της απελευθέρωσης και αυτορρύθμισης της αγοράς, που θέλει «τα πάντα να πουλούνται και τα πάντα να αγοράζονται», όχι μόνο διευκολύνει την ανάπτυξη επικίνδυνων και βλαπτικών δραστηριοτήτων, αλλά μεταφέρει την ευθύνη της προστασίας από τον πάροχο υπηρεσιών στον τελικό χρήστη. Η υποταγή στην αγορά και την κερδοφορία καθιστά αδύνατη την ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών στον τομέα της ασφάλειας των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και του διαδικτύου.

3. Το εκπαιδευτικό σύστημα, με κύριο χαρακτηριστικό ότι προσφέρει στα παιδιά όχι γνώση, αλλά σκόρπιες και ασύνδετες πληροφορίες, δεν βοηθά την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και κάνει τα παιδιά εύάλωτα στους κινδύνους του διαδικτύου. Χωρίς την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, οποιαδήποτε προσπάθεια ενημέρωσης για τους κινδύνους δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική.

4. Η προβολή του ανταγωνισμού και της ατομικότητας, ως τρόπου ζωής, καταστρέφει τη συλλογικότητα, την άμεση επαφή των νέων για ψυχαγωγία και ενθαρρύνει την απομόνωση, ακόμα και τη «δημιουργία» εικονικού κόσμου, μέσα από το διαδίκτυο.

5. Τα εξοντωτικά καθημερινά προβλήματα, που αντιμετωπίζει η λαϊκή οικογένεια, εργασιακά, οικονομικά και άλλα, λειτουργούν ανασταλτικά στο να ανταποκριθεί στο ρόλο της, ως προς τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών.

6. Πέρα από τις αναφερόμενες στην Έκθεση επικίνδυνες

χρήσεις του Internet, εντοπίζουμε και άλλες, πολλές από τις οποίες αποτελούν πολιτικές των Ελληνικών Κυβερνήσεων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένα παραδείγματα: Αξιοποίηση προσωπικών δεδομένων από διαφημιστικές εταιρείες και κατασταλτικούς μηχανισμούς, απομάκρυνση εργαζομένων και φοιτητών από συλλογικές μορφές εργασίας – σπουδών και δράσης, μέσω της τηλεργασίας και των σπουδών από το σπίτι, παρακολούθηση εργαζομένων στους χώρους εργασίας.

Διαπιστώσεις και Προτάσεις

1. Θεωρούμε βασική προϋπόθεση οποιωνδήποτε νομοθετικών μέτρων τον σεβασμό της ελευθερίας της πολιτικής δράσης, της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Εκτιμούμε ότι το θέμα της αντιμετώπισης εγκλημάτων, μέσω διαδικτύου, θα αξιοποιηθεί για την παραπέρα ανάπτυξη κατασταλτικών μηχανισμών πάσης φύσεως, όπως προβλέπεται, π.χ., στην Οδηγία 2006/24/ΕΚ (Οδηγία κατακράτησης δεδομένων) και στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, στις 22/11/2001, για τα Εγκλήματα στον Κυβερνοχώρο.

2. Η ευθύνη της ενημέρωσης για τους κινδύνους του διαδικτύου ανήκει στο κράτος και δεν μπορεί να εκχωρείται σε μη κρατικούς φορείς.

3. Η νομική αντιμετώπιση δεν μπορεί να είναι διαφορετική από εκείνη, που προβλέπεται για άλλους τρόπους τέλεσης των ίδιων επικίνδυνων και βλαπτικών πράξεων.

4. Δεν συμφωνούμε με την άρση του απορρήτου για θέματα «πνευματικής ιδιοκτησίας», με την έννοια, που η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει στον όρο αυτό.

5. Δεν συμφωνούμε με την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την κοινοτική. Βεβαίως, δεν διαφωνούμε η ελληνική νομοθεσία να παίρνει υπόψη τη διεθνή εμπειρία.

6. Η ψυχοπαθολογική διάσταση και αντιμετώπιση του εθισμού σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποκρύπτει ή να υποβαθμίζει τα κοινωνικά αίτια του φαινομένου. Επισημαίνουμε ότι ο χαρακτηρισμός του εθισμού ως «ψυχικής ασθένειας» μπορεί να έχει σοβαρές νομικές συνέπειες στη δικαιοπρακτική ικανότητα του χαρακτηρισμένου ως «ψυχικά ασθενούς».

7. Εκφράζουμε επιφυλάξεις για το κατά πόσον ο Ο.ΚΑ.ΝΑ. είναι ο κατάλληλος Οργανισμός για την αντιμετώπιση της ψυχικής εξάρτησης.

8. Να καταπολεμηθεί η αντίληψη ότι ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής είναι παιχνιδιόμηχανη.

9. Οι τηλεφωνικές γραμμές εξυπηρέτησης πρέπει να τελούν υπό την ευθύνη του Κράτους.

10. Η σύνταξη κώδικα συμπεριφοράς στη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων δεν μπορεί να γίνει σε συνεργασία με μη δημόσιους φορείς.

11. Τα φίλτρα προστασίας πρέπει να παρέχονται δωρεάν.

12. Να απαγορευτεί η διάθεση στην αγορά προϊόντων επικίνδυνου ή προσβλητικού περιεχομένου, καθώς και παιχνιδιών, που, άμεσα ή έμμεσα, προωθούν την παιδοφιλία, την παιδική πορνογραφία, την τρομοψυχία, το ρατσισμό, την ξενοφοβία.

13. Δεν αρκεί οι πάροχοι υπηρεσιών να διευκολύνουν την απομάκρυνση κάθε περιεχομένου υπηρεσιών, που υπάγονται στις παραπάνω κατηγορίες. Πρέπει να υποχρεώνονται να το κάνουν. Να εξεταστεί και το ενδεχόμενο ποινικής ευθύνης των παρόχων.

14. Έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις για ενδεχόμενη καταγραφή των χρηστών των Internet café.

Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΔΡΑΚΤΑΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**ΧΡΗΣΤΟΣ
ΧΑΪΔΟΣ**

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΛΥΣΑΝΔΡΑΚΗΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡΙΑΔΗ ΜΑΝΟΥΣΟΥ –ΜΠΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΓΑΣ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΓΚΟΥΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΡΤΣΙΩΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΜΑΡΙΑ – ΕΛΕΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΤΑΛΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΣΥΛΒΑΝΑ ΡΑΠΤΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ
ΗΛΙΑΣ ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ**

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά την Α' Τακτική Σύνοδο της ΙΒ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 9822/6761 από 15 Οκτωβρίου 2007 απόφαση της Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 13 Μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές, Όλγα Κεφαλογιάννη, Μαρία Κόλλια – Τσαρουχά, Αθηνά Κόρκα – Κώνστα, Κωνσταντίνου Κουκοδή - μο, Παρασκευή Μπουζάλη, Φεβρωνία Πατριανάκου, Έλενα Ράπτη, Αγγελική Γκερέκου, Θάλεια Δραγώνα, Σοφία Σακορά - φα, Ελπίδα Παντελάκη, Ευαγγελία Αμμανατίδου – Πασχαλίδου και Δήμητρα Αράπογλου.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 17 Οκτωβρίου 2007, η κυρία Αθηνά Κόρκα – Κώνστα. Το αξίωμα του Α' Αντι - προέδρου της Επιτροπής κατέλαβε η κυρία Αγγελική Γκερέ - κου, του Β' Αντιπροέδρου η κυρία Ελπίδα Παντελάκη και του Γραμματέα η κυρία Ευαγγελία Αμμανατίδου – Πασχαλίδου.

Η Βουλευτής, κυρία Ελπίδα Παντελάκη, που περιελαμβά - νετο στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκε, μετά την παραίτησή της από το βουλευτικό αξίωμα και σύμ - φωνα με την υπ' αριθμ. 5388/3769 από 27 Μαΐου 2008, τρο - ποποίηση της απόφασης του Προέδρου της Βουλής περί συγκρότησης της Επιτροπής, από την Βουλευτή, κυρία Δια -

μάντω Μανωλάκου, η οποία και κατέλαβε, από της ημερομηνίας αυτής, το αξίωμα του Β' Αντιπροέδρου της Επιτροπής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η μελέτη, έρευνα και εισήγηση προτάσεων, με σκοπό την προώθηση στην εκπαίδευση στην οικογένεια και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς, καθώς και την κατοχύρωση και εφαρμογή από την διοίκηση της αρχής της ισότητας των φύλων και ιδίως σε θέματα απασχόλησης και της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 παρ. 2 και 116 παρ. 2 του Συντάγματος».

Ειδικότερα, η παράγραφος 2 του άρθρου 4 ορίζει ότι «Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».

Η παρ. 2 του άρθρου 116 παρέχει ρητό συνταγματικό θεμέλιο για τη λήψη από το νομοθέτη μέτρων θετικής δράσης και αποβλέπει στη συνολική εξισορρόπηση των πραγμάτων και την αποκατάσταση, σε γενικότερο επίπεδο, της ισότητας των δύο φύλων. Με τη διάταξη αυτή επιλύονται ερμηνευτικά προβλήματα και αποσαφηνίζεται ότι: «Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 17 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 33 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, δημόσιοι λειτουργοί και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 24ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

3. Συνεδρίαση της 7ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από την Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, κυρία Ευγενία Τσουμάνη - Σπέντζα.

4. Συνεδρίαση της 21ης Νοεμβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Προτάσεις των Μελών της Επιτροπής, σχετικά με τα ζητήματα, που θα εξετασθούν από την Επιτροπή.

β) Μέτρα προστασίας της Μητρότητας.

Εισηγήτρια: Αγγελική Γκερέκου.

5. Συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας.

Εισηγήτρια: Δήμητρα Αράπογλου.

6. Συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Μέτρα προστασίας της Μητρότητας.

β) Αντιμετώπιση των προβλημάτων, που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος

7. Συνεδρίαση της 15ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εμπορία ανθρώπων και καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών

γυναικών.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Εσωτερικών, κ. Παναγιώτης Χηνοφώτης.

8. Συνεδρίαση της 30ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εμπορία ανθρώπων και καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών.

Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής (Ι.ΜΕ.ΠΟ.), κ. Αλέξανδρο Ζαβό.

9. Συνεδρίαση της 7ης Φεβρουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Εμπορία ανθρώπων και καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών.

β) Εμπορία παιδιών, παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε, σχετικά με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κ. Κωνσταντίνος Γκλέτσος.

10. Συνεδρίαση της 27ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών - Αντιμετώπιση των φαινομένων της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας.

Ενημέρωση των Μελών της Επιτροπής από τον Συνήγορο του Πολίτη, κ. Γεώργιο Καμίνη και από τον Βοηθό Συνήγορο (Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού), κ. Γεώργιο Μόσχο.

11. Συνεδρίαση της 12ης Μαρτίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Κακοποίηση, παραμέληση και εκμετάλλευση παιδιών.

Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Συλλόγου «Το Χαμέ γελο του Παιδιού», κ. Κώστας Γιαννόπουλος.

β) Αναδοχή και διακρατικές υιοθεσίες.

Την Επιτροπή ενημέρωσε η κυρία Μαίρη Θεοδωροπούλου, εκπρόσωπος του Κέντρου Ερευνών «Ρίζες».

12. Συνεδρίαση της 19ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Στήριξη γυναικών, παιδιών και εφήβων, θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Τα Μέλη της Επιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν η κυρία Έλενα Κουντουρά, πρώην Βουλευτής και η κυρία Ειρήνη Δορκά φίκη, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος, αντιστοίχως, της Διεθνούς Εταιρείας Στήριξης τη Οικογένειας «Φροντίδα».

13. Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Τροποποίηση του δικαίου περί υιοθεσιών.

β) Ίδρυση Μονάδων Μέριμνας Νέων.

Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, κ. Κωνσταντίνος Γκλέτσος

14. Συνεδρίαση της 22ας Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Παρατηρήσεις, διαπιστώσεις και προτάσεις, σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο για την υιοθεσία.

Εισηγήτρια: Θάλεια Δραγώνα.

15. Συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Τροποποίηση του δικαίου περί υιοθεσιών.

Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Γεώργιος Κωνσταντόπουλος.

16. Συνεδρίαση της 5ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Εισηγήτρια: Φεβρωνία Πατριανάκου.

17. Συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Εμπορία ανθρώπων και καταναγκαστική πορνεία αλλοδαπών γυναικών.

β) Στήριξη γυναικών παιδιών και εφήβων, θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Εισηγήτρια: Όλγα Κεφαλογιάννη.

γ) Αθλητισμός και Άτομα με Αναπηρία.

δ) Ένταξη στον Αθλητισμό και προβλήματα προσβασιμότητας.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Κουκοδήμος.

III. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΥΡΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ, ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή μας είχε ως γνώμονα του έργου της, για τη Σύνοδο αυτή και ως βασική προτεραιότητα το παιδί, τη γυναίκα, την οικογένεια και τα προβλήματα, που μπορεί να αντιμετωπίζουν σε περίπτωση κακομεταχείρισής τους, εκμετάλλευσής τους, ακόμα και κακοποίησής τους. Πέραν από τον εντοπισμό των προβλημάτων και των δυσκολιών, που προκύπτουν, τις οποίες διαπιστώσαμε, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Επιτροπής και των ακροάσεων εκπροσώπων των Φορέων, που μας εξέθεσαν την κατάσταση, από τη δική τους σκοπιά και μας παρουσίασαν τις δράσεις τους και τις θέσεις τους, εστίασαμε στις προτάσεις για την εξεύρεση λύσεων, γιατί μπορεί η ελληνική πολιτεία και η κοινωνία να έχουν κάνει κάποια θετικά βήματα τα τελευταία χρόνια, αλλά υπάρχουν ακόμη εμπόδια και, σίγουρα, είναι πάρα πολλά αυτά που μπορεί να γίνουν, ακόμη, στην κατεύθυνση της βελτίωσης των συνθηκών ζωής και του συντονισμού των δράσεων.

Η Έκθεση περιλαμβάνει Εισηγήσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο τα θέματα, που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής και περιλαμβάνουν την κωδικοποίηση και την αποκρυστάλλωση των όσων αναπτύχθηκαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής τόσο σε επίπεδο μελών της Επιτροπής-Βουλευτών, όσο και σε επίπεδο Φορέων.

Δεύτερον, αυτή τη χρονιά, πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες επισκέψεις :

α) Στις 4 Μαρτίου 2008 επισκεφθήκαμε τους Ξενώνες «ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ» και «ΣΤΟΡΓΗ» της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ». Στον πρώτο Ξενώνα φιλοξενούνται άτομα με ψυχικές διαφοροποιήσεις και στον δεύτερο κακοποιημένες γυναίκες και θύματα trafficking.

β) Την 1η Απριλίου 2008, επισκεφθήκαμε τα Σπίτια του Συλλόγου «ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» στον Καρέα και τα Μελίσσια. Στο Σπίτι του Συλλόγου στον Καρέα, πέραν από τα παιδιά, που διαμένουν εκεί, βρίσκονται οι εγκαταστάσεις της «Εθνικής Γραμμής για τα Παιδιά 1056». Ενημερωθήκαμε για τη σπουδαιότητα αυτής της Γραμμής, όπως και για τη λειτουργία του μηχανισμού AMBER ALERT.

γ) Στις 13 Μαΐου 2008, επισκεφθήκαμε το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» και το Πρότυπο Εθνικό Νηπιοτροφείο στην Καλλιθέα, που φροντίζουν για την επανένταξη των παιδιών στη φυσική τους οικογένεια και αν αυτό δεν καταστεί εφικτό, τα προωθούν για υιοθεσία ή αναδοχή.

δ) Στις 10 Ιουνίου 2008, επισκεφθήκαμε το Πειραιϊκό Εκπαιδευτικό Κέντρο Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ε.Κ. - ΑμεΑ), που παρέχει πλήθος υπηρεσίες, που εκτείνονται από την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία σε προστατευμένα εργαστήρια έως την ημιαυτόνομη διαβίωση και το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών, που φροντίζει για την εκπαίδευση των κωφών παιδιών, σε σωστές ψυχολογικές και παιδαγωγικές βάσεις.

Οι επισκέψεις αυτές έγιναν στα πλαίσια του αντικειμένου και των στόχων της Επιτροπής και σε συνάρτηση με τα θέματα που εξεργαστήκαμε, ώστε να συζητήσουμε από κοντά με τους επικεφαλής των αρμοδίων Φορέων για τις δράσεις τους και τα προβλήματά τους. Ήταν πολύ χρήσιμο το ότι είχαμε μια προ-

σωπική επαφή με άτομα, που έχουν πέσει θύματα της εμπορίας ανθρώπων και της καταναγκαστικής πορνείας. Διαπιστώσαμε, από κοντά, τα προβλήματα των κακοποιημένων και παραμελημένων παιδιών και αποκτήσαμε μια προσωπική άποψη για την κρατούσα κατάσταση, όσον αφορά στην πρόνοια γι' αυτά και τις υπάρχουσες δομές. Επίσης, ήταν πολύ σημαντική η επίσκεψη σε Μονάδες που φιλοξενούν παιδιά, που προωθούνται για υιοθεσία και αναδοχή, όπως και η συνεργασία και η ανταλλαγή απόψεων με τους υπευθύνους αυτών των Κέντρων, σχετικά με το νομοθετικό πλαίσιο για την υιοθεσία. Ακόμη, ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο το ότι συζητήσαμε με αρμόδιους φορείς για τις υπηρεσίες, που παρέχονται σε άτομα με αναπηρία.

Αποτελεί σταθερή αξία για εμένα το ότι η πολιτική απαιτεί πράξεις, δράσεις. Η πολιτική πρέπει να είναι ο συνδυασμός γόνιμης και δημιουργικής σκέψης και εμπειρίας ζωής και ο πολιτικός πρέπει να είναι κοντά στο κοινωνικό σύνολο, το οποίο έχει ταχθεί να υπηρετήσει.

Όσον αφορά στη συμμετοχή μελών της Επιτροπής μας σε εργασίες Ευρωπαϊκών Διασκέψεων, θα πρέπει να σας ενημερώσω για τα εξής:

-Στις 12 Φεβρουαρίου εκπροσώπησα την Επιτροπή στο Κοινοβουλευτικό Φόρουμ που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη για τη Διακίνηση Ανθρώπων Όντων υπό την αιγίδα της IPU, δηλαδή της Διεθνούς Κοινοβουλευτικής Ένωσης και της UN.GIFT, δηλαδή της Παγκόσμιας Πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Εθνών για την Καταπολέμηση της Διακίνησης Ανθρώπων και από τις 13-15 Φεβρουαρίου συμμετείχα στο Διεθνές Φόρουμ της Βιέννης για τη Διακίνηση Ανθρώπων Όντων, υπό την αιγίδα της UN.GIFT. Στα παραπάνω φόρουμ υπήρξε συμμετοχή προσωπικοτήτων και εμπειρογνομόνων από ολόκληρο τον κόσμο, με στόχο την ενημέρωση και το συντονισμό των προσπαθειών, σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο Διευθυντής του Γραφείου του Ο.Η.Ε. κατά των Ναρκωτικών και του Εγκλήματος, κ. Αντόνιο Μάριο Κόστα, δήλωσε, κατά την έναρξη του συνεδρίου, ότι το trafficking αποτελεί μια μορφή σύγχρονης δουλείας. Στόχος του Ο.Η.Ε. είναι να πεισθούν οι Κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο να επικυρώσουν το Πρωτόκολλο του Ο.Η.Ε. κατά του trafficking και, παράλληλα, να δημιουργήσουν το νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του εγκλήματος. Μέχρι στιγμής, μόνο 116 από τα 192 Κράτη-Μέλη του Ο.Η.Ε. έχουν υπογράψει και επικυρώσει το πρωτόκολλο, που τέθηκε σε ισχύ το 2005.

Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να δούμε τις διαστάσεις που έχει το trafficking μέσω του διαδικτύου, για την καταπολέμηση του οποίου πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ των κρατών, δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, εθνικών και διεθνών αστυνομικών αρχών.

-Στις 6 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε Διάσκεψη στις Βρυξέλες με θέμα «Ο ρόλος των γυναικών στο Διαπολιτισμικό Διάλογο», με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, που διοργανώθηκε από την Επιτροπή Δικαιωμάτων της Γυναίκας και Ισότητας των Φύλων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Βουλή εκπροσωπήθηκε από Διακομματική Αντιπροσωπεία αποτελούμενη από την Ε' Αντιπρόεδρο της Βουλής, κυρία Βέρα Νικολαΐδου και τις Βουλευτές-μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κυρίες Φεβρωνία Πατριανάκου, Παρασκευή Μπουζάλη, Θάλεια Δραγώνα, Ευαγγελία Αμμανατίδου και Δήμητρα Αράπογλου.

Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν, από κοινού, ότι κατά το 2008 θα δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στη βαθύτερη αμοιβαία κατανόηση των διαφορετικών πολιτισμών, τόσο εντός όσο και εκτός της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντικειμενικός στόχος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου. Το 2008 καθιερώνεται ως ευρωπαϊκό έτος διαπολιτισμικού διαλόγου και η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι πολίτες της πρέπει να ανταποκριθούν στις προκλήσεις των καιρών. Ωστόσο, η ενημέρωση των γυναικών, εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες αυτού του τύπου, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα οι απόψεις τους και τα ιδιαίτερα θέματα που τις αφορούν άμεσα, να μη λαμβάνονται

υπόψη επαρκώς, ενώ οι ίδιες ενημερώνονται πλημμελώς για τις υπάρχουσες ευκαιρίες και προκλήσεις. Οι άνδρες και οι γυναίκες έχουν διαφορετική πρόσβαση στα κέντρα εξουσίας και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, όπως –επί παραδείγματι– στη διαχείριση κρίσεων ή των καταστάσεων, που επακολουθούν. Θα πρέπει, συνεπώς, να υπάρξει ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στο διαπολιτισμικό διάλογο, κάτι που θα τονίσει την υποτιμημένη συνεισφορά των γυναικών στον τομέα αυτό.

Τα μέλη της Επιτροπής φρονούν ότι πρέπει κατά τη νέα Σύνοδο να ολοκληρωθούν, στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής οι ακόλουθοι θεματικοί κύκλοι:

1. Η γυναίκα της υπαίθρου – Ασφαλιστικά δικαιώματα.
2. Ειδική αγωγή.
3. Εκπαίδευση και Αθλητισμός.

Ελπίζουμε, τόσο εγώ, όσο και τα Μέλη της Επιτροπής, η παρούσα έκθεση, με τις στοχευμένες και τεκμηριωμένες εισηγήσεις των συναδέλφων, να αποτελέσει αφορμή για προβληματισμό και αιτία για περαιτέρω δράσεις, ώστε να γίνουν σημαντικά βήματα στους τομείς, που εξετάσαμε.

Κλείνοντας αυτή τη συνοπτική αναφορά μου, θα ήταν παράλειψη να μην επισημάνω την αξία της κοινής μας προσπάθειας και να μην ευχαριστήσω τους συναδέλφους Βουλευτές για τη συνεργασία που είχαμε, καθ' όλη την διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής. Τα Μέλη της Επιτροπής διαφύλαξε τον διακομματικό χαρακτήρα της και εργασθήκαμε όλοι, με συνέπεια και ευαισθησία, με στόχο την καλύτερη δυνατή προσέγγιση των θεμάτων, που εξετάσαμε.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ

Ένα από τα σημαντικά (κατά τη γνώμη μου) θέματα, για το οποίο άνοιξε η συζήτηση στην προηγούμενη σύνθεση της Επιτροπής αλλά ο κύκλος της δυστυχώς δεν ολοκληρώθηκε, ήταν και το θέμα της προστασίας της Μητρότητας. Δεν κρύβω ότι είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένη, για το γεγονός ότι άνοιξε εκ νέου η συζήτηση για το θέμα αυτό. Πιστεύω ότι έχουμε μπροστά μας ένα τεράστιο πεδίο ενδιαφέροντος, ένα θέμα ιδιαίτερα σημαντικό, με πολλές παραμέτρους, οι οποίες αφορούν πραγματικά ένα πολύ μεγάλο τμήμα του πληθυσμού.

Εάν ήθελε κανείς να ορίσει, σε γενικές γραμμές, το πεδίο του θέματος «προστασία της μητρότητας» θα έλεγε ότι συνίσταται:

* Στην προσπάθεια δημιουργίας ενός ασφαλούς και υποστηρικτικού περιβάλλοντος για τη Μητέρα.

* Στην παροχή ίσων δυνατοτήτων και υπηρεσιών υγείας προς όλες τις μέλλουσες ή νυν Μητέρες.

* Στη λήψη αποφάσεων, με σκοπό την ενίσχυση των εργαζομένων εγκύων ή εργαζομένων μητέρων και

* Στη δημιουργία ίσων ευκαιριών πρόσβασης σε ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας ζωής για όλα τα παιδιά, που γεννιούνται στη Χώρα μας.

Στην πράξη υπάρχει πολύς δρόμος, ακόμη, και πολλά προβλήματα άλυτα, μέχρι να πούμε ότι έχουμε φθάσει σε ένα σχετικά καλό σημείο, ως προς τους στόχους που αναφέρονται προηγουμένως. Περιληπτικά, τα προβλήματα, τα οποία εμφανίζονται είναι τα εξής:

Πρόβλημα πρώτο: Το θέμα των Κέντρων Εξωσωματικής Γονιμοποίησης ή αλλιώς Ιατρικών Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Έχουμε μια «αγορά», η οποία αποτελείται από 50, περίπου, τέτοια Κέντρα, με 7.000 περίπου ζευγάρια το χρόνο να εμπελέκονται σε 150.000 κύκλους εξωσωματικής και με την όλη δραστηριότητα να παράγει ένα τζιρό της τάξης των 35-40 εκατομμυρίων Ευρώ, τον χρόνο. Αλλά το ενδιαφέρον είναι ότι σε όλη αυτή τη διαδικασία έχουμε το 21,3% των γυναικών να είναι 40-45 ετών (ποσοστό που είναι το μεγαλύτερο στην Ευρώπη), ενώ 31,7% των περιπτώσεων εμφυτεύονται πάνω από 4 ώρια ανά κύκλο (ποσοστό που είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην Ευρώπη). Άρθρα του τύπου, επίσης, αναφέρουν την ύπαρξη περιπτώσεων γιατρών οι οποίοι «συστήνουν» συγκεκριμένα

κέντρα εξωσωματικής με αντάλλαγμα προμήθεια της τάξεως του 10%. Για να μη μιλήσουμε τέλος για τα ποσά των 350 και 1.000 Ευρώ, που καλύπτουν τα Ταμεία και τα οποία είναι μάλλον αστεία, σε σχέση με τις πραγματικές τιμές της συγκεκριμένης «αγοράς».

Εμείς, όμως, ως Βουλή, από τις 18 Ιανουαρίου του 2005, υποτίθεται ότι έχουμε ρυθμίσει νομοθετικά το συγκεκριμένο ζήτημα. Εξαγγέληκαν οι ρυθμίσεις, συμφωνήσαμε όλοι, τις ψηφίσαμε αλλά δεν εφαρμόστηκαν. Ήλθε ο νέος Υπουργός Υγείας, κ. Αβραμόπουλος, έκανε εκ νέου τις ίδιες εξαγγελίες αλλά και πάλι προσωπικά δεν βλέπω, στην πράξη να έχει γίνει κάτι το ορατό. Αφού είναι γνωστό ότι υπάρχει πρόβλημα, αφού έχουμε, ήδη, ψηφίσει νομοθετικές ρυθμίσεις για το θέμα αυτό εδώ και 2 χρόνια, αφού οι ρυθμίσεις αυτές έχουν «εξαγγελθεί», ήδη, 2 φορές μέχρι τώρα, γιατί δεν έχει εφαρμοσθεί απολύτως τίποτε στην πράξη; Και επαναφέρω τα ερωτήματα: Έχει δημιουργηθεί η «Εθνική Αρχή Ιατρικής Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής», όπως προβλέπονταν στο Νομοσχέδιο, που ψηφίσαμε; Λειτουργεί; Ισχύει η κάλυψη των εξόδων από τα Ασφαλιστικά Ταμεία; Υπάρχει έλεγχος πρωτοκόλλων στα κέντρα εξωσωματικών γονιμοποιήσεων; Αν έχουν γίνει όλα αυτά, γιατί μεταφέρεται στον Τύπο μια τέτοια εικόνα «ασυδοσίας» στο συγκεκριμένο χώρο;

Πρόβλημα δεύτερο: Δεν υπάρχει μια ενιαία, κοινή, εθνική αντιμετώπιση και στρατηγική, ως προς την εργαζόμενη έγκυο γυναίκα και τα ασφαλιστικά ή εργασιακά δικαιώματά της. Έχουμε το παράδοξο, κατά τη γνώμη μου, το ίδιο ακριβώς θέμα, να ρυθμίζεται με διαφορετικό τρόπο, κατά Ασφαλιστικό Ταμείο, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς του καθενός από αυτά. Άλλη η αντιμετώπιση της εγκυμονούσας μέλλουσας μητέρας, η οποία υπάγεται για παράδειγμα στο Ι.Κ.Α., άλλη αυτής που υπάγεται στο Δημόσιο, άλλη αυτής που υπάγεται στον Ο.Α.Ε.Ε. και ούτω καθ' εξής. Όπως είχα πει και την προηγούμενη φορά, το κάθε παιδί που έρχεται στον κόσμο είναι «κέρδος» και «περιουσία» της ίδιας της Χώρας – και όχι «πρόβλημα διαφορετικής διαχείρισης ανά Ταμείο». Η κατάσταση είναι μάλλον παράλογη και πιστεύω ότι πρέπει να λήξει με την κοινή συναίνεση όλων μας.

Πρόβλημα τρίτο: Ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό καισαρικών επεμβάσεων στη Χώρα μας. Η Γενική Γραμματέας Ισότητας, κυρία Τσουμάνη – Σπέντζα, την οποία ακούσαμε, σε συνεδρίαση της Επιτροπής, την παρουσίαση των θέσεων της στον Ο.Η.Ε. πριν από ένα, σχεδόν, χρόνο, ανέφερε ότι το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 37%, ενώ έρευνα του London School of Economics ανεβάζει το ποσοστό αυτό στο 47,3%, την στιγμή, που ο μέσος όρος στις περισσότερες Χώρες κυμαίνεται μεταξύ 15%-25%. Το θέμα κάθε άλλο, παρά απλό, είναι. Κι αυτό γιατί διαθέτει επισημονική –τεχνική– ιατρική πλευρά, οικονομική πλευρά και κοινωνική πλευρά. Ως προς την επιστημονική/ιατρική πλευρά, θα πρότεινα οι μη έχοντες ειδικότητα, να μη ασχοληθούμε από μόνοι μας για να μην «μπαίνουμε σε ξένα χωράφια». Καλόν θα ήταν να ακούσουμε τους ειδικούς. Ως προς τις άλλες δύο, όμως, πλευρές, πιστεύω ότι πρέπει να τις συζητήσουμε. Σε άρθρο της Εφημερίδας «Το Βήμα», στις 26.6.2005, οι καισαρικές τομές χαρακτηρίζονται ως «κερδοφόρα επιχείρηση», ενώ ο Καθηγητής Παιδιατρικής, κ. Ματσανιώτης, είχε αναφέρει στην «Καθημερινή» ότι από το σύνολο των καισαρικών επεμβάσεων, οι μισές, τουλάχιστον, είναι προγραμματισμένες. Εγώ, απλά, λέω το εξής: Η διαφορά των ποσοστών των καισαρικών στη Χώρα μας, σε σχέση με το μέσο όρο των υπολοίπων Χωρών, είναι τόσο μεγάλη, που πρέπει να μας προβληματίσει. Στις Η.Π.Α., με το μισό ποσοστό από το δικό μας, θορυβήθηκαν σε τέτοιο βαθμό, ώστε υπήρξε μέχρι και σύσταση Ειδικής Επιτροπής Εμπεριργωνώμενων για να ερευνήσει το θέμα. Εμείς, τουλάχιστον, ας το συζητήσουμε. Δεν μπορεί, ως Χώρα και ως άνθρωποι να διαφέρουμε τόσο, μα τόσο πολύ από όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Κάτι δεν πάει καλά. Η διαφορά είναι μεγάλη και κάτι πρέπει να μας πει. Και αυτό το κάτι, πρέπει να το συζητήσουμε σοβαρά, υπεύθυνα και κυρίως με τη συμβολή και τη γνώμη των ειδικών.

Πρόβλημα τέταρτο: Μητρικός Θηλασμός. Από το 1989 η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και η UNICEF διεξάγουν καμπά-

νιες ενημέρωσης και πληροφόρησης για τα τεράστια οφέλη του μητρικού θηλασμού. Στην Ελλάδα, οι σχετικές πρωτοβουλίες είναι εντελώς πρόσκαιρες, αποσπασματικές και μάλλον ατελέσφορες. Ο «Δεκάλογος για τον Επιτυχή Μητρικό Θηλασμό» του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, περιλαμβάνει κάποιες κατευθύνσεις, οι οποίες είναι μάλλον εξωπραγματικές για πολλά από τα Ελληνικά Μαιευτήρια. Προτείνεται για παράδειγμα το σύστημα rooming-in δηλαδή 24 ώρες το εικοσιτετράωρο, το νεογνό να βρίσκεται δίπλα στη μητέρα του. Αυτό είναι πολύ δύσκολο να συμβεί –ιδίως στα ιδιωτικά μαιευτήρια– στις περιπτώσεις που οι νέες μητέρες δεν διαθέτουν μονόκλινα δωμάτια. Εκτός αυτού, υπάρχει, παντού, το επαρκές και εκπαιδευμένο προσωπικό το οποίο να πληροφορεί, να ενημερώνει, να επιμένει, αλλά και να συμπαραστέκεται στις νέες μητέρες στις δύσκολες πρώτες ώρες του θηλασμού του νεογέννητου; Και γι' αυτό δεν είμαι βέβαιη.

Πρόβλημα πέμπτο: Εργαζόμενοι γονείς και φύλαξη παιδιού. Το πρόβλημα είναι τεράστιο. Οι πιο πολλοί επιστρατεύουν παππούδες και γιαγιάδες και όσοι έχουν την οικονομική δυνατότητα, προσλαμβάνουν κάποιον για τη φύλαξη του παιδιού, εν όσω λείπουν. Υπάρχουν, όμως, και εκείνοι –και είναι πάρα πολλοί– που δεν έχουν αυτές τις δυνατότητες. Αναγκαστικά κάποιος θα εγκαταλείψει την εργασία του. Σκεφθείτε, όμως, το μέγεθος του προβλήματος, για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, όπως για παράδειγμα τις ανύπαντρες μητέρες. Οι δημόσιοι βρεφονηπιακοί σταθμοί είναι ελάχιστοι, σχετικά με τις υπάρχουσες ανάγκες. Πέρα από την αυτονόητη υποχρέωση της Πολιτείας για πολλαπλασιασμό των Δημόσιων Παιδικών Σταθμών, θα πρέπει να εξετάσουμε και προτάσεις, όπως την υποχρέωση μεγάλων επιχειρήσεων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, για τη δημιουργία, εντός των εγκαταστάσεών τους, Κέντρων Φύλαξης Παιδιών των εργαζομένων, που δεν έχουν άλλες δυνατότητες, ή την περαιτέρω δραστηριοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τη δημιουργία ομάδων στήριξης απόρων οικογενειών ή υπηρεσιών φύλαξης παιδιών στο σπίτι.

Πρόβλημα έκτο: Χρόνος, που αφιερώνουν οι εργαζόμενοι γονείς στα παιδιά. Δυστυχώς έχει εφευρεθεί μέχρι και ειδικός όρος για τις περιπτώσεις αυτές. Μιλάμε, πλέον, για τα «ορφανά της καριέρας». Πρόκειται για παιδιά, οι γονείς των οποίων απουσιάζουν τόσες πολλές ώρες από το σπίτι λόγω των εργασιακών τους υποχρεώσεων, ώστε, πρακτικά, μεγαλώνουν μόνο τους, σαν και ήταν ορφανά. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις. Είναι πάρα πολλές και γίνονται διαρκώς περισσότερες. Εμείς, όμως, ως Πολιτεία κάνουμε κάτι γι' αυτό; Όχι. Και μάλιστα κάνουμε ακριβώς το αντίθετο. Αντί να δημιουργούμε προϋποθέσεις για να αυξάνουμε τον ελεύθερο χρόνο των εργαζομένων γονέων, περικυλλίζουμε τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα, αυξάνουμε τα ωράρια τους, επιμηκύνουμε τον εργασιακό τους χρόνο και τους αφήνουμε εντελώς απροστάτευτους έναντι της εργοδοσίας. Όσο πιο «πολύτιμη» γίνεται η εργασία σε ένα κόσμο αυξανόμενης ανεργίας, τόσο ο ποιοτικός χρόνος των γονέων με τα παιδιά τους μειώνεται. Κι εμείς ως Πολιτεία, ενδιαφερόμαστε, μόνον, για τις λογιστικές και οικονομικές πλευρές των ζητημάτων και αδιαφορούμε, παντελώς, για την καθημερινότητα των ανθρώπων. Αυτή είναι η σκληρή πραγματικότητα, την οποία εμείς απλώς έχουμε μείνει να την παρακολουθούμε, ως θεατές.

Πρόβλημα έβδομο και τελευταίο: Παιδική διατροφή. Το πρόβλημα αυτό έχει προσλάβει μεγάλες διαστάσεις. Δεν περνάει πλέον, σχεδόν, ούτε μία ημέρα, κατά την οποία να μην ακούσουμε για κάποιο διατροφικό σκάνδαλο. Όταν μιλάμε για παιδιά, τα πράγματα γίνονται πολύ πιο σοβαρά από τις περιπτώσεις, που το θέμα αφορά στους ενήλικες. Καταγράφονται ανυπαρξία εκπαίδευσης, πληροφόρησης και ενημέρωσης ως προς υγιεινές διατροφικές συνήθειες, ελλιπείς έλεγχοι στα διακινούμενα τρόφιμα σε σχολικές μονάδες, ελλιπείς έλεγχοι στην ποιότητα των τροφίμων στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς και άλλα. Η Ελλάδα, η μέχρι πρότινος πατρίδα της «μεσογειακής διατροφής», φιγουράρει, πλέον, μεταξύ των πρώτων Χωρών της Ευρώπης στα επίπεδα παιδικής παχυσαρκίας. Είναι δυνατόν να έχουμε αφήσει να συμβεί κάτι τέτοιο; Είναι δυνατόν να δείχνουμε τέτοια αδιαφορία για ένα τόσο σοβαρό θέμα, που

συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας και με τη δική μας ανοχή;

Οι διαστάσεις του θέματος είναι πραγματικά τεράστιες και είμαι βέβαιη ότι υπάρχουν πολλά ακόμη σημαντικά σημεία, τα οποία μου έχουν διαφύγει στην προσπάθειά μου να εντοπίσω μόνο τα βασικά.

1 Προτείνω, κατά την εξέταση του θέματος από την Επιτροπή να ορισθεί σειρά συνεδριάσεων, στις οποίες θα καλέσουμε συγκεκριμένα πρόσωπα, τα οποία θα μπορούν να μας δώσουν καλύτερη εικόνα για κάθε ένα από τα επιμέρους αυτά σημεία.

1 Προτείνω, πρώτα απ' όλα, να καλέσουμε τον Υπουργό ή τον Υφυπουργό Υγείας να μας ενημερώσει για το θέμα της εξωσωματικής γονιμοποίησης, για το θέμα των καισαρικών επεμβάσεων και για ό,τι άλλο σχετικό προκύψει.

1 Προτείνω να καλέσουμε εκπροσώπους των επαγγελματιών γιατρών-ιδιοκτητών κέντρων εξωσωματικής γονιμοποίησης για να μας ενημερώσουν για τους τρόπους λειτουργίας τους και τα πρωτόκολλα, που χρησιμοποιούν.

1 Προτείνω να καλέσουμε τον κ. Ζερβό, τον Πρόεδρο της Ένωσης Μαιευτήρων-Γυναικολόγων Ελλάδος να μας καταθέσει και αυτός τις δικές του επιστημονικές απόψεις.

1 Προτείνω επίσης να καλέσουμε ανθρώπους που έχουν διεξάγει σχετικές ειδικές έρευνες όπως τον Καθηγητή Κοινωνικής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Τούντα ή τον Καθηγητή Παιδιατρικής και Ακαδημαϊκό κ. Ματσανιώτη.

Ελπίζω ότι με τις διαδικασίες αυτές και την συμβολή των συναδέλφων στις εισηγήσεις της Επιτροπής, να εμπλουτισθεί αυτή η πρώτη εικόνα, που αποτελεί τη βάση για την περαιτέρω μελέτη του θέματος.

Β. ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η προσέγγιση στην αναπηρία εστιάζεται στην κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, με τέτοιο τρόπο, ώστε να τα καταστήσει, κατά το μέγιστο δυνατό, αυτοδύναμα.

Σύμφωνα με αυτήν την αντίληψη, οι θεσμοί θα πρέπει να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των κοινωνικών ομάδων και να προάγουν την εύρυθμη και ισότιμη συμμετοχή των αναπήρων στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Σε αυτό το πλαίσιο δράσης, θα πρέπει να επικεντρωθεί η θέσπιση ειδικών νομοθετικών διατάξεων και να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην εξάλειψη τόσο των εμποδίων, όσο και των διακρίσεων.

Διαστάσεις αυτής της προσέγγισης έχουν, ήδη, θεμελιωθεί, εδώ και αρκετά χρόνια, σε παγκόσμια βάση.

Στις Σκανδιναβικές Χώρες, όπως η Φινλανδία, όπου το μοντέλο του κοινωνικού κράτους λειτουργεί καταλυτικά, τα ευεργετήματα αυτού του τρόπου προσέγγισης είναι φανερά και τα αποτελέσματα εντυπωσιακά.

Ακόμη, όμως, και σε χώρες, όπως οι Η.Π.Α., όπου λειτουργεί η οικονομία της αγοράς και προβάλλεται ο ατομικισμός, οι θεσμικοί λειτουργοί έχουν αναλάβει δράση, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση των ατόμων με αναπηρία, ώστε να επιτευχθεί η, κατά το δυνατόν, ομαλότερη ένταξή τους στην κοινωνία και την εργασία.

Το Ελληνικό Σύνταγμα, με το άρθρο 21 παράγραφος 6 αναφέρει ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων, που να εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας και ορίζει ξεκάθαρα την οργάνωση και την κατεύθυνση της Πολιτείας, σε αυτό το ζήτημα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα τελευταία χρόνια έχει γίνει σημαντική πρόοδος και καταβάλλεται αξιόλογη προσπάθεια

στους τομείς της προσβασιμότητας, της υγείας, της πρόνοιας, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.

Ωστόσο, χρειάζεται να γίνει ακόμα μεγαλύτερη προσπάθεια, τόσο σε κοινωνικό επίπεδο, με την ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας για μια περισσότερο ρεαλιστική ενσωμάτωση των αναπήρων, όσο και στο επίπεδο του νομοθέτη, ιδιαίτερα στους τομείς της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε η ένταξη στην κοινωνική και οικονομική ζωή να είναι, πραγματικά, ισότιμη.

Τα ΑμεΑ δίνουν καθημερινά τη μάχη τους για επιβίωση, όπως και οι υπόλοιποι συμπολίτες μας, έχοντας, επιπλέον, να αντιμετωπίσουν μόνιμες αναπηρίες, που δεν επιδέχονται θεραπεία. Αυτό που ζητούν δεν είναι τίποτα άλλο, παρά ένα θεσμικό πλαίσιο, που να κατανοεί και να σέβεται τις όποιες ιδιαιτερότητές τους. Ζητούν από το Κράτος να επενδύσει, πραγματικά, στην εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτισή τους, ώστε να τους καταστήσει ισότιμους κοινωνικούς εταίρους και όχι σε μια επιδοματική και προνοιακή πολιτική φιλανθρωπικού χαρακτήρα. Τα ΑμεΑ, πέραν των όποιων ιδιαιτεροτήτων τους, δεν υστερούν σε τίποτα από τους συμπολίτες τους και ζητούν ισότιμη μεταχείριση από την Πολιτεία, για να ικανοποιήσουν αυτό που δικαιωματικά και συνταγματικά τους ανήκει, την ένταξή τους με ίσες ευκαιρίες στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Επειδή η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας για τα άτομα με αναπηρία βασίζεται στην εκπαίδευση, όπως άλλωστε συμβαίνει για όλα τα άτομα, δηλαδή και για αυτά που δεν παρουσιάζουν κάποια ιδιαιτερότητα, θα πρέπει να δώσουμε μεγάλη σημασία στην ειδική αγωγή και, πάντοτε, σε συνεργασία με τις Οργανώσεις και τις Ομοσπονδίες των ατόμων με αναπηρία, Φορείς, δηλαδή, που βιώνουν τα προβλήματα και μπορούν να αποτελέσουν πηγές αντίληψης της πραγματικότητας και επιμόρφησης λύσεων με ουσιαστικό χαρακτήρα.

Ζητούμε:

1. Την αναδιάρθρωση του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών.

Την αλλαγή δομής και οργάνωσης του Εθνικού Ιδρύματος Κωφών, έτσι ώστε να περιλαμβάνεται μια σειρά ανάπτυξης υπηρεσιών, που είναι απαραίτητες για να μπορέσει το Ίδρυμα να ανταποκριθεί στο ρόλο του και είναι οι ακόλουθες:

- Προσχολική αγωγή.

Πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλα τα Κωφά - Βαρήκοα παιδιά, με σκοπό την κατάκτηση γνώσεων (γλώσσα που είναι διαφορετική έννοια από την ομιλία), ώστε να είναι ομαλή η εισαγωγή τους στο Δημοτικό Σχολείο.

- Δημιουργία Τμημάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης.

- Ίδρυση και λειτουργία Σχολής Νοηματικής Γλώσσας.

Σχετική επιστολή με τις προτάσεις αναλυτικότερα έχει αποστείλει η Ομοσπονδία Κωφών της Ελλάδας στον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στις 28/09/2007.

2. Την αναβάθμιση του Ειδικού Σχολείου Σερρών, που λειτουργεί, εδώ και δύο χρόνια.

Θα πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά ο τεχνικός εξοπλισμός. Επίσης, θα πρέπει να διορίζονται εξειδικευμένοι Καθηγητές, με επάρκεια στη Νοηματική Γλώσσα. Οι υπάρχοντες μπορεί να έχουν την θέληση να βοηθήσουν, ωστόσο η έλλειψη εξειδίκευσης αποτελεί σημαντικό πρόβλημα, αφού δεν επιτυγχάνεται το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

3. Μέρηνα για τους τυφλούς και με χαμηλή όραση μαθητές σε όλες τις Εκπαιδευτικές Βαθμίδες.

- Να εξοπλιστούν όλοι οι τυφλοί μαθητές και φοιτητές με φορητούς υπολογιστές και με προσαρμοσμένο το κατάλληλο για τυφλούς λογισμικό πρόγραμμα σύνθεσης φωνής ή μεγέθυνσης χαρακτήρων.

- Εκτύπωση βιβλίων στη γραφή Μπράϊλ Braille για όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

- Προσβασιμότητα στα τυφλά και με χαμηλή όραση άτομα στις ιστοσελίδες των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. και τις Βιβλιοθήκες τους.

Πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στην ειδική αγωγή των ατόμων με αναπηρία, όταν μάλιστα τα παιδιά που έχουν

ανάγκη ειδικής αγωγής αποτελούν, περίπου, το 10% του μαθητικού πληθυσμού. Αυτά τα παιδιά είναι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, εκτός εκπαιδευτικής διαδικασίας, χωρίς να έχουν ένα σχολείο, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. Πώς περιμένουμε, στη συνέχεια, να τους καταστήσουμε ενεργούς πολίτες και με προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας;

ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Το Ελληνικό Σύνταγμα αναφέρεται στο δικαίωμα για εργασία όλων των πολιτών, άρα και όλων των ικανών προς εργασία αναπήρων.

Το Κράτος έχει την υποχρέωση να εξασφαλίσει εργασία για όλους τους Πολίτες και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, ώστε και τα άτομα με αναπηρία να καλλιεργήσουν τα ενδιαφέροντά τους και να αποκτήσουν τυπικά, αλλά, κυρίως, ουσιαστικά προσόντα, για να ασκήσουν ένα επάγγελμα.

Ζητούμε:

1. Την ουσιαστική αξιοποίηση των Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. (Ειδικών Επαγγελματικών Εργαστηρίων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Να ιδρυθούν Τμήματα Ειδικής Εκπαίδευσης, που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία και να δίνουν τη δυνατότητα σε άτομα με αναπηρία να αποκτούν δεξιότητες, που θα τους επιτρέψουν να είναι ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας.

2. Να στελεχωθούν τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) όλης της Χώρας, με καταρτισμένους εκπαιδευτές.

3. Να δημιουργηθούν στα Πανεπιστήμια Ειδικά Γραφεία διασύνδεσης για την εύρεση εργασίας σε αναπήρους.

4. Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας για τους διερμηνείς της Νοηματικής Γλώσσας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2740/1999, έτσι ώστε να είναι υποχρεωτική η γνώση της Νοηματικής για τους διοριζόμενους στα σχολεία κωφών. Να εφαρμοστεί ο Ν. 2817/2000, που θέτει ως απαραίτητο προσόν διορισμού στις Σ.Μ.Ε.Α. Κωφών - Βαρήκων τη γνώση της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας.

Επίσης, είναι απαραίτητη η έκτακτη οικονομική ενίσχυση (επιχορήγηση) στην Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος, για να πληρωθούν οι διερμηνείς Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας.

Συμπληρωματικά αναφέρω και την επιχορήγηση προς την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, αύξηση των κονδυλίων μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού. Σας υπενθυμίζω ότι το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με πρότασή του προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ζητεί να ενταχθεί στον κωδικό 2559 το ποσόν των 3.000.000 ευρώ για την επιχορήγηση των φορέων του αναπηρικού κινήματος.

5. Ανάγκη ριζικής αναμόρφωσης του Ν. 2643/98 για τη «Μέρηνα για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών και άλλες διατάξεις», ώστε να καταστεί ουσιαστικά λειτουργικός και να απαλειφθούν οι αδυναμίες, που έχουν αναδειχθεί, κατά τη διάρκεια της δεκάχρονης εφαρμογής του, στην πράξη.

6. Επίδομα εφ' όρου ζωής στα κωφά άτομα.

Δυστυχώς, σήμερα, το επίδομα διακόπτεται στο 18ο έτος και λαμβάνεται πάλι μετά το 65ο έτος της ηλικίας. Η παροχή του συγκεκριμένου επιδόματος, εφ' όρου ζωής, θα μπορούσε να στηρίξει περισσότερο ψυχολογικά τα κωφά άτομα και να αποτελεί οικονομικό στήριγμα για τις περιόδους κατά τις οποίες δεν εργάζονται ή συμμετέχουν σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Σχετικά με την επιδοματική πολιτική, δυστυχώς, ακόμη εκκρεμεί η υπογραφή της νέας τετραετούς συμφωνίας που έγινε για την περίοδο 2008 - 2011, η οποία θεωρείται εξαιρετικά επείγουσα προκειμένου να προβλεφθούν οι πιστώσεις για την επίσημη αύξηση και να εγγραφούν στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2008.

7. Προσλήψεις ΑμεΑ στο Δημόσιο με μοριοδότηση και όχι μέσω διαγωνισμού Α.Σ.Ε.Π..

- Εξαίρεση του υποχρεωτικού προσόντος της γνώσης ξένης γλώσσας για τα κωφά και βαρήκοα άτομα.

- Συμβάσεις αορίστου και όχι ορισμένου χρόνου.

8. Πρόσβαση σε κτίρια, συγκοινωνίες.

Η βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της απασχόλησης (επαγγελματικής) των ΑμεΑ, γι' αυτό και στο ΕΣΠΑ 2007 - 2013 πρέπει να εφαρμοστεί το κριτήριο της προσβασιμότητας ως κριτήριο επιλεξιμότητας σε όλα τα μέτρα και τις δράσεις, που αφορούν τον γενικό πληθυσμό.

Επίσης, για την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα πλοία και στις λιμενικές εγκαταστάσεις, είναι απαραίτητο να υπάρχει και ειδική θύρα εισόδου για τα άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο, σε περίπτωση που υπάρχουν σαρωτές ελέγχου. Για τους κωφούς θα πρέπει να υπάρχει κάποιος, που να μπορεί να επικοινωνήσει, στη γλώσσα τους.

Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΘΑΛΕΙΑ ΔΡΑΓΩΝΑ

Στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είχαμε την ευκαιρία να έχουμε ενημέρωση στις 12 Μαρτίου 2008, από την κυρία Θεοδωροπούλου, εκπρόσωπο του κέντρου ερευνών «Ρίζες», αναφορικά με το θέμα των διακρατικών υιοθεσιών, και στις 9 Απριλίου από τον κύριο Κωνσταντίνο Γκλέτσο, Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, και την κυρία Δήμητρα Παπαδοπούλου, Μέλος της Επιτροπής για την Υιοθεσία, αναφορικά με το προς κατάθεση σχέδιο νόμου για την τροποποίηση διατάξεων του δικαίου της υιοθεσίας.

Κοινός τόπος όλων των μελών της Επιτροπής ήταν η ανησυχία για το χρονοβόρο της ολοκλήρωσης των διαδικασιών υιοθεσίας στην Χώρα μας και η στοχοθεσία τα προς υιοθεσία παιδιά να παραμένουν στα Ιδρύματα, το μικρότερο δυνατόν διάστημα, ώστε να αποτρέπεται η ιδρυματοποίησή τους, να μειώνεται το ψυχικό τραύμα και να εντάσσονται, με τον ομαλότερο δυνατό τρόπο, στη νέα τους οικογένεια.

Εν τω μεταξύ, μετά την συνεδρίαση της 9ης Απριλίου, οπότε και η Επιτροπή μας ενημερώθηκε για τις υπό επεξεργασία τροποποιήσεις του δικαίου της υιοθεσίας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης έδωσε στη δημοσιότητα το σχέδιο νόμου. Ανάμεσα στα θετικά του νομοσχεδίου, τα οποία στοχεύουν στην επιτάχυνση των διαδικασιών, είναι η διευκρίνιση ότι όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου για αναπλήρωση της συναίνεσης για υιοθεσία στο πρόσωπο του ενός μόνο εκ των φυσικών γονέων, η δικαστική απόφαση αναπληρώνει τη συναίνεση μόνον αυτού του γονέα, καθώς επίσης και ότι αναπληρώνεται η συναίνεση των γονέων που έχουν παράσχει γενική εξουσιοδότηση, εάν, εκ των υστέρων, κατέστησαν αγνώστου διαμονής. Αναμφίβολα, στα θετικά σημεία του σχεδίου νόμου συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, και η πρόβλεψη ότι η ακρόαση των πλησιεστέρων συγγενών του ανηλίκου από το δικαστήριο της υιοθεσίας, όταν αναπληρώνεται η συναίνεση των γονέων ή του επιτρόπου, δεν θα είναι πλέον υποχρεωτική, αλλά θα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου, που θα εκτιμά, κατά πόσον είναι σκόπιμη στη συγκεκριμένη περίπτωση η ακρόαση αυτή.

Το σημείο, όμως, στο οποίο θα ήθελα να σταθώ είναι η νέα διάταξη που προβλέπει όχι μόνο την προσθήκη και άλλου ονόματος, στο κύριο όνομα του θετού τέκνου, όπως ισχύει σήμερα, αλλά και τη δυνατότητα απόλειψης του κύριου ονόματος που έφερε το θετό τέκνο, προ της υιοθεσίας, ύστερα από αίτηση του θετού γονέα προς το δικαστήριο μετά τη συντέλεση της υιοθεσίας. Η πρόβλεψη αυτή αφορά στην πράξη τα αλλοδαπά υιοθετημένα ανήλικα και -όπως μας εξήγησε η κυρία Δήμητρα Παπαδοπούλου στην ενημέρωσή της- η αιτιολογία της τροποποίησης αυτής είναι ότι «αυτά τα παιδιά συνήθως έχουν κι ένα όνομα που είναι ξένο προς την ελληνική πραγματικότητα» και η απόλειψη του ονόματος αυτού θα συμβάλει στην προσαρμογή τους και στο «να μην έχουν κάποιο πρόβλημα διάκρισης ανάμεσα στα άλλα παιδιά». «Δηλαδή, ένα παιδί που έρχεται από το Αζερμπαϊτζάν και το λένε Μαχμούτ, στην Ελλάδα το ονομάζουν Γιώργο, οπότε λέγεται Γιώργος-Μαχμούτ. Προβλέπεται ότι είναι δυνατόν να απαλειφθεί το Μαχμούτ».

Πιστεύω, και με την ακαδημαϊκή μου ιδιότητα της ψυχολό-

γου, ότι παρά τις αναμφισβήτητες καλές προθέσεις των συντακτών του νομοσχεδίου, η διάταξη αυτή παραβλέπει ότι το όνομα που αποτελεί το πρωταρχικό στίγμα της ατομικής ύπαρξης, το βασικό ίχνος της ταυτότητας του υποκειμένου, τίθεται υπό αίρεση. Το όνομα, που αντιπροσωπεύει στην ιστορία των ανθρώπων και των πολιτισμών, τη συμβολική και θεσμική αναγνώριση της ταυτότητας κανείς δεν έχει το δικαίωμα να αφαιρέσει. Δεν είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς τις ψυχολογικές συνέπειες, που μπορεί να έχει για ένα παιδί, λόγου χάριν 5 ή 6 χρονών, που όλη του τη ζωή έχει μάθει να ακούει σε ένα όνομα, που έχει ταυτίσει τον εαυτό του με το όνομα αυτό, η απόλειψή του. Το παιδί αυτό, όχι μόνο δεν θα βοηθηθεί στην προσαρμογή του στην ελληνική πραγματικότητα, αλλά, ενδεχομένως, θα έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη και το κατά πόσο κατάλληλος είναι ένας γονέας, που δεν τον αρέσει το κύριο όνομα του θετού του παιδιού και θέλει να το απαλείψει.

Προφανώς, το όνομα συμπαρασύρει και άλλα στοιχεία. Το παιδί μπορεί να έχει άλλο χρώμα ή άλλα φυσικά χαρακτηριστικά, που δεν είναι τα «τρέχοντα» φυσικά χαρακτηριστικά. Πώς θα τα απαλείψει; Είναι σαν να θέλει να μεταμορφώσει το παιδί σε ένα άλλο παιδί, διαφορετικό από αυτό που είναι. Το θέμα είναι να επιθυμεί αυτό το παιδί, να το δέχεται και θέλει να το αγαπήσει έτσι όπως είναι. Δεν μπορεί να το αλλάξει. Εμένα μου φαίνεται ότι ενέχει μια βιαιότητα αυτό. Το θέτω προς προβληματισμό και συζήτηση.

Ένα άλλο θέμα, που βρίσκεται στην καρδιά των υιοθεσιών και, αν και το έχουμε αγγίξει, δεν το έχουμε συζητήσει αναλυτικά ως Επιτροπή, αφορά στις ιδιωτικές υιοθεσίες. Οι ιδιωτικές υιοθεσίες επιτρέπουν την ανάπτυξη του εμπορίου βρεφών, για την αποτροπή του οποίου και την προστασία των δικαιωμάτων των υιοθετούμενων παιδιών, όπως έχει επισημάνει και ο Συνήγορος του Παιδιού, χρειάζονται αυστηρότερες ασφαλιστικές δικλίδες. Κατά την επεξεργασία του Ν. 2447/1996 είχε τεθεί από το τότε Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας το ζήτημα της απαγόρευσης των ιδιωτικών υιοθεσιών. Είχε προταθεί αποκλειστική αρμοδιότητα για την υιοθεσία ανηλίκων να έχουν εξουσιοδοτημένα Ιδρύματα ή Κοινωνικές Υπηρεσίες, με το σκεπτικό ότι θα αποτελούσε τη μοναδική λύση αντιμετώπισης του απαράδεκτου φαινομένου της συγκεκριμένης εμπορίας βρεφών. Οι ενστάσεις κατά της πρότασης αυτής, που, ως γνωστόν, δεν έγινε δεκτή, είναι ότι ενδεχόμενη απαγόρευση των ιδιωτικών υιοθεσιών αποτελεί υπέρμετρο περιορισμό της ελευθερίας της βούλησης των φυσικών γονέων - όταν δεν υπάρχει υλική ή ηθική εγκατάλειψη του παιδιού από τη μεριά τους- να επιλέξουν τα πρόσωπα που θα υιοθετήσουν το παιδί τους. Ένα δεύτερο επιχείρημα για την κατάργηση των ιδιωτικών υιοθεσιών είναι ότι υπάρχει ο κίνδυνος να οδηγήσει σε φαινόμενα οικονομικών τοκετών.

Νομίζω ότι πρέπει ως Επιτροπή, να συζητήσουμε ενδελεχώς, το ζήτημα αυτό που έχει τεθεί υπόψη μας και από την κα Μαίρη Θεοδωροπούλου, η οποία ως εκπρόσωπος του Κέντρου «Ρίζες», έχει προτείνει τη θεσμοθέτηση μιας Πανελλαδικής Λίστας Υποψήφιων Θετών Γονέων, που θα έχουν αξιολογηθεί, εκ των προτέρων, με κοινά κριτήρια και με τους οποίους θα γίνεται η «αντιστοίχιση» με το ελεύθερο για υιοθεσία παιδί, μειώνοντας, ουσιαστικά, τον χρόνο παραμονής των παιδιών εκτός οικογένειας.

Πέραν των ανωτέρω προτάσεων, δηλαδή να μην υπάρχει δυνατότητα απόλειψης του κύριου ονόματος του υιοθετημένου παιδιού, που προβλέπει το σχέδιο νόμου και της συζήτησης για ενδεχόμενη απαγόρευση τέλεσης υιοθεσιών χωρίς την προηγούμενη μεσολάβηση των αρμόδιων κοινωνικών οργανώσεων, τίθενται και κάποια περαιτέρω θέματα. Προφανώς δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις ή αυτομόντες απαντήσεις στο ευαίσθητο αυτό θέμα της υιοθεσίας.

Πρώτη παρατήρηση: Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν απαγορεύει τις ιδιωτικές υιοθεσίες. Ο Ν. 2447/1996 (άρθρο 7 παρ. 2) προβλέπει ότι «όταν, για την υιοθεσία ανηλίκου, οι φυσικοί γονείς ή ο επίτροπος έρχονται σε απευθείας συνεννόηση με τους υποψήφιους θετούς γονείς χωρίς τη μεσολάβηση κοινωνι-

κής υπηρεσίας ή οργάνωσης, οφείλουν τόσο αυτοί όσο και οι υποψήφιοι θετοί γονείς, πριν από την παράδοση του παιδιού ή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από αυτήν να ανακοινώσουν τη σχετική πρόθεσή τους στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία». Το σχέδιο νόμου που δόθηκε στη δημοσιότητα προσδιορίζει τα χρονικά αυτά όρια. Τροποποιεί τη διάταξη ως προς το ότι η ανακοίνωση, εφ' όσον δεν λάβει χώρα πριν την παράδοση, οφείλει να γίνει μέσα σε διάστημα ενός μηνός από αυτήν. Να σημειωθεί ωστόσο ότι ήδη ο Ν.2447/1996, στο άρθρο 2, παρ. 4, προέβλεπε ότι ο εύλογος αυτός χρόνος δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Ωστόσο, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η απουσία κύρωσης καθιστά αναποτελεσματική τη διάταξη, και ότι η παράδοση του παιδιού στους υποψήφιους θετούς γονείς προτού καν ξεκινήσει και ολοκληρωθεί η κοινωνική έρευνα εγκυμονεί τον κίνδυνο ότι η επακόλουθη κοινωνική μελέτη θα γίνεται υπό την πίεση «τετελεσμένων γεγονότων» και δεν θα μπορεί να είναι ουσιαστική και αντικειμενική. Επίσης, σε περίπτωση που προκύπτουν αρνητικά στοιχεία που επιβάλλουν την απομάκρυνση του παιδιού από τους υποψήφιους θετούς γονείς, αυτό πολλαπλασιάζει την ούτως ή άλλως τραυματική διάσταση που ενέχει η υιοθεσία και δημιουργεί επιπρόσθετες δυσκολίες στους διενεργούντες την κοινωνική έρευνα.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί και η Αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Υιοθεσία Ανηλίκων, που υιοθέτησε η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, στις 7 Μαΐου 2008 και η οποία, αναγνωρίζοντας ότι μεγαλύτερη κακοποίηση ("abuses") ενέχεται στις ιδιωτικές υιοθεσίες, προβλέπει ότι «οι έρευνες σχετικά με την καταλληλότητα του υποψήφιου θετού γονέα, τις συνθήκες και τα κίνητρα των εμπλεκόμενων προσώπων και την καταλληλότητα τοποθέτησης του παιδιού οφείλουν να λάβουν χώρα προτού το παιδί παραδοθεί με σκοπό την υιοθεσία στην φροντίδα του υποψήφιου θετού γονέα» (άρθρο 10 παρ. 5).

Όπως ήδη ανέφερα, το θέμα είναι πολύ σύνθετο και δεν υπάρχουν απόλυτες λύσεις και απλή σχέση αίτιου -αποτελέσματος. Αν το παιδί δεν δοθεί για υιοθεσία, προτού συμπληρωθεί η έρευνα για την καταλληλότητα του γονέα, θα βρεθεί αναγκαστικά, το διάστημα αυτό, στο Ίδρυμα, μια άλλη τραυματική κατάσταση με συνακόλουθες επιπτώσεις για τον ψυχισμό του. Η πιο προφανής απάντηση σε αυτό το δίλημμα είναι η επίσπευση της διαδικασίας.

Δεύτερη παρατήρηση: Το άρθρο 1544 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.) προβλέπει ότι «αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοκτώ, αλλά όχι και περισσότερο, από πενήντα χρόνια. Ο περιορισμός της ηλικίας δεν ισχύει για εκείνον από τους συζύγους που επιθυμεί να υιοθετήσει τέκνο που υιοθετείται ή που έχει ήδη υιοθετηθεί από τον/την σύζυγό του. Σε περίπτωση υιοθεσίας τέκνου του/της συζύγου, καθώς και αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει την υιοθεσία και όταν υπάρχει διαφορά ηλικίας μικρότερη, αλλά όχι κάτω των δεκαπέντε ετών».

Η θέσπιση ανώτατου και κατώτατου ορίου διαφοράς ηλικίας μεταξύ αυτού, που υιοθετεί και του υιοθετούμενου αποσκοπεί στο να κυμαίνεται η ηλικιακή διαφορά τους στα όρια που συνήθως χαρακτηρίζουν και τη φυσική γονική σχέση. Ενώ, όμως, ο νόμος προβλέπει τη δυνατότητα εξαίρεσης από το κατώτατο όριο διαφοράς ηλικίας στις περιπτώσεις που υιοθετείται το φυσικό τέκνο του/της συζύγου ή όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος, τέτοια δυνατότητα εξαίρεσης από το ανώτατο όριο δεν περιλήφθηκε.

Παρ' όλα αυτά έχουν εκδοθεί αρκετές δικαστικές αποφάσεις, που δέχονται την υπέρβαση και του ανωτάτου ορίου διαφοράς ηλικίας επικαλούμενες το συμφέρον του τέκνου, την πρόβλεψη του 60ου έτους ως ανώτατου ορίου ηλικίας του υιοθετούντος -που εξασφαλίζει το συμφέρον του παιδιού να μην υιοθετείται από ηλικιωμένους- την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Υιοθεσία Ανηλίκων και άλλα.

Και ενώ ασφαλώς ο δικαστής μπορεί να προσφεύγει σε ερμη-

νευτική προσέγγιση του νόμου δεν βλέπω, γιατί, εφόσον ο νομοθέτης έχει προβλέψει τις προϋποθέσεις, που αφορούν το συμφέρον του παιδιού, να γίνεται σχετικοποίηση αυτών των προϋποθέσεων. Και μια και τώρα, η Πολιτεία έρχεται, με τροποποιήσεις του νόμου για την υιοθεσία, θα μπορούσε να προβλέψει εξαίρεση για την περίπτωση, που υπάρχει απόκλιση από το ανώτατο όριο διαφοράς ηλικίας, όταν υιοθετείται το φυσικό παιδί του/της συζύγου ή όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Τρίτη παρατήρηση: Κατά το άρθρο 1551 Α.Κ. «η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από τη γέννηση του τέκνου». Σκοπός της ρύθμισης είναι να έχει περάσει αρκετό χρονικό διάστημα από τη γέννηση του παιδιού πριν δοθεί η συναίνεση των φυσικών γονέων για υιοθεσία, ώστε να μειώνεται η πιθανότητα μεταμέλειας και η δήλωση της συναίνεσής τους να είναι προϊόν ώριμης σκέψης.

Σκόπιμο θα ήταν να εξεταστεί εάν ο σκοπός αυτός μπορεί να επιτευχθεί και με την πάροδο μικρότερου χρονικού διαστήματος, λόγω χάριν, δύο μηνών, από τη γέννηση του προς υιοθεσία τέκνου για να γίνει η δήλωση συναίνεσης των γονέων δεκτή, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Υιοθεσία Ανηλίκων η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των έξι εβδομάδων.

Τέταρτη παρατήρηση: Προς την κατεύθυνση της διευκόλυνσης τέλεσης διακρατικών υιοθεσιών θα συνέβαλε και η επικύρωση από την χώρα μας της Σύμβασης της Χάγης του 1993 για την Προστασία των Παιδιών και Συνεργασία στη Διακρατική Υιοθεσία, όπως άλλωστε έχει συστήσει στις καταληκτικές παρατηρήσεις της για την Ελλάδα και η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που μας παρέσχε η κυρία Μαίρη Θεοδωροπούλου, εκπρόσωπος του Κέντρου Ερευνών «Ρίζες», καμμία χώρα, πλην της Βουλγαρίας, δεν συνεργάζεται με την Ελλάδα στα πλαίσια της διακρατικής υιοθεσίας, λόγω της μη επικύρωσης, από τη μεριά μας, της Σύμβασης της Χάγης.

Ενώ το σχέδιο νόμου δεν ασχολείται με τις διακρατικές υιοθεσίες, εν τούτοις τροποποιεί το άρθρο 4 §2 εδάφιο γ του π.δ. 226/1999 ως εξής: «Αν η ξένη υπηρεσία δεν ανταποκριθεί στο αίτημα της ελληνικής για αποστολή στοιχείων, που αφορούν στο παιδί, που θα υιοθετηθεί, ιδίως σχετικά με το κοινωνικό και το ιατρικό ιστορικό του, και παραμένει έτσι η έρευνα της ελληνικής υπηρεσίας ανολοκλήρωτη, η συντασσόμενη έκθεση της τελευταίας δεν αποστέλλεται». Όπως επισημαίνει και το σημείωμα, που συνέταξε το Κέντρο «Ρίζες» η διάταξη αυτή στερείται λογικής, εφ' όσον η κοινωνική έρευνα των θετών γονιών πάντα προηγείται, μια και η υιοθεσία δεν γίνεται με κριτήριο το ιστορικό του παιδιού, αλλά το ιστορικό των θετών γονέων, προς όφελος του παιδιού.

Πέμπτη παρατήρηση: Τέλος, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι, κατά βάση, δεν είναι το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο που δημιουργεί τα προβλήματα ή αδυναμίες στην πράξη, αλλά, κυρίως, η εφαρμογή του. Οι καθυστερήσεις στην τέλεση των υιοθεσιών δεν οφείλονται, μόνο στο νόμο, αλλά και σε άλλους παράγοντες, όπως η γραφειοκρατία, ο βραδύς ρυθμός λειτουργίας των δικαστηρίων και, κυρίως, η ανεπαρκής στελέχωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Είναι απαραίτητο οι Υπηρεσίες και Οργανώσεις να είναι στελεχωμένες με επαρκές και εξειδικευμένο προσωπικό, που θα διεκπεραιώνει, σε εύλογο χρονικό διάστημα και με την απαιτούμενη ευαισθησία την προβλεπόμενη κοινωνική έρευνα. Η Αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Υιοθεσία Ανηλίκων που, μόλις, όπως ανέφερα, υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, προβλέπει, πλέον, υποχρέωση των κρατών μερών να διασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί λειτουργοί, που ασχολούνται με υιοθεσίες είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, ως προς τις κοινωνικές και νομικές διαστάσεις της υιοθεσίας (άρθρο 21).

Επίσης, αν και ο Ν. 2447/1996 προέβλεψε την ίδρυση, στα

Πρωτοδικεία της Χώρας, Κοινωνικών Υπηρεσιών, στελεχωμένων από επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων, που θα μπορούσαν να προβαίνουν σε ουσιαστική κοινωνική έρευνα και να συνδράμουν αποτελεσματικά το έργο των δικαστικών, έντεκα χρόνια μετά, τα απαιτούμενα Προεδρικά Διατάγματα δεν έχουν ακόμα εκδοθεί. Έντεκα χρόνια σημαίνει ότι το βάρος πέφτει σε όλες τις Κυβερνήσεις των χρόνων αυτών. Αφού τις καταδικάσουμε για αυτή την καθυστέρηση, οφείλουμε να πιέσουμε τη σημερινή Κυβέρνηση, ώστε να εκδοθούν αυτά τα Προεδρικά Διατάγματα.

Αντίστοιχα, η πρόβλεψη στον ίδιο νόμο για την εκδίκαση όλων των υποθέσεων οικογενειακού δικαίου σε Ειδικό Τμήμα, στο οποίο «τοποθετούνται τακτικοί δικαστές με εξειδίκευση στα θέματα οικογενειακού δικαίου και της προστασίας των ανηλίκων» δεν έχει, μέχρι και σήμερα, υλοποιηθεί, ούτε συστάθηκε ένας Εθνικός Φορέας για την υιοθεσία, με αρμοδιότητα να γνωμοδοτεί για τη χάραξη πολιτικής, να συντονίζει τους αρμόδιους Φορείς, να οργανώνει την εκπαίδευση και την επιμόρφωση του Προσωπικού, που ασχολείται με τις υιοθεσίες, καθώς και να συγκεντρώνει, να ερευνά και να αξιολογεί τα σχετικά στατιστικά στοιχεία. Επιπλέον ο Εθνικός Φορέας θα μπορούσε να αναλάβει την υλοποίηση της εθνικής καταγραφής των υιοθεσιών (πράγμα που συμβαίνει σε πλείστες όσες χώρες) η οποία εκτός των άλλων θα διευκόλυνε τις αναζητήσεις των φυσικών γονέων από ενήλικα υιοθετημένα άτομα, εφ' όσον το επιθυμούν. Η διευκόλυνση της αναζήτησης είναι πολύ σημαντική, διότι η διαδικασία αυτή παίζει ιδιαίτερα ουσιαστικό ρόλο στην ψυχική διευθέτηση του βιώματος της υιοθεσίας.

Επιπλέον χρειάζεται πολλαπλασιασμός των Διευθύνσεων Κοινωνικής Πρόνοιας, με αύξηση του αριθμού των κοινωνικών λειτουργών και συνεργασία με τις λοιπές Κοινωνικές Υπηρεσίες άλλων Φορέων, που ασχολούνται με την υιοθεσία ή την αναδοχή. Για παράδειγμα αποφασιστικό ρόλο παίζει η συνεργασία των Κοινωνικών Υπηρεσιών με Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, όπου οι γονείς μπορεί να λάβουν συμβουλευτικό ή υποστηρικτικό τύπου βοήθεια.

Με άλλα λόγια πέρα από την αξία που έχει η κάθε νομοθετική πρωτοβουλία, που οδηγεί σε ένα σύγχρονο κανονιστικό πλαίσιο, κρίσιμο, εν τέλει, αναδεικνύεται το πέρασμα από την πρόβλεψη στην εφαρμογή και από τη θεωρία στην πράξη.

Σημειώνω ότι το σχέδιο νόμου για την τροποποίηση των διατάξεων του δικαίου της υιοθεσίας δεν κάνει καμμία μνεία σε τροποποιήσεις, που αφορούν στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο της αναδοχής. Το θέμα της αναδοχής συνδέεται με αυτό της υιοθεσίας, καθώς μοιράζονται κάποια κοινωνικά και ψυχικά στοιχεία, αλλά πρόκειται για δύο διαφορετικού τύπου γονικότητες, δύο διαφορετικές θεσμικές διαδικασίες. Η αναδοχή θα απαιτούσε ξεχωριστή επεξεργασία από τη σημερινή.

Κλείνοντας θα σας αναφέρω ότι ενώ παλαιότερα το δικαστήριο σε μία συνεδρία αποφάσιζε για την αφαίρεση άσκησης της επιμέλειας και για την αναπλήρωση της συναίνεσης των φυσικών γονέων, με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο γίνονται δύο διαφορετικές δίκες. Στην πρώτη, το δικαστήριο ασχολείται με την αφαίρεση άσκησης της επιμέλειας και μετά γίνεται ξεχωριστή δίκη για τη συναίνεση, που σημαίνει ότι αυτό, κατά κάποιο τρόπο, το δικαστήριο σέβεται τα δικαιώματα των γονιών. Είναι δύο ξεχωριστές διαδικασίες, που, νομικά, είναι προτιμότερο να είναι έτσι. Το Κέντρο Βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ», με την εμπειρία τόσων χρόνων, υποστηρίζει ότι είναι κακή αυτή η πρόβλεψη και πρέπει να γυρίσουμε στην προηγούμενη πρόβλεψη, δηλαδή ένα δικαστήριο. Όπως είπα, όμως, πριν η επίσπευση σημαίνει σύσταση οικογενειακών δικαστηρίων. Αν είχαμε γρήγορες υπηρεσίες το θέμα μας θα ήταν, σε μεγάλο βαθμό, λυμένο.

Δ. ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ

Η Επιτροπή Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ασχολήθηκε από την έναρξη της τρέχουσας Κοινοβουλευτικής περιόδου, με εξαιρετικά σημαντικά ζητήματα, που άπτονται των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Προς ενημέρωση των μελών της Επιτροπής εκλήθησαν:

- * Ο Υφυπουργός Δημόσιας Τάξης
 - * Ο Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας
 - * Η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων
 - * Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης
 - * Ο Συνήγορος του Παιδιού
 - * Ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής
- Εκλήθησαν, επίσης, επικεφαλής Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων:

- * Ο Πρόεδρος του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού»
- * Ο Πρόεδρος του Κέντρου Ερευνών «Ρίζες»

θα προσπαθήσω, όσο μπορώ συνοπτικότερα, να παρουσιάσω την πληρότητα της Νομοθεσίας μας, σε σχέση με την Προστασία των δικαιωμάτων του Παιδιού και την σχετική ενσωμάτωση όσων απορρέουν από τις Διεθνείς Συμβάσεις και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Επίσης, θα εξετάσω την τήρηση και την εφαρμογή του Νομοθετικού μας πλαισίου από τους εμπλεκόμενους με το παιδί Φορείς και θα προχωρήσω στην διατύπωση προτάσεων, όπου θεωρώ ότι αυτό είναι εφικτό και υπάρχει συναντίληψη.

Η Χώρα μας έχει κυρώσει:

- * Τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992).

* Τη Συνθήκη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας που αφορά την παρεμπόδιση και λήψη μέτρων για την εξάλειψη των χειρότερων Μορφών Παιδικής Εργασίας (ν.2918/2001).

* Το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία (ν.3625/2007).

Η Χώρα μας έχει υπογράψει αλλά δεν έχει κυρώσει:

- * Το Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη την καταστολή και καταδίκη της παράνομης διακίνησης Ανθρώπων κυρίως γυναικών και παιδιών.

* Τη Συνθήκη του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των ανθρώπων με αναπηρίες

* Τη Συνθήκη της Χάγης για την Προστασία των παιδιών και τη συνεργασία για τις διακρατικές Υιοθεσίες

Συζητείται στην αρμόδια Ειδική Επιτροπή και είναι προς κύρωση η Συνθήκη της Λισσαβώνας, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και **επίσης**, κυρώνεται ο Χάρτης Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός διαμορφώθηκε τον Δεκέμβριο του 2007. Στο άρθρο 24 του Χάρτη γίνεται ειδική αναφορά στα δικαιώματα του παιδιού, στο **δικαίωμα καλής διαβίωσης**, στην **ελευθερία έκφρασης της γνώμης του**, στο **καθήκον των Αρχών να ενεργούν με γνώμονα το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού**, στο δικαίωμα του παιδιού να διατηρεί **προσωπικές σχέσεις και με τους δύο γονείς**, εφ' όσον είναι προς το συμφέρον του.

Επίσης στο πλαίσιο της εισήγησης έχει ληφθεί υπόψη και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με την στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Στο Άρθρο 3 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, προβλέπεται ότι σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπ' όψη το συμφέρον του παιδιού.

Η Πολιτεία υποχρεούται να εξασφαλίζει στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπ' όψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νόμιμα υπευθύνων γι' αυτό, και παίρνει για το σκοπό αυτό όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

Η Πολιτεία υποχρεούται να μεριμνά και να ελέγχει ώστε η λειτουργία των Οργανισμών, των Υπηρεσιών και των Ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες, που έχουν θεσπιστεί, στον τομέα της ασφάλειας, της υγείας, καθώς και στον αριθμό και την καταλληλότητα του προσωπικού τους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του, συμβαδίζει και

αυτό, με τη σειρά του, με όλα τα παραπάνω και, επιπροσθέτως, τονίζει την επιτακτική ανάγκη **για διαφοροποιημένη συνεκτίμηση των αναγκών των παιδιών**. Στο πλαίσιο αυτό κατάλληλο παράδειγμα διαφοροποιημένης κλίμακας είναι η έκθεση αριθ. 7 του ερευνητικού κέντρου INNOCENTI της UNICEF με έξι διαστάσεις της ευημερίας των παιδιών:

- * της υλικής ευημερίας,
- * της υγείας και της ασφάλειας,
- * της εκπαιδευτικής ευημερίας,
- * οικογενειακών και άλλων σχέσεων με συνομηλίκους,
- * μορφών συμπεριφοράς και κινδύνων
- * και υποκειμενικής ευημερίας.

Το ζήτημα της υποκειμενικής ευημερίας μπορούμε να το προσεγγίσουμε με βάση και τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε, στις αρχές του 2007, από την οργάνωση "Σώστε τα παιδιά" (Save the Children) και την οργάνωση Plan International με τη συμμετοχή χιλίων, περίπου, παιδιών, και η οποία έδειξε ότι τα ζητήματα, που τα παιδιά θεωρούν προτεραιότητα, είναι **η άσκηση βίας εναντίον τους, οι διακρίσεις, ο κοινωνικός αποκλεισμός και ο ρατσισμός, οι επιπτώσεις των ναρκωτικών, του αλκοόλ και του καπνίσματος, η εκπόρνευση και η εμπορία, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος**.

Επειδή η πολυεπίπεδη προσέγγιση που υπαγορεύουν οι παραπάνω άξονες δεν είναι εφικτή, λόγω χρόνου, θα προσεγγίσω τους κυριότερους, κατά τη γνώμη μου, άξονες άσκησης πολιτικών προάσπισης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, ακόμη και αν δεν αναλύθηκαν, εκτενώς, στην Επιτροπή μας.

Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και για αυτό θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω από την αναφορά μου στο κεφάλαιο παιδί και εκπαίδευση.

Το έτος 2000, το ποσοστό του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είχε εγκαταλείψει, πρόωρα, το σχολείο ήταν 20%. Γι' αυτό το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας έθεσε στόχο, έως το 2010, να έχει μειωθεί τουλάχιστον στο μισό, το ποσοστό των ατόμων, που εγκαταλείπουν, πρόωρα, το σχολείο, σε σχέση με το ποσοστό του 2000, δηλαδή ο μέσος όρος της μαθητικής διαρροής να είναι ίσος ή μικρότερος του 10%.

Στην Ελλάδα σύμφωνα με ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τον Ιανουάριο του 2007, η μαθητική διαρροή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση είχε σχεδόν εκμηδενιστεί στη χώρα μας, η μαθητική διαρροή στο Γυμνάσιο ανερχόταν στο 6,09% (γενιά μαθητών 2000-2001), ενώ στο Ενιαίο Λύκειο η μαθητική διαρροή ήταν σχετικά μικρή, δηλαδή 3,32%. Το αντίστοιχο μέγεθος στα Τ.Ε.Ε. ήταν 20,28%, δηλαδή υπερεξαπλάσιο. Επισημαίνεται, όμως, ότι υπάρχει ένα μικρό ποσοστό παιδιών, που θα έπρεπε να εγγράφεται στο εκπαιδευτικό σύστημα και δεν παρουσιάζεται, ποτέ, στο σχολείο. Τα παιδιά αυτά ανήκουν κυρίως σε ιδιαίτερες κοινωνικές ομάδες (πχ. αθίγγανοι, μετανάστες κτλ.). Η σημερινή μαθητική διαρροή στο Γυμνάσιο, συγκρινόμενη με εκείνη των αρχών της δεκαετίας του 1980, εμφανίζει μεγάλη μείωση, ενώ τα τελευταία χρόνια παρατηρείται επιβράδυνση του πτωτικού της ρυθμού. Επίσης, είναι ενδεικτικό ότι τα υψηλότερα ποσοστά μαθητικής διαρροής παρουσιάζονται σε νησιωτικές περιοχές Νησιά του Αιγαίου (Βόρειο Αιγαίο 6,91%, Νότιο Αιγαίο 6,65%) και την Κρήτη 8,34%, περιοχές τουριστικά αναπτυσσόμενες, στις οποίες τα παιδιά αφήνουν το σχολείο για να ασχοληθούν στις οικογενειακές τουριστικές επιχειρήσεις αλλά και σε περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης (9,64%), περιοχές με ιδιαιτερότητα, λόγω των μειονοτικών μονάδων.

Παρά τη μείωση της μαθητικής διαρροής τα τελευταία χρόνια (στοιχεία Παρατηρητηρίου Μετάβασης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου) και επειδή ένα μεγάλο ποσοστό των μαθητών που εγγράφονται στα Γυμνάσια εξακολουθεί να μη φοιτά καθόλου, ή να διακόπτει τη φοίτηση, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για να αντιμετωπίσει το φαινόμενο:

1. Έχει συστήσει το «Παρατηρητήριο Μετάβασης», το οποίο λειτουργεί στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με στόχο, μεταξύ άλλων, την έρευνα, τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων της μαθητικής διαρροής, αλλά και τον εντοπισμό των βασικών

της αιτίων.

2. Λαμβάνονται ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπισή της σχολικής αποτυχίας, με καλύτερα προγράμματα και βιβλία, με περιορισμό της διδακτέας ύλης, με την εισαγωγή καινοτόμων δράσεων, που είναι απαραίτητες για την επιτυχή σχολική φοίτηση και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και του «αδύναμου» μαθητή, γεγονός που επιτρέπει την περαιτέρω παραμονή του στο σχολείο.

3. Με την εφαρμογή του θεσμού της ενισχυτικής διδασκαλίας στηρίζονται οι «αδύνατοι» γενικά μαθητές, ώστε να αντιμετωπίσουν τα οποιαδήποτε ιδιαίτερα μαθησιακά τους προβλήματα και να μην εγκαταλείπουν τα σχολεία.

4. Για την ένταξη και ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών λειτουργούν Αυτοτελείς Τάξεις Υποδοχής, Φροντιστηριακά Τμήματα και Διαπολιτισμικά Σχολεία.

5. Για την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά και την ένταξή τους στο Σχολείο εφαρμόστηκαν ειδικά προγράμματα, με θεαματικά αποτελέσματα, αφού το ποσοστό της μαθητικής διαρροής στην κατηγορία αυτή των μαθητών από 75% μειώθηκε στο 24%, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας.

6. Με τον θεσμό των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας δόθηκε η ευκαιρία της επιστροφής στο σχολείο των νέων εκείνων, που το εγκατέλειψαν πρόωρα.

Σύμφωνα με την δημοσιευμένη, το 2007, Έκθεση του Συνηγόρου του Παιδιού, αίτημα των μαθητών, ιδίως της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που θα πρέπει να ληφθεί, σοβαρά, υπόψη τόσο από εκπαιδευτικούς όσο -κυρίως- από τους γονείς, είναι **η μείωση της ασκούμενης πίεσης για βαθμούς** και η μεγαλύτερη **έμφαση στην ουσία και την απόλαυση** της εκπαιδευτικής εμπειρίας. Το σχολείο πρέπει να γίνει περισσότερο ελκυστικό και να δίνει ευκαιρίες συμμετοχής, επικοινωνίας, αλλά και χαλάρωσης - εκτόνωσης, ώστε οι μαθητές να μπορούν να αναπτύσσουν απρόσκοπτα την προσωπικότητα, τις δεξιότητες και να παιδίζουν με ενδιαφέροντα τους.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, παρ' όλη τη μείωση της σχολικής διαρροής, εξακολουθεί να υφίσταται ένας πολύ σημαντικός αριθμός παιδιών Ρομά, που δεν φοιτούν, καθόλου, στο Σχολείο ή το εγκαταλείπουν πολύ σύντομα, πριν την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με έρευνα του 2001, για λογαριασμό της UNICEF στην Ελλάδα, αν και το 68,2% των ερωτηθέντων Ρομά δήλωσε ότι η εκπαίδευση είναι καλή για τα παιδιά, καθώς μπορεί να μειώσει τη φτώχεια, εν τούτοις δήλωσε επίσης ότι είναι δύσκολο για τα παιδιά τους να φοιτούν στο Σχολείο.

Το 36,7% των ερωτηθέντων θεωρούσε ότι οι ρατσιστικές διακρίσεις και η κοινωνική απομόνωση, που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους στο Σχολείο αποτελούν τη μεγαλύτερη δυσκολία. Παρ' όλα αυτά, όμως, 85% υποστήριξε ότι καλύτερη εκπαίδευση θα τους βοηθούσε στην εύρεση καλύτερων θέσεων εργασίας.

Η πρώτη μεγάλης κλίμακας εκπαιδευτική πρωτοβουλία με στόχο τους Ρομά ήταν, το 1997, το πρόγραμμα «Εκπαίδευση Τσιγγανοπαίδων», το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από διαρθρωτικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακολούθησε, το 2004, το πρόγραμμα «Ένταξη των Τσιγγανοπαίδων στο Σχολείο». Σκοπός του προγράμματος ήταν η ένταξη των παιδιών Ρομά στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, μέσω της βελτίωσης των ποσοστών εγγραφής και παρακολούθησης, καθώς και η ανάπτυξη σχολικών εγχειριδίων, με στοιχεία από τον πολιτισμό των Ρομά, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από μαθητές Ρομά. Παράλληλα, το πρόγραμμα αποσκοπεί και στη βελτίωση της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης των δασκάλων, οι οποίοι διδάσκουν σε μαθητές Ρομά.

Όπως προανέφερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Παιδείας, η εφαρμογή των παραπάνω προγραμμάτων μείωσε το ποσοστό μαθητικής διαρροής από το 75% στο 24%.

Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Παιδείας εγκαινίασε, το 2000, την «**Κάρτα Μετακινούμενου Μαθητή**», με την οποία οι μαθητές Ρομά μπορούσαν να εγγραφούν σε σχολεία, χωρίς άλλα δικαιολογητικά διότι σημαντικός αριθμός παιδιών Ρομά δεν μπορούσε να εγγραφεί στα σχολεία, λόγω έλλειψης των απαραίτητων δικαιολογητικών, καθώς και ιατρικών πιστοποιητικών εμβολια-

σμού.

Από το 2002 και έπειτα, οι οικογένειες Ρομά μπορούν να επωφεληθούν από ένα χρηματικό επίδομα, που απευθύνεται σε οικογένειες με ετήσιο εισόδημα κάτω των 3.000 Ευρώ. Το χρηματικό αυτό επίδομα συνίσταται σε ένα ετήσιο σχολικό βοήθημα 300 Ευρώ για κάθε παιδί, που εγγράφεται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Επειδή, όμως, παρατηρήθηκε ότι, μετά την καταβολή του χρηματικού βοηθήματος, που δίνεται με την εγγραφή των παιδιών τους στο σχολείο και λειτουργεί και ως κίνητρο για τους γονείς, τα παιδιά δεν συνέχιζαν την σχολική χρονιά, ο Συνήγορος του Παιδιού προτείνει να μην καταβάλλεται εφ' άπαξ, στην αρχή του έτους, αλλά τμηματικά.

Οφείλουμε να επιμείνουμε σε μια εκπαιδευτική πολιτική, εναρμονισμένη με το άρθρο 105 του Ψηφίσματος, λαμβάνοντας μέτρα τερματισμού των διακρίσεων, της απομόνωσης, του κοινωνικού αποκλεισμού για παιδιά Ρομά ή παιδιά, ανήκοντα σε άλλες μειονότητες. Ειδική προσχολική αγωγή, ευαισθητοποίηση και υποστήριξη των γονέων, εμβολιασμοί, δημιουργία Τμημάτων Σχολικής Προετοιμασίας και Υποδοχής -όταν διαπιστώνεται η ανάγκη τους- και διαρκής παρακολούθηση και επικοινωνία με τις οικογένειες, στη διάρκεια της χρονιάς, ώστε να αποφεύγεται η σχολική διαρροή των μαθητών, οφείλουν να είναι σταθερός άξονας δράσης της Πολιτείας.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και Ελληνική Νομοθεσία, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι θεμελιώδες κοινωνικό δικαίωμα, ανεξαρτήτως της κοινωνικής και εθνοτικής καταγωγής του παιδιού ή των γονέων του, γι' αυτό και η μελλοντική στρατηγική θα πρέπει να αναγνωρίζει το δικαίωμα στην εκπαίδευση, με βάση τις ίσες ευκαιρίες και την έλλειψη διακρίσεων.

Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ενσωμάτωση στα σχολικά προγράμματα, υλικού για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κοινές αξίες, στις οποίες εδράζεται η ιδιότητα του ενεργού πολίτη και να αντιμετωπιστούν με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα, τα ζητήματα, που σχετίζονται με τις διακρίσεις, την κοινωνική ποικιλομορφία, τη διδασκαλία της ανεκτικότητας στα σχολεία.

Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής του το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την ένταξη και ενσωμάτωση των **αλλοδαπών μεταναστών μαθητών** δημιούργησε Αυτοτελείς Τάξεις Υποδοχής, Φροντιστηριακά Τμήματα και υιοθέτησε μια νέα μορφή εκπαίδευσης, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, με σκοπό την οργάνωση και λειτουργία σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την παροχή εκπαίδευσης σε νέους με εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές ή μορφωτικές ιδιαιτερότητες.

Στα Σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης εφαρμόζονται τα προγράμματα των αντιστοίχων Δημοσίων Σχολείων, τα οποία προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές ή μορφωτικές ανάγκες των μαθητών τους. Τα σχολεία αυτά, συνεχώς, θα αυξάνονται, εγγυώνται την ισότητα ευκαιριών για όλους τους μαθητές, χωρίς διακρίσεις και διαποτίζουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, με σύγχρονης παιδαγωγικές αντιλήψεις. Σε ολόκληρη την Χώρα, λειτουργούν 13 Δημοτικά, 9 Γυμνάσια και 4 Λύκεια, δηλαδή, 26 Διαπολιτισμικά Σχολεία, καθώς και 322 Τάξεις Υποδοχής. Για να χαρακτηριστεί ένα Σχολείο διαπολιτισμικό θα πρέπει ο αριθμός των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών να πλησιάζει το 45% του συνολικού αριθμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Παιδείας Ομογενών (Ι.Π.Ο.Δ.Ε.), στο Λεκανοπέδιο Αττικής φοιτούν μαθητές από 75 Χώρες του κόσμου.

Τα παιδιά των μεταναστών και των προσφύγων είναι αναγκαίο να τυγχάνουν όλων των δικαιωμάτων που προκύπτουν από τις Διεθνείς Συμβάσεις. Γι' αυτό όσον αφορά διαδικασίες, σχετικές με την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, όπως η εκπαίδευση, η κοινωνική πρόνοια, η υγεία, η άθληση, η ληξιαρχική πράξη γέννησης τους πρέπει να γίνεται δεκτή από όλες τις Υπηρεσίες ως έγγραφο ισοδύναμο προς το πιστοποιητικό γέννησης.

Σταθερή μέριμνα και βασική υποχρέωση της Πολιτείας είναι η πρόσβαση στην εκπαίδευση **των παιδιών με αναπηρία**, ώστε

να είναι, πάντοτε, σε θέση να απολαμβάνουν των δικαιωμάτων τους, να αποφεύγεται κάθε μορφή διάκρισης και να προωθείται η σχολική, κοινωνική και επαγγελματική ένταξή τους, σε κάθε φάση του βίου τους. Η εφαρμογή ενός εξειδικευμένου προγράμματος σχολικής εκπαίδευσης που θα προωθεί την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία, μέσω της κοινής εκπαίδευσης, διασφαλίζει την ομαλή κοινωνική ένταξή τους, ήδη από το Σχολείο και ενισχύει την ανεκτικότητα των υγιών, αρτιμελών, παιδιών έναντι της αναπηρίας και των κοινωνικών ανισοτήτων.

Βάσει του ν. 1566/85, η εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία καθίσταται υποχρεωτική μόνον όταν το Κράτος έχει τη δυνατότητα να την παρέχει. Με τον ν. 2817/2000 για την «Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» δίνεται σαφές περιεχόμενο στην ειδική αγωγή, δίχως, όμως, και αυτός να άρει τη μη υποχρεωτικότητα της. Η αδυναμία της Πολιτείας να παρέχει υποχρεωτική εκπαίδευση στα παιδιά με ιδιαιτερότητες συνιστά κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων τους και διάκριση σε βάρος τους.

Ο Υπουργός Παιδείας έδωσε στη δημοσιότητα προτεινόμενο νόμο - πλαίσιο με τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση για τη διασφάλιση ίσων Ευκαιριών στα άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», όπου για πρώτη φορά εισάγεται, ρητά, υποχρεωτική Ειδική Αγωγή.

Επίσης προβλέπονται:

- * Η Συνεκπαίδευση στο Γενικό Σχολείο για όλους τους μαθητές, με οριακές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ώστε να διασφαλισθεί η ομαλή κοινωνική ένταξή τους, ήδη από το σχολείο και να ενισχυθεί η ανεκτικότητα των αρτιμελών, υγιών παιδιών απέναντί τους.

- * Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής για τους μαθητές, με μεγαλύτερες δυσκολίες.

- * Επαναπροσδιορισμός και μετονομασία του θεσμού των Κέντρων Διάγνωσης Αξιολόγησης Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) σε Κέντρα διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕ.Δ.Δ.Υ.) επεκτείνοντας τις δραστηριότητές τους, εκτός από το σχεδιασμό των προσαρμοσμένων εξατομικευμένων προγραμμάτων διδακτικής υποστήριξης και στην παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών ειδικής παρέμβασης. Επίσης, εισάγει τον θεσμό παροχής συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών, από τα ΚΕ.Δ.Δ.Υ., στους συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και στους γονείς και στους κηδεμόνες τους.

- * Εισάγει το θεσμό της Ειδικής Διαγνωστικής Επιτροπής Αξιολόγησης (Ε.Δ.Ε.Α.), σε όλες τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, η οποία παρακολουθεί και αξιολογεί την πρόοδο των μαθητών, με ειδικές ανάγκες.

- * Εισάγει τον θεσμό των Τμημάτων «Πρώιμης Παρέμβασης» στα Νηπιαγωγεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, για παιδιά προσχολικής ηλικίας (Άρθρο 7, παρ. 1α), ώστε αν κάποια παιδιά έχουν πρόβλημα, τους δίνεται η δυνατότητα να το αντιμετωπίσουν, άμεσα και από μικρή ηλικία.

- * Εισάγει την αντιστοίχιση και την ισοτιμία όλων των βαθμίδων των Σχολείων Ειδικής Αγωγής της προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, προεπαγγελματικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης με τα αντίστοιχα σχολεία της Γενικής Εκπαίδευσης, αλλά εισάγει και την ισοτιμία των διπλωμάτων και των συνεπαγόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων των Ειδικών Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) και Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) Ειδικής Αγωγής, με τα αντίστοιχα διπλώματα και επαγγελματικά δικαιώματα των Γενικών Επαγγελματικών Λυκείων και Επαγγελματικών Σχολών, καλύπτοντας όλα τα ζητούμενα από τα διεθνή κείμενα για ίσες ευκαιρίες και έλλειψη διακρίσεων, αλλά και την ποικιλοτρόπως εκπεφρασμένη ευαισθησία των Διεθνών Συνθηκών για σεβασμό των παιδιών με αναπηρία και τη διασφάλιση του δικαιώματος τους για επαγγελματική και κοινωνική ένταξη.

- * Αναπτύσσει δομές εκπαιδευτικής υποστήριξης παιδιών, με πολλαπλές αναπηρίες, με έμφαση στον αυτισμό και στη νοητική στέρηση. Χρηματοδοτεί σημαντικές δράσεις υποστηρικτικής τεχνολογίας για τον άνθρωπο, με τη συνεργασία του Α.Π.Θ.,

όπως τα έργα smart eyes (έξυπνο φορητό σύστημα πλοήγησης των ατόμων με προβλήματα όρασης στην πόλη το οποίο θα βοηθήσει να αυτονομηθούν τυφλοί και αμβλύωπες με χαμηλή όραση) και sign 2 Talk (προηγμένος φορητός μετατροπέας της ελληνικής νοηματικής γλώσσας σε φωνή και αντίστροφα ο οποίος θα βοηθήσει τα άτομα με προβλήματα ακοής να αυτονομηθούν). Επίσης, χρηματοδοτεί το έργο Noesis, καινοτόμο εκπαιδευτικό περιβάλλον το οποίο θα βοηθήσει παιδιά με προβλήματα αυτισμού. Το αυτιστικό παιδί συνδέεται, μέσω της τεχνολογίας με τους εκπαιδευτικούς αλλά και με τους γονείς του με μια μορφή εξατομικευμένης ανάδρασης ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία.

Προετοιμάζει και παραδίδει μελέτες (μέσω του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων) σε όλες τις Νομαρχίες της Χώρας που αφορούν στις προδιαγραφές προσβασιμότητας για τους μαθητές με αναπηρία, όλων των Σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης.

Επίσης, εξελίσσεται, σύμφωνα με το υπουργείο Παιδείας, το πρόγραμμα κατασκευής 56 Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής, όλων των βαθμίδων σε όλη την Ελλάδα (12 έχουν παραδοθεί, οι επόμενες 11 θα παραδοθούν εντός του 2008 και κάποιες στις αρχές του 2009, 22 βρίσκονται στο στάδιο της μελέτης και οι 11 υπόλοιπες στο στάδιο του προγραμματισμού).

Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας στα Σχολικά Κτίρια, έλλειψη εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού, ακόμα και στα Ειδικά Σχολεία, έλλειψη τεχνολογικών βοηθημάτων και εκπαιδευτικού υλικού, προσαρμοσμένου, ανά κατηγορία αναπηρίας, καθώς και σημαντική ενίσχυση των διατιθέμενων πιστώσεων.

Βία - Παραβατικότητα ανηλίκων

Δυστυχώς, το φαινόμενο της παραβατικότητας ανηλίκων με ανήλικους δράστες και, ως επί το πλείστον, ανήλικα θύματα αυξάνεται, γεγονός, που απαιτεί εγρήγορση και άμεση δράση. Θεωρώ, ως πρωταρχικό στόχο όλων μας, την πρόληψη παρόμοιων φαινομένων. Σε κάθε σχεδιασμό προληπτικών μέτρων, βασικές συνιστώσες είναι το σχολείο, η οικογένεια και οι κοινωνικές υπηρεσίες για την στήριξη των οικογενειών.

Στα πλαίσια του Σχολείου πρέπει να γίνεται συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση περιστατικών βίας. Τα ταχύρρυθμα σεμινάρια, που γίνονται, με θέμα, την αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας και της εντεινόμενης σχολικής βίας, πρέπει, όχι μόνον, να συνεχιστούν, αλλά και να πολλαπλασιαστούν. Επίσης, οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων που έχουν, ως σκοπό, τη στήριξη τόσο των παιδιών με προβλήματα ή με παραβατική συμπεριφορά, όσο και των οικογενειών τους, πρέπει να καλύψουν τις υπάρχουσες ανάγκες και να στελεχωθούν με άρτια ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό. Πρέπει, επίσης, να συνεχιστεί η εκπόνηση προγραμμάτων υγείας με θέμα, σχετικά με τη βία, τα ναρκωτικά και άλλα ζητήματα, τα αποτελέσματα των οποίων πρέπει να γίνονται κτήμα της σχολικής κοινότητας, μέσω ανακοινώσεων, αλλά και διάφορων εκδηλώσεων, ώστε να γίνεται συζήτηση και να αναπτύσσεται προβληματισμός μεταξύ των νέων παιδιών, πάνω στις συγκεκριμένες καταστάσεις.

Σε σωστή κατεύθυνση βρίσκεται και η πρόταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για θέσπιση ασφαλών, προοπλάσιμων και εμπιστευτικών μηχανισμών, μέσω των οποίων όλα τα παιδιά και όσα βρίσκονται σε Ιδρύματα πρόνοιας και σωφρονισμού, θα μπορούν να καταγγέλουν περιστατικά βίας εις βάρος τους ή εις βάρος άλλων παιδιών.

Όσον αφορά στα μέτρα για την τιμωρία ανηλίκων παραβατών, θεωρώ απαραίτητη την εναρμόνισή τους με τη σημερινή πραγματικότητα. Ιδιαίτερα χρήσιμο μέτρο, εναλλακτικό της φυλάκισης, θεωρώ την κοινωνική εργασία, η οποία μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική επανένταξη του νέου, διδάσκοντας του την αξία της κοινωνικής προσφοράς.

Δυστυχώς, στη Χώρα μας, υπάρχουν προβλήματα χώρων για να εγκλειστούν οι νέοι, με ήπια παραβατικότητα, γεγονός το οποίο πρέπει να καλυφθεί άμεσα με τη δημιουργία κατάλληλων Ιδρυμάτων. Στα Ιδρύματα αυτά, οι νέοι πρέπει να εκπαιδεύονται και να ετοιμάζονται τόσο από πρακτικής απόψεως - με την

απόκτηση κατάλληλων γνώσεων- όσο και από ψυχολογικής για την μελλοντική κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη.

Γενικότερα, το θέμα της εκπαίδευσης των ανήλικων παραβατών είναι μείζονος σημασίας. Δυστυχώς, μόνο στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης του Αυλώνα λειτουργεί Σχολείο. Τα άλλα Καταστήματα (Κασσαβετείας και Βόλου) δεν διαθέτουν Σχολείο.

Για τους ανήλικους χρήστες ουσιών, που είναι παραβάτες του ποινικού νόμου, πρέπει να προβλεφθεί η τοποθέτησή τους σε Ειδικά Κέντρα Θεραπείας, ώστε να είναι δυνατή η ένταξη τους σε πρόγραμμα απεξάρτησης.

Τέλος, είναι απαραίτητη η δημιουργία ειδικών προγραμμάτων και χώρων φιλοξενίας, που θα βοηθήσουν στην επανένταξη των ανήλικων παραβατών.

Η επόμενη μεγάλη κατηγορία δικαιωμάτων του παιδιού, που παραβιάζονται διεθνώς, είναι αυτά που αφορούν στην παράνομη διακίνηση, την εμπορία, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία.

*** Ασυνόδετοι ανήλικοι**

Η Ελληνική Κυβέρνηση, συνεπής με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της, έλαβε τα απαραίτητα νομοθετικά μέτρα για την πρόνοια και την προσήκουσα μεταχείριση της ευαίσθητης κατηγορίας των ασυνόδετων ανηλίκων αλλοδαπών, που εισέρχονται και βρίσκονται στη Χώρα μας.

Ο ορισμός του ασυνόδετου ανηλίκου, στην ελληνική νομοθεσία, συνταυτίζεται με εκείνον που έχει δοθεί από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και την υπ' αριθμό 9/2003 Οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρ. 1 του Π.Δ. 220/2007 «"ασυνόδετος ανήλικος" είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο, υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο, για όσο χρόνο δεν έχει τεθεί υπό την ουσιαστική φροντίδα ενός τέτοιου προσώπου, ή ο ανήλικος που αφέθηκε ασυνόδετος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα».

Σε όσους ανηλίκους εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή επιφυλάσσεται ιδιαίτερη μεταχείριση από τα αρμόδια πολιτειακά όργανα. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους ορισμούς των διατάξεων του άρθρου 19 του ως άνω Προεδρικού Διατάγματος, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν, αμέσως, τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ανηλίκων, με την ενημέρωσή του Εισαγγελέα Ανηλίκων και, όπου δεν υπάρχει, του κατά τόπο αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο οποίος ενεργεί ως προσωρινός επίτροπος και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν τις ανάγκες στέγασης, έτσι ώστε οι ανήλικοι να προστατεύονται από τον κίνδυνο εμπορίας ή εκμετάλλευσης, καταβάλλουν προσπάθεια για τον εντοπισμό των μελών της οικογένειάς τους, ενώ, εφ' όσον συντρέχει λόγος, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών, που αφορούν στα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά.

Στο σύνολο των ανηλίκων αλλοδαπών (άρθρ. 9 του Π.Δ. 220/2007) εξασφαλίζεται η πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα με τις ίδιες προϋποθέσεις, με αυτές, που ισχύουν και για τους Έλληνες πολίτες.

Τέλος, ιδιαίτερη σημασία δίδεται στο Προσωπικό, που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδετων ανηλίκων, το οποίο, σύμφωνα με το νόμο, πρέπει να διαθέτει ή να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με τις ανάγκες των ανηλίκων. Το Προσωπικό αυτό έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ή επ' ευκαιρία αυτών.

Στο σημείο αυτό πρέπει να παρατηρηθεί ότι το προστατευτικό αυτό πλαίσιο για τους ασυνόδετους ανηλίκους εφαρμόζεται, μόνο εφ' όσον υποβάλουν αίτηση για την παροχή ασύλου. Στην αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή δεν θελήσουν να υποβάλουν τέτοια αίτηση, είτε λόγω ελλιπούς ενημέρωσής τους, είτε κατ' εντολή των κυκλωμάτων, που τους εκμε-

ταλλεύονται, ουδεμία νομοθετική πρόβλεψη υπάρχει γι' αυτούς. Το νομοθετικό αυτό κενό κρίνουμε σκόπιμο να καλυφθεί με ρητή νομοθετική διάταξη, περί αναλογικής εφαρμογής των ως άνω διατάξεων.

Ιδιαίτερη μεταχείριση επιφυλάσσει ο νόμος και στις περιπτώσεις που, πιθανολογείται, ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι είναι θύματα του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 47 παρ. 2 του ν. 3386/2005, με τίτλο «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών» στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών, που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένεια τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειας τους και λαμβάνουν, αμέσως, τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση.

Στα πλαίσια του παραπάνω προστατευτικού νομοθετικού πλαισίου, έχουν παρατηρηθεί τα ακόλουθα πρακτικά προβλήματα:

Κατ' αρχήν, παρουσιάζονται ιδιαίτερες δυσχέρειες εξακρίβωσης της πραγματικής ηλικίας των αλλοδαπών. Πολλοί ανήλικοι δηλώνουν μεγαλύτερη ηλικία, είτε διότι δεν γνωρίζουν τις ευνοϊκότερες ρυθμίσεις του νόμου, είτε διότι αγνοούν την ηλικία τους σύμφωνα με το δυτικό σύστημα χρονολόγησης, είτε διότι προτιμούν να παραμείνουν με, γνωστά σε αυτούς, ενήλικα άτομα είτε, τέλος, διότι ακολουθούν οδηγίες, που τους έχουν δοθεί από τα κυκλώματα διακίνησης και εκμετάλλευσής τους.

Περαιτέρω, παρά τη ρητή επιταγή του νόμου, διαπιστώνεται ότι δεν καταβάλλονται οι δέουσες προσπάθειες από τις αρμόδιες αρχές για την εξακρίβωση της συνοδείας τους ή μη, από υπεύθυνο, κατά το νόμο ή το έθιμο, ενήλικο.

Επιπλέον, σημειώνεται η έλλειψη συντονισμένου μηχανισμού υποδοχής και πρόνοιας των ανηλίκων.

Οι δυσχέρειες αυτές αφήνουν εκτεθειμένους τους ασυνόδευτους ανηλίκους, καθώς δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση τους οι προστατευτικές διατάξεις του νόμου. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια να πέφτουν θύματα των διαφόρων κυκλωμάτων, ενώ και οι ίδιοι να παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά διακεκριμένων μορφών παραβατικότητας.

Η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, έχει προχωρήσει στη θέσπιση επαρκούς νομοθετικού πλαισίου για τις περιπτώσεις των ανηλίκων αλλοδαπών. Ωστόσο, **η έλλειψη ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών και η έλλειψη μέσων πληροφόρησης των ανηλίκων αλλοδαπών**, που ευρίσκονται στη Χώρα μας, πολλές φορές καθιστούν το νόμο ανεφάρμοστο στην πράξη.

Σύμφωνα με τις προτάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα δικαιώματα του ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α.), σχετικά με το ζήτημα των ασυνόδευτων ανηλίκων, όπως διατυπώθηκαν την 15 Φεβρουαρίου 2007 και που, από αυτές, πολλές έχουν, ήδη, υλοποιηθεί, κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν τα παρακάτω μέτρα:

Α) Να θεσμοθετηθεί η υποχρέωση για την παραμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων σε Κέντρα Υποδοχής και Ξενώνες Ανηλίκων.

Β) Να παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στους ανηλίκους, που δεν έχουν ζητήσει άσυλο.

Γ) Να λαμβάνεται πρόνοια για εύρεση εργασίας σε όσους ανηλίκους έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη για την κατάλληλη εκπαίδευσή τους.

Δ) Να θεσπιστούν επίσημες και σαφείς διαδικασίες για την εξακρίβωση της ηλικίας των ασυνόδευτων ανηλίκων, με συνδρομή ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων, σε συνδυασμό με ιατρικές και ψυχολογικές εξετάσεις, ευαίσθητες σε ζητήματα φύλου και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων.

Το 2007 παρουσίασαν αύξηση, και τα περιστατικά εξαφάνισης ανηλίκων στην Ελλάδα, με σύνολο 124 εξαφανίσεις παιδιών έναντι των 54, που καταγράφηκαν για το έτος 2006. Από τα 124 παιδιά, 90 βρέθηκαν, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και της Ελληνικής

Αστυνομίας, ενώ για τέσσερα παιδιά χρειάστηκε να ενεργοποιηθεί το σύστημα Amber Alert.

Η βασική ιδέα του Προγράμματος Amber Alert συνίσταται στην άμεση, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των πολιτών, σχετικά με περιστατικό εξαφάνισης ανηλίκου, μόλις λίγα λεπτά μετά την ειδοποίηση των Αρχών ή του Συλλόγου (Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά SOS 10-56), σχετικά με αυτό. Τον Απρίλιο του 2003 το Amber Alert θεσμοθετήθηκε ως Εθνικό Πρόγραμμα αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών στις Η.Π.Α.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΟΡΝΟΓΡΑΦΙΑ

Το παιδί, φύσει ευάλωτο, είναι, σε διεθνές επίπεδο αντικείμενο ευρύτατης σεξουαλικής και οικονομικής εκμετάλλευσης.

Σύμφωνα με τις τελευταίες επιστημονικές εκτιμήσεις, το 10 έως 20% των παιδιών, στην Ευρώπη, θα πέσουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, κατά την διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας. Σε ποσοστό περί το 80%, ο δράστης θα ανήκει στο στενό οικογενειακό περιβάλλον, ενώ τα τρίτα τέταρτα (3/4) των θυμάτων δεν θα μιλήσουν σε κανέναν γι' αυτό που τους συνέβη, πριν ενηλικιωθούν.

Το έγκλημα της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών δεν γνωρίζει οικονομικούς, κοινωνικούς, θρησκευτικούς, φυλετικούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς. Συμβαίνει σε κάθε γωνιά του πλανήτη και, βέβαια, και στην Ελλάδα. Τα στοιχεία για την Χώρα μας είναι φτωχά, οι ειδικοί ωστόσο επισημαίνουν ότι δεν αποκλίνουμε από τον διεθνή μέσο όρο. Σημαντικό στοιχείο είναι ότι, μόνον, το 15% των κακοποιημένων παιδιών δηλώνει την κακοποίηση του και, μόνον, το 20%, από αυτά, φθάνει μέχρι τις Δικαστικές Αίθουσες.

* Η Ελλάδα κύρωσε το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία και τροποποίησε σχετικές διατάξεις του Ποινικού κώδικα, θεσπίζοντας αυστηρότερες ποινές (ν. 3625/2007).

Οι κυριότερες προβλέψεις του νόμου είναι:

* Προστασία της ταυτότητας του θύματος από δημοσιοποίησης εγκλήματος, που έχει τελεσθεί εις βάρος του

* Καινοτόμος τρόπος εξέτασης του ανηλίκου θύματος. (Διορισμός παιδοψυχολόγου, ή παιδοψυχιάτρου, κατά την εξέταση του μάρτυρα, ο οποίος προετοιμάζει το παιδί για εξέταση και, κατόπιν, συνεργασία του με ανακριτικούς ή δικαστικούς υπαλλήλους.)

* Η δυνατότητα κοινωνικής έρευνας για την κατάσταση και υγεία του θύματος, για τις οικογενειακές συνθήκες και την καταλληλότητα του περιβάλλοντος διαβίωσης από κοινωνικούς λειτουργούς. Με την διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με την αναστολή της παραγραφής των εγκλημάτων μέχρι την ενηλικίωση (1-3 χρόνια μετά ανάλογα την πράξη), γίνεται προσπάθεια, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα θύματα να καταγγείλουν την κακοποίηση τους.

* Καθιερώνεται η γραπτή εξέταση ανηλίκου και η καταχώρησή της σε οπτικοακουστικό μέσο προβολής. Στόχος αυτής της διάταξης, είναι η στήριξη του παιδιού-θύματος, κατά την προδικασία, από εξειδικευμένους επιστήμονες, ενώ με την αντικατάσταση της φυσικής παρουσίας του, στα επόμενα στάδια, με την καταχώρηση της κατάθεσής του σε οπτικοακουστικό μέσο, γίνεται προσπάθεια αφ' ενός μεν να περιορισθούν τα τραύματά του, αφ' ετέρου δε να αυξηθεί ο αριθμός των υποθέσεων, που θα φθάσει στην ακροαματική διαδικασία. Όπως, άλλωστε, αναφέρεται από παιδοψυχιάτρους, ο βαθμός του ψυχικού τραύματος εξαρτάται περισσότερο από τον τρόπο, που θα αντιμετωπιστεί το παιδί-θύμα από την οικογένεια του και το σύστημα δικαιοσύνης, παρά από το γεγονός καθ' εαυτό. Αποφεύγεται η συναισθηματική ένταση του ανηλίκου, όταν αντικρίζει τον δράστη και η αξιοπιστία της κατάθεσής αυξάνεται, καθώς κλινικές έρευνες έχουν δείξει τον ρόλο, που διαδραματίζει το υψηλό άγχος στην ακρίβεια της μνημονικής ικανότητας των παιδιών.

* Για πρώτη φορά, με προσθήκη στον Ποινικό Κώδικα νέου άρθρου, του 348Α, ορίζεται ότι η αγορά, προμήθεια, απόκτηση και κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας αποτελεί αξιόποινη πράξη, ανεξάρτητα από το αν ο δράστης είχε ή όχι ως σκοπό

την κερδοσκοπία. Επιβαρυντική περίπτωση, επίσης, συνιστά η διενέργεια των πράξεων αυτών, μέσω του Διαδικτύου λόγω της μεγάλης ευχέρειας πρόσβασης. Το συγκεκριμένο άρθρο λύνει τα χέρια των Ελληνικών Αρχών στην προσπάθεια της αντιμετώπισης της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο, καθώς, έως σήμερα, λόγω των κενών στην Νομοθεσία, εμποδιζόταν η σύλληψη ή, και πολλές φορές, η καταδίκη των δραστών, διότι προβλεπόταν η δίωξη μόνον όσων διακινούσαν παιδοφιλικό υλικό, με σκοπό το κέρδος, κάτι που δεν είναι εύκολο να αποδειχθεί, ακόμη και όταν γίνεται για τον σκοπό αυτό. Πλέον, με την προσθήκη αυτή, ακόμα και η κατοχή είναι ποινικό αδίκημα, σημαντικό όπλο στην φαρέτρα για την αντιμετώπιση των δραστών. Η διαδικτυακή παιδική πορνογραφία είναι πλέον ένα από τα πιο επιτυχημένα «προϊόντα» του Internet, αφού αποφέρει έσοδα άνω των 3 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως! Εδώ, πρέπει να επισημάνουμε ότι είναι ευρέως διαδεδομένη και η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας, μέσω κινητών τηλεφώνων.

* Εφαρμόζονται οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι για τα εγκλήματα παιδικής πορνογραφίας και διενέργειας ταξιδιών για την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων, σε βάρος ανηλίκου, που διαπράττονται από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς. Έτσι εφαρμόζονται οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι, ανεξαρτήτως από τους νόμους του τόπου τελέσεως, για τις πράξεις που τελέστηκαν στην αλλοδαπή. Πρόκειται για πολύ σημαντική διάταξη, που, πέραν του προφανούς σκοπού της, αναμένεται να λειτουργήσει, αποτρεπτικά, για τους υποψήφιους δράστες, που σκοπεύουν μέσω του «σεξτουρισμού» να διαπράξουν ειδεχθείς πράξεις στην αλλοδαπή προσδοκώντας την ατιμωρησία, εξ αιτίας της πλημμελούς νομικής αντιμετώπισης του προβλήματος στην Χώρα τελέσεως του αδικήματος.

* Θεσπίστηκε αυστηρή τιμωρία του οργανωτή, χρηματοδότη, διαφημιστή ή διαμεσολαβητή υπηρεσιών τουρισμού, καθώς και του συμμετέχοντα σε παρόμοια ταξίδια, με σκοπό την τέλεση συνουσίας ή άλλων ασελγών πράξεων σε βάρος ανηλίκου. Σημειώνεται δε ότι η ευθύνη αυτή είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ευθύνη για τις άλλες ποινικά κολάσιμες πράξεις. Σύμφωνα με τις έρευνες της UNICEF, διαπιστώνεται ότι το 1% του παγκόσμιου τουρισμού αφορά σε παιδοφίλους τουρίστες και δίνεται η δυνατότητα στους υποψήφιους θύτες να τεθούν αδικήματα, ανώνυμα, σε Χώρες με μεγάλη «προσφορά» ανηλίκων θυμάτων και μικρό κίνδυνο τιμωρίας, όπως οι αποδομημένες κοινωνίες της Καμπότζης, της Βιρμανίας, του Βιετνάμ, του Λάος, αλλά και οι πιο ανεπτυγμένες οικονομικά, όπως αυτή της Ταϊλάνδης και της Μαλαισίας, που συνεχίζουν να παλεύουν με την ανέχεια, που βιώνουν τα εκατομμύρια των πολιτών τους.

* Προβλέπεται ρητά, από τον συγκεκριμένο νόμο, ότι όλα τα εγκλήματα κατά των ανηλίκων, ανακρίνονται και εκδικάζονται, σε 2 χρόνια, από την τέλεση της πράξης ή τη διαπίστωση τέλεσης της πράξης. Σε συνδυασμό με τα όσα προβλέπονται για την παραγραφή των συγκεκριμένων πράξεων, το συγκεκριμένο άρθρο εξασφαλίζει, πώς τα εγκλήματα κατά ανηλίκων θα τιμωρούνται και μάλιστα εξαιρετικά γρήγορα. Υπάρχει αναφορά, σε αρκετά άρθρα, κατά το παρελθόν, για την καθυστέρηση εκδίκασης των συγκεκριμένων εγκλημάτων, η οποία δρούσε αποτρεπτικά τόσο για την καταγγελία όσο και για την συνέχιση της εκδίκασης των κατηγορουμένων για τέτοια εγκλήματα. Λόγω του ιδιαίτερου ψυχολογικού βάρους για τον ενάγοντα, η οποία καθυστέρηση ενθαρρύνει την διάθεση του να ξεχάσει, όπως υποστηρίζουν οι ψυχολόγοι.

* Οι ανήλικοι δικαιούνται νομικής βοήθειας και συνηγόρου υπηρεσίας από τον πίνακα (αυτεπαγγέλτως), αλλά έχουν και δικαιώματα να προκαταβάλει ο εναγόμενος τα έξοδα της δίκης. Η πρόβλεψη είναι σημαντική, αν κανείς αναλογιστεί τις μελέτες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανηλίκων, που πέφτουν θύματα (αλλοδαποί, τσιγγάνοι, χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα), αλλά και το γεγονός ότι, πολλές φορές, τα εγκλήματα αυτά τελούνται σε ενδοοικογενειακό περιβάλλον. Παιδιά – θύματα, που, λόγω ανέχειας, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν το κόστος μιας δικαστικής μάχης.

Ισχύει, πλέον, διάταξη περί Ευθύνης των Νομικών Προσώπων, προβλέπεται η δυνατότητα επέκτασης της δίωξης και

προς νομικά πρόσωπα (διοικητική), γίνεται διάκριση και διαχωρισμός διευθυντικού ή κατώτερου φυσικού προσώπου και επιβάλλονται πρόστιμα και διοικητικές κυρώσεις. Η επέκταση της ευθύνης για την τέλεση αξιόποινων πράξεων και προς τα Ν.Π.Ι.Δ. είναι καινοτόμα διάταξη. Επιβαρύνει και υποχρεώνει τα Ν.Π.Ι.Δ. να ελέγχουν τόσο το Προσωπικό τους (ανεξαρτήτως ιεραρχίας) όσο και τις συναλλαγές τους με τρίτα πρόσωπα. Ακόμα το ύψος των ποινών για τα Ν.Π.Ι.Δ. κρίνεται από νομικούς, ως ιδιαίτερα αυστηρό και ενθαρρυντικό, εν προκειμένω, για την λήψη προληπτικών μέτρων, εκ μέρους τους.

Αυτοί που κινούν τα νήματα στα απεχθή κυκλώματα της παιδικής πορνείας αναζητούν παιδιά, με χαμηλή αυτοπεποίθηση και ψυχολογική αστάθεια και όχι απαραίτητα παιδιά, που ανήκουν στα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα.

Στη Χώρα μας, όπως και σε άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες, λειτουργεί Ανοικτή Γραμμή (Hotline) που δέχεται καταγγελίες για δικτυακούς τόπους ή ομάδες συζήτησης, που βρίσκουν οι χρήστες του Internet και θεωρούν ότι το περιεχόμενό τους είναι παράνομο. Οι πολίτες μπορούν, μέσω της ιστοσελίδας, <http://www.safeline.gr>, ή μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας, στο 2107474.259, να καταθέτουν τις καταγγελίες τους, ακόμη και ανώνυμα.

Τέλος, επισημαίνω τα εξής:

Παιός, ασφαλές, αναπτυγμένο σε μια Δημοκρατική Κοινωνία, που το σέβεται, εκπαιδευμένο σ' ένα σύστημα Αρχών, Ιδεών και Αξιών ανθρωποκεντρικό, μεγαλωμένο σε ένα περιβάλλον οικογενειακό, που του προσφέρει ασφάλεια και αγάπη και σε ένα ευρύτερο κοινωνικό ιστό, που αποδέχεται και αναδεικνύει τη διαφορετικότητα φύλου, θρησκείας, φυλετικής και εθνικής καταγωγής, είναι ο μόνος ασφαλής δρόμος για να έχει μέλλον και προοπτική ο κόσμος μας.

Παιδί, που στερείται την Παιδεία, παιδί, που εκπορνεύεται, παιδί, που βιάζεται, παιδί, που πωλείται, παιδί, που εξαναγκάζεται σε εργασία, είναι, απολύτως, μη αποδεκτά φαινόμενα.

Κοινωνία, που συμβιβάζεται με αυτά τα φαινόμενα, είναι συνένοχη.

Κοινωνία, που δε βλέπει, είναι ένοχη.

Όλες οι δράσεις και οι πολιτικές μας οφείλουν να είναι ακλόνητες στην κατεύθυνση Προάσπισης των Δικαιωμάτων του Παιδιού.

Ε. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΟΡΝΕΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Τα φαινόμενα του trafficking και της ενδοοικογενειακής βίας αποτελούν, σήμερα, μια θλιβερή πραγματικότητα, όχι μόνο στις αναπτυσσόμενες ή τις υποανάπτυκτες, αλλά και στις ανεπτυγμένες κοινωνίες του κόσμου. Τα θύματα ζουν ανάμεσά μας, όμως, παρ' όλα αυτά, οι πραγματικές διαστάσεις των αδιεξόδων τους είναι αόρατες –όχι όμως και άγνωστες– για την πλειοψηφία των πολιτών που, είτε δε βλέπουν είτε κάνουν πως δεν βλέπουν τις γυναίκες- θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης να κατακλύζουν τις γειτονιές των υποβαθμισμένων αστικών περιοχών, ή τους άντρες, στα χωράφια και στα θερμοκήπια να εργάζονται σε συνθήκες δουλείας. Ομοίως, δεν βλέπουν ή κάνουν πως δεν βλέπουν τις γυναίκες και τα παιδιά, που ζουν, με τον τρόπο της βίας, μέσα στο ίδιο τους το σπίτι, στερούμενοι κάθε έννοιας οικογενειακής ζεστασιάς και ασφάλειας.

Με την προσδοκία οι εργασίες της *Επιτροπής Ισότητας και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου* να συμβάλουν στη συνολική προσπάθεια της Πολιτείας για την αντιμετώπιση κάθε μορφής εκμετάλλευσης, βίας και καταπάτησης των ελευθεριών του ατόμου, **Ξεκινώ την παρέμβασή μου, με μια σύντομη ματιά στο φαινόμενο του trafficking.** Ομιλούμε για την στρατολόγηση, μεταφορά και διακίνηση ανθρώπων, μέσω της απειλής ή με τη χρήση βίας και άλλων μορφών εξαναγκασμού, με σκοπό, κατά κύριο λόγο, την εκπόρευση και, δευτερευόντως, την καταναγκαστική εργασία, την εμπορία οργάνων ή βρεφών για υιοθεσία.

Τα αίτια, που αυξάνουν τα θύματα του trafficking σε ολόκλη-

ρο τον κόσμο, συμπυκνώνονται σε γενικότερα οικονομικοκοινωνικά φαινόμενα. Σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στην Ινδία, την Ταϊλάνδη, το Νεπάλ και σε πολλές Αφρικανικές Χώρες, η πώληση παιδιών και γυναικών, με σκοπό την εκμετάλλευση αποτελεί μέρος της κοινωνικής κουλτούρας των λαών. Είναι συνυφασμένη με την παράδοση και έχει τις ρίζες της σε ένα αρχέγονο σύστημα αξιών, που διατηρείται μέχρι σήμερα. Δεν μπαίνω σε αυτές τις περιπτώσεις, διότι, σε αυτές τις κοινωνίες, η πώληση και εκμετάλλευση ανθρώπων –όσο και αν είναι απολύτως κατακριτέα για εμάς- δεν αντιμετωπίζεται ως έγκλημα.

Εξετάζοντας τον υπόλοιπο κόσμο, παρατηρούμε πώς η παγκοσμιοποίηση των αγορών και η φτώχεια στις αναπτυσσόμενες περιοχές γεννά μαζικά κύματα απεργασμένων ανθρώπων, που αναζητούν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης σε ανεπτυγμένες Χώρες. Αυτή, ακριβώς, τη λαχτάρα εκμεταλλεύονται τα κυκλώματα των δουλεμπόρων. Έναντι αντιτίμου, που βαθμιαία αυξάνεται, ώστε να δημιουργηθεί χρέος, αλλά και με μεθόδους εξαπάτησης ή με τη βία, τα θύματα προωθούνται στις ανεπτυγμένες Χώρες, όπου και ξεκινά το μαρτύριό τους. Τα έγγραφα πιστοποίησής τους παρακρατούνται, ως εγγύηση μέχρι την εξόφληση του χρέους, που, όμως, δεν εξοφλείται ποτέ και η συνέχεια είναι γνωστή: Άθλιες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας, καταναγκαστική εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες, καμμία πρόσβαση σε ασφάλιση και περιθαλψη, άγνοια της γλώσσας, απομόνωση από την Κοινωνία.

Το trafficking βρίσκεται, τα τελευταία χρόνια σε έξαρση, αποτελώντας, σήμερα, σε παγκόσμιο επίπεδο, την τρίτη μεγαλύτερη πηγή εσόδων, μετά το εμπόριο ναρκωτικών και όπλων. Όπως, μάλιστα, αναφέρουν στοιχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης, η «με επιδημικούς ρυθμούς αναπτυσσόμενη» αγορά ανθρώπων έχει αναπτυχθεί τόσο ραγδαία κατά την τελευταία δεκαετία, ώστε να αποδίδει, κατά μέσο όρο, ετήσιο τζίρο ύψους 42,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ, σύμφωνα με τον Τομέα Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 700.000 γυναίκες και παιδιά διακινούνται, κάθε χρόνο, διεθνώς, από κυκλώματα εμπορίας ανθρώπων.

Και στην Ελλάδα το φαινόμενο, δυστυχώς, «ανθεί», ανάλογα με την παγκόσμια έξαρση, με μια μικρή ύφεση κατά το διάστημα προ και μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ωστόσο, πρέπει να συγκρατούμε το γεγονός ότι η καταγραφή των επίσημων στοιχείων είναι, συχνά, παραπλανητική, καθώς ελάχιστα θύματα καταγγέλλουν τους εκμεταλλευτές τους, ελάχιστοι δουλέμποροι έχουν προσαχθεί στη δικαιοσύνη, ενώ, επίσης, είναι δύσκολο για τους ερευνητές να προσεγγίζουν τα θύματα, ώστε να καταμετρήσουν τον πραγματικό αριθμό τους. Έτσι, τα στοιχεία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για το 2007, που κάνουν λόγο για 100 συνολικά περιπτώσεις θυμάτων trafficking (31 άνδρες, 64 γυναίκες και 5 ανηλίκους) είναι –φοβάμαι- σε ένα βαθμό, μακριά από την πραγματικότητα.

Μένω στο γεγονός ότι η Χώρα μας, εξ αιτίας της κομβικής γεωγραφικής της θέσης, είναι –και από ό,τι φαίνεται θα συνεχίσει να είναι- μια από τις βασικές χώρες διέλευσης και προορισμού θυμάτων trafficking. Τα θύματα προέρχονται, κυρίως, από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, των Βαλκανίων, της Ασίας και της Αφρικής. Υπογραμμίζω, επίσης, ότι θύματα σωματεμπορίας δεν είναι αποκλειστικά νεαρές γυναίκες. Τα πρόσφατα επεισόδια μεταξύ αγροτών και των αλλοδαπών εργαζομένων, που απασχολούσαν, υπό συνθήκες δουλείας, στη Μανωλάδα Ηλείας, είναι μια ξεκάθαρη περίπτωση trafficking, με άντρες θύματα.

Το κράτος έχει κάνει σημαντικά βήματα, έως τώρα, για να περιορίσει το φαινόμενο και να βοηθήσει τους εκμεταλλευόμενους. Η αρχή έγινε με το νόμο 3064 του 2002, σύμφωνα με τον οποίο «όποιοι με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλλει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο, με σκοπό να προβεί ο ίδιος ή άλλος στη γενετήσια εκμετάλλευσή του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή (...)» Η νομοθετική πρόνοια συνεχίζεται το 2005, με τον καινοτόμο μεταναστευτικό νόμο 3386, ο οποίος και προβλέπει ειδική άδεια διαμονής για τα

θύματα trafficking, ενώ καθιερώνει και το διάστημα των 30 ημερών ως «διάστημα περίσκεψης». Στη διάρκεια αυτού, τα θύματα έχουν την ευκαιρία να αποδεσμευτούν από τους εκμεταλλευτές τους και, εν ηρεμία, να αποφασίσουν αν προκρίνουν τη συνεργασία με τις Αρχές και την παραμονή τους ή την επαναπροώθηση στη Χώρα προέλευσής.

Ωστόσο, αν και το νομικό πλαίσιο στη Χώρα μας σταδιακά βελτιώθηκε για να καλύψει κενά και να βοηθήσει τα θύματα, το πρόβλημα δε λύθηκε. Και τούτο γιατί η λύση δεν μπόρεσε να βρεθεί, αποκλειστικά, στις νομοθετικές ρυθμίσεις. Η λύση, κατά τη δική μας άποψη, βρίσκεται σε μεγάλο βαθμό στην ίδια την ελληνική κοινωνία και στον αξιακό της κώδικα, όσο στερεότυπο και αν ακούγεται αυτό. Βρίσκεται στους νέους, στους εν δυνάμει «πελάτες» ή «εργοδότες» των μελλοντικών υποψήφιων θυμάτων. Διότι το trafficking δεν «ανθεί» σήμερα, μόνον και μόνον, επειδή οργιάζουν οι σωματέμποροι. «Ανθεί» επειδή υπάρχουν και πολλαπλασιάζονται εκείνοι, που αγοράζουν τις υπηρεσίες, των σύγχρονων «δούλων».

Για το λόγο αυτό, θεωρώ, πώς η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για το trafficking, στις πραγματικές του διαστάσεις, πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα της Πολιτείας. Η ενημέρωση, μάλιστα, θα ήταν καλό να ξεκινήσει από τα πρώτα στάδια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου σήμερα το ζήτημα της σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών και παιδιών, σε μεγάλο βαθμό, συνεχίζει να αποτελεί ταμπού. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να είναι, όσο το δυνατόν, περισσότερο στοχευμένες, έτσι ώστε να καταπολεμηθεί ο ρατσισμός και η προκατάληψη που κυριαρχούν –κύρια στην ελληνική περιφέρεια και καθιστούν τα θύματα συχνά συνυπεύθυνα στην αντίληψη των πολιτών. Και αυτό είναι για μένα μια άδικη στάση, που, τελικώς, μας φέρνει αντιμέτωπους με τα θύματα και μας καθιστά, ως κοινωνικό σύνολο, μάλλον συνυπεύθυνους. Είναι η καρδιά του προβλήματος, διότι δεν μπορούμε να προσδοκούμε, πώς θα προστατέψουμε τα θύματα του trafficking και θα τα βοηθήσουμε να επανενταχθούν στον κοινωνικό ιστό, όταν εμείς οι ίδιοι, ως κοινωνία, δεν μπορούμε να τα αναγνωρίσουμε ως τέτοια.

Σε αυτό τον αγώνα πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης, έχει σημασία να συμπράξει η Πολιτεία με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και με τους ερευνητικούς Φορείς, που δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο ζήτημα. Στέκομαι πάλι στο γεγονός και υπογραμμίζω ότι κανένα μέτρο και καμμία εναλλακτική δράση δεν μπορεί να αποδώσει, αν, κατ' αρχήν, δεν βοηθήσουμε όλοι να αποκαλυφθούν και να αφομοιωθούν, από κάθε κοινωνική ομάδα, οι πραγματικές διαστάσεις του φαινομένου. Ο αριθμός των θυμάτων, βιώματα που περιγράφουν το μαρτύριό τους, το ύψος των κερδών από την παγκόσμια «αγορά» ανθρώπων, ο αριθμός των κυκλωμάτων, σε ολόκληρο τον κόσμο και ο αποσταθμισμός του ποιοι πρέπει, βάσει των διεθνών συμβάσεων, να αναγνωρίζεται ως θύμα trafficking, είναι στοιχεία, που πρέπει να επικαιροποιούνται και να δημοσιοποιούνται τακτικά, με κάθε μέσο, σε όλους τους πολίτες.

ΣΤ. ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ, ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Η ενδοοικογενειακή βία αποτελεί φαινόμενο με τεράστια έκταση, αφού όπως δήλωνε ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης, κατά την παρουσίαση του νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στην Κυβερνητική Επιτροπή, τον Αύγουστο του 2006, μια στις τρεις ελληνικές οικογένειες υποφέρουν από κρούσματα βίας. Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι, στο ποσοστό αυτό, δεν συμπεριλαμβάνονται μόνο οι οικογένειες των χαμηλότερων κοινωνικών στρωμάτων, όπως είθισται να συμπεραίνεται, συνειρμικά, αλλά μια ευρύτερη σύνθεση των ελληνικών οικογενειών, ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση, το κοινωνικό status ή το μορφωτικό επίπεδο των μελών τους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα θύματα της ενδοοικογενειακής

βίας είναι, συνήθως, οι γυναίκες – σύζυγοι και τα παιδιά, και σε κάποιες λιγότερες περιπτώσεις, ανυπεράσπιστοι υπερήλικες. Οι θύτες, στις παραδοσιακά πατριαρχικές κοινωνίες, όπως είναι η ελληνική, είναι, συνήθως, οι άντρες, πρώην και νυν σύζυγοι, που ξεσπούν με τη φραστική ή τη σωματική βία επάνω στις συζύγους ή στα παιδιά τους. Το έγκλημα αυτό, στις περισσότερες περιπτώσεις, μένει κρυφό, αφού ούτε τα θύματα, ούτε και οι συγγενείς του ευρύτερου οικογενειακού κύκλου αποκαλύπτουν την παραμικρή λεπτομέρεια, με το φόβο της κοινωνικής κατακραυγής και του στιγματισμού των θυμάτων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να καταστρατηγούνται, κατάφωρα, τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των θυμάτων, που αναγκάζονται να βρουν τρόπους συμφίλωσης με την ιδέα μια άγριας, νοσηρής πραγματικότητας μέσα στο ίδιο τους το σπίτι.

Υπογραμμίζω, σε αυτό το σημείο, ότι η έννοια της βίας δεν αναφέρεται αποκλειστικά στον ξυλοδαρμό. Εξ ίσου επώδυνες και ψυχοφθόρες μορφές της αποτελούν η εξύβριση, ο εκφοβισμός, η υποτίμηση της προσωπικότητας, η παρακολούθηση, ο έλεγχος εισοδήματος και η αρπαγή του μισθού, η στέρηση της τροφής, η απαγόρευση δικαιωμάτων και ελευθεριών, ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική συνεύρεση και η απομόνωση του ατόμου από την οικογένεια και από το φιλικό του περιβάλλον.

Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας δεν προσλαμβάνει αποκλειστικά στη χώρα μας δραματικές διαστάσεις. Αποτελεί σε παγκόσμιο επίπεδο, ακόμη και σε ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές κοινωνίες, μια γνωστή πραγματικότητα. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται σε πρόσφατη ηλεκτρονική δημοσίευση της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης «Διεθνής Αμνηστία»:

* Σύμφωνα με τα στατιστικά της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, πάνω από το 70% των γυναικών, που δολοφονούνται, είναι θύματα των ιδίων των συζύγων τους.

* Στην Μεγάλη Βρετανία δύο γυναίκες, την εβδομάδα, σκοτώνονται από τον πρώην ή τον νυν σύντροφό τους.

* Στην Ισπανία, το 2004, 72 γυναίκες έχασαν τη ζωή τους από τους συντρόφους τους, παρ' όλο που σε 7 από αυτούς, είχαν επιβληθεί περιοριστικοί όροι, ενώ

* Στην Τουρκία, όπως μαρτυρούν τα στοιχεία της Ετήσιας Έκθεσης της Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το 2003, 40 από τους 77 θανάτους γυναικών ήταν τα λεγόμενα «εγκλήματα τιμής».

Αποθαρρυντικά για την ελπίδα εκτόνωσης του φαινομένου είναι τα στοιχεία που αφορούν και στην ελληνική πραγματικότητα. Σύμφωνα με στοιχεία των Συμβουλευτικών Κέντρων Αθήνας - Πειραιά της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, όπως γνωστοποιήθηκαν από τα Μέσα Ενημέρωσης, στα τέλη του 2006:

* Το 16% των γυναικών, που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα για βοήθεια, μεταξύ Ιανουαρίου 2002 και Οκτωβρίου 2006, είναι αλλοδαπές. Οι 4 στις 10 από αυτές προέρχονται από Χώρες των Βαλκανίων.

* Από τις γυναίκες που κατήγγειλαν κακοποίηση, στα Συμβουλευτικά Κέντρα Αθήνας και Πειραιά, το 67% είναι έγγαμες. Το 21% είναι διαζευγμένες ή σε διάσταση.

* Επτά (7) στις 10 γυναίκες είναι δευτεροβάθμιας τεχνολογικής ή πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, γεγονός, που καταρρίπτει το στερεότυπο του, συνήθως, αμόρφωτου και ανάξιου να διεκδικήσει τα δικαιώματά του, θύματος ξυλοδαρμού.

* Όσον αφορά στον θύτη, στο 82% των περιπτώσεων είναι ο σύζυγος του θύματος. Το 12% είναι περιπτώσεις συντρόφων, ενώ λιγότερες, σχετικά, είναι οι περιπτώσεις κακοποίησης του ατόμου από άλλο άτομο του οικογενειακού περιβάλλοντος, εκτός του συζύγου (πατέρας, τέκνο, αδερφός ή άλλος).

Αναζητώντας τα αίτια, που ευνοούν την έξαρση της ενδοοικογενειακής βίας, θα ήθελα να επικεντρωθώ σε δυο, τα οποία και θεωρώ κομβικής σημασίας. Πρώτον, η στερεοτυπική και βαθιά ριζωμένη στην ελληνική κοινωνική συνείδηση κατανομή ρόλων μεταξύ των ανδρών και των γυναικών και, κατ' επέκταση, μεταξύ των συζύγων. Η διαχρονική θέση του άντρα στην κοινωνία ως του ισχυρότερου έχει παίξει πολύ μεγάλο ρόλο στην διαπαιδαγώγηση γενεών και γενεών, έχει οδηγήσει στη στρεβλή αντίληψη του άντρα -συζύγου και πατέρα- ως κυρίαρχου στην

κοινωνία και στην οικογένεια και την έχει, απολύτως, νομιμοποιήσει. Δεύτερον, η ελληνική κοινωνία τείνει να στιγματίζει τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Το διαχρονικό ιδανικό της τέλει, υποδειγματικά λειτουργούσας οικογένειας, είναι τόσο ισχυρό, ώστε ακόμη και τα ίδια τα μέλη μιας οικογένειας, που μαστίζεται από κρούσματα ενδοοικογενειακής βίας όχι μόνο δεν αποκαλύπτουν την εγκληματική πράξη, αλλά και τείνουν στη συνενοχή, συγκαλύπτοντάς την.

Να αναφερθεί, στο σημείο αυτό, ότι ο νόμος 3500 του 2006 αναμορφώνει, σημαντικά, το θεσμικό πλαίσιο και εγγυάται τις νομικές δικλίδες ασφαλείας για την περιφρούρηση της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας και της αυτοδιάθεσης του ατόμου εντός της οικογένειας. Με μεταρρυθμιστικές καινοτομίες, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η εισαγωγή της δικαστικής διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας, η αυστηρότερη αντιμετώπιση του εξαναγκασμού σε ερωτική πράξη και η απαγόρευση της σωματικής βίας σε βάρος ανηλίκου, ως μέσο σωφρονισμού, η Πολιτεία επιχειρεί να αντιμετωπίσει, όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα, τα ακραία φαινόμενα αυταρχισμού και βίας, που κλονίζουν την ισορροπία της ελληνικής οικογένειας.

Βεβαίως, και στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας, σημαντικό είναι πριν το σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων, να «εκπαιδευτεί» η κοινωνία στην υποδοχή των θυμάτων, στην προστασία και στην έμπρακτη στήριξη τους, ώστε να ξεπεράσουν το τραύμα της βίας και να συνεχίσουν, ομαλά, την ζωή τους. Η αναγνώριση των θυμάτων είναι κατ' αρχήν ένα σημαντικό σκαλοπάτι προς την καταπολέμηση του φαινομένου. Γι' αυτό και, κυρίως, όσον αφορά στα παιδιά - θύματα ενδοοικογενειακής βίας, παίζει πολύ σημαντικό ρόλο η ετοιμότητα και η παρατήρηση των εκπαιδευτικών, που, εφ' όσον βλέπουν ύποπτα σημάδια ή περιέργες συμπεριφορές, θα πρέπει να απευθύνονται στις Αστυνομικές Αρχές, στο Συνήγορο του Παιδιού ή σε όποιο άλλο Φορέα μπορεί να βοηθήσει και όχι να αδιαφορούν για το γεγονός.

Εν κατακλείδι, εντοπίζω έναν κοινό παρονομαστή μεταξύ των δύο διαφορετικών φαινομένων, στα οποία αναφέρθηκα, στον παράγοντα ενεργοποίησης της ελληνικής κοινωνίας και, ειδικότερα της μαζικής κοινωνικής συνείδησης. Στην περίπτωση του trafficking, χρειάζεται η κοινωνία να μην κλείνει τα μάτια, να καταγγέλλει, να νοιάζεται, να ενημερώνεται και να απαιτεί συλλογικά την στήριξη των θυμάτων. Στην περίπτωση της ενδοοικογενειακής βίας, χρειάζεται να απαλλαγεί από την αντίληψη, ότι η καταγγελία του κρούσματος θα σπιλώσει την υπόληψη της οικογένειας, διότι κανένας λόγος, καμμία φιλοδοξία και καμμία κοινωνική αναγνώριση δεν είναι πιο σημαντική από τα τραύματα στο σώμα και στην ψυχή των θυμάτων.

Και στις δύο περιπτώσεις, χρειάζεται συστηματική και σε βάθος χρόνου δουλειά από την Πολιτεία και τις πολιτικές δυνάμεις, από την Κοινωνία των Πολιτών, από κάθε ένα από εμάς. Χρειάζεται η κοινή και αποφασιστική συστράτευση όλων μας.

Ζ. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΚΟΔΗΜΟΣ

Με αφορμή την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004, υιοθετήθηκε μια νέα προσέγγιση για την αναπηρία, για την αποκατάσταση μιας πολιτικής ίσων ευκαιριών και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού στον Αθλητισμό.

Ο Αθλητισμός των Ατόμων με Αναπηρία, όπως και γενικά ο αθλητισμός στη Χώρα μας, τελεί υπό την προστασία του Ελληνικού Κράτους.

Το 2001, δημιουργήθηκε το θεσμικό πλαίσιο, που ισχύει σήμερα για τον Ελληνικό Αθλητισμό των Ατόμων με Αναπηρία. Υπάρχει η Ελληνική Παραολυμπιακή Επιτροπή, στην οποία υπάγονται οι Ομοσπονδίες Παραολυμπιακών Αθλημάτων και πιο συγκεκριμένα η Ελληνική Αθλητική Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Α.ΟΜ. ΑμεΑ) και η Ομοσπονδία Συλλόγων Ελλή-

νων Καλαθοσφαιριστών με Καρότσι (Ο.Σ.Ε.Κ.Κ.).

Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και ο Σύλλογος των Ελλήνων Παραολυμπιονικών.

Οι ανεξάρτητοι φορείς του Αθλητισμού ΑμεΑ είναι η Ελληνική Ομοσπονδία Αθλητισμού Κωφών, καθώς και τα Αθλητικά Σωματεία Νεφροπαθών και Αιμοκαθαιρομένων.

Σήμερα, στην Ομοσπονδία, υπάγονται 70 αθλητικά σωματεία (το 2004 ήταν 60) και είναι εγγεγραμμένοι 1.600 αθλητές, με αναπηρία (το 2004 ήταν περίπου 1.100).

Ένας από τους βασικούς σκοπούς της Ελληνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας και ΑμεΑ είναι η καλλιέργεια, η διάδοση, η ανάπτυξη και η οργάνωση όλων των αθλημάτων, όλων των κατηγοριών αναπηρίας, που συμμετέχουν στην Ι.Ρ.Κ. (Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή) και η προαγωγή του κινήματος του Αθλητισμού των Ατόμων με αναπηρία.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες «Αθήνα 2004» έδωσαν μεγάλη ώθηση στο Παραολυμπιακό Κίνημα, την οποία η Ομοσπονδία προσπάθησε να αξιοποιήσει, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Οι Έλληνες αθλητές και αθλήτριες με αναπηρία εντυπωσιάζουν, με τις εξαιρετικές τους διακρίσεις και επιδόσεις, αναδεικνύοντας, με αυτό τον τρόπο, την κατακόρυφη άνοδο του Ειδικού Αθλητισμού στη Χώρα μας και την ευρύτερη προσπάθεια, που καταβάλλεται προς αυτή την κατεύθυνση από όλους τους εμπλεκόμενους Φορείς.

Είναι πλέον γεγονός ότι η Ελλάδα τυγχάνει της παγκόσμιας αναγνώρισης στα αθλητικά δρώμενα για τα άτομα με αναπηρία, ακόμη και σε αθλήματα που ως χώρα δεν έχουμε παράδοση, όπως, παραδείγματος χάριν, η Ξιφασκία σε αμαξίδιο.

Θα πρέπει επίσης, να αναφέρουμε ότι την πρόκριση για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2008 έχουν κερδίσει, συνολικά, 66 Έλληνες αθλητές και αθλήτριες με αναπηρία στα αθλήματα του Στίβου, της Κολύμβησης, της Άρσης Βαρών σε πάγκο, της Σκοποβολής, της Ξιφασκίας σε αμαξίδιο, του Μπότσιας, Τοξοβολίας, της Ποδηλασίας, του Τζούντο και της Ιστιοπλοΐας.

Όλες αυτές οι διακρίσεις είχαν ιδιαίτερη βαρύτητα για την προαγωγή του αθλητισμού των Ατόμων με Αναπηρία.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Η θέσπιση νέων νόμων και ο σχεδιασμός νέων προγραμμάτων δεν είναι, από μόνα τους, αρκετά για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι πολίτες απολαμβάνουν ίσων ευκαιριών στον Αθλητισμό.

Χρειάζεται, επίσης, να πετύχουμε την αλλαγή των νοοτροπιών έναντι της αναπηρίας και να δώσουμε κίνητρα, που προωθούν αλλαγές στη συμπεριφορά και τον τρόπο σκέψης.

Και αυτή είναι η πρώτη και σημαντική μας προτεραιότητα.

Θεωρώ, πώς όλοι μας θέλουμε το Άτομο με Αναπηρία, να αισθάνεται ότι το αντιμετωπίζουμε, όπως όλους τους πολίτες.

Και όμως, υπάρχουν σοβαρά προβλήματα και θέματα, που η Πολιτεία οφείλει κατ' αρχήν να αναγνωρίσει και στην πορεία να αντιμετωπίσει.

Τονίζουμε, και πάλιν, ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι γονείς τους, οι κηδεμόνες τους, οι υποστηρικτές και οι Οργανώσεις που τα εκπροσωπούν, πρέπει να συνεργάζονται ενεργά με το Κράτος στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων, που επηρεάζουν τα αστικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά τους δικαιώματα.

Ευρωπαϊκά, εθνικά προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα ενθαρρύνουν τα Άτομα με Αναπηρία να ασκούνται και βελτιώνουν την υποστήριξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης και ένταξής τους, μέσω των αθλητικών δραστηριοτήτων.

Η Ελληνική Πολιτεία έχει κάνει σημαντικά βήματα, με πρωτοβουλίες, προγράμματα και νομοθετήματα, ώστε να ενταχθούν τα Άτομα με Αναπηρία στον χώρο του Αθλητισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα άτομα, που απαρτίζουν τον κόσμο των ΑμεΑ να αναπτύξουν δραστηριότητες, που συμβάλλουν σε καλύτερη ποιότητα ζωής και μια από τις πιο σημαντικές, είναι η ενασχόλησή τους με τον Αθλητισμό.

- Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατέγραψε όλες τις κατηγορίες των ΑμεΑ και τις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής, δημόσιες και ιδιωτικές.

- Δημιουργήθηκε επιτροπή, η οποία ασχολείται με την προ-βασμιότητα των ΑμεΑ σε όλους τους αθλητικούς χώρους.

Προσπαθούμε να δώσουμε όλες τις δυνατότητες ανάπτυξης της θέλησης και του ταλέντου, που έχουν αυτοί οι άνθρωποι και που, πολλές φορές, μας καταπλήσσουν με τις ικανότητες τους.

Όμως, θεωρώ, πως όσο υπάρχουν σήμερα γήπεδα, αθλητικοί χώροι, χώροι μαζικής άθλησης, που δεν παρέχουν ούτε τη στοιχειώδη διευκόλυνση στα Άτομα με Αναπηρία, δεν μπορούμε να δηλώνουμε, καν, ικανοποιημένοι από τα βήματα, που έχουμε κάνει.

Πρέπει να βγάλουμε τα άτομα με αναπηρίες από τα σπίτια τους και να τα ωθήσουμε στο να ενταχθούν σε αυτά τα προγράμματα άθλησης.

Πρέπει να αξιοποιήσουμε τη δυναμική αυτών των ανθρώπων, που, στις περισσότερες περιπτώσεις, μένει ανεκμετάλλευτη και «κρυμμένη» ανάμεσα στους τέσσερις τοίχους του σπιτιού τους.

Οι σημερινές εξελιγμένες κοινωνίες βρίσκονται προ της πρόκλησης πλήρους επανένταξης και ενσωμάτωσης των ανθρώπων, που παρουσιάζουν κινητικό, αισθητηριακό ή νοητικό πρόβλημα.

Σήμερα και η παρέμβαση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού στον Αθλητισμό των Ατόμων με Αναπηρία, αποσκοπεί στο να δώσει, αφ' ενός μεν, σε αγωνιστικό επίπεδο, την ευκαιρία στα άτομα αυτά να αθληθούν και να λάβουν μέρος σε αγώνες με τις ίδιες δυνατότητες και μέσα, που λαμβάνουν μέρος και οι αρτιμελείς αθλητές, αφ' ετέρου δε, σε επίπεδο μαζικού αθλητισμού, να δώσει την ευκαιρία άθλησης για καλή φυσική κατάσταση.

Έτσι εξασφαλίζεις:

Τη συμμετοχή τους σε ελληνικά, ευρωπαϊκά και παγκόσμια πρωταθλήματα και, βέβαια, στο κορυφαίο γεγονός των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Την παροχή όλων των δυνατοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής υποστήριξης και της κοινωνικής ένταξης.

Την ισότιμη αντιμετώπιση, με αρτιμελείς αθλητές.

Την αναγνώριση των Σωματείων τους για τη συμμετοχή σε αθλητικούς αγώνες.

Την χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης (πριμ) σε αυτούς, που σημειώνουν εξαιρετικές επιδόσεις.

Την χορήγηση υποτροφιών σε μαθητές της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι παρουσιάζουν ιδιαίτερες επιδόσεις στις σπουδές τους και τον αθλητισμό.

Τον διορισμό σε κενές θέσεις φορέων του Δημοσίου Τομέα.

Την διευκόλυνσή τους, για την συμμετοχή σε προπονήσεις και αγώνες.

Την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, εκτός των Τ.Ε.Φ.Α.Α., που γίνεται καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων.

Την περίθαλψη και ενίσχυση ανασφάλιστων ερασιτεχνών, πρώην αθλητικών και τεχνικών στελεχών, κάθε κλάδου άθλησης.

Τη νοσοκομειακή περίθαλψη, δωρεάν στη Γ' θέση των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, αθλητών κάθε κλάδου άθλησης, που δεν είναι ασφαλισμένοι, άμεσα ή έμμεσα, σε κάποιον Ασφαλιστικό Φορέα ή στο Δημόσιο.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι η παρέμβαση της Πολιτείας στην ανάπτυξη του Αθλητισμού των Ατόμων με Αναπηρία είναι δυναμική και ουσιαστική.

Όμως, θέλουμε και οφείλουμε πολύ περισσότερα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οφείλουμε να προωθήσουμε και να ενισχύσουμε:

Την δημιουργία χώρων άθλησης και υποδομών, αποκλειστικά για Άτομα με Αναπηρία.

Την ενδυνάμωση των Συλλόγων των Ατόμων με Αναπηρία.

Την αναβάθμιση των προγραμμάτων τύπου «Αθλητισμός για όλους» και στο χώρο των Ατόμων με Αναπηρία.

Την αναβάθμιση του ρόλου των Τμημάτων Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού στα θέματα έρευνας, προετοιμασίας και επιστημονικής υποστήριξης των αθλητών με αναπηρίες.

Η Ελλάδα θα πρέπει να προβεί στη λήψη μέτρων, που θα καταστήσουν τους χώρους αναψυχής και αθλητισμού, τα ξενο-

δοχεία, τις πλαζ, τα γήπεδα και τα γυμναστήρια προσβάσιμα σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν υποστήριξη του Προσωπικού στην αναψυχή και τον αθλητισμό, καθώς και προγράμματα ανάπτυξης μεθόδων συμμετοχής, πληροφόρησης και κατάρτισης.

Οι Αθλητικοί Σύλλογοι πρέπει να ενθαρρύνονται να δημιουργούν ευκαιρίες συμμετοχής στις δραστηριότητές τους και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, και μόνον η πρόβλεψη πρόσβασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες σε τέτοιες δραστηριότητες αρκεί για να ανοίξουν οι ευκαιρίες για συμμετοχή.

Σε άλλες περιπτώσεις -όπου αυτό απαιτείται- θα πρέπει να γίνονται ειδικές διευθετήσεις, ή να οργανώνονται ειδικές αθλητικές εκδηλώσεις.

Πρέπει να αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να προωθήσουμε προγράμματα, που θα στοχεύουν στη διεύρυνση της ενημέρωσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες για τα δικαιώματα και τις δυνατότητες, που έχουν.

Να ενθαρρύνουμε τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα να λαμβάνουν υπ' όψη τους και θέματα, σχετικά με την αναπηρία, σε όλες τις δραστηριότητές τους.

Το αίσθημα της αυτοδιάθεσης και η ενδυνάμωση θα βοηθήσει τα άτομα αυτά να επωφεληθούν των ευκαιριών, που τους παρέχονται.

Η ενημέρωση πρέπει να αποτελεί μέρος της εκπαίδευσης όλων των παιδιών και στοιχείο των προγραμμάτων κατάρτισης των δασκάλων, αλλά και όλων των επαγγελματιών.

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η προσβασιμότητα είναι ένα θέμα άμεσα συνδεδεμένο με την προσπάθεια υποστήριξης των Ατόμων με Αναπηρία να ενταχθούν στον αθλητισμό.

Φυσικά τα προβλήματα της προσβασιμότητας των Ατόμων με Αναπηρία δεν ξεκινούν από τον Αθλητισμό.

Αν και έγιναν βήματα στην κατεύθυνση αυτή, παρ' όλα αυτά τα Άτομα με Αναπηρία δεν έχουν, σήμερα, ανεμπόδιστη πρόσβαση ούτε σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, ούτε στους δρόμους και τα πεζοδρόμια και, κατ' επέκταση, ούτε στους χώρους άθλησης.

Οι αθλητές της Παραολυμπιάδας, αλλά και όλοι οι «ερασιτέχνες» ανάπηροι αθλητές έχουν, μέσα τους, τη δύναμη και προσηλασθύν να βρίσκουν λύσεις, εκεί που δεν υπάρχουν, εκεί που οι συμπολίτες τους δείχνουν αδιαφορία.

Θεωρώ απαραίτητο να αξιοποιηθούν οι εμπειρίες τους και το παράδειγμά τους από τους εμπλεκόμενους Φορείς, ώστε να αναδειχθούν τα προβλήματα των Ατόμων με Αναπηρία, όχι θεωρητικά, όχι με την υποβολή με τη μορφή υπομνήματος των καθημερινών τους προβλημάτων πρόσβασης, αλλά, με ουσιαστικό διάλογο, με συζήτηση και με κατάθεση προτάσεων.

Πόσο είναι δυνατόν ένας αρτιμελής πολίτης να νιώσει τις δυσκολίες ενός Ατόμου με Αναπηρία; Ένας αρτιμελής πολίτης βγαίνοντας, το πρωί, από το σπίτι του, δεν σκέφτεται να βρει χώρο να περάσει. Δεν νοιάζεται, αν το λεωφορείο με το οποίο έχει επιλέξει να ταξιδέψει έχει δυνατότητα να τον μεταφέρει. Δεν σκέφτεται, αν το γήπεδο, που θα επισκεφθεί, ακόμη και για να παρακολουθήσει την αγαπημένη του ομάδα, έχει ράμπα. Ένας αρτιμελής πολίτης δεν θα προβληματιστεί, ποτέ ή σχεδόν ποτέ, αν το γυμναστήριο όπου αθλείται, έχει υπόγειους χώρους (αποδυτήρια, ντους, και άλλα) και άρα δεν θα μπορέσει να τους χρησιμοποιήσει.

Η σκληρή πραγματικότητα είναι ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες στη Χώρα μας δεν αντιμετωπίζονται ως ισότιμοι πολίτες ως προς την προσβασιμότητα, αλλά ως πολίτες Β' κατηγορίας.

Πολλοί από αυτούς, λόγω της έλλειψης σύγχρονης υποδομής δεν τολμούν να βγουν από το σπίτι τους, διότι δυσκολεύονται να κυκλοφορήσουν άνετα, επομένως δεν έχουν μια φυσιολογική ζωή, αφού ζουν στις παρυφές της καθημερινότητας και της κοινωνίας.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Πρώτη και απαραίτητη προϋπόθεση για να βελτιωθεί η

κατάσταση είναι, οπωσδήποτε, η τήρηση όλων όσων έχουν νομοθετηθεί, αποφασιστεί και πολλές φορές δεν εφαρμόζονται.

Οι νόμοι υπάρχουν. Πρέπει, όμως, όχι απλώς να εφαρμοστούν με αυστηρότητα, όχι απλώς να υποχρεωθούν οι πολίτες να τους τηρήσουν, αλλά να αντιληφθούν την ανάγκη να τους τηρήσουν.

Κρίνεται χρήσιμη η δραστηριοποίηση πολιτών, πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κατά τόπους, με έργο την διαπίστωση, εάν όλα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως, τηρούνται.

Δεύτερον, εξ ίσου απαραίτητο και σημαντικό είναι να γίνει κατανοητή από όλους, τους **μη ανάπηρους** πολίτες, η έννοια της προσβασιμότητας, η σημασία της για τις «ευαίσθητες» αυτές ομάδες, οι διαστάσεις της και οι σύγχρονες τάσεις, που τη διέπουν.

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων συνέταξε ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης, με χρονικό ορίζοντα το 2010 και με στόχο την ένταξη των θεμάτων αναπηρίας στις σχετικές κοινωτικές πολιτικές και την ανάπτυξη συγκεκριμένων ενεργειών σε καίριους τομείς για την προώθηση της άρσης του αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία.

Τρίτον, πρέπει να δοθεί ενεργός ρόλος στις Οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες όταν διαμορφώνουν τις προδιαγραφές και τους κανόνες για την πρόσβαση.

Τέταρτον, πρέπει να εξασφαλισθεί πρόσβαση στην πληροφόρηση και την επικοινωνία.

Πέμπτον, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να δώσουν κίνητρα, για τη συμμετοχή των Ατόμων με Αναπηρία σε αθλητικές εκδηλώσεις και διοργανώσεις των Δήμων, παρέχοντας εκείνες τις υποδομές, που θα τους ενθαρρύνουν να το επαναλάβουν.

Σημαντική παράμετρο αποτελεί, επίσης, και η ενημέρωση – επικοινωνία πάνω σε θέματα πρόσβασης, μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, των Ραδιοφωνικών Σταθμών και των Εφημερίδων για τα δικαιώματα και τις δυνατότητες των Ατόμων με Αναπηρία στον τομέα της πρόσβασης.

Συνοψίζοντας, θα πρέπει να τονίσω ότι η έννοια της προσβασιμότητας και της ανάπτυξης της ιδέας των δικαιωμάτων, και στον Αθλητισμό, των Ατόμων με Αναπηρία δεν αποτελεί, σε καμία περίπτωση, ένα σύνολο οδηγιών, στο οποίο θα πρέπει να «πειθαρχήσει» ο κάθε Έλληνας πολίτης.

Είναι ιδέα, φιλοσοφία και στάση ζωής, που οφείλουμε να αναπτύξουμε εμείς, οι ενήλικες, στην καθημερινή μας ζωή και να την καλλιεργήσουμε στα παιδιά μας.

Μέτρα, οδηγίες και συστάσεις θα πέσουν στο κενό, αν η ίδια η Κοινωνία δεν κατανοήσει την ανάγκη να τα υποστηρίξει.

Οι θέσεις και προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από την Βουλευτή, κυρία Διαμάντω Μανωλάκου και έχει ως ακολούθως:

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Καταψηφίζουμε την ετήσια έκθεση και τις επιμέρους εισηγήσεις, παρά το γεγονός ότι πολλές από αυτές, αναγνωρίζουν τα μεγάλα προβλήματα, που υπάρχουν σε σχέση με το εγκαταλελειμμένο παιδί, την αναγκαστική μεταφορά και εκμετάλλευση ξένων εργατών, ιδιαίτερα γυναικών και παιδιών και αναγνωρίζουν τα μεγάλα προβλήματα, διεθνώς και στην χώρα μας, σε σχέση με το ανάπηρο παιδί.

Όμως, παρά τις επιμέρους θετικές προτάσεις, που περιλαμβάνονται σε κάποιες από τις εισηγήσεις, δεν θα συμφωνήσουμε στο σύνολό τους για τους παρακάτω λόγους:

1. Γιατί δεν αναγνωρίζουν τις αιτίες αυτών των σοβαρών προβλημάτων και ειδικότερα όσον αφορά στη μητρότητα, την εμπορευματοποίηση της ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, το μεγάλο ποσοστό των καισαρικών ως μέσο πλουτισμού, την εμπορία παιδιών και τις ιδιωτικές υιοθεσίες, το εγκαταλελειμμένο παιδί, το παιδί με αναπηρίες, την παιδική πορνεία, την εξαναγκαστική σεξουαλική εκμετάλλευση ανδρών, γυναικών, αλλά και παιδιών.

Αιτίες, που έχουν να κάνουν με την ίδια τη φύση του καπιταλιστικού συστήματος, που έχει, σαν βάση, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, την εμπορευματοποίηση της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού, του ανθρώπινου πόνου, των παιδιών, φτάνει οι καπιταλιστές να βγάζουν το προσδοκώμενο κέρδος και υπερκέρδος.

Αυτός είναι ο καπιταλισμός, στο ανώτατο στάδιο του ιμπεριαλισμού, που πιστά υπηρετούν τα κόμματα των εισηγητών της Ν.Δ. και του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

2. Καταψηφίζουμε την έκθεση, αλλά και τις επιμέρους εισηγήσεις, γιατί δεν αναδεικνύεται μέσα απ' αυτές, ποιά πολιτική ευθύνεται για τη δημιουργία, τη διατήρηση ή όξυνση αυτών των προβλημάτων. Κάποιες εισηγήσεις, μετακυλίνουν την ευθύνη από το ένα κόμμα του δικομματισμού στο άλλο. Έτσι οι εισηγήτριες της Ν.Δ., επιρρίπτουν τις ευθύνες στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. και οι εισηγήτριες του ΠΑ.ΣΟ.Κ στη διακυβέρνηση της Ν.Δ., χωρίς να αμφισβητούν τη γενικότερη πολιτική των κομμάτων τους, πολιτική υπηρέτησης του κεφαλαίου.

Πολιτική καπιταλιστικής διαχείρισης, υλοποίησης των κατευθύνσεων της Ε.Ε. και των άλλων κέντρων του ιμπεριαλισμού ΝΑΤΟ, Ο.Ο.Σ.Α, κ.λ.π.

Όμως, θα υπήρχε η πορνεία όλων των ειδών, ο «σεξουαρισμός»!!! τα ναρκωτικά, η εξαναγκαστική πορνεία ανδρών, γυναικών και παιδιών, (το «trafficking»), αν δεν υπήρχε, από τη μία μεριά, η φτώχεια, η εξαθλίωση, η πείνα, η ανεργία, οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις αλλά και οι προσδοκίες υψηλής!!! κερδοφορίας!!! από τους καπιταλιστές, που «επενδύουν» στο συγκεκριμένο τομέα, όπως αρέσκονται να λένε στη γλώσσα τους;

Θα υπήρχε η εκμετάλλευση των υπογόνιμων ζευγαριών από τους εμπόρους των διαφόρων ιδιωτικών κέντρων ή η εκμετάλλευση, που γίνεται μέσα και έξω από το δημόσιο τομέα υγείας, της χαράς και της προσδοκίας, που φέρνει η γέννηση ενός παιδιού, αν υπήρχε ένα λαϊκό σύστημα υγείας, υψηλού επιπέδου με δωρεάν υπηρεσίες, που θα προστάτευε τη μητρότητα, με κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού και γυναικολογικών ιατρικών σε δημόσια Κέντρα Υγείας (ΚΥ), με προσανατολισμό στην πρόληψη, με δημόσιες γυναικολογικές και μαιευτικές κλινικές, ανάλογες των προσδοκιών των ανθρώπων, για μία τέτοια στιγμή; Ένα σύστημα υγείας και γενικότερα δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες, που θα στήριζαν τα νέα ζευγάρια, ιδιαίτερα τα υπογόνιμα, με δημόσια κέντρα ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, ανεπτυγμένα σε όλη τη χώρα;

Σε ένα τέτοιο λαϊκό σύστημα υγείας, 100% χρηματοδοτούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό και τους εργοδότες, για να μπορεί να προστατεύει και να προάγει την υγεία του λαού θα πρέπει να είναι απαγορευμένη ή κάθε είδους επιχειρηματική δράση, γιατί κερδοφορία του κεφαλαίου και προστασία της υγείας δεν συμβιβάζεται. Γιατί ούτε ο δήθεν υγιής ανταγωνισμός δημόσιου και ιδιωτικού τομέα δεν υπήρξε ποθενά και ούτε πρόκειται να υπάρξει, όπως παραπλανητικά ισχυρίζονται τα κόμματα του ευρωμονόδρομου, Ν.Δ., ΠΑ.ΣΟ.Κ., ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και ΛΑ.Ο.Σ..

Είναι υπό διωγμό τα δικαιώματα του παιδιού, ιδιαίτερα του παιδιού χωρίς οικογένεια, του παιδιού με αναπηρίες, του μεταναστούπουλου και του τσιγγανόπουλου, γιατί η φτώχεια, η ανεργία, η ανεργία, ΟΙ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΙΣ και οι πόλεμοι των ιμπεριαλιστών πλήττουν, πρώτα απ' όλους, τα παιδιά.

Τα τελευταία χρόνια, με μία σειρά νομοθετικές παρεμβάσεις και αποφάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., προηγούμενα της Ν.Δ., σήμερα διαλύθηκαν ή συρρικνώθηκαν μια σειρά υπηρεσίες, που έχουν να κάνουν με το παιδί.

Οι κρατικοί παιδαγωγοί όλων των μορφών πέρασαν στους δήμους. Μπήκαν τροφεία, υποβαθμίσθηκαν παραπέρα και έχουν μετατραπεί σε παιδοφυλακτήρια.

Το Π.Ι.Κ.Π.Α. και ο Ε.Ο.Π., με μία σειρά υπηρεσίες (όχι τις καλύτερες, μοναδικές, όμως, στο είδος τους), που κάλυπταν κάποιες σημαντικές ανάγκες, κυριολεκτικά διαλύθηκαν.

Άφησαν τη χώρα χωρίς δομές, ουσιαστικά, στον τομέα της στήριξης του έφηβου, αφού οι περισσότερες Παιδουπόλεις

έκλεισαν ή συρρικνώθηκαν. Τα μικρά παιδιά των φτωχών λαϊκών οικογενειών έμειναν χωρίς δημόσια κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, όπως ήταν τα ΚΕ.ΦΟ, ενώ η αναδοχή και οι δημόσιες υιοθεσίες βάλτωσαν, ανοίγοντας το δρόμο για την εμπορία παιδιών με την τεράστια αύξηση των ιδιωτικών υιοθεσιών.

Η αύξηση των περιστατικών κακοποίησης παιδιών – που όλοι οι ειδικοί ομολογούν ότι είναι ένα πολύ μικρό μέρος αυτό, που καταγράφεται – σε συνδυασμό με τις τεράστιες ελλείψεις σε ειδικές δημόσιες υποδομές, η αύξηση της παιδικής παραβατικότητας, σε εξάρτηση με τις τεράστιες ελλείψεις στη στελέχωση των Δικαστικών Επιμελητών Ανηλίκων και της Εισαγγελίας Ανηλίκων, η όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων (υψηλό ποσοστό παιδιών, που ζει κάτω από τα επίσημα οριζόμενα όρια της φτώχειας), η ραγδαία αύξηση των ψυχικών παθήσεων στα παιδιά, ιδιαίτερα στους εφήβους, μαρτυρά ότι είμαστε μπροστά σε ένα σύστημα, που γίνεται όλο και πιο βάρβαρο για τους λαούς, όλο και πιο φιλικό για τους κεφαλαιοκράτες, αδυνατώντας να ανακουφίσει, έστω και προσωρινά, τους εργαζόμενους, όπως έκανε, σε προηγούμενες περιόδους, κάτω από άλλες κοινωνικο-οικονομικές συγκυρίες.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

Εδώ, επιτρέψτε μας μία παρένθεση.

Στις σοσιαλιστικές χώρες, το παιδί θεωρούνταν “προνομιά” ή “τάξη” υπό μία έννοια. Σήμερα στο νησί της επανάστασης, στην Κούβα, είναι η “προνομιά” ή “τάξη”.

Είναι πασίγνωστα τα κρατικά κέντρα για το εγκαταλελειμμένο παιδί ή αυτό χωρίς οικογένεια, που ιδρύονται αμέσως μετά την Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση στην πρώην Σοβιετική Ένωση (Σ.Ε), με την καθοδήγηση του Μακαρένκο.

Τα κρατικά δίκτυα των βρεφονηπιακών σταθμών, των κέντρων πολιτισμού και αθλητισμού για το παιδί, το γενικευμένο πρόγραμμα διακοπών, με ένα πλήρες δίκτυο κατασκηνώσεων, ήταν η απάντηση του σοσιαλισμού στην καπιταλιστική βαρβαρότητα.

Εκεί, που ο σοσιαλισμός άνοιξε κυριολεκτικά καινούργιους δρόμους στα ανθρώπινα δικαιώματα, ήταν στην ολόπλευρη στήριξη των παιδιών με αναπηρίες, με βάση τις κατακτήσεις της επιστήμης, που την ανέπτυξαν παραπέρα σε ξεχωριστό επίπεδο.

Η ποιότητα και το εύρος των ειδικών σχολείων, τα κέντρα αποκατάστασης, αυτισμού και νευρολογικών παθήσεων ήταν από τα καλύτερα στον κόσμο.

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. - ΣΤΟΧΟΙ ΠΑΛΗΣ

Οι θέσεις του Κ.Κ.Ε., για αποκλειστικά Δημόσιο και Δωρεάν υψηλής ποιότητας σύστημα Υγείας, Πρόνοιας, Παιδείας, Ειδικής Αγωγής, Ενιαίο και Καθολικό, με απαγόρευση της επιχειρηματικής δράσης, αφορούν άμεσα το παιδί, ξεχωριστά το παιδί με ιδιαίτερα προβλήματα.

* Κέντρα οικογενειακού προγραμματισμού στα πλαίσια των Δημόσιων Κέντρων Υγείας (ΚΥ), αλλά και Κέντρα Συμβουλευτικής Γονέων.

* Δημόσιο Δίκτυο παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών για όλα τα παιδιά, με δωρεάν υπηρεσίες, 100% χρηματοδοτούμενες από τον κρατικό προϋπολογισμό.

* Κοινωνικές υπηρεσίες στήριξης των νέων ζευγαριών, ιδιαίτερα, όταν αποκτήσουν παιδί.

* Ολόπλευρη στήριξη της μητέρας με ανάπηρο παιδί, της ανήλικης, που έχει δικαίωμα να γίνει μητέρα.

* Δημόσιο δίκτυο παιδικών κατασκηνώσεων για τα παιδιά των εργαζόμενων, των ανέργων, των αυτοαπασχολούμενων και των μικροαγροτών.

* Δημόσια, δωρεάν, Κέντρα, Ξενώνες ή Διαμερίσματα για ανοιχτή ή κλειστή περίθαλψη, ανάλογα με τις ανάγκες για παιδιά και εφήβους, κακοποιημένα ή χωρίς οικογένεια, ανάπηρα, αλλά και ψυχικά ασθενή.

* Μέτρα στήριξης της μονογονεϊκής οικογένειας, με δωρεάν παροχή όλων των κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών.

* Δύο χρόνια υποχρεωτική δημόσια και δωρεάν προσχολική

αγωγή, τριετή για τα παιδιά, που έχουν ανάγκη ειδικής αγωγής.

* Ενιαίο δημόσιο δωδεκάχρονο σχολείο και ειδικό για όσες κατηγορίες αναπήρων χρειάζεται.

* Μέτρα για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής και την απασχόληση της παιδικής εργασίας.

Ακόμα αφορούν το παιδί απήματα όπως : Επίδομα ανεργίας σε όσους ενήλικες αναζητούν δουλειά και όσο διαρκεί η ανεργία τους, 1120 Ευρώ τον μήνα, 1400 Ευρώ κατώτερος βασικός μισθός, σύνταξη στο 80% του τελευταίου μισθού και όχι κατώτερη των 1120 Ευρώ, τον μήνα.

Πιο συγκεκριμένα :

Για το εγκαταλελειμμένο και κακοποιημένο παιδί, ή και για το παιδί με οικογένεια

Ίδρυση δημόσιου φορέα για τη δωρεάν ολόπλευρη στήριξη αυτών των παιδιών. Φορέας, που πρέπει να λειτουργεί με 100% χρηματοδότηση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και με απασχόληση κάθε ιδιωτικής δράσης.

Ο δημόσιος αυτός φορέας να λειτουργεί με ισχυρό κοινωνικό έλεγχο, να έχει στην αποκλειστική ευθύνη του την υιοθεσία και την αναδοχή των εγκαταλελειμμένων παιδιών. Να έχει Πανελλαδική διάθρωση. Να διασυνδέεται με το σύστημα Υγείας, σε όλες του τις βαθμίδες και τις άλλες κοινωνικές υπηρεσίες.

Να διασυνδέεται με τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που πρέπει να είναι στελεχωμένα με κοινωνικές υπηρεσίες, κύρια, μέσα στα μεγάλα σχολικά συγκροτήματα.

Να εντάσσει στα προγράμματα μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών τον εντοπισμό παιδιών, που βρίσκονται σε κίνδυνο, κακοποιημένων παιδιών ή παιδιών με επικίνδυνους γονείς.

Να αναπτύσσει προγράμματα για παιδιά και εφήβους με άλλους δημόσιους φορείς για την καταπολέμηση της εξάρτησης από ουσίες, ενάντια στην ναρκοκουλτούρα, τον αλκοολισμό, την κακοποίηση του παιδιού και τη συγκάλυψη της, την πορνεία και, γενικώς, την αντικοινωνική συμπεριφορά.

Για το παιδί με αναπηρία ή το παιδί με ειδικές ανάγκες

Πολιτική πρόληψης της αναπηρίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, για να σταματήσει η χώρα μας να είναι χώρα παραγωγής αναπήρων.

Ολόπλευρη ενημέρωση και αντίστοιχες δημόσιες δωρεάν υπηρεσίες για προγενετικό έλεγχο και ασφαλή κύηση.

Αναπτυγμένες κοινωνικές υπηρεσίες, στα δημόσια μαιευτήρια και νοσοκομεία, αλλά και Κέντρα Υγείας, που να στηρίζουν το παιδί και το ζευγάρι, όταν διαπιστωθεί αναπηρία. Κοινωνικές υπηρεσίες, που θα είναι ενήμερες και θα παραπέμπουν στα κατάλληλα δημόσια κέντρα για πρώιμη διάγνωση και παρέμβαση. Αυτά τα Κέντρα να καλύπτουν όλη τη χώρα, χωρίς να χρειάζεται η οικογένεια να μεταναστεύει στα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Μέτρα για την αντιμετώπιση των παιδικών ατυχημάτων στο σπίτι, στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, στο σχολείο, στα αθλητικά κέντρα και στα κέντρα ψυχαγωγίας, αλλά και στο δρόμο, με προγράμματα ενημέρωσης, κατάλληλη στελέχωση των σχολείων και λοιπών κέντρων και μονάδων.

Μέτρα για ασφαλή κτίρια και υποδομές, κατάλληλα διαμορφωμένα, ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών.

Να σταματήσουν οι γονείς να πληρώνουν για θεραπείες, φάρμακα, αναλώσιμα και τεχνικά βοηθήματα, που είναι αναγκαία - για το ανάπηρο παιδί τους.

Δημόσια κέντρα αποκατάστασης, με δωρεάν υπηρεσίες, που να καλύπτουν όλη τη χώρα, με βάση τις ανάγκες.

Δημόσια κέντρα ανοιχτής ή κλειστής, προσωρινής ή μόνιμης παραμονής και για περιστατικά σε κρίση για τα παιδιά με βαριές αναπηρίες και τη στήριξη της οικογένειάς τους.

Οι προτάσεις μας αφορούν όλα τα παιδιά, που διαμένουν στην Ελλάδα. Παιδιά Ελλήνων και ξένων εργατών, των ανέργων, των μειονοτήτων, τα τσιγγανόπουλα και άλλα.

Παλεύουμε για την πρόσληψη προσωπικού στα ειδικά σχολεία και το άνοιγμα σε όλες τις περιοχές, καθώς και για την

κατάργηση των τροφείων, σε όποια ιδρύματα ή σταθμούς έχουν επιβληθεί.

Θεωρούμε ότι η ολόπλευρη στήριξη των παιδιών και η εγγύηση των δικαιωμάτων τους, ιδιαίτερα του εγκαταλελειμμένου παιδιού, αυτού με αναπηρίες, του μεταναστούπουλου και άλλων, μπορεί να υλοποιηθεί μόνο στα πλαίσια μιας λαϊκής εξουσίας, που, με πανεθνικό κεντρικό σχεδιασμό τα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής και οι τομείς κοινωνικής πολιτικής θα γίνουν κοινωνική ιδιοκτησία και ο παραγόμενος πλούτος, όπως και οι κατακτήσεις της επιστήμης και της τεχνολογίας, θα είναι στην υπηρεσία των εργαζόμενων και των παιδιών τους.

Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ - ΚΩΝΣΤΑ

Η Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ - ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΚΟΔΗΜΟΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΜΠΟΥΖΑΛΗ
ΦΕΒΡΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΑΝΑΚΟΥ
ΕΛΕΝΑ ΡΑΠΤΗ
ΘΑΛΕΙΑ ΔΡΑΓΩΝΑ
ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ**

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά την Α' Τακτική Σύνοδο της ΙΒ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 9822/6761 από 15.10.2007 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 30 Μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Γρηγόριο Αποστολάκο, Μιχαήλ Γιαννάκη, Θαλασσινό Θαλασσινό, Αναστάσιο Καριπίδη, Αναστάσιο Λιάσκο, Αριάνδη Μανούσου - Μπινοπούλου, Ιωάννη Μανώλη,

Χρήστο Μαρκογιαννάκη, Κωνσταντίνο Μπαντουβά, Αργύριο Ντινόπουλο, Νικόλαο Παπαδημάτο, Αλέξανδρο Παρίση, Δημήτριο Σαμπαζιώτη, Δημήτριο Σταμάτη, Νικόλαο Σταυρογιάννη, Μιχαήλ Χαλκίδη, Μιλτιάδη Βέρρα, Σοφία Γιαννακά, Μιχαήλ Καρχιμάκη, Γεώργιο Λιάνη, Έκτορα Νασιώκα, Μιχαήλ Παντούλα, Παναγιώτη Ρήγα, Εμμανουήλ Σκουλάκη, Μιχαήλ Τιμοσίδη, Θεοχάρη Τσιόκα, Νικόλαο Γκατζή, Νικόλαο Καραθανασόπουλο, Νικόλαο Τσουκάλη και Κυριάκο Βελόπουλο.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 17 Οκτωβρίου 2007, ο κ. Μιχαήλ Χαλκίδης. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Θεοχάρης Τσιόκας, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος και του Γραμματέα ο κ. Νικόλαος Τσουκάλης.

Ο Βουλευτής, κ. Μιχαήλ Γιαννάκης, που περιλαμβάνετο στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκε από τον Βουλευτή, κ. Ιορδάνη Τζαμπζή, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 10500/7275 από 26 Οκτωβρίου 2007, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 15 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 30 ωρών, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, ο Υπουργός Μακεδονίας – Θράκης, ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Γενικοί Γραμματείς Περιφερειών και εκπρόσωποι Φορέων, όπως εμφανίζεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 30ης Οκτωβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

- α) Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.
- β) Ένταξη του Νομού Κιλκίς στις παραμεθόριες περιοχές.

3. Συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

- α) Πρόταση για τη διαμόρφωση θεματικού πλαισίου λειτουργίας της Επιτροπής.
- β) Εισήγηση, σχετικά με τη σύσταση των Μονάδων Ποιότητας και Αποδοτικότητας στις Περιφέρειες.

4. Συνεδρίαση της 21ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Παναγιώτη Δρόσο, σχετικά με το Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

5. Συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, κ. Σπ. Σπυριδωνά.

6. Συνεδρίαση της 15ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Αναπτυξιακή Πορεία και Προοπτικές της Μακεδονίας και Θράκης.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υπουργός Μακεδονίας – Θράκης, κ. Μαργαρίτης Τζίμας.

7. Συνεδρίαση της 22ης Ιανουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός της πορείας των έργων του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης για την Περιφέρεια Κρήτης.

Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Κρήτης, κ. Σεραφείμ Τσόκας.

8. Συνεδρίαση της 14ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Διοικητική Μεταρρύθμιση – Περιφερειακή Ανάπτυξη – Πορεία Ε.Σ.Π.Α..

Την Επιτροπή ενημέρωσε ο Πρόεδρος της Ε.Ν.Α.Ε., κ. Δημήτριος Δράκος, Νομάρχης Μεσσηνίας.

9. Συνεδρίαση της 28ης Φεβρουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Εισηγητής: κ. Θαλασσινός Θαλασσινός, Βουλευτής Νομού Σάμου.

β) Συζήτηση και λήψη απόφασης επί των αιτήσεων των Βουλευτών κ. Γεωργίου Λιάνη και κυρίας Παρασκευής Μπουζάλη, για την ένταξη των Νομών Φλωρίνης και Καστοριάς στις παραμεθόριες περιοχές.

10. Συνεδρίαση της 31ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πορεία του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και Προγραμματισμός του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης – Ε.Σ.Π.Α. στην Περιφέρεια της Πελοποννήσου.

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου, κ. Νικόλαο Αγγελόπουλο.

11. Συνεδρίαση της 16ης Απριλίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων – Προστασία Περιβάλλοντος.

Εισηγητής: κ. Ιορδάνης Τζαμπζής, Βουλευτής Νομού Πέλλας.

12. Συνεδρίαση της 21ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πορεία του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και Προγραμματισμός του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης – Ε.Σ.Π.Α. στην Περιφέρεια της Ηπείρου.

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου, κ. Δημήτριο Πανοζάχο.

13. Συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πορεία του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και Προγραμματισμός του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης – Ε.Σ.Π.Α. στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

Ενημέρωση από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Γεώργιο Τσιότρα.

14. Συνεδρίαση της 4ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Η Διοικητική Μεταρρύθμιση και οι προϋποθέσεις της.

Εισηγητής: κ. Θεοχάρης Τσιόκας, Βουλευτής Περιφέρειας Β' Θεσσαλονίκης.

15. Συνεδρίαση της 17ης Ιουνίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Περιφερειακή οργάνωση και ανάπτυξη: Αξιολογήσεις και Συμπεράσματα.

Εισηγητής: κ. Νικόλαος Τσουκάλης, Βουλευτής Νομού Αχαΐας.

β) Έγκριση του τελικού σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

III. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΛΚΙΔΗ ΣΤΟ ΡΟΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με μεγάλη χαρά και τιμή καλούμαι να εκθέσω τον απολογισμό

σμό των πεπραγμένων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής των Περιφερειών της Βουλής για την περίοδο που ολοκληρώνεται.

Η χαρά μου οφείλεται στην αγαστή συνεργασία όλων ανεξαιρέτως των μελών αυτού του πολυκομματικού και πολυσυλλεκτικού Σώματος το οποίο κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων είχε την ευκαιρία – και την εκμεταλλεύτηκε – να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εργαλεία διαβούλευσης που προβλέπονται προκειμένου να καταστούν οι εργασίες της Επιτροπής όσο το δυνατόν πιο ουσιαστικές και αποτελεσματικές.

Η τιμή που αισθάνομαι οφείλεται τόσο από τη θέση ευθύνης που μου εμπιστευτήκαν τα μέλη της Επιτροπής προκειμένου να προεδρεύω των συνεδριάσεων όσο και από την ποιότητα και το βάθος των εισηγήσεων που είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε κατά τη διάρκεια των εργασιών.

Πέρα όμως από χαρά και τιμή, σαφές και διάχυτο είναι για μένα και το αίσθημα της ικανοποίησης σχετικά με την ουσία των διαμειφθέντων στα πλαίσια των εργασιών της Επιτροπής μας. Κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων ακούσαμε Υπουργούς, Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών και Υπουργείων, αιρετούς εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και συναδέλφους βουλευτές να τοποθετούνται σε ένα εύρος θεμάτων από τα Οικονομικά της Περιφερειακής Ανάπτυξης μέχρι και τις τομές που απαιτούνται σχετικά με τη Διοικητική Μεταρρύθμιση της Περιφέρειας. Επιπλέον δε, πέρα από τους κάθε φορά προσκεκλημένους να καλούμε και ένα σώμα παρισταμένων με θεματολογική συνάφεια προς τον κύριο προσκεκλημένο προκειμένου να εμπλουτιστεί ακόμη περισσότερο η διαδικασία ενημέρωσης και διαβούλευσης.

Οι εργασίες της Επιτροπής κινήθηκαν γύρω από τρεις κύριους θεματικούς Άξονες: α) Αναπτυξιακή Στρατηγική, β) Διοικητική Αναδιοργάνωση και Μεταρρύθμιση και γ) Περιβάλλον.

Το μείζον θέμα που απασχόλησε την Επιτροπή μας ήταν η αξιολόγηση της πορείας των έργων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και ο προγραμματισμός για την Δ' Προγραμματική περίοδο και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να δεχθεί τις εισηγήσεις των καθ' ύλην αρμόδιων παραγόντων από πολλές Περιφέρειες της χώρας μέσω των οποίων κατέστη για ακόμη μια φορά σαφής η ανισοκατανομή των αναπτυξιακών ευκαιριών μεταξύ του κέντρου και των μεσαίων ή μικρών αστικών περιοχών και των Περιφερειών τους. Κοινή συνισταμένη των σχετικών εισηγήσεων είναι η ανάγκη ισόρροπης ανάπτυξης περιοχών που χαρακτηρίζονται «προβληματικές» ή «μειονεκτούσες», περιοχές που συν τοις άλλοις έχουν πληγεί και από τις επιπτώσεις της συνεχιζόμενης αναδιάρθρωσης της παγκόσμιας οικονομίας. Σε κάθε περίπτωση, εκφράστηκε ομόθυμα η αισιοδοξία για την περαιτέρω ανάπτυξη της Ελληνικής Περιφέρειας, ειδικά δε μετά τη δρομολόγηση του 80% των κονδυλίων του ΕΣΠΑ στην περιφερειακή ανάπτυξη, σύμφωνα με την Κυβερνητική βούληση και το σχεδιασμό. Η Επιτροπή μας δε είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει ιδιαίτερα εμπειριστατωμένες και καλά σχεδιασμένες εισηγήσεις για την εκμετάλλευση αυτών των πόρων από εκπροσώπους Περιφερειών, οι οποίες περιλαμβάνονται αυτούσιες στη συνέχεια αυτής της έκδοσης.

Επίσης, στην Επιτροπή μας ακουστήκαν εισηγήσεις σχετικά με την ένταξη περισσότερων Νομών στις παραμεθόριες περιοχές, συγκεκριμένα των Ν. Κιλκίς, Ν. Φλώρινας, Ν. Καστοριάς, Ν. Ιωαννίνων και Ν. Θεσπρωτίας, καθώς και σχετικά με την υπαγωγή του Ν. Φωκίδος στο καθεστώς προσλήψεων του αρθ. 17 παρ. 8 περ.ΙΔ του Ν.2190/94 όπως ισχύει για τους Ν. Ευρυτανίας και Ν. Γρεβενών. Τα επιχειρήματα των εισηγητών και η διαμορφωμένη κατάσταση όπου οικισμοί και κοινότητες εντός του ίδιου Νομού δεν απολαμβάνουν τις ίδιες ευεργετικές διατάξεις περί παραμεθορίων περιοχών, κατέβηκαν στην ομόφωνη ψήφιση από την Επιτροπή μας της ένταξης των παραπάνω Νομών στις παραμεθόριες περιοχές.

Επιπλέον, σε σημαντικό βαθμό απασχόλησε τις εργασίες της Επιτροπής το θέμα της Διοικητικής Μεταρρύθμισης αλλά και του Διοικητικού Εκσυγχρονισμού. Ως προς το πρώτο θέμα, κατατέθηκαν απόψεις και προτάσεις από τους εκπροσώπους της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενώ βασική παρά-

μετρος κάθε προσπάθειας διοικητικής μεταρρύθμισης αποδείχτηκε η οικονομική στήριξη των αλλαγών, με τη συνεπή και ορθολογική διαβίβαση των ανάλογων πόρων παράλληλα με τη διαβίβαση αρμοδιοτήτων προς την Αυτοδιοίκηση. Σχετικά με το θέμα του Διοικητικού Εκσυγχρονισμού συζητήθηκε το θέμα του ελέγχου της Ποιότητας και της Αποδοτικότητας των Περιφερειών, όπως αυτό προβλέπεται από τη σχετική ισχύουσα νομοθεσία. Συμφωνήθηκε ομόφωνα ότι η διαδικασία αξιολόγησης της διοικητικής πράξης αποτελεί θεμελιώδη εγγύηση ως προς την ποιότητα του παραγόμενου διοικητικού αποτελέσματος. Η Επιτροπή συμφώνησε να προωθήσει άμεσα τα πορίσματα της συζήτησης αυτής στον αρμόδιο Υπουργό Εσωτερικών προκειμένου να τονιστεί ακόμη περισσότερο η ανάγκη επίσπευσης λειτουργίας των σχετικών Μονάδων Ποιότητας και Αποδοτικότητας μέσα στις διοικητικές υπηρεσίες των Περιφερειών.

Τέλος, η Επιτροπή ασχολήθηκε και με το θέμα της Διαχείρισης των υδάτινων πόρων και με τις επιπτώσεις της λειψυδρίας τόσο στο περιβάλλον όσο και στην ποιότητα της ζωής του πολίτη. Συμφωνήθηκε απ' όλα τα μέλη η οξύτητα του προβλήματος, εν όψει δε και της κλιματικής αλλαγής που υφίσταται ο πλανήτης ενώ έγινε μακρύς διάλογος σχετικά τόσο με τα κακώς κείμενα του παρελθόντος όσο και με τις προοπτικές σχεδιασμού ενός βιώσιμου αναπτυξιακού σχεδίου προστασίας του περιβάλλοντος.

Συνοψίζοντας, θεωρώ ότι στα πλαίσια των εργασιών της Επιτροπής των Περιφερειών της τρέχουσας περιόδου, κατέστη ακόμη περισσότερο δυνατή η ενδυνάμωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας σχετικά με την υποστήριξη και προώθηση θεμάτων Περιφερειακής Ανάπτυξης. Για άλλη μια φορά διαπιστώθηκε ότι τα μεγάλα προβλήματα του τόπου δεν έχουν χρώμα ενώ αναγκαία και επαρκής συνθήκη για την επίλυσή τους είναι η στοιχειώδης ομοψυχία και συναίνεση, κάτι που είμαι περήφανος να διαπιστώσω ότι παρατηρήθηκε κατά κόρον στην Επιτροπή των εργασιών της οποίας είχα την τιμή να προεδρεύσω.

Η δουλειά μας όμως δεν τελειώνει με τη λήξη των εργασιών της Επιτροπής. Ήδη από τα τέλη Μαΐου είχα προσωπική συνάντηση με τον πρέσβη της Σλοβακίας κ. Jan Voderadsky προκειμένου να προετοιμάσουμε εκατέρωθεν το έδαφος επίσημης συνάντησης που θα πραγματοποιηθεί περί τα τέλη Ιουνίου στο Μέγαρο της Βουλής με την Σλοβακική Αντιπροσωπεία.

Ευχαριστίες αξίζουν σε όλα τα μέλη της Επιτροπής αλλά και τους αξιότιμους προσκεκλημένους της. Όπως προαναφέρθηκε, η ποιότητα και το βάθος των εισηγήσεων και των επιχειρημάτων αποτέλεσαν πολύτιμο αρωγό στην προσπάθεια εντοπισμού, σκιαγράφησης, οριοθέτησης και ανάλυσης των προβλημάτων που απασχολούν σήμερα τον πολίτη της Ελληνικής Περιφέρειας.

Είναι δεδομένο ότι η ουσιαστική ολοκλήρωση των εργασιών της Επιτροπής αυτής θα έλθει όταν η παρούσα Έκθεση αποτελέσει εργαλείο της Κυβερνητικής πολιτικής στον σχεδιασμό της επίλυσης χρονιζόντων προβλημάτων. Είναι δε ευχής έργο ο γνωμοδοτικός χαρακτήρας της Επιτροπής των Περιφερειών να εμπνεύσει όχι μόνο την Κεντρική Διοίκηση αλλά και τους εκπροσώπους και φορείς της Αυτοδιοίκησης προκειμένου είτε να διεκδικήσουν πιο δυναμικά τα όσα τους αναλογούν είτε να εφαρμόσουν σε τοπικό επίπεδο όσες απόψεις και προτάσεις παρουσιάζονται σε αυτά τα πρακτικά και είναι δυνατόν να υλοποιηθούν με την πρωτοβουλία τους.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

A. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ

Είναι για μένα η δεύτερη κοινοβουλευτική θητεία και έχω πάλι τη χαρά και την τιμή να είμαι μέλος της Επιτροπής Περιφερειών και θέλω να επισημάνω ότι η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο για δυο βασικούς λόγους:

Πρώτον, είναι ένα χρήσιμο βήμα διαλόγου, από το οποίο δίνεται η δυνατότητα στους συναδέλφους, μέλη της Επιτροπής, να καταθέσουν τις απόψεις και τις εμπειρίες τους για την περιφερειακή πολιτική, να αναδεικνύονται ζητήματα περιφερειακής ανάπτυξης και να διατυπώνονται προτάσεις που, εν τέλει, θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας συνολικής και προπαντός βιώσιμης ανάπτυξης.

Δεύτερον, είναι, πιστεύω, ένα χρήσιμο βήμα διαλόγου, στο οποίο οι συμμετέχοντες συνθέτουν και δεν συγκρούονται κι έτσι, αναδεικνύονται σε κοινές συνισταμένες και όχι σε αντίρροπες δυνάμεις. Γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά, ότι τα προβλήματα της περιφέρειας, και ιδιαίτερα αυτά των μειονεκτικών περιοχών, δεν πρέπει και δεν μπορεί να έχουν χρώμα, και προπαντός δεν αντέχουν σε μικροκομματική εκμετάλλευση. Είναι, τις περισσότερες φορές, μια πραγματικότητα για την οποία χρειάζεται ουσιαστική συναίνεση, εκ μέρους όλων μας, προκειμένου να την αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά.

Η Επιτροπή μας έκανε σημαντικά βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση και από τη μέχρι τώρα πορεία της είμαι απόλυτα βέβαιος ότι το ίδιο θα συμβεί και στη νέα περίοδο.

Σε αυτό το πλαίσιο που σκιαγράφησα στην εισαγωγή μου, θα κινηθώ και στην ανάπτυξη της εισήγησής μου για τα χρηματοδοτικά εργαλεία για την Περιφερειακή Ανάπτυξη και τις δυνατότητες που παρέχονται για την αξιοποίησή τους, αν και, όπως αντιλαμβάνεστε είναι αδύνατον να διεξέλθει κανείς το θέμα αυτό με μια ολιγόλεπτη εισήγηση.

Πιστεύω, όμως, ότι μπορεί να αποτελέσει την απαρχή για να κατατεθούν στην επιτροπή μας χρήσιμες απόψεις για την όσο το δυνατόν καλύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται, τόσο από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και το Ε.Σ.Π.Α., όσο και από χρηματοδοτικά προγράμματα που βασίζονται σε εθνικούς πόρους.

Η Περιφερειακή Ανάπτυξη δεν είναι καινούργιο ζητούμενο στο σχεδιασμό της πολιτικής των σύγχρονων κρατών. Έχει μακρά ιστορική πορεία η οποία ξεκινά, ουσιαστικά, από τη μεγάλη οικονομική κρίση της περιόδου 1929-1933, αλλά κυρίως μετά τους δύο παγκόσμιους πολέμους, όπου η χωρική έκφραση των οικονομικών προβλημάτων αποτέλεσε αντικείμενο ενδιαφέροντος τόσο των θεωρητικών αναζητήσεων, όσο και των οικονομικών πολιτικών των περισσότερων χωρών του κόσμου.

Η συστηματική θεμελίωση της Περιφερειακής Πολιτικής γίνεται μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, εποχή κατά την οποία η μεγέθυνση βασικών βιομηχανικών κλάδων και κατ' επέκταση περιοχών ή πόλεων που τους φιλοξενούσαν, σε συνδυασμό με την αύξηση του πληθυσμού και τη μετακίνησή του από την ύπαιθρο στα μεγάλα αστικοβιομηχανικά συγκροτήματα, άρχισε να προκαλεί ενδιαφέρον για τον προγραμματισμένο τρόπο που οι εν λόγω πόλεις αναπτύσσονταν και για τη νέα σχέση πόλης - υπαίθρου που διαμορφωνόταν.

Τα θέματα των επιπτώσεων των περιφερειακών ανισοτήτων στη λειτουργία του ενοποιημένου οικονομικού χώρου, αλλά και των επιπτώσεων της ίδιας της διαδικασίας της οικονομικής ολοκλήρωσης στην περιφερειακή ανάπτυξη ήταν από τα πρώτα που τέθηκαν από τα κράτη - μέλη, αμέσως μετά τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).

Από τις αναφορές αυτές στις ιδρυτικές συνθήκες, η ΕΟΚ χρειάστηκε αρκετά χρόνια για να αναλάβει, με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) το 1975, τις πρώτες συγκεκριμένες δράσεις περιφερειακής πολιτικής και ακόμα περισσότερα για τη θεσμοθέτησή της, με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη το 1987.

Έτσι, εντάχθηκε η Περιφερειακή Πολιτική ως βασική Κοινωνική πολιτική, με τον τίτλο πολιτική «Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής», μαζί με την καθιέρωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Στο άρθρο 130α της Συνθήκης προβλέπεται ότι η Κοινότητα, προκειμένου να επιτύχει την αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, πρέπει να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή της μέσα από δράσεις που θα στοχεύουν στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην υποβοήθηση των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών.

Ειδικά για την Ελλάδα, όπου η χωρική ασυνέχεια και τα έντονα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, σε συνδυασμό με τις ιστορικές καταβολές του ελληνικού κράτους και τη διαχρονική κοινωνικοοικονομική εξέλιξη των διαφόρων εδαφικών ενότητων, έχουν προσδώσει έναν ειδικό χαρακτήρα στο περιφερειακό πρόβλημα. Η πολιτική αυτή κρίνεται κεφαλαιώδους σημασίας για την ισόρροπη ανάπτυξη και τη συνολική ευημερία της χώρας.

Η εμφάνιση και θεμελίωση της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα ακολουθεί, σε γενικές γραμμές, την πορεία των ευρωπαϊκών χωρών. Ωστόσο, για αρκετό καιρό δεν μπορούμε να μιλάμε για μία συστηματική πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά βασικά για μία πρακτική χρηματοδότησης μεμονωμένων έργων εκτός συγκεκριμένου προγραμματικού πλαισίου.

Το στηνικό αυτό αλλάζει ουσιαστικά με την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και πιο συγκεκριμένα με την έναρξη της εφαρμογής των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) το 1986, που για πρώτη φορά τίθεται σε εφαρμογή η διαδικασία εκπόνησης και υλοποίησης πολυταμειακών περιφερειακών (και τομεακών, με σαφή χωρική διάσταση) επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ειδικότερα, η διαχρονική πορεία της Περιφερειακής Πολιτικής στην Ελλάδα ακολουθεί πέντε περιόδους.

1η Περίοδος (1948-1964).

Αναφέρεται στην πρώτη μεταπολεμική περίοδο με σημείο αναφοράς το «Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 1960-1964», με το οποίο τέθηκε η ανάγκη άσκησης Περιφερειακής Πολιτικής για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των περιφερειακών ανισοτήτων.

2η Περίοδος (1964-79).

Την περίοδο αυτή καθιερώνονται χρηματοδοτικά κίνητρα, ο διαχωρισμός των περιφερειών ανάλογα με το αναπτυξιακό τους επίπεδο, η εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων για υπανάπτυκτες περιοχές, η ίδρυση Βιομηχανικών Περιοχών. Μετά το 1974 δίνεται έμφαση στην παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών, καθιερώνεται η ενίσχυση των επιχειρήσεων ανάλογα με τον κλάδο που ανήκουν, χρησιμοποιούνται ευρύτερα τα πιστωτικά κίνητρα και ενισχύονται τα ειδικά προγράμματα περιοχών (π.χ. για το νομό Έβρου), καθώς και τα προγράμματα έργων υποδομής (π.χ. Βιομηχανικές Περιοχές, υποδομές μεταφορών κ.λπ.).

3η Περίοδος (1980-86).

Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) και της συνακόλουθης σύνδεσης με την Περιφερειακή Πολιτική της Ε.Ο.Κ. Στο πλαίσιο αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 1116/81, που κύριο χαρακτηριστικό του ήταν η καθιέρωση των επιδοτήσεων κεφαλαίου με περιφερειακή κλιμάκωση, η εκπόνηση του πρώτου ειδικού «Προγράμματος Περιφερειακής Ανάπτυξης 1981-1985», η είσπραξη των πρώτων ενισχύσεων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και των πρώτων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ακολουθεί η ψήφιση του Νόμου 1262/82, ο οποίος ενισχύει τις αποκεντρωτικές διαδικασίες και η κατάρτιση του «Πενταετούς Προγράμματος 1983-1987», στο οποίο καθιερώνεται η διαδικασία του «Δημοκρατικού Προγραμματισμού», μέσω της ενεργούς συμμετοχής των τοπικών φορέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και προγραμματισμού.

4η Περίοδος (1986-2006).

Κατά την περίοδο αυτή εφαρμόζονται για πρώτη φορά τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ), 1986-1992. Τα ΜΟΠ αποτέλεσαν τη μαγιά για τα τρία Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) (1989-1993, 1994-1999 και 2000-2006), με τα οποία η Ελλάδα λάμβανε το μέγιστο των ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), καθώς όλες οι περιφέρειες εντασσόταν στο Στόχο 1 της Διαρθρωτικής Πολιτικής της Ένωσης.

Παράλληλα με την εναρμόνιση της ελληνικής περιφερειακής πολιτικής με την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ψηφίζονται και προωθούνται ο Νόμος 1622/86 για τη συγκρότηση των Περιφερειών της χώρας, οι Νόμοι 2218/1994 και 2240/1994 για τη θεσμοθέτηση και λειτουργία του Δεύτερου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γενικότερα για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και ο Νόμος 2539/97 για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσω του οποίου προέκυψαν οι 1.033 νέοι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α..

Οι νόμοι αυτοί διαμορφώνουν το θεσμικό πλαίσιο της Περιφερειακής Πολιτικής. Τέλος, οι Αναπτυξιακοί Νόμοι που προωθήθηκαν τα τελευταία χρόνια (1892/90, 2234/94, 2601/98 και 3299/04) για την παροχή επενδυτικών κινήτρων με χωρική διαφοροποίηση, συμπληρώνουν το πλαίσιο αυτό.

5η Περίοδος (2007-2013).

Η περίοδος αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που προκύπτουν από τις νέες διαδικασίες που επιβάλλει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), που αντικαθιστά τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, αλλά και να διορθώσουμε τις όποιες δυστοκίες είχαμε κατά την εφαρμογή των τριών Κοινοτικών Πλαισίων. Είναι, με άλλα λόγια, η περίοδος που αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία για την περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας, ειδικά μετά την απόφαση του Πρωθυπουργού Κώστα Καραμανλή και της Κυβέρνησης για τη διάθεση του 80% των πόρων του Ε.Σ.Π.Α. προς την περιφέρεια.

Έκανα αυτή την ιστορική αναδρομή για να δείξω ότι, παρά τις όποιες δυσκολίες και υστερήσεις, η χώρα μας προσπαθεί, διαχρονικά, να θέσει την περιφερειακή πολιτική σε συγκεκριμένο προγραμματισμό. Θα μπορούσε να αναφέρει κανείς πολλές παλινωδίες, παραλείψεις και λάθη του παρελθόντος. Πιστεύω, όμως, ότι χρέος μας είναι να προχωράμε μπροστά και να εκμεταλλευτούμε κάθε δυνατή ευκαιρία που παρουσιάζεται για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Πιστεύω βαθύτατα (και από την εμπειρία μου στην Αυτοδιοίκηση) ότι ποτέ άλλοτε δεν είχε η περιφερειακή πολιτική τόσους θεσμοθετημένους πόρους και τόσα χρηματοδοτικά εργαλεία, ώστε να μπορούν οι περιφέρειες, και ιδιαίτερα οι μειονεκτικές περιοχές, να προχωρήσουν στο δρόμο της αειφόρου ανάπτυξης και να δημιουργηθούν οι ευκαιρίες και οι προϋποθέσεις στους νέους να παραμείνουν και να δημιουργήσουν στον τόπο τους.

Αυτά τα χρηματοδοτικά εργαλεία μπορούν να χωριστούν σε δυο κατηγορίες. Σε αυτά που προέρχονται από τη συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε αυτά που προέρχονται από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση. Το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την περιφερειακή ανάπτυξη είναι το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013. Από τις διαφοροποιήσεις που υπάρχουν σε σχέση με τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, θα επικεντρωθώ στις αλλαγές σε σχέση με τους στόχους. Ειδικότερα:

Στόχος «Σύγκλιση» (Περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής). Ο στόχος αυτός αντικαθιστά τον πρώτο στόχο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2000-2006 και επικεντρώνεται στην επιτάχυνση της οικονομικής σύγκλισης των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών, το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν των οποίων είναι μικρότερο από το 75% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 25.

Στόχος «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» (ΕΤΠΑ). Για τις περιφέρειες που δεν εντάσσονται στο στόχο «Σύγκλιση» προτείνεται διττή προσέγγιση. Μέσω του ΕΤΠΑ θα χρηματοδοτούνται προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης για την ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, με δράσεις προώθησης της καινοτομίας, της οικονομίας

και κοινωνίας της γνώσης, του επιχειρηματικού πνεύματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της πρόληψης κινδύνων. Παράλληλα, μέσω του ΕΚΤ θα χρηματοδοτούνται προγράμματα για όλη την εθνική επικράτεια (πλην, βέβαια, των περιοχών του στόχου «Σύγκλιση») ή προγράμματα κατάλληλου χωροταξικού επιπέδου, τα οποία θα προωθούν την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις μεταβαλλόμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και την ανάπτυξη των αγορών εργασίας, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων που θέτει η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση. Επίσης, οι περιφέρειες που εμπίπτουν τώρα στο Στόχο 1 και το 2007 δεν θα καλύπτονται από τον στόχο «Σύγκλιση» της νέας προγραμματικής περιόδου, λόγω του επιπέδου της οικονομικής τους ανάπτυξης, θα έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν ειδική και μεταβατική ενίσχυση (phasing in), που θα φθίνει προοδευτικά μέχρι το 2013, στο πλαίσιο των ενισχύσεων του νέου δεύτερου στόχου «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση».

Στόχος «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (ΕΤΠΑ) Η ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας θα ενισχυθεί με το στόχο αυτό σε τρία επίπεδα: της διασυνοριακής συνεργασίας, της συνεργασίας διακρατικών περιοχών και της δημιουργίας δικτύων συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών. Οι συνεργασίες αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση της αρμονικής ισορροπίας και της αειφόρου ανάπτυξης του ευρωπαϊκού χώρου. Σημαντική καινοτομία αποτελεί η προτεινόμενη ίδρυση του «Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτνίασης και Σύμπραξης», το οποίο θα λειτουργεί συμπληρωματικά με το Προενταξιακό Μέσο, σε αντικατάσταση των προγραμμάτων Phare, Tacis, Sapard, MEDA, CARDS, ISPA.

Αποτέλεσμα της αλλαγής των στόχων είναι και η μείωση των Π.Ε.Π. από δεκατρία του ΚΠΣ σε πέντε για το ΕΣΠΑ, ώστε να αντιμετωπιστεί και το γεγονός ότι ορισμένες περιφέρειες έχουν ξεπεράσει το 75% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βέβαια, πέρα από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που αφορούν άμεσα την Περιφερειακή Ανάπτυξη, αυτή ενισχύεται και από τα αντίστοιχα τομεακά προγράμματα που αφορούν το Περιβάλλον, την Ανταγωνιστικότητα, την Ψηφιακή Σύγκλιση, το Ανθρώπινο Δυναμικό, την Προσπελασιμότητα, τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, το Ανθρώπινο Δυναμικό και την Εκπαίδευση.

Το «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013» (ΕΣΣΑΑ) αποτελεί την σε εθνικό επίπεδο έκφραση, αφενός, των προβλεπόμενων στον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης** (ΕΓΤΑΑ) και, αφετέρου, των Κοινοτικών Στρατηγικών Κατευθυντήριων Γραμμών για την Αγροτική Ανάπτυξη 2007-2013 (ΚΣΚΓ).

Το συγκεκριμένο Στρατηγικό Σχέδιο είναι αυτονόητο ότι μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθεί και για την περιφερειακή ανάπτυξη, με δεδομένο ότι η ολοκληρωμένη στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης της υπαίθρου λαμβάνει, επίσης, υπόψη της τη συγκράτηση και βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών, μέσω της δημιουργίας ευκαιριών απασχόλησης (τουρισμός, αγροτουρισμός, κλπ), αναζήτησης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και εξασφάλισης των απαραίτητων κοινωνικών υπηρεσιών.

Τέλος, το «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013» (ΕΣΣΑΑλ) περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες εστιάζουν στη διασφάλιση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής παράκτιων και νησιωτικών περιοχών.

Πέρα από τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη χρηματοδότηση για την περιφερειακή ανάπτυξη, εξίσου σημαντικό ρόλο επιτελούν και τα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους. Και επιτρέψτε μου εδώ να πω, ότι τα τελευταία χρόνια η κυβέρνηση προχώρησε σε ουσιαστικές παρεμβάσεις στην κατεύθυνση της περιφερειακής ανάπτυξης. Συνοπτικά θα αναφέρω:

* Τη σημαντική αύξηση των πόρων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατά την τριετία 2004 – 2007, όταν οι πόροι της Ν.Α. υπερτριπλασιάστηκαν, ενώ το 2007, μαζί με τους πόρους που άμεσα εισπράττει η Ν.Α., δίνουν τετραπλάσια και παραπάνω έσοδα σε σχέση με τον προϋπολογισμό και τα έσοδα του 2004. Προϋπολογισμός 2004: 109.000.000 ευρώ. Προϋπολογισμός 2007: 403.000.000 ευρώ + 111,7 εκ. ευρώ = 514,7 εκ. ευρώ για το 2006 από την είσπραξη των τελών και προστίμων της αρμοδιότητάς της, που δόθηκαν στη Ν.Α., ως νέοι πόροι, επί των ημερών μας. Αυτό, σε τελική ανάλυση, σημαίνει πολύ περισσότερους πόρους για αναπτυξιακές επενδύσεις.

* Την εφαρμογή του αναπτυξιακού προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ. Ένα πρόγραμμα που αποτελεί βασικό οικονομικό αιμοδότη για τους Ο.Τ.Α. Ειδικότερα το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», το οποίο, για πέντε χρόνια δίνει διπλάσια χρήματα απ' ό,τι έδινε το Ε.Π.Τ.Α. για επτά ολόκληρα χρόνια - δίνει δηλαδή περίπου 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ για τα πέντε επόμενα χρόνια (ποσό στο οποίο θα προστεθούν και οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου, οπότε θα πολλαπλασιασθεί), ενώ το Ε.Π.Τ.Α. έδωσε τελικά 1,56 δις ευρώ για 7 χρόνια. Σημαντική καινοτομία αποτελεί το γεγονός ότι, για πρώτη φορά, έχει δημιουργηθεί βάση δεδομένων, που επιτρέπει σε κάθε ενδιαφερόμενο να ενημερώνεται, ανά πάσα στιγμή, για τη ροή των χρηματοδοτήσεων. Σήμερα, δηλαδή, για πρώτη φορά, έχουμε φθάσει σε τέτοιο επίπεδο διαφάνειας στις χρηματοδοτήσεις, ώστε η ΚΕΔΚΕ είναι συνδεδεμένη με το μηχανογραφικό σύστημα του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και παρακολουθεί όλες τις κινήσεις που γίνονται σε πραγματικό χρόνο (εντάξεις, πληρωμές, επεμβάσεις κλπ.)! Τα δε κριτήρια κατανομής είναι καθαρά αντικειμενικά και αναπτυξιακά και βασίζονται στα στατιστικά στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. και της Eurostat. Έτσι, ως σήμερα:

* Έχει κατανεμηθεί στους ΟΤΑ το 80% των πόρων.

* Έχουν προενταχθεί πάνω από 12.979 έργα, προϋπολογισμού 2.244 δις ευρώ.

* Έχουν ενταχθεί οριστικά πάνω από 6.255 έργα, ύψους 1,117 δις ευρώ.

* Υπάρχουν ήδη 1.327 ολοκληρωμένα έργα σε όλη τη Χώρα.

* Έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές που αντιστοιχούν στο 42,08% του προϋπολογισμού των οριστικά ενταγμένων έργων και στο 65,51% των νομικών δεσμεύσεων.

* 152 μηχανικοί και 7 άτομα άλλων ειδικοτήτων στις Περιφέρειες όλης της Χώρας, στηρίζουν τους Ο.Τ.Α. που χρειάζονται τεχνογνωσία.

* Έχουν εγκριθεί 134 προτάσεις Σ.Δ.Ι.Τ. προϋπολογισμού 13.366.134 €, με αντικείμενο έργα πνοής που αναβαθμίζουν την ποιότητα ζωής στις τοπικές κοινωνίες.

* Τον Αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004, ο οποίος εισήγαγε σημαντικές καινοτομίες σε σχέση με το παρελθόν. Τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά, αφού εγκρίθηκαν και χρηματοδοτήθηκαν 3.807 επενδυτικά σχέδια ύψους, συνολικά, 8,78 δις. ευρώ, εκ των οποίων τα 1407 σχέδια αφορούν τις ακριτικές περιφέρειες της χώρας. (Αν. Μακεδονία και Θράκη, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρο, Δυτική Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Βόρειο και Νότιο Αιγαίο.)

Εκτιμώ ότι τα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρέχονται για την περιφερειακή ανάπτυξη είναι σημαντικά. Είναι τα περισσότερα που έχουν δοθεί από οποιαδήποτε κυβέρνηση. Όμως, η ύπαρξη και μόνο του χρηματοδοτικού εργαλείου δεν αρκεί. Χρειάζεται σωστός σχεδιασμός, έγκαιρος προγραμματισμός, σύνθεση, συναίνεση και, κυρίως, όραμα.

Οι εμπειρίες από την απορροφητικότητα των προηγούμενων Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και την υλοποίηση κοινοτικών πρωτοβουλιών είναι χρήσιμος οδηγός για να διορθώσουμε παραλείψεις, να προετοιμαστούμε καλύτερα, ώστε να πετύχουμε γρήγορους ρυθμούς για μια ουσιαστική περιφερειακή ανάπτυξη. Όμως, για να γίνει αυτό, χρειάζονται προαπαιτούμενα.

Πρώτον, η εξάλειψη των εγγενών προβλημάτων που αντιμε-

τωπίζουν διαχρονικά οι φορείς υλοποίησης, οι Οργανισμοί Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως η ελλιπής στελέχωσή τους, τόσο σε διοικητικό όσο και σε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Δεύτερον, η ορθολογικότερη αξιοποίηση των παρεχόμενων πόρων, που θα επιτευχθεί με την ιεράρχηση των αναγκών σε περιφερειακό επίπεδο.

Τρίτον, η στόχευση σε καινοτόμες δράσεις.

Τέταρτον, η εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων που θα επιταχύνουν την υλοποίηση των στόχων των προγραμμάτων.

Πέμπτον, η απλούστευση των διαδικασιών υλοποίησης, πάντοτε, όμως, με θέσπιση ασφαλιστικών δικλίδων για τη διαφανή διαχείριση των πόρων.

Έκτον, η συστηματική παρακολούθηση και ο συστηματικός έλεγχος της υλοποίησης και των δράσεων.

Έβδομον, ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των οργάνων της διαχειριστικής αρχής και των φορέων υλοποίησης (κατ' εμέ δεν είναι αυτονόητη, και αυτό προκύπτει από την εμπειρία μου, αλλά θεωρώ ότι είναι απαραίτητη η θέσπιση κανόνων συνεργασίας).

Όγδοο, η υποστήριξη των φορέων αυτοδιοίκησης και λοιπών φορέων υλοποίησης προκειμένου να ανταποκριθούν στο νομοθετημένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του Ε.Σ.Π.Α..

Ένατο, η πιστή εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που καθιερώνεται με το νόμο 3614/07 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Τέλος, δέκατο, βασικό ρόλο, τόσο στο σχεδιασμό, όσο και στην υλοποίηση δράσεων, θα διαδραματίσουν ο χωροταξικός σχεδιασμός και η νέα διοικητική μεταρρύθμιση.

Οι παρατηρήσεις μου αυτές ασφαλώς και δεν καλύπτουν το σύνολο των όσων πραγματικά απαιτούνται για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων. Ασφαλώς, απαιτούνται και επιπλέον αποτελεσματικότερες δομές στις κεντρικές και περιφερειακές διοικήσεις, ώστε να είναι ικανές να ασκούν τα καθήκοντα που απορρέουν από το νέο κανονιστικό πλαίσιο (παρακολούθηση, δημοσιονομικός έλεγχος, δημόσιες συμβάσεις, κλπ), όπως επίσης και φορείς υλοποίησης (δικαιούχους) που να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν αναγκαία, αλλά και υψηλής ποιότητας έργα.

Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι η αναπτυξιακή προσπάθεια δεν πρέπει να επικεντρωθεί μόνο στα προβλήματα διαχείρισης και ελέγχου, αλλά να δοθεί έμφαση στην υλοποίηση έργων εναρμονισμένων με τους στόχους των προγραμμάτων και, βεβαίως, πρέπει να σημειωθεί ότι η ευθύνη της δημόσιας διοίκησης και ο ρόλος της στην προσπάθεια αυτή είναι βασικότατος, όπως είναι σημαντικός και ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει ο ιδιωτικός τομέας. Ειδικότερα για το Ε.Σ.Π.Α., πρέπει να τονισω ότι η επιτυχής υλοποίησή του είναι μια μεγάλη πρόκληση και ένα ισχυρό εργαλείο για τη σύγκλιση της Ελλάδας με τις οικονομίες και την ποιότητα ζωής των ανεπτυγμένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Εκτιμώ ότι σήμερα γίνεται η αρχή μιας ουσιαστικής συζήτησης, με κατάθεση προτάσεων, απόψεων και προβληματισμών, κυρίως επί πρακτικών ζητημάτων, που θα συμβάλλουν προς την κατεύθυνση της, όσο το δυνατόν, καλύτερης αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων.

Β. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ

Ο πλανήτης Γη χαρακτηρίζεται ως «γαλάζιος πλανήτης», διότι το 70% της επιφάνειας του καλύπτεται από νερά, εκ των οποίων 97% αλμυρά και 3% γλυκά νερά)

Από τα γλυκά νερά που υπάρχουν, οι μεγαλύτερες ποσότητες βρίσκονται στους δύο πόλους της Γης με την μορφή παγετώνων και πολικών πάγων (79%) ή βρίσκονται κάτω από την Γη, σε υπόγειες φυσικές δεξαμενές (20%), οι οποίες δεν είναι σε όλο το ποσοστό τους προσιτές και εκμεταλλεύσιμες από τον άνθρωπο.

Τα επιφανειακά γλυκά νερά, που βρίσκονται σε λίμνες και ποτάμια, είναι μόλις το 1% των γλυκών νερών που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο άνθρωπος.

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι μόλις το 0,3% των επιφανειακών υδάτων της Γης είναι διαθέσιμο για τον άνθρωπο.

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΡΟ

Σήμερα, στη Γη κατοικούν 6,4 δισ. άνθρωποι (αριθμός διπλάσιος απ' ό,τι το 1960)

Υπολογίζεται ότι το 2050 ο πληθυσμός θα παρουσιάσει αύξηση της τάξεως του 45% και θα ανέλθει σε 9,3 δισ. Την ίδια χρονιά, ο πληθυσμός της Ινδίας θα έχει αυξηθεί κατά 50% σε σχέση με σήμερα, ενώ η αντίστοιχη αύξηση στον πληθυσμό της Κίνας θα κυμαίνεται σε ποσοστό 11%. Το 2050, λοιπόν, πιθανότατα, το πολυπληθέστερο κράτος στον πλανήτη θα είναι η Ινδία με 1,6 δισ.

Το 2000, 508.000.000 άνθρωποι ζούσαν σε περιοχές με σοβαρά προβλήματα λειψυδρίας. Σύμφωνα με την έκθεση του World Resources Institute, το 2025 ο αριθμός αυτός θα επταπλασιαστεί, αγγίζοντας τα 3,5 δισ. ανθρώπους με πρόβλημα λειψυδρίας.

Το 2050, υπολογίζεται ότι 4,2 δισ. άνθρωποι (πάνω από το 45% του παγκόσμιου πληθυσμού) δεν θα έχουν ούτε την ελάχιστη απαιτούμενη ποσότητα νερού (50 λίτρα την ημέρα) για να ζήσουν και να εξασφαλίσουν την ατομική τους καθαριότητα.

Πολλές χώρες, εκμεταλλεύονται λίμνες, ποτάμια και θάλασσες, προκειμένου να καλύψουν την έλλειψη του νερού. Οι στάθμες σε λίμνες της Κίνας, της Λατινικής Αμερικής και της Βόρειας Ασίας μειώνονται ετησίως δραματικά. Το 1977, ο Κίτρινος Ποταμός στην Κίνα στέγνωσε για 226 ημέρες, σημειώνοντας αρνητικό ρεκόρ στα χρονικά.

Ενώ τα τελευταία 70 χρόνια ο πληθυσμός της Γης έχει τριπλασιαστεί, η κατανάλωση νερού έχει εξαπλασιαστεί.

Και, μάλιστα, κατά έναν παράλογο τρόπο.

Μόνο το 50% του πόσιμου νερού καταναλώνεται ετησίως για να καλύψει τις ανάγκες του ανθρώπου για κατανάλωση ύδατος. Το 17% καταναλώνεται για την άρδευση αγροτικών καλλιεργειών, ένα μικρότερο ποσοστό καταναλώνεται στην βιομηχανία και το υπόλοιπο ποσοστό ουσιαστικά σπαταλιέται, χωρίς να διοχετεύεται η χρήση του σε συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Το 2025, οι ανάγκες μας σε πόσιμο νερό θα αυξηθούν και θα ανέλθουν στο 70% του διαθέσιμου πόσιμου ύδατος.

Ο Διεθνής Οργανισμός Υγείας (WHO) υπολογίζει ότι 1,1 δισεκατομμύριο άνθρωποι (δηλαδή, ένας στους έξι) δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό, ενώ 2,4 δισεκατομμύρια δεν απολαμβάνουν ασφαλούς ατομικής υγιεινής. Οι συνέπειες αυτής της κατάστασης είναι οδυνηρές. Και εδώ, τα παιδιά πληρώνουν το τίμημα, καθώς από τα 3,4 εκατομμύρια ανθρώπους που πεθαίνουν κάθε χρόνο λόγω έλλειψης νερού και κακής ατομικής υγιεινής, το 40% είναι παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών. Ασθένειες που θα μπορούσαν να προληφθούν, σχετιζόμενες με το νερό, ευθύνονται για τον θάνατο 5.000-10.000 ανθρώπων ημερησίως και αυτό συμβαίνει κατά την ανατολή του 21ου αιώνα. Αυτό αποκαλύπτει η έκθεση που συνέταξε η «Παγκόσμια Επιτροπή για το Νερό τον 21ο αιώνα».

Ο ειδικός επιστήμονας του Ο.Η.Ε. σε θέματα νερού Μπράιαν Άπλετον σημειώνει ότι «ο αριθμός αυτός, αντιστοιχεί με την πτώση τουλάχιστον 12 αεροσκαφών Jumbo κάθε μέρα. Εάν έπεφταν 12 αεροπλάνα την ημέρα, τότε ο κόσμος δεν θα ήθελε να κάνει κάτι για να το σταματήσει αυτό ; »

Στις αναπτυσσόμενες χώρες, το 90-95% των βιομηχανικών αποβλήτων απορρίπτεται σε υδάτινους χώρους, μολύνοντας το νερό. Οι τεχνολογικές λύσεις (επεξεργασία βιομηχανικών αποβλήτων – βιολογικός καθαρισμός) είναι λίγες και ακριβές.

Από την μελέτη των στοιχείων, διαπιστώνουμε ότι κατά τον 20ο αιώνα, είχαμε τις παρακάτω πολύ μεγάλες μεταβολές:

1. Ο πληθυσμός της Γης τριπλασιάστηκε, με παράλληλη συσσώρευση του πληθυσμού σε αστικά κέντρα.
2. Η κατανάλωση του νερού δεκαπλασιάστηκε (με μεγάλες διαφορές στην κατανάλωση μεταξύ ανεπτυγμένων, αναπτυσσόμενων και υπανάπτυκτων χωρών).
3. Η οικονομική ανάπτυξη εικοσαπλασιάστηκε.
4. Η βιομηχανική παραγωγή πενηνταπλασιάστηκε.

Αποτελέσματα-επιπτώσεις των παραπάνω μεταβολών ήταν:

α) Η αύξηση της λειψυδρίας και η εμφάνιση εκτεταμένων ξηρασιών, φαινομένων ερημοποίησης των εδαφών και λοιμών.

β) Η υποβάθμιση των υδάτινων πόρων και του περιβάλλοντος, εξαιτίας τόσο της ουσιαστικής μείωσης, όσο και της ρύπανσης των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων.

Τέλος, οι επιστήμονες αναφέρουν, για την ανάδειξη του προβλήματος επάρκειας, αλλά και της ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων, ότι το 2025, με παρόμοιες κλιματικές συνθήκες, υπολογίζεται ότι το 60% του πληθυσμού της Γης θα έχει επάρκεια νερού και το 40% του πληθυσμού της Γης θα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα έλλειψης νερού.

ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΓΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η αλλαγή του κλίματος γίνεται καθημερινά όλο και περισσότερο αντιληπτή από όλους μας. Παρατεταμένοι καύσωνες, ανεμοθύελλες, καταιγίδες ή πλημμύρες που εμφανίζονται συχνότερα, ο χειμώνας γίνεται θερμότερος και με λιγότερες βροχοπτώσεις, η άνοιξη που έρχεται νωρίτερα, είναι ενδείξεις της αναθέρμανσης του πλανήτη, όπως ονομάζουμε την αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της Γης.

Η λήψη μέτρων για την αναστολή αυτού του φαινομένου είναι αυτονόητη πλέον, πριν ο κόσμος μας πληγεί ανεπανόρθωτα.

Τα πέντε θερμότερα έτη, που έχουν καταγραφεί από τότε που αξιόπιστες πηγές μετρούν την θερμοκρασία στη Γη με ακρίβεια, είναι τα έτη: 1998, 2002, 2003, 2004, 2001.

Οι ειδικοί επιστήμονες που ασχολούνται με το κλίμα, προβλέπουν ότι η τάση αύξησης της θερμοκρασίας στη Γη, που οφείλεται στις αυξανόμενες ποσότητες αερίων, θα επιταχυνθεί, με αποτέλεσμα η μέση παγκόσμια θερμοκρασία να αυξηθεί κατά 1,4 έως 5,8 Co μέχρι το 2100 και στην Ευρώπη η αύξηση αυτή θα είναι από 2 έως 6,3 Co.

Κυριότερη αιτία της αλλαγής του κλίματος στον πλανήτη μας είναι **το φαινόμενο του θερμοκηπίου**. Η ατμόσφαιρα της γης λειτουργεί ως ένα διαφανές προστατευτικό κάλυμμα γύρω από τον πλανήτη μας. Η ατμόσφαιρα, λοιπόν, λειτουργεί σαν τα τοιχώματα ενός γυάλινου θερμοκηπίου.

Μετά την βιομηχανική επανάσταση του 18ου αιώνα, οι συγκεντρώσεις αερίων στην ατμόσφαιρα αυξάνονται συνεχώς, με συνέπεια την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη και την αλλαγή του κλίματος.

Το κυριότερο αέριο που παράγεται από τον άνθρωπο είναι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), που αντιπροσωπεύει το 75% όλων των εκπομπών αερίων.

Γνωρίζουμε ότι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) απορροφάται από τα δέντρα και ελευθερώνεται το οξυγόνο, που είναι πηγή ζωής για τον άνθρωπο. Με την καταστροφή, όμως, των δασών από την αλόγιστη αποψίλωση τους, την υπερυλοτόμηση και τις πυρκαγιές, όλο και περισσότερο διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) μολύνει την ατμόσφαιρα.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Για το νερό, στο οποίο στηρίζεται μεγάλο μέρος της οικονομικής ανάπτυξης της Ευρώπης, τα πράγματα γίνονται ανησυχητικά για την περιοχή του Νότου και τη Μεσόγειο.

Σύμφωνα με μελέτες, το 2050, αναμένεται, ιδιαίτερα στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, μείωση των τρεχούμενων επιφανειακών υδάτων κατά 20% με 30% και κατά 40% με 50% ως το 2075.

Μείωση των υδάτινων αποθεμάτων (επιφανειακών και υπογείων) δεν σημαίνει μόνο προβλήματα στην ύδρευση, την αγροτική παραγωγή, τον κοινωνικό ιστό, τον τουρισμό και γενικότερα στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και συνέπειες στην υγεία, καθώς με την μείωση των υδατικών πόρων, ιδιαίτερα σε περιοχές έντονης λειψυδρίας, έχουμε και κακή ατομική υγιεινή για τους πολίτες.

Η κατάσταση γίνεται τραγική όταν η μείωση των υδάτων συνοδεύεται και από ρύπανση αυτών των «φτωχών» υδάτινων αποθεμάτων.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η χώρα μας, ευρισκόμενη στην Νοτιοανατολική γωνιά της Ευρώπης, είναι στην ζώνη υψηλού κινδύνου και απειλείται σοβαρά από τα φαινόμενα ερημοποίησης των εδαφών της.

Ειδικότερα για την Ελλάδα, οι μελέτες των επιστημόνων είναι ανησυχητικές και προβλέπουν:

Α) Αύξηση της μέσης θερμοκρασίας στην χώρα μας.

Β) Ανύψωση στη στάθμη της θάλασσας, με αποτέλεσμα να καλυφθούν με θαλασσινό νερό μεγάλες εκτάσεις, αλλά και να δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα σε παραθαλάσσιες πόλεις και χωριά..

Γ) Μείωση της βροχόπτωσης, τόσο τους καλοκαιρινούς, όσο και τους χειμερινούς μήνες, που ενισχύουν τόσο τα επιφανειακά όσο και τα υπόγεια νερά.

Δ) Αλλαγές στη χρονική κατανομή των βροχοπτώσεων, με καταρρακτώδεις βροχές, οι οποίες δημιουργούν πλημμυρικά φαινόμενα και μεγάλες περιόδους χωρίς σταγόνα βροχής.

Ε) Άνιση κατανομή των βροχοπτώσεων στην χώρα μας, με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιοχές, όχι μόνο να υπάρχει επάρκεια νερών, αλλά και να έχουμε πλημμύρες και καταστροφές, ενώ σε άλλες περιοχές να μην έχουμε βροχές. Άνυδρες περιοχές θεωρούνται, κυρίως, τα νησιά του Αιγαίου και η περιοχή της Θεσσαλίας.

Η Ελλάδα, όπως και ολόκληρος ο πλανήτης Γη, αντιμετωπίζει, ιδιαίτερα τα τελευταία 20 χρόνια, το πρόβλημα της **λειψυδρίας**.

Η κατάσταση αυτή, πέρα από τους παραπάνω λόγους, οφείλεται σε μια σειρά από αίτια, όπως: α) η μη ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων, β) η έλλειψη των απαιτούμενων έργων για την σωστή διαχείριση των επιφανειακών υδάτων, γ) η αποψίλωση ή η καταστροφή των δασών από την υπερυλοτόμηση ή τις πυρκαγιές, δ) η σπατάλη του νερού κατά την αστική και αγροτική χρήση, ε) η μείωση των βροχοπτώσεων λόγω κλιματικών αλλαγών και η άνιση κατανομή τους.

ΑΜΕΣΕΣ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι παραπάνω αιτίες έχουν άμεσες, αλλά και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, τόσο στους υδάτινους πόρους της χώρας μας όσο και στο περιβάλλον. Οι επιπτώσεις αυτές είναι:

Α) Η μείωση των επιφανειακών υδάτων (λίμνες και ποτάμια). Ποτάμια «στεγνώνουν», η στάθμη λιμνών έχει μειωθεί πολλά μέτρα και οι υδροβιότοποι έχουν αφανιστεί.

Β) Η μείωση των υπογείων υδάτων στην χώρα μας. Οι υδροφόροι ορίζοντες στις περισσότερες περιοχές έχουν μειωθεί σημαντικά.

Γ) Η υποβάθμιση της ποιότητας των νερών στην χώρα μας, εξαιτίας των ρυπαντικών φορτίων που πέφτουν στα επιφανειακά νερά, αλλά και η ρύπανση των υπογείων υδάτων, εξαιτίας της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων.

Δ) Ο κίνδυνος καταστροφής υγροτόπων και οικοσυστημάτων, με αποτέλεσμα ουσιαστικές αλλαγές στο κλίμα της περιοχής, την πανίδα, την χλωρίδα και γενικότερα το περιβάλλον.

Ε) Η άνοδος της θερμοκρασίας - ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες - και λιγότερες βροχές, με αποτέλεσμα να έχουμε ξηρασία σε πολλές περιοχές και διαμάχες για το νερό, για την ύδρευση αλλά και την άρδευση των καλλιεργειών.

Στ) Η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας για την χώρα μας έως 2 βαθμούς μέχρι το 2100, με επιπτώσεις στο περιβάλλον της χώρας μας.

Ζ) Ο τριπλασιασμός της συχνότητας εμφάνισης των ακραίων καιρικών φαινομένων, όπως εμφάνιση ανεμοστρόβιλων (Πέλλα, Ζάκυνθος, κ.ά.), καταρρακτώδεις βροχοπτώσεις που συνοδεύονται από πλημμυρικά φαινόμενα, ανεμοθύελλες, «ξερές» χαλαζοπτώσεις (χαλαζόπτωση χωρίς σταγόνα βροχής), κ.ά.

Η) Αύξηση της στάθμης της θάλασσας κατά πέντε εκατοστά ανά δεκαετία.

Θ) Η μείωση της γεωργικής παραγωγής, με αποτέλεσμα την μείωση του εισοδήματός τους και την αποδυνάμωση του αγροτικού πληθυσμού

Ι) Η εμφάνιση φαινομένων ερημοποίησης σε περιοχές της

Πελοποννήσου, της Λέσβου, αλλά και του Κιλκίς.

Οι επιπτώσεις από τις διαφαινόμενες κλιματολογικές μεταβολές, αλλά και τα προβλήματα στην ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων μας, η μείωσή τους και η ρύπανση αυτών των υδάτων, θα είναι πολλές και μεγάλες και θα επηρεάσουν, τόσο το περιβάλλον όσο και την κοινωνία, την οικονομία και την ποιότητα ζωής στην χώρα μας.

ΟΙ ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ο εφιάλτης της λειψυδρίας απειλεί, πλέον, την χώρα μας.

Ο κίνδυνος ερημοποίησης περιοχών της Ελλάδας, καθίσταται πλέον ορατός, με τεράστιες συνέπειες, όχι μόνο για την οικονομία της χώρας μας, αλλά και για την ποιότητα της ζωής των Ελλήνων.

Η πατρίδα μας, αν και δεν έχει ουσιαστικό πρόβλημα βροχοπτώσεων και επιφανειακών υδάτων, λόγω της μη ορθολογικής διαχείρισης αυτών των υδάτων και της έλλειψης των απαιτούμενων έργων υποδομής (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, ταμειυτήρες νερού), αντιμετωπίζει, σε πολλές περιοχές, σοβαρά προβλήματα επάρκειας νερού, τόσο για την ύδρευση όσο και για την άρδευση των κτημάτων.

Κατά την περίοδο 1990-1992, δρομολογήθηκαν σημαντικά έργα, για να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα λειψυδρίας της Αθήνας.

Μετά το τέλος αυτής της περιόδου λειψυδρίας, η Πολιτεία δεν αντιμετώπισε τα προβλήματα με την ίδια ένταση. Υστέρησε τόσο στον τομέα της ενημέρωσης των πολιτών, όσο και στην ορθολογική διαχείριση, τον σχεδιασμό και την κατασκευή των απαιτούμενων μικρών και μεγάλων έργων, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει, αφενός μεν, την μείωση των υδάτινων πόρων της χώρας μας και την απώλειά τους στην θάλασσα, αφετέρου δε, την ποιοτική υποβάθμιση όλου αυτού του υδάτινου πλούτου (επιφανειακού και υδάτινου) από τα διάφορα ρυπαντικά φορτία.

Σύμφωνα με την διαίρεση της χώρας σε 14 υδατικά διαμερίσματα το 1976, τα προβλήματα των περιοχών αυτών και η κατάσταση των υδατικών πόρων έχει ως εξής:

1. Στην **Δυτική Πελοπόννησο**, όπου υπάρχουν οι ποταμοί Αλφειός, Πάμισος, Νέδας και οι λίμνες Καϊάφα και Λάδωνα, ιδιαίτερα σοβαρά προβλήματα επάρκειας υπάρχουν στην Μεσσηνία, αν και παραμένουν ανεκμετάλλετες οι υποθαλάσσιες πηγές γλυκού νερού.

2. Στην **Βόρεια Πελοπόννησο**, όπου υπάρχουν οι ποταμοί Πηνειός, Βουραϊκός, Γλαύκος, Πυρρούς, Σελινούς, Βέργας και Σίθας και οι λίμνες Λαμία, Στυμφαλία, Φενεού και Πηνειού, προβλήματα λειψυδρίας αντιμετωπίζουν η Κορινθία και η περιοχή της Αιγιαλείας. Πρόβλημα ποιότητας των υδάτων του και του υπόγειου ορίζοντα του, αντιμετωπίζει ο Πηνειός ποταμός. Εδώ παρατηρούνται υψηλές συγκεντρώσεις αζώτου και νιτρικών.

3. Στην **Ανατολική Πελοπόννησο**, ο ποταμός Ευρώτας, ο Ίναχος και ο Διπόταμος, καθώς και η λίμνη Τάκα, είναι το υδατικό δυναμικό της περιοχής.

Τα προβλήματα σε αυτό το υδατικό διαμέρισμα είναι πολύ μεγάλα. Χαρακτηρίζεται, αυτή η περιοχή, από την ανεπάρκεια επιφανειακών υδάτων. Τα ποσοτικά προβλήματα υδάτων είναι ιδιαίτερα οξυμένα στην Αρκαδία, στο Οροπέδιο και την Λακωνία, με σημείο αιχμής την Μάνη.

Πολύ σοβαρά προβλήματα υπάρχουν στην ποιότητα των υπόγειων υδάτων στο Νομό Αργολίδας, τόσο από την υπαλμύρωση των νερών, λόγω της εισόδου της θάλασσας στα υπόγεια νερά, όσο και από τα νιτρικά που εντοπίζονται στον υδροφόρο ορίζοντα του Αργολικού πεδίου.

Και εδώ, υποθαλάσσιες πηγές χάνονται στη θάλασσα ανεκμετάλλετες.

4. Στην **Δυτική Στερεά Ελλάδα**, όπου υπάρχουν ο Αχελώος, ο Εύηνος και ο Μόρνος, καθώς και οι λίμνες Τριχωνίδα, Αμβρα-

κία, Λυσιμάχεια, Όζερος, Βουλκάρια, Σαλίνη, Κρεμαστών, Μόρνου, Καστρακίου και Μέγδοβα, υπάρχει επάρκεια επιφανειακών υδάτων. Σοβαρά έργα, όμως, δεν έχουν ολοκληρωθεί, όπως η κατ' επανάληψη αναγγελθείσα, εδώ και 20 χρόνια, εκτροπή του Αχελώου.

Τέλος, από τα Ιόνια Νησιά, σοβαρό πρόβλημα λειψυδρίας αντιμετωπίζει η Λευκάδα.

5. Στην **Ήπειρο** οι ποταμοί Άραχθος, Λούρος, Αχέροντας, Καλαμάς, Αίνος και Βοϊδομάτης και οι λίμνες Παμβώτιδα, Ζαράβινα, Ζηρόη, Μαύρη, Λούρου και Άραχθου, καθιστούν την περιοχή αυτή πλεονασματική σε μεγάλο βαθμό.

Όμως, όλος αυτός ο υδάτινος πλούτος δεν αξιοποιείται απόλυτα και σε ορισμένες περιπτώσεις χάνεται ανεκμετάλλετος.

Προβλήματα ποιότητας αρχίζουν να εντοπίζονται στα ποτάμια και τα υπόγεια νερά, λόγω των βιομηχανικών αποβλήτων και των λιπασμάτων, καθώς και στα νερά των λιμνών.

6. Η **Αττική** είναι η περισσότερο ελλειμματική περιοχή της χώρας μας, με πολύ μικρή επιφανειακή απορροή και, φυσικά, πολύ μεγάλες απαιτήσεις από τους καταναλωτές.

Η μεταφορά νερού από τον Εύηνο και τον Μόρνο ενισχύει καθοριστικά την υδροδότηση του Λεκανοπεδίου Αττικής.

Πέρα από την ανεπάρκεια υδατικών πόρων, άλλο μεγάλο πρόβλημα στο Λεκανοπέδιο Αττικής είναι οι αφανείς, κυρίως, βλάβες στο δίκτυο, που έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια 100.000 κυβικών μέτρων νερού τον χρόνο, δηλαδή το 12% έως 15% του νερού που διοχετεύεται στα δίκτυα από την ΕΥΔΑΠ.

Η ποιότητα του νερού, με το οποίο υδροδοτείται το Λεκανοπέδιο Αττικής, είναι πολύ καλή.

7. Η **Ανατολική Στερεά Ελλάδα** αντιμετωπίζει προβλήματα ποσοτικά, ιδιαίτερα στις Σποράδες, την Φθιώτιδα και την Εύβοια. Η τελευταία αντιμετωπίζει και προβλήματα ποιότητας του νερού της.

Και εδώ, έχουμε ανεκμετάλλετες υποθαλάσσιες πηγές. Τέλος, σοβαρά προβλήματα υπάρχουν στην περιοχή της Κωπαΐδας στην Βοιωτία, που στα υπόγεια νερά της εντοπίζονται πολλά νιτρικά και άζωτο. Προβλήματα ποιότητας νερού αντιμετωπίζει και ο Ασωπός ποταμός.

8. Η **Θεσσαλία** αντιμετωπίζει πολύ σοβαρά προβλήματα λειψυδρίας. Οι ανάγκες άρδευσης των καλλιεργειών είναι πολύ μεγάλες (3.500.000 στρέμματα).

Λόγω της μη ολοκλήρωσης των απαιτούμενων έργων υποδομής, όπως η εκτροπή του Αχελώου και η επανασύσταση της λίμνης Κάρλας, αλλά και άλλων μικρότερων έργων επιφανειακής ταμίευσης των υδάτων, υπάρχουν σοβαρά προβλήματα και διαμάχες, μεταξύ των αγροτών της Καρδίτσας και της Λάρισας, για την διεκδίκηση των υδάτων.

Η υπεράντληση των υπόγειων υδάτων, με τις γεωτρήσεις, έχει δημιουργήσει, πλέον, δυο πολύ σημαντικά προβλήματα:

α) την πτώση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, με αποτέλεσμα για να βρεις, σήμερα, νερό να απαιτείται η γεώτρηση να πάει στα 400 μέτρα βάθος και

β) λόγω της υπεράντλησης έχουμε υπαλμύρωση των υπόγειων υδάτων, με την είσοδο θαλασσινού νερού στον υδροφόρο ορίζοντα.

Στα υπόγεια νερά της Θεσσαλίας εντοπίζονται υψηλές συγκεντρώσεις νιτρικών και η περιοχή εντάχθηκε σε πρόγραμμα απονιτροποίησης των εδαφών της.

9. Στην **Δυτική Μακεδονία** υπάρχουν προβλήματα επάρκειας, ιδιαίτερα το καλοκαίρι.

Απαιτούνται και άλλα έργα στον Αλιάκμονα και δεν έχουν γίνει έργα συγκέντρωσης των υδάτων στις λίμνες που υπάρχουν σε αυτό το υδατικό διαμέρισμα.

Πέρα από τα προβλήματα επάρκειας, οξυτάτα είναι τα προβλήματα ποιότητας των νερών.

Τα αστικά και βιομηχανικά απόβλητα επιβαρύνουν τον Αλιάκμονα. Την κατάσταση επιδεινώνουν η γεωργική και κτηνοτροφική

κή ρύπανση.

Τα αστικά απόβλητα των γύρω οικισμών, καθώς και η γεωργική και κτηνοτροφική δραστηριότητα και οι ανεξέλεγκτοι σκουπιδοτόποι επηρεάζουν την λίμνη της Καστοριάς, η οποία, εκτός από τα ρυπαντικά φορτία που δέχεται, παρουσιάζει και προβλήματα ευτροφισμού.

Στην λίμνη Βεγορίτιδα, τα προβλήματα έχουν μειωθεί. Όμως, το ισοζύγιο της λίμνης έχει διαταραχθεί και έχουμε μια συνεχή μείωση των εισερχομένων υδάτων και ουσιαστική πτώση της στάθμης.

Ρυπαντικά φορτία από την ΑΕΒΑΛ, μέσω του χειμάρρου Σούλου, έχουν ρυπάνει την λίμνη με αμμωνία και νιτρικά και ενίσχυσαν την συγκέντρωση μετάλλων στην λίμνη. Τα τελευταία χρόνια, η ρύπανση έχει μειωθεί αισθητά.

Και εδώ, τα αγροχημικά και τα φυτοφάρμακα δημιουργούν σοβαρά προβλήματα.

Η λίμνη Ζάζαρη και η λίμνη των Πετρών έχουν καλής ποιότητας νερό.

10. Στην **Κεντρική Μακεδονία**, η ανεπάρκεια του νερού είναι ιδιαίτερα σημαντική στην Χαλκιδική και τον νομό Κιλίκης.

Ιδιαίτερα στον Νομό Κιλίκης, υπάρχει ο κίνδυνος **ερημοποίησης** κάποιων περιοχών.

Ποτάμια, όπως ο Γαλλικός, έχουν ουσιαστικά στεγνώσει και τα διακρατικά προβλήματα με τα νερά του Αξιού είναι πολλά. Τα Σκόπια έχουν κάνει φράγματα και εκτροπές των υδάτων του Αξιού και τα νερά που φθάνουν σε εμάς είναι ελάχιστα. Ο Αξιός, ακόμη, αντιμετωπίζει προβλήματα ρύπανσης με αστικά απόβλητα από τα Σκόπια.

Επίσης, άξια επισήμανσης είναι και η κατά καιρούς ανίχνευση βαρέων μετάλλων στον Αξιό. Ο Εδεσσαίος, ο Αλμωπαίος ποταμός, όπως και ο Αξιός και ο Λουδίας, ενώ έχουν πολλά νερά, αυτά χάνονται ανεκμετάλλευτα στην θάλασσα. Από τους παραπάνω ποταμούς, συγκέντρωση υδάτων με φράγμα μπορεί να γίνει στον Αλμωπαίο ποταμό.

Υπάρχουν, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, προβλήματα στην ποιότητα των νερών από τα αστικά και βιομηχανικά απόβλητα, σε συνδυασμό με την μείωση των επιφανειακών νερών.

Η λίμνη Νησίου-Βρυτών-Άγρα στην Πέλλα, παρουσιάζει προβλήματα ευτροφισμού, λόγω των αγροχημικών, αλλά ταυτόχρονα, αποτελεί και έναν από τους καλύτερους υδροβιότοπους στην χώρα μας.

Δυστυχώς, η λίμνη Κορώνεια αντιμετωπίζει οξύντατα προβλήματα. Αφενός μεν, έχει πέσει η στάθμη της, αφετέρου, έχει πρόβλημα ποιότητας των νερών της. Τα έργα συγκέντρωσης υδάτων στη λίμνη Κορώνεια, στόχο έχουν να σώσουν την λίμνη.

11. Στην **Ανατολική Μακεδονία** υπάρχουν νερά, πρέπει, όμως, να αντιμετωπισθεί, με διακρατική συμφωνία, το πρόβλημα των νερών του ποταμού Στρυμόνα.

Η τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε στο φράγμα του Θησαυρού, είναι ένα μεγάλο υδραυλικό έργο και βοηθά τόσο τους ανθρώπους όσο και το περιβάλλον.

12. Στην **Θράκη** υπάρχει επάρκεια νερού, αν και εδώ υπάρχει εξάρτηση από τους διεθνείς ποταμούς Νέστο και Έβρο. Και εδώ, απαιτούνται διακρατικές συμφωνίες για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων των παραπάνω ποταμών και την ποιότητα των νερών τους.

Έλλειψη νερού έχουμε στην Θάσο και στην περιοχή των Σαπών Ροδόπης. Ακόμη, έχουμε προβλήματα υφαλμύρωσης στα Δέλτα του Νέστου και του Έβρου. Η λίμνη Βιστωνίδα αντιμετωπίζει και αυτή προβλήματα στην ποιότητα των νερών της.

13. Στην **Κρήτη** υπάρχει καλής ποιότητας νερό.

Υπάρχει επάρκεια νερού στα δυτικά του νησιού και έλλειψη στο κέντρο και στα ανατολικά.

Το πρόβλημα οξύνεται κατά την περίοδο των καλοκαιρινών μηνών, λόγω της μεγάλης προσέλευσης τουριστών. Και εδώ, δεν λείπουν τα προβλήματα υφαλμύρωσης των υδάτων.

14. Στο υδατικό διαμέρισμα **των νησιών του Αιγαίου**, τα προβλήματα είναι τεράστια.

Είναι ένα εξαιρετικά ελλειμματικό διαμέρισμα. Στα άνυδρα νησιά η μεταφορά νερού είναι απαραίτητη και, φυσικά, πανάκριβη.

Τα έργα που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες σε νερό, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, όταν ο πληθυσμός των νησιών του Αιγαίου πολλαπλασιάζεται, λόγω του τουρισμού.

Οι ανεξέλεγκτες γεωτρήσεις και τα παλαιά δίκτυα ύδρευσης, επιτείνουν το πρόβλημα της λειψυδρίας στα νησιά.

Στο σύνολο της έκτασης των υδατικών διαμερισμάτων, που είναι 131.913.000 εκατ. στρέμματα, έχουμε ετήσια κατακρήμνιση (βροχές) 117.520.000.000 κυβικά μέτρα νερού και επιφανειακή απορροή 54.725.000.000 κυβικά μέτρα νερού.

Οι ανάγκες για την άρδευση είναι, περίπου, 4.210.000.000 κυβ. μέτρα, για την ύδρευση 691.000.000 κυβ.μέτρα και για την βιομηχανική κατανάλωση 154.000.000 κυβ. μέτρα, συνολικά, δηλαδή, 5.055.000.000 κυβ. μέτρων νερού.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Η Ελλάδα υπέγραψε τη **σύμβαση-πλαίσιο για τις κλιματικές αλλαγές στο Ρίο Ντε Τζανέιρο** το 1992 και την έκανε νόμο του κράτους τον Απρίλιο του 1994.

Στόχος ήταν η σταθεροποίηση των συγκεντρώσεων των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, σε τέτοια επίπεδα, ώστε να προληφθούν επικίνδυνες επιπτώσεις στο κλίμα από τις ανθρωπίνες δραστηριότητες.

2. Η Ελλάδα υπέγραψε στο Κιότο της Ιαπωνίας, το 1997, το σημαντικό **πρωτόκολλο του Κιότο**.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύτηκε ότι το 2012 θα έχει μειώσει κατά 8% τις εκπομπές αερίων, σε σχέση με τα επίπεδα το 1990.

Αυτό, φυσικά, δεσμεύει και την χώρα μας.

3. Η Ελλάδα, το 2003, με τον Νόμο 3199 «Περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων», ενσωμάτωσε στο εθνικό της Δίκαιο την Οδηγία 2000/60 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «για την Διαχείριση και την Ποιότητα των Υδάτινων Πόρων».

Ο Ν. 3199/2003 έχει εξειδικευθεί με πέντε Υπουργικές Αποφάσεις και το Προεδρικό Διάταγμα 51/2007, που εκδόθηκε για τον καθορισμό μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Απο την πλευρά της Πολιτείας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει παρουσιάσει σχέδιο δράσης με χρονικό όριο το 2008, για την αντιμετώπιση της κατάστασης, με ενέργειες, όπως η χρήση του φυσικού αερίου, η αλλαγή του στόλου των οχημάτων που εξυπηρετούν την δημόσια συγκοινωνία και όχι μόνο, η θέσπιση χαμηλότερων ορίων εκπομπών ρύπων και η ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω ενημερωτικών προγραμμάτων.

Ο απολογισμός της πρώτης περιόδου εφαρμογής των μέτρων είναι κατ' αρχάς θετικός, με καθοδικές τάσεις στις τιμές των ρύπων.

Βέβαια, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, για να επέλθει ουσιαστική μεταβολή των ρύπων, απαιτείται χρόνος και εντατικοποίηση των προσπαθειών.

Πολλοί επιστήμονες πιστεύουν ότι η λύση στο πρόβλημα θα έλθει από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Παράλληλα, θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν ακόμα περισσότερο οι πολίτες, για να μπορέσουμε να αφήσουμε στις νεότερες γενιές, με λιγότερα προβλήματα τον όμορφο πλανήτη μας.

ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Το 2005, συστάθηκε η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε., η οποία αποκεντρώνεται με τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Υδάτων και συντονίζει και τα 14 υδατικά διαμερί-

σματα.

Πρόσφατα, κατατέθηκε από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε το «Εθνικό Πρόγραμμα Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων» της χώρας, το οποίο δόθηκε για διαβούλευση και γνωμοδότηση, στο Εθνικό Συμβούλιο Υδατικών Πόρων.

Σκοπός του Εθνικού Προγράμματος Διαχείρισης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων είναι η συντονισμένη, βιώσιμη και ολοκληρωμένη διαχείριση του νερού, σε επίπεδο λεκάνης απορροής, σε επίπεδο υδατικού διαμερίσματος, αλλά και στο σύνολο της χώρας.

Στο Πρόγραμμα καταγράφονται η κατάσταση στα 14 υδατικά διαμερίσματα, τα προβλήματα που υπάρχουν, οι δυνατότητες και η προοπτική των υδατινών πόρων σε κάθε υδατικό διαμέρισμα.

Με βάση τα στοιχεία, διαμορφώνονται προτάσεις, σχετικά με την διαχείριση των υδατινών πόρων κάθε περιοχής και σύνθεση της διαχείρισής τους για όλη την χώρα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Ο συντονισμός των προγραμμάτων αξιοποίησης των υδατικών πόρων σε όλα τα επίπεδα (έρευνα, γνώση, κατασκευή μικρών και μεγάλων έργων, προστασία από την ρύπανση, κ.ά.), είναι πλέον, απαραίτητος και αυτό σημαίνει την ανάγκη συνολικού (διατομεακού) σχεδιασμού και προγραμματισμού των σχετικών ενεργειών.

Σήμερα, είναι ανάγκη να κατασκευαστούν νέα μικρά και μεγάλα έργα συγκέντρωσης επιφανειακών υδατικών πόρων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, ταμιευτήρες νερού, διευθετήσεις χειμάρρων, αναβαθμοί εντός της κοίτης χειμάρρων και ποταμών, κλπ), ώστε να έχουμε τις απαιτούμενες ποσότητες νερών και να ενισχύσουμε τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα.

Η ανάγκη να βοηθήσουμε τεχνητά στον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα, τους χειμερινούς μήνες, είναι μεγάλη και πρέπει να γίνεται σύμφωνα, πάντοτε, με τα πλαίσια της Οδηγίας 2000/60 της Ε.Ε.

Με δεδομένο ότι το 85% έως 87% των υδάτων που χρησιμοποιούμε, κατευθύνεται στην άρδευση των καλλιεργειών, είναι επιβεβλημένος ο επαναπροσδιορισμός των αναγκών, αλλά και οι μέθοδοι άρδευσης, ώστε τα προβλήματα και οι επιπτώσεις στο περιβάλλον να αντιμετωπιστούν, αλλά και οι ανάγκες σε νερό των καλλιεργειών να καλυφθούν, πάντα στα πλαίσια των Οδηγιών της Ε.Ε. και τους όρους της νέας Κ.Α.Π..

Η αστική ανάπτυξη, η αύξηση του πληθυσμού με φυσικό επακόλουθο την αύξηση των υδρευτικών αναγκών, οδηγεί στην αναγκαιότητα αξιοποίησης τόσο των επιφανειακών όσο και των υπόγειων υδάτων. Όμως, οι 300.000, περίπου, γεωτρήσεις, που αντλούν νερό από τον υπόγειο υδροφορέα (οι μισές, περίπου, είναι παράνομες), πρέπει να ελεγχθούν, να επανακαθορισθεί η λειτουργία τους και να κριθεί η χρησιμότητά τους.

Η παραγωγή «πράσινης ενέργειας», μέσα από την ορθολογική διαχείριση των υδατινών πόρων, είναι προς την θετική κατεύθυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ουσιαστική προστασία του περιβάλλοντος.

Η κατασκευή βιολογικών καθαρισμών στα μεγάλα αστικά κέντρα και τις πόλεις, η δημιουργία «φυσικών βιολογικών καθαρισμών» για τους μικρότερους οικισμούς, η μη αδειοδότηση λειτουργίας επιχειρήσεων που παράγουν ρύπους και η διαχείριση των ρυπογόνων φορτίων τους, η αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η μη ορθή γεωργικοκτηνοτροφική δραστηριότητα (σπατάλη νερού κατά το πότισμα των καλλιεργειών, ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα με νιτρικά και άζωτο, κ.ά.), η κατάργηση των παράνομων χωματερών, η αποκατάσταση των χώρων αυτών και η δημιουργία υποδομών διαχείρισης των απορριμμάτων μας, είναι ορισμένες από τις, πλέον, αναγκαίες ενέργειες για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα επάρκειας των υδατινών πόρων. Κυρίαρχα, όμως, να αντιμετωπιστεί το τεράστιο θέμα της ρύπανσης των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων μας.

Σήμερα, στην χώρα μας, υπάρχει τόσο η νομοθεσία όσο και οι απαραίτητες δομές για την ορθολογική διαχείριση και την

αξιοποίηση των υδατινών πόρων της χώρας μας, καθώς επίσης, και την προστασία της ποιότητάς τους.

Η ορθή διαχείριση, η αξιοποίηση και η καλή ποιότητα των νερών μας διασφαλίζουν ένα καλύτερο περιβάλλον για εμάς, τα παιδιά μας, τις γενιές που έρχονται.

Διασφαλίζουν μία καλύτερη ποιότητα ζωής, διασφαλίζουν την οικονομική ανάπτυξη, ένα καλύτερο αύριο.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η βούληση της Πολιτείας, με νομοθετικές ρυθμίσεις, έργα και δράσεις, αλλά σίγουρα απαιτείται και η δική μας συμμετοχή στην προσπάθεια, με γνώση και θετική συμπεριφορά.

Το νερό είναι πηγή ζωής για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Ο πλανήτης Γη είναι το «σπίτι» μας. Πολιτεία και πολίτες, οφείλουμε να προστατεύσουμε την «ζωή» μας, να προστατεύσουμε το «σπίτι» μας.

ΠΗΓΕΣ

- * Ο.Η.Ε.
- * UNESCO
- * Διεθνής Οργανισμός Υγείας (WHO)
- * Ινστιτούτο Παγκόσμιων Φυσικών Πόρων (World Resources Institute)
- * Παγκόσμια Επιτροπή για το Νερό τον 21ο Αιώνα
- * Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- * Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- * Τσακίρης Γ., Ε.Μ.Π.
- * Φοινικιανάκης Μιχ., Δ.Ε.Υ.Α. Ηρακλείου
- * Περιοδικό «ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Γ. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΤΣΙΟΚΑΣ

Α) Το σύγχρονο περιβάλλον.

Η αποκέντρωση και η αυτοδιοίκηση στη σημερινή τους μορφή αποτελούν έννοιες σύμφυτες μ' αυτή του σύγχρονου κράτους.

Το σύγχρονο κράτος σήμερα δε νοείται παρά μόνο με έντονα αποκεντρωμένο χαρακτήρα και με ισχυρούς θεσμούς διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, δηλαδή αυτοδιοίκησης. Έχει σημασία να υπογραμμίσω ότι οι έννοιες της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης ενισχύονται θεαματικά στις μέρες μας, στην εποχή δηλαδή της «παγκοσμιοποίησης». Ενώ σαφέστατα αλλάζουν τα όρια αρμοδιοτήτων και λειτουργίας του σύγχρονου εθνικού κράτους, εξίσου καθαρά, οι αποκεντρωμένοι θεσμοί ενδυναμώνονται.

Δύο λόγοι οδηγούν σ' αυτή την εξέλιξη, καθώς ολοένα και περισσότερες αποφάσεις λαμβάνονται σε υπερεθνικό επίπεδο και το σύγχρονο κράτος αποδεικνύεται μικρό για τις μεγάλες υποθέσεις και υπερβολικά μεγάλο και δυσκίνητο για τις υποθέσεις τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα.

Αυτή η εξέλιξη ενδυναμώνει, αντικειμενικά, τους αποκεντρωμένους θεσμούς και δίνει πρωτοφανή, στη σύγχρονη ιστορία, περιθώρια αποτελεσματικών πρωτοβουλιών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Από την άλλη, είναι ο φόβος των πολιτών μπροστά στο καινούργιο που φέρνει η επέλαση της «παγκοσμιοποίησης».

Η ανάγκη διατήρησης βασικών εθνοτικών χαρακτηριστικών, όπως η γλώσσα, ο πολιτισμός, οι αξίες και ο τρόπος ζωής, καθιστούν την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση, ως τον πλησιέστερο στον πολίτη θεσμό. Όχημα ασφαλές για το ταξίδι στη νέα εποχή.

Ακριβώς για αυτούς τους λόγους, σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες, το κράτος διευρύνει την έννοια της τοπικής υπόθεσης, αποκεντρώνοντας το σύνολο, σχεδόν, των αρμοδιοτήτων στην τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

Δίνει λόγο και ρόλο πρωταγωνιστικό στις τοπικές κοινωνίες, ακόμα και στα ζητήματα της υγείας, της παιδείας όλων των βαθμίδων, καθώς και ανάπτυξης της απασχόλησης. Στο σκληρό πυρήνα του σύγχρονου κράτους παραμένουν αρμοδιότητες,

όπως η άμυνα και η ασφάλεια, η οικονομική και νομισματική πολιτική, οι διεθνείς σχέσεις και, φυσικά, η νομοθετική εξουσία. Έτσι οργανώνονται σήμερα τα σύγχρονα κράτη, για να σταθούν όρθια στον ανταγωνισμό.

Οι αποδείξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι, πλέον, συγκεκριμένες.

- Αναγνωρίζεται ως συστατικό στοιχείο των εθνικών οντοτήτων, που αποτελούν την Ένωση, η Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση.

- Διευρύνεται η έννοια της συνοχής, που δεν είναι πλέον μόνο οικονομική και κοινωνική, αλλά και εδαφική.

- Δίνεται νέος ορισμός στην αρχή της επικουρικότητας, αναγνωρίζοντας όχι μόνο το τεκμήριο υπέρ της αυτοδιοίκησης, αλλά δίνεται και το δικαίωμα της προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όταν αυτή παραβιάζεται.

Β) Η Ελληνική πραγματικότητα

Από την μεταπολιτευτική περίοδο μέχρι σήμερα, οι αλλαγές στο συγκεντρωτικό σύστημα του Ελληνικού Κράτους, παρ' ότι λειτούργησαν θετικά και στόχευσαν στην αποσυγκέντρωση και την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση, δεν επέφεραν το αποφασιστικό πλήγμα για την ανατροπή του συγκεντρωτικού πρότυπου ανάπτυξης. Για παράδειγμα, το 2008 εξακολουθούμε να έχουμε αρμόδιο το ΥΠΕΧΩΔΕ για πάγκα, πλατείες, δρόμους και πεζοδρόμους στην Αττική. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Να δούμε μαζί μια οικεία σε όλους μας περίοδο, αυτή της 3ης Ελληνικής Δημοκρατίας, που ξεκίνησε με την πτώση της δικτατορίας το 1974 και έχει, ήδη, ζωή 30 ετών. Θέλω να θυμίσω ότι το 1977, από το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) επισημαίνεται η ανάγκη μεταφοράς αρμοδιοτήτων, για θέματα τοπικού χαρακτήρα, από τη δημόσια διοίκηση στις εκλεγμένες τοπικές αρχές, κατά τα πρότυπα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό, κατά το ΚΕΠΕ, όχι μόνο ανταποκρίνεται στη δημοκρατική οργάνωση της Πολιτείας, αλλά μπορεί να συμβάλει στη λήψη ορθότερων αποφάσεων, αφού εκείνοι που αποφασίζουν έχουν άμεση αντίληψη των προβλημάτων και προσωπικό συμφέρον για τη σωστή επίλυση τους».

Το 1983, στο πενταετές πρόγραμμα της τότε Κυβέρνησης τίθεται ο στόχος ενός νέου καταστατικού χάρτη αυτοδιοίκησης και έχει ενδιαφέρον να δούμε τι ορίζει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων για το κράτος, καθώς και στο ζήτημα των πόρων. Στην κεντρική εξουσία προβλέπεται να παραμένουν οι αρμοδιότητες που αφορούν όλους τους τομείς και τα θέματα που πρέπει να ρυθμιστούν ενιαία για όλη την επικράτεια, όπως οι διεθνείς σχέσεις της χώρας, η άμυνα, το νόμισμα και η δασμολογική πολιτική. Η κεντρική εξουσία θα διαχειρίζεται τους πόρους εθνικής ή στρατηγικής σημασίας, τα εθνικά συγκοινωνιακά μέσα και τους τομείς ενέργειας, τηλεπικοινωνιών και ταχυδρομείων. Θα ασκεί την εκτελεστική, την υγειονομική και τη χρηματοπιστωτική πολιτική. Επίσης, θα είναι αρμόδια για την ποινική και αστική νομοθεσία, για τη βασική νομοθεσία (Νόμους – πλαίσια) όλων των οικονομικών και πολιτιστικών τομέων, για την έκδοση Προεδρικών διαταγμάτων και γενικών κανονιστικών αποφάσεων στους τομείς που απαιτείται, καθώς και για την έκδοση εθνικών προδιαγραφών και προτύπων. Στο δε κεφάλαιο των πόρων θέτει ως βασικό και κυρίαρχο στόχο να αποκτήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση οικονομική αυτοδυναμία, μέσα από θεσμοθετημένους και αποκλειστικά δικούς της πόρους, ανεξάρτητους από εκείνους της κεντρικής εξουσίας, οι οποίοι θα διατηρηθούν μέχρις ότου η Τοπική Αυτοδιοίκηση καταστεί αυτοδύναμη και αναπτύξει τους δικούς της πόρους.

Δυστυχώς, χρόνια μετά, οι αριθμοί είναι αμείλιτοι! Είμαστε η μοναδική χώρα, όπου όλοι οι ποσοτικοί δείκτες που αφορούν την Τ. Α., είτε ως ποσοστό του ΑΕΠ, είτε ως ποσοστό των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού, είναι μονοψήφιοι. Γι' αυτό υπογραμμίζω ότι χρειάζονται ρήξεις και τομές υπέρ του πολίτη και των παραγωγικών δυνάμεων. Ο αγώνας και η διεκδίκηση της κοινωνικής πλειοψηφίας δεν πρέπει να οδηγεί στο φτιασίδιμα του υπερσυγκεντρωτικού νεοελληνικού κράτους, αλλά

στην ανατροπή του.

Ο βασικός πολιτικός προσανατολισμός πρέπει να είναι: Η αλλαγή του αναπτυξιακού πρότυπου υπέρ των πολλών και αυτό, μαζί με την πολιτική βούληση, προϋποθέτει και την «θεσμική» ανατροπή του συγκεντρωτικού κράτους.

Γ) Η οικοδόμηση του σύγχρονου κράτους.

Πώς ορίζεται, όμως, σήμερα το σύγχρονο κράτος και κυρίως πώς οικοδομείται;

Η διεθνής, αλλά και η ελληνική εμπειρία δείχνει ότι έχουν ενδιαφέρον και προτεραιότητα, σε μια τέτοια συζήτηση, τρεις τομείς: Αρμοδιότητες, Δομές και Πόροι.

1. Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων

Πρώτα από όλα και σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητες, αυτές πρέπει να ασκούνται στο πλησιέστερο στον πολίτη επίπεδο. Οι αρχές της εγγύτητας και της επικουρικότητας υιοθετήθηκαν από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες και η Ελλάδα δεν μπορεί ν' αποτελεί τη θλιβερή εξαίρεση. Η τελευταία αναθεώρηση, παρά τον ατελή της χαρακτήρα, αναγνώρισε το τεκμήριο αρμοδιότητας υπέρ των Ο.Τ.Α., άνοιξε το δρόμο για την άσκηση και κρατικών αρμοδιοτήτων από τους Ο.Τ.Α., Α' και Β' βαθμού, με Νόμο και προσδιόρισε με σαφήνεια το ζήτημα της μεταφοράς των αναγκαίων πόρων για την άσκηση αρμοδιότητας.

Ο δρόμος που άνοιξε απαιτεί την εκπόνηση ενός μεγάλου και ρηξικέλευθου επιχειρησιακού σχεδίου για τη μεταβίβαση των πόρων και των αρμοδιοτήτων.

Οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να έχουν δικαίωμα και λόγο στην υγεία, την κοινωνική πρόνοια, την παιδεία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό, την απασχόληση, τις συγκοινωνίες, την κοινωνική πολιτική και την ανάπτυξη.

Το σύγχρονο κράτος πρέπει να ασκεί επιτελικό έργο, φροντίζοντας παράλληλα να διασφαλίζει τους αποκεντρωμένους θεσμούς, τα μέσα και τις προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων.

Είναι προφανές ότι μια τέτοια εξέλιξη απαιτεί σύγκρουση με κατεστημένες νοοτροπίες και συντεχνίες συμφερόντων. Γι' αυτό επαναλαμβάνω ότι απαιτείται γενναία πολιτική απόφαση. Θα σας αναφέρω ένα χαρακτηριστικό Ευρωπαϊκό χαρακτηριστικό παράδειγμα: Η Δανία κατάφερε να μειώσει στο μισό τους δείκτες ανεργίας, μέσα σε τρία χρόνια, με μία απόφαση. Κατάργηση σε το σύνολο των κεντρικών υπηρεσιών και οργανισμών του Υπουργείου Εργασίας, το οποίο μετέτρεψε σε μηχανισμό επιτελικών αποφάσεων και αποκέντρωσε τις πολιτικές για την απασχόληση στις Κομητείες και τους Δήμους.

Η Σουηδική οικονομία βρίσκεται στην κορυφή της ανταγωνιστικότητας παγκόσμια, παρ' όλο που διαθέτει κοινωνικό κράτος, φυσικά αποκεντρωμένο, με υψηλότατο δημοσιονομικό κόστος.

Δεν πρόκειται για παράδοξο. Αν μπει κανείς στον κόπο να διαβάσει τους 120, περίπου, δείκτες των διεθνών ινστιτούτων, με τους οποίους αξιολογείται η ανταγωνιστικότητα μιας χώρας, θα διαπιστώσει με έκπληξη ότι περισσότεροι από 100 αποτελούν τοπική υπόθεση!

Είναι περιττό να θυμίσουμε ότι στην ανεργία κατέχουμε τα πρωτεία και στην ανταγωνιστικότητα είμαστε ουραγοί. Δεν πρόκειται για κακοδαιμονία, ούτε για ελαττώματα της φυλής μας. Στην κοινωνία της πληροφορίας όλα είναι ανοιχτά. Αρκεί να τα μετατρέψουμε σε πλεονεκτήματα των τοπικών κοινωνιών.

2. Δομές-Θεσμοί

Ας έρθουμε στο δεύτερο κεφάλαιο του σύγχρονου κράτους, που αφορά τις Δομές και τους Θεσμούς.

Οι απόψεις μου είναι καθαρές και αποτελούν, απ' ό,τι γνωρίζω, πεδίο διεκδίκησης κάθε προοδευτικού πολίτη και των θεσμικών εκφράσεων της Τ.Α. .

α. Είναι ανάγκη ο νέος Δήμος να σηματοδοτήσει χαρακτηριστικά :

- Σύγχρονα και ισχυρά, ανοιχτά στις εξελίξεις της εποχής.

- Πρέπει να είναι οικονομικά αυτοδύναμος και διοικητικά αυτοτελής.

- Ανοιχτός στην κοινωνία και στη συμμετοχή.

- Αποτελεσματικός και, ταυτόχρονα, διαφανής στις λειτουργίες.

γίες του.

β. Γι' αυτό πρέπει, ταυτόχρονα, η συζήτηση για τη Μητροπολιτική διακυβέρνηση να προχωρήσει κατά προτεραιότητα, σηματοδοτώντας μια νέα ποιότητα ζωής για το 50% του ελληνικού πληθυσμού.

γ. Στο νησιώτικο χώρο, με την εξαίρεση ίσως των μεγάλων νησιών, είναι ώριμο να δει κανείς την ολοκλήρωσή τους σε ένα Δήμο σε κάθε νησί, με το θεσμό του Δημάρχου- Κυβερνήτη, που ασκεί το σύνολο των αρμοδιοτήτων.

δ. Ο Β' βαθμός πρέπει να μετεξελιχθεί σε περιφερειακή αυτοδιοίκηση, με αιρετό Περιφερειάρχη και πλήρη αυτονομία. Αυτό επιτάσσει τόσο η Ευρωπαϊκή όσο και η Συνταγματική πραγματικότητα μετά την αναθεώρηση.

Πριν αφήσουμε το κεφάλαιο των θεσμικών ρυθμίσεων, επιβάλλεται να επαναπροσεγγίσει κανείς το ζήτημα, που εξ αντικειμένου τίθεται και αφορά το εκλογικό ζήτημα στους Δήμους.

Η προβολή του επιχειρήματος των δαπανών της δεύτερης Κυριακής δεν αντέχει σε κριτική, γιατί η Δημοκρατία δεν κοστολογείται. Αντίθετα, οι συνέπειες μιας τέτοιας επιλογής είναι απολύτως ορατές.

* Μείωση του κύρους του θεσμού του Δημάρχου και συνακόλουθα αποδυνάμωση της αυτοδιοίκησης, σε μια εποχή που επιβάλλεται ακριβώς το αντίθετο.

* Αδυναμία λήψης σοβαρών αποφάσεων σε τοπικό επίπεδο.

* Επικράτηση πολιτικών λογικών κομματικού χαρακτήρα, με τα κεντρικά επιτελεία των κομμάτων να επιστρέφουν στην εποχή των κεντρικών συμφωνιών για τις εκλογές της αυτοδιοίκησης.

3. Πόροι

Όλη η συζήτηση για το σύγχρονο κράτος θα μοιάζει με το «μετέωρο βήμα του πελαργού» αν δεν αγγίξουμε το ζήτημα των πόρων. Τρία είναι τα σημεία κλειδιά που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη χρηματοδότηση της αυτοδιοίκησης.

1. Η δυνατότητα άντλησης τοπικών εσόδων.

2. Η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων με τους αναγκαίους πόρους.

3. Η αρχή της σύγκλισης υπέρ των ασθενέστερων Ο.Τ.Α., με διαρκή αναδιανομή.

Γι' αυτό, ακριβώς, ονομάζεται η φορολογική αποκέντρωση «μητέρα των μεταρρυθμίσεων» ή η βάση των μεταρρυθμίσεων.

Είναι ανάγκη να ορισθεί η φορολογική αρμοδιότητα, αυστηρά οριοθετημένη από τη Βουλή, χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις στους πολίτες και να υπάρξει μετατροπή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σε μηχανισμό σύγκλισης υπέρ των ασθενέστερων Ο.Τ.Α. αυτών, δηλαδή, που η φοροδοτική ικανότητα της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής αγοράς δεν εξασφαλίζει την αυτοδυναμία τους.

Έτσι ανοίγει ο δρόμος της οικονομικής αυτοδυναμίας των Ο.Τ.Α.. Έτσι θα διαμορφωθεί η αυτοδιοίκηση της πρωτοβουλίας και της ευθύνης. Είναι καιρός να δώσουμε τη δυνατότητα στις τοπικές κοινωνίες, με διαδικασίες διαλόγου και συμμετοχής, να πάρουν τις δικές τους αποφάσεις για το μέλλον.

Όμως, η συζήτηση περί πόρων, αρμοδιοτήτων και δομών της αυτοδιοίκησης είναι ατελής, όταν αφήνει έξω απ' τη συζήτηση το πρόβλημα της δομής της χώρας. Η τελευταία απογραφή ανέδειξε μια πραγματικότητα. Ο μισός πληθυσμός της χώρας συνωστιάζεται στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα. Χωρίς αμφιβολία, το πρόβλημα είναι αποτέλεσμα του τρόπου ανάπτυξης της χώρας ολόκληρη τη μεταπολεμική περίοδο.

Εξίσου σίγουρα όμως, πρόκειται για μια δομή μάλλον τριτοκοσμική, που διακυβεύει τις κατακτήσεις του ελληνικού λαού, γιατί πρόκειται για ένα μοντέλο ακριβό και αναποτελεσματικό. Έχει ενδιαφέρον να τονίσουμε ένα στοιχείο. **Τα έσοδα του ελληνικού κράτους από πλευράς γεωγραφικής προέλευσης έχουν σύνθεση, κατά κύριο λόγο από Αττική, μικρό από Θεσσαλονίκη και ελάχιστο από την υπόλοιπη περιφέρεια.**

Τα νούμερα αυτά δεν αποτυπώνουν την οικονομική δραστηριότητα ανά περιοχή, αποκαλύπτουν, όμως, τη δομή της ελληνικής οικονομίας και αναδεικνύουν το τεράστιο πρόβλημα της υπερσυγκέντρωσης πλούτου και δύναμης σε λίγους ανθρώπους. **Είναι καθαρό, δηλαδή, ότι το πρόβλημα της χώρας δεν είναι απλά το λεγόμενο πρόβλημα της αστυφιλίας και της**

ερήμωσης της υπαίθρου, αλλά η υπερσυγκέντρωση πλούτου, δύναμης και πληθυσμού σ' ένα ουσιαστικά τόπο.

Οι τρεις πιο πάνω παράγοντες αλληλοτροφοδοτούνται και αναπαράγονται δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο, που συνιστά εθνική απειλή, γι' αυτό και πρέπει να σπάσει. Τα καθ' όλα απαραίτητα έργα στην Αθήνα, με αφορμή την Ολυμπιάδα, μεγάλωσαν αντικειμενικά την απόσταση που χωρίζει το κέντρο απ' την περιφέρεια.

Θεωρώ, όμως, ότι πρέπει να γίνει κατανοητό, από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, ότι το πρόβλημα σήμερα δεν είναι μόνο η φυγή των νέων απ' τα χωριά, που ήδη έχει συντελεστεί.

Το πρόβλημα είναι ότι τα δυναμικότερα στρώματα στα αστικά κέντρα της ελληνικής περιφέρειας σκέφτονται σοβαρά την κάθοδο τους στην Αθήνα, για λόγους επιβίωσης, εξέλιξης και ευκαιριών.

Η Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας αποτελεί από κάθε άποψη το σοβαρότερο αναπτυξιακό πρόβλημα, με βαθύτατα πολιτικές προεκτάσεις. Γι' αυτό είναι καιρός να μιλήσουμε όχι μόνο για την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, αλλά και για την αποκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων.

Για παράδειγμα: Είναι εύκολο να απαντήσει κανείς στο ερώτημα του απλού πολίτη: Τι εξυπηρετούν τα δεκάδες στρατόπεδα στο Νομό Αττικής; Μέχρι πού θα φτάσει ο γιγαντισμός των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και τι τελικά εξυπηρετεί; Γιατί άραγε η αστική συγκοινωνία Αττικής και Θεσσαλονίκης να επιδοτείται με 0,5 δις ευρώ (170 δις δρχ.) το χρόνο απ' τον κρατικό προϋπολογισμό και να μη συμβαίνει το ίδιο με τις καχεκτικές αστικές συγκοινωνίες της Περιφέρειας; Πόσοι Έλληνες γνωρίζουν ότι, για παράδειγμα, η ΔΕΗ απασχολεί στην οδό Χαλκοκονδύλη περισσότερους υπαλλήλους απ' όσους παράγουν το ηλεκτρικό ρεύμα;

Ο κατάλογος των παραδειγμάτων και των αμείλικτων ερωτημάτων είναι μακρύς και συνιστά μια πραγματικότητα πολιτικά μη αποδεκτή.

Δυστυχώς, όμως, βρίσκει νομιμοποιητική βάση αποδοχής, αφού τα τελευταία χρόνια είναι γνωστό ότι ο σχηματισμός Κυβερνήσεων «ρέπει» προς το μοντέλο «Κυβερνήσεων Α' και Β' Αθηνών και Α' Θεσσαλονίκης».

Τα προηγούμενα είναι ενδεικτικά της ανάγκης για μια νέα ριζοσπαστική διοικητική μεταρρύθμιση, οι βασικές αρχές της οποίας πρέπει να είναι οι ακόλουθες:

1. Κάθε μεταρρύθμιση για την αυτοδιοίκηση είναι ατελέσφορη, αν δεν εντάσσεται σε μία συνολική διοικητική μεταρρύθμιση, δηλαδή σε μία αλλαγή που αφορά το κεντρικό κράτος και τις δομές του. Το ζητούμενο δεν είναι μία απλή χωροταξική αναδιάταξη, ένας απλά νέος ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, αλλά ένα επιχειρησιακό σχέδιο για τη ριζική αποκέντρωση και τον μετασχηματισμό του κράτους, προκειμένου να αλλάξει το αναπτυξιακό πρότυπο υπέρ των πολλών, υπέρ της Ελλάδας.

2. Ο ριζικός και βαθύς μετασχηματισμός του κεντρικού κράτους, ώστε αυτό να μετατραπεί σε ένα επιτελικό κράτος – στρατηγείο, που θα διαχειρίζεται τις απολύτως αναγκαίες εθνικές πολιτικές, όπως για παράδειγμα είναι η άμυνα, η εξωτερική πολιτική, η δημόσια τάξη και ασφάλεια, η δικαιοσύνη, η γενική δημοσιονομική και αναπτυξιακή πολιτική. Κάθε αρμοδιότητα, για την οποία δεν ορίζεται ρητά ότι αποτελεί αρμοδιότητα του επιτελικού κράτους, πρέπει να ανήκει στα όρια της αρμοδιότητας της αυτοδιοίκησης.

3. Το νέο αυτοδιοικητικό σύστημα πρέπει να απαρτίζεται από δύο ισχυρούς και ανεξάρτητους βαθμούς αυτοδιοίκησης, τους δήμους και τις περιφέρειες. Οι δύο νέοι βαθμοί αυτοδιοίκησης συνεννούνται με βάση τις αρχές της επικουρικότητας, της αλληλεγγύης και της αποδοτικότητας υπέρ των πολιτών.

4. Ο πρώτος βαθμός αυτοδιοίκησης αποτελείται από τους ισχυρούς δήμους. Στόχος πρέπει να είναι ο **ισχυρός δήμος**, που αποτελεί το θεμέλιο της τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Ο ισχυρός δήμος μπορεί να προκύψει με ανασύνθεση των ανθρωπογεωγραφικών ενοτήτων, με βάση συγκριμένα και σαφή αξιολογικά κριτήρια και ύστερα από ευρύ εθνικό διάλογο και συναίνεση. Ο ισχυρός δήμος, στο πλαίσιο ενός νέου ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, αποτελεί προϋπόθεση για να παρέχο-

νται στους πολίτες αξιόπιστες και ποιοτικές υπηρεσίες, όπως και για να ασκούνται ευρείες αρμοδιότητες.

Όμως, κατά τη γνώμη μου, απαιτείται κατά προτεραιότητα η δημιουργία μητροπολιτικής αυτοδιοίκησης, προκειμένου να αντιμετωπισθούν μεγάλα προβλήματα που τέμνουν οριζόντια πολλές περιοχές και δήμους των μεγάλων μητροπολιτικών αστικών κέντρων. Τα προβλήματα αυτά, μέχρι σήμερα, δεν επιλύονται, γιατί δεν υπάρχει κανένα κέντρο συντονισμού.

5. Ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης μετεξελίσσεται και συγκροτείται από τις αιρετές περιφερειακές αυτοδιοικήσεις. Η αιρετή περιφερειακή αυτοδιοίκηση έχει επικεφαλής αιρετό περιφερειάρχη και αιρετό περιφερειακό συμβούλιο. Οι νομαρχίες, που αποτελούν ισχυρό στοιχείο στην κοινωνική συνείδηση, εξελίσσονται σε αποκεντρωμένες διοικητικές μονάδες του νέου θεσμού της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, με καθολική εκλογή. Με την δημιουργία της αιρετής Περιφερειακής αυτοδιοίκησης εφαρμόζεται η αρχή : στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση ανήκει η ευθύνη του συνολικού σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης και στα αποκεντρωμένα νομαρχιακά διαμερίσματα ανήκει η ευθύνη της άσκησης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων. .

6. Πρώτης προτεραιότητας κίνηση για την ενίσχυση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, πρέπει να είναι η ανάθεση αυτής της διαχείρισης του ΕΣΠΑ. Κρίνω σκόπιμο να υπογραμμίσω ότι μέτρο αξιολόγησης για μια πραγματική διοικητική μεταρρύθμιση, που θα αλλάξει το αναπτυξιακό πρότυπο της χώρας προς όφελος των πολλών και της Ελληνικής Περιφέρειας, είναι η ανάθεση της διαχείρισης του ΕΣΠΑ στις αιρετές περιφερειακές αυτοδιοικήσεις άμεσα. Αυτό σημαίνει ότι οι διαχειριστικές αρχές γίνονται υπηρεσίες της αιρετής περιφέρειας και υπάγονται απόλυτα στην ευθύνη του αιρετού περιφερειάρχη.

7. Η πρόταση για τη διοικητική οριοθέτηση των νέων ισχυρών δήμων και των περιφερειακών αυτοδιοικήσεων πρέπει να είναι έργο και ευθύνη, όχι απλά της εκάστοτε Κυβέρνησης, αλλά ενός αξιόπιστου θεσμού, προκειμένου να αποφευχθούν κομματικές πιέσεις και εκλογικές ιδιοτέλειες.

8. Είναι προτεραιότητα ότι θα εφαρμόζεται πλήρως και με απόλυτη συνέπεια η συνταγματική αρχή, ότι η άσκηση των αρμοδιοτήτων της αυτοδιοίκησης συνοδεύεται από την εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων. Η νέα αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού δεν θα εκπληρώσει την αποστολή της, εάν οι νέοι οργανισμοί αυτοδιοίκησης δεν είναι οικονομικά αυτοτελείς και πλήρως απεξαρτημένοι από το κεντρικό κράτος. Προτείνεται η φορολογική αποκέντρωση, στο πλαίσιο μιας ριζικής αναθεώρησης του φορολογικού συστήματος, ώστε οι δύο βαθμοί αυτοδιοίκησης να αποκτήσουν προοπτικά δικούς τους μηχανισμούς βεβαίωσης και εισπραξης εσόδων, χωρίς καμία νέα επιβάρυνση του φορολογουμένου.

9. Αποδέσμευση των εκλογών, για την αυτοδιοίκηση, από μικροκομματικές σκοπιμότητες.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Το συμπέρασμα είναι ότι :

Η χώρα χρειάζεται μια ολοκληρωμένη διοικητική μεταρρύθμιση και όχι ένα αποσπασματικό «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ» . Η διοικητική μεταρρύθμιση πρέπει να απαντά και να αντιμετωπίζει τα σημαντικά προβλήματα που δημιουργούνται από την τάση του «νέου συγκεντρωτισμού» και τον πολλαπλό «κατακερματισμό», που εντοπίζεται στις κρατικές και αυτοδιοικητικές υπηρεσίες.

Η μετάβαση σε ένα νέο διοικητικό σχήμα, μεταξύ των άλλων, δεν επείγει μόνον εξαιτίας της όξυνσης των τοπικών προβλημάτων, αλλά και προκειμένου να προστεθούν νέα κριτήρια πλεονεκτήματα στον έντονο ανταγωνισμό ανάμεσα στις περιφέρειες της ευρύτερης περιοχής, για την προσέλκυση οικονομικών δραστηριοτήτων και τη βελτίωση της θέσης τους στον διεθνή καταμερισμό εργασίας. Υπ' αυτή την έννοια, η διοικητική μεταρρύθμιση αποτελεί στόχο ύψιστης προτεραιότητας και ευρύτερης εθνικής σημασίας.

Προκειμένου, όμως, οι πρωτοβουλίες αυτές να είναι βιώσιμες

και αποτελεσματικές, απαιτείται να συνοδευτούν από συγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα μεταρρύθμισης, το οποίο θα περιλαμβάνει τις επιμέρους δράσεις, μέτρα και ενέργειες για την υποβοήθηση και ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης και, ιδίως, τους απαιτούμενους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, την επιστημονική στήριξη, τις επικοινωνιακές δράσεις, τα οργανωτικά πρότυπα, αλλά και τις μεθόδους και τον τρόπο παρακολούθησης και αξιολόγησης της όλης πρωτοβουλίας.

Υ.Γ.

Η εισήγηση αυτή είναι συνέχεια της προηγούμενης άποψης που διατύπωσα στην Επιτροπή, με θέμα τις : «Προϋποθέσεις δημιουργίας μητροπολιτικής διακυβέρνησης»

Δ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ

Α.- Με το τέλος της Α' Κοινοβουλευτικής Συνόδου, η Επιτροπή μας καλείται να κάνει μια συνοπτική αποτίμηση – αξιολόγηση των εργασιών της.

Η διαδικασία αυτή είναι επίπονη και ουσιαστική, όσον αφορά στο επίπεδο της περιφερειακής ανάπτυξης, σε συνδυασμό με την κατάσταση της περιφερειακής οργάνωσης.

Η αποτίμηση διενεργείται εν όψει βασικών εξελίξεων και γεγονότων, όπως:

1) Την ολοκλήρωση του Γ' Κ.Π.Σ., με την άμεση κι επείγουσα ανάγκη αξιολόγησης των έργων και δράσεων του και των αποτελεσμάτων του, όσον αφορά την κοινωνική και οικονομική σύγκληση και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

2) Την εκπνευσμένη βούληση της Κυβέρνησης, αλλά και τη διαδικασία κοινωνικής και θεσμικής διαβούλευσης για τη διοικητική αναδιάρθρωση της χώρας.

3) Τη τελική φάση έγκρισης και θεσμοθέτησης του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου με τα αντίστοιχα Περιφερειακά και Ειδικά (Τουρισμού, ΑΠΕ, Βιομηχανίας κ.λ.π.)

4) Την έναρξη υλοποίησης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-1013

Β.- Αρχική – γενική αξιολόγηση αποτελεσμάτων υλοποίησης Γ' ΚΠΣ – Στοιχεία

α) Εδώ, η αναφορά μας μπορεί να γίνει ΜΟΝΟ στην υλοποίηση των ΠΕΠ και όχι των Τομεακών, δεδομένου ότι στερούμαστε στοιχείων, τα οποία θα διατεθούν από τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες (Γενικούς Γραμματείς υπουργείων, ΜΟΔ, Φορείς Διαχείρισης, ενδιάμεσους φορείς κ.λ.π.). Το κενό αυτό πρέπει να πληρωθεί κατά την επόμενη σύνοδο, με την πρόσκληση σε ακρόαση των σχετικών φορέων.

β) Επίσης, διαθέτουμε ανεπαρκή έως καθόλου στοιχεία, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των Τελικών Δικαιούχων ή των Ενδιάμεσων Φορέων, όσον αφορά τις δράσεις και έργα που είχαν αναλάβει. Οι δικαιούχοι αυτοί είναι πολλοί και διαφορετικοί, όπως Νομαρχιακές και Τοπικές αυτοδιοικήσεις, Επιμελητήρια, ΜΚΟ, Πανεπιστήμια, κ.λ.π. Ο πολυκερματισμός των φορέων καθιστά το έργο της επιτροπής πολύ δύσκολο και, ίσως, αδύνατο δίχως την βοήθεια των αρμόδιων υπηρεσιακών παραγόντων.

Γ) Πλαίσιο διαχείρισης

Το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση, υλοποίηση και παρακολούθηση του Γ' ΚΠΣ περιλαμβάνεται στο Ν. 2860 /2001.

Ο Ν.2860 εισήγαγε, κυρίως, ένα νέο τρόπο διαχείρισης (ίδρυση Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης και Εφαρμογής στα Υπουργεία και στις Περιφέρειες, οι οποίες στελεχώθηκαν από Δημοσίους Υπαλλήλους και εργαζόμενους της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης ΚΠΣ (ΜΟΔ Α.Ε.). Η «θεσμική» συμμετοχή της ΜΟΔ Α.Ε στην στελέχωση των υπηρεσιών αυτών ήταν κάτι το οποίο δέχθηκε πολλές κριτικές . Η πιο συχνή «καταγγελία» ήταν ότι η τότε Κυβέρνηση αποδυνάμωνε την Δημόσια Διοίκηση, εκχωρώντας αρμοδιότητες σε «ιδιώτες» («απευθείας μετάφραση» της νομικής μορφής της Εταιρείας, παραγνωρίζοντας εσκεμμένα ότι η ΜΟΔ Α.Ε. είναι εταιρεία του Ελληνικού Δημοσίου Μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία αποσπά στελέχη της στις υπηρεσίες διαχείρισης του ΚΠΣ, που είναι Δημόσιες

Υπηρεσίες).

Όμως, επτά χρόνια μετά την εφαρμογή αυτού του «μοντέλου» διαχείρισης, το ερώτημα που τίθενται είναι :

Πέτυχε αυτό το μοντέλο διαχείρισης;

Οι δομές αυτές που συστήθηκαν στα Υπουργεία και στις Περιφέρειες πέτυχαν τους στόχους τους;

Ευτυχώς, οι στόχοι των Υπηρεσιών αυτών είναι εύκολα μετρήσιμοι, είτε μέσω οικονομικών μεγεθών (βλέπε πραγματικές απορροφήσεις του ΙΙΙ ΚΠΣ, σε σύγκριση με τα δύο προηγούμενα, καθώς και την μείωση των προγραμματικών αστοχιών), είτε με όρους «αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης». Κατά συνέπεια, κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί το γεγονός ότι οι δομές αυτές λειτούργησαν θετικά και συνέβαλαν αποτελεσματικά τόσο στην απορρόφηση των κονδυλίων όσο και στην λειτουργία της ίδιας της δημόσιας διοίκησης.

Βέβαια, όλα αυτά τα επτά χρόνια εφαρμογής αυτού του Νόμου «αποτυπώθηκαν» σοβαρά προβλήματα, που αφορούσαν όχι μόνο στον τρόπο λειτουργίας και στελέχωσης αυτών των Ειδικών Υπηρεσιών, αλλά και στην υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Κατόπιν όλων των προαναφερομένων, στην «αυγή» της Δ' Προγραμματικής Περιόδου και πριν τη θεσμοθέτηση νέου πλαισίου διαχείρισης του ΕΣΠΑ, θα έπρεπε να προχωρήσουμε σε μια ολοκληρωμένη, επιστημονικά και πολιτικά αξιόπιστη αξιολόγηση του υφιστάμενου πλαισίου, η οποία θα «κεφαλαιοποιούσε» την προηγούμενη θετική εμπειρία διαχείρισης του ΙΙΙ ΚΠΣ, και θα προχωρούσε με γενναία βήματα μπροστά, τροποποιώντας τις αγκυλώσεις και τις ανεπάρκειές του (ενδεικτικά αναφέρουμε τον τρόπο στελέχωσης των Ειδικών Υπηρεσιών, την λειτουργία της ΜΟΔ Α.Ε., την απλούστευση των διαδικασιών, αρμοδιότητες ελέγχων κλπ.) .

Γ) Τελική Αξιολόγηση Αποτελεσμάτων εν όψει υλοποίησης του ΕΣΠΑ.

Η Επιτροπή μας ακροάστηκε και διαβουλευτήκε μέχρι σήμερα, με ικανό αριθμό υπηρεσιακών, αλλά και κυβερνητικών παραγόντων, γύρω από το περιεχόμενο της αρμοδιότητάς της, δηλαδή, αυτό της περιφερειακής οργάνωσης και ανάπτυξης. Ακροάστηκε αρχικά τον Γ.Γ. του Υπουργείου Οικονομικών, κ. Παν. Δρόσο, ο οποίος ανέπτυξε το περιεχόμενο, τη φιλοσοφία και τις παραμέτρους του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Επίσης, ακροάστηκε τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών Δυτ. Ελλάδας, Κρήτης, Πελοποννήσου, Κεντρικής Μακεδονίας και Ηπείρου.

Από τη μέχρι σήμερα ακρόαση των Γ.Γ. των Περιφερειών, θεωρώ ότι επιβεβαιώθηκαν κάποια κρίσιμα στοιχεία και συμπεράσματα, όπως:

Α) Κανένας σχεδόν από αυτούς δεν ήταν σε θέση να διατυπώσει αντικειμενικές και αξιόπιστες αξιολογήσεις από την μέχρι τώρα υλοποίηση του προγράμματος. Όλες οι παρουσιάσεις περιορίζονταν σε απλές αναφορές ποσοστών απορροφητικότητας, αριθμών έργων που υλοποιήθηκαν ή συμβασιοποιήθηκαν κ.λ.π. Ήταν αντικειμενικά αδύνατον να υπάρξουν ποιοτικές, ακόμα και ποσοτικές αξιολογήσεις, βάσει των αρχών, αξόνων και προτεραιοτήτων που θέτουν οι κανονισμοί της ΕΕ. Ποια είναι τα στοιχεία που προσδιορίζουν τη κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτική σύγκληση, πώς, πόσο και με ποιον τρόπο επιτεύχθηκαν οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης;

Περιορίζονταν απλώς σε αόριστες και ασαφείς υποκειμενικές κρίσεις και εκτιμήσεις, που δεν ήταν δυνατόν να οδηγήσουν σε αξιόπιστα συμπεράσματα και κρίσεις.

Οι Γ.Γ. επαίρονταν ή απολογούνταν ανάλογα με το κατά πόσο πέτυχαν οικονομική αναπτυξιακή αναβάθμιση της περιφέρειάς τους, στις καταστάσεις της ΕΣΥΕ ή της eurostat. Η αναπτυξιακή αναβάθμιση ή υποβάθμιση προέκυπτε ότι ήταν τυχαία, συμπτωματική ή, στη καλύτερη περίπτωση, οφειλόταν στην επάρκεια των συγκεκριμένων τοπικών φορέων, δημοσίων ή ιδιωτικών.

Β) Κατέστη σαφές ότι η πιο πάνω σοβαρή αδυναμία συνιστά και εγγενές πολιτικό, οργανωτικό, αλλά και θεσμικό έλλειμμα της χώρας.

Χωρίς Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Βιώσιμης Ανάπτυξης, Σχέ-

διο Χωρικής Οργάνωσης και Ανάπτυξης, χωρίς προσδιορισμό του επιθυμητού και αποτελεσματικού επιπέδου δημοκρατικού προγραμματισμού και την ανάλογη θεσμική αντιστοίχιση, είναι προφανές ότι η οποιαδήποτε προσπάθεια, έστω και φιλότιμη, για περιφερειακή ανάπτυξη είναι καταδικασμένη να υπόκειται στις συνθήκες των τοπικών, αλλά και χρονικών συγκυριών.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

I.- Η 3η Προγραμματική Περίοδος 2000 – 2006 (Γ' ΚΠΣ) υλοποιήθηκε χωρίς η χώρα να διαθέτει Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Βιώσιμης Ανάπτυξης, ανάπτυξη που να εμπεριέχει, ισότιμα και ισόρροπα, τον οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πυλώνα. Χωρίς το αυτόνομο αυτό θεσμικό εργαλείο ήταν σχεδόν αδύνατον, αφενός μεν, να εκπονηθούν και υλοποιηθούν αντίστοιχα περιφερειακά και τομεακά προγράμματα και, αφετέρου, να υπάρχουν σταθεροί και αξιόπιστοι δείκτες αξιολόγησής τους.

Καθίσταται έτσι, σχεδόν αδύνατον να προχωρήσουμε σε αξιόπιστη, αλλά και αποτελεσματική αξιολόγηση. Το πρόβλημα ήταν εμφανές κατά την παρουσίαση που έκαναν και για τους Γ.Γ. των περιφερειών.

II.- Η χώρα δεν διαθέτει (ακόμα τουλάχιστον) Εθνικό, αλλά και Ειδικά Χωροταξικά Σχέδια, γεγονός που καθιστά αποσπασματικές και αναποτελεσματικές οποιεσδήποτε προσπάθειες, αλλά κι επιθυμίες για «ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής» και ειδικότερα, την ενίσχυση της ισόρροπης - πολυκεντρικής ανάπτυξης της χώρας, ιδίως με τον περιορισμό των ανισοτήτων ανάπτυξης μεταξύ διαφόρων περιοχών και την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μιας εκάστης», καθώς επίσης και «Ο περιορισμός της υπέρμετρης αστικοποίησης, μέσα από τη βελτίωση της ελκυστικότητας της υπαίθρου και την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας μεταξύ αστικών κέντρων και αγροτικών περιοχών.» (άρθρο 1 Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α.).

III.- Στη χώρα μας ο **δημοκρατικός προγραμματισμός** (τυπικά θεσμοθετημένος με το άρθρο 22 παράγραφος 1 Ν.1622/1986 (ΦΕΚ 92Α') αποτέλεσε και αποτελεί ζητούμενο σε όλα τα επίπεδα διοίκησης. Ακόμα αναζητούμε σε ποιο επίπεδο προβλέπεται ή είναι επιθυμητή η εφαρμογή του, ποιοι είναι και πώς οργανώνονται οι αντίστοιχοι φορείς του, πώς αντιλαμβάνομαστε και εξειδικεύουμε τις ευρωπαϊκές αρχές της επικουρικότητας και αναλογικότητας, στον προγραμματισμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων.

Είναι κοινός τόπος ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των Περιφερειακών θεσμών ως κινητήριας δύναμης της ανάπτυξης, καθώς και ως παράγοντα ενίσχυσης της συνοχής στην Ένωση. Ιδιαίτερα, δίνει μεγάλη βαρύτητα στην διαρθρωτική πολιτική της, στο ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν οι περιφερειακοί και αυτοδιοικητικοί θεσμοί στους τομείς του προγραμματισμού, στην εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και της αποκέντρωσης, καθώς και στην ισόρροπη εθνική ανάπτυξη.

Το αναπτυξιακό κύτταρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η Περιφέρεια. Η ισχυρή, αυτόνομη, αυτοδύναμη και, πρωτίστως, αιρετή Περιφέρεια. Μια τέτοια εδαφική, κοινωνική και οικονομική αναφορά συνιστά παράγοντα ενίσχυσης της συνοχής στην Ένωση.

Αυτή η Περιφέρεια είναι το κύτταρο βασικής εφαρμογής του δημοκρατικού προγραμματισμού, της αρχής της επικουρικότητας, της ισόρροπης ανάπτυξης και της σύγκλησης.

Βάσει της πιο πάνω (αυτονόμης) χωρικής διάρθρωσης, τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. σχεδιάζουν, προγραμματίζουν, υλοποιούν και αξιολογούν πολιτικές προγράμματα και δράσεις. Με τα αρετά όργανα των περιφερειών συνομολούν, συνδιαλέγονται και συναποφασίζουν.

Οι κοινοτικές χρηματοδοτήσεις διαπραγματεύονται απευθείας με τις περιφερειακές διοικήσεις, ενώ και οι δράσεις έχουν περιφερειακό ή διαπεριφερειακό χαρακτήρα και, επομένως η αποκεντρωμένη διοίκηση καθίσταται κεντρικός πόλος άσκησης της ίδιας της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Όπως είναι γνωστό, η χώρα μας είναι η μόνη στην Ευρώπη

που δεν διαθέτει την πιο πάνω χωρική διοικητική διάρθρωση. Έτσι, η εκάστοτε κυβέρνηση, πρωθυπουργοί και υπουργοί διαπραγματεύονται και συνομιλούν με τα ευρωπαϊκά όργανα ως οιοιδήποτε περιφερειάρχες. Στη συνέχεια, καθορίζουν τις γενικές προτεραιότητες, διαχειρίζονται τα κονδύλια, ουσιαστικά, υλοποιούν και ελέγχουν. Ο δημοκρατικός προγραμματισμός πραγματοποιείται σε επίπεδο υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης. Οι βασικοί φορείς του είναι απλοί θεατές της αναπτυξιακής διαδικασίας, που υποτίθεται ότι αποφασίζεται από αυτούς και είναι γι' αυτούς. Και αυτή είναι μία από τις βασικές αιτίες που οι μέχρι τώρα εφαρμογές των χρηματοδοτικών πλαισίων είναι αμφίβολης αποτελεσματικότητας, με απροσδιόριστη «προστιθέμενη αξία» και γι αυτό δύσκολα αξιολογήσιμη.

IV.- ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

Συνεπακόλουθα των πιο πάνω, άγνωστος θεσμός κι έννοια αποτελεί η «ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ».

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1083/2006, «Κάθε κράτος μέλος ορίζει τους πιο αντιπροσωπευτικούς εταίρους, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και στον οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό ή άλλο τομέα, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες και πρακτικές, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προαγωγής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της βιώσιμης ανάπτυξης, μέσω της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος.

Η εταιρική σχέση θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω ρυθμίσεων για τη συμμετοχή διαφόρων τύπων εταίρων, ιδίως των περιφερειακών και τοπικών αρχών, με πλήρη σεβασμό των θεσμικών ρυθμίσεων των κρατών μελών, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του Κανονισμού 1083/2006.

Η εταιρική σχέση καλύπτει την εκπόνηση, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων».

Το κύριο ζήτημα στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι πώς θα ενεργοποιηθούν οι συντελεστές της. Πώς αυτοί οι συντελεστές θα γίνουν μέτοχοι της αναπτυξιακής διαδικασίας και όχι πώς θα αποξενωθούν και θα μετατραπούν σε παρατηρητές της. Περιφερειακή Ανάπτυξη σημαίνει, πρώτα απ' όλα, ενεργοποίηση και συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού, των τοπικών κοινωνιών και των φορέων εκπροσώπησής τους και, μετά, πόροι. Η διαχείριση των αναπτυξιακών πόρων είναι μια πολιτική διαδικασία και όχι μια τεχνοκρατική διεκπεραίωση για τη διανομή των πόρων.

Μέχρι σήμερα δεν γνωρίζουμε ποιοι είναι οι κοινωνικοί εταίροι, ποιες είναι οι ρυθμίσεις μέσω των οποίων θα ενισχυθεί η συμμετοχή, ιδίως των περιφερειακών και τοπικών αρχών, πώς και με ποιους τρόπους θα συμμετέχουν στην εκπόνηση, υλοποίηση, παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων

V.- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα, συνθήκη «εκ των ων ουκ άνευ», για την όποια διαδικασία και προσπάθεια αειφόρου ανάπτυξης και πραγματικής σύγκλησης, πρέπει να θεωρείται η διοικητική μεταρρύθμιση. Επ' αυτής, ουσιαστική συζήτηση και προβληματισμός αναπτύχθηκε κατά τη τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής μας. Όμως, μεγάλο έλλειμμα είναι το γεγονός ότι αυτή ακολουθεί με μεγάλη καθυστέρηση τις διαδικασίες κατάρτισης, εξειδίκευσης και υλοποίησης του ΕΣΠΑ. Έτσι κι αλλιώς, η μεταρρύθμιση αποτελούσε και αποτελεί συμβατική υποχρέωση της χώρας μας προς την ΕΕ, να ενισχυθεί η δημόσια διοίκηση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου αυτή να διεκπεραιώσει αποτελεσματικά το καθήκον της διαχείρισης των πόρων της Κοινότητας και να βελτιώσει την ικανότητά της στην προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης¹. Δυστυχώς, η ευκαιρία αυτή χάθηκε για την Δ' Προγραμματική Περίοδο.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΠΑ

Με όλες τις προαναφερόμενες ελλείψεις και ανακολουθίες, καταρτίσαμε τόσο το ΕΣΠΑ όσο και τα Π.Ε.Π.

Ψηφίστηκε ο Ν. 267Α'/3.12.2007 για την Διαχείριση, Έλεγχο και Εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, το περιεχόμενο του οποίου ενσωμάτωσε όλα τα ελλείμματα και τις ανεπάρκειες που εντοπίστηκαν πιο πάνω. Παρακάμφθηκε η απουσία Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Αειφόρου Ανάπτυξης, Χωροταξικών Σχεδίων, η πλήρης αδυναμία κοινωνικών εταίρων και φορέων δημοκρατικού προγραμματισμού και αντικαταστάθηκε από τον κεντρικό σχεδιασμό και έλεγχο.

Η χώρα μας επιβαλλόταν να υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 13 ανεξάρτητα μεταξύ τους Περιφερειακά Προγράμματα, που να καλύπτουν εδαφικά τις υπάρχουσες και αναγνωρισμένες Περιφέρειες και για κάθε πρόγραμμα θα έπρεπε να οριστεί μια Διαχειριστική Αρχή. Αντί αυτού, δημιουργήσαμε πέντε τεχνητές «υπερ-περιφέρειες» (μειζονες περιφέρειες που ονομάστηκαν «χωρικές ενότητες») και πέντε «υπερ-περιφερειακά» Προγράμματα, μέσα στα οποία έγινε συρραφή των επιμέρους προγραμμάτων των περιφερειών. Στα προγράμματα αυτά υπάρχει μια πλήρης ομοιομορφία (αντιγραφή), δεν υπάρχει καμία προσαρμογή στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε περιοχής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στην περιφερειακή και ισόρροπη ανάπτυξη θα πρέπει να βρίσκουν πλήρη εφαρμογή οι αρχές του Δημοκρατικού Προγραμματισμού.

Ο δημοκρατικός προγραμματισμός δεν είναι σύνθημα κενό περιεχομένου. Οι αρχές του, το περιεχόμενό του πρέπει να ενσωματωθούν στη διαχείριση του ΕΣΠΑ.

Πέρα από την αυτονόητη κάλυψη όλων των κενών που εντοπίστηκαν πιο πάνω, υπάρχει ακόμα δυνατότητα βελτίωσης της διαχείρισης των χρηματοδοτήσεων του ΕΣΠΑ, όπως:

1. Εξειδίκευση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, τόσο τα Περιφερειακά όσο και τα Τομεακά, πρέπει να εξειδικευτούν σε μέτρα και έργα με γεωγραφική κατανομή, σε επίπεδο Περιφερειών και Νομών, μέσα από μια ευρύτατη διαδικασία διαβούλευσης, με την ενεργό συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης και των άλλων κοινωνικοοικονομικών εταίρων. Αυτή η υποχρέωση και ο τρόπος της εξειδίκευσης να προσδιοριστεί στο Νόμο.

2. Διαχείριση ενδιάμεσων φορέων

Κατ' αντίστοιχο τρόπο, τα Τομεακά Προγράμματα, μετά από γεωγραφική κατανομή των πράξεών τους ή μέσω των συνολικών χρηματοδοτήσεων, να μεταβιβάζουν την διαχείρισή τους στις περιφερειακές Διαχειριστικές Αρχές. Ανάλογη κατανομή πρέπει να γίνει για τα Προγράμματα που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Ταμείο Αλιείας και έχει αναλάβει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Συνολικές χρηματοδοτήσεις

Όλα τα πακέτα συνολικών χρηματοδοτήσεων (Global Grants, Revolving Funds) πρέπει να ανατεθούν σε δημόσιους περιφερειακούς φορείς, με τους οποίους η Αυτοδιοίκηση θα έχει άμεση και λειτουργική σχέση.

4. Ένταξη πράξεων

Στο πλαίσιο του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, ουδεμία πρόταση θα γίνεται δεκτή προς αξιολόγηση από την Διαχειριστική Αρχή, εάν δεν έχει εγκριθεί η σκοπιμότητά της από το κατά περίπτωση Συμβούλιο (Δημοτικό, Νομαρχιακό, Περιφερειακό).

5. Διαφάνεια-δημοσιότητα

Πέραν των κανόνων που επιβάλλονται από τους κανονισμούς, να εξασφαλιστεί η έγκαιρη και ενιαία πληροφόρηση σε τοπικό επίπεδο.

Υποχρέωση όλων των Διαχειριστικών Αρχών και των ενδιάμεσων φορέων είναι να γνωστοποιούν υποχρεωτικά, 10 μήνες ενωρίτερα, όλες τις πράξεις των προγραμμάτων τους, που πρό-

κειται να προκηρύξουν σε όλα Νομαρχιακά Συμβούλια, στην περιοχή των οποίων θα εφαρμοστούν, όπως επίσης, των προκηρύξεων στο χρόνο που γίνονται.

Τα Νομαρχιακά Συμβούλια να αναλάβουν την ευθύνη της τοπικής ενημέρωσης και δημοσιοποίησης, με τρόπο ανάλογο με τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις.

6. Τελικοί δικαιούχοι

Η πιστοποίηση της επάρκειας των τελικών δικαιούχων να γίνει δεκτή, υπό τον όρο ότι μαζί θα υπάρξουν παράλληλα μέτρα (δεσμεύσεις) ενίσχυσής τους, ώστε να την επιτύχουν όλοι. Θα παρασχεθούν, δηλαδή, οι πόροι, τα μέσα, το ανθρώπινο δυναμικό, η τεχνογνωσία, για να πιστοποιηθούν όλες οι Νομαρχίες της χώρας, όλοι οι μεγάλοι Ο.Τ.Α. και οι μικροί, κατά ομάδες μέχρι επίπεδο Νομού, όπως επίσης και οι Αναπτυξιακές εταιρίες Νομαρχιακού και διανομαρχιακού επιπέδου. Φυσικά, θα πρέπει να δοθεί ο κατάλληλος χρόνος - μεταβατική περίοδος εφαρμογής.

Πρέπει να αποδεχθούμε τις ειδικότερες προτάσεις της ΕΝΑΕ για την σύσταση Ειδικών Υπηρεσιών στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, όπως αυτές διατυπώθηκαν στις 28-7-2006.

7. Συμμετοχή Φορέων Αυτοδιοίκησης

Οι φορείς της αυτοδιοίκησης (Νομαρχίες - Δήμοι) πρέπει να συμμετάσχουν ενεργητικά και ουσιαστικά σε όλα τα όργανα συντονισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και υλοποίησης Περιφερειακών και Τομεακών προγραμμάτων και όχι να περιοριστούν σε μια τυπική συμμετοχή μόνο στις Επιτροπές Παρακολούθησης των 5 ΠΕΠ.

Τα παραπάνω προτεινόμενα μέτρα είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και είναι απόλυτα σύμφωνα με ό,τι ορίζουν οι κοινοτικοί κανονισμοί.

Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΛΚΙΔΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

**ΘΕΟΧΑΡΗΣ
ΤΣΙΟΚΑΣ**

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

**ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΙΠΙΔΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΑΣΚΟΣ
ΑΡΙΑΔΝΗ ΜΑΝΟΥΣΟΥ-ΜΠΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ
ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΤΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΙΣΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΜΠΑΖΙΩΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΕΡΡΑΣ**

**ΣΟΦΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΑ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΑΝΗΣ
ΕΚΤΟΡΑΣ ΝΑΣΙΩΚΑΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΒ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος, συνεστήθη σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής (μέρος Κοινοβουλευτικό), όπως τροποποιήθηκε με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής στη συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49 Α'/25.2.2005) και συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 9822/6761 από 15 Οκτωβρίου 2007 απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ως αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής ορίζεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα στόχοι της επιτροπής είναι η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές, η βελτίωση και ανάπτυξη του αστικού περιβάλλοντος και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων, η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων, η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διαχείριση των ορυκτών πόρων, όπως επίσης και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.

Επιπλέον στην αρμοδιότητα της επιτροπής ανήκει η έκφραση γνώμης επί της ετήσιας εθνικής έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή, επί της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, επί της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, επί της εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και διεθνών συμβάσεων κ.λπ.. Για την επίτευξη του σκοπού της η επιτροπή προστασίας περιβάλλοντος μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., καθώς επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή αποτελέσθηκε από 30 μέλη και συγκεκριμένα από τους Βουλευτές Γεώργιο Αναγνωστόπουλο, Μιλτιάδη Βαρβισιώτη, Αθανάσιο Γιαννόπουλο, Νικόλαο Καντερέ, Γεώργιο Κασαπίδη, Σταύρο Κελέτση, Γεώργιο Κοντογιάννη, Αθηνά Κόρκα - Κώνστα, Ιωάννη Μανώλη, Παναγιώτη Μελά, Κυριάκο Μητσοτάκη (Πρόεδρο), Γεώργιο Ορφανό, Αριστοτέλη (Αρη)

Σταθάκη, Πέτρο Τατούλη, Ιορδάνη (Δάνη) Τζαμπζή, Κωνσταντίνο Τσιάρα, Ευάγγελο Αργύρη, Δημήτριο Βαρβαρίο (Α' Αντιπρόεδρος), Χρήστο Βερελή, Ροδούλα Ζήση, Μιχάλη Κατρίνη, Σπυρίδων Κουβέλη, Δημήτριο Λιντζέρη, Ανδρέα Λοβέρδο, Βασίλειο Οικονόμου, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Ιωάννη Ζιώγα (Β' Αντιπρόεδρος), Ελπίδα Παντελάκη, Μιχαήλ Παπαγιαννάκη (Γραμματέα) και Βαίση (Βάνη) Αποστολάτο. Με τις υπ' αριθμ. 10500/7275 από 26 Οκτωβρίου 2007 και 5388/3769 από 27 Μαΐου 2008, αποφάσεις του προέδρου της Βουλής αντικαταστάθηκαν οι Βουλευτές Ιορδάνης Τζαμπζής και Ελπίδα Παντελάκη από τους Μιχαήλ Γιαννάκη και Διαμάντω Μανωλάκου, αντίστοιχα.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 24 συνεδριάσεις, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση υπουργοί, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι επιστημονικών φορέων, μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες, καθώς και 6 επισκέψεις όπως εμφανίζεται, αναλυτικότερα, στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης. Οι εργασίες της Επιτροπής διήρκεσαν από 17 Οκτωβρίου 2007 μέχρι 27 Ιουνίου 2008, ημερομηνία, κατά την οποία κατετέθη στην Ολομέλεια της Βουλής η Έκθεση.

II. ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΣΧΟΛΗΘΗΚΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ - ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

A. Συνεδριάσεις

1. Συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 31ης Οκτωβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο κ. **Αθανάσιος Κατσιγιάννης**, πρώην πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος.

3. Συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου 2007

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τους κ.κ. **Δημήτριο Καραβέλλα**, Γενικό Διευθυντή της Οργάνωσης WWF-Ελλάς, **Νικόλαο Χαραλαμπίδη**, Γενικό Διευθυντή της Greenpeace, **Κωνσταντίνο Καρρά**, Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και **Βασίλειο Κελλάρη**, εκπρόσωπου του Πανελληνίου Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων.

4. Συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 2007

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Κλιματικές αλλαγές: Από το Κίτο στο Μπαλί. Είναι η Χώρα μας έτοιμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις;

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του Υπουργείου Εξωτερικών, κ. **Θεόδωρος Σκυλακάκης**, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Ευάγγελος Μπαλτάς**, ο Πρόεδρος του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, Καθηγητής, κ. **Χρήστος Ζερεφός** και ο Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**.

5. Συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση από τον κ. **Σταύρο Δήμα**, Επίτροπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμόδιο για το περιβάλλον.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν και οι κ.κ. **Σταύρος Καλογιάννης**, Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., **Γεώργιος Κασσιμάτης**, Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, **Ιερόθεος Παπαδόπουλος**, Διευθυντής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, **Carlos Martin**, Εκπρόσωπος Τύπου Γραφείου Ευρωπαϊκής Επιτροπής και **Ανδρέας Παπακωνσταντίνου**, μέλος του Γραφείου του Επιτρόπου.

6. Συνεδρίαση της 23ης Ιανουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, κ. **Κώστα Καρρά**, σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας της κοινής γνώμης με τίτλο «Η περιβαλλοντική Συνείδηση του Έλληνα».

β) Συζήτηση επί των προτάσεων Βουλευτών, σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.

7. Συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί της δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., κ. **Σταύρος Καλογιάννης**, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, κ. **Σταύρος Καλαφάτης**, ο Πρόεδρος του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, ο Διευθυντής του WWF – Ελλάς, κ. **Δημήτριος Καραβέλλας** και ο Πρόεδρος του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης, καθηγητής **Μιχαήλ Σκούλλος**. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

8. Συνεδρίαση της 13ης Φεβρουαρίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

α) Ενημέρωση, σχετικά με την επίσκεψη, που πραγματοποιήσαν ο Πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές του Ν. Κοζάνης.

β) Συζήτηση επί των προτάσεων Βουλευτών, σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.

9. Συνεδρίαση της 21ης Φεβρουαρίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ενημέρωση, σχετικά με την επίσκεψη, που πραγματοποιήσαν ο Πρόεδρος και μέλη της Επιτροπής στις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές του Ν. Κοζάνης.

10. Συνεδρίαση της 6ης Μαρτίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Δασική πολιτική

Την Επιτροπή ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Εσωτερικών, κ. Παναγιώτης **Χηνοφώτης**, ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. **Κωνσταντίνος Κιλτίδης**, ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, κ. **Μαργαρίτης Μουζάς** και ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος, κ. **Αθανάσιος Κοντοκώστας**.

11. Συνεδρίαση της 20ης Μαρτίου 2008

Θέματα ημερήσιας διάταξης :

α) Ενημέρωση από τους κ.κ. **Γεώργιο Κρεμλή**, Προϊστάμενο Διοικητικής Μονάδας «Πολιτικής Συνοχής και Εκτιμήσεις Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» της Γ.Δ. Περιβάλλοντος της ΕΕ, **Κωνσταντίνο Μπέση**, Δασολόγο, Εκπρόσωπο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, **Σπυρίδων Ντάφη**, Ομότιμο Καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, **Δημήτριο Κατσούδα**, τέως Γενικό Γραμματέα Δασών, **Νικόλαο Μπόκαρη**, Πρόεδρο της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, **Αθανάσιο Μπουζινέκη**, Πρόεδρο της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, **Δημήτριο Καραβέλλα**, Διευθυντή της WWF-Ελλάς και **Σπυρίδων Κυριάκη**, Πρόεδρο του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, σχετικά με τη δασική πολιτική της Χώρας.

β) Συζήτηση επί του πορίσματος της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής «για τη μελέτη σε βάθος του προβλήματος των πυρκαγιών και την υπόδειξη τρόπων οργάνωσης και μέσων για τη μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους» (Μάιος 1993).

Στη συνεδρίαση παρέστη και ο Υφυπουργός Εσωτερικών κ. **Παναγιώτης Χηνοφώτης**.

12. Συνεδρίαση της 8ης Απριλίου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις. (σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 1η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ.κ. **Χρήστος Φώλιας** και **Γεώργιος Βλάχος**.

13. Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου (πρωί) 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις. (σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 2η Συνεδρίαση-Ακρόαση Φορέων. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. **Γεώργιος Βλάχος**, ο κ. **Κωνσταντίνος Κανελλόπουλος**, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος, ο κ. **Στράτος Παραδίας**, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων (Π.Ο.Μ.Ι.Δ.Α.), ο κ. **Ιωάννης Αλαβάνος**, Πρόεδρος του ΤΕΕ, ο κ. **Χρήστος Σπίρτζης**, Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ, ο κ. **Νικόλαος Χαραλαμπίδης**, Διευθυντής της Greenpeace, ο κ. **Ιωάννης Αγαπητίδης**, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, ο κ. **Ηλίας Σωφρόνης** και η κυρία **Ελένη Λαμπροπούλου**, εκπρόσωποι του ΚΑΠΕ.

14. Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου (απόγευμα) 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις. (σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 3η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. **Χρήστος Φώλιας**, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

15. Συνεδρίαση της 10ης Απριλίου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις. (σ/ν Υπουργείου Ανάπτυξης). 4η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ.κ. **Χρήστος Φώλιας** και **Γεώργιος Βλάχος**.

16. Συνεδρίαση της 14ης Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 1η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς**.

17. Συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 2η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς**.

18. Συνεδρίαση της 16ης Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 3η Συνεδρίαση- Ακρόαση φορέων. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός και ο Υφυπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., κ.κ. **Γεώργιος Σουφλιάς** και **Σταύρος Καλογιάννης** αντίστοιχα, αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες καθώς και οι κ.κ. **Ιωάννης Αλαβάνος**, πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), **Απόστολος Παρπαίρης**, πρόεδρος του Εθνι-

κού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, **Νικόλαος Φουσέκης**, Νομάρχης Φωκίδος – εκπρόσωπος της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΕΝΑΕ), **Βασίλειος Κορομάντζος**, Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (ΚΕΔΚΕ), **Χριστίνα Θεοχάρη**, Γραμματέας Οικολογίας και Περιβάλλοντος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ), **Δημήτριος Δασκαλόπουλος**, πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), **Παύλος Λουκάκης**, εκπρόσωπος του Συλλόγου Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (Σ.Ε.Π.Ο.Χ.), **Παύλος Γιαμάς**, εκπρόσωπος του Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων-Υδροτόπων (ΕΚΒΥ), **Χρήστος Λαδιάς**, πρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Περιφερειολόγων (ΣΕΠ), **Γεώργιος Μπαθρέλος**, εκπρόσωπος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) και **Αναστάσιος Καλπσάντζης**, εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ).

19. Συνεδρίαση της 20ης Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 4η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Σταύρος Καλογιάννης**.

20. Συνεδρίαση της 22ας Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. 5η Συνεδρίαση. Κοινή συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Γεώργιος Σουφλιάς** και ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κ. **Σταύρος Καλογιάννης**.

21. Συνεδρίαση της 28ης Μαΐου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Συζήτηση για την προστασία και ανάδειξη των περιστατικών δασών της Αττικής.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Στέφανος Μάνος**, πρώην Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., **Δημήτριος Καλογερόπουλος**, Δήμαρχος Αιγάλεω και Πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Αττικής (ΤΕΔΚΝΑ.), **Νικόλαος Χαρδαλιάς**, Δήμαρχος Βύρωνα και Πρόεδρος του Συνδέσμου Προστασίας και Ανάπτυξης Υμηττού (ΣΠΑΥ), **Δημήτριος Στεργίου**, Δήμαρχος Πεντέλης και Πρόεδρος του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων για την Προστασία και Ανάπλαση του Πεντελικού (ΣΠΑΠ), **Λάμπρος Μίχος**, Δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας και Πρόεδρος του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αττικής (Α.Σ.Δ.Α.), καθώς και ο κ. **Δημήτριος Σπαθής**, Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας.

Επίσης, παρέστη ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. **Κωνσταντίνος Κιλτίδης**.

22. Συνεδρίαση της 12ης Ιουνίου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Πετρελαιοκίνηση σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη: Υπέρ και κατά. Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. **Σίμος Σιμόπουλος**, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, **Ανδρέας Ανδρικόπουλος**, Πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων, **Νικόλαος Χαραλαμπίδης**, Διευθυντής της Greenpeace, **Κωνσταντίνος Καρβαθάς**, Δημοσιογράφος, καθώς και η κυρία **Κλέα Κατσουγιάννη**, Καθηγήτρια του Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ECOCITY.

23. Συνεδρίαση της 19ης Ιουνίου 2008**Θέμα ημερήσιας διάταξης :**

Παρουσίαση προγράμματος περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Β' Τάξης του 3ου Γενικού Λυκείου Άρτας.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν 22 μαθητές του σχολείου.

24. Συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008

Θέμα ημερήσιας διάταξης :

Έγκριση του Σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

Β. Επισκέψεις

- * 19 Νοεμβρίου 2007, Επίσκεψη στο νομό Ηλείας
- * 17 Δεκεμβρίου 2007, Επίσκεψη στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο "Προμηθεύς Πυρφόρος"
- * 4 Φεβρουαρίου 2008, Επίσκεψη στο νομό Κοζάνης
- * 3 Απριλίου 2008, Επίσκεψη στην Πάρνηθα
- * 14 Απριλίου 2008, Επίσκεψη στο νομό Έβρου
- * 5 Ιουνίου 2008, Επίσκεψη στο Ποικίλο Όρος

III. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η θεσμοθέτηση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής πριν από τρία χρόνια αποτέλεσε μια πολιτική πρωτοβουλία με ιδιαίτερη ουσιαστική και συμβολική σημασία. Η θέσπιση της κατέστησε την επεξεργασία εξειδικευμένων περιβαλλοντικών θεμάτων αναπόσπαστο μέρος των κοινοβουλευτικών διαδικασιών και κατεγράφη στη συνείδηση των πολιτών ως έμπρακτο ενδιαφέρον της νομοθετικής εξουσίας για τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Στόχος της Επιτροπής η οποία συγκροτήθηκε με τη νέα της σύνθεση τον περασμένο Οκτώβριο, είναι η ουσιαστική συμβολή στον κοινοβουλευτικό διάλογο για τα ζητήματα περιβάλλοντος. Η χρονική συγκυρία κατά την οποία ξεκίνησε τις εργασίες της συνέπεσε με μια, πρωτοφανή για τα ελληνικά δεδομένα, κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το περιβάλλον, ως απόρροια των καταστροφικών πυρκαγιών του περασμένου καλοκαιριού. Ένα πρώτο αυτονόητο ζητούμενο, επομένως, για την Επιτροπή ήταν να ανταποκριθεί σε αυτήν την αυξημένη ανησυχία των πολιτών και να συμβάλλει, στα πλαίσια του θεσμικού της ρόλου, στον ευρύτερο δημόσιο διάλογο για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για το λόγο αυτό, η συζήτηση περιβαλλοντικών ζητημάτων προτεραιότητας που απασχολούν τη χώρα και η επιτόπια παρουσία σε περιοχές με περιβαλλοντικά προβλήματα, αποτέλεσαν τα κύρια αντικείμενα των εργασιών της Επιτροπής. Η επίτευξη διακομματικής συναίνεσης και η διεξαγωγή εποικοδομητικού διαλόγου με επιχειρήματα από τα μέλη της, υπήρξε καθοριστικός παράγοντας για την επίτευξη των σκοπών της. Εξαιρετικά σημαντική υπήρξε η συμβολή του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημητρίου Γ. Σιούφα, ο οποίος από την πρώτη στιγμή ενθάρρυνε και στήριξε τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής, ενώ με μια σειρά από παρεμβάσεις του εξασφάλισε τις υποδομές και το ανθρώπινο δυναμικό (γραφείο και συνεργάτη) που ήταν απαραίτητα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της. Εύσημα πρέπει επίσης να αποδοθούν στις υπηρεσίες και τα στελέχη του Κοινοβουλίου που ενεπλάκησαν στις εργασίες και τις δραστηριότητες της Επιτροπής, οι οποίοι συνέβαλαν με διάθεση και επαγγελματισμό στο έργο της. Σε όλους τους παραπάνω οφείλουμε θερμές ευχαριστίες.

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να παρουσιαστούν οι δραστηριότητες και το έργο της Επιτροπής κατά τους τελευταίους εννέα μήνες. Η Επιτροπή διεξήγαγε 24 συνεδριάσεις στις οποίες συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, η κλιματική αλλαγή, η ευρωπαϊκή πολιτική για το περιβάλλον, η περιβαλλοντική συνείδηση των Ελλήνων, η εξοικονόμηση ενέργειας, η δασική πολιτική, ο χωροταξικός σχεδιασμός, η πετρελαιοκίνηση στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στις συνεδριάσεις φιλοξενήθηκαν οι απόψεις πάνω από 50 στελεχών της κυβέρνησης, εκπροσώπων περιβαλλοντικών οργανώσεων, υπηρεσιακών παραγόντων και ειδικών επιστημόνων οι οποίοι συνέβαλλαν στην σε βάθος ανάλυση των θεμάτων και στους οποίους οφείλουμε επίσης θερμές ευχαριστίες. Παράλληλα η Επιτροπή πραγματοποίησε 6 επι-

σκέψεις, σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές όπως η Ηλεία, η Κοζάνη, ο Έβρος, η Πάρνηθα και το Ποικίλο Όρος καθώς και στο ενεργειακά αυτόνομο κτίριο «Προμηθεύς Πυρφόρος», από τις οποίες εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα.

Η ανάγκη αναβάθμισης του θεσμικού ρόλου της Επιτροπής υπήρξε καθολικό αίτημα των μελών της. Το θέμα αυτό συζητήθηκε εκτενώς και έλαβε τη μορφή συγκεκριμένης εισήγησης προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων. Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της υπαγορεύεται αφενός από την προϋπάρχουσα τριετή εμπειρία λειτουργίας της Επιτροπής και αφετέρου από την ανάγκη ουσιαστικότερης συμβολής της στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων που απασχολούν την χώρα. Η συμμετοχή της Επιτροπής Περιβάλλοντος, για πρώτη φορά, στη συζήτηση και την επεξεργασία δύο νομοθετημάτων με περιβαλλοντικό περιεχόμενο, υπήρξε ένα σημαντικό βήμα για την θεσμική αναβάθμιση και την ουσιαστική της παρέμβαση που πρέπει να έχει συνέχεια.

Λόγω χρονικών περιορισμών, η Επιτροπή δεν εξάντλησε όλο το εύρος των περιβαλλοντικών θεμάτων τα οποία είχε θέση εξ' αρχής στόχο να πραγματευτεί. Η οικολογική μετακίνηση, η διαχείριση των απορριμμάτων, η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων και η προστασία της βιοποικιλότητας αποτελούν θέματα που, ανάμεσα σε άλλα, θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης στην Επιτροπή ενόψει της επόμενης Κοινοβουλευτικής Συνόδου. Όσον αφορά τις επισκέψεις, έχουν ήδη κατατεθεί προτάσεις βουλευτών για τη Μαγνησία, την Αιτωλοακαρνανία και την Κρήτη οι οποίες θα εξεταστούν με την επανέναρχη των εργασιών της.

Το συνειδητό και έμπρακτο ενδιαφέρον της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος και συνολικά της Εθνικής Αντιπροσωπείας για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στην χώρα μας, αποκτά ξεχωριστή σημασία. Οι παρεμβάσεις μας για το περιβάλλον μπορούν να έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην κοινωνία και να συνδράμουν εποικοδομητικά το έργο της εκτελεστικής εξουσίας. Σε ολόκληρο τον κόσμο έχουμε ήδη μπει σε μια κρίσιμη περίοδο όπου η αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων του πλανήτη πιθανώς να καθορίσει αποφασιστικά το μέλλον της ανθρωπότητας. Γι' αυτό και συνολικά οι πολιτικές μας πρωτοβουλίες για το περιβάλλον οφείλουν να είναι τέτοιες που να ανταποκρίνονται στο μέγεθος της πρόκλησης. Το κατά πόσον η Επιτροπή κατάφερε να συμβάλλει σε αυτόν τον κοινό σκοπό, επαφίεται στην κρίση των πολιτών.

B. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ

1. Ενημέρωση και Προγραμματισμός

Οι δύο πρώτες συνεδριάσεις της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Οκτωβρίου και 8 Νοεμβρίου 2007, αφιερώθηκαν στον προγραμματισμό των εργασιών της ενόψει της επερχόμενης κοινοβουλευτικής περιόδου και στην ενημέρωσή της από περιβαλλοντικές οργανώσεις για τα σημαντικότερα οικολογικά ζητήματα που απασχολούν τη χώρα. Στη συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου παρέστησαν εκπρόσωποι από το WWF Ελλάς, την Greenpeace, την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το ΠΑΝΔΟΙΚΟ.

Λαμβάνοντας υπόψιν τις σχετικές συζητήσεις και τις απόψεις που εξέθεσαν τόσο τα μέλη της όσο και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, η Επιτροπή κωδικοποίησε τα κεντρικά θέματα με τα οποία έθεσε στόχο να ασχοληθεί στην διάρκεια της Κοινοβουλευτικής Συνόδου. Τα προς συζήτηση θέματα, οι προτάσεις για θεσμική αναβάθμιση της Επιτροπής και οι βουλευτές οι οποίοι τα εισηγήθηκαν, μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

* **Χωροταξία** Κυρ. Μητσotάκης, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης, Δ. Βαρβαρίγος) Εθνικό χωροταξικό πλαίσιο, Ειδικά χωροταξικά πλαίσια για τον Τουρισμό, τις ΑΠΕ, τη Βιομηχανία και Εθνικό Κτηματολόγιο.

* **Δασική Πολιτική** (Στ. Κελέτης, Ι. Ζιώγας, Κυρ. Μητσotάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Γ. Κοντογιάννης, Μιχ. Κατρίνης, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης, Ν. Καντερές, Α. Κόρκα, Π. Τατούλης): Αποκατάσταση πυρόπληκτων περιοχών, πρόληψη πυρκαγιών, δασικοί χάρτες και δασολόγιο.

* **Κλιματικές Αλλαγές και Ενέργεια** (Κυρ. Μητσotάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Σπ. Κουβέλης, Π. Τατούλης, Α. Λοβέρδος): Εκπόνηση σχεδίου προσαρμογής της Ελλάδας στις κλιματικές αλλαγές, απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμηση ενέργειας, παρακολούθηση εθνικού σχεδίου αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, αποκατάσταση χώρων εξόρυξης ενεργειακών υλικών.

* **Διαχείριση Υδάτινων Πόρων** (Δ. Βαρβαρίος, Σπ. Κουβέλης, Ι. Ζιώγας, Χρ. Βερελής): Προστασία λιμνών, ποταμών, θαλασσών, μόλυνση υδάτων, προστασία του υδροφόρου ορίζοντα, ορθολογική διαχείριση πόσιμου νερού, άρδευση γεωργικών καλλιεργειών, εκτροπή του Αχελώου.

* **Διαχείριση Αποβλήτων** (Σπ. Κουβέλης, Α. Λοβέρδος, Ι. Ζιώγας, Α. Κόρκα, Β. Οικονόμου): Στερέα απόβλητα, αστικά λύματα, τοξικά & επικίνδυνα απόβλητα, ΧΥΤΑ και ΧΥΤΥ, εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων.

* **Αστικό Περιβάλλον** (Κυρ. Μητσotάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Παπαγιαννάκης): Ελεύθεροι χώροι, αστικό πράσινο, Μητροπολιτικό Πάρκο Ελληνικού, ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, οικολογική μετακίνηση.

* **Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων** (Μιχ. Παπαγιαννάκης): Εκσυγχρονισμός και αναθεώρηση καθεστώτος σύνταξης και εφαρμογής των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

* **Μεταλλάγματα Τρόφιμα** : (Μιχ. Παπαγιαννάκης).

* **Βιοποικιλότητα και Προστασία Ειδών** (Δ. Βαρβαρίος, Ευ. Αργύρης):

Προστασία βιοτόπων, προστασία ειδών χλωρίδας και πανίδας, θαλάσσιο περιβάλλον και υπεραλίευση, διαχείριση Εθνικών Πάρκων και Φορείς

Διαχείρισης.

* **Γεωργία** (Δ. Βαρβαρίος, Στ. Κελέτης, Ευ. Αργύρης)

Φυτοφάρμακα, λιπάσματα, υπερβόσκηση, επιπτώσεις κλιματικών αλλαγών.

Όσον αφορά τις προτάσεις που κατατέθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματικότερη λειτουργία και την θεσμική αναβάθμισή της, μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

* Διερεύνηση της δυνατότητας διάθεσης γραφείου και μόνιμου συνεργάτη για την γραμματειακή υποστήριξη του έργου της Επιτροπής (Κυρ. Μητσotάκης, Α. Λοβέρδος).

* Διάθεση επιστημονικού συνεργάτη για την επιστημονική υποστήριξη του έργου της Επιτροπής (Κυρ. Μητσotάκης, Α. Λοβέρδος).

* Οργάνωση επισκέψεων της Επιτροπής σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές της Ελλάδας καθώς και συναντήσεων στο εξωτερικό (Κυρ. Μητσotάκης).

* Δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας της Επιτροπής στο διαδίκτυο (Κυρ. Μητσotάκης, Χρ. Βερελής, Δ. Βαρβαρίος, Μιχ. Κατρίνης, Α. Λοβέρδος, Μιχ. Παπαγιαννάκης, Σπ. Κουβέλης).

* Εκπόνηση και δημοσίευση εισηγήσεων και συμπερασμάτων της Επιτροπής για περιβαλλοντικά θέματα (Μιχ. Παπαγιαννάκης).

* Απόκτηση δυνατότητας συμμετοχής της Επιτροπής στην επεξεργασία νομοσχεδίων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (Κυρ. Μητσotάκης, Α. Λοβέρδος, Χρ. Βερελής, Δ. Βαρβαρίος, Στ. Κελέτης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Παπαγιαννάκης).

* Δυνατότητα εισήγησης της Επιτροπής κατά τη συζήτηση νομοσχεδίων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος στην Ολομέλεια (Μιχ. Παπαγιαννάκης).

* Ανάπτυξη συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέματα περιβαλλοντικής νομοθεσίας (Χρ. Βερελής).

* Εκπόνηση Εκθέσεων της Επιτροπής για περιβαλλοντικά ζητήματα (Χρ. Βερελής).

* Ανάπτυξη συνεργασιών με την επιστημονική κοινότητα, τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και ομάδες πολιτών (Ι. Ζιώγας, Σπ. Κουβέλης).

* Διερεύνηση της δυνατότητας για αλλαγή των διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής που διέπουν την Επιτροπή προς την κατεύθυνση της θεσμικής της αναβάθμισης (Α. Λοβέρδος).

* Έκδοση ψηφισμάτων της Επιτροπής για συγκεκριμένα περιβαλλοντικά θέματα (Γ. Κασαπίδης).

* Διεξαγωγή συζητήσεων στην Επιτροπή για περιβαλλοντικά ζητήματα αποκλειστικά τοπικού ενδιαφέροντος (Μιχ. Γιαννάκης, Κυρ. Μητσotάκης, Κ. Σπηλιόπουλος, Μιχ. Κατρίνης, Δ. Οικονόμου).

2. Προσαρμογή στις Κλιματικές Αλλαγές

Το ζήτημα των κλιματικών αλλαγών συζητήθηκε σε δύο συνεδριάσεις της Επιτροπής. Η πρώτη διεξήχθη στις 4 Δεκεμβρίου 2007 με θέμα την προσαρμογή της χώρας μας στις νέες εξελίξεις, για την αντιμετώπιση του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών ενόψει και της διεθνούς διάσκεψης του ΟΗΕ στο Μπαλί. Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, Γενικός Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του ΥΠΕΞ, Ευάγγελος Μπαλτάς, Γενικός Γραμματέας του ΥΠΕΧΩΔΕ, Χρήστος Ζερεφός, Πρόεδρος Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ.

Η δεύτερη συνεδρίαση διεξήχθη από κοινού με τη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και την Ειδική Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων στις 8 Φεβρουαρίου 2008, με θέμα συζήτησης τη δέσμη μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υλοποίηση των δεσμεύσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Την Επιτροπή ενημέρωσαν οι κ.κ. Σταύρος Καλογιάννης, Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Σταύρος Καλαφάτης, Υφυπουργός Ανάπτυξης, Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF Ελλάς και Μιχαήλ Σκούλλος καθηγητής, Πρόεδρος Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης.

Τα δεδομένα που τέθηκαν και τα βασικά συμπεράσματα τα οποία εξήχθησαν κατά την διάρκεια των σχετικών συνεδριάσεων της Επιτροπής, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

* Τα επιστημονικά δεδομένα συντείνουν πλέον στην γενική παραδοχή, ότι οι κλιματικές αλλαγές αποτελούν ένα υπαρκτό πρόβλημα που οφείλεται στην ανθρωπογενή δραστηριότητα. Είναι ένα σύνθετο ζήτημα με περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις που απασχολεί τη διεθνή κοινότητα και η αντιμετώπισή του εξαρτάται από τις συντονισμένες πρωτοβουλίες μεταξύ των χωρών, τόσο του αναπτυγμένου όσο και του αναπτυσσόμενου κόσμου.

* Οι διεθνείς διαπραγματεύσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου περιλαμβάνουν τρεις άξονες: **πρώτον**, την άμβλυνση της αύξησης των εκπομπών αερίων (mitigation), **δεύτερον**, τη μεταφορά «πράσινης» τεχνολογίας από τον αναπτυγμένο προς τον αναπτυσσόμενο κόσμο και, **τρίτον**, την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές (adaptation). Σύμφωνα με την Έκθεση Stern, η παγκόσμια κοινότητα πρέπει να διοχετεύει το 1% του παγκόσμιου ΑΕΠ για τον περιορισμό των κλιματικών αλλαγών έως το 2050, διαφορετικά το κόστος της αδράνειας εκτιμάται σε 5-20% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

* Οι κλιματικές αλλαγές οφείλονται στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που εκλύονται από την καύση ορυκτών καυσίμων. Στην Ευρώπη αντιστοιχεί περίπου το 14% των παγκόσμιων εκπομπών, στις ΗΠΑ το 21% και στην Κίνα το 19%. Για την Ελλάδα, οι δραστηριότητες που συνεισφέρουν στην έκλυση αερίων του θερμοκηπίου είναι η παραγωγή ηλεκτρισμού σε ποσοστό 55%, οι μεταφορές κατά 21%, η βιομηχανία σε ποσοστό 9%, ο οικιακός και αγροτικός τομέας κατά 13%, και τα στερεά απόβλητα σε ποσοστό 2,5%.

* Οι γενικοί ευρωπαϊκοί στόχοι που έχουν τεθεί για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών μέχρι το 2020 είναι **πρώτον**, 20% μείωση των εκπομπών αερίων, **δεύτερον**, 20% της ενέργειας να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές και **τρίτον**, 10% των καυσίμων μεταφορών να προέρχεται από βιοκαύσιμα.

* Οι υποχρεώσεις της χώρας μας για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020, οι οποίες απορρέουν από τις

ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, είναι: η μείωση των εκπομπών να φθάσει το -4% σε σχέση με το 2005, η εισαγωγή βιοκαυσίμων στις μεταφορές να κυμανθεί σε ποσοστό 10% και η συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών στην ηλεκτροπαραγωγή να φθάσει στο 18%. Όσον αφορά τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το πρωτόκολλο του Κιότο, η χώρα μας δεν πρέπει να ξεπεράσει το +25% στις εκπομπές ρύπων, με έτος βάσης το 1990.

* Μεταξύ άλλων, στην Ελλάδα εκπονούνται και εφαρμόζονται από τα συναρμόδια Υπουργεία μακροπρόθεσμες πολιτικές που μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Ο μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός, το Β' Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Εκπομπών (2008-2012), το Εθνικό Σχέδιο Μείωσης των Εκπομπών και το Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ είναι ορισμένες από αυτές.

* Οι συνέπειες των κλιματικών αλλαγών ειδικά για την χώρα μας δεν έχουν καθοριστεί με ακρίβεια. Είναι όμως βέβαιο, ότι ολόκληρη η μεσογειακή λεκάνη αναμένεται να υποστεί συνέπειες εξαιτίας του φαινομένου. Σύμφωνα με επιστημονικές εκτιμήσεις, η λειψυδρία και τα ακραία καιρικά φαινόμενα αναμένεται να αποτελέσουν δύο από τις σημαντικότερες συνέπειες της αύξησης της θερμοκρασίας, στην χώρα μας, τα επόμενα χρόνια.

* Η δραστηκή εξοικονόμηση ενέργειας, η σταδιακή απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και η επιθετικότερη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας θεωρούνται, κατά κοινή ομολογία, οι σημαντικότερες προϋποθέσεις για αποτελεσματική αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Σε όλους αυτούς τους τομείς υπάρχουν ώριμες τεχνολογίες και πρακτικές λύσεις που έχουν εφαρμοστεί σε άλλες χώρες και οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα προκειμένου όχι απλώς να είμαστε συνεπείς στις διεθνείς και ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις αλλά και δυναμικά να τις ξεπεράσουμε.

* Είναι ανάγκη να εξεταστεί η δημιουργία ενιαίου επιστημονικού φορέα, ο οποίος θα παρακολουθεί τα επιστημονικά δεδομένα και τις τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα των κλιματικών αλλαγών και θα προβαίνει σε εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις του στη χώρα μας. Η επιστημονική τεκμηρίωση, ειδικά σε ένα σύνθετο πρόβλημα όπως είναι οι κλιματικές αλλαγές, είναι απολύτως απαραίτητη προκειμένου να προχωρήσουμε στην εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών για την αντιμετώπισή τους. Η Ελλάδα διαθέτει διακεκριμένους ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι συμμετέχουν στις διεθνείς διεργασίες όπως το IPCC και είναι ανάγκη να τους αξιοποιήσουμε και σε εθνικό επίπεδο.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της ανθρωπότητας στον αιώνα που διανύουμε. Είναι μια απειλή για τον πλανήτη και για την χώρα μας, η οποία δεν θα μείνει ανεπηρέαστη από τις επιπτώσεις του φαινομένου. Η Ελλάδα είναι ανάγκη να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της και να εκπληρώνει τυπικά και ουσιαστικά τους στόχους που έχουν τεθεί. Πέραν αυτών όμως, το κρίσιμο ζητούμενο για τη χώρα μας είναι να καταφέρει να συνδυάσει την προστασία του περιβάλλοντος με την οικονομική ανάπτυξη, καθώς ένα μεγάλο μέρος της παραγωγικής της δραστηριότητας (τουρισμός, γεωργία, κ.λπ.) εξαρτάται κατά τρόπο άρρηκτο από την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Από την άλλη πλευρά, η δυναμική διεύθυνση «πράσινων» τεχνολογιών τόσο στον τομέα παραγωγής καθαρής ενέργειας όσο και σε αυτόν της εξοικονόμησης, μπορεί να προσελκύσει επενδύσεις, να τονώσει την έρευνα και την καινοτομία και να δημιουργήσει μια νέα παραγωγική δραστηριότητα με πολλαπλά αναπτυξιακά οφέλη και σημαντικές προοπτικές για το μέλλον.

Η επίτευξη του διπλού στόχου για τη χώρα μας, από τη μία να είμαστε συνεπείς στις περιβαλλοντικές μας υποχρεώσεις και από την άλλη να εξασφαλίσουμε ενεργειακή επάρκεια είναι δύσκολη, αλλά εφικτή. Βασική προϋπόθεση είναι, ανάμεσα σε άλλες, να καταστεί η ελληνική οικονομία μια ενεργειακά αποδοτική οικονομία. Εξακολουθούμε και χρειαζόμαστε τις ίδιες μονάδες ενέργειας, για να παράγουμε τα ίδια αποτελέσματα οικονομικής δραστηριότητας όταν άλλες χώρες, όπως η Δανία ή οι ΗΠΑ, χρειάζονται πολύ λιγότερες μονάδες ενέργειας, για

να μπορούν να παράγουν την ίδια οικονομική δραστηριότητα. Όσο η κατανάλωση ενέργειας στη χώρα μας συνεχίζει να αυξάνεται με τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ, τόσο δυσκολότερη θα είναι η αποτελεσματική εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών σταδιακής απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι ένα ζήτημα που αφορά όλους, πολίτες και πολιτικούς, γι' αυτό και η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής οφείλει να συνεχίσει να θέτει το θέμα πολύ ψηλά στην ατζέντα των ενδιαφερόντων της, προκειμένου να συμβάλλει με τον δικό της τρόπο και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, στην εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών για την αντιμετώπισή της.

3. Ενημέρωση από τον Επίτροπο Περιβάλλοντος της ΕΕ κ. Σταύρο Δήμα

Στις 17 Ιανουαρίου 2008 ο Επίτροπος Περιβάλλοντος της ΕΕ κ. Σταύρος Δήμας ενημέρωσε την Επιτροπή για τις ευρωπαϊκές πολιτικές για το περιβάλλον και ειδικότερα για τα μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Στη συνεδρίαση μετείχαν επίσης ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Καλογιάννης, ο κ. Γεώργιος Κασσιμάτης Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα, ο κ. Ιερόθεος Παπαδόπουλος Διευθυντής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη Ελλάδα, ο κ. Carlos Martin Εκπρόσωπος Τύπου του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο κ. Ανδρέας Παπακωνσταντίνου στέλεχος του γραφείου του Έλληνα Επιτρόπου.

Ο κ. Δήμας ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής για τα αποτελέσματα της διεθνούς διάσκεψης του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή στην οποία μετείχε και η οποία πραγματοποιήθηκε στο Μπαλί της Ινδονησίας το Δεκέμβριο του 2007. Τα αποτελέσματα της συνόδου ήταν πολύ σημαντικά για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, στην μετά Κιότο εποχή, για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Οι στόχοι που έθεσε η ΕΕ όσον αφορά τη διάσκεψη του Μπαλί ήταν οι εξής:

* Η έναρξη επίσημων διαπραγματεύσεων μεταξύ των χωρών του ΟΗΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η συζήτηση των μέτρων και των πολιτικών που είναι ανάγκη να εφαρμοστούν μετά το 2012 οπότε λήγει η ισχύς του πρωτοκόλλου του Κιότο.

* Η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων μέχρι το 2009, ώστε να μην χαθεί πολύτιμος χρόνος και να ξεκινήσει η άμεση εφαρμογή τους από το 2012.

* Η τοποθέτηση στην ατζέντα των συζητήσεων ζητημάτων όπως η αποψίλωση των δασών, η προσαρμογή των χωρών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η μεταφορά τεχνολογίας και η οικονομική ενίσχυση σε χώρες, οι οποίες υστερούν στην λήψη μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος.

* Η προσπάθεια υιοθέτησης από όλες τις χώρες του ΟΗΕ ενός συγκεκριμένου στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων ρύπων, που θα κυμαίνεται μεταξύ 25- 40%.

Οι τρεις πρώτοι στόχοι επετεύχθησαν ύστερα από επίμονες διαπραγματεύσεις μεταξύ των χωρών που συμμετείχαν στην σύνοδο. Αυτό που έπαιξε σημαντικότατο ρόλο στην επίτευξη συμφωνίας ήταν η παγκόσμια κοινή γνώμη και η πίεση που άσκησαν οι πολίτες και τα ΜΜΕ στις κυβερνήσεις. Από εδώ και πέρα, οι διαπραγματεύσεις της παγκόσμιας κοινότητας, οι οποίες θα διεξαχθούν επί συγκεκριμένων μέτρων που πρέπει να αναληφθούν, αναμένεται εξαιρετικά δύσκολη. Ο ρόλος της Ευρώπης θα είναι κομβικός, όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του Κιότο, αλλά και στην διαμόρφωση μιας συντεταγμένης πολιτικής αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής τα επόμενα χρόνια. Ήδη έχει τεθεί ο στόχος για μείωση των εκπομπών αερίων κατά 20% μέχρι το 2020, αλλά και ο στόχος της διεύθυνσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ποσοστό 20% επί της ηλεκτροπαραγωγής μέχρι τότε. Παράλληλα η ΕΕ ετοιμάζει δύο σημαντικές οδηγίες: Η πρώτη αφορά τη βελτίωση του συστήματος εμπορίας ρύπων και η δεύτερη την προσπάθεια μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που προέρχονται από άλλες πηγές όπως τα κτίρια, οι μεταφορές, η γεωρ-

για κ.λπ.. Ως ιδιαίτερα σημαντική πρωτοβουλία κρίνεται επίσης η πρόταση του Επιτρόπου Περιβάλλοντος για τη μείωση των εκπομπών ρύπων από τα αυτοκίνητα.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, ζητήματα όπως ο αυστηρός έλεγχος εφαρμογής των ευέλικτων μηχανισμών του Πρωτοκόλλου του Κιότο, οι μέθοδοι αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, το ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας, η διαχείριση των υδάτινων πόρων από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ανάγκη περεταίρω ευαισθητοποίησης των πολιτών για το περιβάλλον, η ανάγκη αποτροπής της αποδόσωσης και τα βιοκαύσιμα. Ο υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Σταύρος Καλογιάννης αναφέρθηκε στα ειδικά μέτρα που εφαρμόζει η Ελλάδα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, όπως το Β' Εθνικό Σχέδιο Κατανομής δικαιωμάτων εκπομπών, τη δημιουργία μητρώου δικαιωμάτων εκπομπών στη χώρα μας, την ενίσχυση του σώματος των επιθεωρητών περιβάλλοντος και την αυστηροποίηση των κυρώσεων για παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα η ανάγκη αλλαγής του τρόπου ζωής των πολιτών, προκειμένου να συμβάλλουν και οι ίδιοι στην αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

4. Περιβαλλοντική Συνείδηση των Ελλήνων

Η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης στους Έλληνες πολίτες είναι ένα από τα θεμελιώδη ζητήματα για την προστασία του περιβάλλοντος, γι' αυτό και απασχόλησε την Επιτροπή σε δύο συνεδριάσεις. Στις 23 Ιανουαρίου 2008, παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή τα αποτελέσματα της έρευνας κοινής γνώμης της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την περιβαλλοντική συνείδηση του Έλληνα, η οποία πραγματοποιήθηκε το 2007. Η έρευνα είχε επίσης πραγματοποιηθεί το 2001 και το 2005, έτος κατά το οποίο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος. Τα ευρήματα της έρευνας, αλλά και το γενικότερο ζήτημα της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης κρίθηκε απαραίτητο να συζητηθούν στην Επιτροπή, προκειμένου να σχηματιστεί μια όσο το δυνατόν σαφέστερη εικόνα για την άποψη των πολιτών για το περιβάλλον, ύστερα μάλιστα από την κινητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών, με αφορμή τις πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα της έρευνας, όπως παρουσιάστηκαν από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας κ. Κώστα Καρρά, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

* Σταθερά από το 2001, τα θέματα περιβάλλοντος κατέχουν τις δύο πρώτες θέσεις μεταξύ των κοινωνικών ζητημάτων που απασχολούν τους Έλληνες.

* Η ρύπανση του αέρα, των υδάτινων πόρων, των ακτών και των θαλασσών, η καταστροφή των δασών και τα απορρίμματα αποτελούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που συγκεντρώνουν τις περισσότερες αυθόρμητες αναφορές.

* Ενώ το 2001 το Κράτος και οι επιχειρήσεις θεωρούνταν ως οι κύριοι υπεύθυνοι για το περιβάλλον, το 2005 και το 2007, επιπλέον του Κράτους, σημαντικότερο μερίδιο ευθύνης εναποτίθεται από τους ερωτώμενους στους ιδίους. Συγκεκριμένα, οι 8 στους 10 αναφέρουν ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι υπόθεση του καθενός, ενώ παράλληλα έχει μειωθεί σημαντικά το ποσοστό αυτών που θεωρούν υπεύθυνες τις επιχειρήσεις (από 79% το 2001, σε 49% το 2005 και 2007) και σε μικρότερο βαθμό έχει μειωθεί το ποσοστό που θεωρεί υπεύθυνο το Κράτος.

* Από την άλλη πλευρά, περισσότεροι πολίτες, πλέον, θεωρούν ότι η ευθύνη για την κατάσταση του περιβάλλοντος βαρύνει όλα τα πολιτικά κόμματα.

* Σχεδόν όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν, ότι η περιβαλλοντική εκπαίδευση θα πρέπει να είναι υποχρεωτική ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, κάτι που σημαίνει ότι για τους πολίτες η περιβαλλοντική συνείδηση είναι θέμα παιδείας.

* Μόλις 3 στους 10 Έλληνες πολίτες δηλώνουν ικανοποιημένοι από την ενημέρωση που λαμβάνουν για ζητήματα του περιβάλλοντος και πιστεύουν ότι θα πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη

προβολή των περιβαλλοντικών θεμάτων από τα ΜΜΕ.

* Επίσης εμφανίζεται ξεκάθαρα η θέση των πολιτών, ότι η οικονομική ανάπτυξη δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία για την επιβάρυνση του περιβάλλοντος.

Τα μέλη της Επιτροπής συζητήσαν διεξοδικά τα αποτελέσματα της έρευνας και ζήτησαν συγκεκριμένες διευκρινήσεις, σχετικά με το «δείγμα» πολιτών που χρησιμοποιήθηκε, καθώς και τις ηλικιακές ομάδες οι οποίες επελέγησαν να ερωτηθούν. Κοινή υπήρξε η διαπίστωση, ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν στοιχεία και δεδομένα όσον αφορά τη γνώμη των πολιτών, τόσο για γενικά όσο και για ειδικότερα περιβαλλοντικά ζητήματα, ενώ τονίστηκε η ανάγκη να πραγματοποιούνται ανάλογες έρευνες σε πιο τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να παρακολουθείται καλύτερα το θέμα.

Στη δεύτερη συνεδρίαση της ίδιας θεματικής ενότητας, που πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουνίου 2008, η Επιτροπή φιλοξένησε 22 μαθητές και 2 καθηγητές της Β' Τάξης του 3ου Ενιαίου Λυκείου Άρτας. Οι μαθητές παρουσίασαν στην Επιτροπή ένα πρωτότυπο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ολογικής ευαισθητοποίησης, με κύριους άξονες την προώθηση της ανακύκλωσης, τη διαχείριση απορριμμάτων και την προστασία του Αμβρακικού Κόλπου. Ήταν μια πραγματικά ξεχωριστή συνεδρίαση, καθώς αναδείχθηκαν σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα, μέσα από την καθαρή ματιά και την εμπειριστικαμένη παρουσίαση των παιδιών με βαθιά γνώση και ευαισθησία για τα θέματα περιβάλλοντος. Στη συνεδρίαση εκτός από τα μέλη της Επιτροπής, παρευρέθησαν ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτριος Γ. Σιούφας, καθώς και οι βουλευτές του νομού Άρτας κ.κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου (Υφυπουργός Υγείας), Κωνσταντίνος Παπασιώζος και Δημήτριος Τσιρώνης. Στη συνεδρίαση τονίστηκε η ανάγκη περεταίρω προώθησης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα σχολεία και αναδείχθηκε ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών, ειδικά των νέων ανθρώπων, στην προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Η δραστηριότητα του 3ου Ενιαίου Λυκείου Άρτας είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα, που αξίζει να βρει μιμητές και σε άλλα σχολεία σε ολόκληρη τη χώρα.

5. Δασική Πολιτική και Περιαστικά Δάση

Το μείζον ζήτημα της δασικής πολιτικής της χώρας απασχόλησε τρεις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στις 6 Μαρτίου 2008 και παρέστησαν οι κ.κ. Παναγιώτης Χηνοφώτης, Υφυπουργός Εσωτερικών, Γεώργιος Κρεμλής, Προϊστάμενος Διοικητικής Μονάδας "Πολιτικής Συνοχής και Εκτιμήσεως Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων" της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Κωνσταντίνος Μπέσης, Δασολόγος, Εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ, Σπυρίδων Ντάφης, Ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ, εκπρόσωπος ΕΚΒΥ, Δημήτριος Κατσούδας, τέως Γενικός Γραμματέας Δασών, Νικόλαος Μπόκαρης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, Αθανάσιος Μπουζινέκης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF Ελλάς και Σπυρίδων Κυριάκης, Πρόεδρος του ΕΘΙΑΓΕ.

Η δεύτερη πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαρτίου 2008 και την Επιτροπή κλήθηκαν να ενημερώσουν οι κ.κ. Παναγιώτης Χηνοφώτης Υφυπουργός Εσωτερικών, Γεώργιος Κρεμλής, Προϊστάμενος Διοικητικής Μονάδας "Πολιτικής Συνοχής και Εκτιμήσεως Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων" της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Κωνσταντίνος Μπέσης, Δασολόγος, Εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ, Σπυρίδων Ντάφης, Ομότιμος Καθηγητής του ΑΠΘ, εκπρόσωπος ΕΚΒΥ, Δημήτριος Κατσούδας, τέως Γενικός Γραμματέας Δασών, Νικόλαος Μπόκαρης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, Αθανάσιος Μπουζινέκης, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Κίνησης Δασολόγων, Δημήτριος Καραβέλλας, Διευθυντής του WWF Ελλάς και Σπυρίδων Κυριάκης, Πρόεδρος του ΕΘΙΑΓΕ.

Στην τρίτη συνεδρίαση, με αντικείμενο τα περιαστικά δάση της Αττικής, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 2008, παρέστησαν οι κ.κ. Κωνσταντίνος Κυτίδης, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Στέφανος Μάνος, πρώην Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Δημήτριος Καλογερόπουλος, Δήμαρχος Αιγάλεω, Πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ, Νικόλαος Χαρδαλιάς, Δήμαρχος Βύρωνα, Πρόεδρος του ΣΠΑΥ, Δημήτριος Στεργίου, Δήμαρχος Πεντέλης, Πρόεδρος του ΣΠΑΠ, Λάμπρος Μίχος, Δήμαρχος Αγ. Βαρβάρας, Πρόεδρος του ΑΣΔΑ και Δημήτριος Σπάθης, Πρόε-

δρος του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης για τη δασική πολιτική της χώρας, εντάσσονται και οι επισκέψεις που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις πυρόπληκτες περιοχές της Ηλείας και της Πάρνηθας καθώς και στο Ποικίλο Όρος.

Τα δεδομένα που τέθηκαν και τα βασικά συμπεράσματα τα οποία εξήχθησαν, κατά την διάρκεια των συνεδριάσεων και των επισκέψεων της Επιτροπής, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

* Η προστασία των δασών είναι ένα ζήτημα με περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις, το οποίο πρέπει να αποτελέσει εθνική προτεραιότητα. Η χώρα χρειάζεται μια συνεπή, μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική δασική πολιτική με άμεσους και μακροπρόθεσμους στόχους. Η ανυπαρξία της τα τελευταία 30 χρόνια καθώς και η μεταβολή των κλιματικών συνθηκών, αποτελούν τις βασικές αιτίες για την καταστροφή από τις πυρκαγιές ενός μεγάλου τμήματος των δασών και των δασικών εκτάσεων στη χώρα μας. Η αντιμετώπιση της αποδάσωσης αποτελεί άλλωστε έναν από τους αποτελεσματικότερους και σχετικά οικονομικότερους τρόπους αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών.

* Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα φυσικό φαινόμενο που, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, επιτελεί ένα ρόλο στην ισορροπία και την αναγέννηση των δασικών οικοσυστημάτων τόσο στη χώρα μας όσο και συνολικά στην Μεσόγειο. Η ειδοποιός διαφορά είναι ότι τα τελευταία χρόνια οι δασικές πυρκαγιές είναι πλέον πολύ πιο συχνές, ανεξέλεγκτες και πιο καταστροφικές. Οι τεράστιες ανεξέλεγκτες δασικές πυρκαγιές (mega fires) όπως αυτές που συνέβησαν το καλοκαίρι του 2007, εκτιμάται ότι θα αποτελούν πια τον κανόνα και όχι την εξαίρεση για τα επόμενα χρόνια.

* Οι καταστροφικές δασικές πυρκαγιές των δεκαετιών του '70 και του '80, οδήγησαν στις αρχές της δεκαετίας του '90 σε μία προσπάθεια αναμόρφωσης και ενίσχυσης της δασικής πολιτικής της χώρας. Η δημιουργία ανεξάρτητης Γενικής Γραμματείας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος εντός του Υπουργείου Γεωργίας και η σύσταση διακομματικής επιτροπής της Βουλής, η οποία κατέληξε σε ομόφωνο πόρισμα το Μάιο του 1993, ήταν δύο από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις εκείνης της περιόδου με τις οποίες επετεύχθησαν μετρήσιμα αποτελέσματα.

* Το 1998 η ευθύνη της δασοπυρόσβεσης μεταφέρθηκε στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και οι Δασικές Υπηρεσίες - που μέχρι τότε είχαν την ευθύνη - αποδυναμώθηκαν. Την ίδια περίοδο καταργήθηκε η Γενική Γραμματεία Δασών και οι Δασικές Υπηρεσίες υπήχθησαν αρχικά στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και έπειτα στις Γενικές Γραμματείες των Περιφερειών όπου παραμένουν έως σήμερα.

Η πρόληψη, η άμεση πυρανίχνευση και η δασοπυρόσβεση αποτελούν τα τρία διακριτά επίπεδα για την πυροπροστασία. Με βάση αυτούς τους τομείς, τα κεντρικά προβλήματα που παρουσιάζει σήμερα ο τομέας της δασοπροστασίας και της δασοπυρόσβεσης και χρήζουν συγκεκριμένων παρεμβάσεων, μπορούν γενικά να συνοψιστούν στα εξής:

* **Η απουσία Ενιαίου Φορέα Δασοπροστασίας.** Η διαδικασία πρόληψης, πυρόσβεσης και αποκατάστασης των δασών εμπλέκει δεκάδες συναρμόδιες υπηρεσίες, που συχνά έχουν επιφορτιστεί με αντικρουόμενα μεταξύ τους αντικείμενα χωρίς κεντρικό συντονισμό. Η πολυδιάσπαση των επιμέρους τομέων της δασικής πολιτικής και των αρμοδιοτήτων μεταξύ υπηρεσιών, δεν συμβάλλει στην αποτελεσματική προστασία των δασών, αλλά επιτείνει τη σύγχυση ειδικά στους τομείς της άμεσης πυρανίχνευσης και της πυρόσβεσης. Η επιστροφή στο προ του 1998 καθεστώς κρίνεται ανέφικτη, είναι όμως ανάγκη να μελετηθεί το ενδεχόμενο σύστασης και λειτουργίας ισχυρού ενιαίου φορέα, με ξεκάθαρες αρμοδιότητες, που θα συντονίζει όλες τις δράσεις δασοπροστασίας, σε όλα τα στάδια, με έμφαση πρωτίστως στην πρόληψη και δευτερευόντως στην καταστολή.

* **Η ελλιπής συμμετοχή των Δασικών Υπηρεσιών στην πρόληψη και την καταστολή.** Η καλή γνώση του δάσους και των ιδιοσημεριών του είναι ένα κρίσιμης σημασίας ζήτημα, προκειμένου να επιτύχουν οι δράσεις πρόληψης, άμεσης πυρα-

νίχνευσης και της δασοπυρόσβεσης. Η Δασική Υπηρεσία πρέπει να έχει συμμετοχή και στα τρία στάδια της πυροπροστασίας, καθώς η διάσπαση των αρμοδιοτήτων και η συμμετοχή της μόνο στο στάδιο της πρόληψης και όχι σε αυτό της καταστολής έχει αποδειχθεί ότι δεν αποδίδει. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία καταβάλλει ομολογουμένως τεράστιες προσπάθειες με μεγάλο κόστος, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις δασικές πυρκαγιές, αλλά εκ του αποτελέσματος είναι πια φανερό, ότι χρειάζεται την αρωγή της Δασικής Υπηρεσίας.

* **Η υποστελέχωση των Δασικών Υπηρεσιών.** Περίπου το 60% των θέσεων που προβλέπονται για τις Δασικές Υπηρεσίες δεν είναι στελεχωμένο, ενώ και η συντριπτική πλειοψηφία των ήδη υπηρετούντων στελεχών υποαπασχολούνται σε άλλες δραστηριότητες (έκδοση πράξεων χαρακτηρισμών κ.λπ.). Μία σημαντική συνέπεια της αποδυνάμωσης των Δασικών Υπηρεσιών είναι τα περιορισμένης έκτασης και ανεπαρκή δασοκομικά έργα (αραιώσεις, κλαδεύσεις, απομάκρυνση εύφλεκτου υπόροφου κ.λπ.), που συμβάλλουν αποφασιστικά στην πρόληψη. Είναι ανάγκη οι Δασικές Υπηρεσίες να αναδιοργανωθούν και να ενισχυθούν σε εξοπλισμό και προσωπικό προκειμένου να συμβάλουν ουσιαστικά στην προστασία των δασών.

* **Η ανυπαρξία δασικών χαρτών και δασολογίου.** Παρά το γεγονός ότι η σύνταξη δασικών χαρτών και δασολογίου αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας, ήδη από τη δεκαετία του '70, δυστυχώς μέχρι σήμερα η χώρα μας δεν έχει αποκτήσει ούτε το ένα ούτε το άλλο. Είναι δεδομένο ότι δεν νοείται άσκηση δασικής πολιτικής χωρίς την απαραίτητη γνώση του χώρου στον οποίο θα ασκείται. Από την άλλη πλευρά, η ακριβής γνώση του δασικού πλούτου μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα για διεκδικήσεις και αμφισβητήσεις του ιδιοκτησιακού καθεστώτος δασικών εκτάσεων, που συχνά αποτελούν κίνητρο για εμπρησμούς.

* **Η ελλιπής αστυνόμευση και εποπτεία του δάσους.** Μια από τις σημαντικότερες αδυναμίες του συστήματος δασοπροστασίας είναι η απουσία έγκαιρης αναγγελίας της πυρκαγιάς και άμεσης αποτροπής της μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η εμπειρία έχει δείξει ότι, κάτω από συγκεκριμένες καιρικές συνθήκες, όταν μία πυρκαγιά ξεφύγει από τον έλεγχο, η κατάσβεσή της καθίσταται δύσκολη. Για το σκοπό αυτό απαιτείται, ανάμεσα σε άλλα, ένα ικανοποιητικό δίκτυο πυροφυλακών επαρκώς επανδρωμένων, σύγχρονος εξοπλισμός επικοινωνιών και παρακολούθησης, εξειδικευμένο προσωπικό, ομάδες «δασοκομάντος» και ειδικά πυροσβεστικά οχήματα.

* **Οι αδυναμίες σε επιχειρησιακό επίπεδο.** Ο κακός συντονισμός και η ανεπαρκής διασύνδεση των εμπλεκόμενων φορέων δασοπροστασίας είναι, κατά κοινή ομολογία, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα. Η μηδανική αξιοποίηση μεθόδων διαχείρισης της βλάστησης, η απόλυτη προσήλωση στα εναέρια μέσα, η ανεπαρκής αξιοποίηση χερσαίων δυνάμεων στην άμεση πυρανίχνευση με τον περιορισμό τους στην προστασία οικισμών κ.λπ., κατά την διάρκεια της κορύφωσης του φαινομένου της πυρκαγιάς, και η ελλιπής αξιοποίηση της εθελοντικής προσφοράς είναι παθογένειες του συστήματος που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

* **Οι αδυναμίες του συστήματος αποκατάστασης πυρόπληκτων περιοχών.** Η αδιάλειπτη παρακολούθηση και επιτήρηση των καμένων εκτάσεων, η έμφαση στην ανάπτυξη φυτευτικού υλικού που θα καλύψει πιθανές ανάγκες αποκατάστασης (φυτώρια κ.λπ.), η ρύθμιση των δραστηριοτήτων στις συγκεκριμένες περιοχές (θήρα, κτηνοτροφία κλπ.) με γνώμονα τις ανάγκες ανασύστασης των οικοσυστημάτων, αλλά και η ανάπτυξη της δασοκομικής έρευνας και της τεχνολογίας σε αυτόν τον τομέα, είναι ορισμένα από τα ζητήματα που πρέπει να εξετασθούν, προκειμένου να έχουμε πρακτικά αποτελέσματα στον τομέα της αποκατάστασης.

Τα παραπάνω συμπεράσματα αφορούν και τα περιστατικά δάση και βουνά της Αττικής, αλλά ειδικότερα για αυτά είναι ανάγκη να τονιστούν τα παρακάτω σημεία:

* **Η Πεντέλη, η Πάρνηθα, το Ποικίλο Όρος και ο Υμηττός** είναι οι τελευταίοι πνεύμονες πρασίνου της Αττικής, γι' αυτό είναι ανάγκη να προστατευθούν και να αναπλαστούν με κάθε

δυνατό τρόπο. Είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για την ποιότητα ζωής των 4 εκατομμυρίων πολιτών και την διαμόρφωση του μικροκλίματος στο λεκανοπέδιο τα επόμενα χρόνια. Κεντρικός γνώμονας των πολιτικών πρωτοβουλιών που θα αναληφθούν, θα πρέπει πλέον να είναι όχι μόνο τι αποτελεί δάσος, αλλά τι θέλουμε ως οργανωμένη Πολιτεία να είναι δάσος στην Αττική.

* Με εξαίρεση την Πάρνηθα, η οποία από το 1961 έχει χαρακτηριστεί Εθνικός Δρυμός εξασφαλίζοντας ένα πλέγμα προστασίας, οι κύριες απειλές για τα περιστατικά βουνά και δάση της Αττικής είναι, ανάμεσα σε άλλα, οι καταπατήσεις, οι διεκδικήσεις και αμφισβητήσεις του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μεγάλων εκτάσεων και οι κίνδυνοι εκδήλωσης πυρκαγιών σε δασικές περιοχές αλλά και σε τμήματά τους που βρίσκονται σε διαδικασία αναδάσωσης.

* Η ίδρυση ανεξάρτητων δασαρχείων σε όσα περιστατικά βουνά δεν διαθέτουν μέχρι σήμερα (π.χ. στον Υμηττό) καθώς και η κήρυξή τους ως προστατευόμενες περιοχές (Εθνικοί Δρυμοί ή Εθνικά Πάρκα), αποτελούν καθολικά αιτήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Συνδέσμων Προστασίας τους, που μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη προστασία τους και είναι ανάγκη να εξεταστούν.

* Είναι ανάγκη να δοθεί ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην πρόληψη τόσο ενόψει της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου όσο και μακροπρόθεσμα. Γι' αυτό πρέπει να επισπεύδονται οι διαδικασίες έγκρισης των προγραμματικών συμβάσεων για έργα πυροπροστασίας, να εντατικοποιηθούν οι προσλήψεις εποχικών πυροφυλάκων και να εξεταστεί η επέκταση της θητείας τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, να δοθεί μεγαλύτερη χρηματοδότηση για έργα καθαρισμού των δασών και περιορισμού της δασικής βιομάζας, να ενισχυθεί η αστυνόμευση και η επιτήρηση των δασικών περιοχών και να ενισχυθούν οι τοπικοί Σύνδεσμοι Προστασίας σε εξοπλισμό και προσωπικό.

* Η αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιστατικών δασικών εκτάσεων, ο αυστηρός προσδιορισμός των χρήσεων γης και η κατά το δυνατόν ανάσχεση των διεκδικήσεων, είναι ζητήματα που πρέπει επίσης να εξεταστούν. Η ανάρτηση οριστικών δασικών χαρτών και η σύνταξη δασολογίου κατά προτεραιότητα για τα 4 περιστατικά βουνά της Αττικής ή ακόμα και το ενδεχόμενο απαλλοτρίωσης των δασικών εκτάσεων από το Κράτος, είναι μέτρα που πρέπει να εξεταστούν.

* Όσον αφορά στην ανάπλαση, είναι ανάγκη να δοθεί έμφαση στην ολοκλήρωση των τεχνητών αναδασώσεων, στην εξασφάλιση της υδροδότησης και την αυστηρή επιτήρηση των αναδασωμένων εκτάσεων, ειδικά όσων έχουν φυτευτεί για δεύτερη και τρίτη φορά. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει τέλος να λαμβάνεται για τα έργα υδροδότησης (φράγματα, υδατοδεξαμενές κ.λπ.) και συγκράτησης των εδαφών που είναι ζωτικής σημασίας, προκειμένου να αποδώσουν οι αναδασώσεις και να αναγεννηθούν τα δασικά οικοσυστήματα σε βάθος χρόνου.

6. Πετρελαιοκίνηση στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη

Ανοίγοντας τον κύκλο συνεδριάσεων για την οικολογική μετακίνηση, η Επιτροπή Περιβάλλοντος διεξήγαγε την πρώτη συζήτηση, για τα υπέρ και τα κατά της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Στη συζήτηση που διεξήχθη στις 11 Ιουνίου 2008 παρέστησαν οι κ.κ. Σίμος Σιμόπουλος Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Μεταφορών, Ανδρέας Ανδρικόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΑΑ, Νίκος Χαραλαμπίδης, Διευθυντής της Greenpeace, Κώστας Καββαθάς, Δημοσιογράφος και η κυρία Κλέα Κατσουγιάννη, Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ECOCITY.

Τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης, καθώς και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

* Η απαγόρευση της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη στις αρχές της δεκαετίας του '90 (ΚΥΑ 1992), υπαγορεύθηκε από την ανάγκη αντιμετώπισης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και στηρίχθηκε, με βάση τα τεχνολογικά δεδομένα εκείνης της περιόδου, στη συμβολή των πετρελαιοκινητήρων

στη ρύπανση του αέρα. Από την απαγόρευση εξαιρούνται μέχρι σήμερα τα ταξί, τα στρατιωτικά οχήματα, τα βαρέα φορτηγά καθώς και τα Ι.Χ. φορτηγά κάτω των 4 τόνων, τα οποία κατέχουν όσοι έχουν άδεια παραγωγού ή πωλητή στις λαϊκές αγορές. Με βάση τα νέα τεχνολογικά δεδομένα για την πετρελαιοκίνηση, οι κινητήρες diesel λειτουργούν σήμερα με προδιαγραφές EURO 4 και 5, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του '90 διέθεταν προδιαγραφές EURO 3.

* Στα **θετικά** της πετρελαιοκίνησης μπορούν να προσμετρηθούν: η βελτίωση της τεχνολογίας των πετρελαιοκίνητων οχημάτων, η μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, και ως εκ τούτου, η μικρότερη επιβάρυνση της ατμόσφαιρας με αέρια του θερμοκηπίου, το μειωμένο κόστος λειτουργίας των οχημάτων, η σταδιακά αυστηρότερη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ότι αφορά στις εκπομπές ρύπων από τα πετρελαιοκίνητα οχήματα και η δυνατότητα χρησιμοποίησης βιοκαυσίμων για περαιτέρω μείωση των αιωρούμενων σωματιδίων και του μονοξειδίου του άνθρακα, καθώς επίσης και των υδρογονανθράκων.

* Στα **αρνητικά** της πετρελαιοκίνησης πρέπει να σημειωθούν: οι ήδη υψηλές, και με προοπτική περαιτέρω αύξησης, εκπομπές οξειδίων του αζώτου που εκπέμπουν οι κινητήρες diesel, οι ήδη υψηλές αλλά και αυξανόμενες εκπομπές αιωρούμενων σωματιδίων μικρής διαμέτρου (PM_{2,5}, PM₁₀), η έλλειψη μηχανισμών ελέγχου της ποιότητας καυσίμων και των εκπομπών των οχημάτων.

* Η άρση απαγόρευσης της πετρελαιοκίνησης στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, δεν μπορεί από μόνη της να λύσει το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στα αστικά κέντρα, το θέμα όμως αξίζει να μελετηθεί. Ένα τέτοιο μέτρο δεν θα ήταν αποδοτικό μεμονωμένα, αλλά ως μέρος ενός συνολικότερου συνδυασμού πρωτοβουλιών με κύριους άξονες: πρώτον, την αντικατάσταση του στόλου παλαιών πετρελαιοκίνητων οχημάτων (ταξί, φορτηγών κ.λπ.) που κυκλοφορούν στα αστικά κέντρα και ρυπαίνουν, καθώς συχνά δεν συντηρούνται σωστά και χρησιμοποιούν νοθευμένα καύσιμα, δεύτερον, την εισαγωγή με κίνητρα «πράσινων» τεχνολογιών αυτοκίνησης (π.χ. υβριδικά, υδρογόνου κ.λπ.) και, τρίτον, την έμφαση στην χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς.

7. Επεξεργασία νομοσχεδίων

Η συμμετοχή της Επιτροπής στην συζήτηση και επεξεργασία νομοσχεδίων με περιβαλλοντικό περιεχόμενο αποτέλεσε καθολικό αίτημα των μελών της. Για πρώτη φορά συμμετείχε σε κοινές συνεδριάσεις για τη συζήτηση δύο νομοθετημάτων: του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης «**Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και άλλες διατάξεις**» και στο «**Σχέδιο του Γενικού Πλαίσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης**» του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Η επεξεργασία του σχεδίου νόμου για την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια ολοκληρώθηκε σε 4 κοινές συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, οι οποίες διεξήχθησαν διαδοχικά στις 8, 9 και 10 Απριλίου 2008. Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρήστος Φώλιας, ο Υφυπουργός κ. Γεώργιος Βλάχος και υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου, ενώ κατά την ακρόαση των φορέων παρέστησαν οι κ. κ. Κωνσταντίνος Κανελλόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδας, Στράτος Παράδης, Πρόεδρος της ΠΟΜΙΔΑ., Ιωάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος του ΤΕΕ, Χρήστος Σπίρτζης, Αντιπρόεδρος του ΤΕΕ, Νικόλαος Χαραλαμπίδης, Διευθυντής της Greenpeace, Ιωάννης Αγαπητίδης, Πρόεδρος του ΚΑΠΕ, Ηλίας Σωφρόνης και Ελένη Λαμπροπούλου εκπρόσωποι του ΚΑΠΕ. Με τις διατάξεις του νομοσχεδίου η ελληνική νομοθεσία εναρμονίζεται με την Οδηγία 2002/91/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (Ε.Ε. L1 της 4.1.2003).

Η συζήτηση για το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο ολοκληρώθηκε σε 5 κοινές συνεδριάσεις της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, οι οποίες διεξήχθησαν διαδοχικά στις 14, 15, 16, 20 και 22 Μαΐου 2008. Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κ. Γιώργος Σουφλιάς, ο Υφυπουργός κ. Σταύρος Καλογιάννης και υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου, ενώ κατά την ακρόαση των φορέων παρέστησαν οι κ. κ. Ιωάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος ΤΕΕ, Απόστολος Παραπαίρης, Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, Νικόλαος Φουσέκης, Νομάρχης Φωκίδος και εκπρόσωπος της ΕΝΑΕ, Βασίλειος Κορομάντζος, Γενικός Γραμματέας της ΚΕΔΚΕ, Χριστίνα Θεοχάρη, Γραμματέας Οικολογίας και Περιβάλλοντος της ΓΣΕΕ, Δημήτριος Δασκαλόπουλος, Πρόεδρος του ΣΕΒ, Παύλος Λουκάκης, εκπρόσωπος του ΣΕΠΟΧ, Παύλος Γιαμάς, εκπρόσωπος του ΕΚΒΥ, Χρήστος Λαδιάς, Πρόεδρος του ΣΕΠ και Γεώργιος Μπαθρέλος, εκπρόσωπος του ΓΕΩΤΕΕ. Το Γενικό Χωροταξικό Πλαίσιο θέτει τις κεντρικές κατευθυντήριες γραμμές για τις χρήσεις γης και την χωροθέτηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην χώρα μας σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον για τα επόμενα 15-20 χρόνια.

8. Θεσμική Αναβάθμιση της Επιτροπής

Το ζήτημα της θεσμικής αναβάθμισης και της επέκτασης των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, ώστε να ασκήσει αποτελεσματικά το θεσμικό της ρόλο, αποτέλεσε έναν από τους κεντρικούς στόχους, που τέθηκαν ήδη από τον αρχικό προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της. Η αναγκαιότητα αυτή υπήρξε κοινή διαπίστωση των μελών της Επιτροπής και οι σχετικές προτάσεις συζητήθηκαν εκτενώς στις συνεδριάσεις της 31ης Οκτωβρίου 2007 και της 13ης Φεβρουαρίου 2008 στην οποία παρευρέθηκε και ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτρης Σιούφας. Ο βουλευτής κ. Ανδρέας Λοβέρδος ανέλαβε να αιτιολογήσει και να εισηγηθεί στην Επιτροπή τις προτεινόμενες αλλαγές του Κανονισμού της Βουλής, η εισήγηση του προωθήθηκε από το προεδρείο της Επιτροπής προς τον Πρόεδρο της Βουλής και έχει ως εξής:

«Το έτος 2006 και το έτος 2007 αποτέλεσαν δύο έτη «ορόσημα» ως προς την προστασία του περιβάλλοντος. Πρόκειται για τα έτη όπου η διεθνής πολιτική άκουσε την επιστήμη κι αναδιπλώθηκε, απορρίπτοντας τις αμφισβητήσεις της διαπίστωσης, ότι ο άνθρωπος ευθύνεται για την υπερθέρμανση του πλανήτη. Η εκπομπή αερίων θερμοκηπίου που οδηγεί στην υπερθέρμανση του πλανήτη και η, συνεπεία αυτής, αλλαγή του κλίματος συγκροτούν το μείζον πολιτικό πλανητικό πρόβλημα, το οποίο απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων. Η επόμενη γενιά απειλείται και έχει ήδη χτυπήσει πλανητικούς συναγερμούς. Ο ΟΗΕ, η ΕΕ, καθώς και πρωτοπόρα κράτη (π.χ. η Σουηδία, ή η Ιρλανδία), έχουν θέσει στόχους μείωσης της εκπομπής των αερίων θερμοκηπίου, καθώς και ευρύτερης χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Πρώτος ημερολογιακός στόχος για την ΕΕ το 2020 (20% μείωση αερίων θερμοκηπίου, 20% αύξηση των ΑΠΕ κ.λπ.). Η Σουηδία έχει θέσει στόχο, και πάλι το 2020, να απεξαρτηθεί κατά 20% από το πετρέλαιο και ήδη βρίσκεται σε εξαιρετικά καλό δρόμο.

Η χώρα μας δεν παρακολουθεί με ένταση την ανωτέρω αναγκαία πορεία. Αυτοτελές Υπουργείο Περιβάλλοντος δεν υπάρχει, ενώ η Βουλή έχει την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος, η οποία, όμως, βρίσκεται εκτός νομοθετικής λειτουργίας και κοινοβουλευτικού ελέγχου. Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος συστάθηκε, με αναθεώρηση του Κανονισμού της Βουλής, στις 16 Φεβρουαρίου του 2005 (ΦΕΚ 49/25-2-2005). Η πρωτοβουλία πρέπει να πιστωθεί στο κόμμα της συμπολίτευσης, τη Ν.Δ. Τόσο ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος κατά την προηγούμενη περίοδο της Βουλής (ο κ. Αθ. Κατσιγιάννης), όσο και ο νέος Πρόεδρος (ο κ. Κ. Μητσοτάκης) και τα μέλη της εργάζονταν και εργάζονται με ζήλο, αλλά τα αποτελέσματα βρίσκονται πίσω από την πολιτική βούληση και τις δυνατότη-

τες μας. Η θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος συνιστά μία απολύτως επιβεβλημένη πολιτική ενέργεια, γι' αυτό και πρέπει να αναληφθεί αμέσως η σχετική πολιτική πρωτοβουλία.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος συνεδρίασε για το ανωτέρω μείζον πολιτικό θέμα την 13η Φεβρουαρίου 2008. Είχα την τιμή να εισηγηθώ μέτρα προς την αναβάθμιση του θεσμικού ρόλου της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Τα μέλη της ανωτέρω Επιτροπής, από την πλευρά όλων των κομμάτων - όπως αποδεικνύεται από τα σχετικά πρακτικά της συνεδρίασης -, στάθηκαν με θετικό τρόπο στις προτάσεις που κατατέθηκαν, τις επεξεργάστηκαν και τις εμπλούτισαν. Με βάση την εισήγηση και τη σχετική πολύωρη συζήτηση διαμορφώθηκαν οι ακόλουθες δύο προτάσεις :

Πρόταση πρώτη: Η θετική εξέλιξη της σύστασης, το 2005, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να υποστηριχθεί, με μέτρα ενίσχυσης της σχέσης των πολιτών και των κοινωνικών ομάδων με τη Βουλή των Ελλήνων. Έως σήμερα, η πρακτική, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 38 του ΚτΒ (ακροάσεις εξωκοινοβουλευτικών προσώπων), είναι η Επιτροπή Περιβάλλοντος να ενημερώνεται από τους αρμόδιους φορείς (Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς). Ήλθε, ωστόσο, η ώρα, η Βουλή των Ελλήνων να ανοιχτεί προς τους πολίτες, αναβαθμίζοντας τις σχέσεις της μαζί τους, μέσω της κατοχύρωσης της δυνατότητας να αναφέρεται ο πολίτης, ατομικώς ή συλλογικώς, στη Βουλή για περιβαλλοντικά θέματα και να αναπτύσσει προφορικώς τις απόψεις του στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιβάλλοντος. Το άρθρο 69 του Συντάγματος ρυθμίζει το ζήτημα των αναφορών των πολιτών προς την Εθνική Αντιπροσωπεία. Η έως σήμερα ερμηνεία του, η οποία ούτως ή άλλως αφορά θέματα *interna corporis*, θέλει τις αναφορές να γίνονται προς τη Βουλή κι όχι ενώπιον της Βουλής. Με άλλα λόγια, η έως σήμερα ερμηνεία προκρίνει αποκλειστικώς τον γραπτό τύπο κι απορρίπτει τον προφορικό τύπο διεκπεραίωσης των αναφορών. Αυτό, όμως, πρέπει ν' αλλάξει αμέσως. Πρέπει να υιοθετηθεί η διαδικασία της γραπτής κατάθεσης και της, υπό προϋποθέσεις, προφορικής ανάπτυξης των αναφορών («*hearings of petitioners*»). Η σχετική πρακτική του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μπορεί ν' αποτελέσει το πρότυπο και για το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Και συγκεκριμένα: σύμφωνα με το άρθρο 192 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «Για την εξέταση των αναφορών ή για τη διαπίστωση γεγονότων, η επιτροπή μπορεί να οργανώνει ακροάσεις των αναφερομένων ή γενικές ακροάσεις, ή να αποστέλλει μέλη της για επιτόπια διαπίστωση». Υπό την έννοια αυτή, οι αναφορές, (ως μορφές παραπόνου ή αιτήματος που αφορούν ζητήματα δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος) οι οποίες κατατίθενται στη Βουλή των Ελλήνων, πρέπει να διεκπεραιώνονται ως εξής: α) οι πολίτες καταθέτουν τις αναφορές τους, οι οποίες διεκπεραιώνονται κατά το άρθρο 125 του ΚτΒ β) Υποεπιτροπή της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας, εξετάζει τις αναφορές κι επιλέγει εκείνες που αξιολογεί ως μείζονος σημασίας και ως προς τις οποίες εμφανίζεται ως χρήσιμη η προφορική ανάπτυξη τους. γ) Οι πολίτες αναπτύσσουν προφορικώς την αναφορά τους ενώπιον της Επιτροπής Περιβάλλοντος, δ) Η Επιτροπή προωθεί την αναφορά, μαζί με τα πρακτικά των συζητήσεων και τη σχετική έκθεση της-αν κρίνει *ad hoc* πως μια τέτοια έκθεση είναι αναγκαία - στην αρμόδια Διοίκηση. Ως εκ περισσού η αναφορά, πως το κανάλι της Βουλής θα ενημερώνει τους πολίτες για την ύπαρξη αυτής της δυνατότητας. Η ανωτέρω πρακτική μπορεί να εκκινήσει δίχως την αλλαγή του ΚτΒ Επειδή, ωστόσο, ο σεβασμός της δεν πρέπει να είναι περιστασιακός, δεν πρέπει δηλαδή να αφεθεί στην καλή θέληση των εκάστοτε πλειοψηφιών και στην προοδευτικότητα των ανθρώπων τους, κρίνεται σκόπιμη η αναθεώρηση του ΚτΒ και, ειδικώς, του άρθρου 125, προκειμένου να προβλεφθεί η ανωτέρω διαδικασία. Η αυτοτέλεια της ύλης των έξι (6) παραγράφων του άρθρου 125 επιβάλλει, η αναθεώρηση ως προς την ανωτέρω κατεύθυνση να γίνει με την προσθήκη μίας ακόμη παραγράφου, με αριθμό επτά

(7). Πιστεύω ακράδαντα, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, πως η ανωτέρω πρακτική θα συμβάλει στην αναβάθμιση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, θα εμβαθύνει τη σχέση των πολιτών με την Εθνική Αντιπροσωπεία, θα βελτιώσει την ποιότητα των αναφορών, αφού οι πολίτες θα επιδιώκουν την προφορική ανάπτυξη της αναφοράς τους στη Βουλή προκειμένου να ενδυναμώσουν τη φωνή τους, και μέσα απ' όλα αυτά θα παράσχει ένα νέο όπλο, στη μάχη για την προστασία του περιβάλλοντος.

Πρόταση δεύτερη: Η θετική εξέλιξη της σύστασης, την 16η Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49/25-2-2005), της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να ενισχυθεί με τη θεσμική αναβάθμιση της, στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου. Οι λύσεις εμφανίζονται να είναι δύο : ή να μετατραπεί η Επιτροπή Περιβάλλοντος σε Διάρκη Επιτροπή, ή να παραμείνει ως Ειδική Μόνιμη Επιτροπή, αλλά με αναβαθμισμένο ρόλο. Γνώμη του συνόλου των μελών της Επιτροπής, αλλά και της εισήγησής μου, είναι πως δόκιμη είναι η δεύτερη λύση. Κι αυτό, κατά βάση, διότι το Περιβάλλον και η προστασία του σχετίζονται οριζοντιώως με το σύνολο των κυβερνητικών δράσεων που είναι ανατεθειμένες σε Υπουργεία, ως προς τα οποία αντιστοιχούν οι έξι ήδη υφιστάμενες Διάρχεις Επιτροπές της Βουλής. Συνεπώς, η θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να περιοριστεί στα όρια του άρθρου 43Α του ΚτΒ περί Ειδικών Μόνιμων Επιτροπών. Υπάρχει, βέβαια, και μία τρίτη λύση, όπως αυτή προκύπτει από το παράδειγμα της *sui genesis* Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (άρθρο 32Α του ΚτΒ), η οποία δεν συζητήθηκε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος και η οποία δεν νομίζω ότι μπορεί να αφορά το θέμα που μας απασχολεί εν προκειμένω. Για την τρίτη αυτή λύση θα γίνει λόγος στη συνέχεια του παρόντος κειμένου.

Ως έχουν σήμερα τα πράγματα, τα σχέδια νόμου υπόκεινται σε εξέταση κι επεξεργασία από τις έξι υφιστάμενες Διάρχεις Επιτροπές, των οποίων το ενδιαφέρον δεν εστιάζεται στα περιβαλλοντικά ζητήματα με την ένταση και το βαθμό που εστιάζει στα θέματα αυτά η Επιτροπή Περιβάλλοντος. Ακόμη και η Διάρκη Επιτροπή Οικονομικών που εξετάζει κι επεξεργάζεται τα σχέδια νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενδιαφέρεται περισσότερο για την οικονομική ανάπτυξη με την παραδοσιακή της έννοια και λιγότερο για τους σύγχρονους πλανητικούς όρους της πράσινης οικονομίας. Ταυτοχρόνως, η Επιτροπή Περιβάλλοντος λειτουργεί δίχως την παρουσία της εκτελεστικής εξουσίας. Η απροθυμία των Υπουργών είναι, άλλωστε, εξηγήσιμη, στο βαθμό που έτσι αποφεύγουν την εξονυχιστική έρευνα των διατάξεων των σχεδίων νόμων, από την οπτική της προστασίας του περιβάλλοντος. Κατά τον τρόπο αυτό, όμως, δεν είναι δυνατόν να έχει η Εθνική Αντιπροσωπεία ολοκληρωμένη άποψη για την προστασία του Περιβάλλοντος στη χώρα μας. Η μειονεξία αυτή είναι δραματική, στο βαθμό που συνειδητοποιείται πως απέχουμε μόνο 11 1/2 χρόνια από τη στοχοθεσία της ΕΕ για το 2020 και η Βουλή των Ελλήνων δεν είναι σε θέση να εκφέρει άποψη, για την πορεία εφαρμογής του σχετικού Εθνικού Προγράμματος. Συνεπώς, η λειτουργία της Επιτροπής Περιβάλλοντος δίχως την παρουσία της εκτελεστικής εξουσίας, της αποστερεί την κοινοβουλευτικώς επιθυμητή δυνατότητα, να ασκεί επιρροή στις κυβερνητικές αποφάσεις.

Η θεσμική αναβάθμιση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, ως Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής, μπορεί να γίνει με την προσθήκη μιας ακόμη παραγράφου στο άρθρο

43Α του ΚτΒ Με την παράγραφο αυτή θα καθορίζεται αρμοδιότητα της Επιτροπής Περιβάλλοντος να γνωμοδοτεί επί θεμάτων προστασίας του περιβάλλοντος, τα οποία προκύπτουν από τις διατάξεις των σχεδίων νόμων που έχουν παραπεμφθεί στις Διάρχεις Επιτροπές της Βουλής για επεξεργασία και εξέταση - ή και για συζήτηση και ψήφιση, κατά τα άρθρα 70 § 2 και 72 §§ 2 και 4 του Συντάγματος. Η γνώμη της Επιτροπής Περιβάλλοντος θα καθοριστεί ως απολύτως απαραίτητη προϋπόθεση (ως ένας οιονεί «ουσιώδης τύπος»), προκειμένου η Ολομέλεια της Βουλής, ή η Διάρκη Επιτροπή (όταν ψηφίζει τα σχέδια νόμου, σύμφωνα με τα άρθρα 70 § 2 και 72 §§ 2 και 4 του Συντάγματος), να συζητήσουν και να ψηφίσουν τα σχέδια νόμου ή τις προτάσεις νόμου. Ο συσχετισμός των σχεδίων ή προτάσεων

νόμου με ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος θα προκύπτει είτε από τη σχετική εισήγηση του ασκούντος τη νομοθετική πρωτοβουλία, είτε από τη Διάσκεψη των Προέδρων (σύμφωνα με το άρθρο 107 του ΚτΒ, στο οποίο πρέπει να προστεθεί μία σχετική παράγραφος, η 14η), είτε από πρωτοβουλία που θα αναληφθεί από την ίδια τη Διάρκη Επιτροπή της Βουλής, η οποία, κατά τις διαδικασίες εξέτασης ενός σχεδίου ή πρότασης νόμου, μπορεί να διαπιστώνει την ύπαρξη σοβαρών θεμάτων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Στις περιπτώσεις αυτές, το σχέδιο, ή η πρόταση νόμου παραπέμπεται και στην Επιτροπή Περιβάλλοντος, προκειμένου αυτή να καταθέσει τη γνώμη της.

Είναι προφανές, πως η κατά τα ανωτέρω θεσμική αναβάθμιση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος, θα οδηγήσει στην πολιτική αναβάθμιση της. Η εκτελεστική εξουσία, ενόψει της κατάθεσης γνώμης της Επιτροπής Περιβάλλοντος για τα σχέδια νόμου με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, θα προσέρχεται στις συνεδριάσεις της με πολιτικούς της εκπροσώπους στο υψηλότερο επίπεδο τους (Υπουργοί - Υφυπουργοί) προκειμένου να την ενημερώσουν ή και να την επηρεάσουν, οι συζητήσεις θα εστιάζονται στα περιβαλλοντικά θέματα, οι πολίτες θα βρουν ένα νέο βήμα συζήτησης κι απόφασης για τα θέματα αυτά, οι αρμόδιοι φορείς θα προσκαλούνται για να εκφέρουν τη γνώμη τους και, εν τέλει, η περιβαλλοντική συνιστώσα θα τυγχάνει περισσότερης και αποτελεσματικότερης προσοχής στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Είναι γνωστό, πως η Βουλή των Ελλήνων χαρακτηρίζεται περισσότερο ως «ομιλούσα» και λιγότερο ως «γράφουσα», αφού δεν συμπεριλαμβάνεται στην τρέχουσα κοινοβουλευτική εργασία η σύνταξη Εκθέσεων. Το χαρακτηριστικό αυτό, που δεν ανήκει, προφανώς, στα πλεονεκτήματα της Ελληνικής Βουλής πρέπει να καμφθεί στην περίπτωση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, η οποία, κατά τα ανωτέρω, θα κληθεί να καταθέτει εγγράφως τη γνώμη της για σχέδια ή προτάσεις νόμου με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον. Η σύνταξη εκθέσεων, βέβαια, προϋποθέτει και τη σχετική επιστημονική ή τεχνική αρωγή, την οποία μόνο εξειδικευμένοι επιστήμονες ή ειδικοί μπορούν να παράσχουν. Η συγκρότηση, συνεπώς, μιας σχετικής επιστημονικής ή τεχνικής ομάδας υποστηρίξης της Επιτροπής Περιβάλλοντος πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο της μέριμνας εκ μέρους του Προέδρου της Βουλής και της Διάσκεψης των Προέδρων.

Τέλος, το άρθρο 32Α του ΚτΒ, δια του οποίου προβλέπεται η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, συνθέτει μία ακόμη περίπτωση λύσης, για το θέμα που μας απασχολεί. Ως γνωστόν, η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η οποία συνεδριάζει αυτοτελώς ή από κοινού με άλλη *ad hoc* συναρμόδια Διάρκη Επιτροπή, καλύπτει ένα αντικείμενο που διαπερνά οριζοντίως τις αρμοδιότητες των επιμέρους Υπουργείων. Η ανωτέρω οριζόντια επέκταση του ευρωπαϊκού-κοινοτικού φαινομένου, όπως αυτή προκύπτει από το ευρωπαϊκό-κοινοτικό δίκαιο, που αποτελεί μία των κορυφαίων πηγών του ελληνικού δικαίου, έχει επιβάλει τη θεσμοποίηση της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων με τα χαρακτηριστικά του άρθρου 32Α. Η δικαιική ιδιαιτερότητα, όμως, αυτή δεν υπάρχει στην περίπτωση των περιβαλλοντικών θεμάτων, ούτως ώστε να καταφύγουμε στο πρότυπο του άρθρου 32Α του ΚτΒ

Υποβάλλω, κύριε Πρόεδρε, την παρούσα εισήγησή μου με την ελπίδα της θετικής ανταπόκρισης εκ μέρους της πλειοψηφίας της Βουλής των Ελλήνων, ούτως ώστε σε σύντομο χρόνο η αναβαθμισμένη Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής να μπορέσει να συμβάλει στην ευρύτερη προσπάθεια της χώρας μας, της ΕΕ, καθώς και του ΟΗΕ για την αναχαίτιση του καταστροφικού φαινομένου της υπερθέρμανσης του πλανήτη».

Γ. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

1. Επίσκεψη στις πυρόπληκτες περιοχές του νομού Ηλείας

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος πραγματοποίησε την πρώτη επίσκεψή της στις 19 Νοεμβρίου 2007

στις περιοχές του νομού Ηλείας, οι οποίες επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007, έπειτα από πρόταση του βουλευτή Ηλείας και μέλους της Επιτροπής κ. Γεώργιου Κοντογιάννη. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσοτάκης, Γεώργιος Κασαπίδης, Σπυρίδων Κουβέλης, Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος, Νικόλαος Τσούκαλης, Βασίλειος Οικονόμου, Αθηνά Κώνστα-Κόρκα, Μιχαήλ Γιαννάκης, Δημήτριος Βαρβαρίος, Δημήτριος Λιντζέρης, Νικόλαος Καντερές, Γεώργιος Κοντογιάννης, Μιχαήλ Κατρίνης, Κρινιώ Κανελλοπούλου και Ιωάννης Κουτσούκος.

Η επίσκεψη στην Ηλεία εντάσσεται στο ευρύτερο ενδιαφέρον της Επιτροπής για τη δασική πολιτική της χώρας, θέμα το οποίο συζητήθηκε σε τρεις συνολικά συνεδριάσεις. Τα γενικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η Επιτροπή ύστερα από την επίσκεψη στην Ηλεία, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

* Το πρώτο που πρέπει να αναφερθεί, είναι η θλίψη που προκαλεί το μέγεθος της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και οι οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις της. Είναι ανάγκη να τονιστεί η συγκρατημένη αισιοδοξία των κατοίκων των πληγισίων περιοχών για την ανασυγκρότηση των περιοχών τους. Πέρα από την καταστροφή, είναι ανάγκη να εξεταστεί η εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης σε όλο το νομό Ηλείας, που μπορεί να βελτιώσει αισθητά την ποιότητα της ζωής των κατοίκων, τόσο από οικονομικής όσο και από οικολογικής απόψεως.

* Κοινή διαπίστωση είναι, ότι όσον αφορά την αποκατάσταση των πυρόπληκτων περιοχών, η κρατική μηχανή κινήθηκε με γρήγορους ρυθμούς όσον αφορά τα αντιπλημμυρικά και τα αντιδιαβρωτικά έργα, με έμφαση στην περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας. Η έκταση της καταστροφής είναι όμως τέτοια, που είναι προφανές πως υπάρχουν πολλά ακόμα να γίνουν, ώστε να μην δημιουργηθούν περαιτέρω προβλήματα στην καθημερινότητα των πολιτών της περιοχής.

* Η δημιουργία ενός ενιαίου φορέα, ο οποίος θα αναλάβει τον συντονισμό όλων των δράσεων για την αποκατάσταση και ανάπτυξη της περιοχής και ο οποίος θα έχει τον πλήρη οικονομικό έλεγχο των δράσεων, θα ήταν μια σημαντική πρωτοβουλία. Ο φορέας, αυτός, θα μπορεί να έχει μία συνολική εικόνα των προβλημάτων που υπάρχουν και να δρομολογήσει τις απαραίτητες ενέργειες αποκατάστασης.

* Επιπλέον είναι απαραίτητο να υπάρξει μεσοπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός, ώστε πέραν της οικονομικής ανάπτυξης να αποκατασταθεί η γεωργική παραγωγή, καθώς και το φυτικό και ζωικό κεφάλαιο. Παράλληλα είναι ανάγκη να πραγματοποιηθούν και τα απαιτούμενα έργα υποδομής τα οποία θα εξασφαλίσουν την βιώσιμη ανάπτυξη του Νομού. Πρωταρχικό μέλημα το οποίο τονίστηκε από την Επιτροπή είναι όλα τα παραπάνω να γίνουν με γνώμονα την προστασία και ανάπτυξη του φυσικού περιβάλλοντος. Η Επιτροπή προσφέρεται, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων, της να συνδράμει με διακομματική συνεννόηση ώστε να εφαρμοστούν οι προτάσεις των αρμόδιων φορέων που είναι κοινά αποδεκτό πως αποτελούν τις καλύτερες λύσεις.

Οι ειδικότερες διαπιστώσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος ανά περιοχή μπορούν επίσης να συνοψιστούν στα εξής:

* Τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος ξεκίνησαν την επίσκεψή τους από το χώρο της **Αρχαίας Ολυμπίας** όπου ενημερώθηκαν από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. Σπύρο Σπυρίδων και το Δήμαρχο κ. Γιώργο Αηδόνη. Η πορεία της αποκατάστασης του χώρου κρίνεται ικανοποιητική όπως και τα αντιδιαβρωτικά έργα που πραγματοποιούνται στον Κρόνιο λόφο με κορμοδέματα και κλαδοπλέγματα. Υπήρξε η δέσμευση των υπευθύνων του ΕΘΙΑΓΕ, το οποίο είναι αρμόδιο για την μελέτη και αποκατάσταση του χώρου, πως μέχρι τις 24 Μαρτίου, οπότε και θα πραγματοποιηθεί η αφή της Ολυμπιακής Φλόγας, ο Κρόνιος Λόφος να έχει τουλάχιστον πρασινίσει αφού είναι αδύνατον το τοπίο να έχει αποκατασταθεί πλήρως. Από τοπικούς φορείς τέθηκε στην Επιτροπή το ζήτημα των ανεξέλεγκτων αμοληψιών που πραγματοποιούνται στην κοίτη του Αλφειού με κίνδυνο την υπερχειλίση του ποτα-

μού σε σημεία πλησίον του σταδίου του αρχαιολογικού χώρου.

* Η επίσκεψη συνεχίστηκε στην **Πλατιάνα** του Δήμου Σκυλοούντος όπου πραγματοποιήθηκε ανοικτή συνάντηση με τον Δήμαρχο κ. Διονύση Μπαλιούκο, κατοίκους και φορείς της περιοχής. Το μεγαλύτερο πρόβλημα του χωριού, το οποίο είναι κτισμένο στους πρόποδες του όρους Λάπιθας, είναι οι - προς το παρόν μικρές - κατολισθήσεις που προκλήθηκαν μετά τις πρώτες βροχές και η άμεση ανάγκη υλοποίησης των κατάλληλων έργων ώστε το πρόβλημα να μην πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις. Στην Πλατιάνα υπάρχει επίσης η Ακρόπολη του αρχαίου Αίπυ, που χρονολογείται από τα ομηρικά χρόνια και θα πρέπει να ληφθεί η σχετική μέριμνα για την προστασία και ανάδειξη του.

* Στην συνέχεια τα μέλη της Επιτροπής επισκέφθηκαν το **χωριό Καλλιθέα** του Δήμου Αλίφειρας όπου συνάντησαν τον Δήμαρχο κ. Δήμο Γεωργακόπουλο και συνομήλυσαν με τους κατοίκους. Όπως οι ίδιοι ανέφεραν έχουν κατατεθεί πέντε μελέτες για αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή, οι οποίες είναι προς έγκριση στην Περιφέρεια, για την αντιμετώπιση των κατολισθήσεων εξαιτίας των οποίων καθίστανται αδιάβατοι πολλοί αγροτικοί δρόμοι.

* Ακολούθως τα μέλη της Επιτροπής Περιβάλλοντος συναντήθηκαν με κατοίκους των **χωριών Ανδρίτσαινα και Νέα Φιγαλέα** καθώς και τους Δημάρχους κ. Τρύφων Αθανασόπουλο και κ. Πιπιλή Ιωάννη αντίστοιχα. Όπως και σε όλες τις άλλες περιοχές στάθηκαν κυρίως στο αίτημα για αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν και τόνισαν την ανάγκη για επιτήρηση και προστασία της φυσικής αναδάσωσης που ήδη πραγματοποιείται. Προτάθηκε να απαγορευθεί για δύο τουλάχιστον χρόνια η βοσκή σε σημεία του κήκαν και έχουν αρχίσει να φυτρώνουν τα πρώτα φυτά μετά τις βροχές.

* Η τελευταία περιοχή που επισκέφθηκε η Επιτροπή ήταν η **Ζαχάρω** και η **λίμνη Καϊάφα**, όπου ετέθησαν τα εξής ζητήματα: **Πρώτον**, η αναδάσωση του τμήματος του δάσους το οποίο κήκε. **Δεύτερον**, η αξιοποίηση των εγκαταστάσεων που υπάρχουν στο τεχνητό νησί που έχει η λίμνη και ανήκουν στην ΕΤΑ, με ταυτόχρονη αξιοποίηση των θερμών λουτρών της λίμνης. **Τρίτον**, τέθηκε το θέμα της χάραξης και διέλευσης της Ιόνιας Οδού από την περιοχή. Για τα θέματα αυτά, τα μέλη της Επιτροπής ενημερώθηκαν τόσο από τον Δήμαρχο Ζαχάρως κ. Πανταζή Χρονόπουλο όσο και από τον Σύλλογο Περιβαλλοντικής Προστασίας Ζαχάρως και τον πρόεδρό του κ. Κωνσταντίνο Αγραπιδά. Ο Σύλλογος εξέφρασε προς την Επιτροπή τις επιφυλάξεις του σχετικά με την χάραξη και διέλευση του δρόμου μέσα από το οικοσύστημα του Καϊάφα και ζήτησε να αλλάξει η υπάρχουσα χάραξη διέλευσής του.

* Τέλος, πραγματοποιήθηκε στην **Νομαρχία Πύργου** σύσκεψη των μελών της Επιτροπής με τον Νομάρχη **Ηλείας** κ. Χαράλαμτο Καφύρα, τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Πύργου και τοπικούς φορείς. Το γενικό συμπέρασμα της σύσκεψης, αλλά και συνολικά της επίσκεψης, είναι ότι χρειάζεται να συνεχιστεί η δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων συντονισμένα ώστε να αποκατασταθούν οι ζημιές που προκάλεσαν οι πυρκαγιές και παράλληλα να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την περεταίρω ανάπτυξη όλου του Νομού. Τα πρώτα μέτρα που έχουν ληφθεί κρίθηκαν επαρκή και προς τη σωστή κατεύθυνση ενώ και η οικονομική βοήθεια της Πολιτείας προς τους πυρόπληκτους είναι εξαιρετικά σημαντική. Κοινή διαπίστωση επίσης είναι ότι και τα αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα λειτούργησαν και δείχνουν να αντέχουν στις μέχρι σήμερα βροχοπτώσεις. Είναι βέβαιο πως δεν πρέπει να υπάρξει εφησυχασμός καθώς υπάρχουν πολλά ακόμα να γίνουν άμεσα και μακροπρόθεσμα στις πυρόπληκτες περιοχές.

2. Επίσκεψη στο ενεργειακό αυτόνομο κτίριο «Προμηθέυς Πυρφόρος»

Η ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ένα ζήτημα το οποίο απασχόλησε την Επιτροπή Περιβάλλοντος. Η Επιτροπή συμμετείχε μαζί με την Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου στη συζήτηση και επεξεργα-

σία του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων, ενώ στις 17 Δεκεμβρίου 2007 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο ενεργειακό αυτόνομο κτίριο «Προμηθεύς Πυρφόρος» στο Παλαιό Φάληρο. Με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτρη Σιούφα, κλιμάκιο βουλευτών αποτελούμενο από τους Κυριάκο Μητσοτάκη, Γιώργο Αναγνωστόπουλο, Νίκο Καντερέ, Σταύρο Κελέτση, Γιώργο Κοντογιάννη, Σπήλιο Λιβανό, Κώστα Τσιάρα, Μιχάλη Κατρίνη, Σπύρο Κουβέλη, Κώστα Σπηλιόπουλο και Νίκο Τσούκαλη επισκέφθηκαν τις εγκαταστάσεις του πρότυπου κτιρίου προκειμένου να διαπιστώσουν από κοντά την εξέλιξη του ερευνητικού προγράμματος για την εξοικονόμηση ενέργειας, που πραγματοποιεί η εταιρία SOL ENERGY HELLAS, με την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και τη συνεργασία του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Αυτή η καινοτόμα, αμιγώς ελληνική πρωτοβουλία στον τομέα της κατασκευής κτιρίων φιλικών προς το περιβάλλον, έχει ενσωματώσει τεχνολογίες που προάγουν την εφαρμοσμένη έρευνα στους εξής τομείς: Ηλιακά συστήματα ψύξης και θέρμανσης, Ηλιακά υποβοηθούμενη αφύγρανση, φωτοβολαϊκά στοιχεία, κλιματισμός με χρήση γεωθερμίας, Παθητικός ενεργειακός σχεδιασμός, Συστήματα αυτοματισμού για βέλτιστη ενεργειακή διαχείριση. Τα οφέλη από αυτήν την καινοτόμα προσπάθεια μπορούν να συνοψιστούν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με την μείωση των παραγόμενων ρύπων CO₂ και SO₂, στην εξοικονόμηση ενέργειας επομένως και χρημάτων από τα νοικοκυριά και την προώθηση της ελληνικής επιχειρηματικότητας στον τομέα της ηλιακής ενέργειας.

Η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη να συνεχιστούν τέτοιες καινοτόμες πρωτοβουλίες, να βελτιωθούν όσον αφορά την τεχνολογία και ο κόστος εγκατάστασής τους καθώς και να εντατικοποιηθεί η ένταξη ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών και σε άλλα κτίρια του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

3. Επίσκεψη στο νομό Κοζάνης

Στις 4 Φεβρουαρίου 2008 η Επιτροπή επισκέφθηκε το νομό Κοζάνης έπειτα από πρόταση του βουλευτή Κοζάνης και μέλους της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Γιώργου Κασαπίδη. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η επιτόπια διαπίστωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο νομός εξαιτίας κυρίως των δραστηριοτήτων εξόρυξης λιγνίτη και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από τη ΔΕΗ. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσοτάκης, Σταύρος Κελέτσης, Μιχάλης Κατρίνης, Γιώργος Κοντογιάννης, Ιωάννης Ζιώγας, Ευαγγελία Αμανατίδου, Γιώργος Κασαπίδης, Σπύρος Κουβέλης, Νίκος Τσαρτασιώτης και Μιχάλης Παπαδόπουλος.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από τα στελέχη της ΔΕΗ κ. κ. Μιζάν, Μελά, Δαβάκο και Τσάδαρη για τις λιγνιτικές εγκαταστάσεις του Νομού και τα έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Συζήτησε με τους Δημάρχους Πτολεμαΐδας κ. Τσιούμαρη, Κοζάνης κ. Κουκουλόπουλο, Αγ. Παρασκευής & Πρόεδρο ΤΕΔΚ κ. Ζαμανίδη, Ελλησπόντου κ. Σανίδα, Υψηλάντου κ. Μιχαηλίδη και Βερμίου κ. Σιδηρόπουλο για τα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών τους. Οι βουλευτές συναντήθηκαν επίσης με τοπικούς φορείς, συλλόγους και ομάδες πολιτών με τους οποίους συζητήσαν τα οικολογικά προβλήματα και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις του νομού Κοζάνης.

Η Επιτροπή επεξεργάστηκε τα υπομνήματα για την προστασία του περιβάλλοντος της περιοχής των Δήμων Ελλησπόντου, Πτολεμαΐδας, Καμβουνίων και της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Νομού Κοζάνης, τον ενημερωτικό φάκελο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κοζάνης για το περιβάλλον που έχει τεθεί υπόψη της Επιτροπής, το ενημερωτικό κείμενο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της ΔΕΗ σχετικά με την περιβαλλοντική διάσταση του στρατηγικού σχεδίου της Εταιρείας για τους ΑΗΣ Δυτικής Μακεδονίας και το σημείωμα της Γενικής Διεύθυνσης Παραγωγής της ΔΕΗ για το Ενεργειακό Κέντρο Λεκανοπεδίου Δυτικής Μακεδονίας.

Κατόπιν όλων των παραπάνω η Επιτροπή Περιβάλλοντος προχώρησε στη σύνταξη κειμένου συμπερασμάτων & προτάσεων με βάση τα δεδομένα του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος της επίσκεψης, για τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και την προστασία της υγείας των κατοίκων στις περιοχές του Νομού Κοζάνης όπου διαπιστώνονται επιπτώσεις από την λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων.

Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του Νομού Κοζάνης διαφοροποιούνται από αυτά ενός τυπικού επαρχιακού Νομού, εξαιτίας των πλούσιων κοιτασμάτων λιγνίτη που έχουν βρεθεί στην περιοχή. Ο λιγνίτης στηρίζει το ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, αποτέλεσε και αποτελεί τον άξονα της οικονομικής δραστηριότητας του Νομού Κοζάνης, είναι όμως ταυτόχρονα και η κύρια πηγή ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η ρύπανση από τον λιγνίτη προέρχεται από δύο πηγές: τα ορυχεία και τους ΑΗΣ. Και στις δύο περιπτώσεις μεγάλο μέρος της ρύπανσης οφείλεται στην ελλιπή εφαρμογή μέτρων, μέσων και τεχνικών που θα έκαναν εφικτή την συγκράτηση των επιβαλόντων ρύπων. Στα ορυχεία π.χ., η μεταφορά σκόνης λιγνίτη σε ασκεπείς ταινιόδρομους, χωρίς προηγούμενες να έχει προηγηθεί διαβροχή, κάνει πολύ εύκολη την αερομεταφορά σκόνης και σωματιδίων επικινδύνων για την υγεία.

Στους ατμοηλεκτρικούς σταθμούς, παρότι έχουν πραγματοποιηθεί έργα με περιβαλλοντική αξία, όπως η τοποθέτηση ηλεκτροστατικών φίλτρων σε ορισμένες μονάδες, η συνεχιζόμενη χρήση παλαιών τεχνολογιών δεν συντελεί στην ουσιαστική μείωση των ρύπων. Οι υψηλές συγκεντρώσεις στην ατμόσφαιρα αιωρούμενων σωματιδίων από τους ΑΗΣ προκαλέσαν μάλιστα την αντίδραση του ΥΠΕΧΩΔΕ με την επιβολή προστίμου (Σεπτέμβριος 2007), συνολικού ύψους 600.000 ευρώ, για τους ΑΗΣ Καρδιάς (200.000), Πτολεμαΐδας (150.000) και Αγίου Δημητρίου (250.000).

Για την Κοζάνη η λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων αποτελεί ένα σύνθετο ζήτημα. Ο λιγνίτης έχει συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής και στην δημιουργία θέσεων εργασίας μέσα από την απασχόληση προσωπικού στις λιγνιτικές μονάδες και τα ορυχεία. Από την άλλη πλευρά η «αποκλειστική» απασχόληση με τον λιγνίτη δεν επέτρεψε την προώθηση εναλλακτικών αναπτυξιακών στρατηγικών, κάτι που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται και σε αντικειμενικούς λόγους, όπως για παράδειγμα, τη δέσμευση από την ΔΕΗ ικανού αριθμού εκτάσεων για αποκλειστική χρήση. Έτσι πέρα από τις καθαρά περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή τις επιπτώσεις στην υγεία, η λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων έχει και αρνητική οικονομική συνιστώσα, ιδίως για παραγωγικούς κλάδους όπως είναι η γεωργία.

Τα κεντρικά προβλήματα που διαπιστώθηκαν από την Επιτροπή, κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, στον Νομό Κοζάνης και οφείλονται στην λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων μπορεί να συνοψιστούν στα εξής:

1. Προβληματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων των εγκαταστάσεων.
2. Υψηλές εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου από τις ενεργειακές μονάδες.
3. Δέσμευση μεγάλων εκτάσεων και μη επαναπόδοσή τους στην τοπική κοινωνία μετά την αποκατάστασή τους.
4. Μη μετεγκατάσταση οικισμών που βρίσκονται πολύ κοντά σε λιγνιτικές εγκαταστάσεις.
5. Έλλειψη ενημέρωσης ως προς τα επίπεδα ρύπανσης και τις πραγματικές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων της περιοχής.
6. Υποβάθμιση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων εξαιτίας δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον λιγνίτη.
7. Υποβάθμιση της ποιότητας του εδάφους.

Στην προσπάθεια να συμβάλει με συγκεκριμένες προτάσεις στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων του Νομού Κοζάνης καθώς και των συνεπειών τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία, η Επιτροπή εστιάζει μεταξύ άλλων το ενδιαφέρον της στα εξής:

1) Την διερεύνηση της δυνατότητας πλήρους αντικατάστασης των παλαιών ρυπογόνων μονάδων από νέες, αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.

2) Την εντατικοποίηση της προσπάθειας για τοποθέτηση αντιρρυπαντικών φίλτρων νέας τεχνολογίας σε όλους τους ΑΗΣ.

3) Την καθιέρωση μηχανισμού καθημερινής καταγραφής και αξιόπιστης ενημέρωσης των πολιτών για τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή με την εγκατάσταση ειδικών μονάδων μέτρησης ρύπων όπου αυτό είναι απαραίτητο.

4) Την εμπειριστατωμένη μελέτη για πιθανή επέκταση του μέτρου της μετεγκατάστασης οικισμών του Νομού των οποίων το περιβάλλον και η δημόσια υγεία υπόκειται ή πρόκειται να υποστεί σημαντική επιβάρυνση από τις λιγνιτικές δραστηριότητες, χωρίς να απαιτείται η ύπαρξη κοιτασμάτων λιγνίτη στο υπέδαφός τους.

5) Την επαναπόδοση εκτάσεων που είχαν δεσμευτεί από την ΔΕΗ στις τοπικές κοινωνίες για γεωργικούς ή άλλους σκοπούς. Ύστερα από τροποποίηση του ν. 1280/1982 η ΔΕΗ αποκτά το δικαίωμα της μη επιστροφής στο Δημόσιο εκτάσεων οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν για την εκμετάλλευση του λιγνίτη. Πάγιο αίτημα των κατοίκων αποτελεί η κατάργηση της παραπάνω τροποποίησης και η επιστροφή στην πρότερη ή σε παραπλήσια διατύπωση, ώστε να μπορούν οι εκτάσεις αυτές να διατεθούν για άλλους σκοπούς και να επιστραφούν μετά και την αποκατάστασή τους στην τοπική κοινωνία. Οι εκτάσεις είναι απαραίτητες για τον έγκαιρο προγραμματισμό μιας νέας αναπτυξιακής στρατηγικής σε περιοχές της Κοζάνης που σήμερα εξαρτώνται σχεδόν αποκλειστικά από την ΔΕΗ για την οικονομική τους βιωσιμότητα.

6) Την εκπόνηση εμπειριστατωμένης μελέτης για την αποτίμηση των επιπτώσεων από την λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων και των ορυχείων στα υπόγεια και στα επιφανειακά ύδατα της περιοχής. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η συνεχής υποχώρηση των υπογείων υδάτων ως συνέπεια των εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Η υποχώρηση αυτή έχει πέραν από περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις, αφού η άντληση του νερού από μεγάλα βάθη είναι μια ιδιαίτερα δαπανηρή διαδικασία.

7) Την αποκατάσταση των εδαφών όχι μόνο με ποσοτικά αλλά κυρίως με ποιοτικά κριτήρια, σύμφωνα με εμπειριστατωμένες επιστημονικές μελέτες που θα λαμβάνουν υπόψη την φυσιογνωμία της περιοχής και την εκτίμηση της παραγωγικής ικανότητας των αποκαταστημένων γαιών.

8) Την διερεύνηση της δυνατότητας κάλυψης όλης της έκτασης των ταινιοδρομων μεταφοράς τέφρας και λιγνίτη, την συστηματική διαβροχή και την ασφαλή αποθήκευση της τέφρας, ώστε να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των αερομεταφερόμενης σκόνης.

9) Την εκπόνηση επιδημιολογικής μελέτης προκειμένου να συσσωρευτούν συγκεκριμένα στοιχεία για τον βαθμό στον οποίο η λειτουργία των λιγνιτικών εγκαταστάσεων επηρεάζει διαχρονικά την υγεία των κατοίκων στον Νομό.

10) Την καλύτερη αξιοποίηση παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας των λιγνιτικών σταθμών της ΔΕΗ. Η αξιοποίηση των προϊόντων αυτών αποτελεί πάγιο αίτημα των επιστημονικών φορέων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής. Η αξιοποίηση της τέφρας, η ανάκτηση θερμότητας από τα καυσάδια, η αξιοποίηση της πλεονάζουσας θερμικής ενέργειας, η αξιοποίηση των υδάτων των ορυχείων για αρδεύσεις μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμους πόρους για την περιοχή.

11) Την μετατόπιση και μετεγκατάσταση, όπου είναι τεχνικά εφικτό, των δικτύων υψηλής τάσης όταν αυτά είναι εγκατεστημένα κοντά σε κατοικημένες περιοχές.

12) Την εκπόνηση ενός γενναίου προγράμματος διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στον Νομό με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και στόχους.

13) Την επέκταση του υφιστάμενου δικτύου τηλεθέρμανσης και στον εξωαστικό χώρο, πάγιο αίτημα των κατοίκων και των ΟΤΑ.

4. Επίσκεψη στην Πάρνηθα και στο Δάσος Τατοΐου

Στις 3 Απριλίου 2008 η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε τον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας και το Δάσος Τατοΐου έπειτα από πρόταση του βουλευτή και μέλους της Επιτροπής κ. Νίκου Καντερέ. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η διαπίστωση των προβλημάτων στα τμήματα του Δρυμού που κήκαν στις πυρκαγιές του Ιουνίου 2007, η ενημέρωση για τα έργα αποκατάστασης καθώς και για τα μέτρα πυροπροστασίας ενόψει της αντιπυρικής περιόδου. Στην επίσκεψη συμμετείχαν οι βουλευτές Κυριάκος Μητσotάκης, Νίκος Καντερές, Γιώργος Κοντογιάννης, Μιχάλης Γιαννάκης, Βασίλης Οικονόμου και Δημήτρης Λιτζέρης.

Οι βουλευτές επισκέφθηκαν τη Ζώνη Απολύτου Προστασίας του Εθνικού Δρυμού και τις θέσεις Ξενία, Αγία Τριάδα και Μετόχι του ορεινού όγκου της Πάρνηθας και περιηγήθηκαν στο δάσος του Τατοΐου. Εκεί ενημερώθηκαν από τον Γ. Γραμματέα του ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Ευάγγελο Μπαλτά, τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης Πάρνηθας κ. Δημήτρη Σπαθή, τον Δασάρχη Πάρνηθας κ. Γιάννη Ζιάζιαρη, τον διευθυντή αναδασώσεων της Περιφέρειας Αττικής κ. Βασίλη Γεωμελά, Δημάρχους της περιοχής και εκπροσώπους της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής για τις δράσεις και τα έργα που πραγματοποιούνται για την προστασία και αποκατάσταση των δασικών περιοχών του βουνού.

Η επίσκεψη εντάσσεται στο γενικότερο ενδιαφέρον της Επιτροπής για την δασική πολιτική της χώρας, ένα ζήτημα που συζητήθηκε μετέπειτα σε τρεις συνεδριάσεις της. Τα γενικά συμπεράσματα για την Πάρνηθα και το Τατόι κατά την συγκεκριμένη χρονική περίοδο που πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη, μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

* Η καταστροφή που συντελέστηκε τον Ιούνιο του 2007 πιθανώς να αλλάξει για πάντα την φυσιογνωμία του τμήματος της Πάρνηθας στο οποίο εκδηλώθηκε η πυρκαγιά καθώς κήκαν περί τα 40.000 στρέμματα δάσους. Κοινή όμως υπήρξε η διαπίστωση ότι υπάρχει η βούληση να αποκατασταθεί το δασικό τοπίο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ένα έργο ομολογουμένως δύσκολο και πολύ μεγάλο σε έκταση που τα αποτελέσματά του θα φανούν ολοκληρωμένα σε βάθος χρόνου.

* Το Προεδρικό Διάταγμα 336/24-7-2007 του ΥΠΕΧΩΔΕ με το οποίο αυξήθηκε η έκταση των ζωνών προστασίας του Εθνικού Δρυμού της Πάρνηθας είναι μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία για την περαιτέρω προστασία της περιοχής.

* Κοινή υπήρξε επίσης η διαπίστωση ότι τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα που απαιτούνταν πραγματοποιήθηκαν με εξαιρετικά γρήγορους ρυθμούς και εκ των πραγμάτων φάνηκε ότι τελικά απέδωσαν ικανοποιητικά αποτελέσματα κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου.

* Όσον αφορά την τεχνητή αναδάσωση, σύμφωνα με τα στοιχεία των αρμοδίων υπηρεσιών, έχουν φυτευτεί περίπου 60.000 δενδρύλλια ενώ σε βάθος χρόνου θα προστεθούν ακόμα περίπου 485.000 που συνολικά αποτελούν το 1/5 όσων κήκαν. Τα υπόλοιπα θα αποκατασταθούν με φυσική αναδάσωση και όπως φαίνεται οι αναδασώσεις αρχίζουν να πετυχαίνουν τον στόχο τους.

* Ιδιαίτερη σημασία είναι ανάγκη να δοθεί στην πρόληψη και την πυροπροστασία τόσο στην Πάρνηθα όσο και στα 47.000 στρέμματα δάσους στο Τατόι ενόψει της αντιπυρικής περιόδου. Η πλευρά της Πάρνηθας προς την Αθήνα είναι ανάγκη να προστατευθεί με κάθε μέσο τα επόμενα χρόνια. Είναι ένα ζήτημα ευρύτερο, το οποίο αφορά συνολικά την δασική πολιτική της χώρας, αλλά ειδικά για τα περιστατικά δάση της Αττικής όπως είναι η Πάρνηθα είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα. Το μεγάλο σtoίχημα είναι να μην επαναληφθεί ανάλογη καταστροφή και να χαθούν οι τελευταίοι πνεύμονες πρασίνου που είναι ζωτικής σημασίας για το λεκανοπέδιο.

5. Επίσκεψη στο νομό Έβρου

Στις 14 Απριλίου 2008 η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε το νομό Έβρου έπειτα από πρόταση του βουλευτή

Έβρου και μέλους της Επιτροπής Περιβάλλοντος κ. Σταύρου Κελέτση. Σκοπός της επίσκεψης ήταν η επιτόπια διαπίστωση των περιβαλλοντικών προκλήσεων του νομού με κύριο βάρος την αποτελεσματική προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων του Δέλτα του Έβρου και του Δάσους της Δαδιάς. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε από κλιμάκιο βουλευτών αποτελούμενο από τους Κυριάκο Μητσοτάκη, Γιώργο Αναγνωστόπουλο, Μιχαήλ Γιαννάκη, Νικόλαο Καντερέ, Γεώργιο Κασαπίδη, Κωνσταντίνο Τσιάρα, Χρήστο Βερελή, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Ιωάννη Ζιώγα, Θεόδωρο Δρίτσα, Ελευθέριο Αυγενάκη, Μάξιμο Χαρακόπουλο, Σταύρο Κελέτση, Κυριάκο Γεροντόπουλο, Αλέξανδρο Δερμεντζόπουλο και Γεώργιο Ντόλιο.

Οι βουλευτές επισκέφθηκαν τα Εθνικά Πάρκα του Δέλτα του Έβρου και της Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και ενημερώθηκαν από τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Έβρου κ. Νικόλαο Κωτούλα, τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς κ. Θανάση Μπόγλου, τον υπεύθυνο του Γραφείου Περιβάλλοντος της Νομαρχίας κ. Ανδρέα Αθανασιάδη, από τους Δημάρχους Αλεξανδρούπολης κ. Γεώργιο Αλεξανδρή, Τραϊανούπολης κ. Δημήτρη Χρυσανίδη, Φερών κ. Γεώργιο Ούστογλου και Σουφλίου κα Αθανασία Κακαλή καθώς και από τα στελέχη του κλιμακίου του WWF Ελλάς στην περιοχή κ. κ. Γιώργο Κατσαδωράκη και Γιάννη Μαρίνο.

Το κλιμάκιο των βουλευτών ενημερώθηκε επίσης από το Νομάρχη Έβρου κ. Νικόλαο Ζαμπουνίδη και νομαρχιακούς συμβούλους κατά την διάρκεια έκτακτης ειδικής συνεδρίασης του διευρυμένου νομαρχιακού συμβουλίου με θέμα ημερήσιας διάταξης το περιβάλλον στην οποία συμμετείχαν Δήμαρχοι, εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων, τοπικών υπηρεσιών και φορέων καθώς και ομάδων πολιτών του νομού.

Η Επιτροπή επεξεργάστηκε το υπόμνημα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Έβρου για τα περιβαλλοντικά ζητήματα που απασχολούν το νομό, τους ενημερωτικούς φακέλους των Φορέων Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων του Δέλτα του Έβρου και Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και τα υπομνήματα του WWF Ελλάς για τις οικολογικές προκλήσεις του νομού και τα υπομνήματα του Δήμου Φερών, της «Οικολογικής Εταιρείας Έβρου», της «Διανομαρχιακής Επιτροπής Έβρου-Ροδόπης κατά της εξόρυξης χρυσού», της «Πρωτοβουλίας Πολιτών ενάντια στον αγωγό πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης» και του «Κυνηγητικού Συλλόγου Αλεξανδρούπολης».

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις της Επιτροπής όπως εξήχθησαν από όλα τα παραπάνω, κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

* Ο Νομός Έβρου δεν αντιμετωπίζει σήμερα κάποιο εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα που να συνιστά ευθεία απειλή για την οικολογική ισορροπία και τη βιώσιμη ανάπτυξη του. Διαπιστώνονται όμως εξαιρετικά σημαντικές περιβαλλοντικές προκλήσεις οι οποίες εάν αντιμετωπιστούν συντεταγμένα και με στοχευμένες πολιτικές, θα διατηρηθεί η οικολογική φυσιογνωμία του και θα δημιουργηθεί μια παρακαταθήκη για το μέλλον της περιοχής καθώς τα σπάνια αξία και μοναδικής ομορφιάς οικοσυστήματα αποτελούν και το συγκριτικό πλεονέκτημά της.

* Ο Έβρος αποτελεί μια από τις χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις στον Ελλαδικό χώρο όπου το αναπτυξιακό μέλλον της ευρύτερης περιοχής συνδέεται άμεσα με την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος. Το κρίσιμο στοίχημα για τον Έβρο είναι να συνδυαστεί από την μία πλευρά, η προστασία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων όπως του Δέλτα του Έβρου και του Δάσους της Δαδιάς και από την άλλη, να πραγματοποιηθούν επενδύσεις όπως ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολης που θα αλλάξουν το αναπτυξιακό προφίλ ολόκληρου του νομού χωρίς όμως να πλήξουν τον οικολογικό του πλούτο. Η επίτευξη αυτής της ισορροπίας αποτελεί κρίσιμο ζητούμενο τόσο για την Πολιτεία όσο και για την τοπική κοινωνία.

* Το Δέλτα του Έβρου

Το εκτεταμένο Δέλτα που σχηματίζει ο Έβρος, ο μεγαλύτερος ποταμός της Βαλκανικής, είναι συνολικής έκτασης 188 km2

. Η χλωρίδα του περιλαμβάνει περί τα 350 φυτικά είδη ενώ χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη ποικιλία σε βιότοπους που φιλοξενούν μια ιδιαίτερα πλούσια και σπάνια ορνιθοπανίδα που αποτελείται από 316 είδη πουλιών. Το Δέλτα του Έβρου είναι επίσης σημαντικό διεθνώς κυρίως για τον αριθμό των αναπαραγόμενων υδρόβιων πουλιών (περισσότερα από 145 είδη), ενώ εκεί απαντώνται 28 είδη αμφίβιων και ερπετών, 46 είδη ψαριών και 40 είδη θηλαστικών, αριθμοί υψηλότεροι για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα ενώ έχει επίσης μεγάλη σημασία για τα μεταναστευτικά και διαχειμαζόμενα υδρόβια πουλιά. Το Δέλτα του Έβρου έχει χαρακτηριστεί Εθνικό Πάρκο και προστατεύεται τόσο από την διεθνή όσο και την εθνική νομοθεσία καθώς έχει ενταχθεί στην συνθήκη Ramsar, το δίκτυο Natura 2000 και σήμερα ισχύει η ΚΥΑ 4110/29-1-2007. Το 2006 συνεστήθη ο Φορέας Διαχείρισης ο οποίος λειτουργεί μέχρι σήμερα. Το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης του Δέλτα κρίνεται επαρκές, όσον αφορά όμως την αποτελεσματική πρακτική εφαρμογή του είναι ανάγκη να τονιστούν τρία κεντρικά ζητήματα που, μεταξύ άλλων, τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής:

1. Μέσα στο Δέλτα του Έβρου ασκείται εδώ και πολλά χρόνια ήπιας μορφής οικονομική δραστηριότητα από κτηνοτρόφους, αγρότες και αλιείς της περιοχής η οποία εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την καθημερινή διαβίωση εκατοντάδων οικογενειών. Το θεσμικό πλαίσιο επιβάλλει περιορισμούς και απαγορεύσεις για τους κατοίκους οι οποίοι ζητούν την αναθεώρησή του. Σε μια εθνικά ευαίσθητη και στρατηγικής σημασίας περιοχή για την χώρα μας, η αδιάλειπτη και διαχρονική παρουσία ελλήνων πολιτών έχει αποδειχτεί ότι διασφαλίζει ακόμα περισσότερο τα εθνικά και συμφέροντα ενώ, σύμφωνα με τους επιστήμονες, η οικολογική ισορροπία δεν διαταράσσεται από την δραστηριότητά τους, αρκεί να πραγματοποιείται ελεγχόμενα και υπό προϋποθέσεις. Είναι μια κρίσιμη ισορροπία που πρέπει να τηρηθεί και είναι ανάγκη να βρεθεί η χρυσή τομή ώστε να λειτουργήσει πρακτικά το θεσμικό πλαίσιο με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

2. Για την επίτευξη ισόρροπης ανθρώπινης παρουσίας και δραστηριότητας στην έκταση του Δέλτα, είναι ανάγκη να εντατικοποιηθούν τα μέτρα επιτήρησης του Εθνικού Πάρκου. Η λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης είναι πολύ σημαντικό βήμα, είναι όμως ανάγκη να στελεχωθεί και να χρηματοδοτηθεί επαρκώς προκειμένου να εκπληρώσει το έργο του με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Το ζήτημα της ενίσχυσης των Φορέων Διαχείρισης είναι συνολικό και απασχολεί και άλλες προστατευόμενες περιοχές σε ολόκληρη τη χώρα αλλά λόγω των ειδικών συνθηκών στο νομό Έβρου είναι ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα. Σε επιχειρησιακό επίπεδο υπάρχει ανάγκη καλύτερου συντονισμού των συναρμολογικών φορέων και υπηρεσιών προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά η λαθροθηρία, η λαθρομετανάστευση, η αυθαίρετη δόμηση, η υπεραλίευση και άλλες έκνομες δραστηριότητες που συχνά λαμβάνουν χώρα στο Δέλτα.

3. Τέλος, η διαχείριση των υδάτων του ποταμού και κυρίως η αποτροπή των πλημμυρών αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα που δεν αφορά μόνο το Δέλτα αλλά το μεγαλύτερο μέρος του νομού. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Νομαρχίας κάθε χρόνο πλημμυρίζουν περί τα 300-400 χιλιάδες στρέμματα γεγονός που προκαλεί οικολογική και οικονομική καταστροφή, ενώ εκτιμάται ότι δαπανώνται περίπου 40 εκατ. Ευρώ ετησίως για αποζημιώσεις και έργα αποτροπής (π.χ. αναχώματα) των πλημμυρών. Πρόκειται για ένα σύνθετο πρόβλημα που άπτεται της διαχείρισης διασυννοριακών υδάτων και το οποίο για να αντιμετωπιστεί χρειάζεται λειτουργική και βιώσιμη τριμερής διακρατική συμφωνία η οποία θα μπορούσε να στηριχθεί σε μια ολοκληρωμένη υδρολογική μελέτη.

* Το Εθνικό Πάρκο Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου

Τα 428.000 στρέμματα του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου συμβάλουν ουσιαστικά στην υψηλή βιοποικιλότητα της περιοχής του Έβρου, στην οποία συμπεριλαμβάνονται σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας. Φιλοξενεί σημαντικούς πλη-

θυσμούς ημερόβιων αρπακτικών πουλιών, γεγονός που το αναδεικνύει σε περιοχή εξαιρετικής οικολογικής σημασίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ενώ το εκτεταμένο πευκοδάσος δημιουργεί ιδανικές συνθήκες για την διαβίωση των αρπακτικών πουλιών. Επιπλέον η Δαδιά αποτελεί μια από τις ελάχιστες περιοχές της Ευρώπης όπου συνυπάρχουν τα τρία από τα τέσσερα ευρωπαϊκά είδη γυπών (Μαυρόγυπας, Όρνιο και Αστροπάρης). Ο πληθυσμός του Μαυρόγυπα που υπάρχει στην περιοχή είναι ο τελευταίος της Βαλκανικής ενώ άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό του Πάρκου είναι το μωσαϊκό βιοτόπων και η χαμηλής έντασης εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Το Δάσος της Δαδιάς αποτελεί προστατευόμενη περιοχή από το 1980 και περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Natura 2000. Με την ΚΥΑ 35633/911 13-10-2006 ανακηρύχθηκε Εθνικό Πάρκο και ορίστηκαν οι ζώνες προστασίας και διαχείρισής του. Περιλαμβάνει μια ζώνη Α «προστασίας της φύσης», με έκταση 78.000 στρέμματα, και μια «περιφερειακή ζώνη» Β 350.000 στρεμμάτων. Έχει συσταθεί ο Φορέας Διαχείρισης του Πάρκου ο οποίος προορίζεται να επιτελέσει σημαντικό ρόλο στον συντονισμό των δράσεων διαχείρισης στην περιοχή αφού το διοικητικό του συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους των περισσότερων αρμόδιων φορέων. Είναι ανάγκη να αναφερθεί ότι για πολλά χρόνια η περιβαλλοντική οργάνωση WWF- Hellas χρηματοδότησε, οργάνωσε και υλοποίησε ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα για την δημιουργία του οικοτουριστικού συστήματος της Δαδιάς όπως ουσιαστικά έχει διαμορφωθεί στη σημερινή του μορφή και το οποίο δεν αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και άμεσους κινδύνους. Είναι ανάγκη όμως να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις για το μέλλον ώστε τα οφέλη τόσο για την τοπική οικονομία όσο και για το φυσικό περιβάλλον του νομού να είναι όσο το δυνατόν περισσότερα. Συγκριτικά με το Δέλτα, το Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση ενώ εξαιτίας και αυτού του γεγονότος, συγκεντρώνει κάθε χρόνο έναν σημαντικό αριθμό επισκεπτών. Τα κεντρικά ζητήματα που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής για την βελτίωση της διαχείρισης του Δάσους της Δαδιάς μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

1. Η ενίσχυση του Φορέα Διαχείρισης σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και η μεγαλύτερη χρηματοδότησή του είναι απαραίτητα για την υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης των πολιτών, την αποτελεσματική διαχείριση του Πάρκου και την πραγματοποίηση έργων πυροπροστασίας όπως και για την αντιμετώπιση έκνομων ενεργειών όπως η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων που αποτελούν απειλή για τα αρπακτικά πουλιά όχι μόνο του Πάρκου αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

2. Το ζήτημα της συναρμοδιότητας ενώ από τη μία πλευρά συμβάλλει στην συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων δυνάμεων στην περιοχή, από την άλλη, δημιουργεί συνακόλουθα προβλήματα συντονισμού μεταξύ οκτώ διαφορετικών φορέων (Φορέας Διαχείρισης, Δασαρχείο, Δήμοι, Νομαρχία, Περιφέρεια) που ουσιαστικά μοιράζονται την ευθύνη για τη διαχείριση σημαντικών και πολυποίκιλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

* Ο Αγωγός Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη

Η διέλευση του αγωγού πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη θα καταστήσει το νομό Έβρου ένα ενεργειακό σταυροδρόμο γεγονός που θα συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και την στρατηγική αναβάθμιση της περιοχής. Κατά την διάρκεια της επίσκεψης της Επιτροπής, κατέστη σαφές ότι η τοπική κοινωνία έχει συνειδητοποιήσει την εθνική σημασία του έργου και ότι υπάρχει θετική ανταπόκριση στην κατασκευή του. Από εκεί και πέρα τέθηκαν δύο κεντρικά περιβαλλοντικά ζητήματα που απασχολούν το νομό και αφορούν αφενός την ακριβή χωροθέτηση του αγωγού και των παράπλευρων δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν στο έδαφος καθώς και αφετέρου την διέλευση των τάνκερ από τον θαλάσσιο χώρο. Η εκτενής ενημέρωση των πολιτών και η παροχή εγγυήσεων ότι το έργο θα κατασκευαστεί τηρώντας τους περιβαλλοντικούς όρους και αξιοποιώντας τις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές, αποτελεί δέσμευση της κυβέρνησης και η Επιτροπή μετέφερε ακρι-

βώς αυτήν την εκπεφρασμένη βούληση προς του πολίτες και τους τοπικούς φορείς.

* Τα Μεταλλεία Εξόρυξης Χρυσού

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης διαπιστώθηκε ότι η αντίθεση της τοπικής κοινωνίας στο ενδεχόμενο δημιουργίας μεταλλείων χρυσού στην περιοχή είναι καθολική. Η χρήση κυανίου κατά την διαδικασία εξόρυξης, ο κίνδυνος ατυχήματος και η πιθανότητα μόλυνσης του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα με το επικίνδυνο υλικό, είναι οι σημαντικότεροι λόγοι που υπαγορεύουν αυτήν την αντίθεση. Λόγω του κινδύνου για το φυσικό περιβάλλον αλλά και την υγεία των κατοίκων, η τοπική κοινωνία έθεσε υπόψη της Επιτροπής μια σειρά από προτάσεις για άμεσες πρωτοβουλίες που μπορούν να ληφθούν προκειμένου να τεθεί οριστικά τέλος στην πιθανότητα να δημιουργηθούν μεταλλεία χρυσού στην περιοχή.

Στην προσπάθεια να συμβάλλει με συγκεκριμένες προτάσεις στην διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, η Επιτροπή εστιάζει μεταξύ άλλων το ενδιαφέρον της στα εξής σημεία:

1. Την διερεύνηση της δυνατότητας να συνεχιστεί υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις η ανθρώπινη παρουσία και η ήπια οικονομική δραστηριότητα στην έκταση του Δέλτα του Έβρου.

2. Την ανάγκη ενίσχυσης των Φορέων Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων του Δέλτα και της Δαδιάς με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές ώστε να εξασφαλιστεί και η πρακτική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.

3. Την διερεύνηση της δυνατότητας ενίσχυσης και επέκτασης του δικτύου τηλεθέρμανσης στην ευρύτερη περιοχή του Σουλίου.

4. Την επίτευξη καλύτερου συντονισμού μεταξύ των συναρμοδίων φορέων και υπηρεσιών που εμπλέκονται στις διαδικασίες διαχείρισης, ανάδειξης και προστασίας των ευαίσθητων οικοσυστημάτων της περιοχής.

5. Την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας και την εντατικοποίηση της διαβούλευσης σχετικά με την εκπεφρασμένη βούληση της Πολιτείας να κατασκευαστεί ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη με τις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές και τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.

6. Την αποσαφήνιση των προθέσεων της Πολιτείας σχετικά με το ενδεχόμενο δημιουργίας μεταλλείων εξόρυξης χρυσού στην περιοχή καθώς και την πλήρη ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας σχετικά με το θέμα.

. Επίσκεψη στο Ποικίλο Όρος

Στο πλαίσιο της συζήτησης που πραγματοποιήθηκε για την προστασία και ανάπτυξη των περιστατικών δασών της Αττικής, η Επιτροπή Περιβάλλοντος επισκέφθηκε το Ποικίλο Όρος. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2008, Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, και διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του αρμόδιου Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης κ. Κώστα Κιλτίδη.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από Δημάρχους της Δυτικής Αθήνας καθώς και υπηρεσιακούς παράγοντες για τις εργασίες αναδάσωσης και ανάπτυξης του Ποικίλου Όρους καθώς και για τα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένα από τους τελευταίους πνεύμονες πρασίνου και ελεύθερους χώρους της Αττικής. Κοινή διαπίστωση υπήρξε η ανάγκη να δοθεί ακόμα μεγαλύτερη σημασία στην αποκατάσταση του βουνού, στην αντιμετώπιση των διεκδικήσεων και στο ξεκαθάρισμα πολλών ανοικτών ζητημάτων που αφορούν το ιδιοκτησιακό του καθεστώτος. Το Ποικίλο μαζί με το Όρος Αιγάλεω μπορεί και πρέπει να γίνει ένας σημαντικός πνεύμονας πρασίνου που θα δώσει ανάσα ζωής στη Δυτική Αθήνα αλλά και συνολικά στο λεκανοπέδιο. Γι' αυτό και η Επιτροπή επικρότησε την πρωτοβουλία που ανακοίνωσε ότι θα αναλάβει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να κηρυχθεί το Ποικίλο Όρος εθνικός δρυμός.

Τέλος, η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008, έκανε δεκτή, με ευρύτατη πλειοψηφία, την Εισήγηση του

Προέδρου της κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, η οποία αποτελεί την Έκθεσή της. Διαφωνία εξέφρασαν οι Βουλευτές - Μέλη της Επιτροπής, που ανήκουν στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΡΓΥΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ
ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΕΛΕΤΣΗΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΥΒΕΛΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ
ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ – ΚΩΝΣΤΑ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΡΦΑΝΟΣ
ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΑΡΗΣ) ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΒΑΪΤΣΗΣ (ΒΑΗΣ) ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ »)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυριοί συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά των συνεδριάσεων της Τετάρτης 11 Ιουνίου 2008 (απόγευμα), της Παρασκευής 13 Ιουνίου 2008, της Τετάρτης 18 Ιουνίου 2008 (πρωί), της Τετάρτης 18 Ιουνίου 2008 (απόγευμα), της Πέμπτης 19 Ιουνίου 2008, της Παρασκευής 20 Ιουνίου 2008, της Δευτέρας 23 Ιουνίου 2008, της Τρίτης 24 Ιουνίου 2008, της Τετάρτης 25 Ιουνίου 2008, της Πέμπτης 26 Ιουνίου 2008 και της Παρασκευής 27 Ιουνίου 2008 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Συνεπώς τα Πρακτικά των συνεδριάσεων της Τετάρτης 11 Ιουνίου 2008 (απόγευμα), της Παρασκευής 13 Ιουνίου 2008, της Τετάρτης 18 Ιουνίου 2008 (πρωί), της Τετάρτης 18 Ιουνίου 2008 (απόγευμα), της Πέμπτης 19 Ιουνίου 2008, της Παρασκευής 20 Ιουνίου 2008, της Δευτέρας 23 Ιουνίου 2008, της Τρίτης 24 Ιουνίου 2008, της Τετάρτης 25 Ιουνίου 2008, της Πέμπτης 26 Ιουνίου 2008 και της Παρασκευής 27 Ιουνίου 2008 επικυρώθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώνονται σήμερα οι εργασίες της Ολομέλειας της Βουλής. Η λήξη των εργασιών της Α' Συνόδου της ΙΒ' Περιόδου Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας θα κηρυχθεί με το σχετικό προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θα θυροκολληθεί.

Το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής θα αρχίσει τις εργασίες του με την Α' του σύνθεση την Τρίτη 8 Ιουλίου 2008.

Επίσης, σήμερα θα σταλούν στα κόμματα οι τρεις συνθέσεις του Τμήματος Διακοπής Εργασιών της Βουλής, για να γνωρίζετε –σύμφωνα και με τις προτάσεις των κομμάτων- σε ποια από τις τρεις συνθέσεις συμμετέχουν οι συνάδελφοι Βουλευτές.

Με αυτό θέλω να σας ευχαριστήσω για τη δημιουργική εργασία που ξεκίνησε στην αρχή της Συνόδου και λήγει με τη σημερινή συνεδρίαση. Να ευχηθώ σε όλους «υγεία και καλό καίρι».

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.09', λύεται η συνεδρίαση για την Τρίτη 8 Ιουλίου 2008 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που θα διανεμηθεί.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

